

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

TOM IV.

KODEKS DYPLMATYCZNY
WIELKOPOLSKI.

CODEX DIPLOMATICUS
MAIORIS POLONIÆ.

TOMUS IV.

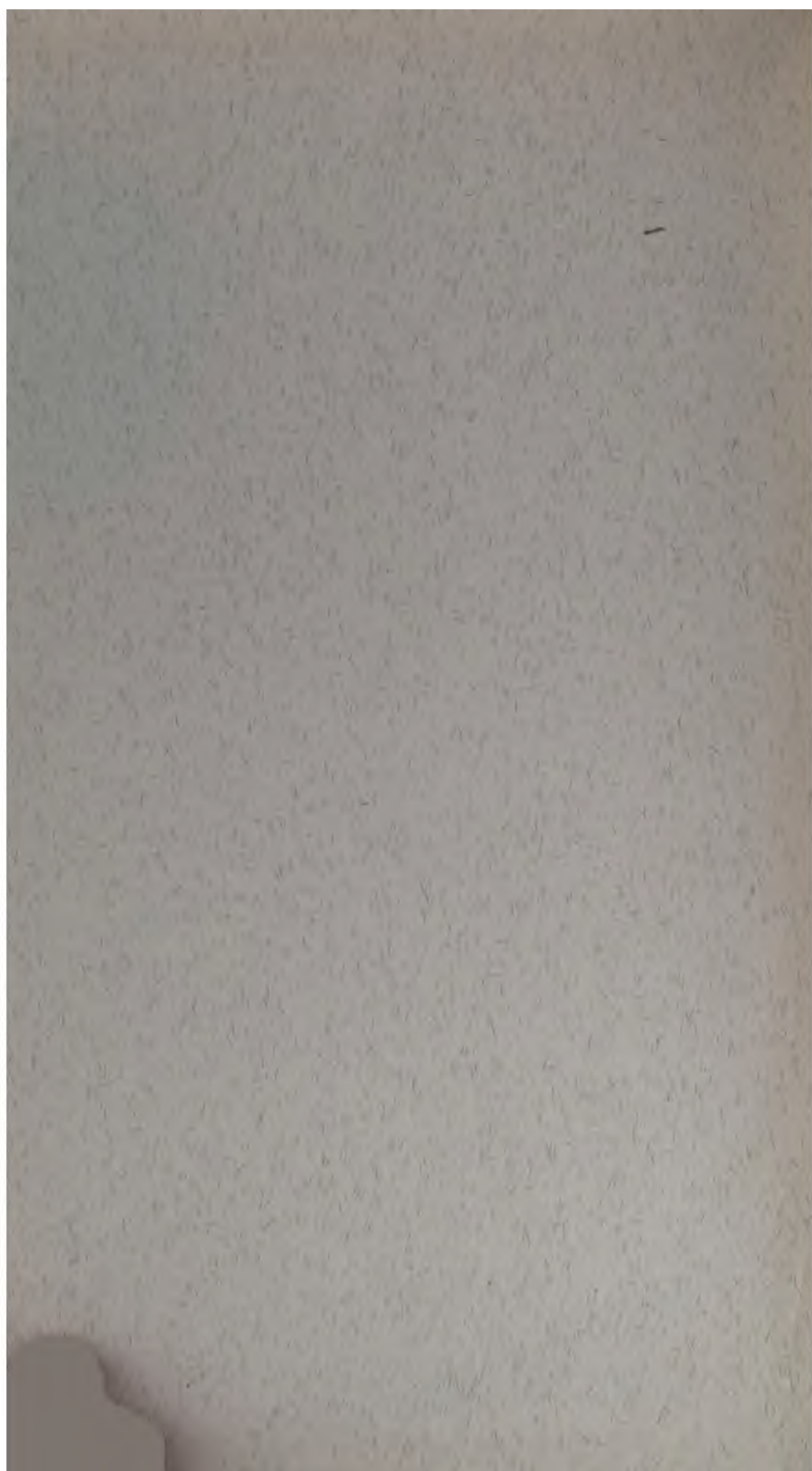
POZNAN.
NAKLADEM BIBLIOTEKI KORNICKIEJ
DROBNER & J. ERASIMOWICZ (D. W. LEONARD)
1881

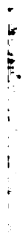

KODEKS DYPLMATYCZNY
WIELKOPOLSKI.

CODEX DIPLOMATICUS
MAIORIS POLONIÆ.

CODEX DIPLOMATICUS MAIORIS POLONIAE

DOCUMENTA, ET IAM TYPIS DESCRIPTA, ET ADHUC INEDITA COMPLECTENS,

ANNUM 1400 ATTINGENTIA.

EDITUS CURA

SOCIETATIS LITERARIAE POZNANIENSIS.

TOMUS IV

SUPPLEMENTUM
INDICEM
COMPREHENDIT SIGILLA TABULIS IMPRESSA
TABULAM MAIORIS POLONIAE.

POZNANIAE.
SUMPTIBUS BIBLIOTHECAE KORNICENSIS.
TYPIS J. I. KRASZEWSKI (Dr. W. LEBIŃSKI).
1881.

KODEKS DYPLMATYCZNY

WIELKOPOLSKI

OBEJMUJĄCY DOKUMENTA TAK JUŻ DRUKOWANE, JAK DOTĄD NIE OGŁOSZONE,

SIEGAJĄCE DO ROKU 1400.

WYDANY STARANIEM

TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK POZNAŃSKIEGO.

TOM IV

SUPLEMENT
INDEKS
ZAWIERA TABLICE Z PIECZĘCIAMI
MAPE WIELKOPOLSKI.

POZNAŃ.
NAKŁADEM BIBLIOTEKI KÓRNICKIEJ.
DRUKIEM J. I. KRASZEWSKIEGO (Dr. W. LEBIŃSKI).
1881.

DK402

CG

v. 4

SUPPLEMENTUM.

INDEX SUPPLEMENTI.

Nr.	Pag.
3. Boleslaus 1065 (sic) Apr. 11, in Plozc; dotat monasterium s. Iohannis Evangelistae in Mogilno	1
26. Mesco dux Polonorum 1100 (sic) Sept. 3, in Crusvicia; confirmat litteram, quam dederat monasterio de Mogilno Boleslaus 1065 (sic) Apr. 11, in Plozc	4
2054. Wlodizlaus dux Poloniae 1232 s. d. et l.; monasterio de Altenbergen villam Słopanowo confert	5
2055. Bolezlaus dux Slesie 1249 Apr. 20, Legnitz; Wilbrando Magdeburgensi archiepiscopo medietatem castrorum, civitatis et territorii de Lubusz tradit, alteram vero medietatem in feudo ab ipso ipsiusque ecclesia recipit.	5
2056. Thomas Wratislaviens. episcopus 1267 s. d., in Wanschow; Lamberto sculteto de Buczehow villam Zduny tradit, ut in ea civitatem iure Novi fori locet	8
2057. Mestwinus dux et dominus Pomoranorum 1280 Iul. 31, in Gdanczk; monasterio Łąd villas Kłodawa, Malin et Sukczyn, variis a se immunitatibus dotatas confert	9
2058. Premislius rex Polonie etc. 1295 Aug. 11, in Trsew; ratum habet privilegium a Grimislao principe Pomoraniae 1198 Nov. 11, in Swiecie Ordini s. Iohannis Bapt. Hospitalis Ierosolimitani datum, vigore cuius Ordini praedicto castrum Starogród cum territorio ab eodem castro, oppido Skarszewy villaque Pogutki incluso largisque privilegiis dotato, nec non ecclesia s. Trinitatis in Lubieszów fuerant concessa	11
2059. Premislius secund. rex Polonie etc. 1295 Oct. 19, in Gdantzik; monasterium de Pelplin sub suam protectionem suscipit, simulque litteram donationis villae Pelplin cum territorio, confirmationem donationum ducis Samborii continentem, a Mistignewo duce Pomeranorum monasterio praedicto datam confirmat	12
2060. Premislius secund. rex Polonie 1295 Oct. 19, in Gdanzk; monasteria Oliwa et Żarnowiec cum omnibus possessionibus earumque immunitatibus sub suam protectionem suscipit	13

VIII

Nr.	Pag.
2061. Primislius secund. rex Polonie 1295 Oct. 19, in Gdanczk; praecedentis diplomatis argumentum accuratius deducit	16
2062. Dominus Iasco tribunus Kalisiens. 1299 Apr. 20, Kalis; hereditatem, quam una cum suis proximioribus ecclesiae s. Adalberti in Antiqua Kalisz donaverat, Swantoslaos ad locandum iure Novi fori exponit . . .	19
2063. Petrus rector ecclesie s. Adalberti prope Kalis 1339 Iul. 8, Kalis; de consensu heredum dictae ecclesiae, sortem agrorum ad eandem pertinentium kmetonibus de Rajsco vendit	20
2064. Stephanus dictus Powiscala 1340 Mart 10, in Pysir; Hermanno clerico de Szymanowice mansum liberum, prope Cieśle iacentem vendit . . .	21
2065. Henricus abbas Luknens. 1353 . . . Gnezna; hereditatem sui monasterii, dictam Łaziska, Iacobo de Kłeck in ius Theutonicum exponit . . .	22
2066. Fr. Iohannes abbas cum conventu monasterii Lubinens. 1358 Iun. 23, in Lubin; Paulo privilegium super scultetia in villa Szczodrochowo renovant	23
2067. Iaroslauus s. Gneznens. ecclesie archiepiscopus 1359 Iul. 13, Gnezne; villam Noskowo et hortos in Rajsco ecclesiae s. Adalberti in Zawodzie adiacentes, ecclesiae s. Mariae in Kalisz iure parochiali adiungit . .	24
2068. Kazimirus rex Polonie etc. 1361 Febr. 5, in Kazimiria; Mathiae molendinatori certis conditionibus facultatem locandi molendina in civitate Kalisz largitur	25
2069. Nicolaus subcamerarius Kalisiens. 1377 Oct. 14, in Ołobok; inter villam Rososzyca et bona coenobii de Ołobok limites statuit	26
2070. Domarathus Polonie capitaneus general. 1379 Mai 8, s. l.; notum facit, Iohannem et Nicolaum fratres germanos, heredes de Jaromierz, obstatulum in lacu Orchowo monasterio Obra contulisse	27
2071. Bronissius archidiacon. etc. ecclesie Gneznens. 1389 Febr. 16, Lowicz; rectori ecclesiae de Oskowice(?) scribit, ut Nicolaum de Dąbrówka in rectoratum ecclesiae parochialis in Waliszewo inducat	28
2072. Wladislaus rex Polonie 1392 Ian. 27, Sandomirie; Sandivogio palatino Kalisiensi petente, resignationem scultetiae in villa Winiary ratam habet, quam ille in rem communitatis civium de Poznań fecerat . . .	29
2073. Vladislaus rex Polonie etc. 1393 Apr. 29, Gnezne; in oppido Wagrowiec, monasterio Łekno proprio, forum annuale et septimanale statuit.	30

Nr. 3.

Boleslaus 1063 (sic) Apr. 11, in Plozc; dotat monasterium s. Iohannis Ewangelistae in Mogilno.

Transsumpt orygin., potwierdzony przez: Mesco dux Polonorum 1100 (sic) Sept. 3, in Crusvicia.

Poznań. Königl. Staats-Archiv, Mogilno 1 a. — Bielowski, Monum. Polon. historica I, p. 359. — Maciejowski, Histor. prawodawstw Słowiańsk., Dodatek do tomu VI. — Z. Helcel, List otwarty do A. Bielowskiego.

In nomine sancte et individue Trinitatis amen. Animadvertat hoc testimonium veritas, omnis ecclesia religionis, quod ego Boleslaus exempla fidelium secutus, quatenus cum defecero recipi merear in tabernaculis iustorum, contuli de omnibus ad me pertinentibus ecclesie Mogylnensi sancti Iohannis Ewangeliste transitus omnes per Wislam de Camen usque in mare, transitus Navchre in Vizna et in Macov, et per totam Mazoviam nonum forum, nonum denarium, nonum porcum, nonum pole-drum, nonum piscem sum largitus; quod ne quis ulterius irritum faciat, auctoritate Dei omnipotentis sit prohibitus. Et hec sunt nomina castrorum: Grudomzch, Zacroczyn, Syrozch cum medio theloneo per fluvium Bug, Ripyn, Steclyn, Seprch, Nowy Radecz, Oselzch, Zyremdzco, Cechonov, Stolpzco, Grebezco, Nasilzco, Visegrod, Ploczch, Dobrin, Wlodislaw, Pripust, Slonzch. In Lonsin X marcas, in Zbutimyr VII marcas, in Woybor IIII marcas, in Sarnov II marcas et dimidiam, in Rospir VII marcas. Hec autem nomina villarum prenotantur, quas contulimus cum omni libertate et iure ecclesie sepedicte sancti Iohannis Ewangeliste in Mogylna: Cyrvenzch, Chrenov, Bolino, Welerich, Tossovo, Cromnov, Golumbino. Ecclesia sancti Laurentii in Ploczch, item in Belzco ecclesiam sancti Iohannis Baptiste cum ipsa villa prenotata, foro, tabernis, targove, et cum omni libertate. Ecclesia sancti Iohannis in Wladislav. In Culmine nonum forum cum tabernario.

Clescicarv, Cechre, Dalochovo, Opatovo, Voiucino, Falecino, Macevo, Lubessevo cum medio lacu, Radence cum fluvio ex utraque ripa, Charnothyl per medium, Olse, Bystrica, Zabno, Chelsco, Sedne, Vecanovici, Lezno, Sceglino, Domanino, Subino,

Bocdanovo, Sciberzco, Chucharovo. Ecclesia sancti Iacobi in Mogilna, quam fundavit Sbylud miles addens eidem ecclesie hereditatem nomine Bogusino. Item aliam ecclesiam in honore beati Clementis miles magnus Dobrogoscius, addens eidem ecclesie hereditatem Padnevo cum consensu amicorum suorum, edificavit. Item Paulus et Zema fratres dederunt duas villas, Lyzec et Ripnik. Item Odolan dedit Socolovo. Item Andreas Gocunovo.

Item ego Boleslaus, addiciens predictis, notum esse volo concambium villarum quod feci cum Mogylensi abbate Mengosio: villam enim Raniglov ab ipso accepi et homini meo Nazlav petenti contuli, pro qua villam Crite cum medio lacu et fluvio per medium eidem abbati et ecclesie Mogylensi tradidi; sed quia hec reconpensacio sufficiens esse non videbatur, sortem Curani cum eodem Curano et filiis suis addidi et in nomine virtutis Ihesu Christi confirmavi. Item hec sunt nomina servorum ascripticiorum, quos eidem ecclesie contuli cum omni iure: Wignan cum tota consanguinitate sua, Radeg, Sulenta cum cognacione sua, Zavist, Radic cum cognacione sua, Wolis, Zabor, Nadeg, Zandan, Doman, Domamir, Sida, Nesul, Sulan cum fratre suo, Domasir cum fratre suo, Nesda cum cognacione sua, Mal... (2 lit. des.) cum fratribus, Godes cum fratre suo, Calik, Sulimir, Milon, Wezan cum filiis, Poznomir, Cechon, Belin, Sulen cum fratre suo, Nerad cum fratre suo, Throsda cum fratre suo, Sulidad cum filiis suis, Bezoro cum fratre suo, Budis, Goven, Riben cum fratre, Unimyr, Zabor, Radost, Zemir, Zyra, Vitost cum fratre suo, Gornec, Scozay, Lelistrig, Targossa, Gromis, Zdema cum fratre suo, Pozar, Gollandin, Rucavca, Stepan, Sulimir, Wizcan, Domasul cum fratribus suis, Nedamir cum filiis, Sdan cum filiis, Pribislav cum filiis, Bocdan, Michal, Stanec cum fratre suo Rados. Item homicidia, tam inter duos ascripticios quam inter duos liberos, vel ex una parte liberi et ex altera ascripticii villarum supradicte domus, per totum eidem ecclesie cedant. Ne ergo hec mea liberalis et salubris donacio, ad honorem omnipotentis Dei et sancti Iohannis Ewangeliste ex intimo affectu collata, aliqua temeritate infringatur, sed ut a me et a meis posteris inviolabiliter observetur, presentem litteram precepi mei sigilli munimine et subscriptione testium confirmari. Actum et datum anno Incarnacionis dominice m.lx.v., III Idus Aprilis, in Plozc, presentibus venerabili patre Allexandro Plocensis ecclesie episcopo, principe milicie Wesborio, Iohanne cancellario, procuratore Troyano, Wysna, Iohanne canonico Plocensis ecclesie, Waltero eiusdem ecclesie canonico, et aliis quam pluribus fidedignis et honestis.

Mogylnensis, *de Mogilno*. Wisla, *rz. Wiśła*. Camen, *pewnie Kamień naprzeciw Wyszogrodu Mazowieckiego*. Navchra, *rz. Narew*. Vizna, *m. Wizna*. Macov, *m. Maków*. Grudomzch, *m. Grudziądz*. Zacrocyn, *m. Zakroczym*. Syrozch, *m. Sierock*. Fluv. Bug, *rz. Bug*. Ripyn, *m. Rypin*. Steclyn, *Steklin p. m. Kikoł*. Seprch, *m. Sierpc*. Nowy Radcez, *m. Raciążek*. Oselzch, *Osielsk p. m. Fordon*. Zyremdzco, *m. Szreńsk*. Cechonov, *m. Ciechanów*. Stolpzco, *m. Putusk*. Grebezco, *Grzebsk p. m. Mława*. Nasilzco, *m. Nasielsk*. Visegrod, *m. Wyszogród*. Ploczch, *m. Płock*. Dobrin, *m. Dobrzyń*. Wlodislaw, *m. Włocławek*. Pripust, *Przypust p. m. Nieszawa*. Slonzch, *Stońsk p. m. Raciążek*. Lonsin, *Łężyń p. m. Toruń, lub też Ł. p. m. Kikoł*. Zbutimyr, *pewnie Śpicimierz p. m. Uniejów*. Woybor, *m. Wolbórz*. Sarnov, *m. Żarnów*. Rospir, *m. Rozprza*. Cyrvenzch, *m. Czerwińsk*. Chrenov, *Chrzanów p. m. Grodzisk*. Bolino, *m. Bolimów*. Welerich, *może Wieliszew p. m. Warszawa*. Tossovo, *nie odgadnione*. Cromnov, *Kromnów naprzeciw m. Czerwińsk*. Golumbino,

Gołębiew p. m. Kulno, lub Gołębin p. m. Lubraniec. Belzco, m. Bielsk. Culmen, m. Chetmno. Clescicarv, pewnie m. Kwieciszewo. Cechre, Ciechrz p. m. Strzelno. Dalochovo, Dalkowo p. m. Inowrocław. Opatovo, osada znikła, leżała p. m. Kruszwica; cnfr. Nr. 966. Voiucino, Wojcin p. m. Wilczyn. Falecino, osada znikła, leżała p. m. Kwieciszewo; cnfr. Nr. 1410. Macevo, tak jeszcze w Lib. benef. Ioh. d. Lasko, I, p. 302, Marczeno p. m. Słupca. Lubessevo, podług Lib. privilegior. monasterii Strzelno, jest dziś Strzelce. Radence, osada znikła, leżała nad rz. Noteć, poprzedniej przyległa. Charnothyl, Czarnotul p. m. Mogilno. Olse, Olsza p. m. Mogilno. Bystrica, Bystrzyce p. m. Mogilno. Zabno, Żabno p. m. Wielatowo. Chelsco, Chabsko p. m. Wielatowo. Sedne, Wszedzin p. m. Mogilno. Vecanovici, Wiecanowo p. m. Mogilno. Lezno, w Nr. 33 Leszno, nie odgadnione; może Leśnik p. m. Mogilno. Sceglino, Szczeglin p. m. Mogilno. Domanino, nie odgadnione; może Stare Maniechy p. m. Trzemeszno. Subino, Szubinek p. m. Mogilno. Bocdanovo, nie odgadnione. Sciberzco, może Ści-borze, lub też Szcibursk p. m. Inowrocław. Chucharovo, pewnie Kochowo p. m. Powidz. Bogusino, nie odgadnione. Padnevo, Padniowo p. m. Mogilno. Lyzec, w Nr. 33 Lyskovo, pewnie Liszkowo p. m. Inowrocław. Ripnik, nie odgadnione, może Rybitwy p. m. Pakość. Socolovo, nie odgadnione. Gocunovo, Gocanowo p. m. Kruszwica. Raniglov, nie odgadnione, może Głowy p. m. Gąsawa. Crite, osada znikła, leżała nad rz. Noteć na półwyspie, przez tęż rzekę utworzonym, zwanym Saulow Ostrow; cnfr. Nr. 975. Plozc, m. Płock.

Dokumentu powyższego nie wachamy się powtórnie przedrukować, jako kopji pergaminu, który niewątpliwie służył za pierwowzór wszystkim dotąd drukowanym. Że archiwum klasztoru Mogilnickiego uważało go za swój najstarszy dyplom, dowodzi to jego sygnatura A I, na stronie odwrotnej wypisana; będzie on zatem ten sam, który jest w Przypisku do Nr. 3 w tomie I oznaczony cyfrą 1. O znaczeniu tego dokumentu cnfr. List otwarty Z. Helcla do A. Bielowskiego; jest on niewątpliwie zlanem starą fundacyi Bolesława Śmiałego z późniejszymi nadaniami Bolesława Kędzierzawego. Zdaje się albowiem, że początek dokumentu aż do Clescicarv etc. jest nadaniem Bolesława Kędzierzawego: najpierw, ponieważ, jak uważał Helcel, jest ono uczynionem na rzecz już istniejącej ecclesie Mogilnensis s. Iohannis Ewangelistę, a powtórne, że nadanie to obejmuje wyłącznie miejscowości położone w ówczesnej dzielnicy tego księcia, t. j. na Mazowszu, w Łęczyckiem i Sieradzkim. Od Clescicarv (Kwieciszewo) poczyna się pewnie pierwotne nadanie Bolesława Śmiałego, bo miejscowości znajdujących się, jak naturalnie, w bezpośrednim otoczeniu klasztoru, a leżących częścią w Wielkopolsce a częścią w Kujawach; przemawia też za tym przypuszczeniem okoliczność, że Kwieciszewo zostało powtórnie roku 1146 z udziałem Bolesława Kędzierzawego nadane klasztorowi Trzemeszkiemu (cnfr. Nra. 11 i 12), przy którym do r. 1326 pozostało (cnfr. Nra. 708 i 1064), nadanie zatem tej wsi klasztorowi Mogilnickiemu musiało wcześniej nastąpić. Następnie od Item ego Boleslaus toczy się dalej przerwane nadanie Bolesława Kędzierzawego; wskazuje to już samo wyrażenie addiciens predictis, powtórnie, ponieważ abbas Mengosius był współczesnym i Mieczysławowi Staremu (cnfr. Nr. 36), dalej, ponieważ książę ten zamienia wieś Raniglov na wieś Crite, klasztor zatem już wpierw ją musiał posiadać, a w końcu, ponieważ świadkowie Alexander episcopus Plocensis, Wesborius, należą do środka XII w. (cnfr. Nra. 9, 11, 12, 23.)

Nr. 36.

Mesco dux Polonorum 1100 (sic) Sept. 3, in Crusvicia; confirmat literam, quam dederat monasterio de Mogilno Boleslaus 1063 (sic) Apr. 11, in Ploze.

Pergam. orygin. Pismo może ze środka XIII w. Dolny brzeg tak założony, że zakrywa ostatnie dwa wiersze tekstu; w nim dwa poprzeczne wcięcia, okazujące ślady przeciągniętego niegdyś przez nie paska. Na stronie odwrotnej napisano ręką XV w. Originale tocius monasterii, a na inném miejscu, ręką nieco późniejszą, Crite cum medio lacu et cum medio fluvio et Originale tocius monasterii 1103. Obok wyrysowana sygnatura A I.

Poznań. Königl. Staats Arch. Mogilno 1 a.

In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti amen. Nos Mesco Dei gracia dux Polonorum, universis katholice fidei zelatoribus tam presentibus quam futuris, presentem paginam inspecturis, salutem in Domino Ihesu Christo. Quoniam ab humana facilius labuntur memoria que nec scripto nec voce testium perhennantur, ideo necesse est, ut res digne memorie et legitime, actu in scripto redigantur, quo canescens seu labescens antiquitas valeat successu temporis ad memoriam revocari. Et licet omnibus Christi fidelibus prodesse teneamur, precipue tamen pium, salubre et honestum est claustra et domos religiosas construere, defensare, nec non cum summa devocionis diligencia promovere. Notum itaque volumus esse universis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris, quod nos, ducti vera pietate, iusticia et karitate, ad preces et monita domini Mengosii abbatis tociusque conventus ecclesie sancti Iohannis Ewangeliste in Mogylna, requisitis et inspectis privilegiis eiusdem ecclesie Mogylnensis in tempore iam dicti abbatis Mengosii, invenimus a predecessoribus nostris et eciam quibusdam militibus subscriptas collaciones seu donaciones sepedicte ecclesie sancti Iohannis donatas salubriter et collatas, talibus quoque scriptis memorie commendatas. (*Sequitur diploma Nr. 3.*)

Nos igitur Mesco Dei gracia dux Polonorum, munera salubria et donaciones pias, a nostris progenitoribus et antecessoribus deodicas (sic), omni diligencia pocius augeri quam minui vel immutari cupientes, premissis et prenominatis reverenti et benignissimo animo annuentes, ad laudem et gloriam omnipotentis Dei et honorem sancti Iohannis Ewangeliste, ut hec donaciones et collaciones ab omnibus successoribus inviolabiliter et sub anathematis vinculo observetur (sic), presens instrumentum nostri sigilli munimine duximus roborandum. Actum et datum anno Domini m.c., III Nonas Septembris, in Crusvicia, presentibus domino Petro preposito Mazoviensi, Wernero, Bero sacerdotibus, Degnone comite, Sbiluto comite, et multis aliis clericis quam laycis fide dignis et honestis.

Mogylna, Mogilno. Crusvicia, Kruszwica.

Dokument powyższy, lubo niewątpliwie nieautentyczny, podajemy powtórnie z powodów wypowiedzianych w przypisku do poprzedzającego dokumentu. Przesłany został tenże Archiwu Rządowemu przy końcu roku 1879 przez Regencję Bydgoską, jest zatem ten sam, który przepisał Maciejowski w swój *Historii prawodawstw Słowiańskich*, a który zapewne służył za pierwowzór potwierdzenia królów Kazimierza W. i Władysława Jagiełły; cnfr. Nr. 1493 i Na-

główek do Nr. 36 w tomie I. Świadkowie wzięci są, oprócz Petrus prepositus Mazoviensis, z przywileju księżniczki Salomei, (cnfr. Nr. 9). Zdaje się, że zakonnicy utraciwszy może swe pierwsze przywileje przy zajęciu klasztoru przez Władysława Laskonogiego (cnfr. Nr. 42), dokumentem tym, pewnie z notatek zestawionym, starali się brak tychże zastąpić.

Nr. 2054. (141 a.)

Włodzislaus dux Polonie 1232 s. d. et l.; monasterio de Altenbergen villam Słopanowo confert.

Poznań. Archiv. Capituli, Monasterium Obrense, Liber privilegior. fol. 28 v. (Zeszyt in folio, złożony z 52 kart, pisany w XVII i XVIII w.)

In nomine sancte Trinitatis. Ego Włodzislaus Dei gratia dux Polonie, presentibus et futuris imperpetuum presenti authentico testor, quod ego de communi consensu uxoris et liberorum meorum, pro remedio animarum nostrarum contuli ecclesie in Veteri monte in elemosinam villam Słopanowo cum agris, pratis, aquis et omnibus attinenciis suis, liberam a podwoda, a przewoda et swentego Petra, a slade, a provocatione nisi per sigillum nostrum ad nostram presentiam, et cum omni prorsus libertate, qua ego possedi. Ut autem hec donatio mea rata et inconvulsa permaneat nullique veniat in dubium, presentem cedulam appensione sigilli mei communitam, abbati et fratribus eiusdem ecclesie pro testimonio dedi conservandam. Testes sunt: Stephanus cancellarius ducis, Theslaus prepositus de Santhok, Gerardus, notarii ducis, Gothardus subcamerarius, Gerwigus, Thetwigus capellani ducis, Bronislaus canonicus Plocensis, Cyceradus comes, Gothardus comes et alii quam plures. Acta sunt hec anno Domini millesimo ducentesimo trigesimo secundo.

Vetus mons, klasztor Cystersów Altenbergen p. m. Cöln a. R. Słopanowo, Słopanowo, późniejsze m. Człopa. Santhok, Santok. Współczesne nadanie w okolicach Człopy na rzecz klasztoru Lubińskiego zob. pod Nr. 147.

Nr. 2055. (277 a.)

Bolezlaus dux Slesie etc. 1249 Apr. 20, Legenitz; Wilbrando Magdeburgensi archiepiscopo medietatem castrorum, civitatis et territorii de Lubusz tradit, alteram vero medietatem in feudo ab ipso ipsiusque ecclesia recipit.

Riedel, Cod. diplomatic. Brandenburgens. A 24, p. 336. (Z kodeksu S. Mauritii w Archiwie Rządowém w Zerbst.)

In nomine sancte et individue Trinitatis. Nos Bolezlaus Dei gracia dux Slesie et Polonie, omnibus imperpetuum factorum nostrorum ordinem et processum presentibus et futuris insinuare volentes, ipsum committimus testimonio scripturarum, ut lecte dubios expédiant et errare non sinant. Sane recognoscimus et tenore presentium protestamur, quod venerabilis in Christo pater et dominus noster Wilbrandus archiepiscopus Magdeburgensis, et ecclesia sua, nobiscum et cum heredibus nostris fidei puritatem perpetueque pacis servare vinculum proponentes, sibi et ecclesie sue unum de castris Lubus, inferius videlicet et finale, medietatem medii, nec non

medietatem civitatis et districtus totius tantum pertinentis ad castrum ex utraque parte Odere fluminis, cessimus per medium equa lance; aliud autem finale, superius, et medietatem medii nobis et nostris heredibus reservantes, que in feodo tenebimus de manibus suis et successorum suorum. Ius eciam quod habuimus in patronatu episcopatus, prepositure et officio castellanie, nobis sicut hactenus saluum erit, tenebimus tamen in feodo hec ab ipso cum supanis et attinentiis quibuscunque. Dominus eciam episcopus, prepositus et clerus omnis, in (a?) castro libertatem omnimodam retinebunt, quam hactenus habuerunt. Castrenses nostri, quos (in?) Lubus habebimus, domino archiepiscopo iurabunt, quod partes suas in castris, civitate et terra defendant contra quemlibet invasorem, sicut defendere nostras tenentur, et idem nobis facient domini archiepiscopi castrenses; et neque dominus archiepiscopus, neque nos castrensem aliquem in castris istis locabimus, qui sit adversarius ipsius vel noster. Et partes nostras quas in castro, civitate et districtu habemus, nobis vel heredibus nostris aliquo distractionis vel alienationis tytulo alienare vel obligare principi vel cuiquam non licebit; sed nos nostras nobis retinebimus, et Magdeburgensis ecclesia suas sibi perpetuo conservabit. Preterea neuter nostrum sine consensu alterius, in ista nec in altera parte fluminis Odere, in districtu Lubucensi aliquam municionem edificabit nec edificari permittet. Insuper supani et omnes proprietatem in terra Lubus habentes, ius aliud non habebunt, quam quod ad hec tempora habuerunt, sive in nostram sive domini archiepiscopi partem cedant. Iurabunt eciam castrenses, quod cum decedere contigerit archiepiscopum vel aliquem successorum suorum, quod castra illa nemini presentabunt, nisi successor eius transmittat nobis vel heredibus nostris litteras protestacionis, quod observet ea, que in hoc composicionis et concordie privilegio continentur. Quod si, nullis legitimis impedimentis detentus, a die sue consecracionis ad annum neglexerit adimplere, castrenses illa castra nobis presentare debebunt, quousque archiepiscopus faciat quod est dictum; eo autem facto, nos restituemus archiepiscopo castra sua dolo quolibet pretermisso. Nos eciam, si a die consecracionis archiepiscopi bona nostra iure feodi non recipimus infra annum, sine periculo bonorum nostrorum manebimus, donec archiepiscopus quatuordecim diebus nobis pronuntiet, quod velit Lubus vel in districtum Lubucensem venire. Qui si venerit et nos octo diebus continuis exspectaverit, et nos in terra nostra existentes, impedimento legitimo non retenti, non receperimus bona nostra, extunc bona vacabunt que de manu archiepiscopi deberemus habere. Quod autem nos hiis predictis dominum archiepiscopum et suam ecclesiam honoramus, est causa, videlicet: quod ipse et sui successores nos et nostros heredes contra omnes, qui nos absque causa legitima volunt opprimere vel offendere, debent iuvare prout possunt melius cum effectu, si nobis non possunt iusticiam vel gratiam obtinere. Si eciam in prosecucione iniuriarumstrarum, cum nostris et suis adversariis contingeret nos bellare, debemus secundum consilia duorum hominum suorum et duorum nostrorum taliter disponere rebus nostris ad bellum, quod adversariis resistere valeremus. Nos eciam dominum archiepiscopum in similibus iuvare tenemur, et de propriis bonis iuvabit alium unusquisque. Si nos sine legitimis heredibus decesserimus, dominus archiepiscopus et sui successores fratribus nostris in feodo bona nostra concedent, si ea infra tempus legitimum duxerint requirenda. Ad hec, si nos contra ea que scripta sunt in hoc privilegio veniremus, castrenses nostri medio tempore nullum nobis obsequium prestare deberent (sic) et in castris ipsis nullam nobis permittere potestatem, donec emendaretur secundum iusticiam

vel amicitiam, quod contra privilegium factum esset; et in archiepiscopo sicut in nobis servari debet. Qui autem contra privilegium non venerit, obsequium habebit de suis castrensibus et potestatem castrorum suorum. Si intra castrenses fuerit orta discordia, de illa iudicabit iudex communis qui de consensu constitutus fuerit utriusque. Si iudex communis discordiam illam iudicare vel sopire non potest, illius dominus qui excessit et qui causa est discordie, debet iudicem iuvare quod (sic) possit. Ceterum nec archiepiscopus nec aliquis successorum suorum, citra limites terre Lubus usque in contigua Polonica (sic) terminos suos protendent sine consensu nostro et heredum nostrorum. Hii autem sunt termini castri Lubus. Versus Poloniam, ex illa parte Odere, a flumine quod vocatur Nothes incipiunt in prato quod vocatur Guba, et procedunt in Rudna et Rogi et usque ad lacum Wandrine, et usque Slavice, et usque Preslice quod est inter Magnam villam et Molosson; item usque Pozirzadlo, post hec, ubi Schuga Pilscha intrat Magnam Pilscham, item usque Sirze et usque Rampice. Ex ista parte Odere incipiunt in Konothope usque ad lacum altiore Trebule, et per viam que ducit de Gubyn, usque Lypa. Dehinc ad Powodeicers, post hec inter Corasno et Splawe, deinde ubique in Osdra, de Osdra Spreva fluvius per medium usque in Prelanki. Item ubique in Lecnici. Item ubique in Köpnuci. Item per Stobravam fluvium usque in Odrizam. Preterea attinent Lubus ista loca castrorum sita infra terminos prenotatos: Chynez et terra que attinet Kosterin cum tota terra attinente; deinde Torum, deinde Ponzin, deinde Bucowe, deinde Platcov. Quod si tempore procedente veraciter fuerit intellectum, quod alicubi sint termini largiores quam in hoc privilegio sit expressum, de illis de communi consensu et consilio intromittere nos debemus, et inter nos eque dividere sicut alia sunt divisa. Ut autem hec omnia, que in presentibus sunt expressa, tam a nobis et nostris heredibus quam ab archiepiscopo et suis successoribus perpetuo bona fide serventur, data fide promissimus et iuravimus, nos sibi, et ipse nobis, insuper presens scriptum munivimus nostri appensione sigilli. Insuper testes sunt: venerabiles patres abbas de Nyenborch et abbas de Monte, Albertus de Wernigherode Magdeburgensis ecclesie prepositus, Rudolphus de Dyngelstede decanus, et prepositus Ropertus de Querenvorde; layci autem illustris homo Burchardus Magdeburgensis burgravius, et nobiles homines comes Albertus de Ravenswald, Otto de Hademersleve, Waltherus de Arnestein, comes Ludolphus iuvenis de Halremunt, Waltherus de Barbey, Hermannus de Werberch, Wernerus de Dobyn et Gerehardus domicellus de Querenvorde; ministeriales Vulradus de Indagine, Wydego de Camenz, Henricus de Alisleve dapifer curie Magdeburgensis, Otto de Godebuz, Gerhardus et Hermannus fratres de Wederden, Richardus de Damis, Henricus et Iohannes fratres de Gatersleuve, Ericus de Borch, Erenfridus de Gyvekensteyn, Olicus Boc advocatus de Beiger Nyenburch, Richardus domicellus de Czerwist, Rodolphus de Neminc, et alii quam plures milites et servi. Datum Legenitz anno gracie M. CC. XLVIII, XII Kalendas May.

Lubus, *Lubusz*. Flum. Nothes, *ówczesne nazwisko rz. Warty od połączenia z Notecią aż do ujścia do Odry*. Pratum Guba, *leżała, jak się zdaje, na zachód wsi Kolczyn przy ujściu strum. Rudna do Warty*. Rudna, *z niem. Rauden* Rogi, *nie odgadnione*. Lacus Wandrine, *jezioro p. w. Wandern*. Slavice et Preslice, *nie odgadnione, które z pomiędzy licznych jezior leżących pomiędzy wsiami Templewo a Lindow*. Magna villa, *Wielkowieś, niegdyś komenderja Templariuszów, była przyległa wsi Tem-*

plewo. Molosson, *nie odgadnione*, może mylnie zam. Malo fso, czyli *Małą wsią*, która również dziś nie istnieje. Pozirzadlo, *prawie jezioro na południe m. Lagow*. Schuga Pilscha (*Sucha P.*), *lewy przypływ strum. Pilszy*. Magna Pilscha, *strum. Pilsza*, *prawy przypływ Odry*. Sirze, *dziś Siertzig*. Rampice, *Rampitz*. Konothope, *nie odgadnione*. Lacus Trebule, *Treppel See*. Gubyn, *m. Gubin*. Lypa, *dziś Lindow p. m. Friedland*. Powodeicers, *nie odgadnione*. Corasno, *Karras p. m. Friedland*. Splawe, *Odra, nie odgadnione*. Spreva fluv., *rz. Sprewa*. Prelanki, *nie odgadniona miejscowość, leżała zapewne na zachód m. Fürstenwalde*. Lecnici, *rzeczka Läcknitz, prawy przypływ rz. Sprewa*. Köpnuci, *nie odgadnione, pewnie Kagel p. m. Müncheberg*. Stobrava fluv., *dziś Stobberow, lewy przypływ rz. Odrzyca*. Odriza, *Odrzyca, stare koryto rz. Odra, odłączające się na północ od m. Lubusz, a łączące się znów z Odrą naprzeciw m. Zedyn*. Chynez, *Ziemia leżąca po obu brzegach rz. Mizla i pomiędzy nią a Odrą i Wartą*. Nazwisko wzięta od grodu Chinez, *dziś Kienitz, leżącego, póki Odra starem korytem t. j. Odrzycą płynęła, na prawym jej brzegu*. Kosterin, *m. Kościerzyn, leżało, kiedy Odra starem korytem (Odrzycą) płynęła, na lewym brzegu rz. Warty; kraj zaś Kościerzyn obejmował, jak z powyższego dokumentu można wnosić, obszar pomiędzy Odrzycą, Odrą, Wartą i strumieniem Rudną*. Torum, *pewnie Alt Tornow p. m. Freienwalde*. Ponzin, *nie odgadnione*. Bucowe, *m. Buckow*. Platcov, *Plattkow p. m. Buckow*. Nyenborch, *m. Nienburg*. Mons, *klasztor Ś. Jana Chrzciciela p. m. Magdeburg*. Legenitz, *Lignica*.

Nr. 2056. (430 a.)

Thomas Wratislaviens. episcopus 1267 s. d., in Wanszow; Lamberto sculteto de Buczehov villam Zduny tradit, ut in ea civitatem iure Novi fori locet.

Kalisz. Archiv. Rządowe. Inscriptiones Calissienses. a. 1552, p. 221.

In nomine Domini amen. Ut ea que geruntur sub tempore, in memoria tenacius habeantur, nos Thomas, Dei gracia Wratislaviensis episcopus, tenore presentium notificamus nunc existentibus et memorie posterorum, quod Lamberto sculteto nostro de Buczehov nos cum consensu Capituli nostri dedimus in Zdunki locare civitatem, sub eo iure, quo in Novo foro civitas est locata; adiungentes centum parvos mansos eidem civitati locande iure Theutonico per eundem Lambertum. Damus autem eidem quatuor liberos mansos parvos, ubicunque circa ipsam civitatem elegerit, quos sibi pro allodio faciendo habebit, et insuper addicimus alios ipsi sex mansos pro pascuis concivibus civitatis. Racione autem locacionis damus sibi in ipsa civitate advocaciam, racione cuius habebit in eadem civitate sextam curiam, omnia macella carnificum, omnes eciam bankas tam calcipariorum quam pistorum, insuper tercium denarium de omnibus, que in eadem civitate de iudiciis poterunt provenire. De centum vero predictis mansis, habebit pro se liberum sextum mansum. Concedimus eciam ei, ut in fluvio Chachelna sibi ad usus proprios duo construat molendina. Damus autem exnunc tam in ipsa civitate quam in omnibus predictis mansis, per duodecim annos continuos in omnibus angariarum atque census et decime libertatem; quibus annis elapsis, de quolibet manso solucioni obnoxio quatuor scoti usualis argenti annui census, et sex mesure avene, quatuor

siliginis et due tritici nobis ratione decime persolventur. In omnibus eciam villis, quas locari per quemcunque contigerit iure Theutonico in toto districtu ad memoratam civitatem pertinente, ipsum provinciale constituimus advocatum; in quibus villis cum cause sanguinis fuerint agitate, tercium pro se habeat denarium, ex ea parte tantum, que nos in huiusmodi iudiciis contingat. Ut autem universa et singula premissorum, a nobis et nostris successoribus sibi et suis heredibus in sempiternum permaneant inconvulsa, presens instrumentum sigillo nostro et nostri Capituli fecimus roborari. Datum in Wanszow per manum Iohannis Tomcze, publici notarii, anno Domini millesimo tricentesimo sexagesimo septimo, presentibus magistro Stephano archidiacono, magistro Iacobo decano Cracoviensibus, domino Mileo archidiacono Glogoviensi, domino Leonardo procuratore ecclesie Wratislaviensis, domino Nicolao Bohemo, Andrea, canonicis Wratislaviensibus, Colino (sic), Andrea Misen, Iacobo et Floriano nostre curie notariis, Sulislao venatore, Iohanne subdapifero, nostris militibus, et aliis pluribus. In fine adiecimus: quod eidem Lamberto licitum sit unum balneum in memorata construere civitate, cuius ex toto pro se recipiet obvenciones et stipendium. In cuius rei testimonium, has litteras fieri fecimus, nostri maioris et dominorum Capituli sigilli appensione communitas.

Buczehov, *nie odgadnione*. Zdunki, Zduny. Fluv. Chachelna, *lewý przyptýw rz. Orla, prawego przyptýwu rz. Barycz*. Wanszow, *Więzów*, z niem. Wansen.

Nr. 2057. (496^a.)

Mestwinus dux et dominus Pomoranorum 1280 Iul. 31, in Gdanczk; monasterio Łąd villas Kłodawa, Malin et Sukczyn, variis a se immunitatibus dotatas confert.

Königsberg. Königl. Staats Arch. Handvestenbuch Nr. VIII f. 18. — Stettin, Löpersche Bibliot. Dreger Mnscrip. 82.

In nomine Domini amen. Omnis ordinatio moderna, providentia indiget et cautela, ne longinquitate temporis vel malorum hominum malicia infirmetur; ideo necessarium est, ut scripture testimonio ad posteros propaletur. Hinc est quod nos Mestwinus, Dei gratia dux et dominus Pomoranorum, cupientes nostris temporibus divini nominis cultum non minui sed augeri, ac ea que debentur viris ecclesiasticis, et maxime religiosis, prout possumus confovere ut liberius valeant Domino famulari, sicut in tenore presenti plenius declaratur: quod ad honorem Dei et beate Marie virginis, genitricis Dei, nec non et sancti Nicolai contulimus fratribus de Lynda in Polonia, Ordinis Cisterciensis, has hereditates subscriptas, quarum una vocatur Cłodawa, secunda Mala villa, tertia Succino magnum, et ecclesia cum dote antiquitus assignata, scilicet Saczrsewo hereditas iuxta Lagussev sita, iure hereditario in perpetuum possidenda cum omnibus utilitatibus, que nunc ibidem sunt et in posterum inveniri poterunt, cum rivulis et molendinis, cum foro et thabernis et castoribus, si ibi haberi possunt. Et si eis placuerit Theutunicos ibidem locare, damus eis omne ius Theutunicorum, videlicet quod scultetus eorum habeat liberam auctoritatem decollandi, suspendendi, rotandi, exoculandi, mutilationem membrorum et cetera iudicia, que iuribus eorum cedunt. Notum etiam esse volumus et utile memorie

commendare iudicamus, quod prenominata hereditates esse ducales et ab initio ducatu nostro spectare dinoscuntur, nec aliquis hominum iure hereditario unquam possedisse, vel aliquam ex eis ullo (sic) homini collatam vel littera nostra confirmatam, sed eas semper ad utilitates et necessitates nostras specialiter deputatas ac destinatas. Cum igitur donum Deo collatum, ut dignum et iustum est, legibus principum non sit subiectum, absolvimus predictos fratres et omnes homines eorum in predictis hereditatibus commorantes, per totum dominium nostrum a theolonio tam per Wislam quam per terram, ab omni iure Slavico, ab omni poradlne, a prsewod, a povoz, a strosa, a dan, a stan, a naraz, a potvorove, a targove, a mostne, a castrorum edificio sive pontium novorum sive antiquorum, ab omnibus angariis, et a castrorum custodia, ab omni expeditione, et canum nostrorum ductores aut equorum nostrorum custodes non recipiant neque pascant, ab omni plane servitute, que nunc et in posterum succrescere potest. Et ut incole predictarum villarum plenaria gaudeant libertate, volumus atque inhibemus, ut nullus palatinorum nec castellanorum, vexilliferorum, subcamerariorum ac iudicum nostrorum aliquam habeant ibidem citandi, iudicandi iurisdictionem ac utilitatem. Et licet magna causa super dictos incolas emergerit, nusquam captiventur seu citentur, nisi in predictis hereditatibus; et si fuerint citati, non compareant ad aliquod castrum, nisi ante ducem, cum ipsius annulo speciali; et ibi de quocunque crimine, vel de capite aut de membro coram duce aut ipsius iudice convicti et condempnati in penas, sive septuaginta vel quinquaginta, quibuscunque censeantur nominibus, omnes domino abbati de suis hominibus condonamus et suis usibus assignamus, nichil nobis, aut palatinis, castellanis, vexilliferis, subcamerariis aut aliis nostris officialibus inde reservantes, sed eas ad honorem omnipotentis Dei domino abati voluntarie resignamus. Ut nichil maneat intactum, quod predictum claustrum in posterum inquietare valeat per adinventiones et malicias malorum hominum, quia talia temporibus nostris experti sumus, adiungimus: quod si aliquis hominum post mortem nostram, avaritia ductus vel malorum suggestionibus instructus, aliquam ex predictis hereditatibus impugnaverit, dicens ac affirmans sibi a nostra gratia datam seu collatam vel nostra littera confirmatam, noscant presentes et futuri huiusmodi instrumenta esse vana et frivola, ac iniusto titulo acquisita et furtive obtenta. Preterea hanc primam nostram donationem predictarum hereditatum omnipotenti Deo et semper beate virgini Marie sanctoque Nicolao ob remedium anime nostre ac omnium parentum nostrorum, per presentia ratificamus et ratam confirmamus. Et ne hec nostra sollemnis donatio per aliquem in posterum molestetur, presentem paginam sigilli nostri munimine contulimus roboratam. Huius autem ordinationis nostre testes sunt nobiles viri qui tunc temporis ibi presentes fuerunt: comes Waysil palatinus Gdanensis, Andreas castellanus ibidem, comes Psribislaus palatinus in Swetz, Paulus castellanus ibidem, Stiborius castellanus in Puck, et ceteri quam plures viri fidedigni. Datum in Gdanczk anno Domini M. CC. octogesimo, in die beati Germani presbiteri.

Lynda, *Lqd.* Clodava, *Kłodawa*, z niem. *Kladau*. Mala villa, *Malin*. Succino, *Sukczyn*. Saczrsewo, *Zakrzewo*. Lagussev, z niem. *Lagschau*. Oprócz *Lqdu*, *wsie te leżą w okolicy m. Tczew*. Swetz, *Świecie*. Puck, *Puck*.

Nr. 2058. (739^a)

Premislius rex Polonie etc. 1293 Aug. 11, in Trsew; ratum habet privilegium, a Grimislao principe Pomoraniae 1198 Nov. 11, in Świecie Ordini s. Iohannis Baptistae Hospitalis Ierosolimitani datum, vigore cuius Ordini praedicto castrum Starogród cum territorio ab eodem castro, oppido Skarszewy, villaque Pogutki incluso largisque privilegiis dotato, nec non ecclesia s. Trinitatis in Lubieszów fuerant concessa.

Pergam. origin. Na niciach jedwabn., zielon. i czerw. wisi ułamek pieczęci Przemysława króla (pieczęć XXVII—XXVIII); na stronie odwrotnej (XXVIII) z napisu pozostało POLONIS † REDDIDIT IPS...

Berlin. Geheimes Staats Arch.

In nomine Domini amen. Cunctorum perit memoria factorum, nisi scripture presidio vel testium amminiculo fuerit perhennata. Igitur nos Premislius, Dei gratia rex Polonie et dux Pomeranie, notum esse volumus universis tam presentibus quam futuris presentes litteras inspecturis, nos vidisse litteras illustris principis domini Grimislai, bone memorie quondam ducis Pomoranie, non abolitas, non cancellatas nec in aliqua parte sui viciatas, in hec verba: (*Sequitur privilegium, quod dederat Ordini s. Iohannis Ierosolimitani Grimisclavus unus de principibus Pomeranie 1198 in die b. Martini, in Zwece, in Codice vero Pomeraniae diplomatico I, Nr. 75, typis descriptum.*)

Omnia igitur et singula bona prenominata cum omnibus utilitatibus et terminis suis, sicut in privilegio confirmationis incliti principis domini Mstiwgii patruj nostri, bone memorie ducis Pomoranie, vidimus et audivimus contineri, que videlicet bona ab anno Domini superius annotato iusto titulo possederunt et possident in presenti, sepedictis fratribus de Lubesow, hospitalariis Ierosolimitanis, omnia bona predicta confirmamus et aprobamus (sic) a dictis fratribus iure hereditario perhenniter possidendas (sic). In cuius rei testimonium, ipsis presentem litteram scribi fecimus et sigilli nostri munimine roborari presentibus hiis testibus ad [hoc specialiter] vocatis et rogatis: Stanislao castellano de Swece, Adam castellano de Trsew, Gothardo dapifero Sweczensi, Nicholao medico nostro, Swentoslao notario nostro, domino Philippo archidiacono Gneznensi, et aliis quam plurimis fidedignis. Datum et actum in Trsew anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo quinto, Indictione octava, in die sancti Thyburtii martiris, regni nostri anno primo.

Lubesow, Lubieszów, z niem. Lubschau, p. m. Tczew, komenderja Kawalerów ś. Jana Jerozolimskiego. Swece, Świecie. Trsew, Tczew.

Oryginały, tak potwierdzonego powyżej dokumentu księcia Grzymisława, jak wspomnianego księcia Mściwoja, znajdują się w archiwum rządowem Królewieckiem; pierwszy w *Schiebl*. XLVII, Nr. 1, a drugi w *Schiebl*. XLIX, Nr. 46. .

Nr. 2059. (741 a.)

Premislius secund. rex Polonie etc. 1293 Oct. 19, in Gdantzik; monasterium de Pelplin sub suam protectionem suscipit, simulque literam donationis villae Pelplin cum territorio, confirmationem donationum ducis Samborii continentem, a Mistignevo duce Pomeranorum monasterio praedicto datam confirmat.

Pergam. orygín., u którego w okrągł. dziurkach szczątki sznurków jedwabn. od przywiesz. pieczęci pozostały.

Königsberg. Königl. Staats Arch. Schiebl. LIX, Nr. 15.

In nomine Domini amen. Quoniam generacio preterit et generacio advenit, nichilque in humana condicione stabile subsistit, quod propter mortalitatem hominum et labilem memoriam eorundem in oblivionem non deveniat, ideo discretorum virorum consilio salubre remedium est inventum, ut ea que ab humanis actibus aguntur, scriptis autenticis ad perpetuum confirmentur, ut exinde habeatur cognicio veritatis, si super hiis que acta sunt, suboriri contingat aliquod questionis. Igitur nos Premislius secundus, Dei gracia rex Polonie et dux Pomoranie, ad noticiam universorum tam presencium quam futurorum volumus devenire, quod nos ad laudem et honorem omnipotentis Dei et gloriose matris eius virginis Marie augmentandum, monasterium quod Polplin dicitur, Cysterciensis Ordinis, Wladislavienis diocesis, situm in Pomerania, cum fratribus inibi Deo servientibus sub alas protectionis suscipimus; confirmantes eis eorumque successoribus omnes hereditates, villas seu possessiones, quas idem monasterium ex donatione vel confirmacione illustris principis, pie memorie domini Mysciwgii dilecti patrui nostri, ducis Pomoranie, ac progenitorum suorum longo tempore iusto titulo pacifice possederunt et possident in presenti: in quibus subscriptas hereditates propriis nominibus dignum duximus exprimendas, prout in privilegio Misciwgii, predicti ducis Pomoranie, plenius continetur. Quod privilegium de verbo ad verbum presentibus duximus inserendum, cuius tenor talis est: (*Sequitur privilegium, quod dederat Ordini Cisterciensi Miscivius Pomeranorum dux 1274 Ian. 2, in Sveze, donationem villae Pelplin cum territorio adiacenti continens, in quo etiam donatio villarum Pogutki, Kobylów et Koźmin, a duce Samborio eidem Ordini facta, continetur. Typis impress. apud Westphalen, Monum. inedita III, 1517—1519.*)

Ut autem et nos a Deo gratiam consequi mereamur ampliorem, omnes gracias, libertates, donationes, emunitates, confirmaciones, iura, iurisdicciones et utilitates a quibuscunque principibus dicte terre Pomoranie, predecessore nostris, prefato monasterio factas et collatas, seu hereditates et bona a quibusvis fidelibus eidem monasterio donatas, sed et iudicia maiora et minora, quocunque nomine censeantur, in omnibus prorsus locis bonorum dicti monasterii, sive in viis publicis vel privatis, abbati et conventui sepedicti monasterii conferimus, et de certa sciencia in presentibus supradicta omnia et singula confirmamus. Absolvimus eciam dictos fratres et homines eorum a theloneis et pedagiis, dantes licenciam, res quaslibet per omnes nostros terminos, in terris et aquis, quocunque voluerint, pro suis utilitatibus libere deducendi. Ut ergo hec omnia rata ac firma et a nostris successoribus penitus inviolata perpetuo maneant, presentem paginam regalis sigilli nostri appensione et testium subscripcione fecimus roborari. Testes sunt: dominus Swencza palatinus Gdanensis, comes Nicolaus palatinus Dirsoviensis, Boguslaus iudex, Laurentius ca-

stellanus Stolpensis, dominus Rudigerus abbas de Oliva, dominus Philippus archidiaconus Poznaniensis, Swantoslaus protonotarius, et alii quam plures clerici ac layci fide digni. Datum et actum in civitate nostra Gdantzik in crastino beati Luce ewangeliste, anno Domini MCCLXXXV quinto, Indiccione octava, Concurrente quinto, Epacta tertia.

Polplin, *Pelplin*. Dirsoviensis, *de Tczew*. Stolpensis, *de Stupsk*. Gdantzik, *Gdańsk*.

Nr. 2060. (741^b)

Premislius secund. rex Polonie etc. 1293 Oct. 19, in Gdanzk; monasteria Oliwa et Żarnowiec cum omnibus possessionibus earumque immunitatibus sub suam protectionem suscipit.

Pergam. origin., u którego wiszą sznurki jedwabne czerw. od przywieszonj niedys. pieczęci.

Königsberg. Königl. Staats Arch. Schiebl. LV, Nr. 70.

In nomine Domini amen. Quoniam generacio preterit et generacio advenit, nichilque in humana condicione stabile subsistit quod propter mortalitatem hominum et labilem memoriam eorundem in oblivionem non deveniat, ideo discretorum virorum consilio salubre remedium est inventum, ut ea que ab humanis actibus aguntur, scriptis autenticis ad perpetuum confirmentur, ut exinde habeatur cognicio veritatis, si super hiis que acta sunt, suboriri contingat aliquid questionis. Igitur nos Premislius secundus, Dei gracia rex Polonie et dux Pomoranie, ad noticiam universorum tam presencium quam futurorum volumus devenire, quod nos ad laudem et honorem omnipotentis Dei et gloriose matris eius virginis Marie augmentandum, monasterium quod Olyva dicitur, Cysterciensis Ordinis, Wladislaviensis dyocesis, situm in Pomorania, cum fratribus inibi Deo servantibus sub alas nostre protectionis suscipimus, confirmandes eis eorumque successoribus omnes hereditates, villas seu possessiones, quas idem monasterium ex donacione vel confirmacione illustris principis, pie memorie domni Mysciwii dilecti patrui nostri, ducis Pomoranie, ac progenitorum suorum longo tempore iusto titulo pacifice possederunt et possident in presenti; in quibus subscriptas hereditates propriis nominibus dignum duximus exprimendas. Inprimis ipsum claustrum Olyvam cum grangia adiacente, villas Prsimore, Podole, Gransow, Sterchow, Cincimiz, Prusencino et grangiam Bargnewiz. Insuper villas ipsis pro terra Gemewe in restaurum datas, quarum nomina sunt hec: Bissekir, Choyno et parvum Choyno, Slomno, Banino, Czegnino, Nyvadove, Thuchumme cum omni stagno adiacente, parvo et magno, quot Warsna dicitur, in omni littore, excepta sola parte que spectat ad villam domini episcopi. Begarewicz, Smolino, Quassin, Wissoka, Brudvino, Sopot, dimidiam quoque partem terre Oxivie cum omnibus terminis et utilitatibus suis et libera piscacione ibidem in parvo mari. Rumnam, cuius termini protenduntur versus Radam ad quercum circa viam publicam signatam, et sic descendunt ad locum ubi Rumna et Rada confluunt; grangiam Starin cum villa eiusdem nominis et Messin. Grangiam eciam Radostowe; et villam Raykow, de qua per Sywanum filium Wayseli violenter et minus iuste fuerant eiecti, ipsis in crastino

beati Bartholomei apostoli in Gnesna, presente comite Nycolao palatino Kalisiensi et Boguslao iudice et Alberto subcamerario Poznaniensi et aliis pocioribus militibus tocius Polonie, iusto iudicio restituimus ibique Sywanum abiudicavimus, et iuris ratione dictante, abbatem Olyvensem et suos fratres prefate hereditatis Raykow legitimos et perpetuos effecimus possessores. Villam quoque Brust, et dimidiam hereditatem que Bresno dicitur, cum media parte stagni per terminos ibi distinctos usque in Berbrovam strugam, et eundem rivulum cum utroque littore usque in Verissam, et prata iuxta eandem Verissam. Scowarnikow, Hostritza, Plavanowe cum molendino in Raduna, cuius termini sunt usque ad lapideum pontem, Wasino et Sirisna. Molendina quoque in rivulo qui wlgariter Strize dicitur, constructa et in posterum a predictis Olyve fratribus construenda; locum eciam molendini in vado versus Gdanzk prope villam Vriest cum terminis suis, et prefatum rivulum Strize cum utroque littore a lacu Colpin, unde scaturit, descendendo, usque in Wizlam; et ab illo loco, per totum Wizlam usque in mare liberam piscacionem capiendi rumbos vel esoces vel cuiuscunque generis pisces, quiblibet retibus vel instrumentis. A portu vero Wizle versus occidentem, totum littus maris cum omni utilitate et libertate usque ad rivulum qui Swelina dicitur, et eundem rivulum cum utroque littore. Concedimus insuper sepedictis fratribus de Olyva, ut aggeres vel piscinas molendinorum in Strize vel in vado constructorum et deinceps construendorum, nullius contradictione obstante exaltare, ampliare vel dilatare possint, sicut eis utilius et commodius videbitur expedire. Inhibemus insuper, ne quis predictum fluvium Strize a suo proprio et naturali meatu abstrahere vel abducere in preiudicium eorundem fratrum audeat quoquomodo. Preterea unam navem liberam in salso mari et unam in recenti mari ad capiendum allec, rumbos vel alios quoscunque pisces, et tractum in Wizla, quantum est inter Ganscam et Barsnitzam, quem et ipsi fratres suis laboribus fecerant et expensis, item prata in Neria cum suis terminis distinctis, sicut in privilegio eorum plenius continetur. Insuper decimam noctem de clausura nostra in Rada, absque omni contradictione nostrorum ibidem officialium, pisces libere percipiendi, prefatis fratribus de Olyva et eorum successoribus cum omnibus bonis supradictis libertate perpetua confirmamus pariter et donamus. Hominibus eciam ipsorum prope mare residentibus, quoslibet pisces libere in terminis ipsorum, sicut abbati et conventui complacuerit, licet piscari; extra terminos vero ipsorum, non nisi secundum communem nostre terre consuetudinem piscabuntur. Preterea, ut prefata domus Olyva, locus sepulture principum Pomoranie, quam nobis dilectus amicus noster dominus Mysciwgius non longe ante mortem suam in Nakil toto cordis sui affectu, profusis lacrimis, fideliter et diligenter commisit protegendam et defensandam, speciali gracia et prerogativa gaudeat libertatis, volumus, statuimus et regia censura sanximus, ut omnia iura seu libertates, que nunc a nobis vel succedente tempore a nostris successoribus civitati Gdanensi data seu collata fuerint, in nullo prorsus prefate ecclesie Olyvensi preiudicent vel gravamen aliquialiter inferant; sed omnia bona prenominata prefate abbacie, sicut in privilegiis domini Mysciwgii expressius continetur, tam in molendinis, quam in pratis in Neria et tabernis, in pascuis, in campis, in silvis et in omnibus terminis eorum, ab omni inpeticione civitatis seu civium Gdanensium libera semper decernimus et exempta. Omnes insuper colonos et servientes, res et naves ipsorum, in omni dominio nostro a solutione thelonei decernimus fore exemptos, et omnia bona prenominata cum omnibus attinentiis suis in agris, pratis, pascuis, silvis, piscationibus, molendinis, tabernis, vena-

cionibus, castoribus, mellificiis et quibuslibet aliis utilitatibus, que nunc in ipsis sunt vel haberi quoquomodo poterunt in futuro, in aurifodinis, argentifodinis ac eciam salis, seu quecunque fuerit utilitas metalli sive eris, cum omni proprietate ac iuris integritate, iudicio maiori et minori, capitali videlicet et manuali, prefatis fratribus de Olyva et eorum successoribus perpetua libertate conferimus et donamus; hoc sane adicientes, ut si qua homicidia, furta vel alia quecunque enormia forefacta in hereditatibus seu terminis prescripte abbacie patrata fuerint, nullius nisi abbatis iudicio iudicentur, et pena que pro hiis solvenda fuerit, monasterii usibus totaliter deputetur. Inhibemus insuper, ne coloni eorum urbes edificare, custodire vel reparare cogantur; sed liberi sint ab omni exactione et solutione Polonica seu Theutonica, que nunc est vel processu temporis poterit suboriri, ab opole, a prevod, a solutione bovis et vacce, ab urna mellis, a naraz, a po[voz, ab exactione que poradlne] dicitur, et ab omnibus prorsus aliis exactionibus vel gravaminibus, quibuscunque nominibus censeantur. Omnes quoque libertates et iura a domino Mysciwgio, pie memorie principis (sic) Pomoranie, et a domino Swa[ntopolco patre suo, et] ab aliis progenitoribus eorundem ipsis collatas, prefato monasterio et fratribus de Olyva pie et liberaliter perpetuo confirmamus. Clastrum eciam dominarum Cysterciensis Ordinis, nomine Sarnowitz, quod pertinet [in Olyvam, sub nostram] protectionem suscipimus, confirmantes ipsis possessiones et villas subscriptas: Wircussino, Liubekow, Cartussino, Udargow et Swecin; totum quoque stagnum quod Pesnitza nominatur, et fluvium eiusdem nominis cum rivulo qui Ostnitza dicitur, in utroque littore, cum libera clausura piscium et pratis circumiacentibus usque in mare, et liberam piscationem ibidem; unam quoque navem liberam allec vel rumbos aut ceteros pisces libere capiendi, predictis sanctimonialibus de Sarnowitz assignamus pariter et donamus. Ut ergo hec omnia rata ac firma et a nostris successoribus penitus inviolata perpetuo maneant, presentem paginam regalis sigilli nostri appensione et testium subscriptione fecimus roborari. Testes sunt: dominus Swentza palatinus Gdanensis, comes Nycolaus palatinus Dersoviensis, Boguslaus iudex, Laurencius castellanus Stolpensis, dominus Henricus abbas de Polplin, dominus Philippus archidyanus (sic) Poznaniensis, Swantoslaus protonotarius, et alii quam plures clerici ac layci fide digni. Datum et actum in civitate nostra Gdanzk in crastino beati Luce ewangeliste, anno Domini millesimo CC nonagesimo quinto, Indictione octava, Concurrente quinto, Epacta tertia.

W miejscach ujętych w klamry pergamin jest przeżarty.

Olyva, klasztor Oliwa. Wladislaviensis, de Włocławek. Prsimore, Podole, *nie odgadnione*. Gransow, z niem. Grenzlau. Sterchow, Starkowo, z niem. Starckhütte. Cincimiz, Prusencino, *nie odgadn.* Bargnewiz, Barnowiec, z niem. Barnewitz. Terra Gemewe, okolica m. Gniew. Bissekir, z niem. Piezkersdorf. Choyno, Slomno, *nie odgadn.* Banino, *Banino*. Czegnino, Nyvadove, *nie odgadn.* Thuchumme, Tuchomie. Begarewicz, *nie odgadn.* Smolino, Smolzino, z niem. Schmolsin. Quassin, Chwaszczyn, z niem. Quaschin. Wissoka, Wysoka. Brudvino, *nie odgadn.* Sopot, Copoty. Terra Oxivie, okolica m. Oksywie, z niem. Oxhöft. Rumna, Rumia, z niem. Rahmel. Rada, z niem. Rheda. Rumia, Reda, rzeki, ostatnia jest p. przypiływem Baltyku. Starin, Starzyn, z niem. Gr. Starzin. Messin, Mechowo, z niem. Mechau. Radostowe, Radostowo. Raykow, Rajkowy. Brust, Brzuszcz. Bresno, Brzeźno. Berbrova struga, l. przypiływ rz. Wierzyca. Verissa, rz. Wierzyca, l. ppł. Wisty. Scowarnikow, Skowarz, z niem. Schönwarling. Hostritza, Ostrowite, z niem. Osterwick. Plawanowe, *nie odgadn.* Ra-

duna, rz. Raduna, l. pływ rz. Mottawa. Wasino, z niem. Mensau. Sirisna, Dzie-
rzgno. Riv. Strize, odpływ jeziora p. w. Wysoki Kiełpin (Colpin). Riv. Swelina,
z niem. Kielau Bach. Recens mare, z niem. Frisches Haff. Gansca, Gaska, z niem.
Gonszka. Barsnitza, nie odgadn. Neria, Mierzeja, z niem. die Nehrung. Nakil, Na-
kło. Sarnowitz, Żarnowiec. Wircussino, Wierzchucin. Liubekow, Lipkowo, z niem.
Lübkau. Cartussino, Kartoszyo. Udargow, Odargowo. Swecin, Świecino. Stagn. et
fluv. Pesnitza, Piesznica. Fluv. Ostnitza, nie odgadn. Dersoviensis, de Tczew. Stol-
pensis, de Stupsk. Polplin, Pelplin.

Nr. 2061. (741 c.)

Primislius secund. rex Polonie etc. 1293 Oct. 19, in Gdanczk;
praececedentis diplomatis argumentum accuratius deducit.

*Pergam. origin., przy którym wiszą sznury jedwabne, zielone i czerwone. Dyploma-
mat uważany za podejrany.*

Königsberg. Königl. Staats Arch. Schiebl. LV, Nr. 69.

In nomine Domini amen. Quoniam generatio preterit et generatio advenit, ni-
chilque in humana conditione stabile subsistit quod propter mortalitatem hominum
et labilem memoriam eorundem in oblivionem non deveniat, ideo discretorum viro-
rum consilio salubre remedium est inventum, ut ea que ab humanis actibus aguntur,
scriptis autenticis ad perpetuum confirmentur, ut exinde habeatur cognitio veritatis,
si super hiis que acta sunt, suboriri contingat aliquid questionis. Igitur nos Pri-
mislius secundus, Dei gratia rex Polonie et dux Pomoranie, ad noticiam universorum
tam presencium quam futurorum volumus devenire, quod nos ad laudem et honorem
omnipotentis Dei et gloriose matris eius virginis Marie augmentandum, monasterium
quod Olyva dicitur, Cysterciensis Ordinis, Wladislaviensis dyocesis, situm in Pomo-
rania, cum fratribus inibi Deo servantibus sub alas nostre protectionis suscipimus,
confirmantes eis eorumque successoribus omnes hereditates, villas seu possessiones,
quas idem monasterium ex donatione vel confirmatione illustris principis pie me-
morie domini Mysciwгии, dilecti patrui nostri, ducis Pomoranie, ac progenitorum suo-
rum longo tempore iusto titulo pacifice possederunt et possident in presenti; in
quibus subscriptas hereditates propriis nominibus dignum duximus exprimendas. In-
primis ipsum claustrum Olyvam cum grangia adiacente, villas Prsimore, Podole,
Gransow, Sterchow, Cincimitz, Prusencino et grangiam Bargnewitz; insuper villas
ipsis pro terra Gemewe in restaurum datas, quarum nomina sunt hec: Bissekir cum
pratibus eiusdem ville circa Wislam situs inter duos rivulos, videlicet Stritzam et Bea-
lestrunnam, sicut ea villa Bissekir ex antiquo noscitur possedissee; Choyno et par-
vum Choyno, Slomno, Banino, Czegnino, Nyvadove, Thuchome cum omni stagno
adiacente, parvo videlicet et magno, quot Warsna dicitur, in omni littore, excepta
sola parte, que spectat ad villam domini episcopi. Begarewicz, Smolino, Quassin,
Wissoka, Brudvino, Sopot; dimidiam quoque partem terre Oxvie cum omnibus ter-
minis et utilitatibus suis et libera piscatione ibidem in parvo mari. Rumnam cum
suis terminis sic distinctis: primo quidem incipiunt in ea parte, ubi duo fluvii, Rada
videlicet et Rumna confluunt, deinde per ascensum Rumne ad locum, ubi duo fluvii
Scissova et Rumna conveniunt, et deinde directa linea procedendo ad lapidem ma-

gnum, stantem in via publica, ubi rivulus Crampa nomine oritur; a lapide vero predicto, directe ad pontem prope villam Zagorz, deinde directe per stratam publicam procedendo arborum signis versus Radam ad quercum iuxta rivulum Bealcam nomine, circa viam publicam signatam, et deinde directe descendunt ad locum, ubi predicti fluvii Rada et Rumna conveniunt, ubi etiam prescripti termini finem et initium sortiuntur. Grangiam Starin cum villa eiusdem nominis, et hereditatem Messin, grangiam etiam Radostowe; et villam Raycow, de qua per Sywanum filium Wayseli violenter et minus iuste fuerant eieci, ipsis in crastino beati Bartholomei apostoli in Gnesna, presente comite Nycholao palatino Kalysiense et Boguslao iudice et Alberto subcamerario Poznaniense et aliis potioribus militibus totius Polonie, iusto iudicio restituimus, ibique Sywanum abiudicavimus, et iuris ratione dictante, abbatem Olyvensem et suos fratres prefate hereditatis Raycow legitimos et perpetuos effecimus possessores. Villam quoque Brust et dimidiam hereditatem que Bresno dicitur, cum media parte stagni per terminos ibi distinctos usque in Bebrovamstrugam, et eundem rivulum cum utroque littore usque in Verissam, et prata iuxta eandem Verissam. Hostritza, Scowernicow, cuius termini sunt usque in Mutlavam, cum omnibus pratis in ipsorum partibus circa Mutlavam iacentibus; Plavanowe cum molendino in Raduna, cuius termini sunt usque ad lapideum pontem, et ab eodem ponte, per vallem descendendo, usque in Radunam. Wasino et Sirisna; lacum qui Saspa dicitur cum libera statione allecis ibidem et pratis circumiacentibus, usque in rivulum qui Stricze nominatur; molendina quoque in eodem rivulo Stricze constructa et in posterum a predictis Olyve fratribus construenda, locum etiam molendini in vado versus Gdanczk prope villam Vriest cum terminis suis, et prefatum rivulum Stricze cum utroque littore a lacu Colpin, unde scaturit, descendendo, usque in Wislam; et ab illo loco per totam Wislam in utroque littore usque in mare liberam piscacionem capiendi rumbos, esoces vel alios pisces quoscunque, quibuslibet retibus vel instrumentis. Stationes etiam, que sunt vel haberi poterunt in terminis ipsorum a portu Wisle versus occidentem, usque in rivulum qui Swelina dicitur, et eundem rivulum in utroque littore, cum omni iure, et proventus allecis de navibus in predictis stationibus allec capientibus, ac etiam alias quascunque utilitates, sive lapidum sive aliarum quarumcunque rerum, que per appulsionem ventorum in eisdem terminis provenerint, eisdem fratribus Olyvensibus et eorum in eum successoribus libertate perpetua conferimus et donamus. Concedimus insuper sepedictis fratribus de Olyva, ut aggeres vel piscinas molendinorum in Stricze vel in vado constructorum et deinceps construendorum, nullius contradictione obstante exaltare, ampliare vel dilatare possint, sicut eis utilius et commodius videbitur expedire. Inhibemus insuper, ne quis predictum fluvium Stricze a suo proprio et naturali meatu abstrahere vel abducere in preiudicium eorundem fratrum audeat quoquomodo. Preterea unam navem liberam in salso mari, et unam in recenti mari ad capiendum rumbos, esoces, allec vel alios quoscunque pisces quibuslibet retibus vel instrumentis; et tractum in Wisla, quantum est inter Ganscam et Barsnitzam, quem et ipsi fratres suis laboribus fecerant et expensis; item prata in Neria cum suis terminis ibidem distinctis, et insulam in Wisla, Nitancowitz nomine, insuper decimam noctem de clausura nostra in Rada, absque omni contradictione nostrorum ibidem officialium, pisces libere percipiendi prefatis fratribus de Olyva et eorum successoribus cum omnibus bonis suprascriptis libertate perpetua confirmamus. Hominibus etiam ipsorum prope mare residentibus, quoslibet pisces libere in terminis ipsorum fratrum, sicut abbati placuerit

et conventui, licet piscari; extra terminos vero ipsorum, non nisi secundum nostre terre consuetudinem piscabuntur. Preterea, ut prefata domus Olyva, locus sepulture principum Pomoranie, quam nobis dilectus patruus noster et amicus, dominus Mysciwgius, non longe ante mortem suam in Nakil toto cordis sui affectu, profusis lacrimis, fideliter et diligenter commisit protegendam et defendendam, speciali gracia et prerogativa gaudeat libertatis, volumus, decernimus, statuimus et regia censura sanximus, ut omnia iura seu libertates, que nunc a nobis vel succedente tempore a nostris successoribus civitati Gdanensi data seu collata fuerint, in nullo prorsus prefate ecclesie Olyvensi preiudicent vel gravamen aliquo modo inferant; sed omnia bona pre-nominata prefate abbacie, sicut in privilegiis domini Mysciwgii expressius continentur, tam in molendinis, quam in pratis, in Neria, in tabernis, in pascuis, in campis, in silvis, in piscationibus, in mellificiis et in omnibus terminis eorum, ab omni impetitione civitatis seu civium Gdanensium libera semper decernimus et exempta. Omnes insuper colonos et servitores, res et naves ipsorum, in omni dominio nostro a solutione thelonei decernimus fore exemptos, et omnia bona prenomina, cum omnibus attinenciis suis in agris, pratis, pascuis, campis, silvis, piscationibus, molendinis, tabernis, venationibus, castoribus, mellificiis et quibuscumque aliis utilitatibus, que nunc sunt in ipsis vel haberi quoquomodo poterunt in futuro, in aurifodinis, argentifodinis, ac etiam salis seu quecumque fuerit utilitas metalli sive eris, cum omni proprietate ac iuris integritate, iudicio maiori et minori, capitali videlicet et manuali, prefatis fratribus de Olyva et eorum successoribus libertate perpetua conferimus et donavimus: hoc sane adicientes, ut si qua homicidia, furta vel alia quecumque enormia forefacta in hereditatibus seu terminis subscripte abbacie patrata fuerint, nullius, nisi abbatis sive iudicum ipsius iudicio iudicentur, et pena que pro hiis solvenda fuerit, predicti monasterii usibus totaliter deputetur. Inhibemus insuper, ne coloni eorum urbes edificare, custodire vel reparare cogantur, excepto solo castro Gdanczk, si per proprium ignem fuerit concrematum. Nec aliquis iudicum secularium eis molestus sit in ullo negotio, sed liberi sint ab omni exactione et solutione Polonica seu Theutonica, que nunc est vel processu temporis poterit suboriri, ab opole, a prevod, a solutione bovis seu vacce et porci, ab urna mellis, a naraz, a povoz, ab equorum et canum procurationibus, et ab omnibus prorsus aliis exactionibus vel gravaminibus, quibuscumque nominibus censeantur. Omnes quoque libertates et iura a domino Mysciwgio, pie memorie principe Pomoranie, et a domino Swantopolco patre suo, et ab aliis progenitoribus eorundem ipsis collatas, prefato monasterio et fratribus de Olyva pie et liberaliter perpetuo confirmamus. Claustrum etiam dominarum Cysteriensis Ordinis, nomine Sarnowitz, quod pertinet in Olyvam, sub nostram suscipimus protectionem, confirmantes eis possessiones et villas subscriptas: Wircussino, Liubekow, Carcussino, Udargow et Swecin; totum quoque stagnum quod Pesnitza nominatur, et fluvium eiusdem nominis cum rivulo qui Ostnitza dicitur, in utroque littore, cum libera clausura piscium et pratis circumiacentibus usque in mare, et liberam piscationem ibidem. Unam quoque navem liberam allec vel rumbos aut ceteros pisces libere capiendi, predictis sanctimonialibus de Sarnowitz assignamus pariter et donamus. Facimus etiam ipsas et omnia bona earum, ab omni iure et iurisdictione ac potestate quorumlibet palatinorum, castellanorum ceterorumque officialium quorumcumque semper liberas et exemptas. Ut ergo hec omnia rata et firma et a nostris successoribus penitus inviolata perpetuo maneant, presentem paginam regalis sigilli nostri appensione et testium subscriptione fecimus

roborari. Testes sunt: Swencza palatinus Gdanensis, Nycholaus palatinus Dersovien-
sis, Boguslaus iudex, Laurentius castellanus Stolpensis, dominus Henricus abbas in
Polpelin, dominus Phylippus archidyaconus Poznaniensis, Swantoslaus protonotarius,
et alii quam plures clerici ac layci viri fide digni. Datum et actum in civitate no-
stra Gdanczk in crastino beati Luce ewangeliste, anno Domini millesimo ducentesimo
nonagesimo quinto, Indictione octava, Concurrente quinto, Epacta tercia.

Olyva, Wladislaviensis, Prsimore, Podole, Gransow, Sterchow, Cincimitz, Pru-
sencino, Bargnewitz, Terra Gemewe, Bissekir, Rivul. Stritza, *obacz Objaśnienia
poprzedniego dokumentu*. Rivulus Bealestrunna, *l. pptyw rz. Mottawa, przepływa
przez w. Wrzeszcz*. Choyno, Slomno, Banino, Czegnino, Nyvadove, Thuchome, Be-
garewicz, Smolino, Quassin, Wissoka, Brudvino, Sopot, Terra Oxivie, Rumna, Rada,
obacz dokument poprzedni. Fluv. Scissova, *p. pptyw rz. Rumia, przepływa przez wieś
Cisowa*. Riv. Crampa, *l. pptyw strumienia Scissova*. Zagorz, Zagórze. Riv. Bealca,
l. pptyw rz. Rumia, wypływa p. w. Biata. Starin, Messin, Radostowe, Raycow, Brust,
Bresno, Riv. Bebrovastruga, Verissa, Hostritza, Scowernicow, *obacz dokument po-
przedni*. Mutlava, *rz. Mottawa*. Plavanowe, Wasino, Sirisna, *obacz dokument po-
przedni*. Lacus Saspa, *jezioro pod wsią Zaspa*. Vriest, *Wrzeszcz, z niem. Langfuhr*.
Riv. Swelina, Recens mare, Gansca, Barsnitcza, Neria, *obacz dok. poprzedni*. Insula
Nitanckowitz, *nie odgadn.* Nakil etc., *obacz dok. poprzedni*.

Nr. 2062. (808^a.)

Dominus Iasco tribunus Kalisiens. 1299 Apr. 20, Kalis; here-
ditatem, quam una cum suis proximioribus ecclesiae s. Adalberti in Antiqua Kalisz
donaverat, Swantoslaos ad locandum iure Novi fori exponit.

*Kalisz. Archiv. Capituli Collegiatae ad s. Mariam. Akta dotyczące się funduszy
altaryi w Kolegiacie Kaliskiej. (Zeszyt papierowy, pismo XVII w.)*

In nomine Domini amen. Nichil firmum et stabile retinetur, nisi scripture te-
stimonio confirmetur. Hinc est quod nos dominus Iasco tribunus Kalisiensis, de vo-
luntate domini Ianussii et domini Philippi fratrum nostrorum, dominorum de Gra-
banowo, et Wlosthonis filii domini Wiszote, notum facimus universis presentibus et
futuris, quod cupientes meliorationem ecclesie sancti Adalberti site apud antiquum
castrum, Swantoslaos vendidimus hereditatem ibidem iacentem iure Novi fori locan-
dam infra metas atque gades eiusdem hereditatis, cum omnibus utilitatibus que nunc
sunt et in posterum fieri possunt. Ratione vero sue locationis, Svantoslaus et sua
posteritas percipiant duos hortos liberos et tertium denarium de re qualibet iudicata,
et liberum arbitrium habeat piscandi et sui heredes in fluvio Odra (sic) ad dictam
hereditatem pertinente. Horti autem, quos Swantoslaus locare debet, continere de-
bent in latitudine quinque virgas mensurabiles et in longitudine triginta. Et sex
annis libertatem habebit sibi et hortulani iam dictis. Expirata autem libertate, de
quolibet horto non libero solvant hortulani in festo sancti Martini plebano ecclesie
sancti Adalberti dimidium fertonem argenti currentis monete, et tres pullos ducti-
vos (sic); et hoc facto, aliquod servitium nostrum ulterius non habent exhibere. Ista
omnia supradicta Swantoslaus et sua posteritas libere atque hereditarie in perpetuum

possidebit. Et ut ista venditio et ordinatio robur obtineat firmitatis, presentem litteram nostro sigillo fecimus consignare. Datum Kalis duodecimo Kalendas May, presentibus hys testibus: Thilone de Thlokina, Hermanno sculteto Dobrziciensi, Iacobo sculteto de Piwonicz, Iacobo scriptore Kalisiensi; anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo nono.

Grabanowo, *Grabianowo*. Ecclesia sancti Adalberti sita apud antiquum castrum, kościół ś. Wojciecha na Zawodziu p. m. Kalisz, obok grodziszczu starego zamku. Fluvius Odra, mylnie zam. Prosna. Thlokina, *Tłokinia*. Dobrziciensis, *de Dobrzec*. Piwonicz, *Piwonice*.

Jako nagłówek tego dokumentu napisano: *Litterae patronorum ecclesiae s. Adalberti in Antiqua Calisz, ex libris erectionis Calissiensi. Consistorii, canonicatus et praebendae Calissiensi. tituli s. Adalberti, ex libro erectionum scriptae et transsumptae.*

Primo ponitur privilegium Przemysława drugiego, datum Ianussio, Iohanni et Philippo, filiis Peregrini.

Na końcu zaś:

Sigillum vero appensum eodem privilegio est clenodium Coral (sic), in quo sigillo lectura parum apparet, solum perlectum est in eodem Grabanowo.

Ów *Liber erectionum* dziś się w Archiwie konsystorza Kaliskiego już nie znajduje, również wspomnianego przywileju Przemysława drugiego, danego synom Peregryna, nie zdołaliśmy odszukać. Treść jego zachowała się jednakże w znakomitej monografii m. Kalisza, napisanej przez księdza kanonika Kobylińskiego, a drukowanej w Tygodniku katolickim z r. 1865. Według tejże nadal książkę Przemysław wieś Siedlisko wraz z starym zamkiem, wówczas temuż przyległą, Peregrynowi za zasługi sobie przy odzyskaniu Kalisza wyświadczone; działo się to zatem około r. 1284 (cnfr. Nr. 546, i Bielów. Monum. Polon. II, p. 850). Następnie darowali potomkowie Peregryna, zwani *Wysioty* (sic), przy końcu XIV w. nadane przez księcia Przemysława posiadłości wraz z wsią Sierzchów kolegiacie P. Maryi na kreację dwóch kanonji; (cnfr. także Nr. 714). Pieczęć wreszcie z *clenodium Coral* (Korab?), pewnie przedstawiała go-dło to samo, co pieczęć zawieszona niegdyś u pergaminu Nru. 1313, narysowana pod tymże dokumentem w Kodeksie Wielkopolskim Raczyńskiego, a wspomniana w Nagłówku Nru. 1804, (pieczęć 7ma, Mojka kasztelana Biechowskiego). Przedstawia ono zarysy jakoby Męża stojącego w Łodzi, trzymającego się pod boki.

Nr. 2063. (1190a.)

Petrus rector ecclesie s. Adalberti prope Kalis 1339 Iul. 8, Kalis; de consensu heredum dictae ecclesiae, sortem agrorum ad eandem pertinentium kmetonibus in Rajsco vendit.

Kalisz. Archiw. Capituli Collegiatae ad s. Mariam. Akta dotyczące się funduszy altaryi w Kolegiacie Kaliskiej. (Zeszyt papierowy, pisany ręką XVII w.) Pod dokumentem napisano: Ex protocollo V. Consistorii Calissiensi. anni 1512 d. 13 Septembr. extractum.

In nomine Domini amen. Humani generis actiones perpetua memoria indigentes, plerumque ab hominum memoria dilabuntur, que testium seu scriptorum munimine non roborantur. Noverint igitur universi tam posterius quam presentes ad quos presens scriptum devenerit, quod ego Petrus rector ecclesie sancti Adalberti prope Kalis, bona deliberacione prehabita, de consensu et voluntate heredum ecclesie beati Adalberti, videlicet Sweme vexilliferi Kalisiensis nec non aliorum fratrum ad quos

ius patronatus dinoscitur pertinere, pro reformatione bonorum ecclesie iam dicte vendidi quandam sortem agrorum que vulgariter Brzeze et Zadlovo nuncupantur, situatum circa villam que Rayskovo dicitur, pro una marca grossorum kmetonibus in iam dicta villa. Quos videlicet agros predicti villani inter se diviserunt, videlicet Iacobus hortum, Martinus dimidium, Iohannes dimidium, Zbislaus dimidium, Bogus dimidium, Nicolaus dimidium, Adam dimidium, alter Adam dimidium, Laurencius hortum, Gregorius hortum, Iaszko quartam, Wyszecz tres quartas, Damianus dimidium, Petrus dimidium. Predicti vero kmethones et eorum successores legitimi, rectoribus ecclesie sue beati Adalberti de quolibet horto integro dimidium fertonem, de dimidio vero tres grossos in festo quolibet Pasche, a proximo anno venturo incipiendo, et singulis annis sepredicti kmethones et eorum posteri tenebuntur; et tunc iam dicti kmethones hortos predictos iure hereditario libere in perpetuum possidebunt. Ut autem hec inviolabiliter perseverent, hanc literam sigillo meo muniri et roborari feci. Datum Kalis in die Kyliani et sociorum eius martyrum, anno Domini m.ccc.xxx.ix, presentibus Chwalibogio de Gacz, Michalkone de Radliczych, Mecsiao, Hankone Rygdary cive Kalisiensi, et aliis fidedignis.

Brzeze et Zadlovo, *nazwiska zapomniane*. Rayskovo, *Rajsko*. Gacz, *Gac*. Radliczych, *Radliczyce*.

Nr. 2064. (1195a-)

Stephanus dictus Powiscala 1340 Mart. 10, in Pysir; Hermanno clerico de Szymanowice mansum liberum, prope Cieśle iacentem vendit.

Pergam. orygin., u którego lewy, górny róg oddarty; w dolnym brzegu cztery skośne wcięcia od przymieszenia dwóch pieczęci. (Oddarty z starej okładki.)

Poznani. Königl. Staats Archiv.

In nomine Domini amen. Dum vivit littera, vivit et actio (7 *lit. des.*) cuius assercio (11 *lit. des.*) roborata suscipit incrementum. Noverint igitur universi tam presentes quam posteri huius ca. . . (9 *lit. des.*) inspecturi, quod nos Stephanus dictus Powiscala, filius olym Robac, de consensu et de bona voluntate uxoris (7 *lit. des.*) vendidimus Hermanno clerico de Symanowicz mansum liberum prope Cessil iacentem, pro quatuor marcis grossorum sibi et suis successoribus veris ac legitimis, ab omnibus solucionibus, videlicet a narzaz, a bove, a vacca, a porco, a poradlne et ab omnibus exactionibus tam Deutunicalibus (sic) quam Polonicalibus, quocumque vocitentur nomine, et ab omnibus serviciis, iure hereditario in perpetuum libere et quietose (sic) possidendum. Et si aliquis predictum Hermannum aut suos posteros pro aliquibus solucionibus seu exactionibus dandis vel serviciis faciendis inpedierit, predictus Powiscala aut sua posteritas predictum Hermannum et suos successores iuxta suarum posse virium, omni versucia proculmota, ipsos fideliter defensando iuvare tenetur sui ostensione privilegii, et omni eo modo quo proprios mansos tuebitur et defendet, iam dictum Hermannum in suo manso tueri tenetur. In cuius regi (sic) testimonium, presentes scribi fecimus nostrique sigilli munimine roborari presentibus hiis testibus: Hermanno advocato in Pysir, et scabinis ibidem anni illius Cunrado Grebenicz et Iohanne fratre eius, Arnoldo sartore, Niczcone Mokirnus, Cunado Plez

et Cunado Vogil, et presentibus consulibus anni eiusdem, videlicet Iohanne proconsule, Hermanno Gecz, Cunado Slizow, Nycolao Stephani, et Nycolao Zenmume, Peczccone Sroder et Nycolao Czolnik, coram quibus iam dictus Powisscala Hermanno prefato mansum predictum resignavit, contulit et donavit. Et ut hec vendicio et donacio veriori roboretur firmitate, sepedicti consules hanc cartam apensione sigilli civitatis sue fecerunt commoniri (sic). Datum in Pysir feria sexta ante dominicam qua officium Reminiscere decantatur, sub anno Domini M. CCC. XXXX.

Symanowicz, *Szymanowice*. Cessil, *Cieśle*. Pysir, *Pyzdry*.

Nr. 2065. (1321 a.)

Henricus abbas Luknens. 1333... Gnezna; hereditatem sui monasterii dictam Łaziska, Iacobo de Kłeck in ius Teutonicum exponit.

Wągrowiec. Archivum miejskie, Copia documentorum, Nr. 4. (Księga pisana ręką zeszłego wieku.) Na czele napisano: 1353, Gnesna; sub hoc anno exstat privilegium pergameneum cum sigillis duobus pensilibus in vittis sericeis rubri coloris de tenore tali: Nos Henricus etc.

Nos Henricus abbas Luknensis una cum capitulo nostro Ordinis Cisterciensis notum facimus universis: quia videntes desertationes hereditatis ecclesie nostre et domus iam dicte Luknensis, que vulgariter Łaziska nuncupatur, et volentes eandem hereditatem meliorare, exposuimus eam in ius Teutonicum: vendendo et donando in ea, scultetiam provido viro Iacobo de Klecko. posteritatieque ipsius pro iumento valente quatuor marcas grossorum, sicut est iam dicta hereditas Łaziska in limitibus suis circumferentialiter distincta, adiungentes eidem hereditati de alia hereditate Straszewo a fluvio Velma, ubi dividitur in piscinam, usque ad montem et ad finem sylve Lengoviensis, quas idem scultetus pro una insimul mensurabit. Damus itaque iam dicto Iacobo sex mansos liberos, tertium hortum, tabernam, macellum, tertium denarium omnis iudicii; fluvium cum pratis que sunt in parte de Łazisk, cum structuris et omnibus piscinis et utilitatibus, incipiendo a lapidibus supra, usque ad gades hereditatis ante nominate Łaziska, idem Iacobus pro se et pro cmetonibus secundum voluntatem suam dividet. Quilibet cmeto de quolibet manso nobis in festo sancti Martini solvet sex scotos Torunensis monete pro censu, et duas mensuras tritici, quatuor siliginis et quatuor avene in claustrum deducendas. Incole duo prandia (sic) solvent pro quolibet sex scotos monete Torunensis. Preterea in festo Pasche cmeto de quolibet manso per viginti ova et de horto per decem, et in festo Assumptionis beate virginis Marie per duos pullos de manso. Et arabunt nobis pro domo in residua parte Straszewo, quam reservamus pro nostro alodio. Ne aliquis putaret, quod non essent hereditates in unam per dominum abbatem et conventum sponte (sic), et ut nostra venditio et donatio inviolata servetur, nostris sigillis presentia scripta sunt roborata coram testibus: Thomasio castellano Zunensi etc. (sic).

Luknensis, de Łekno. Łaziska, Łaziska. Klecko, Kłeck. Straszewo, Straszewo. Fluv. Velma, rz. Welnia, p. pptyw rz. Warty. Lengoviensis, de Łęgowo. Zunensis, de Żón.

Nr. 2066. (1381^b)

Fr. Iohannes abbas cum conventu monasterii Lubinens. 1358
Iun. 23, in Lubin; Paulo privilegium super scultetia in villa Szczodrochowo renovant.

Transsumpt orygin., potwierdzony przez: Stephanus abbas monasterii Lubinens. 1444 dominica die infra octavas b. Marie Assumpcionis, in Lubin. W dolnym, założonym brzegu pergaminu dwa próżne wcięcia od przywieszenia pieczęci; przez drugie dwa przecignięte sznurki jedwabne, czerwono-białe, z których pieczęć odcięta.

Poznań. Königl. Staats Arch. Lubin 37.

In nomine Domini amen. Quia sepius recedit a memoria hominum quod scripto vel bono testimonio non confirmatur, noverint igitur universi tam presentes quam futuri presentem litteram inspecturi et audituri, quod nos frater Iohannes, divina miseratione abbas, cum conventu fratrum nostrorum monasterii Lubinensis ad honorem et prosperitatem nostram ac successorum nostrorum credentes pertinere, innovamus et presentibus confirmamus Paulo cum suis fratribus et eorum legitimis successoribus, natis ac nascendis, sculteciam in hereditate nostra dicta Szczodrochowo, quam olim pater eorum nomine Iach comparaverat pro sua certa pecunia et parata, cum tribus videlicet mansis et duobus ortis; addentes ipsis tabernam, pistrinum, maccellum carniū, unam bancam panis, sutorem, fabrum, de iudicio tertium denarium, venacionem minorem, agitare leporem, aves capere swasones et perdices. Dedimus eciam dicto sculteto et suis fratribus ac eorum legitimis successoribus, tricentas oves servare et pascere eas libere preter gregem ville. Contulimus eciam ipsi sculteto et fratribus destirpare pratum quod iacet inter flumen Obra et agros eorum, quod w lessze nuncupatur, cum insula ibidem in Obra fluvio iacente. Ipse vero scultetus et sua posteritas nobis et successoribus nostris serviet in equo valente alteram dimidiam marcam latorum grossorum; hec omnia predicta et eorum posteri libere ac perpetue obtinebunt. Incole vero ville predictae nobis et nostris successoribus singulis annis census dare tenebuntur de quolibet manso novem mensuras triplicis frumenti: tres tritici, tres silliginis et tres avene, et unam mensuram humuli de quolibet manso, et fertonem grossorum decimare tenebuntur. Predicti vero villani nobis et successoribus nostris ter in anno arabunt. Honorare eciam nos debebunt dicti villani singulis annis de quolibet manso quindecim ova, et de duobus mansis scapulam lardi; in Nativitate vero beate Marie virginis nobis dabunt per duos pullos de qualibet curia, et in Nativitate Domini latus vel parnam (sic) carniū pro quatuor scotis valentem. Contulimus eciam ville nominate, in silva nostra iuxta Obram humulum capere, cuius ratione dabunt, ut supra scriptum est, nobis et nostris successoribus de qualibet curia mensuram humuli. Tria generalia iudicia ibidem sunt celebranda, in quibus nobis kmetones duo prandia parare debebunt, et tertium scultetus, vel pro quolibet prandio singulis temporibus octo grossos exsolvant. Excepimus nichilominus pro dominio nostro molendinum cum piscina et duos mansos meliores, nec non et pratum quod nobis melius videbitur esse in dicta hereditate. Eciam dedimus prefato sculteto molendinum construere, si ibi fieri

proest. in iam dicta hereditate ita tamen. quod nostri molendum non sit in aliquo novum. Et namque hoc confirmatio nostra et innovatio perpetua et invariabiliter permaneat. presentem litteram nostri sigilli et nostri capituli litterarum nostrorum iussibus roborari. Datum in Lubin in vigilia sancti Iohannis Baptiste. anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octavo. presentibus hinc testibus: Iohanne herede de Dambúze. Petro plebano in Lubin. Styborio plebano de Strohessiene. Iohanne sculteto de Lubin. et aliis fidelibus.

Lubiniensis. de Lubin. Szawirachow. Szawirachow p. n. Lubin. Flum. Obra. rz. Chrz. i. ppępa. rzeka Warta. Dambúze. wódek zuch. kóńce nól. pęciom. Cichowickiem w śródku m. Lubin. Strohessiene. w Nr. 1251 Strohessiene. Trachowice p. n. Sionowicz.

Nr. 2057. (1405^b.)

Iaroslans a Gnezna. ecclesie archiepiscopus 1332 Iul. 13, Gnezno; villam Noskowo et hortos in Raysko ecclesie s. Adalberti in Zawotrie adjacentes, ecclesie s. Marie in Kalisz iure parochiali adiungit.

Kalisz. Archiv. Capituli Collegiatae ad s. Mariam. Kónie pęciom. rz. fundusz. wikaryszów. Pismo z parochia XVII w.

In nomine Domini amen. Nos Iaroslans divina providencia sancte Gneznae ecclesie archiepiscopus. universis presentium noticiam habituris volumus esse notum. quia: licet referentibus nobis fidelibus pro certo accepimus. quod omnes et singuli ortulani seu ortorum cultores in Rayskovo prope Antiquam Kalisz. videlicet circa seu prope ecclesiam sancti Adalberti ibidem contiguae iuxta Antiquam Kalisz hortulani morantes. qui dant et solvunt censum de ortis eiusdem ratione temporalis domini rectori eiusdem ecclesie sancti Adalberti prefate. et in Noskowo. a retroacto tempore. cuius in contrarium memoria non existit. scilicet ante translationem nove civitatis Kalisiensis ubi ad presens sita est. sicut etiam honorabilis vir dominus Iohannes prepositus Kalisiensis. rector prefate ecclesie sancti Adalberti. asserbat eam nobis. ad ecclesiam sancte Marie Virginis gloriose. parochialem in Kalisz. iure parochiali et parochialiter pertinuerant et pertinebant ab antiquo: votivis tamen precibus discreti viri magistri Martini. rectoris ecclesie predictae sancte Marie in Kalisz. misericorditer inclinati. omnes et singulos predictorum ortorum cultores. inhabitatores seu ortulanos in Rayskow. sito super Prossna flumen iuxta Antiquam Kalisz. et specialiter iuxta seu prope ecclesiam sancti Adalberti. et eiusdem ecclesie rectori ratione temporalis domini censum solventes omnes et singulos hortulanos. nec non medietatem civitatis nove Kalisz. prout in litteris felicitis recordacionis quondam domini Iacobi archiepiscopi. predecessoris nostri. desuper confectis plenius continetur. ac etiam Noskowo villam nostram. antedictae ecclesie sancte Marie in Kalisz iure parochiali perpetuo iungimus. adscribimus et incorporamus; volentes et predictis omnibus hortulanis seu agricolis districte in nomine sancte obediencie mandantes. quatenus sibi. rectori ecclesie parochialis sancte Marie Kalisiensis. tamquam suo plebano et pastori. in his que ad salutem animarum pertinent fideliter obediant prorsus et intendant. ibique divina audiant et ecclesiastica percipiant

Sacramenta. Actum et datum Gnezne per manus honorabilis viri domini Nicolai cancellarii nostri Gneznensis, tercio Idus Iuly, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono.

Rayskowo, *Rajsko*. Antiqua Kalisz, *Stare miasto*, czyli *Zuwodzie*. Nosskowo, *Noskowo*. Nova civitas Kalisz, *dzis. m. Kalisz*.

Litere Iacobi archiepiscopi, *vide Nr. 876*.

Nr. 2068. (1447 a.)

Kazimirus rex Polonie etc. 1361 Febr. 3, in Kazimiria; Mathiae molendinatori certis conditionibus facultatem locandi molendina in civitate Kalisz largitur.

Kalisz. Archiw. Rządowe. Privilegia civitatis Kalisz. (Luźna karta papieru, której prawy dolny róg odpadł. Pismo XVII w.)

In nomine Domini amen. Quod magnifica regum decrevit auctoritas, ratum atque stabile debet permanere perpetuo. Eapropter nos Kazimirus, Dei gratia rex Polonie terrarumque Cracovie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuyavie Pomoranieque dominus et heres, notum facimus universis tam presentibus quam futuris presencium noticiam habituris, quod volentes utilitates regni nostri dilatare, moti itaque petitionibus famosi viri Mathie de Kalis molendinatoris, de consilio consiliariorum nostrorum tunc nobiscum existentium damus sibi plenam et omnimodam libertatem locandi molendina cum sex vel octo rotis, vel cum pluribus, Mathie predicto si placebit, unum sub castro nostro Kalisiensi et aliud ex alia parte civitatis prope valvam Wratislaviensem, in fluvio Prosna vulgariter nominato. Racione cuius locacionis sive edificacionis, prefatus Mathias habebit in molendinis nominatis cuiuslibet frumenti unam metretam, duabus pro nobis reservatis, et libertatem ab omnibus angariis, ad hoc adiecto isto: quod braseatores ex eadem civitate Kalis et pistores predictae civitatis et alii panes coquentes aut vendentes, non debent nisi in memoratis molendinis molere, sub ammissione frumenti: et vicesgerentibus officii castrensis licitum erit hoc attemptare. Et Mathias memoratus metretam suam braseorum habebit liberam ab omni exactione ad vendendum et coquendam cerevisiam cum suis successoribus legitimis quibuscunque in perpetuum, ac possidebit antedictam metretam vendendi, commutandi ac pro sua et suorum successorum voluntate libere convertendi, secundum quod sibi et suis successoribus melius et utilius videbitur expedire, omnimodam facultatem. Pro edificiis vero emendisque lapidibus molariibus, pro reficiendisque (6 lit. des.) obstaculis, aggeribus sive pro aliis omnibus pertinentibus ad molendina antedicta, nos duas partes, et molendinator terciam videlicet (15 lit. des.) Quam quidem locacionem ratam habentes atque gratam, (15 lit. des.) ratificamus, confirmamus et approbamus (15 lit. des.) permanere, decernentes illas et omnia in eis contenta (15 lit. des.) obtinere debere. Si que super redimenda eadem molendina (15 lit. des.) hac conservacione ipsius Mathie cum suis (15 lit. des.) quacunque forma et tenore verborum per nos vel successores nostros per oblivionem presencium vel ex quacunque alia causa dari contigerit,

(5 lit. des.) irrita et nullius roboris et valoris respectu istorum esse debebunt, harum quibus sigillum nostrum est appensum testimonio literarum. Actum et datum in Kazimiria die beate Agathe virginis gloriose, anno Domini millesimo tricentesimo sexagesimo primo, presentibus his testibus: domino Wyrzbantha capitaneo Polonie, Floriano cancellario Lanciensi, Andrea castellano Zbarensi, Sandivogio dicto Paluka, domino Predborio herede de Brzeze, domino Prandotha, domino Michaelae de Bogumilowicze, domino Iascone, domino Martino de Michow, domino Dimitorio, Andrea Balicki, Vito pincerna Landensi, heredibus, et pluribus testibus fidedignis.

Castrum Kalisiense, stało nad jednym z koryt Prośny, w miejscu, na którem dziś stoi gimnazjum. Valva Wratislaviensis, stała w pobliżu kościoła Franciszkańów. Kazimiria, m. Kaźmierz. Zbarensis, de Zbar, miejscowości nieodgadnionej; cnfr. Nr. 1467, Objaśnienia. Paluka, nazwisko rodu osiadłego na Pałukach, którego przodkowie fundowali klasztor Cystersów w Łeknie. Cnfr. Nra. 1086, 1316. Brzeze, przypuszczamy, że Predborius jest ten sam, co wówczas był Starostą Kujawskim, jest Brzezie na Kujawach, niewiadomo, czy B. p. m. Sępólno, czy p. m. Brześć. Bogumilowicze, Bogumitowice. Michow, m. Michów. Balicki, de Balice. Landensis, de Ląd.

Nr. 2069. (1743a.)

Nicolaus subcamerarius Kalisiens. 1377 Oct. 14, in Olobok; inter villam Rososzyca et bona coenobii de Olobok limites statuit.

Kalisz. Archiw. Rządowe. Inscriptiones et Resignationes a. 1537—1586, f. 193.

Nos Nicolaus subcamerarius Kalisiensis notum facimus quibus expedit universis presentem litteram inspecturis, quod in crastino sancti Mathie apostoli in Kalisz in terminis generalibus tunc celebratis, cum presidebant nobiles et strenui viri, domini Przeczslaus palatinus Kalisiensis, Laurentius castellanus Poznaniensis, Domeratus capitaneus Polonie generalis, Thomislaus iudex, Czessanta subiudex Kalisienses, comparens et astans deodicata et honesta virgo, domina Margaretha abbatisa claustris seu cenobii Olobocensis, eciam citato et evocato ad iudicium predictum Swema herede de Roszosziczi, contra predictum Swemam talem proposuit querelam, quod in dicta hereditate Olobok, tam in graniciebus, limitibus, gadibus et aliis quam plurimis, fecit et facit iniuriam non modicam. Quibus partibus hinc inde auditis, prefati domini finem liti imponere volentes et unicuique iustitiam facere cupientes, nobis specialiter demandaverunt, quatenus ibidem ad dictas hereditates descenderemus, et granicies earundem fine debito limitaremus. Nos igitur ad dictas hereditates tunc descendentes, nobis aliis nobilibus adiunctis perpetua pace limitavimus in hunc modum, obmittentes tamen principium limitacionis propter inundationes aquarum et alia discrimina tunc viarum: ab agro qui Nifca dicitur, usque in Virow, sed de Virow usque in Zenskam (sic) per rectitudinem limitavimus et limitamus. Decursus vero aquarum fluvii dicta Zenska szamicza limitabit et dividet usque ad flumen Olobok, ita quod unum littus erit claustris, prout eciam granicies et limitaciones in litteris et privilegiis serenissimorum principum, videlicet Premislai et Boleslai fratrum germanorum, olim ducum Polonie, plenius sunt expresse. In

quo fluvio Zenska molendinum in utroque littore pro parte heredum Roszoszicza fuerat constructum et edificatum, quod tunc de iure frangi et annihilari deberet, nisi ordinatio inter predictam dominam abbatissam et Swemam de Roszoszicza affuisset, que est talis: sepredicta domina abbatissa et eius successores dictum molendinum per medium possidebunt et tenebunt, metretam et usus quoslibet in eodem molendino provenientes per medium dividentes, et penam, si quam molendinator eiusdem molendini inciderit, dividentes similiter per medium, labores vero singulos dictum molendinum concernentes, parte ex utraque faciant et exolvant. In cuius rei testimonium et evidentiam plenioram, presentem litteram scribi fecimus et sigillo predicti domini Domerathi capitanei Polonie et nostro communiri. Datum et actum in Olobok ipso die beati Calixti Pape, quo dictas granicies limitavimus, sub anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo septimo, presentibus honorabilibus et nobilibus viris, dominis Vincentio preposito Uneoviensi, Ossya dapifero Kalisiensi, Czeschanta subiudice Kalisiensi, Ninognevo herede de Vola, et aliis plurimis fide dignis circa premissa constitutis.

Olobocensis, *de Ołobok. Roszosziczi, Rososzyca Nifca, Niviska. Virow, nazwa zapomniana; pewnie dziś Olendry Ołobockie. Zenska Szamicza, może mylnie zam. Ztryzewska S., t. j. strum. Strzyżewka, p. ppływ strum. Ołoboczki. Flum. Olobok, strum. Ołoboczka, lewy przyrówn rz. Prosna. Vola, Wola Droszewska. Dokument ksiązt Przemysława i Bolesława, na który się odwołuje podkomorzy Mikołaj, vide sub Nr. 311.*

Nr. 2070. (1761a.)

Domarathus Polonie capitaneus general. 1379 Mai. 8, s. l.; notum facit, Iohannem et Nicolaum fratres germanos, heredes de Jaromierz, obstaculum in lacu Orchowo monasterio Obra contulisse.

Poznań. Königl. Staats Arch. Libri terrest. Costens. a. 1565, fol. 253 v.

Nos Domarathus Polonie capitaneus generalis, universis et singulis tam presentibus quam futuris notum facimus per presentes, quod ad nostram ceterorumque militum terre Polonie venientes presenciam nobiles viri Iohannes et Nicolaus fratres germani, de Iaromyrze heredes, non compulsi neque aliquo zelo malicie seducti, sed de bona deliberacione animi eorum, ob remedium salutis eorum et animarum predecessorum suorum, religiosi viri in Christo fratribus devotis, domino abbati monasterii in Obra nec non toti conventui ipsius Ordinis Cisterciensis quoddam obstaculum, iaz vulgariter dictum, quod obstaculum Huschie nuncupatur, in stagno quod Horchowy dicitur, quod stagnum in graniciis inter Poloniam et terram Glogoviensem existit, perpetue una cum quatuor virgis in parte dextra et sinistra eiusdem stagni dederunt, contulerunt et assignaverunt, et coram nobis idem obstaculum cum virgis prescriptis stagni predicti perpetuis annis resignaverunt; tali conditione nichilominus mediante, quod fratres monasterii predicti perpetuis annis pro salute animarum unam missam, et aliam pro salute vicinorum in qualibet septimana celebrare tenentur. Ceterum, si idem obstaculum cum prescriptis virgis stagni predicti vi sive iure et quomodocumque ab aliquibuscumque personis possessum fuerit, et predictos Iohannem et Nicolaum iure vel vi impetere contigerit, vel ipsi idem

Iohannes et Nicolaus idem obstaculum cum virgis sepredictis pro se voluerint possidere, extunc predicti Iohannes et Nicolaus unam marcam grossorum Pragensium de censu perpetuo fratribus iam dictis communicare tenentur. In quorum maiorem evidenciam, nostrum sigillum presentibus est appensum. Actum et datum die beati Stanislai martyris pontificis, sub anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo nono, presentibus viris ac dominis: Alberto de Scotia (sic) Radzimiensi, Peregrino Carssiciensi, Nicolao Ostroviensi castellanis, Pascone venatore Poznaniensi, Alberto de Rzesotarzewo, Iohanne de (*vacuum*) heredibus, et aliis pluribus fidedignis.

Iaromyerze, Jaromierz. Obra, Obra. Stagn. Horchowy, Orchowo, jezioro p. w. Ruda w okolicy m. Kębtowo. Scotia, widoczna omyłka, nie odgadnione, może de Scoki, czyli Skoki. Radzimiensis, de Radzim. Carssiciensis, de Karzec. Ostroviensis, de Ostrów, wyspy jeziora Lednicy. Rzesotarzewo, Roztarzewo.

Nr. 2071. (1886 a.)

Bronissius archidiacon. etc. ecclesie Gneznens. 1389 Febr. 16, Lowicz; rectori ecclesiae de Oskowice (?) scribit, ut Nicolaum de Dąbrówka in rectoratum ecclesiae parochialis de Waliszewo inducat.

Gniezno. Archiv. Capituli Metropolit., Acta Consistorii de a. 1404, f. 257 b.

Bronissius archidiaconus et administrator in spiritualibus ecclesie Gneznensis, discreto viro, rectori ecclesie in Oskowice (sic) salutem in Domino. Quia de ecclesia parochiali in Waliszewo, vacante per liberam resignacionem Mathie, ultimi et immediati ecclesie eiusdem rectoris, ad presentacionem nobilium virorum, Antonii, Iohannis, Iacusii et Andree de Waliszewo et Iohannis Schopka de Zakrzewo heredum, ad quos ius patronatus dinoscitur pertinere, discretum virum Nicolaum Vislai de Dambrowka, presbyterum, latorem presencium, per manus nostre impositionem capiti suo investivimus ac tenore presencium investimus curam animarum ac regimen spirituum ac temporalium sibi commitentes ecclesia in eadem: quare vobis commitimus et mandamus, quatenus predictum Nicolaum in possessionem eiusdem ecclesie inducatis corporalem, facientes sibi de omnibus fructibus, redditibus, proventibus ac obventionibus universis integre responderi, quodque parochiam dicte ecclesie in Waliszewo eidem Nicolao, tamquam vero eorum et legitimo pastori, in omnibus lictis et honestis obediant ac intendant. Datum Lowicz sextadecima die mensis Februarii, anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo nono, nostro sigillo presentibus subappenso.

Oskowice, nie odgadnione; Oczkowice leżą p. m. Krobią, drugie p. m. Jeżów na Mazowszu; prawdopodobnie mylnie zam. Ostrowite, wsi parafjalnej, własności Kapituły Gnieźnieńskiej. Waliszewo, Waliszewo p. m. Kłeck. Zakrzewo, Zakrzewo p. m. Kłeck. Dambrowka, nie odgadnione.

Nr. 2072. (1920 a.)

Wladislaus rex Polonie etc. 1392 Ian. 27, Sandomirie; Sandivogio palatino Kalisiensi petente, resignationem scultetiae et molendini in villa Winiary ratam habet, quam ille in rem communitalis civium de Poznań fecerat.

Kalisz. Archiw. Rządowe. Inscription. Calisiens. a. 1551, p. 1482.

In nomine Domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Wladislaus, Dei gracia rex Polonie nec non terrarum Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuyavie, Lythwanie princeps supremus, Pomoranie Russieque dominus et heres, significamus tenore presencium quibus expedit universis presencium noticiam habituris, quod ad nostram nostrorumque nobilium baronum veniens presenciam validus Sandivogius palatinus Kalisiensis, miles noster fidelis, dilectus, non compulsus nec coactus, sed animi sui deliberacione prehabita et benevola voluntate, sculteciam in villa Vinari liberam cum duobus mansis agri et molendinum Latina in eadem villa: que quidem alias fuerant Petri Przeczkonis de Costrin, olim civis Poznaniensis, sed propter nephandi penam sceleris et contra nostram regalem magestatem conspiracionis temerarie perpetracionem ad nos et nostrum dominium recto iuris ordine sunt perpetuo devoluta, eidem Sandivogio pro serviciis suis fideliter nobis factis, cum omnibus fructibus, utilitatibus et obvencionibus universis ad dictam scultetiam quomodolibet spectantibus per nostram celsitudinem data perpetuo et donata: cum omnibus et singulis ipsius scultecie proventibus, utilitatibus, redditibus, fructibus, censibus, laboribus, agris, areis, campis, pratis, pascuis, lacubus, obvencionibus, emolumentis, pertinenciis et omnibus attinenciis ad dictam sculteciam quomodolibet spectantibus, providis consulibus et toti communitati nostre civitatis Poznaniensis iusto vendicionis titulo pro trigentis quinquaginta marcis grossorum latorum Pragensium, *xlviii* grossos pro marca qualibet computando, numeri Bohemicalis in regno nostro currentis, vendidit et coram nobis resignavit, per ipsos consules et totam communitatem Poznaniensem tenenda, habenda, utifruenda, donanda, commutanda, alienanda, vendenda, et perpetuis temporibus libere possidenda et in usus suos et suorum legitimorum successorum beneplacitos convertenda, prout ipsis consulibus et toti communitati dicte nostre civitatis Poznaniensis et ipsorum legitimis possessoribus melius, utilius et commodius videbitur expedire. Nos igitur prefatas vendicionem et resignacionem ratas habentes et gratas, ipsas ratificamus, approbamus et confirmamus, perpetuis temporibus ipsas in omnibus punctis, clausulis, condicionibus et sentenciis robur perpetue obtinere firmitatis, harum quibus sigillum nostrum appensum est testimonio literarum. Actum Sandomirie dominico die ante Purificationem sancte Marie virginis gloriose, anno Domini M. CCC. nonagesimo secundo, presentibus nobilibus Iascone Baliczki castellano Vislicensi, Voithkone iudice, Prandota subiudice, Michael de Bogumilovicze subdapifero Sandomiriensi, Dimitrio marsalko et Raphaele de Michow heredibus, nostris fidelibus, et aliis quam pluribus testibus fidedignis.

Vinari, Winiary. Molendinum Latina, *młyn wietrzny Łacina, stał blisko przedmieścia Poznańskiego tegoż nazwiska.* Costrin, Kostrzyn. Baliczki, de Balice. Bogumilovicze, Bogumitowice. Michow, m. Michów.

Nr. 2073. (1936^a)

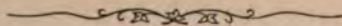
Vladislaus rex Polonie etc. 1393 Apr. 29, Gnezne; in oppido Wągrowiec, monasterii Łekno proprio, forum annuale et septimanale statuit.

Transsumpt potwierdzony przez: Iohannes Casimirus rex Poloniae etc. 1658 Iun. 14, Siracoviae, wpisany ręką XVIII w. w foljant zawierający przywileje m. Wągrowiec.

Wągrowiec. Własność bractwa Strzeleckiego.

In nomine Domini amen. Vladislaus Dei gratia rex Polonie Lithuanieque princeps supremus et heres Russie etc. notum facimus tenore presentium universis quibus expedit presentibus et futuris presentium notitiam habituris, quia licet ex assumpte dignitatis ministerio cunctorum nostro regimini subiectorum utilitati teneamur intendere, quodam tamen singulari zelo devotionis, ad ea que personarum spiritualium et ecclesiasticarum commodum et utilitatem statumque felicem et quietum conspiciunt aspiramus, sincero cordis desiderio cupientes, ut persone Deo dicte divinisque ministeriis deputate, in pacis et tranquillitatis tabernaculis habitantes, Deum deorum in Syon contemplari valeant, ac pro nostra predecessorumque nostrorum salute, nostris suffulte munificentis, gratiis et indultis, possint Altissimo liberalius fundere pia vota. Sane considerantes clare fidei studia et orationum denotantes suffragia, quibus venerabiles ac religiosi viri abbas et conventus monasterii nostri Lekno, devoti nostri, pro nostra predecessorumque nostrorum salute omnipotentis Dei misericordiam non desinunt invocare, cupientes itaque prefatos abbatem et conventum temporibus nostri felicitis regiminis spiritualium (sic) gratiarum prerogativa letari et perfrui ampliori, volentesque oppidum ipsorum, Wangrowec dictum vulgariter, in statum reducere meliorem, ut in multitudine populi ceterisque utilitatibus ampliora suscipiat incrementa, prefato oppido Wangrowec forum tam annuale quam septimanale damus et conferimus, adiicimus, approbamus et incorporamus eviternis temporibus duraturum: decernentes ipsum forum annuale die sancti Iacobi ac die continue sequenti festum sancti Iacobi, forum vero septimanale feria secunda singulis annis fore in memorato oppido celebrandum; dantes et conferentes omnibus et singulis mercatoribus et quibusvis aliis hominibus cuiuscunque status aut conditionis, continue venientibus ad prefatum oppidum cum rebus et mercibus ipsorum, cuiuscunque generis vel speciei fuerint, omni videlicet secunda feria cuiuslibet septimane nec non quolibet die sancti Iacobi cuiusvis anni, res et merces huiusmodi ipsorum plenam et omnimodam potestatem libere vendendi, emendi, commutandi secundum ipsorum et cuiuslibet eorum beneplaciti voluntatem, presentium sub nostre maiestatis sigillo testimonio literarum. Actum Gnezne feria tertia proxima post diem sancti Alberti martyris, anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo tertio, presentibus Sandivogio Calissiensi, Iohanne Liganza Lanciensi palatinis, Nicolao Gneznensi, Swentoslao Calissiensi, Vincentio de Granow Naklensi, Iohanne Rola Lanciensi castellanis, et aliis multis fidelibus nostris fide dignis.

Lekno, Łekno. Wangrowec, Wągrowiec. Granow, Granowo.

DODATKI I SPROSTOWANIA.

DO TOMU PIERWSZEGO.

- Strona 15, Nr. 9. Wiersz 3 od k. Bernardus prepositus sancti Petri, *zapewnie mylnie zam.* Bernardus prepositus sancti Adalberti, *t. j. de Trzemeszno, cnfr. Nra. 11 i 15.* Prepositus s. Petri *mógłby wszakże być zam. Poznaniensis; był nim jednak wówczas Stephanus, cnfr. Nr. 10.*
- " 18, Nr. 11, *Objaśnienia.* Lubnice, *Lubnice p. m. Piątek (Łęcz.)*
- " 25, Nr. 19, *Objaśnienia.* Crisgove *nie jest, jak się zdaje, leżące na zachód-północ, a tylko o 2 mile odległe od Poznania Krzyszkowo; raz, że, biorąc kierunek pochodzenia Niemców, ciż idąc do Krzyszkowa pozostawiliby Poznań już w tyle, a powtóre, że nie jest prawdopodobnem, aby Fryderyk Barbarosa miał w tak małym oddaleniu od stolicy, i to pomijając ją, zatrzymać swój zwycięzki pochód. Według brzmienia dyplomu przeszedł on Odrę, jak się zdaje, powyżej Krośna, gdyż inaczej nie byłby dotknął dycezyi Wrocławskiej, a musiał tego dokonać w pobliżu Bytomia i Głogowy, kiedy Polacy oba te obronne miejsca spalili z bojaźni, aby się w ręce nieprzyjacielskie nie dostały. Godzi się raczej przypuścić, że Crisgove, które według powyższych uwag musi leżeć w kierunku od Głogowy ku Poznaniowi, jest wieś Krzycko, od Poznania 11 mil odległe.*
- " 32, Nr. 26. Wiersz 4. Arnoldi, *pewnie mylnie zamiast Bartholdi; cnfr. Nra. 20 i 80.*
- " 35, Nr. 30. Wiersz 7. nobis, *zapewnie mylnie zam. vobis.*
- " 40, Nr. 33. Wiersz 6 od d. Jeżeli Alberto de Dysz *nie jest omyłką, wtenczas Dysz mógłby być dziś. Dysiek p. m. Trzemeszno. Objąśnienia.* Sebersko, *w Nrze. 3 (Tom IV) Scibersco, może Ścibórz p. m. Inowrocław. Radencze, osada znikła p. m. Mogilno, graniczyła z wsią Strzelce. Leszno, w Nrze. 3 Leżno, może Leśnik p. m. Mogilno. Zdunowo, Zdunowy p. m. Inowrocław. Sokolowo, nie odgadnione. Opatowo, osada znikła; cnfr. Nr. 966. Nebos silva, las pod m. Strzelno; cnfr. Nr. 1396.*
- " 45, Nr. 35. Wiersz 5 od k. Po Calisiensis braknie (sic), *Domarad był bowiem około r. 1250 sędzią Poznańskim; cnfr. Nra. 232, 242 i 303.*
- " 79, Nr. 81. Villa Raclavi, *Kaliszkowice Otobockie; cnfr. Nr. 675.*
- " 116, Nr. 128, *Objaśnienia.* Gorsca, *w Nrach. 194 i 351 Gorka, Górka p. m. Śrem.*
- " 118, Nr. 131. *Oryginał tego dokumentu znajduje się w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 1. U pergaminu wiszą na*

sznurkach półjedwabn. zielon. ułamki pieczęci XI księcia Władysława Laskonogiego (pieczęć XI^a). Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 3, zam. Wladislaus oryg. ma Wlozizlavus. Zam. filiulus or. ma filius. Wiersz 5, zam. ecclesie Gneznensis or. ma Gneznensis ecclesie. Wiersz 7, zam. edificacionem or. ma edificatione. Wiersz 9, zam. dicitur or. ma vocatur. Wiersz 11, zam. piscacionibus or. ma piscationibus. Zam. sylvis or. ma silvis. Wiersz 10 od d., zam. solennis or. ma sollempnis. Wiersz 9 od d., zam. donacio or. ma donatio. Wiersz 8 od d., zam. chartam or. ma cartam. Data w or.: millesimo cc. xxx primo.

- Strona 119, Nr. 133. Oryginał tego dokumentu zachowany w Archiwie Kapituły Poznańsk. pod Monasterium Obrense Nr. 2. Wieszący u pergaminu na sznurkach półjedwabn. pomarańczow. ułamek pieczęci księcia Władysława Odonicza przedstawia tylko tarcz z wyobrażeniem Orła (pieczęć VII.) Przy porównaniu z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 1, zam. Wladislaus or. ma Wlodizlavus. Wiersz 5, zam. Cisterciensis or. ma Cysterciensis. Wiersz 6, zam. excellencius oryg. ma excellentius. Zam. nostre coronam glorie fovere or. ma nostre glorie coronam fore. Wiersz 4 od k., zam. prewocht or. ma prewoht. Wiersz 3 od k., zam. expedicione or. ma expeditione. Wiersz przedostatni, zam. perpetuam or. ma perpetua. Data w oryg.: m cc xxx.
- „ 144, Nr. 167. Wiersz przedostatni. Data tego dokumentu, pisana cyframi arabskimi bardzo niewyraźnie, sprawiła wątpliwość, czy czytać 1234, czy też 1294. Że należy czytać 1294, słusznie dostrzegł Hockenbeck w swych *Beiträge zur Geschichte des Klosters und der Stadt Wongrowitz*, pag. 59. (Cnfr. Nr. 1033.) Dokument ten ninien zatem stać pod Nrem. 721.
- „ 156, Nr. 180, *Objaśnienia*. Villa Vehne quam contulit Iuricus, pewnie Jerzykowo p. m. Pobiedziska; cnfr. Nru. 419 i 1774.
- „ 166, Nr. 193, *Objaśnienia*. Glasow, Głożewo p. m. Międzychód. Vitin, podług Lib. privilegior. monasterii Obrens., jest Chorzemin p. m. Wolsztyn.
- „ 167, Nr. 194, *Objaśnienia*. Gorka, Górka p. m. Śrem.
- „ 169, Nr. 198, *Objaśnienia*. Vitin, Chorzemin p. m. Wolsztyn.
- „ 175, Nr. 206, *Objaśnienia*. Podług życzliwie udzielonej nam wskazówki przez księdza Kujota z Pelplina*) leżały nadane przez księcia Świętopętka kościołowi Gnieźnieńsk. dobra w pobliżu Wielkiej Cerekwicy pod Kamieniem, jak się to z niedrukowanego przywileju księcia Mestwina z r. 1273 Sept. 30, Gdansk okazuje, nadającego wspomnianemu w Nrze. 544 Stefanowi, synowi Falimira, wieś Mochle. Idąc za tą wskazówką, prostujemy *Objaśnienia* tego dokumentu w następujący sposób: Grusevo, osada zn., była, jak się z Nru. 544 okazuje, przyległa Mochli. Mochle, osada znikła, leżała na północ m. Kamień, której nazwisko zatrzymało tylko leżące tamże jezioro, zwane z niem. Mocheln See. Orel, w Nrze. 1829 Orzel, jest wieś Orzel, z niem. Wordel. Przywiedzione następnie miejscowości Mostek, Palice

---

*) Następnie będziemy oznaczać wszystkie udzielone nam przez znakomitego badacza rzeczy Pomorskich i Pruskich sprostowania przez (Ka. K.).

bloto, Gori, Sorave bloto, Cololens, Kamoni iaz, nie oznaczają, jak się zdaje, osad, tylko liczne w tej okolicy strumyki, jeziora i błota.

Strona 181, Nr. 213, Objąsnienia. Andreievo, os. zn. p. m. Poznań; cnfr. Nra. 104, 117, 1143.

- „ 182, Nr. 215. Oryginał tego dokumentu znajduje się obecnie w Poznańskim Archiwie Rządowym pod Obra Nr. 1. W dolnym, założonym brzegu pergaminu dwa wcięcia poprzeczne od przywieszenia dwóch pieczęci; pierwsze próżne, w drugim na sznurkach fiolet. półjedwabn. wisi pieczęć Sędziwoja (pieczęć LXV.) Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 3, zam. labatur or. ma labantur. Wiersz 5, zam. generacio or. ma generatio. Zam. Sandivoius or. ma Sanyvovoy. Wiersz 6, zam. eius genitricis or. ma genitricis eius. Wiersz 7, zam. Gromathcino or. ma Gromatchino. Godlevo or. nie ma wcale. Wiersz 5 od d., zam. reclamacione or. ma reclamatione. Zam. donacio or. ma donatio. Wiersz 4 od d., zam. chartulam or. ma cartulam. Wiersz 3 od d., zam. S. cellerarius or. ma G. cellerarius. Wiersz przedostatni, zam. Zbassin or. ma Cibantsin. Wiersz ostatni, data w oryg. m. cc. xxx octavo.
- „ 201, Nr. 237, Objąsnienia. Wladizlavia, wnosząc z kierunku od Torunia, gdzie wówczas było zapewne główne przejście przez Wisłę łączące posiadłości Krzyżackie z Wielkopolską, oznacza nie Włocławek, tylko Inowrocław.
- „ 207, Nr. 244, Objąsnienia. Ianowo, Janówko p. m. Byczyna. Druszkowo, Doruchowo; cnfr. Nr. 311.
- „ 217, Nr. 258. Oryginał tego dokumentu zachowany w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 3. U pergaminu wisi na sznurkach półjedwabn. pomarańczow. pieczęć księcia Przemysława (pieczęć XIV.) Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 3, zam. remuneracionis or. ma remunerationis. Wiersz 4, zam. Cisterciensis or. ma Cysterciensis. Wiersz 5, zam. nominatur or. ma nuncupatur. Wiersz 6 i 7, zam. podworowe or. ma podvorove. Wiersz 7, zam. prewod or. ma prevod. Zam. solucione or. ma solutione. Zam. sint perpetua libertate omnino dotati or. ma sint omnino perpetua libertate dotati. Wiersz 8 od d., zam. adicientes or. ma ad dicientes. Wiersz 5 od d., zam. donacio or. ma donatio. Po appensione or. ma dignum. Wiersz 4 od d., zam. Pobedisc or. ma Pobedist. Data w orygin. m. cc. xlvii. v Kalendas Marcii. Wyras ostatni plurimi, w or. plures.
- „ 249, Nr. 285, Objąsnienia. Witim, Chorzemin p. m. Wolsztyn.
- „ 250, Nr. 287. Oryginał tego dokumentu zachowuje się w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 4. U pergaminu wisi sznurek jedwabny czerwono-biały i przyszyte do niego próżne sukienne obszycie formy podłużnej. Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 2, zam. quodcunque or. ma quodcumque. Wiersz 3, zam. perennari or. ma perhennari. Wiersz 4, zam. gracia or. ma clementia. Wiersz 6, zam. Cisterciensis or. ma Cysterciensis. Wiersz 7, zam. servicio or. ma servitio. Wiersz 9, zam. Wityne or. ma Vitine. Zam. pratis ac silvis et ceteris or. ma pratis

et silvis ac ceteris. *Wiersz 10, zam. attinenciis or. ma attinenti*
Zam. in perpetuum or. ma imperpetuum. Zam. retractacione or. ma
retractatione. Wiersz 11 od d., zam. Sirosława or. ma Sirosław
Wiersz 10 od d., zam. solenniter or. ma sollempniter. Wiersz 9 od
zam. ergo or. ma itaque. Zam. donacio or. ma donatio. Wiersz
od d., zam. confirmacio or. ma confirmatio. Zam. ignoranciam or. ma
ignorantiam. Zam. obviandum or. ma obviandum. Wiersz 6 od
zam. schedulam or. ma cedulam. Wiersz 5 od d., data w orygin.: m. cc
Wiersz 3 od k., zam. Hinconis or. ma Hiconis. Wiersz przedostatni
zam. Ialigow or. ma Ialigov. Zam. Witconis or. ma Vitconis. Zam. M
chaele or. ma Mychaele. Wiersz ostatni, zam. militibus or. ma inclit
Objaśnienia. Vitine, jest według notatki w Lib. privilegior. monaste
Obrens. wieś Chorzemin p. m. Wolsztyn.

- Strona 253, Nr. 291. *Oryginał tego dokumentu zachowany w Archiwie Kapituły i*
znajdącej pod Monasterium Obrense Nr. 5. W dolnym, założonym brzo
pergumini dwa poprzeczne wcięcia od przymieszenia pieczęci. Z por
ównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące
błędy. Wiersz 1, przed In nomine w or. narysowany równoramienny
łaciński krzyż. Wiersz 2 i 3, zam. observari or. ma observare. Wiersz
zam. probabiliūque or. ma probabiliū. Wiersz 6, zam. voluntate s
or. ma sua voluntate. Zam. Cisterciensis or. ma Cysterciensis. Wiersz
zam. ibidem or. ma ibi idem. Wiersz 9, zam. Smarsewo or. ma Smarse
Wiersz 11 od d., zam. Sbroslawo or. ma Sbroslavo. Wiersz 9 od
zam. solenniter or. ma sollempniter. Wiersz 6 od d., zam. schedul
or. ma cedulam. Wiersz 5 od d., zam. Acta or. ma Hacta. Zam. gra
or. ma gracie. Data w oryginale m. cc li in Poznan. Wiersz przedostatni
zam. Ianussi or. ma Ianusi. Zam. Ianussius or. ma Ianusius.
- „ 256, Nr. 294, *Objaśnienia. Vitankovo, Orla, pewnie Wituchowo i Orle p.*
Pniowy, leżące w pobliżu wsi Tuczap, nadanej Templarjuszom r. 125
cnfr. Nr. 216.
- „ 265, Nr. 299, *Objaśnienia. Ostrovite, Ostrowite kapitulne p. m. Kleczew. Vi*
Petrconis, pewnie Kołodziejewko. Villa ministerialium lagevnici, Kołodziejewko
- „ 270, Nr. 303, *Objaśnienia. Milacoviza, w Nrze. 496 Mikulice, pewnie M*
kowo p. m. Murowana Goślina, należące aż do ostatniego czasu do k
sztoru Owńskiego.
- „ 277, Nr. 311. *Wiersz 12 od d. Senseka, w Nrze. 2059 Zenska samice*
pewnie ma być Strzyżenka, prawy przyrąbek Ołoboczki. Objąśnienia. W
row, w Nrze. 2059 Virow, znikła nazwa, pewnie dziś. Olendry Ołoboc
blisko źródeł Strzyżenki; obszar zatem leżący pomiędzy biegiem téjże a P
sną należał do klasztoru Ołobockiego.
- „ 282, Nr. 316. *Wiersz przedostatni i ostatni. Bogufalo, mylnie zam. Bogusi*
cnfr. Nra. 307, 308 i 309.
- „ 284, Nr. 319, *Objąśnienia. Burkowe quondam, nunc Simonowe, Szymano*
p. m. Śrem; cnfr. Nr. 929.
- „ 285, Nr. 320, *Objąśnienia. Solecz, dziś Sulin p. m. Kłeck.*
- „ 296, Nr. 330, *Objąśnienia. Rogalino, według Lib. beneficior. Iohannis de I*
sko I, p. 92, Rogalinko była już wówczas villa deserta.

- Strona 299, Nr. 335, Objaśnienia. Gorca, Górka p. m. Śrem.*
- „ 300, Nr. 337, Objaśnienia. Silva Suhcino, las p. w. Sędziny p. m. Buk.
- „ 308, Nr. 347. Oryginał tego dokumentu zachowany w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 6. W dolnym, założonym brzegu pergaminu dwa sznurki jedwabne, żółte, przewleczone przez skośne wcięcia, z których obie pieczęcie odpadły. Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 1, przed *In nomine* narysowany równoramienny łaciński krzyż. *Zam. generacio or. ma generatio; tak samo wiersz 2. Wiersz 5, zam. devocionem or. ma devotionem. Zam. Cisterciensem or. ma Cysterciensem. Wiersz 6, zam. eciam or. ma etiam. Wiersz 7, zam. et or. ma eius. Wiersz 9, zam. powoz or. ma povos. Zam. przewod or. ma prevod. Zam. podworowe or. ma podvorove. Wiersz 9 od d., zam. iudicio or. ma iuditio. Wiersz 7 od d., zam. Concessimus or. ma Contessimus. Zam. eciam or. ma etiam. Wiersz 7 i 6 od d., zam. Smarsewo or. ma Smarsovo. Wiersz 6 od d., zam. Siedlec or. ma Sedlce. Zam. Theutonico or. ma Teutonico. Zam. tabernis or. ma thabernis. Wiersz 6 i 5 od d., zam. exaccione or. ma exactione. Wiersz 4 od d., zam. commutationem or. ma commutacionem. Wiersz 4 i 3 od d., zam. Rokitnica or. ma Rokitnicia. Wiersz 3 od d., zam. Potopisco or. ma Potopsco. Wiersz przedostatni, zam. solucionibus or. ma solutionibus. Wiersz ostatni, zam. donacio or. ma donatio. Zam. commutacio or. ma commutatio. Str. 309. Wiersz 2, zam. Poznaniensis or. ma Posnaniensis. Data w oryginale: m cc l vii. Wiersz 3 od k., zam. Poznan or. ma Posnan.*
- „ 312, Nr. 351, Objaśnienia. Boleliz, Bobolewiczko p. m. Międzyrzecz, z niem. Bobelwitz. Grodisze, Grodziszczko p. m. Buk. Suchcino, Sędzino p. m. Buk. Str. 313. Gorca, Górka p. m. Śrem. Sobewetz, Sowiniec p. m. Mosina.
- „ 323, Nr. 363. Oryginał tego dokumentu znajduje się w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 7. U pergaminu wisi na czworogranniej plecionce z nici półjedwabn. zielon. pieczęć księcia Bolesława (pieczęć XVI.) Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz ostatni, zam. Wladislai or. ma Wladislay. Str. 324. Wiersz 1, zam. Cisterciensis Ordinis or. ma Ordinis Cisterciensis. Wiersz 4, zam. petitiones or. ma petitiones. Zam. exaudicionis or. ma exauditionis. Wiersz 5, zam. proteccionem or. ma protectionem. Wiersz 5 od d., zam. donacioni or. ma donationi. Zam. confirmationi or. ma confirmationi. Wiersz 3 od d., data w orygin.: m.cc.l.vii. Wiersz przedostatni, przed *advocatus or. ma Andreas.*
- „ 325, Nr. 364. Wiersz ostatni, Beniamin, zapewne mylnie zam. Boguphal; cnfr. Nra. 340, 372 etc.
- „ 332, Nr. 374, Objaśnienia. Scocov, może też być Skokowo p. m. Borek, lub Stoki p. m. Międzyrzecz.
- „ 335, Nr. 378. Oryginał tego dokumentu znajduje się w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 8. Format pergaminu wielki, pismo wykwiłtne, dolny brzeg pod *Datum in Poznan anno Do . . .* urwany. Na odwrotnej stronie napisano ręką współczesną *De Kelpino*, a pod tem ręką XVII w. *Anno Domini 1269*; dokument ten powinien zatem nosić datę Aug. 22, a być podanym pod Nrem. 440. Z porównania z poda-

nym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 1, zam. quanticunque or. ma quanticumque. Wiersz 2, zam. auctorabili or. ma auctorizabili. Wiersz 3, zam. debeat or. ma debet. Wiersz 4, zam. frequencius or. ma frequentius. Wiersz 5, zam. Boleslaus or. ma Bolezlaus. Zam. Wladislai or. ma Wladizlai. Wiersz 7, zam. Legnicensi or. ma Legniciensi. Wiersz 8, zam. Michaelle or. ma Mychaele. Wiersz 9, zam. Ywonis or. ma Yeconis. Wiersz 10 od d., zam. probacionibus or. ma probationibus. Zam. legitimis or. ma legitimis. Zam. attestacionibus or. ma attestationibus. Wiersz 8 od d., zam. Michaeli or. ma Mychaeli. Wiersz 5 od d.; data była oznaczona w oryginale inicjałami, jak to okazują pozostałe na dolnym brzegu kółka położone pierwotnie nad temiż.

- Strona 344, Nr. 389. Z powtórnego porównania podanego przez nas tekstu okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 1, zam. evidenti or. ma evidenter. Wiersz 5, zam. Boleslavus or. ma Bolezlavs. Wiersz 7, zam. Thorunensem or. ma Torunensem. Data w orygin.: m. cc. lxxviii. xviii Kalendas Decembris; dokument ten powinien zatem stać pod Nr. 437.
- „ 360, Nr. 408, Objaśnienia. Grodisce, Grodziszczko p. m. Buk.
- „ 369, Nr. 420, Objaśnienia. Volisevo, Wolikowo p. m. Śmigiel.
- „ 381, Nr. 431. Objaśnienia należy uzupełnić i sprostować według powyżej podanego sprostowania Objaśnień Nru. 206.
- „ 383, Nr. 434. Dokument ten istnieje także w transsumpcie oryg., potwierdzonym przez Augustus II rex Poloniae etc. 1720 Mart. 7, Varsaviae, zachowanym w Archiwie Rzqd. Kaliskiem. Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się następujące różnice. Wiersz 3, zam. Unde trspt. ma Inde. Koniec zupełny w transsumpcie brzmi: ut dandi vendendique liberam habeat facultatem. In cuius rei testimonium, hanc sibi literam tradimus nostri sigilli munimine communitam. Datum Kalis anno Domini m. cc. lx octavo, pridie Kalendas Iunii. Dominus Mathias curie notarius has scribi fecit.
- „ 383, Nr. 435. Dokument ten znajduje się także w Archiwie Rzqd. Kaliskiem, pisany ręką XVII w. na luźnej karcie papieru. Z porównania z podanym przez nas tekstem okazują się następujące różnice. Str. 384. Wiersz 3 od k., zam. Iessene kopja ma Theserich. Wiersz przedostatni, zam. Do-bezyce kop. ma Pobiedrze, prawdopodobnie zam. Pobedisc, t. j. Pobiedzi-ska. Zam. Idus Maii kop. ma Idus Aprilis.
- „ 392, Nr. 445. Wiersz 9, po Fabianus braknie (sic); prawdopodobnie mylnie zam. Hadrianus.
- „ 397, Nr. 451, Objaśnienia. Hereditas Cruciferorum Simanovici, Szymanowo p. m. Śrem; cnfr. Nr. 929.
- „ 402, Nr. 459. Data tego dokumentu, t. j. r. 1276, zapewne mylnie podana w kopjarjuszu. Mikołaj Przedpetkowicz nastąpił na województwo Kaliskie dopiero po śmierci Archibalda Zaręby w r. 1285 (cnfr. Nra. 531 i 553), a Gniewomir sędzia Poznański, występuje jako taki bez przerwy dopiero od r. 1283; cnfr. Nr. 529.
- „ 411, Nr. 470, i Str. 460, Nr. 491, Objaśnienia. Grozisce, Grodziszczko p. m. Buk.
- „ 416, Nr. 475, Objaśnienia. Policzko, Policko p. m. Międzyrzecz; navigium i theloneum dotyczy zatem rz. Obra.

- Strona 461, Nr. 492, *Objaśnienia*. Slup, Stupia p. m. Kępno.
- " 466, Nr. 496, *Objaśnienia*. Mikulice, pewnie Miękowo p. m. Murów. Goślina, należące aż do ostatniego czasu do klasztoru Owińskiego.
- " 466, Nr. 497. Oryginał tego dokumentu jest zachowanym w Archiwie Kapituły Poznańsk. pod Monasterium Obrense Nr. 9. Prawy górny brzeg pergaminu oddarty; zawierał on następujące wyrazy podanego przez nas tekstu: Wiersz 1, od In nomine, aż wtęcznie do (Hu)mani. Wiersz 2, od (noti)tia, aż w 3cim do non. Wiersz 4, od facimus, aż do inspecturis. Wiersz ostatni, od nostrorum, aż na stronie 467 w 1wszym do Io(hannis). Dolny brzeg pergaminu założony, przez niego przewleczone przez dwa wcięcia poprzeczne grube pasmo nici jedwabn., żółt., z szczątkami pieczęci XV księcia Przemysława. Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 3, zam. Premisl or. ma Premizl. Str. 467. Wiersz 2, zam. eidem or. ma dicte. Wiersz 5, zam. solutione or. ma solucione. Zam. dignoscitur or. ma dinoscitur. Wiersz 6, zam. a powoz, a prewod, a podworowe or. ma a povoz, a prevod, a podvorove. Wiersz 7, zam. expeditione or. ma expedicione. Wiersz 8, zam. in hoc nostro sigillo or. ma nisi hoc nostro sigillo. Wiersz 4 od d., zam. Petircone or. ma Petrcone. Data w orygin.: M. CC. LXXX. Wiersz ostatni, sancti or. nie ma. Zam. Tilonis or. ma Thilonis.
- " 470, Nr. 501, *Objaśnienia*. Vela Kysseva, Stara Kiszewa p. m. Skarszewy (Pom.) (Ks. K.)
- " 473, Nr. 505, *Objaśnienia*. Buccovz, Bukowie p. m. Wągrowiec.
- " 475, Nr. 506, *Objaśnienia*. Zamoczino, w Nrze. 908 Zimocino, leżało, jak się zdaje, w okolicy Krzywinia; pewnie Ziemnice.
- " 488, Nr. 523, *Objaśnienia*. Svarissenno, Swarożyn. Sopcowo, Subkowy. Tulcze, pewnie część Subków. Mestyno, Mieścín. Str. 489. Vicemino, Wyto-mino. Sugrino, Duży Żukczyn, lub też część Wytomina. Porstolono, Po-stołowo. Ceczenwo, Czeczeno. Mrestiina, Mrzeżno, z niem. Bresin. Milorstovo, jeżeli należy czytać clausura super Liabam, znaczy Miłoszeno; jeżeli zaś ma być clausura super Radam, jak to ma odpis Pelpliński z w. XVII, wtenczas Milorstovo znaczyłoby tylko część Mrzeżna. (Ks. K.)
- " 499, Nr. 537, *Objaśnienia*. Petricovice, może Piotrkowice p. m. Ślesin; Pię-trzyków p. m. Pyzdry był własnością tegoż miasta; cnfr. Nra. 904, 971.
- " 504, Nr. 544. *Objaśnienia* należy sprostować według powyżej podanych do Nru. 206.
- " 506, Nr. 546. Wiersz 3 od k., po Poznaniensis braknie (sic); że Janek był wojewodą Kaliskim, okazuje się z Nrów. 192, 283 i 900.
- " 520, Nr. 556, *Objaśnienia*. Bruzevo, Brudzewo p. m. Puck (Pom.)
- " 520, Nr. 557. Oryginał tego dokumentu zachowany w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 10. W dolnym, założonym brzegu dwa wcięcia poprzeczne od przymieszenia pieczęci. Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się następujące błędy. Wiersz 4, zam. baronum presencia or. ma presentia baronum. Wiersz 5, zam. Kumerowe or. ma Kummerowe. Wiersz 8, zam. quocies or. ma quotiens. Zam. ipsis or. ma temporis. Wiersz 13, zam. per or. ma inter. Wiersz 14 od d., zam. contradictione or. ma contradiccione. Wiersz 11 od d., zam.

quociescunque or. ma quocienscumque. Zam. autem dicti or. ma antedicti. Wiersz 9 od d., zam. emolumento or. ma emolimento. Wiersz 5 od d., po palatinus Poznaniensis or. ma et comes Petirko castellanus Poznaniensis. Zam. Gnevomerus or. ma Gnererus. Wiersz 4 od d., zam. Ianussius or. ma Ianusius. Zam. Ratagin or. ma Rathagin. Wiersz przedostatni, zam. Poznan or. ma Poznania. Data w oryginale m. ducentesimo etc.

- Strona 533, Nr. 573. Oryginał tego dokumentu zachowany w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 11. Z pergaminu pozostał tylko dolny prawy róg, zawierający z podanego przez nas tekstu miejsca następne. Wiersz 7, od cum do possidebant włącznie; wiersz 8, od domui do cont(ulerunt); wiersz 9, od possidendam do suprad(ictam); wiersz 10, od Michaelis do munimine. Wiersz 6 od d., od Scripsimus do interfuerunt; wiersz 5 od d., od iudex do comes P(randota); wiersz 4 od d., od comes Nicolaus do an(no); wiersz 3 od d., od pozostałego z daty VII do quinta decima; wiersz ostatni, od notarii do nostre. W wierszu 4 od d., zam. Crsanze or. ma Csenze.
- „ 541, Nr. 582. Oryginał tego dokumentu przechowany w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 12. U pergaminu zawieszona na grubym pasmie sznureczków jedwabn. zielon. pieczęć księcia Przemysława (pieczęć XXI.) Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 1, zam. accio or. ma actio. Wiersz 3 i 4, zam. Premisl or. ma Premizl. Wiersz 5 od d., zam. eciam or. ma etiam. Wiersz 4 od d., zam. domus or. ma domui. Zam. vulgariter or. ma wlgariter. Wiersz 3 i 2 od d., zam. a powoz, a prewod, a strosa, a podworowe, a bove, a vacca or. ma a pvoz, a prevod, a stroza, a podvovove, a bove et vacca. Strona 542. Wiersz 1, zam. Nicolai or. ma Nicolay. Wiersz 4, zam. Chrode or. ma Chrotle. Zam. iure Theutonico or. ma ius Theutonicum. Wiersz 6, zam. Mandamus or. ma Volumus. Wiersz 7, zam. thabernam liberam or. ma tabernas liberas. Zam. incole or. ma incolle. Wiersz 8 od d., zam. iidem or. ma idem. Wiersz 6 od d., zam. obfirmandam or. ma confirmandam. Wiersz 5 od d., zam. Nicolao or. ma Nycolao. Zam. Petercone or. ma Pettercone. Wiersz 4 od d., zam. Nicolao or. ma Nycolao. Wiersz 4 i 3 od d., zam. Bozata or. ma Bozate. Wiersz 3 od d., zam. plurimis or. ma pluribus. Data w orygin.: M CC LXXX septimo. Wiersz ostatni, confratris or. nie ma.
- „ 543, Nr. 584. Wiersz 6 od d., Venzlao, mylnie zam. Uneslao; cnfr. Nr. 501 i 657.
- „ 547, Nr. 586, Objaśnienia. Villa iuxta Rado, que vocatur Zlavno, zapewne dzis. m. Stawno (Schlawe) obok wsi Radechowo (Rüdchen); cnfr. Nr. 65.
- „ 548. Zam. Nr. 588 (74a.) ma być Nr. 588 (74b.)
- „ 549, Nr. 590. Wiersz ostatni. Lupoldus maior, mylnie zam. Gotpoldus maior; cnfr. Nr. 222.
- „ 565, Art. 31. Iuxta constitutiones Pape in nomine, zapewne mylnie zam. Iuxta constitutiones Pape Innocentii; cnfr. Nr. 1368, pag. 93, Art. przedostatni, wiersz 4.

DO TOMU DRUGIEGO.

- Strona 4, Nr. 619, *Objaśnienia*. Bala, strumień Biału, czyli Kamionka, lewy przy-
pływ Warty powyżej Międzychodu. Belsco, Bielsko.
- " 12, Nr. 629, *Objaśnienia*. Blosino, osada znikła, należała do parafji Morzy-
sław p. m. Konin, już na początku XVI w. deserta; cnfr. Lib. benefic.
Iohannis de Lasko, I, p. 237.
- " 29, Nr. 648. Wiersz ostatni, Bussilerii (sic), zapewne mylnie zam. Procopio;
cnfr. Nra. 647 i 650.
- " 38, Nr. 657, i Str. 39, Nr. 658, *Objaśnienia*. Damianova Dambrova, jest
według Krzyżackiego dokumentu z r. 1324 wieś Piechowice p. m. Kościerz,
a Prevlocno, Virchuge, Chocle, Verzanza, Bresno, Strupino, Rugno, Kel-
pino są nazwiska jezior, w okolicy tejże wsi leżących. Kiseva, dziś Stara
Kiszewa. (Ks. K.)
- " 41, Nr. 660. Wiersz 4 od k., po Mirosslao castellano braknie de Bnin; cnfr.
Nra. 728, 767, 847, 867 i 982.
- " 48, Nr. 670. Dokument ten, w którym obecność księcia Mściwoja jest pod-
niesioną, powinien stać pod Nr. 666, ponieważ książę ten dnia 1 Maja
już się znów znajdował w Kościerzynie; cnfr. Nr. 2035. Str. 49, *Objaśnie-
nia*. Gransow, z niem. Grenzlau. Bargnewiz, z niem. Barnewitz. Bissekir,
z niem. Piezkersdorf. Banino, Banino. Thuchume, Tuchomie. Smolino,
Smolzino, z niem. Schmolsin. Quassin, Chwaszczyn. Wissoka, Wysoka.
Sopot, Copoty. Oxivia, Oksywie. Fluv. Rada, rz. Reda. Fluv. Runa,
rz. Rumia. Starin, Starzyn. Messin, Mechowo. Radastowe, Radostowo.
Raikowe, Rajkowy. Scowarnikowe, Skowarz. Hostriza, z niem. Osterwick.
Wassino, z niem. Mensau. Zirinsna, Dzierzqzno. Vriseze, Wrzeszcz, z niem.
Langfuhr. Wircusino, Wierzchucin. Liubecow, Lipkowo. Carcussino, Kur-
toszyno. Udargow, Odargowo. Swecin, Świecino. Stagnum et fluv. Pe-
snicza, Piesznica. (Ks. K.)
- " 62, Nr. 685, *Objaśnienia*. Wroncino, Wrąbczyn.
- " 66, Nr. 689, *Objaśnienia*. Scosevo, mylnie zam. Stosevo, bo w Lib. privileg. A.
Kapituły Poznańsk. w kopji tegoż dokumentu nazwana jest ta miejscowość
Stenczewo; jest to dzisiejsze Stęszewko pod Pobiedziskami, która to wieś,
lubo należąca do dyecezyi Gnieźnieńskiej, była wszakże własnością Kapi-
tuły Poznańskiej, a bywała zwykle dzierzona przez dziekanów tejże Ka-
pituły. Dowodzi tego zeszyt papierowy, znajdujący się w Archiwie Rządow.
Poznańsk., w Oddziale Dörfer pod napisem Stęszewko, spisany przy oka-
zyi zaboru dóbr duchownych przez rząd Pruski. Podług tej wskazówki
należy sprostować objaśnienie tego dokumentu, umieszczone w Tomie III,
pag. 778. Młoda (sc. Stęszewo), jest zapewne przysiódek Stęszewa, zwany
dziś Olendry Stęszewskie, a to podług analogji Nru. 1459, gdzie Młode
Szczepankovo oznacza dzisiejsze Szczepankówko. W podobnym stosunku do
dyecezyi Gnieźnieńskiej a Kapituły Poznańskiej, co Stęszewko, stał dawniej
i Wronczyn; cnfr. Nr. 601.
- " 89, Nr. 717, *Objaśnienia*. Bruzeno, Brudzewo p. m. Puck (Pom.) (Ks. K.)

- Strona 97, Nr. 725, *Objaśnienia*. Silva Belski les, las pod wsią Bielsk, m. Gniew (Pom.) (Ks. K.)
- „ 102, Nr. 732. Oryginał tego dokumentu znajduje się w Archiwie Rządowym w Królewcu; na pasmie nici jedwabn., czerw. przywieszona pieczęć księcia Przemysława (pieczęć XXVI). Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 7, zam. Gersel or. ma Tersew; zam. Bisyc or. ma Sysic. Wiersz ostatni, zam. Gnezdnnenses or. ma Treseviensis, t. j. de Tczew. Str. 103, *Objaśnienia*. Sopcow, Subkowy p. m. Tczew (Pom.)
- „ 110, Nr. 739. *Objaśnienia* sprostować według powyżej umieszczonych do Nru. 670. Brust, Brzuszcz. Bresno, Brzeźno p. m. Świecie (Pom.) (Ks. K.)
- „ 112, Nr. 740, *Objaśnienia*. Mislicino, nie odgadnione. Golubino, Gohubie. Barclino, Barocin. Zulislawe, jest część Żuków. Rambecowo, Robakowo. Sni-mirowo, z niem. Schmierau. Oxiva, Oksywie. Obluze, Obłuże. Pogorze, Pogórze. Grambelino, pewnie niem. Rambeltsch. Sbichowo, Zbichów. Nasinchyno, nie odgadn. Remicowo, z niem. Rankau. Kedrino, Gdynia. Kosakowo, Kosakowo. Pirvosyno, Pierwoszyn. Moscino, Mosty. Kochowo, dziś pewnie Rewa. Gogolino, Sebandowo, nie odgadn. Barchocino, Barkocino. Grabowo, Grabowo. Karsewo, Skarszewo. Prewos, nie odgadn. Cecanowo, z niem. Zezenow a. d. Leba. Beleczkowo, nie odgadn. Landochowo, z niem. Landechau. Luzino, Luzino. Zamblewo, Zamblewo. Scorevo, Zakrzewo. Leniewo, Liniewo. (Ks. K.)
- „ 127, Nr. 756, *Objaśnienia*. Kyseva, Stara Kiszewa. Dambrova, Piechowice. Cnfr. podane wyżej sprostowania do Nrów. 657 i 658.
- „ 133, Nr. 763, *Objaśnienia*. Smeskovo, os. zn. p. m. Turek (Sier.)
- „ 142, Nr. 772. Oryginał tego dokumentu zachowany w Archiwie Kapituły Po-znańsk. pod Monasterium Obrense Nr. 13. U pergaminu wisi na pasku pergamin. pieczęć księcia Władysława, przedstawiająca godło Ziem Ku-jawsk.-Łęczyck.-Sieradzk.; napis odtamany. Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 1, zam. presentem litteram or. ma presentes litteras. Wiersz 2, zam. Wladislaus or. ma Wladizlaus. Zam. Pomeranie or. ma Pomoranie. Wiersz 2 i 3, zam. Lancicie or. ma Lanchicie. Wiersz 5, zam. immobilia or. ma inmobilia. Wiersz 7, zam. presumant or. ma presumatis. Wiersz 7 i 8, zam. obtem-perare or. ma attemptare. Wiersz 8, zam. se senciati or. ma senciant se. Wiersz 11, zam. a prewod, a powoz or. ma a prevod, a povoz. Wiersz 9 od d., zam. a palatino or. ma et palatino. Wiersz 6 od d., zam. literam or. ma litteram. Wiersz 3 od d., zam. Petricone or. ma Potrcone. Data w orygin.: m. cc nonagesimo octavo. Wiersz ostatni, zam. Poznanie or. ma Poznan.
- „ 143, Nr. 773. Wiersz 4 od k., Bogufalo, mylnie zam. Boguslao; cnfr. Nra. 756, 783 etc.
- „ 149, Nr. 781 i Str. 150, Nr. 782, *Objaśnienia*. Polusyno, z niem. Palschau, Polszyn. Bruthnyno, osada znikła w obszarze Polszyna. Smolino, lud oko-liczny nazywa dziś Smolno. Zhelibore, osada znikła w obszarze Smolna. (Ks. K.)

- Strona 162, Nr. 796, *Objaśnienia*. Radcog, zapewne mylnie zam. Radeov, *Stary Radziejów p. m. Radziejów (Kuj.)*; cnfr. Nra. 9, 33.
- " 162, Nr. 797, *Objaśnienia*. Ostrovite parvum, cnfr. Nr. 1981.
- " 167, Nr. 804. Wiersz 7, Stempowo, mylnie zam. Słempowo, t. j. Stempowo p. m. Kłeck. Cnfr. Lib. benef. Iohann. de Lasko, I, p. 52.
- " 174, Nr. 812, *Objaśnienia*. Terra Zaborensis, w *Krzyżackich dokumentach* zwana Sabiersten i Sabern, nie jest identyczną z Terra Zbarensis dokumentów 1293, 1339, 1396 i 1822, biorącą swą nazwę od zagadkowego Zbar dokumentów 11, 15, 898, 1444, 2058, 1467, 1481, 1482 i 1500, a dziś jedynie w nazwisku dekanatu Trzemeszyńskiego, t. j. decanatus Zbarensis, przechowaną; (cnfr. Tom II, *Objaśnienia do Nru. 812.*) Terra Zaborensis tego dokumentu leży na Pomorzu i obejmuje północno-wschodnią część dzisiejszego powiatu Chojnickiego, mianowicie okolicę Czerska i Brus. (Ks. K.) Zdaje się wszakże, że należały do niej i kasztelanje Szczytnowska i Raciążka.
- " 193, Nr. 833, *Objaśnienia*. Slonce, Słonica, niegdyś gród leżący nad prawym brzegiem Wisły naprzeciw wsi Gądecz. (Ks. K.)
- " 229, Nr. 876. Lepsza kopja tego dokumentu znajduje się w Kaliszu w Archiw. Capituli Collegiatae ad s. Mariam, Akta dotyczące się funduszy Wikariuszy, spisana na luźnej karcie ręką XVII w. Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się następujące różnice. Wiersz 3 i 4, zam. equalitatis kopja ma equitatis. Wiersz 4, zam. divino k. ma divine. Wiersz 6, ustęp od qua reges aż do proinde brzmi w k.: qua reges, secundum ethymologiam: qui recta faciunt: incedentes, ad sinistram vel dextram non flectuntur. Wiersz 8, zam. volumus k. ma nolentes. Wiersz 8 i 9, zam. claudere k. ma claudicare. Wiersz 9, po proponendi k. ma licentiam. Zam. ut k. ma ne.
- " 234, Nr. 882, *Objaśnienia*. Sulocino, pewnie Zielęcín p. m. Grodzisk.
- " 239, Nr. 888, i Str. 240, Nr. 889, *Objaśnienia*. Wytyń, według Lib. privilegior. monasterii Obrensis, jest Chorzemin p. m. Wolsztyn.
- " 247, Nr. 897, i Str. 248, Nr. 898, *Objaśnienia*. Byrgelow, Bierzgłowo p. m. Toruń. (Ks. K.)
- " 255, Nr. 908, *Objaśnienia*. Zimocino, w Nrze. 506 Zamoczino, zdaje się, że leżało w okolicy Krzywinia; może Ziemnice.
- " 257, Nr. 911. Wiersz 1, Henricus, mylnie zam. Hermannus; cnfr. Nra. 888, 889 i 1098. Co do czasu wystąpienia Dzierżysława kasztelana Międzyrzeckiego, cnfr. Nra. 2032 i 576.
- " 276, Nr. 930, *Objaśnienia*. Tranika, Roniki.
- " 277, Nr. 932, *Objaśnienia*. Miasteczko Herrnsstadt na Szlązku nazywa się właściwie Wąsorz.
- " 287, Nr. 944. Oryginał tego dokumentu zachowany w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 14. Od dolnego brzegu pergaminu ucięty, a przez dwa ponad sobą zrobione wcięcia przewleczony skrawek, służył do przymocowania pieczęci, która odpadła. Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 1, In nomine Domini amen or. nie ma. Wiersz 2, zam. Isbiluictonis or. ma Isbyluittonis. Wiersz 3, zam. ac matris or. ma nostri. Wiersz 5,

zam. Cisterciensis or. ma Cysterciensis. Wiersz 6, zam. Orchowe or. ma Archowe. Wiersz 3 od d., zam. his or. ma hiis. Wiersz przedostatni, zam. Ieroslao or. ma Yeroslao.

Strona 307, Nr. 963. Oryginał tego dokumentu zachowany w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 15. W dolnym, założonym brzegu pergaminu pasek pergamin. od przywieszenia znikłej pieczęci. Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 2, zam. immobile or. ma inmobile. Str. 308. Wiersz 1, po habeant or. ma fideles. Wiersz 3, zam. benevola or. ma benivola. Wiersz 6, zam. possidendam or. ma possidere. Wiersz 4 od d., zam. oppidi or. ma opidi. Data w orygin.: m ccc quartodecimo.

„ 312, Nr. 968. Oryginał tego dokumentu zachowany w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 16. W dolnym, założonym brzegu pergaminu pasek pergamin., przez wcięcia poprzeczne przewleczony, na nim pieczęć Mikołaja na czarnym wosku nyciśnięta (pieczęć LXVI). Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. Wiersz 3, zam. Nicolaus or. ma Nycolaus. Wiersz 4, zam. matris mee or. ma nec non mee. Wiersz 5, zam. honorem or. ma honore. Wiersz 6, zam. Uscie or. ma Usce. Data w orygin.: m ccc xiii. Wiersz 4 od d., zam. his or. ma hiis. Wiersz 3 od d., zam. Kumerav or. ma Kummerav. Zam. Maloskowiz sculteto or. ma Maloskoviz scultheto. Zam. Buckfalo de Wronawe or. ma Buckofalo de Vronave. Wiersz przedostatni i ostatni, zam. est appensum presentibus or. ma presentibus est appensum.

„ 318, Nr. 975, Objaśnienia. Purszy, Pruszcz. Nochowo, Junochowo, z niem. Jenkau. (Ks. K.)

„ 320, Nr. 977, Objaśnienia. Kyssew, Stara Kiszewa. Domianowa Dobrova, Piechowice; (cnfr. powyżej podane sprostowania do Nrów. 657 i 658). Stossewo, m. Stęszewo.

„ 345, Nr. 1007, Objaśnienia. Prostynie, południowa część m. Wągrowiec, na której teraz stoi klasztor Cysterski. Znosze, pola pomiędzy strum. Rudki a jeziorem Łęgowskim p. m. Wągrowiec. Dziś młyn wodny tegoż nazwiska.

„ 371, Nr. 1039, Objaśnienia. Smescow, os. zn. p. m. Turek (Sier.)

„ 374, Nr. 1043. Oryginał tego dokumentu przechowany w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 17. W dolnym, założonym brzegu pergaminu sznurek jedwabny, czerwony, przez dwa trójkątne wcięcia przewleczony; pieczęć u niego ucięta. Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następne błędy. Wiersz 1, In nomine Domini amen or. nie ma. Wiersz 2, zam. Wladislaus or. ma Wladizlaus. Zam. et or. ma ac. Wiersz 4, zam. conventum totum or. ma totum conventum. Zam. omnia or. ma eciam. Zam. immobilia or. ma inmobilia. Wiersz 5, zam. protectionem or. ma proteccionem. Zam. tutelam or. ma tutelam. Wiersz 7, zam. attentare or. ma attemptare. Wiersz 10, zam. powoz or. ma povoz. Wiersz 9 od d., zam. qualicunque or. ma qualicumque. Wiersz 7 i 6 od d., zam. obtineant or. ma optineant. Wiersz 5 od d., zam. his or. ma hiis. Zam. Slawota or. ma Slawōta. Wiersz 4 od d., zam. Kalisiensi or. ma Kalysiensi. Zam. Gneznensi or. ma Gnezdensi.

Wiersz 3 i 2 od d., Data w oryginale Actum anno Domini m. ccc. vicesimo quarto.

Strona 376, Nr. 1045, Objaśnienia. Smeszczovo, os. zn. p. m. Turek (Sier.)

- " 403, Nr. 1069. Oryginał tego dokumentu zachowany w Archiwie Kapituły Poznańskiej pod Monasterium Obrense Nr. 18. Na sznurku jedwabnym, czerwonym, przewleczonym przez dwa trójkątne wcięcia w dolnym, założonym brzegu wykrojone, wisi pieczęć króla Władysława (pieczęć XLIV). Z porównania z podanym przez nas tekstem okazały się w tymże następujące błędy. *Wiersz 5 i 6, zam. domini or. ma viri. Wiersz 6, zam. Pribislaus or. ma Pribyslaus. Wiersz 7, zam. venerunt or. ma quam intime. Wiersz 8, zam. Domaslavicz or. ma Domaslawicz. Zam. filii or. ma filio (sic). Wiersz 7 od d., nostre or. nie ma. Zam. plurimos or. ma quam plurimos. Wiersz 6 od d., se or. nie ma. Wiersz 5 od d., zam. cum fidei or. ma fidei cum. Wiersz 3 od d., zam. et or. ma de. Str. 404. Wiersz 1, zam. Adamowice or. ma Adamowicze. Zam. particulis or. ma particulariis. Wiersz 2, zam. Czartkowice or. ma Czarthkowicze. Zam. Tobaczno et Panthczyce or. ma Cobaczno et Panthczice. Zam. sita in districtu... or. ma sitam in districtu Drosinensi. Wiersz 3, zam. dignoscitur or. ma denoscitur (sic). Wiersz 4, zam. absolvendum or. ma absolutum. Wiersz 5, zam. podworowe or. ma podvorowe. Wiersz 6, zam. Adamowice or. ma Adamowicze. Wiersz 6 od d., zam. perpetuo or. ma perpetue. Wiersz 5 od d., zam. his or. ma hiis. Zam. predicto or. ma predictis. Wiersz 4 od d., zam. Nicolao dicto Bozacicz or. ma Nicolao Bozacicz. Wiersz 3 od d., zam. sancti or. ma beatorum. Wiersz przedostatni, zam. vigesimo or. ma vicesimo. Objaśnienia. Adamowicze, Czarthkowicze, Panthczice, osady znikłe. Cobaczno, Kubaczyn p. m. Grodzisk. Drosinensis, de Dróżyń p. m. Grodzisk.*
- " 419, Nr. 1087, Objaśnienia. Stosbowo, mylnie zam. Stossowo, jest dawne Stęszewo, dziś Stęszewko pod Pobiedziskami; cnfr powyżej podane sprostowanie do Nru. 689. Według téjże wskazówki należy sprostować Objaśnienie do Nru. 1194 w Tomie III, p. 782.
- " 421, Nr. 1088, Objaśnienia. Ratzow, pewnie Radwaniec p. m. Kazmierz, wówczas własność biskupów Lubuskich.
- " 422, Nr. 1089. Wiersz 4 od k., Boguslao, mylnie zam. Boguchwalo; cnfr. Nr. 1080 wiersz przedostatni.
- " 426, Nr. 1093, Objaśnienia. Kłodawa, Kłodawa. Trambki, Trąbki.
- " 451, Nr. 1124, Objaśnienia. Ianikowo, Janikowo p. m. Opatówek.
- " 464, Nr. 1136. Wiersz 3 od k., po Wenceslao braknie (sic), bo, jak się z Nru. 1128, 1152 etc. okazuje, imię to przy odświeżaniu pisma mylnie zostało utworzonem z Woislao.
- " 479, Nr. 1152. Wiersz 4 od k., Boguslao, mylnie zam. Bogufalo; cnfr. Nra. 1136 i 1182.
- " 486, Nr. 1156, Objaśnienia. Kleschow, Kleszczewo. Clobuschow, Kłobucin. Demelin, Dęblin. Rostischow, Rościszewo, z niem. Gross Roschau. Koberschinn, Kobierzyn. Zentschow, Żenistawki, z niem. Senslau. Libenhowe, Zajęczkowo. Kusterin, m. Kościerzyna. Swinza, Świnięza. Schinschow, może Czyżykowy. Schicha, Żygowice. (Ks. K.)

- Strona 493, Nr. 1165, *Objaśnienia*. Według Liber benefic. Iohannis de Lasko I, p. 129, znaczyłoby Gozizen, Gorzeń, os. zn., która należała do parafji Samoklęskiej.
- " 497, Nr. 1168. Wiersz 2, Boguslaus, mylnie zam. Bogufalus; *cnfr.* Nra. 1136 i 1182. Wiersz 4, de Santo, mylnie zam. ante Poznan; *cnfr.* Nra. 1059, 1136, 1152, 1306, 1361, 1362 etc.
- " 596, Nr. 1262, *Objaśnienia*. Napron, Napromyk. (Ks. K.)
- " 601, Nr. 1267, *Objaśnienia*. Ganssorek, de Gąsiorek p. m. Odolanów. Swyka, Świeka p. m. Odolanów.
- " 605, Nr. 1272. Wiersz przedostatni, Prosscono, mylnie zam. Proscovo, t. j. Proszkowo p. m. Łask. Przykuna należała od samego początku do arcybiskupstwa Gnieźnieńsk.; *cnfr.* Nra. 7, 1354 i 1630.
- " 607, Nr. 1274, *Objaśnienia*. Pametov, Pamiętów, z niem. Pantau. Trencz, Strieczona, z niem. Stretzien. (Ks. K.)

~~~~~

DO TOMU TRZECIEGO.

- Strona 22, Nr. 1313, *Objaśnienia*. Czerniky, Żerniki; *cnfr.* Nr. 1454.
- " 36, Nr. 1325, *Objaśnienia*. Iaen, Jania p. m. Nowe. (Ks. K.)
- " 55, Nr. 1345, i Str. 56, Nr. 1346, *Objaśnienia*. Dambrowicza, Dąbrówka p. m. Kamieni, z niem. Damerau.
- " 74, Nr. 1354, *Objaśnienia*. Wiersz 9 i 10, Szczavino, os. znika, należała do parafji ś. Michała w Gnieźnie; *cnfr.* Ioh. de Lasko Lib. benef. I, p. 14. Wiersz 13, Sulovo, Sulin p. m. Kłock.
- " 109, Nr. 1381, *Objaśnienia*. Strobiszewice, Trzebiszewo p. m. Skwierzyna.
- " 111, Nr. 1383, *Objaśnienia*. Novum Cyrske, nie odgadnione.
- " 174, Nr. 1444, *Objaśnienia*. Zbanszym, mylnie zam. Zbaszym, t. j. Zbar; *cnfr.* Nra. 2058, 1467, 1481, 1482 i 1500.
- " 229, Nr. 1502, *Objaśnienia*. S. Iohannes prope Gneznam, kościół Bożogrobców; kościół zaś ś. Krzyża, własność poprzedniego, leży opodal miasta nad jeziorem Białe.
- " 246, Nr. 1518, *Objaśnienia*. Wiersz 4 od d., Cersseburg, Kestburg p. m. Märk. Friedland.
- " 282, Nr. 1560, *Objaśnienia*. Popowo, Popowo niemieckie.
- " 292, Nr. 1572. Wiersz tekstu 2 i 3, parrochialis ecclesie s. Michaelis, jest kościół ś. Michała w Gnieźnie, do którego wieś Gólczewo p. m. Kłock dawala dziesięcinę. *Cnfr.* Iohannis de Lasko Liber beneficior. I, p. 14.
- " 329, Nr. 1612, *Objaśnienia*. Borzymowo, mylnie zam. Borzuowo, Bożujewo; *cnfr.* Nr. 1504.
- " 354, Nr. 1637. Wiersz ostatni, Zavissio, zapewne mylnie zam. Ianussio; *cnfr.* Nr. 1524.
- " 401, Nr. 1657, *Objaśnienia*. Ianikovo, Janikowo p. m. Opatówek.
- " 422, Nr. 1705, *Objaśnienia*. Dobesschow, Dobieszyno p. m. Stupsk, z niem. Dubsow. Dambrowa, Dąbrówka, z niem. Dambrowe, p. m. Stupsk na Pomorzu.

- Strona 440, Nr. 1721. Wiersz przedostatni, Psiano (sic), mylnie zam. Osia; cnfr. Nr. 1313.
- " 457, Nr. 1736. Dokument ten podany jest pod fałszywą datą. Sędziwoj Pałuka, wojewoda Kaliski, wstąpił na starostwo Wielkopolskie po Pielgrzymie (cnfr. Nra. 1833, 1849 i 1850) i Krzestawie (cnfr. Nra. 1871, 1875, 1877 i 1882), a był wpiernw starostą Krakowskim (cnfr. Nra. 1780, 1790, 1793, 1825, 1826 i 1870), zanim w r. 1390 tej godności doszł (cnfr. Nr. 1892), aby ją do r. 1397 piastować (cnfr. Nr. 1985). Występujący w tym dokumencie Iohannes iudex Poznaniensis jest Jan z Czarnkowa (cnfr. Nr. 1978), a dominus Gythzky jest Dobrogost, kasztelan Giecki (cnfr. Nra. 1922 i 1958); powinien zatem ten dokument stać p. p. pod Nrem. 1970.
- " 493, Nr. 1774. Wiersz 3 od k., Tarncowo, mylnie zam. Tarnowo, Tarnowo; cnfr. Nra. 1809 i 1815.
- " 499, Nr. 1780, Objaśnienia. Pantkow, Piątkowo Czarne p. m. Miostaw.
- " 501, Nr. 1782. Wiersz 1, po Piwosz braknie (sic), jest to zapewne błędnie zam. Prus; cnfr. Nra. 1752, 1815 i 1834.
- " 529, Nr. 1804, Objaśnienia. Dambiczki, de Dambicze, osada znikła w okolicy m. Dolsk; cnfr. Nra. 1477, 1566 i 1677. Pantcowski, de Piątkowo Czarne p. m. Miostaw.
- " 532, Nr. 1807, Objaśnienia. Dambiczki, de Dambicze, osada znikła, leżała nad jeziorem Cichowskim w okolicy m. Dolsk; cnfr. Objaśnienie poprzednie.
- " 534, Nr. 1809, Objaśnienia. Chelneensis (sic), prawdopodobnie mylnie zam. Chelmensis, t. j. de Chelm; porównać odnośny artykuł w Encyklopedji kościelnój.
- " 542, Nr. 1816, Objaśnienia. Bellewitz, z niem. zamiast Brudzewko.
- " 579, Nr. 1850, Objaśnienia. Danyschow, osada niegdyś przyległa m. Wilczyn, już na początku XVI wieku deserta; cnfr. Iohannis de Lasko Liber benef. I, p. 202.
- " 583, Nr. 1855, Objaśnienia. Pantkowo, Piątkowo Czarne p. m. Miostaw.
- " 600, Nr. 1874. Transsumpt tego dokumentu, potwierdzony przez: Wladislaus rex Polonie etc. 1436 Nov. 21, Cracovie, zachowany w Archiwie Kapituły Poznańsk. pod Monasterium Obrense Nr. 20. W dolnym, założonym brzegu pergaminu pasek pergamin., przez wcięcia poprzeczne przewleczony, z którego pieczęć odpadła.
- " 604, Nr. 1877, Objaśnienia. Mirosławski, de Miostaw.
- " 647, Nr. 1924. Wiersz 2, Woytchone, mylnie zam. Wlothkone; cnfr. Nra. 1870 i 1920.
- " 667, Nr. 1943. Commendator ad s. Iohannem extra muros Poznaniae był wówczas Benassius; cnfr. Poznań, Archiv. Rządowe, Libri terrestres Pyzdrens. d. a. 1393, fol. 18 v. i Lib. terrestr. Poznaniens. d. a. 1396, f. 151.
- " 672, Nr. 1950, Objaśnienia. Teczyn, Teczyn na Górnym Szlaku.
- " 676, Nr. 1955. Z powtórnego porównania z oryginałem okazały się w podanym przez nas tekście następujące błędy. Wiersz 3 od k., zam. Szenski or. ma Szensky. Wiersz 2 od k., zam. Czerminski or. ma Czerminsky. Zam. Schanthcone Dzersbinski or. ma Schanthorio Dzirbinsky.
- " 706, Nr. 1985, Objaśnienia. Thworzmicze, Tworzyjanice.

- Strona 707. Nr. 1986. Wiersz tekstu 14, Pnizkonis, mylnie zam. Preczkonis; *cnfr.* Nr. 2072.
- " 742, Nr. 2020, *Objaśnienia*. Sidigna, Sydzyna.
- " 744, Nr. 2021, *Objaśnienia*. Wiersz 3 od k., zam. Quackau, czytaj Qualkan.
- " 744, Nr. 2022, *Objaśnienia*. Cotlov, pewnie mylnie zam. Coclov, Kochłów.
- " 746, Nr. 2026, *Nugłówek*. Przez pomyłkę podany tu został fałszywy opis pieczęci księcia Sambora. Pieczęć ta jest trójkątna i przedstawia wzlatującego w prawo Gryfa; napis: Sigillum Samborii Ducis Pomeranie. Str. 747, *Objaśnienia*. Polusino, z niem. Palschau, lud okoliczny nazyna Polszyn. Połączno.
- " 757, Nr. 2035, *Objaśnienia*. Polusyno, Polszyn Bruchnyno, osada znikła, poprzedniej przyległa. Strepowe, z niem. Strippau, Trzepowo. Grabowe, Stare Grabowo. Renickowe, osada znikła. Manthowe, z niem. Schönberg, Mączniki, zwane także Mączno. Darganithz, osada znikła. Cranthe (Tranth), Ronty. Słafchowo, Stawkowo. Wisechechowe, z niem. Fitschkau, Wyczkowo. Borch, z niem. Bortsch, Borcz. (Ks. K.)
- " 760, Nr. 2039, *Objaśnienia*. Odolcovic, de Odolcovicze, osada znikła parafji m. Kcyni. Lib. benef. Iohannis de Lasko I, p. 124.
- " 768, Nr. 2049, *Objaśnienia*. Poluzyno, Polszyn. Grebbin, z niem. Mönchen Grebbin, Grabiny.
- " 781, *Objaśnienie do Nru. 977*, i Str. 782, *Objaśnienie do Nr. 1194* należy sprostować według powyżej podanego *Objaśnienia do Nru. 689*.
- " 787, *Dodatek do Nru. 1817*. Wiersz przedostatni, zam. Wartski, czytaj Piotrkowski.

INDEX.

Chcąc ułatwić rozpatrzenie się w następującym Indeksie, podajemy prawidłą, według których został ułożony.

Wszystkie przedmioty Indeksu, włącznie sprostowań zawartych w Dodatkach, umieszczone są w jednym alfabetycznym porządku.

1. *Oznaczenia topograficzne.*

- a) Państwa, Ziemie, Miasta, Wsie Słowiańskich krajów, podane są pod ich dzisiejszemi nazwiskami; gdzie takowe dziś jest zapomnianem, położono obok w parantezie obecnie używane. Państwa i Ziemie nie Słowiańskie, stoją pod ich nazwą Łacińską, Miasta zaś i Wsie, pod ich dzisiejszą nazwą i pisownią.
- b) Rzeki i strumienie, stoją pod *Flumina et rivuli* według ich dzisiejszej nazwy i z uwzględnieniem Słowiańskiego lub obcego tejże pierwiastka.
- c) Jeziora są umieszczone pod *Lacus* w ten sam sposób, co rzeki i strumienie.
- d) Miejscowości, z których były datowane dokumenta Kodeksu, stoją pod *Data*.
- e) Przedmioty topograficzne nie odgadnione, stoją według pisowni tekstu ze znakiem ?.
- f) Obok miast i wsi nie leżących w Wielkopolsce, podana jest, o ile rzecz sama przez się nie jest jasną, Ziemia lub kraj w której się znajdują.

2. *Osoby.*

- a) Osoba posiadająca jaką godność, dostojęństwo lub urząd cywilny lub duchowny, przywiązany do jakiej miejscowości, podana jest przy tejże miejscowości pod odnośną godnością, dostojęństwem lub urzędem. W równy sposób umieszczone są osoby wykonywające jaką sztukę, umiejętność, lub prowadzące jakie rzemiosło.
- b) Osoby, których godność, dostojęństwo lub urząd cywilny lub duchowny, czy też sztuka, umiejętność lub rzemiosło, są podane w tekście bez dodania miejscowości, umieszczone są, jeżeli miejscowość z pewnością wypośrodkować się nie daje, pod swemi charakterami.
- c) Osoby podane przez tekst jako posiedziciele jakiej miejscowości, lub tylko jako z takowej pochodzące, stoją w Indeksie obok odnośnej miejscowości pod *Heres* lub pod *de*. Osoby w ten sposób oznaczone, a posiadające jeszcze jakie dostojęństwo lub urząd przywiązany do jakiej miejscowości,

są umieszczone tak pod tą miejscowością, jak pod swą posiadłością; osoby zaś posiadające oprócz tego nazwisko lub przydomek, umieszczone są pod wszystkimi trzema.

- d) Osoby należące do jakiego Zakonu rycerskiego lub klasztornego, przy których nie jest podana żadna miejscowość, są umieszczone pod **Ordines**.
- e) Osoby, które nie mają żadnego bliższego oznaczenia, oprócz może stopnia pokrewieństwa z innemi, umieszczone są pod **Anonymi**.
- 3. *Przedmioty dotyczące Administracyi, Zarządu i Statystyki kraju*, umieszczone są pod **Administratio, Gubernatio Statusque terrae**.
- 4. *Przedmioty dotyczące prawodawstwa i wykonywania praw*, umieszczone są pod **iurisdictio et leges**.
- 5. *Pieczęcie* opisane w Nagłówkach dokumentów, zebrane są pod **Sigilla verbis descripta**.
- 6. Wyrazy nie Łacińskie, umieszczone są pod **Vocabula linguae alienae**.
- 7. Cyfry umieszczone obok przedmiotów Indeksu, oznaczają Numera odnośnych dokumentów Kodeksu, rok zaś czynności każdego Numeru, podaje następująca Tablica.

~~~~~

TABULA,

IN QUA INDICITUR ANNUS ACTIONIS IN QUOLIBET DIPLOMATE CONTENTAE.

Nr. diplomat.	Annus actionis.	Nr. diplomat.	Annus actionis.
1	Finis X sec.	31, 32	1193
2	994—996	33	1176 (cnfr. Tom III, Dodatki)
3	1065 (1145)	34	1198
4	1075	35	?
5	(1102)	36	1100 (sic)
6	1133	37	1201
7	1136	38	1205
8	1142	39, 40	1206
9	(1143)	41, 42, 43, 44,	
10, 11	1145	45, 46, 47, 48,	
12, 13, 14 . . .	1146	49, 50, 51, 52,	
15	1147	53, 54, 55, 56,	
16, 17	1150	57, 58, 59, 60,	
18	1153	61, 62	1207
19	(1157)	63	1208
20	1173	64, 65	1209
21	1175	66, 67	1210
22	1177	68	?
23	1178	69, 70, 71, 72,	
24	1179	73, 74	1211
25	1180	75, 76, 77	1212
26	1181	78	1281 (sic)
27	1186	79, 80, 81	1213
28	1188	82, 83	1214
29	(1191 ?)	84, 85	1215
30	1192		

Nr. diplomat.	Annus actionis.	Nr. diplomat.	Annus actionis.
86, 87, 88 . . .	1216	171, 172 . . .	1234
89, 90, 91, 92,		173	?
93, 94	1217	174, 175 . . .	1234
95, 96	?	176, 177, 178,	
97, 98, 99, 100,		179, 180, 181,	
101, 102, 103,		182, 183, 184.	1235
104	1218	185, 186, 187,	
105, 106	1219	188, 189, 190,	
107, 108, 109,		191, 192, 193,	
110, 111	1220	194, 195, 196,	
112	(1201—1240)	197, 198, 199.	1236
113	1221	200, 201, 202,	
114	1223	203, 204, 205.	1237
115	1224	206	1236 (cnfr. Tom III, Dodatki)
116, 117, 118 .	1225	207, 208, 209,	
119	1181 (sic)	210, 211, 212,	
120	1227	213, 214, 215,	
121	1239 (cnfr. Tom I, Dodatki)	216	1238
122, 123	1228	217, 218, 219,	
124	1229	220, 221 . . .	1239
125	?	222	1240 (sic)
126, 127, 128,		223	1239
129	1230	224, 225 . . .	1240
130, 131, 132,		226, 227 . . .	?
133, 134	1231	228, 229, 230,	
135, 136, 137,		231	1241
138, 139, 140,		232, 233, 234,	
141, 142	1232	235, 236 . . .	1242
143, 144, 145,		237, 238 . . .	1243
146, 147, 148,		239	12 . .
149, 150, 151,		240, 241 . . .	1243
152	1233	242, 243 . . .	1244
153, 154, 155 .	?	244, 245, 246,	
156	1233	247, 248, 249.	1245
157	?	250, 251, 252,	
158, 159	1233	253, 254, 255,	
160, 161, 162,		256, 257 . . .	1246
163, 164, 165,		258, 259, 260,	
166	1234	261, 262, 263,	
167	1294 (cnfr. Tom IV, Dodatki)	264, 265, 266,	
168, 169, 170. .	1234	267	1247
		268, 269, 270. .	1248

Nr. diplomat.	Annus actionis.	Nr. diplomat.	Annus actionis.
271, 272, 273, 274, 275 . . .	1248	369, 370, 371. .	1258
276	?	372, 373, 374, 375, 376, 377.	1259
277, 278, 279, 280	1249	378	1269 (cnfr. Tom IV, Dodatek do Nru. 378)
281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290	1250	379, 380, 381, 382	1259
291, 292 . . .	1251	383, 384, 385, 386, 387, 388.	1260
293	1260 (sic)	389	1268 (cnfr. Tom IV, Dodatki)
294, 295, 296, 297, 298 . . .	1251	390, 391, 392, 393	1261
299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308	1252	394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401 . . .	1262
309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323.	1253	402	1285 (cnfr. Tom IV, Objaśnienia do To- mu I)
324, 325, 326. .	1254	403, 404, 405. .	1262
327	1255	406, 407, 408, 409	1263
328	1285 (cnfr. Tom III, Dodatki)	410, 411, 412. .	1264
329, 330, 331.	1255	413, 414, 415, 416, 417 . . .	1265
332, 333 . . .	1256	418, 419, 420, 421, 422 . . .	1266
334	1260 (sic)	423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430 . . .	1267
335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344	1256	431, 432, 433, 434, 435, 436, 437	1268
345	1257	438	1268 (sic)
346	1258 (sic)	439, 440 . . .	1269
347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361.	1257	441	127?
362	?	442, 443, 444, 445	1271
363, 364, 365. .	1257	446, 447, 448, 449	1272
366, 367, 368. .	1258	450, 451, 452, 453, 454, 455.	1273

Nr. diplomat.	Annus actionis.	Nr. diplomat.	Annus actionis.
456	1274	564, 565, 566,	
457, 458 . . .	1275	567, 568, 569,	
459, 460, 461,		570, 571 . . .	1286
462, 463 . . .	1276	572, 573, 574,	
464, 465, 466,		575, 576, 577,	
467, 468, 469,		578, 579, 580,	
470, 471 . . .	1277	581, 582, 583,	
472, 473, 474,		584, 585 . . .	1287
475, 476, 477,		586	1154
478, 479, 480,		587	1176
481, 482, 483,		588	1212
484	1278	589, 590 . . .	1222
485, 486, 487,		591	1226
488, 489, 490,	1279	592	1231
491, 492, 493,		593	1232
494, 495, 496,		594	1238
497, 498 . . .	1280	595	1239
499, 500, 501,		596	anni incerti.
502	1281	597	1246
503, 504, 505,		598	1249
506, 507, 508,		599	1252
509, 510, 511,		600	?
512, 513, 514,		601	1256
515, 516, 517,		602	1261
518	1282	603	1262
519, 520, 521 .	1283	604	1263
522	1287 (cnfr. Do- datki)	605	1264
523, 524, 525,		606	1266
526, 527, 528,		607	1267
529, 530 . . .	1283	608	1268
531, 532, 533,		609, 610 . . .	1269
534, 535, 536,		611, 612, 613,	
537, 538, 539,		614	1271
540, 541, 542,		615	1280
543, 544, 545,		616	1285
546, 547, 548,		617, 618 . . .	1288
549, 550 . . .	1284	619	1280 (sic)
551, 552, 553,		620, 621, 622,	
554, 555, 556,		623, 624, 625,	1288
557, 558, 559,		626	1290 (cnfr. Do- datki)
560	1285	627, 628, 629,	
561, 562, 563.	1286	630, 631, 632.	1288

Nr. diplomat.	Annus actionis.	Nr. diplomat.	Annus actionis.
633, 634 . . .	1288	745, 746, 747,	
635	1299 (sic)	748, 749, 750,	
636, 637, 638,		751, 752, 753,	
639, 640 . . .	1289	754, 755, 756,	
641	1298 (sic)	757	1296
642, 643, 644,		758	1295 (cnfr. Tom III, Dodatki)
645, 646, 647,		759, 760, 761,	
648, 649, 650,		762, 763, 764,	
651, 652, 653,		765, 766, 767,	
654, 655, 656,		768	1297
657, 658, 659,		769, 770, 771,	
660, 661, 662,		772, 773, 774,	
663	1290	775, 776, 777,	
664, 665, 666,		778, 779, 780,	
667, 668, 669,		781, 782, 783,	
670, 671, 672,		784, 785, 786,	
673, 674, 675,		787, 788, 789,	
676, 677, 678,		790, 791, 792,	
679	1291	793, 794, 795.	1298
680, 681, 682,		796	1253 (sic)
683, 684, 685,		797, 798, 799,	
686, 687, 688,		800, 801, 802,	
689, 690, 691.	1292	803	1298
692, 693, 694,		804, 805, 806,	
695, 696, 697,		807, 808, 809,	
698, 699, 700,		810, 811, 812,	
701, 702, 703,		813, 814, 815,	
704, 705, 706,		816, 817, 818,	
707, 708, 709,		819, 820, 821.	1299
710, 711 . . .	1293	822	?
712	1278 (sic)	823, 824, 825,	
713, 714, 715,		826, 827, 828.	1299
716, 717, 718,		829, 830, 831,	
719, 720, 721,		832, 833, 834.	1300
722, 723, 724.	1294	835, 836, 837,	
725	1297 (sic)	838, 839, 840,	
726, 727, 728,		841, 842, 843,	
729	1294	844, 845, 846.	1301
730, 731, 732,		847, 848, 849,	
733, 734, 735,		850, 851, 852,	
736, 737, 738,		853, 854, 855,	
739, 740, 741.	1295	856, 857, 858.	1302
742, 743, 744. .	1296		

Nr. diplomat.	Annus actionis.	Nr. diplomat.	Annus actionis.
859, 860, 861. .	1302	974, 975, 976,	
862, 863, 864,		977, 978, 979.	1315
865, 866, 867,		980, 981, 982,	
868, 869, 870,		983, 984, 985,	
871, 872, 873,		986, 987, 988.	1316
874, 875, 876,		989, 990, 991,	
877, 878, 879.	1303	992, 993, 994,	
880, 881, 882,		995, 996 . . .	1317
883, 884, 885.	1304	997, 998, 999,	
886	13..	1000, 1001 . .	1318
887, 888 . . .	1304	1002	?
889, 890, 891,		1003	1318
892, 893, 894,		1004, 1005, 1006,	
895, 896 . . .	1305	1007, 1008, 1009,	
897, 898, 899,		1010, 1011, 1012,	
900, 901, 902,		1013, 1014, 1015,	
903, 904, 905,		1016, 1017 . .	1319
906	1306	1018, 1019, 1020,	
907, 908, 909,		1021, 1022 . .	1320
910, 911, 912,		1023, 1024, 1025.	1321
913	1307	1026, 1027, 1028,	
914, 915, 916,		1029, 1030, 1031,	.
917, 918, 919.	1308	1032, 1033 . .	1322
920, 921, 922,		1034, 1035, 1036,	
923, 924, 925,		1037, 1038 . .	1323
926, 927, 928,		1039, 1040, 1041,	
929	1309	1042, 1043, 1044,	
930, 931, 932,		1045, 1046, 1047.	1324
933, 934, 935,		1048, 1049, 1050,	
936, 937, 938,		1051, 1052, 1053,	
939	1310	1054, 1055, 1056,	
940, 941, 942,		1057, 1058, 1059,	
943, 944, 945,		1060	1325
946, 947, 948,		1061, 1062, 1063,	
949, 950 . . .	1311	1064, 1065, 1066,	
951, 952, 953,		1067, 1068, 1069,	
954, 955, 956,		1070	1326
957, 958, 959.	1312	1071	1320 (cnfr. Tom III, Dodatki)
960, 961, 962. .	1313	1072, 1073 . . .	1326
963, 964, 965,		1074, 1075, 1076,	
966, 967, 968,		1077, 1078, 1079,	
969, 970, 971,		1080, 1081, 1082.	1327
972, 973 . . .	1314		

Nr. diplomat.	Annus actionis.	Nr. diplomat.	Annus actionis.
1083, 1084, 1085, 1086, 1087 . .	1327	1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201	1340
1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094	1328	1202, 1203, 1204.	1341
1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105 . .	1329	1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1210.	1342
1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1114.	1330	1211, 1212, 1213, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1230 . .	1343
1115, 1116, 1117, 1118, 1119 . .	1331	1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1236.	1344
1120, 1121, 1122.	1332	1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248.	1345
1123, 1124 . . .	1333	1249, 1250, 1251, 1252, 1253, 1254, 1255, 1256 . .	1346
1125	1331 (sic)	1257, 1258, 1259, 1260	1347
1126 1127 . . .	1333	1261	?
1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139, 1140, 1141 . .	1334	1262, 1263 . . .	1347
1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155 . .	1335	1264	?
1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163 . .	1336	1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279, 1280, 1281 . .	1348
1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169.	1337	1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292 . .	1349
1170	1330 (sic)	1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303 . .	1350
1171, 1172, 1173, 1174	1337	1304, 1305, 1306, 1307	1351
1175, 1176, 1177, 1178, 1179, 1180, 1181, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188 . .	1338		
1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194.	1339		

Nr. diplomat.	Annus actionis.	Nr. diplomat.	Annus actionis.
1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313, 1314, 1315 . . .	1352	1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429, 1430, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446 . . .	1360
1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1321. 1322, 1323, 1324, 1325, 1326 . . .	1353 1354	1447, 1448, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460 . . .	1361
1327, 1328, 1329, 1330	1355	1461 . . . . . ?	
1331	1255 (sic)	1462	1361
1332, 1333 . . .	1355	1463, 1464, 1465, 1466, 1467, 1468, 1469, 1470, 1471, 1472, 1473, 1474, 1475, 1476, 1477, 1478, 1479, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484, 1485, 1486, 1487, 1488 . . .	1362
1334, 1335, 1336, 1337, 1338, 1339, 1340, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1347, 1348.	1356	1489, 1490, 1491, 1492, 1493, 1494, 1495, 1496, 1497, 1498, 1499, 1500, 1501, 1502, 1503, 1504	1363
1349, 1350, 1351, 1352, 1353, 1354, 1355, 1356, 1357, 1358, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363, 1364, 1365, 1366, 1367	1357	1505 . . . . . ?	
1368	?	1506	1363
1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1374, 1375, 1376, 1377, 1378, 1379, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1390, 1391, 1392, 1393	1358	1507, 1508, 1509, 1510, 1511, 1512, 1513, 1514, 1515, 1516, 1517, 1518, 1519, 1520, 1521, 1522, 1523, 1524, 1525, 1526, 1527, 1528, 1529, 1530, 1531, 1532 . . .	1364
1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1399, 1400, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411.	1359	1533, 1534, 1535, 1536, 1537, 1538.	1365
1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 1423.	1360		

Nr. diplomat.	Annus actionis.	Nr. diplomat.	Annus actionis.
1539	1306 (sic)	1641, 1642, 1643,	
1540, 1541, 1542,		1644	1370
1543, 1544, 1545,		1645, 1646, 1647,	
1546, 1547, 1548,		1648, 1649, 1650,	
1549	1365	1651, 1652, 1653,	
1550	1362 (sic)	1654, 1655 . . .	1371
1551, 1552, 1553,		1656, 1657, 1658,	
1554	1365	1659, 1660, 1661,	
1555, 1556 . . .	1366	1662, 1663, 1664,	
1557	1366 (sic)	1665, 1666, 1667,	
1558, 1559, 1560,		1668, 1669, 1670,	
1561, 1562, 1563,		1671, 1672, 1673,	
1564, 1565, 1566,		1674, 1675, 1676,	
1567, 1568 . . .	1366	1677, 1678, 1679.	1372
1569, 1570, 1571,		1680, 1681, 1682,	
1572, 1573, 1574,		1683, 1684, 1685,	
1575, 1576, 1577,		1686, 1687, 1688,	
1578, 1579, 1580,		1689, 1690, 1691.	1373
1581	1367	1692, 1693, 1694,	
1582	?	1695, 1696, 1697,	
1583, 1584, 1585,		1698, 1699, 1700,	
1586	1267	1701, 1702, 1703,	
1587, 1588, 1589.	1368	1704, 1705, 1706,	
1590	1366 (sic)	1707, 1708, 1709,	
1591, 1592, 1593,		1710, 1711 . . .	1374
1594, 1595, 1596,		1712, 1713, 1714,	
1597, 1598, 1599,		1715, 1716, 1717,	
1600, 1601, 1602,		1718, 1719, 1720,	
1603, 1604, 1605,		1721, 1722, 1723,	
1606, 1607 . . .	1368	1724, 1725 . . .	1375
1608, 1609, 1610,		1726, 1727, 1728,	
1611, 1612, 1613,		1729, 1730 . . .	1376
1614, 1615, 1616,		1731	?
1617, 1618, 1619,		1732	1376
1620	1369	1733, 1734, 1735.	1377
1621, 1622, 1623,		1736	1396 (cnfr. Tom IV, Dodatki i Spro- stowania do Nru. 1736)
1624, 1625, 1626,			
1627	1370		
1628	1369 (sic)		
1629, 1630, 1631,		1737, 1738, 1739,	
1632, 1633, 1634,		1740, 1741, 1742,	
1635, 1636, 1637,		1743, 1744, 1745,	
1638, 1639, 1640.	1370	1746, 1747 . . .	1377

Nr. diplomat.	Annus actionis.	Nr. diplomat.	Annus actionis.
1748, 1749, 1750, 1751, 1752, 1753, 1754, 1755, 1756, 1757	1378	1860, 1861, 1862, 1863, 1864, 1865, 1866, 1867, 1868, 1869	1387
1758, 1759, 1760, 1761, 1762, 1763, 1764, 1765, 1766, 1767, 1768, 1769.	1379	1870, 1871, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885	1388
1770, 1771, 1772, 1773, 1774, 1775, 1776, 1777, 1778.	1380	1886, 1887, 1888, 1889, 1890 . . .	1389
1779	?	1891, 1892 . . .	1390
1780, 1781, 1782, 1783	1380	1893	?
1784, 1785, 1786, 1787, 1788, 1789, 1790, 1791, 1792, 1793, 1794, 1795, 1796, 1797 . . .	1381	1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908.	1390
1798, 1799, 1800, 1801, 1802, 1803, 1804, 1805, 1806.	1382	1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919 . . .	1391
1807	1383	1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928.	1392
1808	1308 (sic)	1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939 . . .	1393
1809	1383	1940	o. I.
1810	?	1941	1393
1811, 1812, 1813, 1814, 1815 . . .	1383	1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956.	1394
1816, 1817, 1818, 1819, 1820, 1821, 1822, 1823, 1824, 1825, 1826 . . .	1384	1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964 . . .	1395
1827, 1828, 1829, 1830, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837, 1838, 1839, 1840, 1841.	1385	1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972 . . .	1396
1842, 1843, 1844, 1845, 1846, 1847, 1848, 1849, 1850, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856, 1857, 1858, 1859.	1386		

Nr. diplomat.	Annus actionis.	Nr. diplomat.	Annus actionis.
1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983 . . .	1397	2039	?
1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995.	1398	2040, 2041 . . .	1307
1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019.	1399	2042	1311
2020, 2021 . . .	de fine XII s.	2043	1316
2022	1203	2044	1324
2023	1211	2045	1328
2024, 2025 . . .	1224	2046	1335
2026, 2027 . . .	1255	2047	.....
2028	1266	2048	1341
2029	1270	2049, 2050 . . .	1358
2030	12..	2051	1359
2031, 2032 . . .	1281	2052	1391
2033	1282	2053	1394
2034	1285	2054	1232
2035	1291	2055	1249
2036	1297	2056	1267
2037	?	2057	1280
2038	1303	2058, 2059, 2060, 2061	1295
		2062	1299
		2063	1339
		2064	1340
		2065	1358
		2066	1359
		2067	1361
		2068	1377
		2069	1379
		2070	1389
		2071	1392
		2072	1393

~~~~~

SKRÓCENIA.

(Chin.)	znaczy	Ziemia	Chinez.	(M. Br.)	znaczy	Mark Brandenburg.
(Kościer.)	„	„	Kościerzyńska.	(N. M.)	„	Neu Mark.
(Krośn.)	„	„	Krośnieńska.	<i>Her.</i>	„	heres.
(Lub.)	„	„	Lubuska.	<i>Scul.</i>	„	Sculetus.
(Łuż.)	„	Łużyce.		m.	„	miasto.
(Pom.)	„	Pomorze.		p. m.	„	pod miastem.
(Szł.)	„	Szląsk.		os. zn.	„	osada znika.

Aachen (Aquae) m. Iohannes de, fr. monasterii Łąd, 831.

Acerra m. (Neapol.) Com. Thomasius de, 591.

Adamierz p. m. Zagurów 1739.

Adamowice os. zn. p. m. Grodzisk.

Her. Martinus Domaslavicz, fil. Nicolai, 1069.

Adamowice p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.

Administratio, Gubernatio Statusque Terrae.

Advocatia. Adv. hereditaria 240. *Vide inferius* Locatio civitatum *et Advocatus.*

Agathis lapicidina 2010.

Agri culti et inculti 66, 294, 322, 615, 501, 581, 648, 655, 658, 682, 748, 781, 842, 861, 868, 987, 1004, 1026, 1049, 1108, 1230, 1234, 1235. — **Agri deserti** 655, 875. — **Ag. exstirpandi** 1139, 1234, 1235, 1239. — **Ag. possessi** 1416. — **Ag. praediales** 553. — **Ag. veter. et noval.** 1348. — **Agror. comparatio** 1335. — **Agror. divisio inter kmtones** 2063. — **Agror. novalia** 1357. — **Agri de nemoribus excolendi** 590.

Agricultura 156, 672, 682, 755. —

Agric. triplex 506.

Allodium 322, 346, 2056, 472, 511, 844, 927, 950, 984, 1084, 1123, 1152, 1194.

Angariae et perangariae *vide infer.* *Exactiones etc. et Vocabula linguae alienae.*

Aratura propria 294. — **Ar. massa** 1374.

Aratores militum 150.

Arbores cum apibus 672, 1261. — **Arb. mel habentes** 493, 729, 1201, 1657.

Archidiaconatus administratio 770. — **Archid. ius** 754.

Armatura in plattis et slappa 1299. — **Arm. in duabus ioppis etc.** 1838. — **Arm. onerosa** 1528.

Artificia 1788.

Barones *vide Vocabula linguae alienae.*

Beneficium 334, 521, 873. — **Benef. eccles.** 57, 150, 598. — **Benef. supa** 234.

Bona hereditaria seu patrimonialia 1261. — **Bona non testata** 247. — **Bonor. cessio** 184. — **Bonor. confiscatio** 168, 354, 1627, 2072. — **Bonor. divisio** 82, 167, 1261. — **Bonor. me-**

- lioratio 871. — *Vide Iurisdictio*, Hereditates, *et infer.* Villae.
- Camera operum 1417. — Cam. apostolica 1799. *Vide Dux et Rex.*
- Captivi 1219. — Captivitas 252, 700, 846, 1364, 1873, 1938.
- Castellaniae in Maiori Polonia: Biechowo, Bnin, Brod, Ciążyń, Czarnków, Drożyn, Drzeń, Dupin, Giecz, Gniezno, Kalisz, Kamień, Karzec, Konin, Kostrzyn, Krobia, Krzywín, Książ, Kwieciszewo, Łąd, Międzyrzecz, Modrze, Nakło, Nowy Mir, Obrzycko, Ostrów, Poznań, Przemęt, Przywłoki, Radzim, Rogoźno, Ruda, Santok, Śrem, Starygród, Ujście, Wieleń, Wilkowyja, Wschowa, Zbar, Zbąszyń, Żnin, Żoń.
- Castores 7, 21, 33, 35, 64, 81, 121, 136, 143, 147, 148, 152, 192, 194, 199, 218, 219, 238, 277, 284, 303, 304, 336, 379, 388, 393, 415, 675, 678, 744, 1042, 1606. *Vide infer.*
- Exactiones, Servitia, Solutiones.
- Castrum *vide Iurisdictio*. — Castri collatio 150, 173. — Cast. traditio 402, 562. — Cast. servitia 475.
- Cathedratica 45.
- Census 121, 615, 520, 547, 684, 813, 924, 1066, 1080, 1108, 1109, 1114, 1124, 1128, 1139, 1279, 1285, 1727, 1834, 1852. — Cens. annualis 576, 1171, 1524, 1685. — Cens. camerae reg. 1661, 1979. — Cens. heredis 1298. — Cens. maior et minor 1398, 1633, 1786. — Censual metreta 1169. — Cens. pecunial. 1315. — Cens. perpetuus 574, 1201. — Cens. piperis et croci 574.
- Circuitio 586, 22, 469, 576. — Circ. villae 125, 272, 381, 469, 576.
- Civitates *vide infer.* Locatio, Servitia, *et Iurisdictio*, Iura, Ius. — Civitatens. regni 1328. — Civitat. redditus 494. — Civitatum confoederatio 936, 1302. — Civitat. transitus 467. — Civitat. translatio 308, 322, 489, 790. — Civitat. plancatio 648, 897, 1241. — Civitat. reformatio 1046.
- Colloquium 311, 419, 482, 699, 1627. — Colloq. generale 1495, 1946, 1966. — Colloq. magnum 1149.
- Colloquium in Bobrowniki 214. — In Cienia 122, 123. — In Danków 211, 394, 400. — In ecclesia Blasii 587. — In Głogów 64, 65. — In Gniezno 22, 303. — In Kamień 445. — In Kwieciszewo 11. — In Łąd 222. — In Łęczycza 814. — In Mączniki 224. — In Piotrków 1323. — In Pobiedziska 473. — In Pogorzelica 310, 315, 316. — In Pomuzow 229. — In Poznań 553, 1027. — In Przedborz 221. — In Pyzdry 1250, 1251, 1252, 1253. — In Sandowel 95. — In Sieradz 536. — In Sulejów 999, 1299. — In Sułkowice 267. — In Szymanowice 288, 451. — In Zduny 278.
- Columbatio 1796.
- Concilium generale 102. — Conc. provinciale 74.
- Confinium 1366.
- Consilium baronum 235, 236, 237 etc. *Vide Vocabula linguae alienae*, Barones. — Cons. commune 232.
- Constitutiones 25.
- Consuetudo *vide Iurisdictio*.
- Conventus 11. — Conv. forensis 101.
- Curia *vide Dux et Rex.*
- Decima 10, 587, 32, 102, 590, 118, 134, 593, 145, 170, 239, 597, 264, 274, 294, 296, 298, 303, 2026, 439, 601, 604, 615, 522, 531, 618, 630, 631, 632, 655, 666, 679, 696, 781, 848, 852, 861, 862, 913, 916, 924, 959, 1066, 1070, 1088, 1093, 1094, 1108, 1114, 1143, 1152, 1201, 1230, 1234, 1235, 1239, 1284,

- 1357, 2066, 1440, 1459. — Dec. ducalis 547. — Dec. militalis 1230, 1269. — Dec. papalis 1470. — Dec. manipularis 727, 1070, 1108, 1110, 1139, 1201, 1230, 1238, 1239, 1315, 1353, 1416. — Dec. pecunialis (de villis Theutonico iure locatis) 593, 563, 707, 755, 762, 787, 789, 921, 924, 929, 935, 945, 1152, 1279, 1362. — Dec. praedialis 896. — Dec. principalis 1688. — Dec. annalis 1712. — Dec. unius anni 1713. — Dec. quadriennial. 1312, 1329. — Dec. sexennial. 1057. — Dec. triennial. 1494, 1856, 1864, 1865. — Dec. decimae 1956. — Dec. hebdomada 7, 11, 1354.
- Decima de agris cultis et incult.** 1255, 1424. — Dec. de agris extirpandis 1139, 1201, 1279. — Dec. annonae, ferri, mellis, pellicularum, placitorum, porcorum, thabernarum, telonei 7. — Dec. campestralis 707, 787, 1153, 1194, 1349, 1406, 1775. — Dec. cellarii 11. — Dec. de novalibus 750. — Dec. fructuum et proventuum 1351, 1744, 1902. — Dec. de moneta et metallis 170. — Dec. lini 1279, 1315, 1348, 1365, 1789. — Dec. telonei 1116.
- Decimar. solutio** 43, 616, 1416. — Dec. solutio militalis 150, 356. — Decimatio in gonythwam 150, 402, 1230, 1416. — Decimar. venditio 1354. *Vide etiam infer. Statuta synodalia.*
- Denarius b. Petri** 51, 2054, 314, 552, 616, 575, 991, 1013, 1224, 1225, 1226, 1228, 1243, 1297, 1343, 1714.
- Deserta** 118, 147, 152, 218, 220, 282, 285, 286, 439, 570.
- Dignitarii et Officiales saecular. et Principes.**
Advocatus. — *Advoc. provincialis.*
Agazo.
Assessor ducis.
- Barones.**
Baylius.
Beneficus ducis.
Budellio ducis.
Burgravius (de Gniezno, Kalisz, Konin, Kościan, Nakło.)
Camerarius (ducis, regni, de Kalisz.)
Cancellarius (ducis, Terrae.)
Capitaneus, provisor, (de Kalisz, Nakło, regis, Terrae.)
Castellanus vide super. Castellania.
Centurio.
Cubicularius regis.
Dapifer (de Gniezno, Kalisz, Konin, Łąd, Poznań, ducis.)
Dux, princeps, (de Gniezno, Kalisz, Poznań, Ujście, Terra.)
Dux militiae.
Exactor regis.
Gladifer, lictor, miecznik, (de Gniezno, Kalisz, Poznań, regis.)
Honoratus ducis.
Iudex (Curiae, Generalis, Pedaneus, de Gniezno, Kalisz, Nakło, Poznań.)
Iustitiarius ducis.
Kmetho et miles strenuus (539.)
Landvoyt.
Marschalcus regis.
Monetarius (ducis, de Gniezno.)
Nestan (de Kalisz.)
Nuntius ducis.
Officialis.
Oprawca.
Palatinus (de Gniezno, Kalisz, Nakło, Poznań.)
Pincerna (ducis, de Gniezno, Kalisz, Łąd, Poznań.)
Praeco.
Procurator (ducis, generalis, de Gniezno, Kalisz, Poznań.)
Princeps exercitus.
Provisor (de Kalisz.)
Rex.
Scultetus (*vide infer. Locatio et Vocabula linguae alienae.*)
Subagazo (de Kalisz, Poznań.)

Subcamerarius (ducis, de Gniezno, Kalisz, Poznań.)

Subclapifer (ducis, de Gniezno, Kalisz, Poznań.)

Subiudex (ducis, de Kalisz, Nakło, Ostrzeszów, Poznań.)

Subpincerna (ducis, de Gniezno, Kalisz, Poznań.)

Subthesaurarius.

Subvenator (de Gniezno, Kalisz, Konin, Łąd, Poznań.)

Supani, zupparii ducis.

Thesaurarius (de Gniezno, Kalisz, Łąd, Poznań.)

Teloneator ducis, (de Kościan.)

Tenutarius fortalitii.

Tribunus (de Gniezno, Kalisz, Nakło, Poznań, Santok.)

Tutor (de Kalisz, Kościan.)

Venator (ducis, de Gniezno, Kalisz, Kłobucko, Konin, Łąd, Poznań, Starygród, Zbąszyń.)

Vexillifer (ducis, de Gniezno, Kalisz, Konin, Poznań.)

Vicecancellarius (ducis, regis.)

Vicecapitaneus (de Kalisz.)

Viceiudex (de Konin.)

Vicepalatinus (de Kalisz.)

Vicesubiudex (de Kalisz.)

Vicethesaurarius regni.

Villicus.

Vlodarius (ducis, de Dłusk, Kalisz, Poznań, Pyzdry.)

Woźny, ministerialis.

Zuparii salis.

Vide locos eorundem proprios, Iura vero sub Iurisdictione.

Dignitates et officia regni 1709, 1873.

Directura 591.

Districtus 581. — Distr. castrorum 203. — Distr. objazd 682. — Districtus institutio 930, 932.

Districtus de Babimost, Ciężyń, Dolsk, Drożyn, Gniezno, Gostyń, Grodzisk, Kalisz, Kamionna, Kębłowo, Kłeck, Konin, Kościan, Kostrzyn, Krajna,

Krzywin, Łekno, Międzyrzecz, Mosina, Nakło, Nowe miasto, Oborniki, Pałuki, Pobiedziska, Poniec, Poznań, Przemęt, Pyzdry, Rogoźno, Radzim, Ruda, Śrem, Ujście, Wronki, Wschowa, Wyszogród, Zbar, Zbąszyń, Zduny, Żnin, Żoń.

Dominium, ius ducale, *vide Iurisdictione*, 35, 81, 174, 281, 311, 2026, 346, 354, 384, 606, 470, 475, 495, 534, 536, 542, 544, 545, 546, 568, 581, 585, 624, 658, 659, 688, 717, 788, 791, 799, 812, 818, 860, 893, 907, 964, 988, 1044, 1070, 1071, 1300, 1354, 1788.

Dominium, ius heredis, 562, 667, 782, 801, 826, 834, 848, 881, 925, 977, 986, 977, 1000, 1006, 1022, 1045, 1064, 1065, 1070, 1088, 1091, 1098, 1106, 1118, 1143, 1144, 1146, 1153, 1169, 1201, 1214, 1249, 1255, 1295, 1300, 1301, 1345, 1346. — Dom. militare 1188. — Dom. inferius et super. 1832. — Dom. naturale 1720, 1827. — Dom. temporale 2054.

Domus Ordinum equestrium:

S. Iohannis Ierosolymitani in Czaplinek, Kościan, Poznań.

Militiae Templi in Kwarczan, Wielka wieś.

Ordinis s. Sepulchri in Gniezno.

Ducatus 394, 539, 647, 648, 689, 691, 744, 767, 819, 860, 881, 906, 979. *Vide etiam Iurisdictione*, Ius ducatus.

Ecclesiae conventuales (collegiatae) 129, 445, 754, 841, 1354. — Eccl. parochial. 150. — Eccl. de novo exortae 601, 419, 638, 646, 778, 1059, 1237, 1339, 1347, 1357. — Ecclesiar. incastellatio 487, 992. — Ecclesiar. immunitates 68, 70, 85, 114, 122. — Ecclesiar. praesulum electiones 41, 74, 108, 109, 502, 989, 1047, 1205, 1265, 1266. — Ecclesiar. damnifi-

catio 97, 150. — Ecclesiar. visitatio 150, 754. — Eccles. protectio 442. Exactiones, Servitutes et Solutiones iuris Polonialis. Aedificatio civitatum, munitionum et pontium. Angariae et perangariae. Aratura. Argentum. Aries. Bellum. Bobrowe. Bos. Braxatio cerevisiae. Canum et caniductorum receptio. Capete annonae et siliginis. Caput. Castoriariorum receptio. Castrum. Census. Chlodnice. Cippus mellis. Collectae. Conductus. Contributio. Currus foeni et pabuli. Currus expeditionis. Currus oneratus. Custodia castorum, castri, cervi et falconum. Dan. Denarius. Dzevydze. Equitatura. Equus. Expeditio. Falconariorum conductus et receptio. Falconum solutio. Forum *vulgo* targowe. Fossio fossatorum. Fumigatio. Gajowe. Glowa. Godne. Guidagia. Iata bobrowa. Incisurae. Kitlini. Krowa. Laska opolna. Missalia. Moneta. Mostne. Munitio castror. et civitat. Napisne. Naroch. Narzaz. Nastawa. Nestane. Obedne. Obraz. Opole. Owcza. Pabulatio. Passagium. Pasterne. Pedagium. Perna. Pesi slad. Piczowacz. Piper. Pobor. Podwoda. Podworowe. Podymowe. Poglowie. Pojazd. Pomocne. Ponewolne. Pons *vulgo* mostne. Poradlne. Poramb. Porcus. Porsiczne. Porsochne. Posenne. Powod. Powodstwo. Powolne. Powolowe. Powoz. Powozowe. Pozewne. Prewod. Prewori. Pristaw. Procuratio. Pruina. Przisanzne. Psarske. Receptio. Rozmar. Sep. Slad. Sokol *sive* Falco. Sokolowe. Sossne. Sron. Sronowe. Statio. Stroza. Subsidium. Swenty Petr. Szosy. Szup. Tallia. Targowe. Teloneum. Transitus. Urna mellis. Vacca. Wdowyne. Vectigal. Weczne. Venatorum conductus et receptio. Wesnicza. Wyepzowe. Wy-mot. Wywoz. Zamros. (*Vide Vocabula linguae alienae.*)

Exactiones generales et speciales. 11, 21, 26, 33, 34, 35, 68, 79, 87, 101, 2025, 117, 119, 122, 123, 132, 133, 140, 2054, 172, 174, 177, 180, 194, 203, 213, 218, 595, 224, 231, 234, 236, 237, 238, 242, 248, 251, 258, 598, 277, 278, 281, 284, 289, 292, 296, 298, 299, 301, 302, 303, 304, 305, 311, 315, 316, 320, 325, 330, 331, 600, 2027, 334, 344, 347, 350, 351, 353, 354, 355, 357, 359, 360, 364, 367, 368, 369, 377, 384, 602, 393, 394, 395, 399, 412, 413, 416, 606, 424, 432, 608, 440, 443, 447, 448, 449, 455, 460, 465, 466, 467, 469, 470, 473, 475, 477, 485, 486, 488, 492, 493, 495, 496, 2057, 497, 501, 503, 504, 506, 507, 516, 518, 520, 532, 534, 535, 536, 537, 539, 542, 544, 545, 546, 549, 550, 553, 555, 556, 559, 568, 572, 577, 580, 581, 582, 585, 621, 624, 626, 627, 629, 636, 637, 639, 642, 643, 645, 648, 650, 658, 659, 661, 672, 673, 677, 678, 680, 685, 689, 691, 695, 701, 706, 707, 711, 714, 715, 716, 717, 719, 733, 736, 2060, 2061, 743, 744, 746, 761, 763, 765, 772, 783, 787, 793, 795, 796, 801, 804, 807, 826, 828, 860, 873, 904, 905, 919, 931, 970, 979, 981, 982, 984, 999, 1042, 1043, 1049, 1050, 1069, 1115, 1119, 1131, 1154, 1162, 1169, 1188, 2064, 1211, 1234, 1295, 1354, 1381, 2050, 1397, 1404, 1433, 1442, 1454, 1474, 1479, 1493, 1533, 1550, 1568, 1589, 1606, 1609, 1618, 1669, 1719, 1720, 1735, 1737, 1795, 1873, 1943. Exactiones baronum 516. — Ex. castellani 347, 441, 635. — Ex. du-

- cales 712. — Ex heredis 667, 1298, 1312. — Ex monetarii 250. — Ex novae et veteres 755. — Ex palatini 441. — Ex personales et praediales 765, 766. — Ex regales 1400, 1312. — Ex reales 765, 766, 1300, 1301. — Ex saecularium 100. — Ex speciales 568. — Ex Theotonical 2060, 2061, 2064.
- Annona 492, 493, 521, 547, 641.
- Aries 1131.
- Bos et vacca annalis. Narraz. 305, 469, 495, 503, 507, 516, 534, 535, 536, 537, 545, 546, 549, 550, 555, 568, 577, 582, 585, 621, 624, 626, 637, 639, 641, 648, 673, 680, 685, 701, 706, 711, 733, 736, 746, 765, 766, 772, 783, 795, 801, 807, 919, 982, 984, 1043, 1049, 1050, 1069, 1188, 1211, 1300, 1301.
- Capete annonae 393, 432, 447. — Cap. siliginis 639, 711, 795, 984.
- Castores 549, 1131.
- Castorior. receptio 26, 393, 395, 629, 673, 678, 695.
- Carrus foeni et pabuli 432, 443, 447, 624, 639, 711, 795, 982, 984.
- Descensus heredis 1149. — Desc. regis 1328.
- Dzerycze 402.
- Equus 477, 844, 913, 1131.
- Expensae ad colloquium et expeditionem. Subsidium. 639, 699, 1149, 1234, 1298, 1333.
- Godne 477, 1404, 1735.
- Gramm duplex 493.
- Herodii, sokol. 3:3. 455, 488, 549, 556, 629, 673, 678, 695, 707, 795, 801, 1131.
- Hospitum susceptio 1149.
- Humuletum 330.
- Narzas 11, 26, 35, etc. — Narz. quod aper dicitur 693.
- Opolne 79.
- Oppressiones reales, praediales et personales 1300, 1301.
- Ovis 648, 746, 772, 783, 795, 807, 1188, 1211.
- Pabulatio *magis* piczowacz 787. — Pab. equorum. canidactorum et castorior. ducis 174, 2057.
- Peccora 330.
- Perna 795, 807.
- Piper 605.
- Piscis. polodrum 3, 7.
- Podworowe. i. e. mel et annona, 11, 26, 35, 637 etc.
- Poradine. exactio frumentaria, 34, 2020, 35, 1493 etc.
- Porcus. vycprzowe. 3, 639, 746, 772, 783, 795, 807, 982, 984, 1043, 1049, 1050, 1069, 1124, 1131, 1188, 1211, 1474, 1838.
- Porsicrne. avena. 477.
- Procuratio ducis 209.
- Receptio canum 11, 174, 238, 477, 556, 637, 801, 1131. — Recept. stavonik 455. — Recept. falconarii et venatoris 11, 35, 187, 209, 594, 234, 238, 292, 325, 393, 395, 477, 488, 492, 639, 673, 678, 695, 795, 801. — Recept. castorarii 629, 637, 673, 678.
- Rozmar mellis 711.
- Sep. *sic* annona 467, 477, 650 etc.
- Spolia de mortariis 754.
- Statio 33, 174, 236, 477, 689, 787, 1873. — Stat. ducis 546. — Stat. equorum 174, 712. — Stat. venatoris 466.
- Transitus 3, 187. — Transit. ducis inter Trzemeszno et Mogilno 33. — Transit. ducis per castellaniam Łowicz 68, 234. — Transit. ducis per castellaniam Żnin 174. — Transit. ducis per castellan. Wolborz 234.
- Urna cellarii 11. — Urna mellis 66, 344, 455, 739. — Ur. mellis gaiovego 432. — Ur. mel. provincialis 443, 2060, 2061, 795, 801. — Cifus mellis 535, 577, 585, 648, 680.
- Vacca 765, 766, 1131. *Vide* Vocabula linguae alfonae, Narzas.

Vectigal 136, 174, 248, 304.
Excommunicatio 8, 9, 13, 16, 33, 58, 59, 95, 96, 113, 143, 150, 161, 168, 596, 402, 651, 700, 787, 872, 893, 902, 1234, 1321. — **Excom. ducis Wladislai** (Laskonogi) 40, 58, 59, 61. — **Excom. ducis Henrici** (Barbati) 594. — **Excom. duc. Conradi** 226. *Vide etiam* Statuta synodalia.
Familia 2021, 88, 2024, 171, 194, 234, 1474. — **Fam. duc. Wladislai** 87. — **Fam. eductio** *vide* **iurisdictio**, **Poenae**.
Feudum *vide* **iurisdictio**, **Ius feudale**, 152, 218, 2055, 2026, 452, 849, 947, 949, 977, 987, 1017, 2045, 1092, 1099, 1369, 1831. — **Fdi. receptio** 818, 849, 1099, 1545, 1832.
Feudales 1234, 1235, 1282, 1875. — **Feudale servitium** 1743. — **Feudalis titulus** 452, 832, 1457, 1458.
Fiscus 22. *Vide super.* **Bonorum confiscatio**.
Flagellatorum secta 1291.
Fortalitia, firmitates, munitiones, 745, 1117, 1126, 1166. — **Fortalitior. admissio** 384, 474, 570, 1088. — **Fortalitior. tenutarii** 1843, 1873.
Forum 586, 311, 350, 351, 1131, 1215. — **For. annale** 321, 979, 1299, 1317, 1988. — **For. generale et speciale** 703, 757. — **Fri. celebratio** 120. — **For. ius**, *vide* **iurisdictio**, **Ius**. — **For. liberum** 77, 260, 521, 582. — **For. privatum** 625. — **For. septimanale** 1210, 1215, 1370, 1397, 1988. *Vide infer.* **Locatio civitatum**. — **Fori transpositio** 421 — **Forales emption. et vendition.** 1788.
Fructuum et proventuum collectio 1745.
Frumentor. pretium 1374.
Greges ovium 848, 1279, 1335.
Heredes, Hereditates *vide* **iurisdictio**, *et infer.* **Villae**.

Herschilt ius 350, 351.
Hervartius 1262.
Homagium 1707, 1709, 1899. — **Homagiale iuramentum** 818, 1328, 1905.
Homines 2020, 298, 393, 405. — **Hom. advenae** 7, 303. — **Hom. agazones** 7, 66. — **Hom. agricolae** 1175. — **Hom. ancillae** 586. — **Hom. ascripticii** 3, 26, 33, 2021, 104, 117, 174, 203, 213, 234, 236, 238, 344, 354, 393, 477, 488, 507, 619, 650, 673, 744, 1042, 1072. — **Hom. ascript. seu rustici** 1042. — **Homines archiepiscopi** 1403. — **Hom. aurifabri ducis** 644. — **Hom. camerarii** 10, 33, 66, 256, 393, 449, 637. — **Hom. captivi** 1843, 1873. — **Hom. carpentarii** 7. — **Hom. castorarii** 7, 192, 234, 440, 637. — **Hom. centurionis** 719. — **Hom. chobilnici** 500. — **Hom. coci** 7, 66, 311, 393. — **Hom. collati** 7, 282, 440. — **Hom. coloni** 21, 206, 396, 506, 521. — **Hom. commetanei** 272. — **Hom. decimi** 586, 176, 184, 200, 224, 310, 465. — **Hom. (principis)** 3, 200, 256, 664, 1354, 1403. — **Hom. ecclesiae** 7, 8, 10, 11, 586, 26, 2024, 119, 132, 172, 187, 594, 236, 282, 369, 719. — **Hom. extranei** 95, 293, 477. — **Hom. figuli** 66. — **Hom. fossores argenti** 7. — **Hom. fugitivi** 673. — **Hom. hortulani** 297, 723, 2062, 863, 1335, 1348, 2067, 1673, 1867. — **Hom. hospites** 7, 29, 174, 321, 411, 441, 496, 662, 719, 1149, 1709, 1796. — **Hom. indigenae** 174. — **Hom. inquilini** 1328. — **Hom. iobagiones** 1328, 1709, 1795. — **Hom. iumentarii ducis** 500. — **Hom. kmetones** 308, 1211, 1261, 1369, 1479, 1673, 1709, 1834, 1873. *Vide infer.* **Locatio et Vocabula linguae alienae**. — **Hom. lagenarii** 7, 299, 534. — **Hom. liberi** 3, 11, 26, 33, 119, 174, 203,

- 234, 236, 304, 331, 393, 395, 440, 2030, 477, 488, 507, 600, 650, 695, 744, 1015, 1030, 1042, 1054, 1072, 1257, 1354, 1402, 1403, 1404, 1474. — Hom. mellifices 65, 66. — Hom. mercenarii 26, 303, 393. — Hom. milites 7. — Hom. miliales 1354, 1403, 1549. — Hom. ministeriales 443, 477, 736, 1112, 1113. — Hom. monasteriorum 10, 183, 248, 303, 311, 336, 495, 504, 550, 617. — Hom. monasterii *Lekno* 617. — Hom. monasterii *Lubin* 860. — Hom. mon. *Mogilno* 3. — Hom. mon. *Oliwa* 2060, 2061. — Hom. mon. *Owińska* 496. — Hom. mon. *Paradyż* 183, 248, 336. — Hom. *narocinones*, *vulgo naroczniki* castrorum, 168, 173, 176, 200. — Hom. *obnoxii* 357, 395, 2030, 744, 1257, 1354, 1402, 1403, 1404, 1474. — Hom. *perticarii* 234. — Hom. *piscatores* 7, 10, 64, 66, 136, 304, 368, 393. — Hom. *possessores* 7, 386. — Hom. *profugi* 95, 143, 1218, 1220, 1261, 1402, 1627, 1639. — Hom. *radlici* 7. — Hom. *rustici* 7, 586, 66, 214, 1042. — *Rustici liberi* 1369. — *Rust. seu asscriptitii* 1042. — Hom. *sanctuarii* 10, 52, 104, 136, 304, 357, 393. — Hom. *servi* 7, 586, 1015, 1030, 1369. — *Ser. empticii* 2021. — *Ser. militum* 332, 615. — Hom. *servientes* 365, 393. — Hom. *servitores* 664. — Hom. *solnici* 192. — Hom. *stabularii* 10, 393. — Hom. *subsides* 1796. — Hom. *sutores* 7. — Hom. *wangelnici* 639. — Hom. *venatores* 35, 228, 308, 393, 492. — Hom. *vinitores* 282. — Hom. *villarum* 81. — Hom. *zadłodnici* 11.
- Honores** 1384, 1531, 1543, 1558, 1843.
- Horti** 240, 563, 757, 799, 810, 864, 934, 950, 1070, 1104, 1123, 1124, 1139, 1152, 1169, 2063, 1230, 1279, 1283. — *Hor. liberi zagrodi*, 553, 690, 2062, 844, 845, 1089, 1239, 1315, 1332, 1353, 1648. — *Hor. solubiles* 1089, 1104. — *Horti pro humulo* 1269. — *Hortor. demensio* 723, 2062.
- Humuleta** 659.
- Hutmanstwo** 1125.
- Immunitas domorum ecclesiasticarum** 598.
- Incolae Poloni et Theuthonici** 153, 218, 547. — *Incolae Poloni liberi* 331, 440, 600, 695.
- Incursus hostium** 1354. — *Incurs. paganorum* 1013.
- Inquisitio haeresis** 1075, 1076.
- Inquisitores haereticorum** 1693.
- Iudaei** 1291. — *Iud. in Maiori Polonia* 605, 1368.
- Iuramentum fidelitatis** 1377, 1945.
- Kollenda** 1475.
- Leenwere** 987.
- Libertas a solutione census**, *vide Locatio*.
- Libertates** 1328.
- Limitationes** *vulg. objazd* 236, 682, 940.
- Limites regni**, *vide Polonia*.
- Limitandi consuetudo** 1354.
- Litterae expectantiales** 1873.
- Locatio** 1479, 1528, 1979. — *Loc. gentium extraneorum* 174. — *Loc. hominum* 183, 193, 1788, 1797. — *Loc. hortulanorum* 799, 1357.
- Locatio civitatum** 116, 121, 152, 218, 219, 284, 303, 377, 396, 474, 482, 570, 1165.
- Loc. de Dolsk** 1395. — *Dupin* 549. — *Gąsawa* 1876. — *Gostyń* 474. — *Kalisz* 511. — *Kamień* 1398, 1433. — *Kaźmierz* 585. — *Kaźmierz (Sand.)* 999. — *Kcyń* 401. — *Kłeck* 320. — *Kobylin* 863, 864. — *Koło* 1484. — *Kostrzyn* 296. — *Kwieciszewo* 1210. —

Lądek 290, 440. — Lubrza 461. — Mogilno 1989. — Mosina 848. — Mroczka 1987. — Nakło 810. — Ołobok 316. — Ostrowite 1663. — Pakość 1397. — Powidz 240. — Pobiedziska 346. — Poznań (translatio) 308, 321. — Rogoźno 296, 615. — Rynarzew 825. — Ryszewo 555. — Ślesin 1370. — Słupca 662, 757. — Smogulec (Chodzież?) 1154. — Śrem 322, (translatio) 1936. — Śródka 1089. — Świąciechowa 467. — Targowa Górka 1215. — Turek 2048. — Wałcz 865. — Wenecja 1926. — Zduny 602, 424, 2056. — Zdziesz 1922.

Locatio iure Theutonico (de Magdeburg et Środa) 66, 121, 142, 146, 193, 198, 592, 202, 240, 248, 251, 260, 281, 284, 289, 293, 296, 303, 307, 311, 316, 321, 322, 330, 331, 600, 347, 350, 351, 353, 376, 381, 394, 396, 399, 401, 412, 416, 419, 606, 424, 2056, 433, 435, 608, 440, 447, 448, 453, 455, 467, 473, 474, 492, 493, 615, 496, 2057, 497, 498, 504, 521, 532, 535, 545, 546, 547, 549, 550, 556, 563, 568, 581, 582, 585, 621, 623, 627, 629, 637, 639, 642, 648, 661, 667, 672, 679, 680, 682, 690, 694, 695, 699, 714, 719, 727, 728, 729, 736, 740, 743, 746, 755, 757, 762, 2037, 783, 789, 795, 799, 804, 807, 2062, 810, 813, 824, 825, 844, 848, 862, 863, 864, 904, 906, 924, 934, 935, 2042, 950, 970, 982, 999, 1014, 1029, 1049, 1055, 1070, 1077, 1088, 1104, 1108, 1124, 1131, 1136, 1139, 1149, 1152, 1153, 1154, 1168, 1194, 2048, 1230, 1238, 1239, 1279, 1300, 1301, 1315, 2065, 1333, 1335, 1353, 1354, 1361, 1362, 1365, 1370, 1381, 1384, 1385,

1395, 1397, 1415, 1416, 1433, 1435, 1441, 1459, 1464, 1474, 1484, 1498, 1515, 1516, 1524, 1526, 1543, 1551, 1568, 1581, 1604, 1606, 1614, 1615, 1632, 1638, 1639, 1649, 1742, 1751, 1789, 1812, 1838, 1867, 1897, 1936, 1937, 1989. — **Loc. incolarum** 1791. — **Loc. kmetonum** 1153. — **Loc. villanorum in grangiis** 1354. — **Loc. iure civili** 1131. — **Loc. iure Culmensi** 1285, 1398, 1735. — **Loc. Theuthonicorum** 66, 77, 116, 193, 198, 293, 307, 2026. — **Loc. novar. villarum** 218, 289, 599, 331. — **Loc. villarum Theuthonicarum** 269, 284, 303, 375, 387, 399, 1533, 1601. — **Loc. villae forensis** 381. — **Loc. silvae** 2027, 725, 1396, 1406, 1407, 1408, 1464, 1479, 1481, 1482, 1551. — **Loc. ad mansos Flamingicos** 1393. — **Loc. ex septimo manso** 728. — **Loc. ex sexto manso** 1170. — **Loc. hereditatum** 1085. — **Loc. in dąbrowa, merica**, 376, 439, 1131, 1406, 1407, 1408, 1459, 1551, 1615, 1829.

Lypchedinge 645.

Lithwini 894, 1097, 1639.

Macellorum denarius 1358. *Vide* **Locatio**.

Maldratae 1077, 1416.

Malefici, malefactores, etc. *Vide* **iurisdictio, Punitio malefactorum**.

Mansus seu laneus 1479, 2011. *Vide super. Locatio*. — **Mansor. coniunctio** 1416. — **Mansus censualis, solubilis, census de eisdem**, 330, 346, 419, 448, 453, 615, 506, 511, 547, 563, 642, 667, 672, 682, 690, 699, 727, 728, 757, 762, 789, 800, 810, 844, 845, 848, 864, 892, 904, 924, 934, 935, 950, 1029, 1055, 1070, 1077, 1128, 1136, 1139, 1153, 1168, 1171, 1194, 1230, 1238, 1239, 1259, 1283, 1285 etc. *Vide su-*

- per. Locatio.* — Mans. desertati 1416. — Mans. Flamingici, parvi. 212. 294. 608. 720. 721. 755. 757. 762. 2037. 789. 848. 934. 1152. 1168. 1393. 1947. — Mans. feudales 212. 218. 2026. 483. — Mans. Franconicales 149. 170. 322. 453. 663. 941. 1410. 1413. 1464. — Mans. liberi 240. 322. 330. 346. 401. 412. 419. 2056. 434. 615. 511. 520. 547. 563. 626. 642. 672. 690. 691. 709. 710. 727. 729. 757. 2037. 810. 824. 828. 844. 845. 848. 863. 864. 892. 896. 904. 924. 2042. 950. 956. 1029. 1066. 1070. 1077. 1104. 1108. 1124. 1128. 1139. 1152. 1153. 1168. 1194. 1201. 2048. 1230. 1238. 1239. 1255. 1279. 1283. 1285. 1299. 2065. 1332. 1348. 1357. 1358. 1365. 1385. 1398. 1417. 1428. 1446. 1456. 1469. 1484. 1506. 1507. 1516. 1556. 1558. 1570. 1581. 1604. 1609. 1614. 1648. 1673. 1720. 1727. 1752. 1796. 1834. 1838. 1867. 1947. 1964. 1972 etc. *Vide super.* *Locatio.* — Mans. liberor. decima 1415. — Mans. magni 648. 941. 2042. 1649. 1762. — Man. militum et feudaliū 1234. 1235. — Man. parvi 2056. 682. 935. 1732. — Man. possessionati 553. — Man. praediales 553. — Man. Sredenses 1416. — Man. Theutonici 959. 1455. — Mansor. demensio 663. 1568.
- Mechanicae* 1089, 1797. *Vide super.* *Locatio.*
- Mellificia* 11. 21. 65. 126. 194. 225. 284. 385. 387. 419. 453. 563. 642. 672. 729. 749. 761. 783. 812. 893. 999. 1018. 1021. 1026. 1088. 1093. 2046. 1162. 1201. 2048. 1230. 1380. 1418. 1467. 1506. 1606. 1673. 1685. 1730. 1735. 1737. 1762. 1777. 1780. 1855. 1867. 1927. 1947. 1962. 1996. 1999. 2006. 2009.
- Macca*, polonice mera. 191.
- Mensura media*, seu 2 corea, 1833. — *Mensura* = 3 cribris 419. — *Coretum avenae* = octo denariis 1374. — *Coretum* = 2 metretis 1374. — *Intra* (mensura agri) 506. — *Quartale* = wyertel 2011. — *Mens. falsa* 321. — *Mens. magna* 642. — *Mens. Culmensis* 1416. — *Mens. de Glogów* 453. — *Mens. de Gniezno* 1066. — *Mens. de Krośno* 212. 259. — *Mens. de Poznań* 547. — *Mens. de Pyzdry* 667. 1581. — *Mens. de Środa* 492. 563. 1269. 1416. 1481. — *Mens. de Środa (Neu-Mark)* 1482. — *Mens. de Wrocław* 318. 412.
- Mercantiae* 1797.
- Mercatio.* *Vide Locatio civitatum*, *Forum*, *Solutiones*, *Telloneum*. 77. 235. 293. 324. 350. 411. 419. 427. 441. 519. 625. 648. 662. 665. 667. 686. 694. 703. 726. 758. 760. 769. 773. 792. 793. 817. 1089. 1169. 1233. 1286. 1289. 1290. 1395. 1397. 1400. 1401. 1403. 1618. 1623. 1669. 1676. 1758. 1803. 1922. 1937. 1941. 1944. 1988. 1989.
- Mercatoria pactatio* 207. 237. 758. 792. 793. 1901.
- Mercimoniorum portoria* 1901.
- Metallum* 648. — *Metallorum fodinae* 591. — *Met. meierae* 591. — *Met. utilitates* 2035. 2060. 2061.
- Argentum manuale* 34. — *Arg. examinatum* 69. — *Arg. Theutonicale* 280. — *Arg. fodina* 670. 2060. 2061. — *Arg. pondus Polonicae*. et *Theutonicae*. 259.
- Auri fodina* 670. 2060. 2061.
- Ferrum* 1201. — *Ferri fabrica* 1354. — *Fer. opus* 615. — *Fer. minera* 660. 1093. 1094.
- Malleum* 947. 1068.

- Milites 95, 168, 1354. — Milit. ius militare habentes 1300, 1301. — Militum servitium bellicum 1261, 1709, 1743, 1840, 1843, 1873, 1938, 1948. — Militum iura *vide Iurisdictio*. — Milites Theutonicales 482.
- Ministerium Polonicum 66.
- Monasteria.
- Ordinis s. Benedicti: in Kościelna wieś p. m. Kalisz, Lubin, Mogilno.
- Or. Canonorum Regularium Lateranensium: in Trzemeszno.
- Or. Cisterciens.: in Zemsko (Bledzew), Łąd, Łekno (Wągrowiec), Obra, Paradyż, Wieleń (Przemęt). Monialium in Ołobok, Owińska.
- Or. s. Dominici: in Poznań, Wronki. Monialium (s. Catharinae) in Poznań.
- Or. s. Francisci (Minorum): in Pyzdry. Monialium (s. Clarae) in Gniezno.
- Moneta 147, 1261, 1404. — Mon. cussio 591. — Mon. (ius cudendi) 565, 791. — Mon. falsa 608. — Mon. falsae cussio 1400, 1401, 1403. — Mon. specialis 121, 219, 542. — Mon. usualis 51, 608. — Monetae magister 237. — Mon. de Głogów 880. — Mon. de Łowicz 565. — Mon. Polonialis 1534. — Mon. de Poznań 303, 496. — Mon. Pragensis 1353, 1770. — Mon. et numeratio Pragensis. 1657. — Mon. de Toruń 833, 906, 993, 997, 1005, 1255, 1279, 1546. — Mon. villarum propria 2026.
- Denarii Thorunenses 207, 937.
- 1 Ferto = 12 gross. Bohemical. 1525, 1526. — 1 Ferto = 12 gross. Pragensis. 1838.
- Firlingus Scotensis 1546.
- Grossus 1534. — Grossus Pragensis, 48 = 1 marcae 1371. — Grossi Thorunens. 1214.
- Marca auri = 13 marc. grossorum 1404. — 1 Marca = 48 gross. 1392, 1404, 1648, 1844. — 1 M. grossorum Pragensis. = 12 grossis 1387. — 1 M. = 6 gross. Pragensis. monetae Polonical. 2007. — 1 M. = 24 scotis 1477, 1478, 1547. — 1 Marca Cracoviens. ponderis = 48 gros. 1500. — 1 M. Pragensis = 48 gross. 1575. — 1 M. gros. Pragensis. = 4 solidis 1375. — Marcae Pruthenicae 2049. — M. Teutunicalis ponderis 252. — M. Thorunensis 1322. — 80 Marcae Thorunens. = 50 marcis grossorum 1322.
- Regales (moneta?) 1315.
- 1 Scotus = 2 grossis 1114, 1128, 1385, 1435, 1477, 1478, 1547, 1586. — Scoti Thorunens. 2065.
- Pagamentum Polonicum 1385, 1432, 1832, 1857.
- Munitiones 1557; *vide super.* Fortalitia.
- Narocho 386.
- Naufragium 817.
- Navigatio in Wisła 792, 793.
- Navigium 66, 351, 475.
- Nobiles 33, 302, 369. — Nobilium iurisdictio 443. *Vide Iurisdictio*, Dominium, Hereditas.
- Novalia 24, 101, 265, 505, 1369.
- Officia Polonicalia 234, 761.
- Opole, vicinia, 26, 27, 33, 35, 79, 125, 236, 238, 298, 310, 393, 395, 413, 415, 447, 455, 465, 469, 473, 476, 488, 495, 520, 534, 535, 536, 537, 545, 546, 549, 550, 568, 577, 582, 585, 629, 639, 673, 677, 678, 680, 689, 695, 706, 707, 711, 733, 736, 746, 761, 763, 783, 795, 801, 804, 807, 982, 984, 1014, 1290, 1550, 1735.
- Lasca opolna 629, 680.
- Viciniae viciosa assertio 415. — Vicinia solutio 1381. — Opole solutio vaccae et bovis 1504. *Vide Vocabula linguae alienae*, Narzas.
- Opole Biała p. m. Rychwał 673. — Op. Chocicza p. m. Środa 449. — Op. Drzonek p. m. Dolsk 486. — Op. Giecz p. m. Września 449, 465. —

- Op. Kościan 236. — Op. Kostrzyn 465. — Op. Krzywín 236, 469. — Op. Łądek 673. — Op. Nadarzyce p. m. Września? Nadziejewo p. m. Środa? (Nedesim.) 236. — Op. Nietrzezów p. m. Środa? (Drsehcza.) 1014. — Op. Przemęt 236. — Op. Radziejów 33. — Op. Sławsk p. m. Konin 673. — Op. Śrem 236, 486. — Op. Starogród 236, 469. — Op. Wiśniewa p. m. Kleczew 1504.
- Parochiae ius *vide jurisdictio*, Ius
- Parochialium et aliarum ecclesiar. erectio et fundatio 321, 601, 547, 658, 646, 665, 876, 1059, 1237, 1269, 1339, 1347, 1357, 1398, 1422, 1446, 1447, 1484, 1550, 1552, 1611, 1617, 1782, 1783, 1796, 1811, 1827, 1926, 1959, 1968.
- Patrimonium 18, 276, 451. (*vide etiam jurisdictio*, Ius)
- Piscatio 20, 33, 66, 121, 126, 130, 131, 136, 145, 168, 191, 192, 194, 218, 219, 225, 256, 264, 303, 321, 330, 377, 385, 387, 407, 419, 431, 453, 464, 477, 486, 489, 511, 518, 553, 637, 659, 670, 671, 675, 682, 684, 690, 699, 719, 729, 2060, 2061, 744, 747, 754, 761, 783, 789, 851, 857, 904, 913, 931, 935, 944, 961, 966, 978, 1015, 1026, 1042, 1055, 1068, 1093, 1106, 1133, 1194, 1229, 1239, 1255, 1279, 1285, 1297, 1315, 1332, 1348, 1362, 1365, 1378, 1393, 1396, 1418, 1424, 1426, 1427, 1464, 1524, 1525, 1531, 1543, 1548, 1550, 1551, 1556, 1570, 1597, 1604, 1606, 1614, 1616, 1617, 1632, 1633, 1637, 1649, 1650, 1653, 1720, 1742, 1751, 1764, 1774, 1796, 1809, 1827, 1838, 1867, 1920, 1926, 1927, 1947, 1962.
- Piscationes magnae et parvae 1162. — Piscatio in mari 2035, 2060, 2061. — P. squillarum. polon. mrost, 176, 1550.
- Piscatura 147, 176, 556, 873, 947, 1404, 1457, 1730, 1855.
- Placitum commune, *vide etiam* Colloquium. 7, 350, 351.
- Polonia *vide Polska*. — Poloni 19, 152, 153, 218, 473, 547. — Poloniorum regio 7.
- Pondus polonical 259. — Pond. Theutonical 259, 280.
- Praebendae 58.
- Precaria 870, 873, 958, 959, 978, 984, 987, 990, 1162, 1248. — Prec. communis 953.
- Praetoriales libri 1368.
- Privilegia *vide jurisdictio*.
- Przisodlek 1184, 1430.
- Profugi 1126, 1166, 1627.
- Propinatio 1089, 1788, 1797.
- Propugnaculum 897.
- Proscriptio 820, 858, 936, 1126, 1166, 1302, 1549.
- Sal 7, 20, 192, 207. — Salis capa 11. — Sal. census 760. — Sal. conductus 1261. — Sal. fodinae 2060, 2061, 1125. — Sal. mercatio 411, 1169. — Sal. pensaticum 419. — Sal. suppa 560. — Sal. venditio 1852.
- Salinae 560, 670.
- Salvus conductus 1141, 1261.
- Sculpteti, scultetia, *vide super*. Locatio. *Vocabula linguae aethiopae et Scultetus*.
- Secta Bechardorum 1674. — Sec. Flagellatorum 1291.
- Servitia 117, 132, 145, 234, 271, 284, 298, 350, 351, 419, 377, 421, 424, 473, 475, 496, 532, 538, 539, 547, 559, 563, 585, 648, 673, 709, 873, 893, 924, 941, 967, 1017, 1049, 1162, 1168, 1170, 2064, 1200, 1319, 1354, 1393, 1513, 1786. — Serv. annuum

384. — Serv. bellicum militum 1261, 1709, 1743, 1840, 1843, 1873, 1938, 1948. — Serv. de fortalitia 1846. — Servile opus 501.
- Servitium ducale 81, 2025, 506, 539, 740, 826, 881, 970, 981, 1382, 1844. — Servit. palatinorum, castellanor., iudicum, subiudicum, ministerialium et officialium 1211. — Serv. heredum 1867. — Serv. militare 1236, 1454. — Serv. ordinar. et extraordin. 553, 659, 914. — Serv. non consueta 1027, 1055, 1115. — Serv. regni 1144, 1150, 1513, 1557, 1606, 1795, 1943. — Serv. rusticalia 1333, 2066, 1382. — Serv. scultetorum *vide* Scultetus. — Serv. villar. Theutonical. 454, 935, 1435.
- Aratura 626, 828, 935, 1124, 1152, 1606, 1867.
- Bellum 187, 346, 553, 1261, 1938, 1948.
- Braxatio cerevisiae 1788.
- Castrum 87, 168, 315, 486, 658. — Cas. de duabus stubellis 1354. — Castri aedificatio, emendatio, reparatio 11, 21, 26, 34, 2020, 79, 136, 174, 203, 209, 594, 234, 248, 284, 298, 302, 303, 304, 305, 334, 367, 369, 393, 395, 400, 473, 477, 488, 492, 496, 2057, 504, 518, 550, 556, 585, 629, 637, 639, 659, 673, 678, 695, 707, 712, 736, 740, 743, 761, 765, 766, 783, 999, 1131, 1234, 1235, 1300, 1301, 1354, 1398, 1404, 1606, 1709. — Castri isthizam ponere 302, 369, 1354. — Cas. labor 475, 477, 796, 1493, 1553, 1589, 1606, 1756, 1795. — Cas. firmatio 501, 518. — Cas. et civitat. munitio 81, 187, 594, 238, 277, 325, 608, 2029, 581, 2035, 783, 804, 1088, 1589. — Cas. custodia (vigiliae, strosa,) 11, 2020, 143, 298, 2027, 477, 518, 581, 708, 740, 1131, 1589. *Vide* Vocabula linguae alienae, Stroza. — Castri exactio 460.
- Chlodnice 284, 303, 496, 518.
- Civitatum aedificatio et reparatio 350, 351, 400, 608, 473, 555, 585, 739, 2060, 2061. — Civ. custodia 739, 768, 1589. — Civ. labores 1493, 1533, 1589, 1606, 1756, 1795. — Civ. munitio 504, 743, 804. — Civ. placatio 648, 897.
- Conductus, przewod, 261, 1404. — Cond. militaris 234. — Cond. castoriariorum 629, 673, 678, 695, 716. — Cond. ducis 305, 740. — Cond. ferinae 455, 556, 1382. — Cond. vectigal. 136. — Cond. viae 277.
- Currus, vectura, powoz, 600, 393, 493, 520, 546, 550, 553, 626, 629, 639, 642, 667, 673, 678, 707, 712, 789, 828, 905, 913, 1131, 1295, 1639. — Cur. expeditionis 419, 550, 626, 639, 667, 690, 712, 736, 783, 913, 1124, 1149, 1639. — Cur. ducis 33, 234, 475. — Cur. oneratus 1131.
- Custodia 1404, *vide super*. Castrum, Civitas. — Cust. cervi 355, 761. — Cust. falconum (herodiorum) 26, 143, 234, 298, 367, 393, 395, 432, 455, 477, 488, 549, 556, 629, 637, 673, 678, 695, 707.
- Equitatura 1979.
- Expeditio 11, 21, 26, 34, 2020, 77, 87, 136, 148, 149, 187, 209, 594, 218, 238, 248, 277, 298, 303, 304, 311, 315, 316, 321, 325, 600, 350, 351, 367, 393, 395, 419, 473, 492, 496, 2057, 497, 501, 504, 506, 547, 550, 577, 581, 585, 629, 639, 648, 650, 659, 2035, 673, 678, 690, 695, 699, 707, 710, 712, 736, 740, 743, 783, 802, 804, 844, 913, 924, 999, 1124, 1131, 1149, 1234, 1299, 1328, 1354, 1396, 1404, 1442, 1446, 1469, 1474,

- 1515, 1551, 1556, 1558, 1606, 1709, 1843, 1844, 1873. — Exp. cum capitaneo generali 1474. — Exp. generalis 1333, 1453, 1474, 1795. — Exp. Pruthenica 234. — Exp. regalis 1385, 1528. — Exp. in expensis regis 1474, 1709, 1843, 1873. — Exp. infra et extra metas Poloniae 152, 218, 303, 492, 496, 712, 1149, 1298, 1299, 1328, 1354, 1709, 1742. — Exp. contra Lythwanos 1639.
- Fossatorum fossio 504, 743, 804, 1354, 1404.
- Iata bobrova 432.
- Incisurae quae in expeditionibus accipiuntur 236.
- Labores 796, 1131, 1170, 1295. — Lab. regales 1719, 1936.
- Nastava 68, 174, 637 etc.
- Opus servile Polonicum 2020, 501.
- Podwoda 34, 2020, 79 etc.
- Pons 432. — Pontis aedificatio 26, 87, 136, 248, 298, 393, 395, 473, 488, 2057, 585, 629, 637, 639, 643, 2035, 673, 678, 695, 707, 761, 1606. — Pont. reparatio 79, 236, 334, 350, 351, 367, 395, 473, 585, 624, 637.
- Porsochne 1131.
- Powoz 26, 33, 34 etc.
- Przewod, conductus, 26, 35, 68 etc. — Przew. militalis 234, 765, 766, 1300, 1301. — Przew. specialis 765. — Przew. villar. episcopal. 1306.
- Slad (vestigiorum receptio) 77, 116, 123, 2054 etc.
- Strosza *vide super.* Custodia.
- Urbanum opus 350, 351. *Vide super.* Civitates.
- Vectura 1479, 1533, 1589, 1606; *vide super.* Currus, Powoz.
- Villar. regal. labores 1493. — Villar. Theutonical. servitia 1435.
- Zamros 432.
- Servitus 136, 139, 213, 218, 299, 344, 606, 608, 454, 542, 689, 715, 860, 1131, 1211, 1354, 1474. — Serv. innata 1027, 1402, 1403. — Serv. praedial. et personal. 234. — Serv. tributoria 507, 999, 1493. — Serv. villana 626. — Serv. nova et vetus 659.
- Solutiones 10, 136, 296, 600, 2027, 350, 352, 419, 434, 449, 475, 486, 492, 495, 507, 532, 534, 535, 537, 538, 542, 544, 545, 582, 621, 626, 639, 674, 706, 708, 712, 753, 788, 807, 889, 1115, 1149, 2064, 1295, 1354, 1396, 1493. — Sol. annalis 400. — Sol. censualis 430, 684, 813, 851, 864. — Sol. domestica 1788. — Sol. dominialis 1149, 1867. — Sol. ducalis 1788, 1852. — Sol. episcopal. 1525. — Sol. pro heredibus 1568, 1788, 1812. — Sol. kmetonum locatorum 1333, 1838 etc., *vide super.*
- Locatio. — Sol. personalis 766. — Sol. Polonica 636, 642, 661, 680, 701, 739, 753, 801, 804, 1069. — Sol. praedialis 1300. — Sol. realis 1301. — Sol. regalis 1149, 1396, 1400, 1404, 1464, 1533, 1606, 1669, 1719, 1812, 1936, 1943, 1958. — Sol. terrigenalis 641. — Sol. poenarum cum opole 413, 1381.
- Argentum 493.
- Caput 136, 258, 325, 334, 347, 637.
- Vide etiam Iurisdictio, Poenae.*
- Census *vide super.* Census. Cens. heredis 1298, 1867.
- Collectae 152, 218, 598, 298, 2026, 608, 687, 689, 743, 783, 1088, 1131, 1323, 1354, 1400, 1442, 1533, 1795. — Col. general. et special. 860, 1404. — Col. papales 1440, 1470, 1494, 1712, 1713, 1744, 1745, 1795, 1835, 1855, 1864, 1865, 1890, 1902, 1912.
- Collectio 26, 393, 629, 673, 707, 905, 1131, 1234. — Col. non consuetae 1328.

Contributio 369, 639, 1295, 1354, 1471, 1484, 1533, 1665, 1709, 1788, 1882, 1979.

Dan 26, 298, 304 etc.

Denarius 3, 33. — Denar. de tabernis et bancis 1456; *vide super.* Locatio. — Denar. confectionis lignorum 1332. — Denar. ducis 555.

Depactatio 1533, 1873.

Sol. de manso possesso loco universarum exactionum 1709, 1795, 1843, 1873. — Sol. pecunialis pro Expeditione (Subsidium?) 639, 924, 1442, 1558, 1639, 1743.

Forum 3, 7, 11, 12, 15, 18, 32, 591, 120, 467, 477, 511, 555, 637, 703, 1317. — Foralia, targowe, 11, 213, 260, 467, 477, 581, 1618.

Fumigatio, podimne, podimowe, 33, 119, 236 etc.

Gajowe 1479, 1812.

Grossi tabulares 638.

Guidagia 1242.

Honores 1384, 1531, 1558 etc.; *vide* Locatio.

Missalia 637, 757, 975, 1267, 1279, 1416, 1556, 1614, 1775, 1789, 1796. — Annona missalis 1269.

Moneta 170, 213, 218, 219, 321, 353, 357, 424, 441, 477, 496, 511, 765, 766, 1300, 1301. — Mon. *sive* gros 477. — Mon. ius 147, 152, 542. — Mon. *sive* obras 467, 477, 1131, 1474 etc.

Mostne, pons, 26, 32, 298 etc.

Napisne 1873.

Nestan 305, 467, 477 etc.

Norach 33, 138.

Oprawne 1873.

Passagia 591.

Pedagium 237, 2059.

Petitio 152, 218, 2026, 1570. — Pet. communis de mansis liberis 547.

Pobor 467, 477, 1131 etc.

Pomocne 35, 501, 518.

Pons, mostne, 443.

Poradlne, solutio annalis, 34, 2020, 35 etc.

Poremby 346, 795, 801.

Posenne, godne, 467, 477, 1404, 1735.

Powolne 393.

Powolowe 11, 33, 119 etc.

Pruina 477.

Przystaw 649.

Sokolowe 1735.

Sron 467, 477, 1131 etc.

Stan 284, 303, 2027 etc.

Subsidium caritativum 1795.

Śwenty Petr 2054. *Vide* Denarius b. Petri.

Tallia 591, 959, 1234, 1354.

Targowe 3, 26, 35 etc. *Vide super.* Forum.

Teloneum 7, 11, 77, 117, 591, 121, 149, 155, 157, 168, 170, 207, 213, 219, 227, 237, 248, 284, 303, 304, 321, 2026, 330, 350, 351, 353, 357, 364, 368, 399, 405, 427, 608, 441, 467, 473, 475, 477, 493, 496, 507, 519, 546, 547, 635, 686, 703, 719, 726, 739, 2059, 2060, 2061, 744, 769, 771, 773, 792, 793, 817, 825, 979, 999, 1165, 1180, 1242, 1289, 1404, 1493, 1550, 1589, 1618, 1657, 1676, 1690, 1901, 1988. — Telonei defraudatio 237. — Telon. pontis 1354, 1832. — Telonearia septimana 11, 1354.

Tributum 1354, 1404, 1676.

Vectigal 174, 248, 304.

Weczne 1964.

Spolium publicum 235, 271, 744, 1166, 1261, 1474, 1627, 1658. — Spol. in strata publica 1261. — Spoliatio clericorum 44.

Statuta 493.

Stat. advocatorum et scultetor. 493.

Statuta Iudaeorum 605, 1368.

Statuta provincialia 1787.

Statuta Synodalia 916, 1367, 1836, 1862.

- Stat. Synod. Fulconis archiepi. Gneznens., in Sieradz, 150.
- Stat. Syn. loci et anni incerti 596.
- St. Synod. Iacobi archidiaci. Leodiens., Ap. Sed. legati, in Wrocław, 274.
- St. Synod. Fulconis archiepi. Gneznens., in Łęczyca, 361.
- St. Synod. Ianussii archiepi. Gneznens., in Sieradz, 402.
- St. Synod. Guidonis presbyteri. cardinal., Ap. Sed. legati, in Wrocław, 423.
- St. Synod. Ianussii archiepi. Gneznens., in Kamień, 445.
- St. Synod. Philippi epi. Firmani, Ap. Sed. legati, in Buda, 487.
- St. Synod. Iacobi archiepi. Gneznens., in Łęczyca, 551.
- St. Synod. eiusdem, in Gniezno, 654, 922.
- St. Synod. Fr. Gentilis, Ap. Sed. legati, Posonii, 928.
- St. Synod. Ianislai archiepi. Gneznens., in Uniejów, 1061.
- St. Synod. Iaroslai archiepi. Gneznens., in Kalisz, 1349.
- Statuta terrae 1279, 1477, 1530, 1555, 1627, 1756.
- In Piotrków 1261, 1873.
- In Buda 1328.
- In Kaszów 1709.
- In Kraków 1843.
- Studia in terra externa 583.
- Subditi 192.
- Supa beneficium 234.
- Synodi general. Budae 487. Posonii 928.
- Synodi provincial. In Danków 429. — In Gniezno 654, 803, 922. — In Kamień 445. — In Kalisz 1349. — In Łęczyca 596?, 361, 551. — In Płock 102. — In Sieradz 150, 402. — In Uniejów 1061. — In Wolborz 84. — In Wrocław 274, 423.
- Tabellionatus 533.
- Tabernae 3, 7, 11, 32, 581. *Vide super. Locatio.*
- Terra culta et inculta 1381.
- Ter. consuetudo. *Vide iurisdictio.* Consuetudo. — Ter. convocatio 350, 351. — Ter. defensio 21, 152, 174, 218, 234, 260, 289, 290, 302, 303, 304, 316, 321, 2026, 331, 600, 350, 351, 608, 440, 473, 492, 496, 501, 547, 585, 659, 695, 716, 889, 1166, 1354, 1873. — Ductio hostium in Terram 203, 302, 369. — Ter. expugnatio 311. — Ingressio hostium in terram 402. — Ter. interdictum generale 32, 101. — Ter. statutum *vide super.* Statuta terrae. — Per terram transitus 2023, 77, 271, 300, 412, 608, 493, 496, 519, 546, 686, 719, 726, 744, 769, 817, 1001, 1147, 1148.
- Theutonici 40, 152, 218, 600, 473. — Theutonicor. invasio 616. — Theut. libertas 592. *Vide super. Locatio et iurisdictio, Ius.*
- Treugae pacis 1911, 1913; *vide Polska.*
- Tributarii 1676.
- Usura 1261, 1763, 1919, 2007.
- Vasalli 977, 1282, 1875. — Vasallatus 1618.
- Wcup cotae 1528.
- Venatio 7, 20, 21, 33, 35, 65, 66, 121, 126, 199, 218, 219, 234, 240, 284, 303, 304, 321, 330, 355, 394, 419, 431, 453, 2030, 475, 547, 549, 559, 583, 585, 637, 641, 642, 659, 667, 672, 673, 675, 677, 699, 754, 755, 757, 761, 762, 765, 766, 2037, 848, 857, 863, 864, 865, 934, 2042, 967, 1029, 1072, 1088, 1124, 1128, 1131, 1137, 1138, 1153, 1162, 1188, 1194, 1300, 1301, 1332, 1348, 1362, 1380, 1381, 2066, 1384, 1385, 1404, 1418, 1424, 1446, 1469, 1506, 1515, 1525, 1531, 1551, 1556, 1558, 1568, 1570, 1604, 1606, 1612, 1614, 1615, 1616, 1618,

- 1648, 1673, 1727, 1732, 1742, 1751, 1789, 1809, 1834, 1867, 1891, 1927, 1928, 1964.
- Venatio magna et parva** 368, 744, 1474. — **Ven. minuta** 1306. — **Ven. parva** 1762. — **Ven. animalium superiorum** 1528. — **Ven. bubali vulg.** 1404. — **Bubulci silvestrici** 744, 1474. — **Ven. castorum** 292, 2027. — **Ven. cum canibus** 1649. — **Ven. cervorum et aprorum** 1464. — **Ven. indaginum et pedicarum** 11. — **Ven. grodze** 563. — **Ven. dicta kloda** 1042.
- Viae et inviae** 66. — **Viae publicae et privatae** 2059.
- Via Drzeń - Wronki - Sieraków - Skwierzyna** 297. — **Via Landsberg - Świebodzin** 297. — **Via Międzyrzecz - Rzepin** 297. — **Via Pobiedziska - Kostrzyn** 346. — **Via Nakło - Gniezno** 810. — **Via Środa - Pyzdry** 1436. — **Via Poznań - Oborniki** 1728. — **Via Kościan - Gostyń** 1748.
- Via mercatoria Inowrocław - Konin** 237. — **Via merc. Kalisz - Konin - Toruń** 389, 1001. — **Via merc. Kraków** 1901. — **Via merc. Poznań** 1901. — **Via merc. Toruń - Konin - Kalisz** 1001. — **Via merc. Toruń - Kalisz - Ostrzeszów - Wrocław** 1289. — **Via merc. Santok** 1901. — **Via merc. Skwierzyna** 1901. — **Via merc. Toruń** 389, 1289. — **Via merc. Toruń - Starygród - Wrocław** 368, 719. — **Via merc. per Warta flum.** 1901, 1908.
- Via magna Poznań - Sławno** 116. — **Via magna Poznań - Kazimierz** 1686.
- Via telonearia** 207, 344, 1901. — **Via telon. Kalisz - Ołobok** 686. — **Via telon. Konin - Kalisz - Ostrzeszów** 1690. — **Via telon. Krośno - Zbąszyń** 227. — **Via telon. Poznań - Śrem - Ponec - Wrocław** 1988. — **Via telon. Poznań - Święciechowa** 467, 719.
- Vicesima** 102, 1835.
- Villa. Vide Iurisdictio, Hereditas.** — **Villae collatae terrigenis, deservitae**, 231, 245, 288, 305, 306, 364, 384, 413, 435, 460, 485, 503, 513, 532, 536, 545, 546, 553, 562, 563, 568, 657, 658, 733, 746, 749, 786, 808, 919, 982, 1137, 1138, 1628. — **Vil. deserta** 704, 862, 1201, 1432, 1563, 1891, 1979. — **Vil. decimorum** 310. — **Vil. devastatae, tum reaedificatae** 1782. — **Vil. ducales** 1402, 1403. — **Villar. loca** 523. — **Vil. noviter constructae** 492. — **Vil. ducales et archiepiscopales** 1403. — **Vil. ecclesiar.** 68. — **Vil. forenses** 66, 381, 627. — **Vil. lagenariorum** 299, 309. — **Vil. militum** 746, 970, 1354. — **Vil. militares** 627, 1402, 1403, 1632. — **Vil. ministerialium** 443, 1667. — **Vil. patrimonialis** 1142. — **Vil. possessae** 203. — **Vil. rathaicales** 645. — **Vil. servidola** 7. — **Vil. servorum** 7. — **Vil. Theutonicae et Polon.** 650. — **Vil. Theutonicorum** 66. — **Vil. Theutonicae** 436, 680, 757, 871, 924, 1526.
- Villar. antiquar. decimatio** 1416. — **Villar. divisio** 505, 656. — **Vil. dotatio** 607, 531. — **Vil. limitatio** 787, 978. — **Villar. melioratio** 1493. — **Villar. nominum mutatio** 222, 599, 350, 351, 644, 656, 697. — **Villar. obnoxietas** 1131. — **Villar. patroni** 1402, 1403. — **Villar. procuratores** 886. — **Villar. seniores** 419. — **Villar. socii** 7. — **Villar. transpositio** 80, 222, 505, 655, 656. — **Eiectio de villa** 554, 983. — **Transitus de villa** 1402, 1403.
- Villani locati in nemoribus** 1416.
- Vineae et earum tutores** 7, 101, 659, 1686, 1728, 1774.
- Visitationes beneficiorum** 1713.
- Advocatus** 152, 183, 218, 600, 459, 648, 825, 864, 1188, 1215. *Vide super.* **Locatio civitatum.**

- Advoc. abbatae 22. — Advoc. ducis 436, 555, 684, 807. — Advoc. provincialis, lanthwoyth, 2056, 864, 1299.
- Advoc. iura 152, 218, 600, 346, 350, 351, 648, 712, 864, 1188, 1215, 1299. — Adv. servitia 1299, 1398, 1556, 1633, 1720, 1761. — Adv. armatura 1484, 1556.
- Agazo.** Bogutka 147.
- Precslavus, agazo Fulconis archiepi. Gneznens. 176.
- Agra** (Ung.) ecclesia 1688.
- Alanorum locus?** p. m. Nowy Kalisz (N. M.) 297.
- Albano** (Ital.)
- Episcopi:*
- Albinus 32. — Bentevengus 616. — Gaucelinus 1151, 1205, 1208. — Pelagius 101.
- Albesleben** (Alvensleve). Fredericus comes de, 873, 953, 961, 990. — Gebhard von, 1518. — Henricus de, dapifer cur. Magdeburgens. 2055. — Heinrich von, Comthur zu Lagow 1801, 1806.
- S. Albrecht** (ad Quercum) p. m. Gdańsk. Monasterium Ord. s. Benedicti.
- Praepositus* Gregorius 966, 975.
- Albrechtovo** os. zn. okolicy m. Dolsk 128, 194, 225, 265, 351.
- Albrechtsdorf** p. m. Sobótka (Szl.) 2021.
- Aldenburg** Theodoricus de, magister general. Ord. Theutonicorum 1192.
- Alemure?** (Szl.) n. rz. Odra 2.
- Alpini**, magister Albertus de, notarius, 1757.
- Alsatia**
- Landgraf* Ulricus 2045.
- Alten Bergen** (Vetus mons) p. m. Cöln. Monasterium Ord. Cisterciens. 10, 2054.
- Abbas* Hermanus 874.
- Fr.* Henricus 380.
- Alt Mark.** Städte 1901.
- Alt Wuhrow** *vide* **Worowo** p. m. Czaplnek.
- Alumni** Premislonis ducis Pol., Drogomirus et Pribizlaus, 430.
- Alvensleve** *vide* Albesleben.
- Alvernhia.** Petrus de, iuris peritus, Ap. Sedis nuntius, 1057.
- Ambroscovice** os. zn. p. m. Pleszew 885.
- Amelungsborn** p. w. Kreiensen (Sachs.) Monasterium Ord. Cisterc.
- Abbas* Henricus 874.
- Andank** Iacussius 1313.
- Andreovo** os. zn. p. m. Poznań 104, 117, 213, 1143.
- Andrychowice** p. m. Wschowa 907.
- Angelfurth** vadum in flum. Plotnica p. w. Grünberg, m. Człopa, 249.
- Anhalt**, die von, 1518.
- Anklam** m. (Pom.) 1901.
- Ankrow** p. m. N. Kalisz (N. M.) — Heiniczko et Heyneko fres. de, advocati de Międzyrzecz 1411.
- Annecy** m. (Sabaud.)
- Canonicus* et nuntius Ap. Sed. Petrus Gervasii 1179, 1192, 1193, 1223.
- Anonymi.**
- Abraham** pater Nicolai 644. — Abraham fil. Dobrogosti 2039. — Abraham pat. Iankonis et Gothpoldi 1124.
- Abrinicoy** 2021.
- Absalon** fil. Bernardi 354.
- Adalbertus** pat. Iacobi, Iohannis et Nicolai 890.
- Adam** 2025.
- Adolfus** 304.
- Albertus** pat. Herkenboldi 128. — Albertus fr. Ianusii, fil. Sezemae et Craynae 230. — Albertus fil. Tholomei 251. — Albertus fil. Floriani 267. — Albertus fil. b. m. Andreae et Stronslavac 278. — Albertus 346. — Albertus pat. Iacobi clerici 350. — Albertus b. m. pat. com. Iankonis 364. — Albertus pat. Mathiae 369. — Albertus Iactorovicz 529, 569. — Albertus pat. Berwoldi castellani Kalis. 641. — Albertus fil. quondam com. Bartholomaei 690. — Albertus Krzono-

- wicz (Woycheg Kronowiz) 821, 847, 1000. — Albertus fil. Zbiluti filii Strassonis 838. — Albertus Samsonis 993. — Albertus fr. Martini 1165. — Albertus Weneri 1178.
- Albracht 139. — Albracht pat. Gisbrechti 251. — Albracht pat. Martini 282.
- Alexander miles 116, 152.
- Alexius miles (Lancic.) 999.
- Altmann test. 1248.
- Andreas 9, 2021, 277, 284, 356, 699. — Andreas fr. Mathaei 2020. — Andreas pat. Stephani 64, 65. — Andreas fil. Vincentii 177. — Andreas com. b. m. maritus Stronslaviae, pat. Alberti 278. — Andreas fil. Viti 337, 338, 342. — Andreas pat. Sulislai de Wyszánów 338. — Andreas Hugoniz 365. — Andreas fil. Borislai 613. — Andreas fil. Martini 538. — Andreas fil. Clementis 580. — Andreas fil. Mirosalai 718. — Com. Andreas Eustachii 956. — Andreas fil. Gotfridi 1035. — Andreas filiulus com. Petri 1050. — Andreas fr. b. m. Beniamini palatini Poloniae 2046. — Andreas fil. Gardomiri 1191. — Andreas Dobeslawicz (Mai. Pol.) 1313, 1395. — Andreas patruus Bodzantae epi. Krakow. 1364. — Andreas Kalisiensis (?) 1937.
- Antonius 288. — Antonius fil. Witoslavi 309.
- Archenboldus (*vide etiam* Herkenboldus) 284. — Arcamboldus fr. com. Ianconis 693.
- Arnoldus fil. Iohannis 626.
- Bacosclavus *vide* Pacoslavus.
- Barancho pat. com. Martini 623.
- Bartholomaeus miles 356. — Bartholomaeus (Tholomeus) pat. Alberti 690.
- Bedigostius com. 252, 374, 408.
- Beniamin 284, 570. — Beniamin com. fundator monast. Wieleń 653. — Beniamin gener Nicolai filii Thomislai palatini Pozn. 883.
- Beno miles 242. — Ben 2027.
- Bernardus pat. Absalonis 354. — Bernardus filiulus Gnevomiri praepositi Tremesnens. 1471.
- Com. Beroldus Laurerfervirch? 330.
- Bertholdus 2020, 223.
- Bezad miles 450.
- Bezelinus 21.
- Blizburius 288. — Blizburius fr. Petri 308. — Blisburius fr. Mistivooi 529. — Blizoborewiz Mysczuyus 1041.
- Bodzanta *vide* Bozata.
- Bogsa miles 531.
- Boguchwal 260, 447, 491. — Boguchwal fr. Mirosalai 231. — Boguphalus fil. archiepiscopi 252. — Boguphalus fr. Obechan et Rospanchae 272. — Boguphalus pat. Nicolai 362. — Bogufal minor 611. — Boguphalus fil. Petri palatini Pozn. 882. — Bogufal Odolcovic 2039. — Bogufal fil. Boczatae fr. Thomae 1102.
- Bogumilus com. 11, 12, 131, 231. — Com. Bogumilus Bezdrrovicz 130. — Bogumilus test. 145. — Bogumilus pat. Thomislai 362. — Com. Bogumilus fil. Iohannis 677. — Bogumilus pat. Iohannis 745.
- Boglo com. 650.
- Bogussa com. 18, 174, 885. — Bogusa fil. Sceszlay 151. — Bogusa fil. Gervardi 251. — Bogusa fil. Ceslavi 291, 404. — Bogusa fr. Sulislai, pat. Wroslai clerici 472. — Bogusza fil. Hectoris 1053.
- Boguslaus fil. Naslai 33. — Boguslaus fr. com. Petri 2021. — Boguslaus fil. Iwani 64, 65. — Boguslaus fil. Bozislai, fr. Gregorii capellani 624.
- Boguta com. 346, 368.
- Borch miles 725. — Borco fil. Woislai 318, 730. — Borco pat. Pribislai palatini Pozn. 1003, 1027. — Borcowicz Andreas castel. Kalis. 1070. — Borcowycz Maczko 1140, 1145, 1185, 1188. — Borkowycz com. Pribislaus 1021.

- Borislans fil. Ludzmini 33. — Borislans fil. Rozdali, fr. Martini etc. 33. — Borislans pat. Andreae 613. — Borislans fr. Gregorii capellani, pat. Boguslai 624. — Borislans fil. Mystinae de Pomerania 937.
- Borscech (Siles.) 586.
- Bozetha 139, 271, 362. — Com. Bozata 944. — Bozata pat. Christiani 245. — Bozeta fil. Stephani 251, 255, 449. — Bozata fr. Mironis, fil. com. Ianussii de Widzim, 252, 278, 287, 295. — Bozata fr. Nassil, fil. Iohannis quond. castellani in Międzyrzecz, 375, 376. — Bozata fr. Nicolai palatini Kalisiens., Vincentii cancellarii Polon. et Miroselai subpincernae Kalisiens. 504, 743. — Bozata fr. Nicolai 582. — Bozeta fil. Iohannis Richardi 603. — Bozata fr. Nicolai castellani Czarnków 611, 612. — Bocentha fil. palatini 613. — Bozata fr. Henrici, fil. Mironis, 700. — Boczanht com. Nicolaus 834, 1069. — Bozatisch com. Ianussius 886. — Bozata pat. Petri 906. — Com. Bozata 944. — Bozata pat. Nicolai heredis de Kębłowo 951. — Bozata dict. Mlezcovicz 1036. — Bozata fr. Mathiae, fil. com. Petri, 1050. — Boczata Boguphalus, pat. Thomae de Wierzyce (p. Czerniejewem) 1102. — Bodzanta pat. Michosii (Nicolai?) heredis de Kębłowo 1137, 1138.
- Bozno (Bozata?) pat. Ianussii 338. — Bozno fil. Ianussii 603. — Boznovic Swantomir 613.
- Bozopaz fil. Lutognevi 613.
- Bratos conversus 308.
- Brod pat. Sulislai et Bogusae 286, 472. — Brod fil. Swentkonis filii b. m. Milvii 337.
- Brodizlavus 18.
- Bronis 119. — Bronissius com., fr. Sandivoy et patris Iarostii 126. — Com. Bronissius 127. — Com. Bronissius fundator coenobii Paradisus, fr. Sandivoy, 128, 169, 193, 198, 217, 225, 230. — Bronissius 221.
- Bronizlaus fr. Nicolai epi. Pozn. et Theodorici 607. — Com. Bronislaus 475.
- Bugivogius pat. Goslavi 202. — Bugiwoj 2020.
- Byspraus dom. test. 584.
- Cechawy 9.
- Cechozlavich (Sechezlavich) Ivan 64, 65.
- Com. Ceciradus (Conradus) 2054, 176, 231.
- Cecoslaus com. 424.
- Ceslaus pater Bogusae 291. — Cesslavich Potrek 64, 65.
- Cesentha fr. Dobrogostii, fil. Laurentii de Staw (m.) 81. — Cesanta pat. Laurentii 277. — Czeszko pat. Ianonis 1022.
- Cevley miles 242. — Cevley Gabrielis 611, 612. — Cevley pat. Potrkonis 613.
- Chanstobor test. 64, 65.
- Chebda fil. palatini 1630.
- Chrisco (Crzon) miles (de Brześć) 450. — Christon fr. Cagnimiri 2020. — Christian fil. Bozatae 245.
- Chrostla (zide Hurostla) 344.
- Clara mater Dobeslai, consors Zyrae, 1280.
- Clemens fil. Marconis 2027. — Clemens pat. Wirbentae 81. — Com. Clemens maritus Ratzlavae, pater Visenegae, 407. — Clemens pat. Andreae et Virbentae 580.
- Conradus (Cecirad) 2020, 2025, 116, 177. — Conradus pat. Macharii 245.
- Coseburius cognatus comitis Petri 2021.
- Cosma miles 2027.
- Fr. Crecocha 34, 2020.
- Cruskinus 2043.
- Dalbertus pat. com. Gotardi 202. — Dalbertus com., cuius filii habent ius hereditatis in Grodnice p. m. Borek 254.
- Dalebor pat. com. Michaelis 365.
- Daniel pat. Henczkonis 905.
- Deblo nobilis 125.

Degno com. 9, 11, 36. — Degno pat. Simonis 33.

Dethlebus pat. Petri 119, 131, 205.

Dimitrius 2068.

Dirsicraus (Dirsko) com. 11, 12, 18, 77, 130, 131, 195, 231, 277, 570. — Dirsicraius pat. Rosec et Dirsicraii 151. — Dirsicraius com. senior 258. — Dyrsko pat. Iaroslai 251. — Dirsko pat. Predslai subagazonis 255. — Dirsicraius fil. Nimiri 322. — Dirsicraius com. fr. Thomislai 459. — Dirsicraius pat. Falonis 584. — Dirsicragius pat. Vincentii 804. — Dirsicraius com. fil. Dobrogosti 2039. — Dirsicrayus fil. Dobrogostii palatini Pozn. 1023.

Dirzlaus fil. Moiconis 318. — Dyrzlaus pat. Iohannis 808.

Dobegnevus 277.

Dobessius 223. — Dobesus pat. Ianusii 291. — Dobeslaus fil. Pancozlai 613. — Dobeslaus fil. com. Isbiluictonis dicti Ninossewiz 944. — Dobeslaus fil. Zyrae et Clarae 1280. — Dobeslaus pat. Andreae 1313. — Dobeslavicz Andreas 1395.

Dobrogostius miles magnus 3. — Dobrogozt com. 18, 130, 260. — Dobrogost miles 885. — Dobrogost pat. Thomislai 202. — Dobrogost pat. Iohannis et Godehardi 237. — Dobrogost fr. Thomislai, fil. Falonis castellani Gnezn. 276. — Dobrogost fil. Vincentii 392. — Dobrogost fr. Kelchonis 743. — Dobrogost com. pat. Abrahae 2039. — Dobrogost com. pat. Dirsicragii 2039. — Dobrogostius fr. Vincentii palatini Pozn. et Thomislai 1117.

Dolbricus miles 242.

Domeratus 151, 197, 207, 213, 595, 231, 258, 285, 316. — Domaradus pat. Boguslavi subcamerarii Polon. 584. — Domaradovicz Zimerus pat. Venslai, patruus Tesegurii (Po-

mor.) 737, 741. — Domarathowicz Iacobus pat. Wyrzbotae 977.

Domaslaus fr. Sulislai et Ieronimi, fil. Ieronimi, 986. — Domaslaviz Nicolaus com. 951. — Domaslaviz Martinus fil. Nicolai 1069.

Domastrin test. 154.

Domavncius test. 132.

Domicianus 2021.

Drogomirus 69, 179. — Drogomirus pat. Swantoslai 282. — Drogomirus fr. Zbiluti, fil. Andreae de Kozielsko, 367.

Drogosław pater Petri 570. — Drogoslaus pat. Petri, patris Wysaci laici, 1087. — Drogoslavicz Petrus iudex curiae 1014. — Drogoslavicz Iacobus iudex Kalis. 1036, 1042. — Drogoslavicz Iacussius 1480.

Erkinboldus (*vide etiam* Arkemboldus, Herkenboldus) fr. Ianconis palatini Kalis. 322.

Eusebius 203.

Eustachius 195, 324. — Eustachius com. fil. Iohannis 202, 302, 321. — Eustachius com. et Voyzescko fratres 387. — Eustachius pat. Ianici et Iosephi 576. — Eustachius pat. Andreae 956.

Evardus test. 304.

Evernandus miles 152.

Evrardus patruus Andreae clerici Lancic. 267.

Fal pat. Iarostii 344. — Fal fr. Bronissii fundatoris Paradysi, pat. Iarostii iudicis Gnezn. et Kalis. 362. — Fal fil. Sandivogii 387. — Chualde 570. — Fal fil. Dirsicraii 584. — Falo Albus pat. Iohannis canonici Gnezn. 1459, 1460. — Phalo Albus pat. Iohannis canonici Wrocław. 1787.

Florianus pat. Alberti 267. — Florianus b. m. 309, 699.

Franczko Czesnikovicz 1653.

Gabriel pat. Cevley 611, 612.

Gayco pat. Henrici 1612.

- Gallus test. 186. — Gallus fr. de Bohemia 898.
 Gardomirus pat. Andreae 1191.
 Gedko 175.
 Georgius fr. Nicolai et Rudolphi, fil. Michaelis, 732.
 Gerlacus fr. Ieroslai 306.
 Gervardus 18, 242. — Gervardus pat. Bogusae 251.
 Gervoldus 277.
 Gisbrechtus fil. Albrachti 251.
 Giza 998.
 Gnevomirus 2020, 491.
 Goczalius fr. Henrici 950.
 Golug miles ducis Kazimiri (Kujaw.) 228.
 Gorytho 2020.
 Goslavus miles 176, 203, 217. — Goslavus com. fil. Bugivogii 202.
 Gostec 243.
 Gosciradow (Gostyradic) 2020.
 Gotardus mil. 2054, 203, 242. — Gotardus fil. Dalberti 202. — Godehard fil. Dobrogosti 237. — Gotardus pat. Henrici 2039.
 Gotfridus pat. Andreae 1035.
 Gohtpoldus 139. — Gothpoldus fr. Iankonis, fil. Abrahae, 1124.
 Gotewinus com. 867.
 Gowarish nobilis Polon. 66.
 Gregorius b. m. pat. Nicolai 357.
 Grzmislaus pat. Petri 993.
 Hasso senior test. 1246.
 Hector (Iactor) pat. Alberti 529, 569. — Hector pat. Bogussae 1053. — Hector fr. Alberti palatini de Brześć 1466.
 Henczko Danielis 905.
 Hencinus fil. Valterkini 1035. — Henkinus fossor salis, fil. Paulini, 1125.
 Henredus pat. Henzae 215.
 Henricus pat. com. Mironis 130. — Henricus fil. Hincanis 287. — Henricus fr. Bozatae filii Mironis 700. — Henricus fil. Miroconis 948. — Henricus pat. Sfethoslai 867. — Henricus fil. Swantoslai 906. — Henricus fil. Gotardi 2039. — Henricus fr. Goczalii 950. — Henricus Heyncovicz 1313. — Henricus Gayconis 1612. — Henza fil. Henredi 215. — Hinricus Theutunicus 1145.
 Herkenboldus (*vide etiam* Archenboldus, Erkenboldus) fil. Alberti 128. — Harcemboldus 139.
 Hinc pat. Henrici 287. — Hinc pat. Iohannis 408.
 Hesekinus 2046.
 Heylo test. 1186.
 Hildebrand iuvenis 2026.
 Hizeman miles 461.
 Hugo pat. Wissotae 126, 128, 230. — Hugo b. m. pat. com. Predpelci 231. — Hugoniz Andreas 365.
 Hugoldus clericus 2020.
 Hurostla (*vide* Chrostla) fr. Iohannis, fil. Yconis, 378.
 Hurostla, *vide* Grojec p. m. Babimost.
 Iacobus (Iacussius) 66, 69, 223, 243. — Iacobus miles de Brześć 450. — Iacobus Szotynuwig test. 201. — Iacobus fil. Slavomuri 272. — Iacobus clericus, fil. Alberti, 350. — Iacobus fr. Iohannis, Stephani et Nicolai, fil. Iacobi quondam praepositi Poznan. 578, 583. — Iacobus fr. Iohannis et Nicolai, fil. Adalberti filii b. m. Cechoslai castellani Kalis., 890. — Iacobus fil. Domaradi, pat. Wyrzbentae, 977. — Iacubovicz Pakoslaus 1175. — Iacobus 1883.
 Iactor *vide* Hector.
 Iacussius (Iacobus) pat. Petri 33. — Iacussius miles Fulconis archiepi. Gnezn. 176. — Iacussius fil. Chebdae palatini 1630.
 Iaczo fundator eccl. s. Sepulchri in Miechów 34, 2020.
 Ianec fil. Leonardi 255. — Ianic avunculus filiorum Voycechonis 272. — Ianko 570. — Ianko com. fil. Alberti 364. — Ianko pat. com. Nicolai 455. — Ianko pat. Albrachti quond. palatini Kalisiens. 674. — Ianko b. m. fr. b. m. Arcanboldi, pat. Phi-

- lippi archidiaconi Gnezn., Sandivogii subcamerarii Kalis., Nicolai palatini de Tczew et Michaelis subpincernae Kalis. 693. — Ianko Czystkoni 1022. — Ianko fr. Gotpoldi, fil. Abrahae, 1124.
- Ianussius com. 130. — Ianus 613. — Ianussius com. fr. Mironis 131. — Ianussius com. fr. Sezemae et Craynae, fr. Alberti, 230. — Ianussius pat. Bozatae 278, 287, 295, 603. — Ianussius fil. Dobesi 291. — Ianus pat. Petri 291. — Ianussius pat. Mironis 338. — Ianus fil. Bozenonis 335, 338. — Ianussius Bozatisch 886. — Ianussius fil. Peregrini 626, 644. — Ianussius com. fil. quondam Peregrini cum filiis, patroni eccl. s. Adalberti p. m. Kalisz 714, 2062. — Ianussius Drogoslavicz 1480. — Ianussius fil. Preczlai palatini Kalis. 1482, 1488.
- Iaraccho 288. — Iarachus fil. Iaroslai 531. — Iaracz com. subind. Poznan. 848. — Iaraczewicz Ianko 1313.
- Iaroslav armiger Kazimiri duc. Cujav. 228. — Iaroslav mil. fil. Dyrsconis 251. — Iaroslav fr. Gerlaci 306. — Iaroslav pat. Iarachii 531. — Iaroslav fil. com. Vincentii, fr. Iesconis, 622. — Iaroslav fr. Nicolai palatini Kalis. et Predpelci 841.
- Iarostius (Ieronimus) com. 230. — Iarostius fr. Bronissii et Sandivogii 126. — Iarostius fil. Falonis, fratris Bronissii fundatoris mon. Paradyż, 128. — Iarostius fr. Domaradi summi iudicis 309. — Iarostius fil. Falonis 344. — Iarostius fil. Falonis, fr. Sandivogii, 350, 351, 391. — Iarissewicz Peregrinus 864.
- Ierota com. 190, 230. — Ierota b. m. com. maritus Sirosllavae 287.
- Iasco 2068. — Iaszko pater Rupini 574. — Iesco fil. com. Vincentii, fr. Iaroslai, 622. — Iasco Menczicz (de Manczyce, *hodie* Manieczki?) 1313.
- Iaxa com. 223.
- Ieronimus (Iarota) pat. Sulislai, Domaslai et Ieronimi 986.
- Iohannes 18, 77, 243, 356, 2039. — Iohannes fil. Rozdalii, fr. Pretzlai etc. 33. — Iohannes fr. Mathaei 2020. — Ian Iancovich 64, 65. — Iohannes fil. Dobrogosti 151, 237. — Iohannes Magnus 186. — Iohannes pat. Eustachii 202, 302. — Iohannes armiger Kazimiri ducis Kujaw. 228. — Ianico fil. Eustachii 576. — Iohannes fil. Sulislavi 298, 1034. — Iohannes fr. Petri, fil. Thomae, 340. — Iohannes fil. Petri 603. — Iohannes fil. Richardi 344. — Iohannes fil. Richardi, pater Bozatae, 295, 603. — Iohannes com. fil. Richardi 413. — Iohannes fr. Hurostlae, fil. Yconis, 378. — Iohannes fil. Hiconis 408. — Iohannes fil. Sandivogii 613. — Iohannes fil. Iacobi quond. praepositi Pozn., fr. Iacobi et Nicolai, 578, 583. — Iohannes pat. Arnoldi 626. — Iohannes Bogumili 745. — Iohannes Peregrini 745, 2062. — Iohannes fil. Dyrsislai 808. — Iohannes fil. Mathiae iudicis Kujaw. 815. — Iohannes fr. Iacobi et Nicolai, fil. Adalberti filii Cechoslai castellani Kalisien. 890. — Iohannes her. ? 2070.
- Ioseph fil. Eustachii 576.
- Ivan Sechezlavich 64, 65. — Ivanovich Boguzlav 64, 65.
- Isajas fil. b. m. Nicolai custodis 595.
- Izislav miles (Kalis.) 77.
- Kagnimir (Cagnimirus) fr. Christonis 34, 2020.
- Katharina fil. Benjamin palatini Kalis. 1869.
- Kyelczo 919; 1313. — Kelch com. fr. Dobrogostii 743.
- Krczonowicz (Christian) Albertus 821, 1000. — Kyrzonovic Albertus, dictus de Stancik, 956.
- Krzywosad miles 570.

- Kylian 288. — Kylian pat. Ubislai 1313.
 Lanchomirus com. fr. Iohannis, marit. Dobroslavac, 442, 446.
 Lassota 2020, 132, 243. — Lassota pat. Sulconis 788.
 Laurentius 217, 611, 885. — Laurentius pat. Dobrogostii et Cesenthae de Staw 81. — Laurentius fil. Cesantae 277. — Laurentius pat. Venesclai 374, 391.
 Leonardus 2020. — Leonardus pat. Iohannis et Pribinae 255.
 Ludzmin pat. Borislai 33.
 Lurerfervirch (sic) com. Beroldus 330.
 Lutco fil. Pacoslai 802.
 Lutislavus com. 586.
 Lutognev 243. — Lutognev pat. Bozopazi 613. — Lutognev pat. Marci 613.
 Lypoltus fil. Sbyzlavae 64, 65.
 Macharius fil. Conradi 245. — Macharius pat. Marsonis 251, 278.
 Maczko Borkowicz fil. Pribislai palatini Poznan. 1140, 1145, 1185, 1188.
 Marcus 223. — Marco pat. Clementis 2027. — Marcus fil. Lutognevi 613. — Marcus fr. Samsonis, fil. Phalislai, 491.
 Margaretha filia Benjamin palatini Kalis. 1869.
 Marsol fil. Macharii 251, 278.
 Martinus 177, 375, 376. — Martinus fil. Rozdalii, fr. Borislai etc. 33. — Martinus fil. Albrachti 282, 357. — Martinus Pribislaviz 611, 612. — Martinus pat. com. Andreae 538. — Martinus pat. com. Zegothae 538. — Com. Martinus fil. Baranchonis 623. — Martinus Domaslavicz, fil. Nicolai, 1069. — Martinus fil. Thomislai 1081. — Martinus fr. Alberti 1165.
 Matheus fr. Andreae 2020. — Matheus fr. Iohannis 2020.
 Mathias 139. — Mathias dominus 421. — Mathias pat. Mistignevi 350, 351. — Mathias fil. Alberti 369. — Mathias fr. Bozatae, fil. com. Petri, 1050.
 Mauciva pat. Pretzlai canonici Gnezn. 1701.
 Meczkoicz Ubislaus 1313.
 Menczicz Iasco 1313.
 Mescenta pat. Ottonis 223.
 Mezslaus 885, 2063.
 Michael 223, 796. — Michael armiger Kazim. ducis Cuiav. 228. — Michael fr. Ychonis, fil. Mironis castellani Glogov., 275. — Michael fr. Yconis palatini Lignic., fil. com. Mirononis, 378. — Michael com. Daleboroviz 365. — Michael pat. Pelcae 611. — Michael pat. Nicolai, Georgii et Rudolphi 732. — Michael com. fil. Ianconis (palatini Kalis.) 890.
 Micora com. 21.
 Milessa com. 148. — Milesic Petricus 745.
 Milozlaus miles 77. — Milostius pat. com. Tholislai 202.
 Milvius b. m. pat. Swentkonis, fr. Andreae, Chiscik et Pribislavi 337.
 Miron com. 230, 243. — Com. Miron Henrici 130. — Miron com. fr. Iacussii 131. — Miro fr. Bodzathae, fil. com. Ianussii de Widzim 252, 338. — Miro fr. Bozatae, pat. Henrici et Bozatae 700. — Miro com. pat. Yconis palatini Lignicen. et Michaelis 378. — Mironesius fil. com. Petri, fratris patruelis Fulconis archiepi. Gnezn. 221.
 Miroslaus magister 650. — Miroslaus fil. archiepiscopi 291. — Miroslaus fr. com. Boguchwali 231. — Miroslaus fil. Visemiri 374. — Miroslaus fil. Mscivugii 407. — Miroslaus fr. Vincentii cancellarii, Nicolai palatini Kalis. et b. m. Bozatae, fil. Pretpelci, 504, 718, 743, 761, 864, 866. — Mirosco pat. Andreae 718. — Mirosco pat. Henrici 948.
 Misica fil. Viti 362.

- Mislimirus** com. 477.
Mistigneus pat. Trebeslai 245. — **Mistigneus** fil. Mathiae 350, 351. — **Mistigneus** pat. **Mistignevi**, **Sandivogii** et **Vislai** de **Zodyń** 397.
Mistivogius fil. com. **Blisborii** 529.
Mizsui 66.
Mlezcovicz **Bozata** 1036.
Mlodola 243.
Moyko pat. **Dirzlai** 318.
Montinus 11, 12.
Mroczo fil. comit. **Preczlai** 553.
Mscivugius pat. **Mirozslai** 407. — **Msczugius** pat. **Iaroslai** canonici **Gnezn.** 1863.
Mysico com. (Pomeran.) 18.
Mystinus de Pomerania, pat. **Borislai**, 937.
Mysczuyus (**Mistivogius**?) fil. **Blizborii** 1041. — **Mzuy** (**Mizsui**?) pat. **Nicolai** 611.
Nanker 645.
Nanzlav homo ducis **Boleslai** 3.
Naszlen com. 330.
Nasan fil. **Bogutae** 383.
Naslaus pat. **Boguslai** 33.
Na-segnevus com. (ter. **Ravens.**) 477.
Nazel fr. **Bozatae**, filii b. m. **Iohannis** castellani de **Międzyrzecz** 375, 376.
Nemera 243, 857. — **Nemera** pat. **Dirsicraii** 322. — **Nemera** pat. **Vincentii** 350, 351, 392.
Nessebrandus 2021.
Neveling test. 584.
Neysnoviz (*vide* **Ninos**) com. **Boguslaus** 949.
Nicolaus com. 223. — **Nicolaus** fil. **Stupotae** 33. — **Nicolaus** fil. **Mistivui** palatini de **Łęczyca** 597. — **Nicolaus** fil. **Mzuy** 611. — **Nicolaus** fil. palatini 613. — **Nicolaus** fr. **Simonis** tribuni de **Santok** 337, 338. — **Nicolaus** miles, fil. quondam **Gregorii** 357. — **Nicolaus** fil. **Boguphali** 362. — **Nicolaus** fil. **Selinozae** 603. — **Nicolaus** com. fil. **Bozatae** 582. — **Nicolaus** dictus **Boczanht** 834. — **Nicolaus** **Bozacicz** 1069. — **Nicolaus** fil. **Predpelci** 603. — **Nicolaus** **Iankovicz** com. 455. — **Nicolaus** com. fil. **Sandivogii**, fundatoris monast. **Paradyż** 491. — **Nicolaus** fr. **Iohannis**, **Stephani** et **Iacobi**, fil. quondam **Iacobi** praepositi **Poznan.** 578, 583. — **Nicolaus** fr. **Thilonis** praepositi de **Santok**, **Iacobi** cancellarii et canon. **Poznan.**, **Iasconis** notarii et **Stephani** 633, 634. — **Nicolaus** miles, fil. **Abrahae** 644. — **Nicolaus** fr. **Georgii** et **Rudolphi**, fil. **Michaelis** 732. — **Nicolaus** fr. **Iacobi** et **Iohannis**, fil. **Adalberti** de **Szczonowo**, 890. — **Nicolaus** fil. **Adalberti**, filii **Zechoslai** castellani **Kalisien.**, 890. — **Nicolaus** **Domaslawiz** com. 951. — **Nicolaus** pat. **Martini** **Domaslavicz** 1069. — **Nicolaus** **Sbicneviz** 968. — **Nicolaus** filiaster **Iarandi** decani **Gneznens.** 1844.
Ninos fil. **Isbiluictonis** dicti **Ninossewiz** 944. — **Ninos** et **Dobbeslaus** comit., filii com. **Isbiluictonis** dicti **Ninossewiz** 944.
Obecanus cocus et servus 311. — **Obechan** fr. **Boguphali** 272.
Obolitus fil. subcamerarii **Kalisien.**, heredis de **Wapno** p. m. **Kcyń** 1546.
Odolanus com. 11, 12, 597.
Odolcovic **Bogufal** 2039.
Ogerius pat. **Petri** 130, 237, 293.
Ogonovich **Paulus** miles (**Lancic.**) 859.
Olsamus 699.
Oracius pat. **Stephani** 613.
Ostrovodius pat. **Stephani** 613.
Ottho 2020. — **Otto** fil. **Zyronis** 34, 2020. — **Otto** **Mescentae** 223. — **Otto** fr. **Pribislai** 223.
Ozstash nobilis **Pol.** 66.
Pacoslaus com. (**Bacosclavus**) 11, 12, 18, 258, 316, 645. — **Pacoslavus** fil. **Scadrici** 291, 302, 321. — **Pacoslaus** fil. **Scedrici** 694, 834. — **Pancoslaus** pat. **Dobeslai** 613. — **Pacoslaus**

- pat. Lutconis 802. — Pakoslaus Iacubovicz 1175.
- Pancratius test. 362.
- Pantynus Stephaniwiz test. 201.
- Paulinus pat. Heynconis fossor. salis 1125.
- Paulus fr. Zemwae 3. — Paulus com. fil. Pretpelkonis 28. — Paulus Slupoviz 318. — Paulus com. pat. Victoris 690. — Paulus Ogonovich miles 859. — Paulus fil. Caudae, pat. Troyani 1272. — Paulus Poloni (fil.) 1837.
- Pelca 491. — Pelca fil. Michaelis 611.
- Peregrinus b. m. pat. comit. Ianussii 714. — Peregrinus pat. Iohannis 745. — Peregrinus pat. Iasconis tribuni Kalis. et Philippi 2062. — Peregrinus pat. Philippi 970. — Peregrinus Iarissewicz 864.
- Petrus domin. 346. — Petrus 129, 174, 362, 914. — Petrus com. (Wlast) fr. Boguslai 2021. — Petrus (Wlast) 2025. — Petrus fil. Iacussonis 33. — Potrec fil. Ceslai 64, 65. — Petrus fil. decani 73. — Petrus fil. Dethlebi 119, 131, 205. — Petrus com. pat. Mironesii, fr. patruel. Fulconis archiepi. Gneznens. 221. — Petrus com. Oggerii 130. — Petrus fil. Hoieri 237. — Petrus Ogervicz com. 293. — Petrus pat. Thomae 597. — Petrus fil. Ianussii 291. — Petrus fr. Bliźborii 308. — Petrus fr. Iohannis, fil. Thomae, 340. — Petreo com., cognatus Boguslai epi. Poznaniens. 356. — Petrus com. fil. Zlawnici 272, 374. — Petrus pat. Ianusii 603. — Petrus pat. Iohannis 603. — Petrus fil. Unei Cromolic 613. — Potrech fil. Cevleii 613. — Petrus Droggeslavi 570. — Petrus pat. Wysaci, fil. Drogoslai, 1087. — Petrus Drogoslavicz, iud. curiae Vladislai her. regni Polon., 1014. — Petrko pat. Simeonis et Petrkonis 722. — Petrko fil. Petrkonis, fr. Simeonis 722. —
- Petrus Symanovicz 1014. — Petrus Milesic 745. — Petrus Stosewicz 749, 828, 914, 973, 998. — Petrus fil. Sulconis, filiaster Iacobi archiepi. Gnezn., sororius eius Iohannes fil. Mathiae iudicis Cuiav., 815. — Petrocho fil. Bozatae 906. — Petrus com. pat. Mathiae et Bozatae, patruus Andreae, 1050. — Petrus Grzmislai 993.
- Phalimirus pat. Stephani 544.
- Phalislus pat. Marci et Samsonis 491.
- Philippus fil. Peregrini 2062, 970.
- Polzco 645.
- Polonus pat. Pauli 1837.
- Pomeranus 18.
- Prandotha 2068. — Prandotha pat. Petirconis dapiferi Poznan. 458. — Prandotha pat. Petri castellani Poznan. 472. — Prandota fil. quond. Petri palatini Poznan. 879, 882.
- Predzlaus com. 18. — Preclavus fr. 2020. — Predeslaus fil. Rozdali, fr. Putenis etc., 33. — Przeczlaus com. pat. Mroczkonis 553. — Prsezlaus pat. Prsezlai 906. — Prsezlaus fil. Prsezlai 906.
- Predpelc 284. — Pretpelk pat. comitis Pauli 28. — Pretpelk com. fil. quond. Hugonis 231. — Predpelk pat. Nicolai 603, 613. — Predpelk pat. Miroszlai 718, 761. — Predpelk fr. Nicolai palatini Kalis. et Iaroslai 841.
- Predwoy com. 18.
- Pribco fil. Pribislai castellani Lubucens. 451. — Pribco Raciborii 1078.
- Priben 186.
- Pribigneus com. 191. — Pribigneus fil. Woicechae, maritus Zdislavae 190.
- Pribina fil. Leonardi 255.
- Prebzlaus mil. 145, 228. — Pribzlaus 243, 796. — Pribislaus fr. Ottonis 223. — Pribislaus Martini 611, 612. — Pribislaus fil. Borconis (palatinus Poznan.) 1003.
- Primiborus test. 201.

- Putcummir miles 1071.
 Puten fil. Rozdali, fr. Vitoslai etc., 33.
 Raciborius mil. (Kalis.) 77. — Ratibor test. 362. — Raciborius com. fil. Marcussii 626. — Raciborius pat. Pribconis 1078. — Ratiborius fr. Iohannis epi. Poznan. 1200.
 Raczon com. 305.
 Radislav 9.
 Radoslaus 2020.
 Radwardus miles 356.
 Raphael pat. Sobesiri 893.
 Ragisco incola 537.
 Rainerus 1593.
 Ratzlava relicta Clementis com., mater Visenegae magistrae in Staniątki 407.
 Richardus pat. Iohannis 413. — Richardus pat. Iohannis patris Bozetae 603.
 Rozdalus pat. Borislai, Martini, Vitoslai, Puten, Predslai, Iohannis 33.
 Rosec fil. Dirsicraii 151.
 Rospanche fr. Obechan et Boguphali 272.
 Rudolfus sacerdot. fr. Stephani 18. (Dodataki.) — Rudolphus fr. Nicolai et Georgii, fil. Michaelis, 732.
 Rupinius fil. Iaschkonis 574.
 Ruprechtus cum fil. 454.
 Schamborius 2031, 645.
 Salthema 2020.
 Samson mil. 245. — Samson fr. Marci, fil. Phalislai, 491. — Samson pat. Alberti 993.
 Sandivogius fr. Vincentii cancellarii Polon. 64, 65. — Sandivogius fr. com. Bronissii fundatoris monasterii Paradyż 126, 128, 491. — Sandivogius fr. Iarostii, fil. Falonis, 351, 383. — Sandivogius pat. Iohannis 613. — Sandivogius com. fil. com. Ianconis palatini Poznan. 546. — S(andivogius) traditor castri Kalisz 562. — Sandivogius fr. Henrici, fil. Svantoslai, 906. — Sandivogius fr. Margarethae et Katharinae, filiar. Beniamin palatini Kalis. 1869.
 Sator com. 190. — Santor com. 230.
 Saulus com. 11, 12.
 Sbicneviz dictus Nicolaus 968.
 Scarbimirus com. 131.
 Stedricus (Scedricus) test. 271. — Scedricus pat. Pacoslai 291, 302, 321. — Scedricus com. pat. Stephani castellani de Krobia 549. — Scedricus pat. Pacoslai 694, 834. — Scedric (castellan. Karsiec?) pat. Pakossii, Iasconis et Scarbimiri 1313.
 Segeneus Brevis 1096.
 Segota *vide* Zegota.
 Selinoga pat. Nicolai 603.
 Serava 177.
 Servatius com. 230.
 Shebor *vide* Wszebor.
 Siaradus test. 145.
 Sibnus nobilis (Siles.) 586.
 Simon 139, 355. — Simon fil. Degnonis 33. — Simon pat. Iohannis 415. — Simeon fil. Petrkonis 722. — Simon pat.? Petri 1014. — Symanovicz Petrus castellanus Poznan. 1049.
 Siroslawa relicta b. m. comit. Iarotae 287.
 Sixtus com. 412. — Sixtus fil. Virbentae 644.
 Slavanta miles de Dobrów (p. m. Koło) 805.
 Slavnicus (Zlavnicus) fil. Zbiluthi 374. — Slavnicus pat. Petri et Izbyluti 272. — Slavnicus pat. Petri 374.
 Slavomur pat. Iacobi 272.
 Slupoviz Paulus 318.
 Smelingus testis 584.
 Sobesir fil. Raphaelis 893.
 Sowka, nobilis domina, 1939.
 Spithigneus com. 11, 12.
 Stasco com. 549. — Stanislaus 556. — Stanislaus fr. Woycech, fil. Andreae b. m. castellani de Nakło, 554.
 Stephanus com. 2020. — Stephanus 356, 491. — Stephanus fr. Rudolphi sacerdot. 18. — Stephanus Andrejovich 64, 65. — Stephanus fil. Vincentii 175. — Stephanus pat. Pantyni

211. — Stepanus pat. Bonaventurae 211. 212. 442. — Stepanus fil. Vithonis 207. — Stepanus fil. Cracoviensis 411. — Stepanus fil. Ostrovoici 411. — Stepanus fil. Puchneri miles dux Muscovi. Pomer. 544. — Stepanus fil. Iacobi Iohannis et Nicolai fil. Iohannis paterpositi Pozn. 550. 553. — Stepanus fr. Thomeus paterpositi de Sarcok. Iasovis notarii dux Premisl. Iacobi canonici Pozn. et cancellarii 533. 534. — Stepanus fil. Sventopolonis 1045.
- Stoyneus (Kalis.) 436. — Stoyneus com. 537. 539. 532. 776. — Stoyneus baro 811. — Stoyneus 214. — Stoyneus com. fr. Rosonis venatoris Kalis. 562. — Stoyneus venator Roson. venator Kalis. 641. 722.
- Staszewicz Petrus com. 749. — Staz pat. com. Petri castellani de Novo Mir 801. — Staszewicz Petrus 828. — Stoborzewicz Petrus com. burgrav. Kalisien. 890. — Stoschowiec Petrus 904. 914. 973. 998.
- Stras fil. Petri 272. — Strazewicz Sbylud com., pat. Alberti. 838.
- Strezo com. 18. — Stresco pat. Nicolai canonici Gneznens. 1863.
- Stronslava relicta com. Andreae, mat. Alberti. filia comit. Vilconis 278.
- Stupota pat. Nicolai 33.
- Suco pat. Svantoslai 564.
- Sulizelavus nobilis (Szl.) 586. — Sulisclavus Tesseradawiz test. 201. — Sulislaus pat. Iohannis 298. — Sulislaus fil. Brodonis, fr. Bogussae, pat. Bogussae. 472. — Sulislaus fr. Domaslai et Ieronimi. fil. Ieronimi, 986. — Sulislaus pat. Iohannis 1034.
- Sulko 663. — Sulko Lasotae 788. — Sulco fr. Iacobi archiepi. Gneznens., pat. Petri, 815. — Sulco sororius Dobrogostii palatini Poznan. 937.
- Swantomir Boznovic 613.
- Svatoslaus 309. 44. — Svatoslaus fil. Ierogomiri 282. — Svatoslaus fil. Sueonis 364. — Striboslaus fil. Henrici 567. — Svatoslaus pat. Henrici et Sandrugi 505.
- Svato miles Glogow. 1052. — Swen-tek fil. quondam. Milon. pat. Brodonis. patris Andreae. Chiscik et Priestlavi 557.
- Sventopolk pat. Stephani 1045.
- Szwamus fil. Waysefi 2060. 2061.
- Szczynwiz Iacobus 201.
- Tarsimus (de Tarce?) com. 701.
- Tedivus com. Maior. Polon.) 586.
- Tessera pat. Sedislavi 201.
- Theodericus fr. Nicolai epi. Poznaniens. et Bromizlai 607.
- Thokmens (Bartholomaeus) pat. Alberti 251.
- Thomas com. 18. 131. 231. — Thomas fil. Petri 597. — Thomas fr. Iohannis castellani de Srem 308. — Thomas pat. Petri et Iohannis 340. — Thomas fr. Bodzantae epi. Cracoviens. 1364.
- Thomislaus 364. — Thomislaus nobilis 1570. — Thomeslaus com. fil. Dobrogosti 202. — Thomislaus fr. Dobrogosti. fil. Falonis castellani Gneznens. 276. — Thomislaus fil. Bogumili 362. — Thomislaus fil. Virbentae 374. — Thomislaus pat. Vincentii 603. — Thomislaus pat. Vincentii castellani de Santok 475. — Thomislaus fr. Vincentii palatini Poznaniens. et Dobrogosti 1117.
- Tumislaviz Martinus 1081.
- Tolislavus fil. Milostii 202.
- Trebeslaus fil. Mistinevi 245.
- Treboricus Pomoranus 977.
- Troyanovicz Ysbeluth 1049. — Troyanus fil. Pauli Caudae palatini Lancic. 1272.
- Tuto (Teuto) Theutonicus 34, 2020.
- Ubizlavus baro 355. — Ubislaus fil. Kyliani 1313. — Ubislaus fil. Meckonis 1313.

- Uneus pat. Petri 613.
 Valterkinus pat. Hencini 1035.
 Velizlaus 277.
 Vaysel pat. Sywani 2060, 2061.
 Venceslaus 243. — Venceslaus fil. Laurentii 374, 391. — Venceslaus fr. Benjamin castellani de Przemyśl 392.
 Wendekinus 2043.
 Wernerus pat. Alberti 1178.
 Vestko b. m. pat. Dirzycraii de Kopaszyce et b. m. Vincentii patris Iesconis et Iaroslai 622.
 Victor fil. quond. comitis Pauli 690.
 Vilk fil. Iohannis 267.
 Vincentius com. 231. — Vincentius pat. Stephani 175. — Vincentius pat. Andreae 177. — Vincentius fil. Nemeræ 350, 351, 392. — Vincentius pat. Dobrogostii 392. — Vincentius fil. Thomislai 603. — Vincentius fr. Benjamin castellani de Międzyrzecz et Andreae iudicis curiae 609. — Vincentius b. m. com. fil. Vestkonis, pat. Iesconis et Iaroslai, fr. Dirzycraii de Kopaszyce 622. — Vincentius com. fil. quond. com. Dirsicragii 804.
 Vinsclavus test. 201.
 Wirbenta 355, 1041. — Virbenta pat. Thomislai 374. — Virbenta fil. Clementis 81, 580. — Virbenta pat. Sixti 644. — Wyrzbota fil. Iacobi filii Domaradi 977.
 Wirzch et Arnoldus, filii Gotfridi 454.
 Wislaus test. 632.
 Wissemirus com. 230. — Visemirus pat. Mirozlavi 374.
 Visenega filia b. m. com. Clementis et Ratzlavae 407.
 Wissota com. 230. — Wissota fil. Hugonis 126, 128. — Wiszota pat. Wlosthonis 2062.
 Witco pat. Stephani 287. — Vithgo fr. Gedkae castellani de Sącz 2027. — Vithko com. Wenceslawowic 641.
 Vitoslaus fil. Rozdali, fr. Martini etc., 33. — Vitoslaus pat. Antonii 309.
 Vitus com. pat. Stronslavae relictæ Andreae 278. — Vitus pat. Andreae 342. — Vitus pat. Misiconis 362.
 Wlaz com. 586.
 Vlodimirus 2021.
 Vlostei test. 73. — Wlostho fil. Wiszotæ 2062.
 Woicech miles (Kalis.) 77. — Woycho 272. — Woyzich miles (Brześć) 450. — Woycech fr. Stanislai, fil. Andreae b. m. castellani de Nakło 554. — Woicecha mat. comit. Pribignei 190.
 Voizlavus fr. Gethkonis epi. Cracoviensis. 34, 2020. — Woizlaus pat. Borconis 318, 730.
 Voyzescko fr. comitis Eustachii 387.
 Wrocslaus com. 586.
 Wszebor com. test. 9. — Shebor com. 11, 12. — Wszcheborius pat. Petri magni palatini Kujaw., castellani Kruszwic, 33. — Wseborius b. m. 2020.
 Wysacus fil. Petri filii Drogoslai 1087.
 Wysna 3.
 Wyzeslaus (limitator), (Wochisco iud. Poznan.?) 953.
 Ycho fr. Michaelis, fil. Mironis castellani de Głogów 275, 378.
 Ycco pat. Hurostlae et Iohannis 378.
 Yzbelut *vide* Zbilut.
 Zavisa 611.
 Zbilut (Sbyluth) 3, 9, 11, 12, 36, 207, 272. — Zbilud, Poloniae civ., pat. Zlawnici, Svantoslai et Drogomiri 18. — Zbilud fil. Slawnici, fr. Petri, 272. — Zbilut fr. Drogomiri, fil. Andreae de Kozielsko, 367. — Zbilut pat. Zlawnici 374. — Sbylud Strazsevicz 272, 838. — Sbilut fil. Slawnici b. m. castellani de Nakło 919. — Ysbeluth fil. Troyani 1049.
 Sbyzlava mat. Lypolti 64, 65.
 Zdislava cons. comit. Pribignei 190.
 Segota 223. — Zegota com. fil. Martini 538.
 Zemiclaus 491. — Zemwa fr. Pauli 3.

- Zlavo com.* 385.
Zyra pat. Dobeslai et Clarae 1289. —
Zyro pater Ottonis 34. 2020.
Zyzema 9.
Azenap Hanczel. civ. de Grodzisk 1764.
Archidiaconorum officia 150.
Arcugowe, p. m. Gniezno. 577, 1064, 1065, 1589.
Arnoderi p. m. Zalewo (Saalfeld) (Prus.),
Pleban. Iacobus 1192.
Arnstem Albertus de. 591. — Waltherus de, 2055, 452.
Arnsvalde vide Choczno.
Assessor ducis sive Lantwojt 311, 419, 546, 549, 639, 649, 680, 718, 807.
Asti m. (Piemont.)
Mercator Iacobus de Malabayla 1243.
Austria.
Dux Albertus 1277.
Avignon. Diocesis 1243, 1364, 1540.
- Babice* p. m. Kazimierz (Łęcz.) 999, 1594.
Babice p. m. Zator (Krak.) Sal archiepiscopi 7.
Babick silva p. m. Frydland 1778.
Babimost alias Potopicko, m. 347, 1099, 1450, 1975.
Pleban. Nicolaus 1137.
Districtus de, 1930.
Babin p. m. Środa 1903.
Her. Grzimpcio 2007.
Babino pons in opp. Opatówek 1163.
Babki p. m. Poznań 1511, 1513, 1514, 1949.
Babule p. m. Tarnów (Krak.)
Her. Chotco 1743.
Bachorce p. m. Kruszwica 7.
Bachorzewo p. m. Jarocin 2011.
Badele, Hening, Griseko et Zabello de, 917.
Badelow Cristophor, consul de Tuczno, 1961.
Badów p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
Baer (Bere). Heningus marsalcus Warcisłai ducis Pomor., pat. Heningi, 1071. — Nicolaus commendator domus s. Iohannis ante Poznań 1264, 1278. —
Tiez her. de Opalenica 1938, 1946.
Baerwalde m. (M. Br.) 1518.
Baków p. m. Łowicz 1354, 1380.
Balczewo p. m. Inowrocław.
Her. Otto de Przechód 1593
Balice p. m. Stobnica (Krak.)
Hered. Andreas 2068.
Gregorius 1495.
Iasco castellan. Wisliciens. 2072.
Balin p. m. Uniejów (Sier.)
Scarbimirus de. 1516.
Ballistarius (ducis Premisl) Herman 106.
Balster p. m. Nowy Kalisz (N. M.) 1284.
Balzen p. m. Osterode (Prus.) 1262.
Baldrychów p. m. Podłębice (Sier.) 587.
Bamberg m. (Schwab.)
Episc. Iaroslau fil. Boleslai ducis Siles. 2020.
Banvel os. zn. p. m. Kraków 34, 2020.
Bancz Iohannes et Arnoldus, fres. de, 1823, 1824.
Banczen Hermanus et Henricus, fres. de, 1458.
Bane os. zn. p. m. Dolsk 1295.
Pleban. Vitko 1811.
Bang Nicolaus dictus 1455.
Banino p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.
Banthleben Io. de, 1324.
Baran. Iohannes 1313. — Nicolaus advoc. Kalis. 1414. — Nicolaus canon. Lubusz. 1613.
Baranowo p. m. Gniezno 1354.
Baranowo p. m. Kępno 311.
Baranowo p. m. Kruszwica.
Com. Martinus de, 627.
Barbey Waltherus de, 2055. — Wipertus de, 953.
Barcik p. m. Gostyń (Maz.) 766.
Barcinek p. m. Pobiedziska 1196, 1318.
Bardeleve Hermannus de, praeceptor curiae Wielawieś Ordinis Templar. 961.
Bardo p. m. Września 946, 2047.
Barkowice p. m. Sulejów (Sier.) 593.
Barnim terra (Brandenb.) 1518.

- Barnowiec** p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.
- Barow?** p. m. Trzemeszno, civitas et castrum 898. (*Vide Zbar.*)
- Barkocino** p. m. Skarszewy (Pom.) 740.
- Barones** *vide* *Vocabula linguae alienae.*
- Barsnitza?** p. m. Gdańsk 2060, 2061.
- Bartochowo** p. m. Warta.
Her. Wirzbanta pat. Iacobi et filiae 1323.
- Bartodzieje** p. m. Wągrowiec 18, 590, 1917.
Scult. nobilis Grabiec 1867.
- Bartodzieje** p. m. Bydgoszcz 836.
- Bartoszewice** p. m. Kobylin 643, 1977.
- Baruchowo** p. m. Kowal (Kuj.)
Martinus de, subpincerna, fr. germ. Nicolai succamerar. Dobrzinens. 1878.
- Barunczki** Maczei, scabinus de Konin, 1680, 1681.
- Baruth** m. (M. Br.) 1518.
Henricus de, 275.
Com. Paulus, dictus, 749.
- Barven** Hermanus de, 987.
- Baricz** os. zn. p. w. Ołobok 81, 675.
- Basilea** m.
Episc. Petrus praeposit. Wissegrad., cancellar. regni Polon. 884.
- Batkowo** p. m. Inowrocław 503.
- Batzwitz** p. m. Greifenberg (N. M.)
Hasse Wedell de, 1884.
- Baumgarten** p. m. Dramburg 1284.
- Baunvater** Nicolaus, advocatus de Kleczew, 1556.
- Bavaria.**
Princeps Rudolfus 2045.
- Baylius** *sen* Advocatus 1669. *Vide* *Advocatus.*
- Będlewo** p. m. Stęszewo.
Albertus de, canon. Poznan. 1586.
Laurentius de, 1978.
Nicolaus de, fr. Iohannis epi. Poznaniens. 1227.
- Bednary** p. m. Łowicz 1404.
- Bednarzevo** os. zn. p. m. Słupca 757.
- Będzieszyn** p. m. Raszków.
Dyrzco de, 1313.
Nicolaus de, 1391.
- Beelitz** p. m. Reppen (N. M.) 1330.
- Beelitz** m. (M. Br.) 1518.
- Begarewiz?** p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.
- Beghardi** 1674.
- Bel** Henricus, canon. Gnezn. 1863.
- Belbuk** p. m. Treptow a. d. R. (Pom.)
Monasterium Ord. Premonstr. et Cisterciens. 790.
Abbas Bavo 377.
Capellan. Hescelinus 377.
- Belchowe** Otto de, 323.
- Belęcin** p. m. Osieczna.
Her. Adam 1476.
- Beleczkowo?** p. m. Lawenburg (Pom.) 740.
- Belny?** (Maz.) 1781.
- Belobrese** os. zn. p. m. Słomniki (Krak.) 34, 2020.
- Belski las**, silva p. w. Bielsk, m. Pelplin, 725.
- Benasseva** Iudaea Pozn., usuraria, 1763.
- Bendzieszno** p. m. Gdańsk 975.
- Beneficus** 33, 174, 292, 330, 367, 469, 580. — Beneficiarius 441. — Benefici abbatis 119, 236. — Benef. ducis 292, 330, 580, 712.
- Bentz** Beteko de et Heydenricus 452.
- Benewyz** Iacobus, Nicolaus et Beenen, fres. 1026.
- Benexuo?** p. m. Gora (Szl.) 932.
- Benstede** Heningus de, fr. Henrici, 1015, 1017, 1092.
- Benstock** Harthko, quond. advocatus de Kamień, 1633.
- Berchensleve?** Burchardus de, 987.
- Berge** (Mons) p. m. Magdeburg.
Monasterium.
Abbas Albertus de Wernigherode 2055.
- Bergil** Niczko, scabinus de Konin, 1680, 1681.
- Berkmeyster** Heinkinus, fossor salis, 1125.
- Berlin** castrum (Brand.) 1087. — Urbs 1518.
- Berlinchen** m. (N. M.) 1518.
- Berneuchen** m. (N. M.) 1248, 1303, 1518.

Bernstein m. (N. M.) 1518.
Pleban. Gervinus 1186.
Beeskow m. (M. Br.) 1518.
Beth Woyto, pat. Theodorici, 1837.
Betki? p. m. Mogilno 1827.
Beuthen p. m. Trebbin (M. Br.) 1518.
Beverdick p. m. Czaplinek 570.
Beverstein (Biberstein) Gunterus, fil. b. m. Rudolphi de, cum cons. Iarozlava filia Viszlavae, filiae b. m. Iactoris, 451.
Beyersdorf p. m. Landsberg a. W. 1330.
Biała m. i gród (Maz.) 477.
Pleban. Iacobus 1602.
Scriptor de, Florianus 999.
Castellan. com. Andreas Mosciczh 1131.
Biała p. m. Rychwał 522.
 Opole 673.
Biała p. m. Trzcianka 249, 1037.
Biała p. m. Wieleń 786.
Biała p. m. Wieluń 471, 878, 1174.
Biała p. m. Sulejów (Sier.) 587.
Biała (Kl. Bielau) p. m. Sobótka (Szl.) 2021.
Białaczów m. (Sand.) 1840.
 Prandota de, episc. Cracov. 438.
Białcz p. m. Kościan.
 Petrus de, 940.
Białe błoto (Album lutum) p. m. Człopa 249.
Białków p. m. Koło 432, 806, 1364.
Białogród m. (Pom.) 740.
Subcamerarius com. Ieronimus 556.
Białokosz p. m. Pniewy 479, 504, 743.
Białosłowie p. m. Wyrzyska 88, 759, 1033.
Białowieża p. m. Mroczka.
Her. Nicolaus Zegarz 1909.
Białowieże p. m. Lobżenica? 116.
Białozewin p. m. Żnin 7, 1192, 1354.
Białynin p. m. Jeżów (Maz.) 1404.
Biberstein Gunther de, 645, 788, 860, 930. — Gunther et Iohannes de, 939, 952. — Henricus fil. comitis Guntheri de, 944. — Hans und Ulrich, Gebrueder von, 1801, 1806.
Biechowo w. i gród p. m. Września 632.
Pleban. Nicolaus 1903.

Hered. Mathias 2009.

Nicolaus palatinus Pozn. 1140, 1244.
 Territorium 137.

Castellani.

Ianussius fil. Nicolai palatini Kalis. 1331, 1370, 1391, 1419, 1447, 1454, 1464, 1507, 1509, 1513, 1514, 1534, 1535, 1553, 1562, 1597, 1612, 1648, 1663, 1667, 1739.

Iohannes 451.

Marcussius fil. Luthognevi 488, 624, 636, 641.

Mogek 1804.

Nicolaus 1044, 1072, 1098.

Preslaus Dirskonis fil. 299, 303.

Sventomirus 714, 718, 725, 726, 745, 795.

Thomislaus 1154.

Vincentius 1590.

Biecz m. i gród (Krak.) 1486, 1495, 1709.

Castellan. Pasko 1486, 1495, 1583, 1916.

Bieganin p. m. Raszków 2047.

Woysslaus de. fil. Goslai, 685.

Bieganowo p. m. Września.

Hered. Barnabas 1363.

Dirsko vexillifer Poznan. 1850, 1954.

Iaracius 1753.

Iohannes 1415, 1490, 1519.

Iesco et Iaroslaus de, fil. b. m. Vincentii, 622.

Bieganowo p. m. Lelów (Krak.) 34, 2020.

Hered. Nicolaus fil. Gethczae, ac dom.

Sventoslava relictia Imislai, 1409, 1495.

Thomislaus fil. Woyslai 1392, 1409, 1486, 1495, 1583.

Bielawski Stanislaus 1826.

Bielawy m. (Maz.)

Albertus de, canon. Łęczyc. 1786., canon. Gnezn. 1820.

Bielawy p. m. Pyzdry 344.

Bielawy p. m. Wronki 786.

Bielawy p. m. Żerniki.

Hered. Borislaus 1390.

Thomas 1877.

- Bielejewo** p. m. Mieszków 395, 646.
Bielewo p. m. Krzywín.
     Czewlegius de, 1381.
     Leonardus de, 847, 1720.
     Nadmirus de, 1649.
     Tabernator Pelgzim Iudex 2019.
Bielice p. m. Drzeń 297.
Bielsk m. (Maz.?) Ecclesia s. Iohan. Baptistae 3.
Bielsk p. m. Gniew (Pom.) 725.
Bielsko m. (Płoc.?) Ecclesia s. Iohannis Bapt. 3.
Bielsko p. m. Międzychód 619, 902.
Bielsko p. m. Strzelno 32, 84, 1378.
Bieniondzyce p. m. Wieluń.
     Albertus de, 1174.
Bierutów m. (Szl.) 952. — Iohannes de, civis Pyzdrens. 1171.
Bierzglin p. m. Września 1364.
     Hered. Iohannes 1379.
     Iohannes castellan. Kalis. 1848.
Bierzgłowo (Birglau) p. m. Ostromecko (Prus.)
     Commendator Theodericus 897, 898.
Biesiekiery p. m. Grabów (Łęcz.) 136, 304, 618, 655, 656.
Bieślin p. m. Trzemeszno 1354, 1589.
     Scult. Paulus 1424, 1789.
Biezdrowo p. m. Wronki 546.
Bieżyn p. m. Krzywín 719.
     Scult. Albertus 1649.
Bilsko os. zn. p. m. Łekno 1452.
Bindewin Ramboldus et Hermanus, fres. 323.
Biniszewo p. m. Kazimierz 1088.
Binkowo p. m. Śrem.
     Scult. Michael 1168.
Birkenbruch Mösse p. m. Czaplinek 297.
Birkenhain Albertus 1178.
Birkholz p. m. Falkenburg (N. M.) 1284.
Bischof (Pontifex) Gothco Nicolaus dictus, consul Pyzdrens. 933.
Bischofswerde Guntherus de, 888.
Bischofsheim Reinhard de, 905.
Biscopici? (Szl.) 586.
Biskow os. zn. p. m. Zaniemyśl. *Hereditas Golegonis filiorum* 354.
Biskupice os. zn. p. m. Bnin 1544, 1576.
Biskupice p. m. Kłocko 1354.
Biskupice p. m. Pobiedziska 1548.
Biskupice p. m. Ślesin 1088.
Biskupice p. m. Środa 601.
Biskupice *alias Doluploziy* p. m. Stawiszyn. Sixtus et Virbenta, fil. Virbentae de, 698.
Biskupice p. m. Zagurów. Molendinum 933.
Biskupice smolne p. m. Kalisz 1354.
Biskupice szalone p. m. Ostrów 1354.
Biskupice zaboryczne p. m. Mixta 1354.
Biskupice p. m. Błonie (Maz.) 1300.
Biskupice os. zn. p. m. Czersk (Maz.) 765, 1301, 1602.
Biskupice p. m. Opatów (Sand.) 1088.
Biskupice p. m. Radziejów (Kuj.) 1005, 1354.
Biskupice p. m. Sochaczew (Maz.) 765.
Biskupice p. m. Warka (Maz.) 765, 1067, 1301.
Biskupice Pruskie p. m. Miechów (Krak.) 1354.
Biskupin p. m. Żnin 7, 1192, 1354.
Bissekir (Piezkersdorf) p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.
Bitenisz (Beninitz) p. m. Krośno (Lubus.) 916.
Bitzowo Herclinus 1816.
Blanchuf Hermannus, scult. de Wola Łądzka p. m. Łąd, 1149.
Blankenburg Henricus de, monachus Paradisi, 842. — Hening de, 917, 2043.
Błażejewo p. m. Bnin.
     Hered. Iaroslau 1597, 1740.
     Nicolaus iudex Poznaniens. 1221, 1263, 1327, 2051.
Błażejewo p. m. Dolsk.
     Hered. Derslaus 1914.
     Hanka 1977.
Błędów p. m. Biała (Maz.) 1404.
     Rector eccl. Mathias 2014.
Bledzewo p. m. Skwierzyna 953.
Bleser Nicolaus, scult. de Kosowo p. m. Powidz, 1525.

- Bletkendorph** Henricus de, fr. Militiae Templi, 679.
- Blida Mathias**, canon. Pozn., 1809, 1815, 1834, 1972. — Mathias de Poznań, notar. publicus, 1811, 1973.
- Blizanów** p. m. Stawiszyn. *Scult.* Hermanus 690. *Her.* Sixtus quond. Wirzbanthae 964.
- Blizniów** p. m. Sieradz. *Her.* Nicolaus 1724.
- Blizyce** p. m. Skoki 18, 590, 1269.
- Blóciszewo** p. m. Śrem. Iacussius de, 1381. Nicolaus de, 1985.
- Blonie** m. (Maz.) *Praeposit.* Gerinus, fr. monasterii de Czerwińsk, 1292.
- Blonie** p. m. Łęczycza 1354.
- Blonie** p. m. Skierniewice 1404, 1697.
- Blosino** os. zn. p. m. Konin 629.
- Blotnice** p. m. Śmigiel 1957.
- Blumenwerder** p. m. Czaplinek 297, 1457.
- Bnin** m. i gród 255, 718, 1544, 1576, 1597. *Hered.* Andreas Mirosconis 718. Andreas 1740. Miroslaus 718. Mirosco canon. Pozn. 1834.
- Castellani*
- Bogumil 141, 142. Iacobus 242. Iarost 35. Iarostius (Geraz) 248, 255, 271. Miroslaus 660, 728, 767, 847, 867, 982. Philippus de Sobótka p. m. Raszków 1976. Sandivogius 684. Sandivogius 1694, 1695, 1748, 1808.
- Bnowo** os. zn. p. w. Trzuskotowo, m. Poznań, 518.
- Bobersberg** p. m. Krośno (Szl.) 1099.
- Bobkowice** p. m. Pogorzela 930.
- Bobolewicko** p. m. Międzyrzecz 351.
- Bobrowa** p. m. Stryków (Maz.) 1404.
- Bobrowniki** os. zn. p. m. Keyń 401.
- Bobrowniki** m. (Dobrzyń.) 1288.
- Bobrowniki** p. m. Działoszyn (Wieluń) 1354.
- Bobrowniki** p. m. Grabów 1432.
- Bobrowniki** p. m. Łowicz (Maz.) 1404.
- Bobry** p. m. Kalisz 1249.
- Boc** Olricus, advocatus de Beiger Nyenborch, 2055.
- Bochnia** sal (Krak.) 34, 2020, 407, 1310, 1322. *Pleban.* Albertus 1192, 1269. N. N. 1836.
- Bochnia** p. m. Łowicz 1404.
- Boczki** p. m. Ozorków (Łęcz.) 1404. Thomas fr. Boczkonis de, 1127.
- Boczycze?** Iohannes de, 1737.
- Bodzanów** p. m. Bochnia. *Rector eccl.* N. N. 1836. *Advocat.* Chebda dictus Rogowski 1836.
- Bodzewo** p. m. Gostyń 1169. Bodzewski Martinus, civis de Gostyń, 1651.
- Bogdanowo** p. m. Oborniki 1347.
- Bogdanowo?** villa monast. Mogilno 3, 33.
- Bogene** Iakusz, cons. Pozn. 1772.
- Bogorja** m. (Sand.) 1404. Nicolaus de, subcamerar. Sandomir. 1088. — Nicolaus palatin. Cracov., Iaroslaus archidiac. Cracov. et Pa-sko, fres. 1118. — Nicolaus palatin. 1155. — Nicolaus palatin. Cracov., pat. Petri, 1392. Petrus, fil. Nicolai quond. palatini Cra-cov., 1392, 1412. Procopius fr. b. m. Petri 1559.
- Bogumiłowice** p. m. Pajęczno (Sier.) Michael de, 2068; subdapifer Sando-mir. 2072.
- Bogunowo** (Bogenau) p. m. Wrocław 21, 22.
- Bogusławki** p. m. Gostyń 927.
- Boguszków** p. m. Magnuszów (Sand.) 1770.
- Boguszyn?** villa monast. Mogilno 3.
- Boguszyniec** p. m. Koło 1354.
- Bogucin** (Villa Boguthae) os. zn. p. m. Poznań 321.
- Bohemia** Gallus de, 897.
- Bohemus** Martinus, cons. Koninens. 1680, 1681. — Nicolaus canon. Wrocław.

2056. — Nicolaus canon. Wislic., notarius cur. reg. 1397. — Nicolaus et Marcz fres. 1178.
- Boyanovice** os. zn. p. m. Łęczycza 859.
- Bolanthin** Iohannes, socius Ordin. Theuton. 1290.
- Bolechowo** p. w. Owińska 303, 496.
- Bolesławiec** m. (Wieluń.) 421, 471, 528, 952.
- Castrum 471, 1432.
- Boleszczyn** p. m. Turek (Sier.) 1692, 2016.
- Scult. nobil.* Venceslaus Wynth 2016.
- Her.* Petrassius 1472.
- Bolewiny** p. m. Brojce 1137.
- Bolichowo** os. zn. p. m. Turek 2048.
- Bolimów** m. (Maz.) 3.
- Bolster** Cristophor, cons. de Tuczo, 1961.
- Bomsdorf** p. m. Neu-Zelle (Lubus.)
- Cuncze de, Herr zu Cykowo p. m. Grodzisk, 1974, 1975.
- Bonikowo** p. m. Kościan.
- Conradus de, civis de Kościan, 935.
- Bonin** Czeslaus, her. de Jeleniec p. m. Tuchola, capitán. Naklens., 1909.
- Bonum mane** Iesco, canon. Poznan., 1152.
- Boratensis?** decan. Stephanus, canon. Poznan., 1360.
- Borch** Ericus de, 2055.
- Borcovo** os. zn. p. m. Września 1530.
- Borcz** p. m. Kartuzy (Pom.) 2035.
- Borek** os. zn. p. m. Kurnik 579.
- Borek** p. m. Ostrzeszów 1852.
- Borek** p. m. Lauenburg (Pom.) 2035.
- Borek** p. m. Wrocław 586.
- Bork** (Barc) Albertus 905. — Franciscus de, 1048. — Maczko de, 1905. — Nicolaus de, canon. Lubusz. 1613.
- Borke** p. m. Cylichowa.
- Her.* Albertus Pusch 2046.
- Borków** p. m. Santok 297.
- Borkowo** p. m. Kalisz 389, 511.
- Lucianus miles de, 626.
- Born**, Henning v., Syfrid v., Tyle v., 1607. — Theodoricus de, 1905.
- Borngraber** Iohannes, canon. Poznan., 1809, 1815, 1834; officialis in spiritualibus Poznanien. 1972, 1973.
- Bornsdorf** p. m. Luckau (M. Br.) 1518.
- Borocin** p. m. Skarszewy (Pom.) 740, 975.
- Borownia** p. m. Ćmielów (Sand.) 34, 2020.
- Borowno** p. m. Wieluń.
- Stralco de, iudex, 611.
- Borowo** p. m. Czempin 770.
- Borowo** p. m. Opatówek.
- Dobesz, Potrko et Iassek dicti Szele-nogy de, 1629.
- Borowo** p. m. Pajęczno (Sier.)
- Her.* Ninogneus cognom. Kothek 1488.
- Borowy młyn** p. m. Swarzędz 1555.
- Borszewice** p. m. Szadek (Sier.) 1354.
- Borthvelt** testis 1161, 1186.
- Borus** Gerardus et Henricus, civ. Cracov. 649.
- Borysław** p. m. Jeżów (Maz.) 1404, 1697.
- Borysławice** p. m. Kłodawa (Łęcz.)
- Nicolaus Jastrzambecz de, 1825.
- Boryszyn** p. m. Lubrza 297, 862.
- Borzykowa Wielka** p. m. Kurzelów (Sier.)
- Synodus 66.
- Her.* Semianus 1559.
- Borzyna** Hanko, teloneator de Kościan, 1860, 1861.
- Bosel** Kirstan, Ritter, 1518.
- Boscovicz** Ulricus de, capitán. regni Poloniae, 835, 885, 894, 897.
- Bostów** p. m. Bodzętyn (Sand.)
- Her.* Przechna relicta Wladimiri, mat. Pelcae, 1191.
- Botel** Hening, Ritter, 990.
- Bottschow** p. m. Rzepin (Lubus.) 1330.
- Boventhyn** Henricus de, magnus commendator Ordin. Theut., 1235, 1236, 1346. — Henricus de, commendator de Grudziądz, 1290.
- Bożacin** p. m. Krotoszyn 1496.
- Nicolaus de, 965.
- Bożacin** p. m. Rogowo? 3.
- Bożęcice** p. m. Koźmin 1188.
- Bożejewice** p. m. Żnin.
- Hered.* Albertus 1726.
- Andreas 1776, 1777.
- Bożejewice** p. m. Kruszwica 966, 975.
- Martinus de, subdapifer Kalis., 1524.

- Bożejewo** p. m. Września 601.
Włodzimirus de, 1612, 1804.
Stanislaus de, 1973.
- Bożykowo** p. m. Pyzdry 448.
- Bożysław** p. m. Grodzisk 1011.
- Bracholin** p. m. Łekno 88. — Ecclesia 1192, 1631.
Scult. Clemens pat. Petri 1365.
- Braciszewo** p. m. Gniezno 1354.
- Bralewnica** p. m. Tuchola 830, 1406, 1710, 1828.
- Bralin** m. (Szl.) 7.
- Bralin** Ottho fil. Malomiri 763; subcamerar. Kalis. 1039.
- Brandenburg.**
Talenta Brandenburg. 2043.
Episcopatus 1.
Episcopi
Dodilo 1.
N. N. 326.
Capellani Sloteko et Everus (Woldemari marchionis Brand.) 953.
Consiliarii Droziko, Fridericus, Slothko (Woldemari march. Brand.) 961.
Dapiferi curiae
Droyseke (Hermani march. Brandenburg.) 873.
Sloteko (Iohannis et Waldemari march. Br.) 978, 987.
Magister coquinae Bombrecht 1244.
Marchionatus Brandenb. 1340.
Marchiones 976, 1277.
Albertus 764, 827.
Conradus natus Iohannis, 326, 452, 865.
Hermanus 873.
Iohannes II 452.
Iohannes V 865, 917, 953, 958, 959, 978, 987.
Ludovicus 2045, 1103, 1117, 1126, 1141, 1147, 1148, 1160, 1161, 1186, 1187, 1244, 1246, 1248, 1303, 1324.
Lodowig d. Römer 1324, 1330, 1487, 1518.
Otto IV 452, 764, 865, 917.
- Otto VII 1518, 1592, 1607, 1644, 1675.
Sigmund 1802; Dominus regni Polon. 1803.
Stephanus fr. Ludovici 1187.
Woldemarus 865, 917, 953, 957, 958, 961, 987, 2043, 990, 1012.
Notarii Iohannes (Alberti marchion. Brand.) 827.
Slotekin (Woldemari et Iohannis mar. Brand.) 958, 959.
Pincerna Hele (Ludovici mar. Br.) 1246.
- Brandys**, Kumpan d. Hochm. d. Deutsch Ord. 1262.
- Braniewo** (Braunsberg) m. (Prus.) 798.
- Bratkowice** p. m. Łowicz 1404.
- Bratostovo?** os. zn. p. m. Kalisz 64.
- Braunau** m. (Czechy) Abbas de, 645.
- Braunschweig.**
Duces
Henricus 2045.
Luderus, magister gener. domus Theut., 1121, 1129, 1192.
- Brederlow** miles 1330.
- Bredne**, villa deserta p. m. Dolsk, 719, 797, 803, 1477.
- Breitenstein?** p. m. Czaplinek 297.
- Brem** Henricus de, fr. Ord. Minor., electus Gnezn., 502, 524.
- Brenno** p. m. Wschowa.
Hered. Andreas 1762.
Mszczugius 1313.
- Brisclavici?** (Szl.) 586.
- Brochów** p. m. Sochaczew (Maz.) 822.
- Brocz** p. m. Czaplinek 297, 1458.
- Broda** Iacobus 1096.
- Brodnica** p. m. Śrem 770.
Hered. Boguslaus 1560, 1567.
Martinus fil. Ceslawi 258.
Pasco vexillif. Poznan. 1922.
Stampota fr. Sventomiri, fil. Cesla dicti Brodn., pat. Nicolai et Floriani, 846.
Tseslaus de, 128.
- Brodnica** m. (Prus.)
Commendator 1192, 1193.

- Brodowo** p. m. Środa.
Her. Nicolaus 1036, 1976.
- Brody** p. m. Lwówek.
Her. com. Andreas, pat. Sulislai de Wy-
 szanowo, 286, 338.
Castellani?
 Michaël 286.
 Nasan 444.
- Brody** p. m. Gniew (Pom.) 523.
- Broncovicz** Martinus, pat. Nicolai sculteti
 de Rabowice p. m. Kostrzyn 1558.
- Bronczyn** p. m. Błaszki 7.
 Philippus de, fr. Martini palatini Ka-
 lis. 1007.
- Broniki** p. m. Konin 753, 1044, 1547.
- Bronikowo** p. m. Śmigiel.
Hered. Guntherus et Nicolaus dicti Pra-
 del 2000.
- Bronowo** p. m. Pleszew 622.
- Brucaliz** os. zn. p. m. Ziębice (Szl.)
 340.
 Bogussa et Paulus de, fil. Razlai, 365.
 Ratzlaus de, pat. Bogussae, Pauli, Ia-
 cobi et Petri, 318.
- Brudno** Nicolaus, civ. de Śrem, 1936.
- Brudnów** p. m. Skrzywno (Sand.) 1611.
- Brudus** Conradus 2046.
- Brudvino?** p. m. Gdańsk 670, 739, 2060,
 2061.
- Brudzew** m. 304, 618, 656, 805, 1116.
- Brudzewko** (Belwitz) p. m. Babimost.
 Wernerus de, 1816.
- Brudzewo** p. m. Babimost 1138.
- Brudzewo** p. m. Września.
 Iarkemboldus natus Nicolai de, 1636.
- Brudzewo** p. m. Pucko (Pom.) 556, 717,
 1345, 1346, 1356.
- Brügge** m. (Belg.) 1243.
- Brunek** Andreas et Gotfridus de, 2045.
- Brungisheim** Conradus de, traparius Ord.
 Theut., commendator de Kiszpork,
 1235, 1346.
- Brunk** p. m. Märkisch Friedland 1284.
- Brunow** Albertus de, 827.
- Bruthnyno** os. zn. p. w. Polszyn (Pom.)
 2026, 2035, 781, 782, 2049.
- Bryski** p. m. Łęczycza 581, 1589, 1802.
- Bryszewo** p. m. Chodecz (Kuj.) 655.
- Brzeciczca** Ianussius, de Gnin p. m. Gro-
 dzisk, 2000.
- Brzeg** m. (Szl.) 645.
 Iohannes Goswiny de, rector eccl. in
 Calkow? (dioec. Wrocław) 1725.
Dux Boleslaus 1087.
Procurator Petrus 1725.
- Brześć Kujawski** 623, 707, 708, 768,
 981, 983, 1024, 1129, 1218, 1399,
 1468, 1484, 1709.
 Castrum 897, 1129.—Hospitale 1192.—
 Communitas 897, 1222.
Pleban. Stanislaus canon. Gnezn. 1139.
Advocati Nicolaus dictus Lithuanus
 1091.
 Thomassius 1608.
 Tylo 897.
Cives Albertus, Kerstanus, Gotkinus
 897.—Kuncho, Theodoricus de
 Płock, Iohannes Stroszewski, An-
 cho Cunonis, 1091.
Magister consulum Tylasius 1091.
 Terra 1129.
Camerarii
 Zyra 1049.
 Isbelutko Trojanowicz Zyrae 1050.
- Capitanei*
 Albertus 2006.
 Bronissius 983.
- Castellani*
 Beroldus 897.
 Chebda 1146, 1263, 1271, 1280.
 Pasco 1397, 1433, 1468.
 Predslaus 623, 768.
 Ubislaus 1037.
- Iudices*
 Mathias 637, 769.
 Nicolaus de Kościelec 1844.
 Vincentius 1271, 1280.
- Ministerialis* Raczlaus 1378.
- Palatini*
 Albertus de Koscielec 1053, 1221,
 1271, 1280, 1372, 1373, 1380,
 1397, 1437, 1455, 1464, 1466,
 1467, 1610, 1635, 1722, 1723.
 Iohannes 1037.

- Procurator* Nicolaus 1046.
Subcamerarii
 Creslaus 1839.
 Iohannes 1605.
 Nicolaus 637.
 Troianus 1464, 1466.
Subiudex Sandivogius 1455.
Subpincerna Hector fr. Alberti palatini
 Brest. 1397, 1447.
Thesaurarius Grzymko 1721.
Venator Iacobus 707.
Vexillifer Nicolaus cum fratribus, filiis et nepotibus, Svantosla, Iarosla, Przeclao, Vito, Floriano, Sulislao, Paulo et Nemsta 833.
Commendator de Brześć Kujaw. 1192, 1193.
Brzeszcze silva p. m. Grodzisk 1009.
Brzesko m. (Krak.)
 Monast. Ord. Premonstr. 1193.
 Fr. D. 106.
Castellani
 Smilo 611.
 Vlodimirius 175.
Brzeze? p. w. Rajsko, m. Kalisz 2063.
Brzezie p. m. Gostyń 474, 843, 1169.
Sculteti Henricus et Barthossius de Krobia 1170.
 Michaël 891, 927.
Brzezie p. m. Kostrzyn 1184, 1418.
Brzezie p. m. Pleszew.
Hered. Visenega et Stanislava 1203.
Brzezie? (Kuj.)
 Predborius de, 2068, 1484, 1545.
Brzezie p. m. Sącz (Krak.)
 Sbigneus de, 1998.
Brzeziny p. m. Kurnik 1418.
Brzeziny m. i gród (Łęcz.) 1634.
Castellanus Yczko 1634.
Brzezkerzystew p. m. Żnin 7, 11, 1354, 1844, 1932.
Brzeźno p. m. Koronowo 1286, 1290.
Brzeźno p. m. Łekno 505, 1059, 1631.
Brzeźno p. m. Starygród (Pom.) 739, 2060, 2061.
Brzeżkowo p. m. Żerków 364.
Brzeza p. m. Wieluń 244, 1174, 1354.
- Brzuszez** (Brust) p. m. Starygród (Pom.) 739, 2060, 2061.
Brzyżno p. m. Szamotuły 628.
Buch Iohannes 1161. — Nicolaus de, 917.
Buchholtz p. m. Bernstein (N. M.) 1186, 1248, 1518.
Buckow (Bütow) p. m. Choczno (N. M.) 1161, 1187.
Buczechov? Lambertus scult. de, advocatus de Zduny, 2056.
Buda m. (Ung.) 1328.
Budechow (Baudach) p. m. Krośno (Lubus.) 916.
Budellio 350, 351.
Budesin Niclos 1975.
Budiz Bundikin 1307. — Hans 1307.
Budziejewo p. m. Skoki. Falko Petziconis fabri de, scult. de Starczanów p. m. Murow. Goślina, 1531.
Budziłowo p. m. Miłosław 896.
Budzisław p. m. Rogowo 1239, 1354.
Sculteti Voyslaus natus Radslai 1698.
 Iacobus et Petrus 1698.
Budzisław górny p. m. Wilczyn 1339.
Budziszyn (Bautzen) m. (Łuż.)
Decamus 1304.
Büch testis 1246.
Buhaim Erbrardus de, socius Ordin. Theut. 1290.
Buk m. 357, 635, 770, 871, 1295, 1752.
Bukow p. m. Cylichowa.
 Nicolaus de, 842.
Bukow p. m. Rügenwalde (Pom.)
 Monasterium Ordin. Cisterciens. 584, 737.
Abbas Wichardus 741, 874.
Cantor Iohannes 741.
Subprior Ecbertus 741.
Bukowice p. m. Opoczno (Sand.) 1611.
Bukowie p. m. Wągrowiec 18, 590, 505.
B. Duże 167, 1033.
B. Małe 167, 759, 1033.
Scult. Iohannes 1924.
Bukowie (Buckow) m. (Lubus.) 2055.
Bukowiec p. m. Brojce 842.
 Wilhelmus de, capellan. comit. Pribignei 190, 191.

- Her.* Iohannes Konopka 1891.
Com. Pribigneus 285.
- Bukowiec** p. w. Przemęt 66.
- Bukowiny** p. m. Opatów (Sand.) 1088.
- Bukownica** p. m. Grabów 1354.
Scult. Trebezlaus fil. Wisslai 727.
- Bukownica** p. m. Krobica.
Sculteti Sulislaus et Adam 934.
Laurentius, Iaroslaus, Peanus, fres. 934.
Martinus 1985.
- Bulgrin** p. m. Czaplinek 297.
Andreas, Marcus et Pawel, fres. de, 1457. — Andreas et Pawel fres. de, 1458.
- Burgravii** officium 1500, 1709. *Vide* Gniezno, Kalisz, Konin, Kościan.
- Burguardii** 1.
- Burnis** Albertus de, dapifer Henrici ducis Głogow, 907, 930, 932.
- Busk** m. (Sand.) 1369, 1372, 1401. — Iasco de, scriptor curiae Kazimiri regis 1250, 1380.
- Buswald**, silva p. m. Skwierzyna 961.
- Buszkowice** p. m. Przemyśl (Rus.)
Her. Iesco 1743.
- Buszkowo** p. m. Koronowo 833, 1909.
- Butense**. Dom. Friczko de, 860; proto-notar. Henrici ducis Głogów 860, 888, 889, 907, 914, 930, 932.
- Bużenin** m. (Sier.) Ecclesia 1862.
- Byczyna** m. (Szl.) 311, 952.
Advocat. Iohannes 1178.
Consules Ekchardus 528.
Thilo, Mixx, Henricus pat. Heynkonis, 1178.
- Bydgoszcz** m. 1905.
Proconsules Michaël Sutor et Nicolaus Smecz 1473.
Terra 1467, 1844, 1899, 1905.
Capitan. Msczywugi 1473, 1529.
Castellani
Albertus 614.
Mathias 1263.
Mroczo 488, 495, 501, 532.
Nicolaus Purcz 1798.
Woyslaus 1397, 1466.
- Subcamerar.* Ottho 1825.
- Bydkowo** p. m. Szamotuły.
Andreas de, 1925.
- Bydłowa** p. m. Oleśnica (Sand.)
Petrus Lezek de, 1786.
- Byela** Henricus, canon. Gnezn. 1971.
- Bylanow?** Krzywosąd de, 1998.
- Bystrzyca** p. m. Mogilno 3, 33.
- Byszewo** p. m. Koronowo (Kuj.) 830.
Pleban. Nicolaus 1393.
Monasterium Ord. Cisterciens. 2034, 637, 666, 805, 833, 1049, 1050, 1090, 1202, 1286, 1290, 1467, 1719, 1828.
Privilegia 1049.
- Abbates*
Andreas 1909.
Bertoldus 655, 656, 829, 830, 833, 906, 937, 1002.
Engelbertus 618.
Iohannes 920.
Iohannes 1372, 1376, 1406, 1407, 1437, 1445, 1473, 1500, 1505, 1508, 1529, 1585, 1605, 1606, 1656, 1691, 1710, 1719, 1730, 1731, 1747, 1841, 1855, 1858, 1870.
Nicolaus 328, 2034.
Petrus 1240, 1263.
- Camerarius* Folkmarus 1407, 1408.
Cantor Iohannes 1407, 1408.
Claviger Gothfredus 1407, 1408.
Custos Iohannes 1407, 1408.
Magister hospitum Iacobus 1407.
Prior Iohannes 1407.
Subprior Tilo 1407, 1408.
- Byszewo** p. m. Grabów (Łęcz.)
Her. Pelka Adae, fr. uterinus Nicolai 1733.
- Byski** p. m. Czaplinek 297.
- Bytburg** miles 1651.
- Bytom** castrum, 19.
Ecclesia b. Stephani 21.
Advocat. Henricus 528.
Iohannes de, cantor s. Crucis in Wrocław, 1367.

Bytoń m. (Szl. górny) 7.

Bytoń p. m. Piotrków (Kuj.) 32, 33.

Bytyń p. m. Wałcz 121, 218, 219, 220, 967.

Bytyń p. m. Pniewy 1087.

Iler. Petrus Drogoslavich, iudex Polon., 1027.

Cachemis? (Szl.) 586.

Calenzig p. m. Czaplinek 297.

Calkow? (dioec. Wratislav.)

Rector eccl. Iohannes Goswiny de Brzeg 1725.

Camencz? Wydego de, ministerialis, 2055.

Camerarius 10, 234, 305, 606, 449, 1606.

Camerar. ducis functiones 627, 648. *Vide* **Kalisz, Polska.**

Camerar. Bedigostius 263, 293, (epi. Pozn. Bogufali.)

Bogusa 293. — Neradus 256, (ducis Premisl.)

Budislaus 229, (ducissae Agaziac.)

Coqualiz 23, (ducis Cracov. Kazimiri.)

Dominicus 1409, (palatini Cracov. Inrami)

Falibosius 221, (archiepi. Gnezn. Fulconis.)

Paulus 244, (Prandotae epi. Cracov.)

Petrus 199, (ducissae Polon. Hedwigis.)

Radim, Zemac 449, (ducissae Polon. Helenae.)

Camerer Barthko canon. Pozn. 1972.

Campino? Amboldus Iohannis de, scriba Arnaldi de Caucina Ap. Sed. nuntii, 1470.

Campino os. zn. p. m. Rozprza (Sier.) 587, 23, 221.

Cancellarius, *vide* Archiepiscopatus, Epiiscopatus, Ducatus, Terras.

Cancell. Paulus 810, (curiae Vladislai ducis Polon.)

Cancora Nicolaus subpinc. Visliciens. 1191.

Canonici

Wilhelmus et Gregorius? 244.

Nicolaus 609.

Canthorowo os. zn. p. m. Bnin 931.

Capa Cracoviae ad magnum salem 11.

Capellani

Bero 9. — Beło 9. — Chuno 9. — Illicus 20, 26, 28. — Ulricus 10. — Vernerus 9. — Villehelmus 9. — Vincentius 1600.

Capellani Andreae epi. Poznaniens. Boguchwal 935. — Boguta 910, 935. — Clemens 935. — Fredericus 935. — Gabriel 935. — Heynro 910. — Iacobus 885. — Iassco 910. — Iassco de Kruro 935. — Miloslaus 910. — Nicolaus thesaur. 885. — Nicolaus de Pyzdry 885. — Petrus 925. — Thomislaus 935.

Bavonis abbatis de Belbuck. Hescelinus 377.

Bodzanthae archiepi. Gneznens. Nicolaus Kobylka 1827.

Boleslai ducis M. Poloniae Dettvinus 249, 292. — Elyas 277. — Hartungus 240. — Mathias 360. — Mirostius 240, 249, 382. — Miroslaus 277, 282, 288, 360. — Paulus 282, 782. — Petrus 360. — Wenceslaus 277.

Boleslai ducis Cracoviens. Boguta 2027. — Nidanecz 2027. — Twardoslaus 2027.

Conradi ducis Cuiaviens. Gregorius 125.

Fulconis archiepi. Gneznens. Henricus 176. — Wolimirus 176. — Ywo 176.

Henrici ducis Glogoviens. Iacobus fr. Nicolai 788.

Henrici Dusmeri, magistri general. Ordinis dom. Theut., Iohannes 1290.

Iaroslai archiepi. Gneznens. Iacobus 1631, 1645. — Siffridus 1645. — Thomas 1645.

Iohannis epi. Poznaniens. Florianus 1619. — Nicolaus 1436. — Valterus 517, 583.

Iohannis epi. Tusculani. Mag. Adam et mag. Nicolaus 575.

Kazimiri duc. Cuiaviens. Cunradus 228. — Marcus 228. — Michaël 228. — Petrus 228.

Mistiwoyii duc. Pomor. Lambertus 523. — Theodericus 501, 523, 715. — Timislaus 523.

Premislii 1^{mi}, duc. Poloniae. Alexius 306. — Ambrosius 243. — Detwigus 243. — Gervigus 251, 292. — Heclinus abbas Lubin. 236. — Iacobus 243, 292, 723. — Iohannes 261, 292, 309. — Michaël 35, 251, 261, 292, 299, 309. — Mirostius 292. — Petrus 35, 251, 292, 306, 309. — Sophonias 292. — Stephanus 243, 782. — Thomas 288. — Wenceslaus 243.

Premislii 2^{di}, duc. Poloniae. Gregorius fr. Bozislai, patris Boguslaj 624. — Henricus 726. — Iohannes pleban. de Czerniejewo 549. — Paulus Luciani 781. — Stephanus 781. — Thilo 568.

Comit. Pribignei. Iacobus 190, 191. Vincentii praepositi Poznaniens. Iohannes de Szamotuły 1915.

Wislai epi. Cuiaviens. Paulus Luciani 782. — Stephanus 782.

Wladislai (Laskonogi) duc. Polon. Andreas abbas de Lubin 119.

Wladislai Odonis duc. Polon. Arnoldus 2025, 116. — Detwigus 2054, 180, 184, 595. — Egidius 595. — Gervigus 2054. — Iacobus 180. — Iohannes 180, 595. — Martinus 2025. — Nedan 177, 180, 184, 595. — Nicolaus 595.

Peregrinus 180, 184. — Stephanus 2025.

Wladislai (Łokietek) ducis regni Polon. Iacobus 984. — Stanislaus 976. — Wencesslaus scolast. Wladislaviens. 627.

Capitaneus 152, 1166, 1188, 1215, 1261, 1354, 1709, 1873. *Vide Kalisz, Nakło, Polska, Terras, functiones vero sub iurisdictio.* Iur. s. Iur.

Capitan. general. 1474. — Capitan. regni, *vulgo* starosta, 1709.

Cardinales.

Diaconi

Aimericus 6, 7. — Arditio 24. — Arnaldus 989. — Bertrandus 996. — Cisogonus 7. — Dimitrius 1825. — Egidius 32, 101. — E. s. Cosmae et Damiani 594. — Galhardus 996. — Germanus 32. — Guido 6, 14, 15, 16, 17, 101. — Gregorius 6, 7, 101. — Gregorius s. Mariae in Aquiro 32. — Gregorius s. Mariae in Porticu 32. — Gregorius s. Georgii ad Velum Aureum 32. — Hubaldus 7, 12. — Iacobus 24, 989, 996. — Iohannes 1179, 1208. — Laborans 24. — Lotarius 32. — Marinus 1902. — Matheus 616. — Neapoleon 989, 996. — Nicolaus 32. — Octavianus 101. — Odo 6. — Raymundus 1205, 1208. — Rainerius 24, 101. — Romanus 6, 101. — Stephanus 101. — Vassallus 7.

Presbyteri

Albertus 24. — Anselmus 6, 7. — Gerardus 6, 7. — Guido 32, 422. — Guillelmus 989. — (Guilermus) 1701, 1703, 1744. — Gregorius 7, 101. — Henricus 1984. — Hugo 15, 32, 317. — Imbertus 1205, 1209. — Iohannes 6, 24, 32. — Iordanus 32. — Leo 101. — Lucas 6, 7. — Martinus 6, 7. — Melior 32. — Pandulphus 32. —

- Petrus 101, 1179. — Robertus 101, 861. — Rolandus 586. — Romanus 32. — Sofredus 32. — Stephanus 101. — S. tituli s. Martini ad Montes 456, 463. — Thomas 101.
- Cardinalium camerae servitium commune 1984.
- Castel** Hermannus com. de, 2045.
- Castellani (Castrum)** 11, 21, 26, 33, 79, 117, 121, 136, 157, 183, 203, 213, 219, 220, 234, 237, 251, 258, 284, 292, 294, 334, 347, 359, 367, 393, 394, 603, 606, 608, 455, 459, 465, 467, 470, 473, 488, 496, 501, 507, 521, 523, 532, 585, 637, 643, 648, 650, 695, 707, 740, 746, 763, 765, 801, 807, 1055, 1119, 1131, 1155, 1159, 1188, 1215, 1261.
- Castellani (castri) iura et functiones *vide* **Administratio**, Exactiones etc., **Iurisdicatio et Leges**, Citatio, et Iudicia, Iura, Iurisdicatio. — Castri constructio 1709.
- Castellani leges 87. — Castell. proventus 237, 511. — Castell. servitia 1211.
- Castellaniae M. Poloniae Biechowo, Bnin, Bród, Ciążęń, Czarnków, Drożyn, Drzeń, Dupin, Giecz, Gniezno, Kalisz, Kamień, Karzec, Konin, Kostrzyn, Krobia, Krzywín, Książ, Kwieciszewo, Międzyrzecz, Modrze, Nakło, Novum Mir, Obrzycko, Ostrów, Poznań, Przemęt, Przywłoki, Radzim, Rogoźno, Ruda, Santok, Śrem, Starygród, Ujście, Wieleń, Wilkowyja, Wschowa, Zbar, Zbąszyń, Żnin, Żoń.
- Caucina** Arnaldus de, collector denarii s. Petri 1243; Ap. Sedis nuntius, scolast. Cracov., canon. Gnezn. 1297, 1344, 1389, 1421, 1440, 1470, 1613.
- Cauda** Petrus (dictus sine C.) 229. — Paulus palatin. Lanciciens., pat. Nicolai subagazonis Lancic. et Troyani, 1272, 1273.
- Caukenberg** mons p. m. Bledzew 953.
- Cecanowo** (Zezenow a. d. Leba) p. m. Leba (Pom.) 740.
- Cedelicz** Syfridus de, 974.
- Cegil** Iessac procons. de Konin 1680, 1681.
- Cekow** p. m. Koźminek 77, 100, 1942.
- Cemelno?** villa Templariorum 294.
- Cenethnici?** villa Templariorum 294.
- Centurio** 368, 719.
- Cerekwica** p. m. Kamień 1285, 1354, 1829.
- Cerekwica polska** p. m. Kamień 1256, 1703.
- Cerekwica** p. m. Żnin 414.
- Her.* Franciscus 1442, 1444, 1499; fr. patruelis Ianussii de Koszanowo 1443; pincerna Kalisiens 1637, 1682.
- Osvaldus com. de, 447.
- Cerekwica** p. m. Trzebnica (Szl.) 586.
- Cereser** Iohannes dictus, 1035.
- Cerreto** m. (Neapol.)
- Episcopus* Andreas 1664, 1769, 1871.
- Chabsko** p. m. Mogilno 3, 33.
- Chachowicz** Fridericus de, camerarius regni Polon. 868.
- Chalasta** Petrus rector eccl. in Kwieciszewo 1775.
- Chaławy** p. m. Czempin.
- Hered.* Młodota, Nicolaus, Rzępcziwogius 1567.
- Chanewycz** Petrus scultet de Wola Łądzka p. m. Łąd 1149.
- Channeth** Laurentius notar. et scriba Petri nuntii Sedis Ap. 1688.
- Charbei?** (Szl.) 586.
- Charbielin** p. w. Przemęt 719.
- Hered.* com. Bogussa fil. quond. Petri, et filioli sui Mistivy fil. Blisborii, Dethlep et Petrus fil. Petri, 561.
- Charchów księży** p. m. Uniejów (Sier.) 7, 1354.
- Charłupia** p. m. Sieradz 1192.
- Her.* Czadro 1724.
- Charnisius** Iudaeus Cracov. 580.

- Charzewo** os. zn. p. m. Rogowo 1568.
Charnica p. m. Miechów (Krak.)
 Iohannes de, archidiac. Gnezn. 1814.
Chawłodno p. m. Gołańcz 505, 1430.
Cheb (Eger) m. (Czechy.)
Praeposit. Nicolaus 1192, 1193.
Clerici Brzeti et Nicolaus 1193.
Chebda Ubislaus 1313.
Chęciny m. (Sand.) 979, 1354, 1618, 1642, 1862.
 Yvo de, canonic. Gnezn. 1205.
Capitaneus Cristinus 1642.
Chełkowo p. m. Osieczna 1883.
Chełm m.? (Rus.)
Episcop. Stephanus 1809.
Chełm p. m. Bochnia (Krak.)
 Michora de, 34, 2020.
Chełmce p. m. Radziejów (Kuj.) 7.
Chełmce p. m. Kalisz 1112.
Chełmice p. m. Włocławek (Kuj.)
Pleban. Paulus canonic. Plocens. 732.
Chełmno m. (Prus.) 3, 734, 1744, 1745.
 Ius de, 149, 1262, 1788. — *Mensura* de, 1788.
Presbyteri Iohannes Blumynk, Nicolaus Sost, Nicolaus Czytyk 1747.
Praeposit. sanctimonialium Nicolaus 1747.
Advocatus 1193. — Iohannes Zedelnik 1747.
Burgenses dom. Nyfridus ac Hyldeprandus 450.
Civis Hertmanus 1343.
Dioecesis 1192.
Episcopatus 991.
Episcopi 734, 738, 742, 1057, 1842.
 Henricus 273, 274, 798.
 Hermannus fr. 897, 898.
 Iohannes, olim ep. Camenens., 1990.
 Terra 591, 207, 1222, 1286, 1290.
Commendator Henricus 897, 898.
Chełmno p. m. Kalisz 539.
Chełmno p. m. Dąbie (Łęcz.) 7, 136, 211, 304, 539, 618, 655, 656, 1192, 1354, 1761.
Chełmża m. (Prus.)
Pleban. Paulus canon. Plocensis 732.
- Chemsko** p. m. Skwierzyna.
 Lutoldus de, 1891.
Chincz terra (Chinez) pomiędzy rzekami Odra, Mizla i Warta 2055, 422.
Chiresne? (Szl.) 586.
Chłapowo p. m. Środa.
Her. Petrko 1313, 1732.
Chlebów p. m. Skierniewice (Maz.) 1404.
Chlebowo p. m. Pyzdry.
 Borzugius de, 1562.
Chłędowo p. m. Witkowo.
 Com. Laurentius de, 1315.
 Iohannes de, 1987, 1996.
Chlewo p. m. Grabów 1432.
Chłudno p. m. Skrzynno (Sand.). *Fundatio eccles.* 1611.
Chłudowo p. m. Oborniki 303, 496.
Chmielno p. m. Kartuzy (Prus.) 740.
Choceń p. m. Chodecz (Kuj.) 10, 298, 393, 604, 522, 707.
Chocessow? m. 1354.
Chocholec (Czachulec p. m. Dobra, Sier.?)
 Pribislaus capitaneus regni Polon. 1005.
Chocicza p. m. Września 368, 678, 896, 1354.
 Opole 449.
 Petrus olim Stanislai de, cleric. dioecesis. Gnezn., notar. public., 1794.
Her. Iacussius Wenceslai 1789, 1794.
Chociszewice p. m. Krobia 998.
Chociszewo p. m. Babimost *vide* Godziszewo.
Chociszewo p. m. Płock.
 Iohannes de, 1785.
Chociule (Kutschlau) p. m. Swiebodzin 212, 329.
Chocz m. 714.
Choczessovo os. zn. p. m. Bydgoszcz 836.
Choczno m. (Arnswalde) *sive* Vlodimir? 160, 959, 1244, 1518.
Consules 1675, 1802.
Chodupki p. m. Koźminek 1618.
Chojna p. m. Gołańcz. *Ecclesia* 1522.
 Iarosco de, canon. Gnezn. 1953.
Chojnata p. m. Biała (Maz.) 1131.

- Chojnica** p. m. Poznań.
Andreas de canon. Poznan. 1168; archidiacon. Poznan. fr. Alberti, patruus Narai. 1419.
- Chojniczka** p. m. Chojnica (Pom.) 1234, 1446, 1556.
- Chojno** p. m. Iwanowice.
Petrus de pat. Dominici Głowni 664. Her. Mezsians 1629.
- Chojno** p. m. Górka miejska 930.
- Chojno** p. m. Sieraków 546.
- Chojno** p. m. Gdańsk? 670, 739, 2060, 2061.
- Chojuna desertum** miejscowość okolicy m. Świebodzin, 283, 351.
- Chojutice** p. m. Stęszewo.
Her. Nicolaus 2012.
- Chojutowa Wola** p. m. Radzyn (Maz.) 34, 2026.
- Chojutowo** p. m. Łabiszyn 7, 1354, 2008.
- Chojutza** p. m. Gąsawa 7, 15, 2024, 1757, 1892. — *Eccles. erectio 1357.*
Hered. Nicolaus, Falo, Nimiro, fil. Sanzwoi, 276.
Nicolaus 1357.
Nicolaus castellan. Naklens. 1627.
Nicolaus index Kalisiens. 1894. Vide Venecja p. m. Żnin.
- Chojutza** p. m. Środa (SzL) 21.
- Chojutno** os. zn. p. m. Trzemeszno 11.
- Chojut** p. m. Kościan 1565.
- Chojut** p. m. Neustadt (M. Br.)
Monaster. Ord. Cisterciens. 1518.
- Chojut** p. m. Wolborz (Sier.)
Pleban. Iacobus 1687.
- Chojut** (Vitine) p. m. Wolsztyn 287, 951.
Hered. Iarota fr. Wesdechonis 193, 198, 285, 287.
Thomas 1426.
- Chojut** p. m. Konin 10, 393, 1515.
- Chojutów** p. m. Szadek (Sier.)
Lasiko de, 1692.
- Chojut** p. m. Pleszew.
Her. Paulus dictus Iasco 845.
- Chojut** p. m. Izbica (Kuj.) 1354.
- Chojut** os. zn. p. m. Łęczyca 1354.
- Chojut** p. m. Bolesławiec 81.
Petrus miles de, fil. Cessantae, 436.
- Chojut** os. zn. p. m. Wolsztyn 582.
- Chojut** p. m. Pińczów (Sand.) 1400.
- Chojut** p. m. Bolesławiec (Wiel.) 244, 1178.
- Chojut** p. m. Dąbie (Sier.) 1192.
- Chojut** p. m. Koszyce (Krak.) 1354.
- Chojut** p. m. Strzelno (Kuj.) 1628.
- Chojut** os. zn. p. m. Grodzisk 1009.
- Chojut** (Grozla, Churostla, *vide* Grojec p. m. Babimost) pincerna Pozn., fr. Iohannis venatoris Poznan. 475.
- Chojut** p. m. Stoczek (Maz.) 1301.
- Chojut** p. m. Bielawy (Maz.) 1404.
Scult. Blasius 1230.
- Chojut** p. m. Pyzdry.
Scult. Iohannes 933.
- Chojut** p. m. Koszyce (Krak.) 7, 1359.
- Chojut** p. m. Brudzew 1044.
- Chojut** p. m. Grodzisk? (Maz.) Villa monasterii Mogilno 3.
- Chojut** p. m. Pleszew.
Her. Gothardus fil. Mirosłai, pat. Michaelis, 571.
- Chojut** p. m. Książ 128, 194, 265, 351, 362, 408, 754.
Her. com. Sudovoy fil. b. m. Hwalonis, fr. comit. Iarostii, 295.
- Chojut** p. m. Nakło.
Tomeslaus de, 1090.
- Chojut** p. m. Koniecpol (Krak.) 7.
- Chojut** p. m. Parzęczew (Łęcz.) 1354.
- Chojut** (Kauder?) p. m. Bolkenhain (SzL) 598.
- Chojut** p. m. Miłosław 896.
- Chojut** p. m. Września 2047, 1499.
Hered. Venceslaus 1564.
Relicta Phalibogii 1992, 2000.
- Chojut** p. m. Kępn 838.
- Chojut** p. m. Książ.
Hered. Pelca, Boguphalus, Zemichlaus, Gnevomirus, Stephanus, et duo filii Phalislai, Marcus et Samson, milites, 491.
- Chojut** (Mensau) p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.

- Chyciny** p. m. Bledzew 911.
Pleban. Fridericus 875, 961.
Scult. Theodericus 892, 912.
Hered. Bartholomaeus, Iohannes, Gerlachus et Wyzlaus 892.
 Com. Borislavus et Vizlavus, fil. quond. com. Gothzlay, 875.
 Dyrsco 1313, 1324, 1487; advocatus de Ośno (Lubus.) 1330; subcamerar. Poznan., fr. Vincentii, 1411.
 Vincentius com. de Niałek, cuius patruus b. m. Dirsko, filii vero Dirsko, Theodericus et Nicolaus, 1816, 1817, 1891.
 Vyslaus 1107.
Ciążyń p. m. Pyzdry 517, 721, 770, 784, 2042, 1191, 1297, 1395, 1494, 1525, 1533, 1589, 1590. — Fortalicium 1868.
Pleban. 630. — Iacussius 2004
 Castellatura, Forum 293.
 Districtus 757.
Cicenici? (Szl.) 586.
Cichmiana p. m. Dąbie (Sier.) 1192, 1354
Cichowo p. m. Dolsk 241, 253, 368, 469, 719, 1649.
 Com. Ioseph de, fil. quond. Dobeslai, 205.
Cichowo p. m. Koło 1354.
Cichorz p. m. Błaszki 587, 23.
Ciechanów m. (Maz.) 3, 1402, 1872.
Ciechrz p. m. Strzelno (Kuj.) 3, 33, 796, 1366.
Cieciszew p. m. Karczew (Maz.)
 Stanislaus de, subdapif. de Czersk, 1301.
Cielcza p. m. Mieszkowo 364, 1636.
Cielimowo p. m. Żydowo 238.
Ciencisko p. m. Strzelno (Kuj.) 32, 84.
Cienia p. m. Opatówek 1400.
 Colloquium 122, 123.
 Martinus de, burgrab. Kalisiens. 1955.
 Wlostho de, cuius patruus com. Boguslaus, 872, 1112, 1113, 1183.
Sculti. Adam 722. — Marcus 1163.
Cienin kościelny p. m. Słupca 80.
 Nicolaus de, consul. et civis de Słupca 1200.
Pleban. Andreas 1906.
Cierno p. m. Jędrzejów (Krak.) 7, 1354, 1953, 1966.
Cieście p. m. Buk.
Hered. Grzimco 1993.
 Thomas 1773.
Cieście p. m. Pyzdry 624, 909, 956, 971, 2064.
Sculti. Iacobus 933. — Iohannes dict. Kroschil 877.
Molendinator Nyclo Molchuze 909.
Cieście molendinum p. m. Rogoźno 615.
Cieślin p. m. Inowrocław (Kuj.) 707, 1466.
Cieszkowo p. m. Zduny 602.
Cieszyn m. (Szl.) 586, 1825.
Praepositus Gregorius 1192.
Castellan. Rupertus 214.
Dux 1696.
Cieżyków p. m. Podgębice (Łęcz.) 1354.
Cincimiz? p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.
Cinitlo? villa Templariorum 141.
Ciosianiec p. m. Sława 473.
Civitas *vide* Administratio, Locatio in civitatem, Servitia; Advocatus; Iurisdiction, Iura civitatum, Ius civile.
Clanzig p. m. Falkenburg (N. M.) 1518.
Clarus mons? *vide* Leuchtenberg.
Claushagen *vide* Kłaszewo.
Clebow Stephan von, prior in Kwarczan, 1448.
Clebowe Busse, civis et consul de Tuczno, 1961.
Clepszig. Conradus et Albertus, fres. de, 947.
 Conradus de, 1026, 1030.
 Henricus de, 849.
 Henricus, Conradus, Albertus, Rudolphus de, 869.
Clericus.
 Clericorum captivatio 598. — Cler. vulneratio 1195.
 Clerici Iacobus fil. Alberti 351. — Ionas 603. — Martinus fil. Cesławi

245. — Mathias Francisci de Popow, cler. Wratisl. dioecesis., 1470. — Navogius 1345. — Nicolaus Bartholomaei, cler. Wladislav. dioecesis., 1470. — Stanislaus 1865.
- Andreas, Potentianus, Iesco 885 (cur. Andreae epi. Poznaniensis.)
- Andreas 415, 418 (cur. Boleslai duc. Poloniae.)
- Paulus 864, 866, 867 (cur. Nicolai palati. Kalis.)
- Stanislaus 500 (cur. Premisl ducis Polon.)
- G. 138 (cur. Wladislai Odonis, ducis Polon.)
- Arnoldus 1088. — Paulus 799, 801, 807, 812. — Wyslaus 1088 (cur. Wladislai ducis regni, tum regis Polon.)
- Nicolaus 1649 (cur. Zbiluti epi. Wladislav.)
- Clestitarw** (Kwieciszewo?) villa mon. Mogilno 3.
- Cliest** C. testis 452.
- Clize** Hannos, consul. Poznan. 1772.
- Clodava?** villa monast. Strzelno 32.
- Clonowe?** villa monasterii Łekno (Pom.) 2035.
- Cluschenyza** os. zn. p. m. Słupca 630.
- Clymanczicze?** villa Capituli Poznan. Scult. Wygandus 1441.
- Clysan** Chunnadus dictus, civis Pyzdrens. 1171.
- Ćmoń** p. m. Bnin 931.
- Cniska** Petrus 1081.
- Cnop** Albertus 709.
- Cobiliz** Thomas 613.
- Cochechov?** (Szl.) 586.
- Cöln** a. R.
Convent. virginum Machabeorum 406.
Dioecesis 1757.
Archiepiscopus 1.
- Cöln** m. (M. Br.) 1518.
- Cognationum nomina et insignia.**
Baer 1264, 1938.
- Bogorja 1129, 1234, 1312, 1406, 1604, 1632.
- Borek 1846.
- Bylina 1313.
- Dąbrowa 1229.
- Doliwa 1129, 1221, 1227, 1497, 1739, 1804, 1807, 1816.
- Drogosław 1027.
- Drya 461, 1313.
- Gryf 1620.
- Grzymała 1221, 1313, 1733, 1738, 1753, 1804.
- Habdank 1221.
- Ianina 1733.
- Jeleń 937, 1804.
- Jelita 1825, 1904.
- Korab? 2062, 1804.
- Kościeszka 1472.
- Kotwicz 1441.
- Leliwa 1129, 1825.
- Leszczyc 1202, 1221, 1366, 1437, 1473.
- Lis 1129, 1473.
- Łodzia 838, 863, 864, 977, 1385, 1804, 1807, 1858.
- Lubicz 1280.
- Nabram 1630.
- Nałęcz 1221, 1804, 1807, 1860, 1971, 1998, 2015.
- Niesobia 1311, 1480, 1501.
- Nowina 1804.
- Odrawąż 1826.
- Ogończyk 1825.
- Ostoja 1384.
- Pałuka 373, 838, 1221, 1362, 1385, 1649, 1730, 1780, 1804, 1825, 1870, 1962.
- Pilczy 1392.
- Półkoźic 1634, 1825.
- Pomian 1280, 1731.
- Poraj 1739, 1804, 1859.
- Rawa 1904.
- Rogala 838.
- Ślepowron 1310.
- Świńka 1313.
- Szaszor (Orla) 1221, 1442, 1804.
- Szeliga 1559, 1828, 1904.

- Topor 1826, 1966.
 Trąby? (Roli?) 1841.
 Wczele 1698, 1804.
 Wedell 1017.
 Wezenborg 1221, 1313, 1804.
 Wieniawa 1804.
 Wierusz 1960.
 Wyskota 1469, 1732, 1804.
 Zadora 1998.
 Zargba 838, 857, 921, 1008, 1302, 1313, 1728, 1739, 1804, 1998.
 Kotwica morska (Dobegnei de Kofuda) insigne 1366.
 Nicolai cancellar. Gneznens. insigne 1462.
 Comit. Gervardi heredis de Koszuty p. m. Słupca insigne 747.
Colditz Thimo von, 1518.
Colige mons p. m. Śrem 486.
Collector decimarum in Polon. et Bohemia, magister Simon, 112.
Colloquium *vide* Administratio.
Cololens? miejscowość na północ m. Kamień (Pom.) 206.
Colosino? (Kolczyn p. m. Landsberg?)
Scult. Conat 972.
Columpna Iacobus Serre de, senator, 2045.
Coltitz Tymo de, 1097.
Comorsa os. zn. przyległa wsi Łąck p. m. Koronowo (Kuj.) 1202.
Concilium
 Aurelianense 445.
 Calcedonense 445.
 Lateranense 541.
 Lugdunense 541.
 Toletanum 445.
 Viennense 954.
Coniew p. m. Czersk (Maz.) 1781.
Conoplach Iohannes canon. Lubucens. 1367, 1613.
Conradsdorf p. m. Heynau (Szl.)
Pleban. Iohannes Horkwayn 1799.
Constantinopolitanum imperium 246, 247, 250.
Łopoty p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.
Corasno (Karras) p. m. Friedland (Lubus.) 2055.
Cordas Andreas canon. Pozn. 1436.
Cornre (Kornre) Alexander de, hospitalarius Ordin. Theuton. 1235, 1236.
Corvey p. m. Höxter (Westphal.)
 Monasterium Ord. s. Benedicti.
Abbas Wibaldus 19.
Coscelcovicz Cechoslaus 613.
Cotuń p. m. Rogowo 1052, 1192, 1354, 1442.
Scult. Petrus fil. quond. Pauli 1108.
Cowszo Boguslaus dictus, gubernator de Domaniew p. m. Czersk (Maz.) 1067.
Cozacin silva p. m. Września 1575.
Cracowe Henricus mil. 978.
Cracmar Laurentius dict., scult. de Nowe Dobro? 1446, 1451.
Cratznik p. m. Reetz (N. M.) 1518.
Crechiler Arnoldus 528.
Cremaria m. (Ital.) 1984.
Cremona m. (Ital.)
 Nicolaus de, decretorum doctor 1757.
Cremzow p. m. Starogród (N. M.)
 Heinrich und Ludwig v. Wedell von, 1884.
Crescentium m. (Ital.)
 Gregorius de, Cardinal., legatus Sed. Ap. 111.
Crisgove? 19.
Crispul Martinus dictus, armiger, scult. de Krobica Unencina, 720.
Crocher Droyseko de, 953.
Cropelin Henricus notarius curiae regis Kazimiri 1484.
Crosi b. m. Iohannes, pat. Andreae et Petri, civium de Pyzdry, 1171.
Crosna? villa monast. Strzelno 32.
Crossin (m. Krośno?) Iohannes de, abbas monast. s. Mariae in Arena in Wrocław 1725.
Crossyna? p. m. Góra (Szl.) 932.
Crovekir nemus p. m. Wągrowiec 69. —
 Sors adiacens lacui Durowo p. m. Wągrowiec 373.
Crungas? Nicolaus tabernator de, 1506.
Crupechino os. zn. p. m. Dolsk 730, 731.
Cruse Iohannes civis Poznan. 1678.
Crusse Nicolaus canon. Poznan. 1815.

- Cubicularius** regis Vladislai, Dobeslaus de Oleśnica 1988.
- Cuchino** sors adiacens villae Siennio p. m. Wągrowiec 315.
- Cudow** p. m. Frydland (N. M.) 297, 960, 1284.
- Cycino** sors adiacens lacui Durowo p. m. Wągrowiec 373.
- Cygańczyce** (Czigacziz) p. m. Cylichowa 916.
- Cykowo** p. m. Grodzisk.
Her. Cuncze von Bonnsdorf 1974.
- Cylichowa** (Züllichau) m. 1012, 1020, 1099, 1837.
- Cyngnus** Boguphalus dictus, 923.
- Cyrske?** villa monasterii Wieleń 1383.
- Czachorowo** p. m. Gostyń 1169.
- Czacz wielki i C. mały** p. m. Śmigiel 451.
Hered. Andreas fr. Derskonis de Graboszewo et Michaëlis de Koszanowo, 2047.
Michaël de, 1313.
Michaël de, miles, fr. Nicolai cantoris Lancic. 1627.
Ramscho de, 1878, 1892.
- Czaczo** Ian dictus, pat. Iohannis et Przedvogii scultetorum de Kicin p. m. Poznań 1727.
- Czajper** (Zeipern) p. m. Schlichtyngowa (Szl.) 932.
- Czamanin** p. m. Brześć Kujaw. 428.
- Czanchnyky?** p. m. Koźmin 1188.
- Czandalina?** Stephanus de, familiaris Arnaldi de Caucina, Sed. Ap. nuntii 1470.
- Czapla** Iohannes scolastic. Plocensis et Vladislav. 226. — Com. Nicolaus pat. Simonis custodis Poznan. 1009.
- Czaple** (Scaple) os. zn. p. m. Żnin 7, 1102, 1192, 1293, 1354.
Hered. Sandzyvogius fr. Katherinae et Bodzathae 1199. — Sandevogius et Bodzatha 1364.
- Czaplici** os. zn. p. m. Wielichowo 1009.
- Czaplinek** (Tempelburg) m. 297, 679, 959, 1518.
Castrum 1246.
- Terra 1284.
Komtur 1592. — Bernhardus de Schaulenburg 1527, 1603, 1607.
- Czaplinice** p. m. Belchatów (Sier.) 587.
- Czapury** p. m. Poznań.
Her. Petrassius 1949.
- Czarków** p. m. Konin 1088, 1354, 1400 —
Piscatio in Goplenica et Warta 1088 —
- Czarków** p. m. Poniec 930.
- Czarnagora?** (Szl.) 586.
- Czarnków** castrum 168, 173, 216, 687, 1117.
Ianko de, canon. Poznan. 1436; vicecancell. regni Polon., cantor Vladislav. 1493, 1573, 1575; archid. Gneznens., vicecancell. regni Polon. 1588, 1590, 1597, 1603, 1618, 1622, 1623, 1624, 1625, 1627, 1628, 1642, 1716.
Iohannes de, iudex Poznan. 1954, 1978, 1997, 2018.
Nicolaus de, subpincerna Kalis. 1993.
Sandivogius de, 249.
Sandivogius de? 1037.
Sandivogius de, 1160; castellan. de Nakło 1510.
Vincentius de, 1673.
- Castellani*
Dobrogost 1575.
Eustachius 242.
Hector 271.
Nicolaus fr. Bozentae 611, 612, 444.
Pechno de Modliszewo p. m. Kłeck 1959, 1969, 1987, 2004.
Phalo 637, 684, 687.
- Czarnotha** Nicolaus dictus, servitor ad s. Ioh. Gneznae 1502; colonus in Zdziechowa 1660.
- Czarnotki** p. m. Zaniemyśl 1511, 1513, 1514.
- Czarnonosek** os. zn. p. m. Kamień 382.
- Czarnotul** p. m. Mogilno 3.
- Czartek** Iohannes dictus, canon. Gnezn. 1572.
- Czartkowice** os. zn. p. m. Grodzisk 1069.
- Czartów młyn** p. m. Gniezno 1517.
- Czatolin** p. m. Łowicz (Maz.) 1404.

- Czebulka** Nicolaus canon. Poznan. 1306, 1360, 1361, 1362, 1435, 1436, 1441, 1465, 1525, 1526, 1531, 1543, 1565, 1586.
- Czeczczino?** (Łęcz.) 1354.
- Czechów** m. (Krak.) 407.
- Castellani*
Bronis 175.
Clemens 1904.
Pelca 407.
- Czechowice** p. m. Rawa (Maz.)
Stephanus de, 2013.
- Czechowo** p. m. Czerniejewo 393.
- Czechowsky** Hanco, civ. Koninens. 1515.
- Czechy.**
- Reges*
Carolus IV 1439.
Iohannes 1013, 1093, 1121, 1129, 1164, 1166, 1167, 1172.
Ottokar 468.
Wenceslaus IV 685, 2036, 818, 832, 853, 859, 884, 914.
Wenceslaus V 897.
Wenceslaus VI 1167.
- Regina* Constantia 645.
- Czczewo** p. m. Kartuzy (Pom.) 523.
- Czegnino?** p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.
- Czehorzewsky młyn** p. w. Chojnica, m. Poznań 1619.
- Czelencin** p. m. Świecie (Pom.)
Her. Nicolaus 1240.
- Czeligoszcz** p. w. Łąck, m. Koronowo 1372.
- Czemmark** Iohannes dictus, advocatus de Inowrocław, 1437.
- Czepów** p. m. Uniejów (Sier.)
Sculti. Petrus et Iohannes 1516.
Her. Dominicus 1516.
- Czeradz** kościelny p. m. Buk 770.
- Czerlejnko** p. m. Kostrzyn 1184.
- Czerlejno** p. m. Kostrzyn 104, 931, 1184, 1354.
Boguphalus de, magister 262.
Sculti. Michaël 1428. — Michaël et Iohannes Glowa 1429.
Her. Ianko 1636.
- Czerlin** p. m. Gołańcz 18, 590.
- Czermin** p. m. Pleszew 885.
- Czerminsky** Mathias 1955.
- Czermno?** p. m. Gąbin (Maz.) 766.
- Czerniejewo** m.
Pleban. Iohannes, capellan. ducis Premisl, 549.
- Czerniew** p. m. Kiernozja (Maz.) 2038, 1404.
- Czerników** p. m. Opatów (Sand.) 1088.
- Czernina** (Tschirne) p. m. Góra (Szl.) 932.
Iohannes de, 1866.
- Czersk** m. (Maz.) 132, 791, 1402.
Castri aedificatio, 1301. — Stubellac seu istbiczø aedif. 1872.
Ecclesia 822.
Monasterium 822.
Archidiaconatus 599, 1465.
Diocesis 2038.
Archidiaconi (canonici Poznaniens.) 765, 766, 1300.
Albertus 1727.
Detko 1435, 1436, 1441, 1465, 1496, 1497.
Martinus (canon. Gnezn.) 1322, 1339, 1345, 1356, 1357, 1358, 1360, 1362, 1384.
Nicolaus 1774, 1834.
Radonius 789, 854, 855, 2038, 2042.
Victor 607.
Districtus 1602.
Terra 765, 1067, 1697.
- Castellani*
Nemirus 765, 766.
Nicolaus Okun 1301, 1320, 1402, 1403, 1404.
Vazilo 1067.
- Dux* Semovitus 1696.
- Iudices*
Grotco 765, 766.
Pacoslaus 1320.
Sassinus 1067.
- Palatini*
Martinus 1872.
Menera 611.
Venceslaus 1067.

- Pincerna* Iohannes 765, 766.
Procurator Leonardus 1301.
Subcamerarii
     Dasco 1067.
     Iohannes 1601, 1602.
Subdapiferi
     Dobco 1785.
     Iohannes Sglesz 1601, 1602.
     Nicolaus de Cieciszew 1301.
     Stanislaus 1320.
Subiudex Paulus 1320.
Subpincerna Andreas 1067.
Thesaurarius Nicolaus de Milanówek
     p. m. Grodzisk (Maz.) 1301.
Venator Climenta 765, 766.
Czerwińsk m. (Maz.) 3, 1584.
Monasterium Canonicorum Regular. Ordin. s. Augustini.
Abbatess
     Fr. Florianus 1292.
     Wytozlawus 73.
Custos Iohannes 1292.
Fratres Christinus, Borza, Pribislaus,
     Iohannes, Andreas, Gallus, Bartholomaeus, Iohannes, Fredericus,
     Gallus, 1292.
Prior Iohannes 1292.
Czerwist? Richardus domicellus de, 2055.
Czerwona góra p. m. Opatów (Sand.) 1088.
Czerwona wieś p. m. Krzywín 506.
     Vison de, fil. quond. Nicholai, 205.
Czerwonka p. m. Sochaczew (Maz.) 1601.
Czeszewo p. m. Gołańcz.
     Slawenicus de, 1430.
Czeszewo p. m. Pyzdry 364.
Czeszimir Petrus, civ. et advocat. Poznan., fr. b. m. Hancónis, 2003.
Czezucha Nicolaus, canon. Poznan. 1168.
Czirnetz pars silvae p. m. Kazimierz, in qua locata est villa Nowawieś, 1464, 1479.
Człochowo sors heredit. Czaple p. m. Żnin 1364.
Człopa m. (Słopotanowo) 2054, 249, 1284, 1518.
Człuchów m. (Pom.) 1234, 1346, 1356, 1884.
Czolnik Nicolaus, consul de Pyzdry, 2064.
Czołnochowo p. m. Żerków 1088.
Czołowo p. m. Kurnik 982.
Czołpin p. m. Radziejów (Kuj.) 328, 2034.
Czorstyn p. m. Sącz (Krak.) 2010.
Czubyn Albertus dictus, thesaurarius de Warszawa, 1300.
Czyżew p. m. Rychwał 160, 1044.
Dąbia p. m. Skierniewice (Maz.) 1404.
Dąbie m. (Łęcz.) 7, 136, 211, 304, 405, 655, 656, 1354.
Dąbkowice p. m. Łowicz 1404.
Dąbroszyn (Kalte-Heinze-Polnisch Bortschen) p. m. Góra (Szl.) 932.
Dąbrowa p. m. Poznań 1544, 1576.
Dąbrowa p. m. Wolsztyn.
     Scult. Paulus Maloskowiz 968.
Dąbrowa p. m. Żerniki 18, 590.
     Zbylutus de, 373.
Dąbrowa p. m. Orlów (Maz.) 766.
Dąbrowa p. m. Sieradz.
     Hered. Sobeslaus et confrat. Albertus 1724.
Dąbrowa p. m. Słupsk (Pom.) 1705.
Dąbrowa p. m. Sulejów (Sier.) 587.
Dąbrowa (Merica) p. m. Świebodzin.
     Hogerus de, 323.
     Hinricus de, 849.
Dąbrowice p. m. Skierniewice (Maz.) 1404.
Dąbrówka p. m. Mogilno.
     Her. com. Michaël 1568, 1812.
Dąbrówka kościelna p. m. Kiszkowo.
     Rector eccles. Vittus 1269.
     Her. Dirsikragius 1269.
Dąbrówka p. m. Żnin 1481, 1482.
Dąbrówka p. m. Kamień (Pom.) 1345, 1346.
Dąbrowo p. m. Mogilno 1357.
Dania.
     Rex N. N. 976.
     Waldmarus 78.
Daleszyce m. (Krak.) 1484.
Daleszyn p. m. Gostyń 834, 841, 843, 1169.

- Dalewo** p. m. Dolsk 241, 368, 469, 719.
Dalkowo p. m. Inowrocław 3, 33, 796.
Dambize os. zn. nad jeziorem Cichowskim p. m. Dolsk 256, 719, 1483.
Her. Iassek 2066, 1477, 1483, 1562, 1566, 1677, 1736, 1807.
Camerarii Neradus et Bratonijs 256.
Petrko de, 1804.
Swentoslaus fr. Alberti de, 1041.
Dame familia 1518.
Damickow? Lessota de, 1020.
Damis? Richardus de, 2055.
Danaborz p. m. Wągrowiec 18, 590, 1631.
Her. Sbiluth 1453.
Wlothco palatin. de Gniewkowo 1950, 1969.
Danchow? p. m. Polkwitz (Szl.)
Czato de, 1084.
Daniszew os. zn. p. m. Wilczyn 1850.
Danków p. m. Krzepice (Wielun.) 7.
Colloquium 211, 394, 400.
Synodus 429.
Danków p. m. Kurzelów (Sand.) 1354.
Dannenberch Iohannes 1017.
Dapifer *vide* Terras, Gniezno, Kalisz, Konin, Łąd, Poznań.
Dapifer Iohannes dictus Bobino 407 (ducissae Cracoviens.)
Albertus de Burnis 930, 932 (*Henrici ducis Siles. et Polon.*)
Iohannes 271, *Preczslaus* 224 (ducis Premisl I.)
Paulus Nossek 1046 (*Wladislai regis Polon.*)
Sdeslaus 229 (*Kazimiri ducis Kujaw.*)
Sebastianus 211 (*episcopi Cuia-viens.*)
Warscho de Żelasna 1131 (*Semovithi ducis Masoviae.*)
Darganithz os. zn. p. m. Kartuzy (Pom.) 2035.
Darnowo p. m. Kościan.
Com. Welislaus de, 955.
- Daszewice** p. m. Kurnik 982.
Data.
Alatri m. (Ital.) 589.
Anagni 143, 144, 158, 341, 343, 734, 738, 853, 1741.
Aparma 14.
Assissi 312, 314.
Avignon 989, 991, 992, 995, 996, 1013, 1025, 1056, 1057, 1058, 1060, 1074, 1075, 1076, 1087, 1151, 1157, 1179, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1212, 1224, 1225, 1226, 1228, 1245, 1256, 1258, 1259, 1260, 1265, 1266, 1291, 1304, 1316, 1334, 1336, 1337, 1338, 1344, 1351, 1352, 1389, 1492, 1537, 1540, 1541, 1572, 1591, 1652, 1684, 1693, 1712, 1713, 1714, 1715, 1718, 1729.
Bartoszewice p. m. Kobylin 643.
Berlin 1160, 1161, 1246, 1487.
Berneuchen m. (N. M.) 1303.
Bobrowniki p. m. Wieluń 214.
Bobrowniki m. (Dobrzyn.) 1288.
Borzykowa W. p. m. Przyrów (Sier.) 66.
Bryski p. m. Łęczycza 1802.
Brześć Kujawski 623, 627, 637, 707, 708, 768, 816, 817, 982, 983, 1024, 1049, 1050, 1091, 1280, 1287, 1289, 1386, 1397, 1398, 1399, 1400, 1467, 1468.
Buchszendorph? 959.
Buda 487, 1328.
Byczyna m. (Szl.) 1178.
Bydgoszcz 1263, 1376, 1529.
Byszewo p. m. Koronowo 906, 1408, 1473, 1656, 1828, 1841.
Cerekwica p. m. Kamień 1285.
Chęciny m. (Sand.) 979, 1618.
Chełmno 1747.
Chocz m. 714.
Choczno (Arnswalde) m. (N. M.) 1675.
Christburg (Kyrzburg) m. (Prus.) 1236.
Chyciny p. m. Błędzew 892, 911, 912, 1891.

Ciążyń p. m. Łądek 517, 721, 784, 1297, 1395, 1494, 1533, 1589, 1590, 1600, 1868.	200, 202, 203, 207, 220, 232, 233, 237, 238, 239, 240, 242, 243, 260, 261, 269, 272, 283, 284, 299, 302, 303, 311, 325, 327, 344, 348, 349, 354, 355, 360, 367, 382, 383, 384, 395, 396, 397, 399, 405, 414, 432, 433, 436, 443, 447, 466, 476, 495, 521, 522, 550, 554, 556, 562, 563, 576, 577, 618, 630, 631, 638, 639, 644, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 678, 695, 697, 736, 758, 783, 803, 805, 809, 812, 830, 846, 856, 876, 890, 932, 936, 942, 943, 984, 1036, 1051, 1052, 1064, 1065, 1066, 1077, 1105, 1108, 1116, 1139, 1146, 2047, 1181, 1199, 2048, 1216, 1230, 1237, 1238, 1239, 1267, 1268, 1293, 1296, 2065, 1322, 1356, 1357, 1358, 1359, 1373, 1374, 1375, 1387, 1388, 2067, 1406, 1407, 1427, 1428, 1429, 1442, 1443, 1444, 1459, 1460, 1462, 1499, 1502, 1521, 1522, 1539, 1542, 1551, 1557, 1575, 1593, 1598, 1604, 1610, 1632, 1633, 1639, 1640, 1643, 1647, 1648, 1655, 1662, 1666, 1667, 1706, 1716, 1717, 1722, 1723, 1736, 1739, 1740, 1759, 1768, 1814, 1829, 1835, 1847, 1848, 1859, 1862, 1863, 1871, 1885, 1886, 1897, 1920, 1932, 1933, 2072, 1944, 1945, 1952, 1953, 1956, 1957, 1958, 1969, 1970, 1971, 1979, 1980, 1981, 1987, 2002, 2015, 2016.
Cienia p. m. Kalisz? Błaszki? 122, 123. Cöln a. R. 406. Cudow p. m. Frydland 960. Cylichowa m. 1837. Czaplinek m. 1457, 1458. Czechowo (Szetlewo?) p. m. Łądek 393. Czersk m. (Maz.) 1320. Daleszyce m. (Sand.) 1484. Danków p. m. Krzepice 211, 400, 424, 429. Dłusk p. m. Pyzdry 289, 313, 331, 603, 420, 448, 460, 507, 571, 629, 632, 642, 662, 673, 680, 698. Dobezycze? Dobieżyn p. m. Buk? (Do- brzyszew? Pobiedziska? <i>vide</i> Tom IV, Dodatki) 435. Dolsk 935. Dramburg m. (N. M.) 1592, 1607. Drawe pons (N. M.) 452. Drzeń m. 145, 1248. Dzięczyzna p. m. Poniec 1878. Dzwonowo p. m. Skoki 937. Eberswalde m. (M. Br.) 987. Ecclesia Blasii? 587. Frankfurt a. O. 873, 1147, 1326, 1423. Freundetal? 894. Friedberg m. (N. M.) 1330. Gallone? 1703. Gąsawa m. 1751. Gdańsk 2057, 725, 726, 739, 2059, 2060, 2061, 769, 986. Gębice m. 1571. Genua 1842. Glinno p. m. Warta 417. Głogowa m. (Szl.) 64, 65, 907, 939, 952, 1004, 1018, 1020, 1062, 1063. Główna p. m. Poznań 870, 948, 1394. Głuszyna p. m. Poznań 887, 1511. Gniew (Mewe) 1908. Gniewków m. 1546. Gniezno 10, 11, 12, 20, 22, 26, 28, 69, 79, 80, 82, 590, 118, 131, 148, 177, 179, 180, 183, 199,	Golina m. 1556. Góra (p. m. Żnin) 837. Góra (Guhrau) m. (Szl.) 1823, 1824. Gorzyca (Göritz) m. (Lubus.) 916. Gostyń m. 847, 866, 891, 934, 974, 977, 1041, 1305, 1651. Goszczanów p. m. Koźminek (Sier.) 1039.

Grabonóg p. m. Gostyń 458, 514.
 Grodzisk m. 879, 1764.
 Grodzisk (Gröditzberg) gród (Szl.) 21.
 Grojec m. (Maz.) 172.
 Gruczno p. m. Świecie 829.
 Grzegorzewo m. 1410, 1641, 1645, 1698, 1699, 1761.
 Gubin m. (Łuż.) 323.
 Heinrichau p. m. Ziębice (Szl.) 515.
 Hohlstein p. m. Löwenberg (Szl.) 1913.
 Jamno p. m. Rów (Maz.) 1784.
 Janków p. m. Pobiedziska 1678.
 Jasieniec p. m. Przedecz (Kuj.) 597.
 Jaszkowo p. m. Śrem 628.
 Jeżów m. (Maz.) 1839.
 Ilgeń p. m. Wschowa 940.
 Inowłódz m. 1930, 1931.
 Inowrocław 290, 428, 444, 446, 833, 836, 1227, 1466, 1798, 1899, 1989.
 Insula fabri p. m. Elbląg 273.
 Interamna 187, 188, 189.
 Iwanowice m. 394.
 Kąkolewo p. m. Osieczna 2019.
 Kalisz 152, 263, 277, 281, 389, 411, 412, 605, 413, 415, 418, 421, 430, 440, 488, 492, 493, 498, 509, 511, 530, 534, 535, 538, 539, 545, 546, 574, 640, 641, 664, 665, 674, 685, 686, 692, 711, 712, 722, 723, 733, 735, 756, 760, 761, 763, 776, 777, 792, 793, 794, 799, 800, 801, 802, 2062, 811, 820, 828, 864, 914, 973, 1001, 1003, 1007, 1008, 1014, 1016, 1034, 1045, 1078, 1113, 1124, 1163, 1175, 1180, 1183, 2063, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1249, 1281, 1294, 1349, 1350, 1507, 1508, 1512, 1513, 1514, 1550, 1573, 1582, 1588, 1629, 1708, 1793, 1946, 1955, 1962, 1998.
 Kaliszany p. m. Wągrowiec 1917.
 Kamień p. m. Koźminek 445.
 Karmin p. m. Pleszew 718.
 Kazanie p. m. Brześć (Kuj.) 1440.
 Kazimierz m. 699, 2068.

Kcyń m. 2008, 2024.
 Kępno m. 503, 2033.
 Kłeck m. 1754.
 Kłęka p. m. Nowe miasto 818.
 Kleszczew p. m. Kostrzyn 465.
 Klinno? (Szl.) 223.
 Kobierno p. m. Kalisz 690.
 Kobylec p. m. Wągrowiec 1430.
 Koło m. 1988.
 Königsberg m. (N. M.) 1148, 1186, 1187.
 Konin m. 537, 691, 1363, 1414, 1478, 1547, 1608, 1680, 1681, 1721, 1896.
 Kopanica m. 1244, 1947.
 Kopoyno p. m. Łądek 228.
 Korczyn m. (Sand.) 438, 1853, 1904, 2017.
 Kościan m. 748, 749, 787, 788, 1317, 1335, 2051, 1560, 1860, 1861, 1936, 1985, 1993.
 Kościelec p. m. Inowrocław 1437.
 Kościelna wieś (klasztor) p. m. Kalisz 1506.
 Kościerzyna m. (Pom.) 2035.
 Koszyce m. (Krak.) 1689, 1690, 1709, 1765.
 Kozłów biskupi p. m. Sochaczew 1009, 1038.
 Koźmin m. 667, 998.
 Kraków 175, 407, 560, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 919, 976, 1046, 1079, 1088, 1103, 1115, 1119, 1125, 1129, 1130, 1133, 1135, 1193, 1195, 1210, 1241, 1242, 1310, 1339, 1354, 1364, 1382, 2050, 1405, 1409, 1412, 1421, 1470, 1486, 1495, 1523, 1545, 1583, 1594, 1613, 1688, 1766, 1795, 1825, 1826, 1840, 1843, 1856, 1901, 1916, 1921, 1934, 1935, 1937, 1938, 1966.
 Kramsk p. m. Konin 298.
 Krobia m. 607.
 Królikowo p. m. Rychwał 1769.
 Kruszwica m. 36, 608, 609, 1366, 1370, 1396, 1455, 1538, 1605, 1606, 1669.

- Krzywín m. 506, 745, 1748.
 Kursko p. m. Międzyrzecz 1816.
 Kurzelów m. (Sand.) 1392, 1559, 1836.
 Kwieciszewo m. 955, 1345, 1445, 1481, 1682, 1775.
 Laba rz. (prope) 1071.
 Łącko p. m. Koronowo 1393.
 Łąd p. m. Łądek 482, 564, 636, 1094, 1149, 1158, 1419, 1463, 1490, 1491, 1519, 1892, 1927, 1996, 2004, 2006, 2014.
 Landsberg a. W. 1117, 1422, 1657, 1668, 1832.
 Lateranum (Romae) 6, 16, 24, 30, 31, 32, 39, 67, 70, 71, 72, 74, 85, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 111, 113, 114, 115, 120, 161, 162, 163, 164, 208, 209, 594, 210, 326, 332, 339, 345, 861.
 Łęczycza 596?, 361, 388, 551, 616, 581, 688, 814, 815, 859, 1127, 1232, 1234, 1471, 1482, 1634, 1711, 1982.
 Łekno p. m. Wągrowiec 167, 567, 617, 1365, 1796, 1867, 1924.
 Leśnica (Lietzen) p. m. Seelow (Lubus.) 1448.
 Liebenhof (Zajązkowo) p. m. Tczew 1156.
 Liebenwalde m. (M. Br.) 865, 958, 990.
 Lignica 2055, 598.
 Łowicz 822, 1257, 1301, 1312, 1329, 1401, 1433, 1456, 1611, 1697, 1705, 1786, 1827, 1838, 2071.
 Lubin p. m. Krzywín 119, 592, 235, 356, 467, 501, 512, 513, 923, 1381, 2066, 1562, 1609, 1649, 1720, 1732, 1805, 1914, 1918, 1994.
 Lublin 1380, 1881, 1882.
 Lubrza (Liebenau) m. 1019.
 Luca 1864.
 Łuck m. (Rus.) 1022.
 Lüttich (Leodium) 317.
 Lyon (Lugdunum) 246, 247, 250, 257, 265, 266, 268, 270, 456, 457.
 Mączniki p. m. Środa 224.
 Magdeburg 422.
 Mainz 832.
 Marienburg (Malborg) 1235, 1262, 1290, 1346, 1884, 2052, 1995.
 Massin p. m. Landsberg a. W. 827.
 Miechów m. (Krak.) 950.
 Międzychód m. 1756.
 Międzyrzecz m. 862, 1096, 1411, 1817, 1975.
 Milicz m. (Szl.) 1911.
 Modrze p. m. Stęszewo 256, 350, 351.
 Mogilno m. 555, 941, 1378, 1413, 1574.
 Mönchen Grebbin p. m. Gdańsk 2049.
 Monte Flascone 403.
 Morimundum (Burgund.) 328.
 Mosina m. 1567.
 Mstów m. (Sier.) 588.
 Nądnia p. m. Zbąszyń 1021, 1101.
 Nakło m. 2025, 116, 174, 176, 544, 857, 1002, 1040, 1090, 1500, 1858, 1909.
 Namysłów (Namslau) m. (Szl.) 1277.
 Nankanow? 2046.
 Napoli 1819, 1821.
 Narni 135.
 Niedźwiady p. m. Kiszewo 301.
 Niepołomice m. (Krak.) 1887, 1942, 1948.
 Niesób rz. (super) 151.
 Nürnberg 1439.
 Oborniki m. 808, 1347, 1554, 1637, 1943.
 Obra p. m. Wolsztyn 380, 573, 951, 1782, 1783.
 Odmuchów (Otmachau) m. (Szl.) 2031, 1691.
 Ołobok p. m. Kalisz 454, 2069, 1879.
 Ołomuniec 112.
 Opatów m. (Sand.) 1314, 1770.
 Opatówek m. 255, 681, 1112, 1391, 1569, 1687.
 Opatowice (Morawa) 1595.
 Opole (Oppeln) m. (Szl.) 575, 1851, 1852.
 Orchowo p. m. Wilczyn 1617.

Orgonum 1704.
 Ośno (Drossen) m. (Lubus.) 1030.
 Ostrowite kapitulne p. m. Kleczew 797.
 Owińska p. m. Poznań 307, 308, 392.
 Pakość m. 1202, 1844.
 Paradyż p. m. Międzyrzecz 190, 259,
 764, 849, 1026, 1831, 1857.
 Paris 15.
 Perugia 124, 171, 178, 181, 182,
 2028, 552.
 Piotrków m. (Sier.) 1150, 1323, 1873,
 1929.
 Pirne? 1518.
 Pisa 7.
 Płock 3, 477, 565, 791, 1700, 1735,
 1785, 1788.
 Pobiedziska m. 251, 258, 296, 324,
 346, 371, 473, 720, 1332, 1758.
 Podmokle p. m. Zbąszyń 1137, 1138.
 Pogorzelica p. m. Pyzdry 310, 315,
 316.
 Pomuzow? 229.
 Poniec m. 924, 1561, 1866.
 Poznań 87, 126, 138, 194, 205, 212,
 236, 248, 249, 252, 253, 262,
 264, 282, 285, 286, 287, 291,
 292, 293, 294, 297, 300, 599,
 305, 309, 320, 321, 329, 333,
 334, 335, 336, 337, 338, 340,
 342, 601, 347, 352, 353, 357,
 359, 363, 364, 366, 368, 372,
 375, 376, 377, 378, 385, 387,
 390, 391, 401, 404, 408, 419,
 606, 427, 439, 449, 453, 459,
 464, 2030, 469, 470, 472, 478,
 479, 484, 485, 486, 489, 491,
 494, 496, 497, 2032, 500, 504,
 516, 518, 519, 520, 529, 540,
 549, 553, 557, 559, 566, 569,
 572, 578, 579, 582, 583, 585,
 619, 621, 622, 624, 625, 633,
 634, 635, 646, 653, 677, 679,
 682, 683, 684, 689, 693, 694,
 700, 701, 702, 704, 705, 706,
 713, 719, 730, 731, 743, 746,
 750, 751, 752, 754, 755, 757,

762, 767, 770, 772, 773, 774,
 778, 779, 780, 789, 804, 819,
 824, 826, 834, 841, 843, 851,
 854, 855, 868, 2038, 871, 885,
 886, 895, 896, 902, 903, 908,
 910, 2040, 2041, 918, 921, 925,
 926, 929, 931, 938, 945, 2042,
 956, 962, 969, 980, 1023, 1027,
 1028, 1029, 1037, 1042, 1043,
 1047, 1055, 1059, 1068, 1069,
 1080, 1082, 1085, 1086, 1089,
 1095, 1098, 1104, 1109, 1110,
 1111, 1114, 1126, 1128, 1136,
 1141, 1142, 1143, 1144, 1152,
 1153, 1154, 1155, 1166, 1168,
 1176, 1182, 1184, 1188, 1194,
 1196, 1201, 1211, 1214, 1215,
 1231, 1233, 1247, 1270, 1282,
 1283, 1295, 1306, 1311, 1313,
 1318, 1327, 1355, 1360, 1361,
 1362, 1383, 1384, 1385, 1416,
 1417, 1418, 1425, 1426, 1431,
 1434, 1435, 1436, 1441, 1450,
 1451, 1452, 1453, 1454, 1465,
 1476, 1477, 1479, 1496, 1497,
 1498, 1509, 1510, 1520, 1525,
 1526, 1527, 1531, 1534, 1535,
 1543, 1544, 1548, 1553, 1555,
 1558, 1565, 1576, 1577, 1578,
 1579, 1580, 1586, 1587, 1596,
 1603, 1614, 1615, 1619, 1621,
 1622, 1623, 1624, 1625, 1635,
 1638, 1650, 1653, 1654, 1663,
 1664, 1665, 1677, 1679, 1686,
 1694, 1695, 1727, 1728, 1738,
 1749, 1752, 1763, 1767, 1773,
 1774, 1790, 1791, 1792, 1809,
 1811, 1813, 1815, 1833, 1834,
 1846, 1875, 1895, 1903, 1915,
 1925, 1939, 2053, 1950, 1954,
 1972, 1973, 1978, 1983, 1986,
 1997, 1999, 2000, 2003, 2007,
 2011, 2012, 2018.
 Posony (Pressburg) 852, 928.
 Powidz m. 2009.
 Praga m. (Czechy) 884, 1121, 1340.
 Przedbórz m. (Sand.) 221.

- Przedmost (Priedemost) p. m. Głogowa 1162.
- Przyprostnia p. m. Zbąszyń 994.
- Pszczew m. 462.
- Pyzdry 27, 568, 570, 661, 672, 744, 753, 759, 786, 795, 821, 838, 839, 840, 850, 858, 900, 901, 904, 933, 957, 971, 988, 993, 1000, 1033, 1044, 1053, 1072, 1132, 1171, 2064, 1197, 1198, 1204, 1250, 1251, 1252, 1253, 1254, 1302, 1319, 1321, 1341, 1342, 1379, 1446, 1464, 1474, 1485, 1489, 1501, 1503, 1504, 1517, 1530, 1532, 1549, 1564, 1628, 1636, 1658, 1661, 1671, 1730, 1807, 1845, 1905, 1907, 1976, 1977, 1992.
- Raciążek m. (Kuj.) 966, 975, 1054, 1093, 1369.
- Radom m. (Sand.) 1919.
- Radomsk m. (Sier.) 1804.
- Radoszyce m. (Sand.) 1642.
- Radziejów m. (Kuj.) 810, 922, 1005.
- Rawa m. (Maz.) 2044, 1131.
- Reate 166, 798, 1902.
- Reichenbach m. (Szl.) 1048, 1475.
- Repka os. zn. p. m. Bydgoszcz 620.
- Ribewit? 889.
- Rimini 591.
- Rogoźno m. 330, 373, 532, 561, 1673.
- Roma 4, 586, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 105, 409, 410, 490, 499, 502, 524, 525, 526, 527, 533, 541, 668, 669, 671, 675, 676, 742, 2045, 1584, 1585, 1734, 1744, 1745, 1746, 1750, 1757, 1771, 1800, 1890, 1951, 1963, 1967, 1984, 1990, 1991, 2001, 2013.
- Ruda (terra) 626.
- Ryszewo p. m. Rogowo 1812.
- Sącz m. (Krak.) 1755.
- Sącz nowy 2010.
- Sandomierz 1102, 1120, 1191, 1493, 1888, 2072.
- Sanok m. (Rus.) 1743.
- Santok p. m. Landsberg a. W. 63, 147, 295, 306, 475.
- Ścieniawa (Steinau) m. (Szl.) 703, 1122.
- Szaniec p. m. Brojce 1031.
- Selow m. (N. M.) 917.
- Sępólno m. 1420.
- Seregew? 254.
- Sieradz 150, 234, 402, 536, 2036, 1273, 1377, 1620, 1724.
- Signia 37, 75, 76.
- Skierniewice m. (Maz.) 1402, 1403, 1404, 1683, 1880.
- Skomlin p. m. Bolesławiec 825.
- Skwierzyna m. 1092.
- Ślawa (Schlawe) m. (Szl.) 985.
- Śławno (n. Wipera) m. (Pom.) 741.
- Ślomo m. p. m. Oborniki 1968.
- Ślupca m. 964, 965, 1200.
- Ślupsk m. (Pom.) 78, 206, 584, 715, 716, 737, 790.
- Sobiałkowo p. m. Miejska Górka 1469.
- Sochaczew m. (Maz.) 765, 766, 1601, 1602, 1797, 1900.
- Soldin m. (N. M.) 1324.
- Solec p. m. Nowe miasto 835.
- Sonnenburg p. m. Kościerzyn (Lubus.) 1017.
- Spandow m. (M. Br.) 953, 1644.
- Sprottowa m. (Szl.) 1106.
- Śrem m. 441, 1483, 1566, 1597.
- Sroczewo p. m. Książ 217.
- Środa m. 602, 1612, 1753.
- Środa (Neumark) m. (Szl.) 169.
- Strzelno m. (Kuj.) 807.
- Sulejów m. (Sand.) 593, 2034, 999, 1299.
- Świebódzin m. 1801.
- Świecie m. (Pom.) 2029, 455, 523, 724, 732, 740, 1343, 1778.
- Święciechowa m. 1646.
- Szadek m. (Sier.) 1472, 1630, 1692.
- Szczecin 201.
- Szubin m. 1563, 1719, 1870.

Szymanowice p. m. Pyzdry 288.
 Szymanowo p. m. Śrem 451.
 Tarnów m. (Krak.) 1923.
 Tarnów p. m. Sława (Szl.) 860.
 Tczew m. (Pom.) 2058.
 Tłokinia p. m. Kalisz 542.
 Toruń 831, 897, 898, 1097, 1889.
 Trzemeszno m. 687, 997, 1255, 1315,
 1353, 1390, 1415, 1424, 1449,
 1524, 1616, 1742, 1789, 1794,
 1803, 1818, 1830, 1849, 1850,
 1876, 1894.
 Trzemeszno p. m. Koronowo (Kuj.) 1240,
 1286.
 Tuchola m. (Pom.) 1274.
 Tuczo m. 1961.
 Tusculanum 25.
 Tuszyń m. (Łęcz.) 386.
 Tyncia? 1278.
 Ujście m. 381, 1965.
 Uniejów m. (Sier.) 666, 727, 823, 872,
 881, 970, 1061, 1159, 1272, 1438,
 1516, 1733, 1787, 1865.
 Vienne 954.
 Villa nova (Piemont) 1243, 1670, 1674,
 1701, 1702.
 Viterbi 13, 107, 108, 109, 110, 185,
 204, 358, 370, 398, 425, 426,
 431, 463, 480, 481.
 Vithemsdorph? 959.
 Wałcz m. 967.
 Walewo p. m. Krośniewice (Łęcz.) 981.
 Warszawa 1067, 1192, 1300, 1872.
 Warta m. (Sier.) 806, 1333.
 Wawrzeńczyce m. (Krak.) 244.
 Wenecja p. m. Żnin 1926.
 Wielichowo m. 882, 883.
 Wieluń m. 508, 510, 1174, 1488,
 1960.
 Więzów m. (Szl.) 2056.
 Wilno 1898.
 Winar? 1676.
 Wiślica m. (Sand.) 106, 1203, 2005.
 Włocławek 84, 140, 604, 614, 450,
 796.
 Wola (Wolka Orchowska) p. m. Wil-
 czyn 1776, 1777, 1780.

Wonieść p. m. Krzywín 1883.
 Wrocław 160, 274, 365, 611, 612,
 (Werat...?) 505, 645, 1099, 1164,
 1167, 1276, 1331, 1367, 1432,
 1659, 1725, 1799, 1912.
 Wronki 1275, 1808.
 Września 1480, 1528.
 Wschowa 275, 1084, 1190.
 Wyskitki m. (Maz.) 1781.
 Wyszogród m. (Maz.) 1696, 1737.
 Wytin (Chorzemin p. m. Wolsztyn) 888.
 Żarnów m. (Sand.) 1010.
 Zbąszyń 245, 474, 1100, 1145, 1185.
 Zduny 278.
 Żerniki m. 1877.
 Ziębice (Münsterberg) m. (Szl.) 318.
 Żnin 159, 531, 1022, 1073, 1213,
 1269, 1371, 1372, 1447, 1536,
 1552, 1626, 1627, 1631, 1710,
 1726, 1820, 1822, 1959.
 Życz (Seitsch) p. m. Góra (Szl.) 893,
 927.
 Dambow Ostrow, pratum adiacens vill.
 Ostrowite Trzemeszeńskie 1315.
 Daventria Bernardus Henrici de, notar.
 publicus, 1757.
 Dębicz p. m. Bnin 718.
 Dębicz p. m. Środa 826, 885.
 Debitz Iacob v., 1607.
 Dębica p. m. Gniezno 7, 320, 1052.
Hered. Cestco com. 1279.
 Nicolaus filiastr Michaelis 1239.
 Petrus Hoyeruwiz 197.
 Dębno p. m. Nakło.
 Woeslaus de, advocatus Naklens., 1090.
Hered. Com. Nycolaus et Syman 488.
 Dębno p. m. Nowemiasto.
 Mathias Kooth de, 1976.
 Petricus Symonis de, 745.
 Petrus de, castellan. de Łąd, 1027.
 Dębogóra p. m. Kcyń 79, 101.
 Philippus de, monachus, 18.
 Com. Rosalius de, 821.
 Zbilud de, fr. Wlothkonis palatini Gnie-
 wkiens. (Objaś. T. IV) 1924.
 Dębogóra p. w. Owińska 1153.

- Sculti.* Sesterco et Petrus filii Raczlai 1153.
- Dębogóra** (deserta) p. m. Koronowo 1286, 1290, 1858.
- Hered.* milit. Vithoma, Nimirus et Bogus, fres., 1002.
- Dębogóra** p. m. Łowicz 1697.
- Dęborzeka** p. m. Opoczno (Sand.) 1898.
- Debow** Heningus 967.
- Dębowo** p. m. Nakło 618, 655, 656, 1406, 1656, 1710, 1828.
- Dębowy ostrów** p. m. Rynarzew 1165.
- Dębsko** p. m. Koźminek 7.
- Dęby szlacheckie** p. m. Koło.
- Predvogius de, venator de Łądl*, 1391.
- Decimi** Crisanus et Golis 310.
- Dedz** Iohannes et Petrus dicti, sculti. de Rogoźno, 615.
- Dęblin** p. m. Skarszewy (Pom.) 1156.
- Demyn** mag. Iohannes 827.
- Denzig** p. m. Nowy Kalisz (N. M.) 1284.
- Depsk?** Grozla pincerna Poznan., fr. comit. Iohannis venatoris Poznan. 475. *Vide* **Grojec** p. m. Babimost.
- Deir, Der** (Dyhern).
- Gunterus de*, 1062.
- Sibanus de*, 663, 893.
- Wernerus de*, 952, 994, 1018, 1020, 1063.
- Deszno** (Dechsel) p. m. Landsberg 987, 1668.
- Diaduker** (Diadinkir), rubus p. w. Dobberphul (Pom.) 145, 377.
- Dietersdorf** p. m. Falkenburg (N. M.) 1284.
- Długoracz** silva p. m. Kurzelów (Sand.) 1953.
- Długosz** Nicolaus 993.
- Długawoda** sors p. m. Kościerzyna (Pom.) 2035.
- Dłusk** p. m. Pyzdry. *Vide* **Data**.
- Flodarius* Petrus Schvirehovicz 500.
- Dłutowo** p. m. Płock 84.
- Dłużyn** p. w. Przemęt 66, 561, 719.
- Dmosin** p. m. Stryków (Maz.) 1131.
- Dobezanky?** p. m. Wieluń 722.
- Dobiegniewo** (Woldenberg) m (N. M.) 284, 303, 496, 2043, 1147, 1148, 1510, 1518, 1607.
- Consules* 1675.
- Dobyeiewo** os. zn. p. m. Koźmin 1188.
- Dobieszewice** p. m. Lelów (Krak.) 405.
- Dobieszewo** p. m. Golańcz.
- Hered.* Dobyesch 1552.
- Nicolaus 1858.
- Woyslaus 272.
- Dobieszyno** p. m. Słupsk (Pom.) 716, 1705.
- Dobra** p. m. Buk 368, 719.
- Dobrawoda** p. m. Stobnica (Sand.) 1088.
- Dobre** p. m. Koło 2034.
- Dobre** p. m. Radziejów (Kuj.) 328.
- Dobregriwe** (Dobbersaul) p. m. Krośno (Lubus.) 916.
- Dobrogostowo** p. m. Strzelin (Szł.) 21, 22.
- Dobrogosty** p. m. Łęczyca 1354.
- Scult.* Andreas de Grzmiąca p. m. Żnin 1838.
- Dobropol** p. m. Choczno (N. M.) 145, 154, 201, 371, 377.
- Dobrosołowo** p. m. Kaźmierz.
- Scult.* Henricus 699.
- Her.* Naceslaus 699.
- Dobrowo** p. m. Koło 136, 304, 328, 2034, 618, 655, 656, 666, 829, 830, 1039, 1354. — *Piscatio et castores in fluv. Warta et Ner* 136.
- Slavanta miles de*, 805.
- Dobrylewo** p. m. Żnin 7, 1192, 1354, 1757.
- Dobryług** p. m. Finsterwalde (M. Br.)
- Monasterium Ord. Cisterciens. 375, 376, 381, 385, 387, 439, 576, 827, 1518.
- Fres.* Petrus 375, 376.
- Vitalis 375, 376.
- Dobryszew** p. m. Kalisz 435.
- Dobryszyce** p. m. Radomsk (Sier.) — *Eccl.* 1862.
- Dobrzec** p. m. Kalisz 35, 511, 538, 574, 644, 697, 914, 1661. — *Molendinum* 498.

- Bertoldus de, 1008.
 Ianussius b. m. de, cuius relictā Bona soror Wlostonis de Cienia, 1183.
 Nicolaus de, 1007, 1008.
Pleban. Michaël 1955.
Sculti. Herdanus 498, 553.
 Hermannus 729, 2062, 844.
Dobrzelewie p. m. Kowal (Kuj.) 1371, 1375.
Dobrzno (Daber) p. m. Wałcz 865.
Dobrzyca m.
Pleban. Hanco canon. Poznan. 1525, 1526.
 Iohannes canon. Poznan. 1565.
Her. Nicolaus 1078.
Dobrzyń m. nad rz. Wisła 3, 1288, 1369, 1705.
 Terra 1372, 1376, 1940.
Capitanei
 Derscho 1484.
 Iohannes Radlo 1851.
Gladifer Petrus de Umienie 1733.
Subcamerar. Dominicus 1288.
Subpincerna Martinus de Baruchów p. m. Kowal (Kuj.) 1878.
Dobyn Henricus de, commendat. de Toruń 897, 898.
 Wernerus de, 2055.
Dochanowo p. m. Żnin 7, 1192, 1354.
Dolany p. m. Łądek 10, 80, 600, 393, 636, 1027, 1055, 1521.
Doliwa Iohannes, episcop. Poznan., 1903.
Dolsk m. 7, 356, 935.
 Locatio in civitatem 1395, 1811.
 Districtus 1477.
Pleban. Stanislaus Iaszoldi, notar. publ., 1868.
Domachowo p. m. Krobia.
Her. Woycecho dict. Ocasanech 643.
Domaniew p. m. Poddebice (Łęcz.) 1354.
Domaniew p. m. Błonie (Maz.) 1067, 1300.
Domaniewice p. m. Główno (Maz.) 1404.
Domanin p. m. Kępno 7, 1432.
Domanino? villa mon. Mogilno 3, 33.
Domaradzice p. m. Dupin.
 Boguslaus de, 622.
 Ubislaus de, pincerna Kalisiens., 1804.
Domaslavicze os. zn. p. m. Kościan 1565.
Domaslavicz Martinus, her. de Adamowo et Kubaczyn 1069.
Domatschine p. m. Oleśnica (SzL.)
 Bartholomeus de, 788.
Domiechowice p. m. Belchatów (Sier.) 587, 23.
Domnice p. w. Przemęt 66.
Donaborów p. m. Kępno 106.
Donatowo p. m. Śrem 504, 743.
Donyn miles 1651. — Frenczil de, 1874. — Fridolinus 1947. — Iohannes de et consors Margaretha, de Sarnowa p. m. Rawicz, 1866. — Otto 930; burgrabius 932, 939, 952.
Dordenbusch Conradus 2046. — Iohannes 323.
Dorenborch com. Guntherus de, 452.
Dorobna os. zn. p. w. Gruczno (Chelmińs.) 1322.
Dorphere Nicolaus et Iohannes 967.
Doruchów p. m. Grabów 81, 244, 311, 1432.
Drachim p. m. Czaplinek.
Komtur de, 1607.
Drachowo p. m. Witkowo.
Her. Bartholomaeus 1742, 1894.
Dragheim os. zn. pomiędzy w. Nowy Dworek a Popowo p. m. Bledzew 961, 978.
Dramburg m. (N. M.) 1518.
 Tractatus 1607.
Drang Iohannes, civis de Śrem, 1936.
Drasko p. m. Wieleń 297, 786.
Drebel Hermannus 2046.
Drebkau m. (Łuż.) 1518.
Drebno p. m. Gąsawa 1827.
Dremlic Radzlaus et Raschco dicti, 2031.
Drenow p. m. Fürstenberg (Lubus.) 916.
Drenzig p. m. Rzepin (Lubus.) 1518.
Drewicz (Drewitz) p. m. Krośno (Lubus.) 916.
Driebegger Macko, scabinus de Konin, 1680, 1681. — Stesko cons. de Konin 1680, 1681.
Driesen Hendricus, civis de Grodzisk, 1764.

Drobnin p. m. Gostyń 1993.

Hered. Magnus, Vincentius, Woycech,
Falus, fil. quond. Petri, 677.

Droffen Petrus de, 1167.

Drogon? p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.

Drogoslavich Petrus iudex Poznan. 1027,
1033.

Drogotici? (Szl.) 586.

Drogus Dither de, 905, 952.

Drosczice (Łagiewniki) p. m. Kobylin 2031.

Drozdino? (Sier.) 1354.

Drożyn p. m. Grodzisk 117, 213, 770.

Districtus 1069.

Castellani

Nicolaus 1978.

Pribislaus 1566.

Sandyvoyus 561, 677.

Stephanus 1143.

Woyslaus 1313, 1317, 1417.

Drugnia p. m. Chmielnik (Sand.) 438.

Drwalewo p. m. Radziejów (Kuj.) 7.

Drzeczkowo p. m. Osieczna 719.

Hered. Andreas burgravius de Pyzdry,
fr. Petri, 1379, 1474, 1480, 1483,
1490, 1491, 1593.

Keblo 1993, 1994.

Mathias, Philippus, Vincentius, fres.
germani, 1883.

Drzeń castrum et opp. 145, 168, 173,
216, 292, 297, 305, 770, 990,
1126, 1518, 1545, 1675.

Hered. Dobrogostius, Arnoldus, Urlicus,
Bartoldus, dicti de Ost 1673.

Ulrich u. Arnd v. d. Ost 1802.

Castellani

Bogutta 292, 303.

Dirzicraius 489, 518.

Wlost 702, 718, 721, 808.

Drzenczewo p. m. Gostyń 368, 1169.

Drzewce p. m. Skierniewice (Maz.) 1404.

Drzewianowo p. m. Mrocza 1710, 1828.

Drzonek p. m. Dolsk.

Opole 486.

Sculti. Zacharias et Wilhelmus fres.
682.

Dudki p. m. Wieruszów 722.

Dułowo os. zn. p. m. Łęczycza 1354.

Dunin *vide* Donyn.

Dupiewicz p. m. Buk.

Prandota de, 1773.

Dupin m. 930.

Locatio in civitatem 549.

Her. Szczedrik 1804.

Castellani

Iohannes 474.

Zementa 444, 611, 612, 613.

Duplicie p. m. Łowicz 1404.

Durowo p. m. Wągrowiec 69, 373, 505,
856, 1086, 1091, 1924.

Dusden? Petrus de, advocatus de Nakło,
810.

Duszniki p. m. Warta 1354.

Duszno p. m. Trzemeszno 1181, 1354.

Dutsco desertum p. w. Wyszaków, m. Mię-
dzyrzecz 286, 351.

Dux *vide* Administratio, Iurisdictio et Leges
et Terras.

Ducis absentia 320. — Duc. camera
605. — Duc. curia 235, 402, 528,
536, 546, 585, 650, 718, 787. —
Duc. mensa 236. — Duc. traditio 402.

Dux militiae de Kalisz, Herkenboldus 528.

Dychonevicze? castellanus de Wieluń 1174.

Dylów p. m. Frankfurt.

Guntherus de, 323.

Dyngelstede Rudolphus de, decanus Ma-
gdeburgens. 2055.

Dysiek p. m. Trzemeszno?

Albertus de, 33.

Dziadkowo p. m. Zduny 602, 606, 424.

Dziadowice p. m. Turek 655, 666, 1965.

Dziankowo p. m. Gostynin (Kuj.)

Simon de, altaris Wladislav., 1827.

Her. Swentoslaus 1996.

Dzidno p. m. Sępólno 830, 1240, 1406,
1605, 1606.

Dzidzinek p. m. Sępólno 1606.

Dziechowa p. m. Sępólno 382, 409, 1427,
1563.

Dziećmiarki p. m. Kleck.

Hered. Nicolaus et Potrko, fres. 1754.

Dziedzice p. m. Łądek 517, 630, 696,
1029.

Scult. Venczeslaus Szczicowicz 1136.

- Dzieskanowice** p. m. Gniezno 1354.
Dziekczyn p. m. Janowiec 1863.
Dzielice p. m. Koźmin 1188.
Dzienno (Zinna) p. m. Torgawa (Sachs.)
 Monast. Ordin. Cisterciens. 380.
Dzierzanów p. m. Krotoszyn.
 Com. Michaël de, 1028.
Dzierżazna (Seeresen) p. m. Gdańsk 670,
 2060, 2061.
Dzierżazno p. m. Gębice (Kuj.) 1275.
Dzierżbin p. m. Kalisz.
 Schanthorius de, (Objaś. T. IV) 1955.
Dzierzków p. m. Radom (Sand.) 34, 2020,
 1308.
Dzierzkowice p. m. Bolesławiec 311, 454.
 Scult. Theodericus 454.
Dzierżysław p. m. Skulsk.
 Iacobus de, fil. Dyrsislai, 680.
Dzietrzniki p. m. Wieluń 66.
Dziewierzewo p. m. Keyń.
 Hered. Dyrzko 1379.
 Dobrogostius 1269.
 Nemerza 1780.
Dziębowo p. m. Ujście.
 Andreas de, 1529.
Dzięczyna p. m. Poniec 1878.
Dźwierzno p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
Dźwirzchno p. m. Pakość.
 Her. Potrasius 1894.
Dzwonowo p. m. Kiszewo 937, 2043.
 Hered. Dobrogostius 908.
 Dirsikrayus 1269.
- Eberspach** Sdislaus de, miles, 468.
Eckbert Nicolaus, cons. et scabinus de Py-
 zdry, 1309.
Eger *vide* **Cheb**.
Elbląg m. 726, 769.
Commendator Conradus de Lyhtenhagen
 831, 1192, 1193.
Elgota (Elguth) p. m. Góra (Szl.) 932.
Elner Rudgerus de, socius Winrici de Knyp-
 rode, magistri Ordin. Theutonicor.
 1346.
- Enghals** (eyn Hals?) insula p. m. Walcz
 865.
Episcopi *vide* Albano, Brandenburg, Cheł-
 mno, Fermo, Halberstadt, Havel-
 berg, Kamień, Kraków, Kruszwica,
 Lubusz, Merseburg, Miśnia, Modena,
 Olomuniec, Ostia, Płock, Porto, Po-
 znań, Preneste, Sabina, Szczecin,
 Tivoli, Tusculum, Włocławek, Zeitz.
Episcopi captivatio 596. — *Epi. de-*
functi bona 70. — *Epi. iura* *vide* **Iu-**
risdictio, **Iura**.
Episcop. Davgerus ? 7.
Erdut (Ungar.) Michaël de, laicus 1688.
Erivadum. Monaster. Ordin. Cisterc.
 (Holstein).
Abbas fr. Petrus 874.
Erkeburg Hanze, Landschoeppe v. Wscho-
 wa, 1032.
Eskina? (Chynowa) p. m. Odolanów?) 311.
Evisbach Iohannes de, fr. Petri, 963. —
 Nicolaus de, 1030.
Evirsten Bernhardus de, praeceptor mili-
 tiae Templi, 679.
 Hermannus com. de, 1071.
Exactoris regis officium 1873.
Eychilburne Hermannus de, 905.
- Faber** Iohannes, civis de Poniec, 1561.
Fabri Velepá et Vangl 2021.
Fafold p. m. Bledzew 953.
Falconarius *vide* **Administratio**, **Exactio-**
nes etc.
Ffaleczino os. zn. p. m. Kwieciszewo 3, 33,
 941, 1066, 1410, 1413.
Falkenberge Zabello de, fr. Wilhelmi, 827.
Falkenburg m. (N. M.) 297, 959, 1284,
 1518.
 Hannus u. Hasse v. Wedell von, 1884.
 Hasso de, 1607, 1675.
Falkenhagen m. (M. Br.) 1518.
Falkenhayn Guntherus et Petrus, fres. ute-
 rini, 1573.
Falkenstein Iohannes, hospes Ordin. Cru-
 cigeror. in Prussia 1235, 1236.

Fames Conradus, civis de Wschowa, 1123, 1646.

Fermo m. (Ital.)

Episcop. Philippus, Ap. Sedis legatus, 490, 499, 502, 505, 508, 509, 510, 515, 524, 1697, 1836.

Flinkow p. m. Słupsk (Pom.) 790.

Fluvii et rivuli.

SKRÓCENIA.

p. p.	znaczy	prawy przypływ.
l. p.	"	lewy przypływ.
pp. pp.	"	prawego przypływu.
ll. pp.	"	lewego przypływu.
pplw.	"	przypływ.

Bachorza l. p. rz. Zgłowiączka, ll. pp. Wisły 620.

Barycz p. p. Odry 7, 1162.

Baryczka l. p. Prosny 81, 311, 675.

Bebrowa struga l. p. Wierzycy, ll. pp. Wisły 2060, 2061.

Biała *alias* Kamionka l. p. Warty p. m. Międzychód 576, 619, 902.

Biała strunna l. p. Motławy 2061.

Białka l. p. rz. Rumia, ppływu Bałtyku 2061.

Bode l. p. Elby 1.

Bogdanka (Rudnik) l. p. Warty p. m. Poznań 352.

Bosia (Pössing) rivulus, łączący jeziora Gr. Pritzen i Marienwalden, pom. m. Dobiegniewo (Woldenberg) i Neu-Wedell 202.

Brda l. p. Wisły 11, 836, 1240, 1286, 1290, 1606.

Brniewa l. p. Obry 1732.

Bruchownica l. p. Chudy, pp. pp. Noteci 116, 118, 156.

Bug p. p. Wisły 3.

Bukowiec p. p. Noteci 249.

Bukownica l. p. Obry 1128.

Bystrzec l. p. Ołoboczki, ll. pp. Baryczki, ll. pp. Prosny 311.

Bzura l. p. Wisły 1614, 1634.

Chachelna l. p. Orli, pp. pp. Baryczy, pp. pp. Odry 2056.

Chostrina struga p. p. Obry, ll. pp. Warty, 486.

Chranstina p. p. Maszkawy, pp. pp. Warty, 690.

Chuda (Głda) p. p. Noteci 384, 959, 960, 1286, 1290, 1557.

Ciemna l. p. Warty 2037.

Cienia *alias* Stawka p. p. Prosny 7, 1112.

Crampa l. p. Ścisowy, pp. pp. Rumii, ppływu Bałtyku 2061.

Cybina p. p. Warty p. m. Poznań 926, 931, 1080, 1082, 1360, 1548, 1555.

Czarna struga p. p. Noteci 960.

Czarny strumień, *nunc* Czarna rzeka, cornu flum. Warta p. m. Śrem 236.

Czerwona l. p. Kłodawki, ll. pp. Wisły, 1156.

Członowo p. p. Drawy p. m. Dobiegniewo, pp. pp. Noteci 284.

Czuchen p. p. Noteci p. m. Friedeberg 990.

Dobra p. p. Odry 40.

Dobrzyca p. p. Chudy, pp. pp. Noteci, 297, 1458.

Dobrzyńka l. p. Chudy 1286, 1290.

Dojca p. p. Obry, ll. pp. Warty, 130, 131, 566, 749, 879, 886.

Dragina p. p. Odry 586.

Drawa p. p. Noteci 202, 284, 297, 452, 570, 959, 990, 1177, 1284, 1457.

Drwęca p. p. Wisły 1262.

Elba 1, 6.

Elster l. p. Elby 1.

Falin górny bieg rz. Chuda 384, 1557.

Fühlbeck p. p. Dobrzycy, pp. pp. Chudy, 297.

Gaczna p. p. Rawki, pp. pp. Bzury, ll. pp. Wisły, 1131.

Gąsawka l. p. Noteci 7, 292, 1374, 1481, 1482, 1892, 1894.

Głda *vide* Chuda.

Głomnica l. p. Chudy 116.

Główna p. p. Warty 346, 419.

Golnicza p. p. Wełny, pp. pp. Warty, 1673.

- Goplenica odpływ jeziora Patnowskiego do Warty 846, 1088.
 Grieselaw l. p. Drwęcy 1262.
 Grzmiąca l. p. Noteci 1213.
 Hiszwarta (Liszwarta) l. p. Warty 400.
 Jana l. p. Wisły 725.
 Jarząbek p. p. Łomnicy, pp. pp. Noteci, 249.
 Ina p. p. Odry 202.
 Ina mała l. p. Iny, pp. pp. Odry, 145, 202, 377.
 Kamionka *vide* Biała, l. p. Warty.
 Kamionka p. p. Brdy 1286, 1290, 1433.
 Kłodawka p. p. Kłodawy, ll. pp. Motławy, ll. pp. Wisły, 1156.
 Klonica ppłw. jeziora Paklica 947.
 Koprzywnica l. p. Stawki, pp. pp. Prosnę 729, 1112.
 Körtnitz Bach l. p. Drawy 297, 967.
 Krampa p. p. Pilicy 1898.
 Kraplau Vliess l. p. Drwęcy 1262.
 Krebsbach p. p. Drawy 967.
 Krosnowa p. p. Bzury 1131.
 Krzywa (Krummfluss) p. p. Kamionki, pp. pp. Brdy, 1286, 1290.
 Kwieciszewica l. p. Noteci 33.
 Lan (Lohe) l. p. Odry 586.
 Leba ppłw. Bałtyku (Pom.) 1071.
 Łęcznica (Läcknitz) p. p. rz. Sprewa 2055.
 Łomnica p. p. Noteci 249.
 Lubianka p. p. Lutyni, ll. pp. Warty, 642.
 Lutina aqua? 216.
 Lutynia l. p. Warty 807.
 Memorusfortt (Gränzfliess) p. p. Drawy 297.
 Mizla p. p. Odry 141, 372.
 Mosina l. p. Warty 689.
 Motława l. p. Wisły 2061.
 Mroczka p. p. Bzury 1127.
 Mühlenbach, górny bieg strum. Körtnitz, ll. pp. Drawy 297.
 Muthydelnize l. p. Wisły 2035.
 Nakrzyce, stare koryto Warty p. m. Śrem 486.
 Narew p. p. Wisły 3.
 Negutka l. p. Warty 342, 362.
 Nemonicz l. p. Dobrzyńki, ll. pp. Chudy, 1286, 1290.
 Ner p. p. Warty, 7, 136, 417, 1024.
 Nida l. p. Wisły 1088.
 Niedźwiadka l. p. Noteci 297.
 Niesób l. p. Prosnę 151.
 Noteć p. p. Warty 284, 297, 372, 745, 770, 810, 826, 885, 959, 990, 1117, 1121, 1165, 1177, 1187, 1284, 1416, 1610.
 Obra l. p. Warty 130, 131, 379, 745, 749, 770, 834, 930, 935, 958, 961, 978, 1012, 1128, 1361, 2066, 1534, 1748, 1805.
 Obrzyca p. p. Odry 1012, 1138.
 Odra 1, 2, 6, 19, 21, 2055, 372, 932, 1099, 1148, 1162.
 Odrzyca stare koryto Odry (Kościerzyn.) 2055.
 Olawa l. p. Odry 586.
 Ołoboczka l. p. Prosnę 7, 81, 311, 2069.
 Orla p. p. Baryczy, pp. pp. Odry, 925.
 Ostniza? okolicy m. Pucko (Pom.) 2060, 2061.
 Otlucina ppłw. jeziora Paklicy 947.
 Paklica l. p. Obry, ll. pp. Warty, 126.
 Paliecznica? w okolicy m. Złotów 384, 1557.
 Persanta ppłw. Bałtyku 1071.
 Piesznica odpływ jeziora Piesznica do Bałtyku p. w. Żarnowiec 670, 739, 2060, 2061.
 Piła p. p. Chudy 2025, 297, 457, 570.
 Pilica l. p. Wisły 7, 11, 1067.
 Pilsga (Pleiske) p. p. Odry 2055.
 Plitnica p. p. Chudy 960.
 Plitwica l. p. Rokitki, pp. pp. Noteci, 7, 1202.
 Plötzen Fliess l. p. Drawy 297.
 Ponikwa l. p. Obry 381, 576, 953.

- Powidznica odpływ jeziora Powidzkiego do Warty 1029.
- Prielang l. p. Dobrzycy, pp. pp. Chudy, 297, 967.
- Prosna 35, 64, 81, 277, 311, 436, 498, 511, 553, 675, 701, 2062, 2067, 2068, 1463.
- Przeginia l. p. Rudawy, l. p. Wisły, 7.
- Raba l. p. Wisły 34.
- Radecznica? rz. okolicy Złotowa 384, 1557.
- Radenca p. p. Orli, pp. pp. Baryczy, pp. pp. Odry, 863.
- Raduna ppłw. Bałtyku 670, 739, 740.
- Rawka p. p. Bzury 477.
- Reda ppłw. Bałtyku 670, 739, 2060, 2061.
- Resnicza *alias* Maszkawa p. p. Warty 826, 885.
- Różanna *alias* Kwieciszewica l. p. Noteci 1489, 1571.
- Rudnik *alias* Bogdanka l. p. Warty 352.
- Rumia p. p. Redy, ppłwu Bałtyku, 670, 739, 2060, 2061.
- Rutilza *alias* Rudnica l. p. Małej Iny, ll. pp. Iny, pp. pp. Odry, 145, 377.
- Rzeczka l. p. Wierzbca, pp. pp. Warty, 600.
- Sala l. p. Elby 1, 6, 21.
- Samica struga p. p. Wierzbca, pp. pp. Warty, 2004.
- Samica p. p. Obry 1928.
- Ścisowa p. p. rz. Rumia, ppłwu Bałtyku, 2061.
- Sępólna p. p. Brdy, ll. pp. Wisły, 1240, 1447, 1606.
- Sendowice ppłw. jeziora Machlin 1458.
- Silnica p. p. Noteci 249.
- Sina p. p. Kłodawki, pp. pp. Kłodawy, ll. pp. Motławy, ll. pp. Wisły, 1156.
- Sowenica (Stövenitz) l. p. Iny, pp. pp. Odry, 202.
- Spechtel p. p. Plötzenfliess, ll. pp. Drawy, pp. pp. Noteci, 297.
- Sprewa l. p. Hawli, pp. pp. Elby, 2055.
- Stawisko p. p. Warty 1727.
- Stawka p. p. Prosny 1163.
- Stawka odpływ jeziora Skorzęcińskiego do Noteci 1551.
- Stepnitz p. p. Elby 1518.
- Stobrawa l. p. Odrzycy (starego koryta Odry) 2055.
- Stricze odpływ jeziora Kiełpiny do Raduny, ppłwu Bałtyku, 670, 739, 2060, 2061.
- Strzyżewka (Zenska samicza) górny bieg Baryczki, ll. pp. Prosny, 311, 2069.
- Studzieniec aqua *alias* Powicznica p. p. Warty, odpływ jeziora Powidzkiego, 563, 1341, 1342.
- Sucha Pilsga p. p. Pilszy, pp. pp. Odry, 2055.
- Swędrnia p. p. Prosny 7, 445, 799.
- Swelina ppłw. Bałtyku p. Gdańskiem 670, 739, 2060, 2061.
- Swenteynen Fliess ppłw. jeziora Swenteynen 1307.
- Syrcha p. p. Prosny? 64.
- Todtes Wasser ppłw. jeziora Machlin 297, 1458.
- Usznica p. p. Wisły powyżej m. Opatowiec 2027.
- Warta 10, 64, 136, 168, 173, 192, 194, 217, 243, 2055, 302, 303, 308, 321, 322, 351, 388, 393, 415, 417, 430, 464, 489, 496, 528, 745, 770, 786, 902, 904, 957, 1055, 1088, 1204, 1422, 1484, 1531, 1543, 1657, 1833, 1901, 1908, 1940.
- Stara rzeka, t. j. Warta w Poznaniu między Ostrowem a Chwaliszewem, 430.
- Wełna p. p. Warty 7, 88, 330, 615, 857, 1007, 1257, 2065, 1517, 1657, 1796, 1924.
- Widawa p. p. Odry 586, 40.

- Wierzbiec p. p. Powicznicy, pp. pp. Warty, 27, 192, 289, 331, 600, 517, 747.
- Wierzyca l. p. Wisły 739, 2060, 2061.
- Wisła 3, 7, 2057, 637, 2035, 670, 792, 793, 975, 1021, 1093, 1094, 1286.
- Vetscha *alias* Czapelna, (Kielbaska) l. p. Warty 1484.
- Wolsza l. p. Wisły 986.
- Zabel strumień? p. m. Śrem 486.
- Zakrzewnica l. p. Kłodawki, pp. pp. Kłodawy, ll. pp. Motławy, ll. pp. Wisły 1156.
- Zapolna p. p. Obry 1764.
- Zator p. p. Rawki, pp. pp. Bzury, 1797.
- Zenska samicza (Senseca) *vide* Strzyżewka.
- Zlonica l. p. Małej Iny, ll. pp. Iny, pp. pp. Odry, 145, 377.
- Złotopolnica p. p. Wisły 1376.
- Zyrzątница l. p. Wisły 1156.
- Żeleznica odpływ jeziora Wiatrowskiego, l. p. Wełny, 1105.
- Żórawica (Sarowka Bach) p. p. Lohe, ll. pp. Odry, 586.
- Forste** m. (Łuż.) 1518.
Conradus de, 2026.
Wernerus de, pleban. de Gubin, 323.
- Francia.**
Rex Karolus 1779.
Milites captivati de, 1779.
- Frankenstein** m. (Szl.)
Advocatus Leonardus 1725.
Procurator Petrus 1725.
- Frankfurt** n. O. m. 1518, 1901.
Cives 1074. — Fricze u. Herman Hoke-
man, Peczo Wale 1423. — Claus
Walen u. Thomas Hokeman 1448.
Consules 1324, 1908.
- Freienwalde** m. (N. M.) 1518.
Vyveancz v. Wedell von, 1884.
- Freundetal?** 894.
- Friedeberg** m. (N. M.) 1141, 1330, 1518.
- Friedland** m. (Pom.)
Bruno de, advocat. de Kamień, 1633.
- Froburch** Liudwicus et Hermannus com. de, 591.
- Frydland** m. 297, 1284, 1518.
Cives 1961.
Consules et fundatores, Nicolaus et Io-
hannes fres. de Knockendorf, 967.
- Fulleschussil** mag. Georgius, rector eccl. in
Karlówic, 1725.
- Furman** Ianussius 1907; castellan. de Ro-
goźno 1954.
- Fürstenau** p. m. Neu Wedell (N. M.) 1284.
- Fürstenwalde** m. (M. Br.) 1518.
- Gąba** p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
- Gąbin** p. m. Łabiszyn 2008.
- Gać** p. m. Koźminek.
Hered. Falibogus fil. quond. Stanislai, et
patruus eius com. Iohannes 1039,
1045, 2063.
- Gać** p. m. Murowana Goślina 546.
Fundatio eccl. paroch. 1059.
- Gądecz** p. m. Fordon.
Albertus Ganska de, 749.
- Gadersleben** Th. de, magist. Ordin. Theu-
tonic. 444.
- Gądk** p. m. Kurnik 572.
- Gadów** p. m. Rychwał 405, 1088.
- Gaj** p. m. Szamotuły 546.
- Galanska** Sandziwogius castellan. de Prze-
męt 1976.
- Galewo** p. m. Dobrzyca.
Com. Iohannes de, fil. Cechoslai, fr.
Alberti, 667.
- Galewo** p. m. Władysławów 393.
- Gąłzewo** p. m. Rogowo 1354, 1568, 1812.
- Gąłzewo** p. m. Słupca 2047.
Sculti. Bosidarius 721. — Merclo 728.
Hered. Iesco et Iaroslaus, fil. b. m. Vin-
centii, 622.
- Gallici** captivi 1779.
- Gallicus** Simon 645.
- Gamni** pater cum filiis, sculti. de Srocko
p. m. Czempin, 2053.

- Gana** p. m. Praszki (Wieluń.) 1354.
Her. Swanthoslaus 1488.
- Ganska** com. Albertus, her. de Stwolno
p. m. M. Górka, 746, 749, 758, 760,
769, 807, 814, 815, 819.
- Ganzko** Petrus, miles, 1071.
- Garbacz** p. m. Waśniów (Sand.) 1088.
- Garbów** p. m. Zawichost (Sand.)
Nicolaus de, archidiacon. Zawichost.
1716.
- Garby** p. m. Środa 1036, 1270.
Hered. Boczata cum duabus sororibus
1268.
Mathias 1014.
Nicolaus 1973.
- Garby** pratum p. m. Pobiedziska 1332.
- Gardna** (Garde) p. m. Słupsk (Pom.) 620,
688, 1705.
- Gartz** m. (M. Br.) 1901.
- Garzew** p. m. Stawiszyn.
Sculti. Andreas 1964. — Ianusius Ni-
clonis 1964.
- Garzyn** p. m. Leszno 368, 719.
- Gasawa** m. 11, 1481, 1482, 1589, 1751.
Pleban. Nicolaus 1353, 1390, 1449.
Forum septimanale 1876.
- Gasiorek** p. m. Odolanów.
Her. Vencesslaus 1267.
- Gaska** p. m. Gdańsk 2060, 2061.
- Gaszyn** p. m. Wieluń.
Henslinus de, 1960.
- Gaterslewe** Henricus et Iohannes fres. de,
2055.
- Gawrony** p. m. Dolsk 607.
- Gawrony** p. m. Łęczyca 1354.
- Gaykovicz** Henricus 1313.
- Gdańsk** castr., civitas, 740, 793.
Forum 1758. — Pallatium pro mer-
cimoniis 793. — Privilegia 2060,
2061. — Teloneum 740.
Consules 1758.
Magister piscaturae fr. Reinardus 986.
Territorium 1346, 1356.
Castellani
Andreas 455, 2057, 523, 584, 726.
Swencza 501.
- Iudex* Andreas fr. Unizlawi subcame-
rarii (potkomor) de Gdańsk, 2035.
- Palatini*
Swenca 658, 715, 716, 717, 724,
725, 726, 732, 737, 739, 741,
2059, 2060, 2061, 790.
Waysil 2029, 455, 2057, 2033,
556.
- Subcamerarii*
Uneslaus 455, 501, 584, 657, 2035,
732, 739.
Zadic 2029.
- Subpincerna* Iohannes Nosala 657.
- Commendatores* 1192, 1193.
David 986.
Rudeherus 1156, 1325.
- Vic commendator* Nicolaus 986.
- Procurator commendatoris* Svento 986.
- Gdynia** (Kedrino) p. m. Gdańsk 740.
- Gembarzewo** (Bischofswalde) p. m. Człu-
chów (Pom.) 1234, 1345, 1346,
1356.
Sculti. Bernhardus et Iohannes fres.
1285.
- Gębice** m.
Pleban. Stanislaus 1571.
Hered. Andreas subvenator 1571.
Maczuda castellan. de Śrem 1976.
- Gębice** p. m. Ozorków (Łęcz.) 7, 859,
1354.
- Gecz** Hermanus cons. de Pyzdry 2064.
- Gelenov** ? (Szl.) 586.
- Gelitko** Iesco dictus, fossor salis, 1125.
- S. Gemignano** m. (Toscana). Magister Gui-
lielmus de, 738.
- Gennin** p. m. Landsberg n. W.
Tideko de, 961.
Scult. Stephanus de Murzynów 1411.
- Gherardestorp** Cristianus de, 987, 1012.
- Gersdorf** p. m. Polzin (Pom.) 297.
- Gerwardorum** ? Boguchwalus 1393.
- Giecz** castrum p. m. Września 224, 1014.
Eccles. s. Iohannis 224, 770.
Decimi 586, 224.
Castellania 360, 568.
Opole 449, 465.

Castellani

Bozeta 482.

Czema 1477, 1534, 1566, 1678.

Dobrogostius 1736, 1922, 1958.

Iohannes 619.

Miroslaus 224.

Tevley 362.

Gierlachowo p. m. Krzywín 368, 719.**Gierlachowo** p. m. Poniec 1736.**Giesen** p. m. N. Kalisz (N. M.) 297, 1284.**Giwartowo** p. m. Powidz 757.*Her.* Nicolaus 2006.**Gizalki** p. m. Chocz? 522.**Giżyce** p. m. Grabów 1354, 1391.**Giżyce** *alias* Przyczyna p. m. Łowicz 1380.**Gyzice** os. zn. p. w. Bąków (Maz.) 1354.**Glabuna**, fr. Waysilonis palatini de Gdańsk, 2029.**Gladifer** (lictor, miecznik) (*vide* Terras, Gniezno, Kalisz, Poznań.)**Glambok** (Glembach) p. m. Krośno (Lubus.) 916.**Glaz** Hermannus, cons. de Inowrocław, 898.**Głębocek** p. m. Murow. Goślina.*Her.* Sandivogius 1599.**Glewo** p. m. Włocławek 1372, 1376.**Glienke** p. m. Raciborz (Pom.) 960.**Glinik?** p. m. Pniewy? 1088.**Glinka** p. m. Kostrzyn 104.**Glinka** p. m. Poznań.

Nicholaus de, 212.

Glinka (Gleinig) p. m. Góra (Szl.) 932.*Pleban.* Iohannes Rabe 1823, 1824.**Glinki** p. m. Koronowo (Kuj.) 1286, 1290.**Glinno** p. m. Warta (Sier.) 417.*Hered.* Kelcz 1472.

Petrus fil. Nicolai, subdapifer Syradiens., 881.

Thomislaus fr. Bartholomaei 1150.

Glinsk (Leimnitz) p. m. Świebodzin.

Dirsicrayus de, 193, 198.

Petrus com. de, fr. Thomae, Stephani et Dirzicragii, 748.

Gliszcz p. m. Mrocz 1710, 1828.**Globus** Otto de, 1167.**Glogowa** m. (Szl.) 586, 19, 65, 930.

Ecclesia collegiata.

Altarista Iohannes de Goltperch 1162.*Archidiacon.* Mileius, canon. Wratislav., 2056.*Canonicus* Nicolaus, notar. ducis Henrici, 930.*Decanus* Friczcho de Iaroschow, proto-notar. Wratislav., 905.*Praepositi* 589.

P. 106.

Magist. Wencezlaus 531.

Monasterium s. Clarae.

Abbatissa Katerina 907.*Mensura* 453. — *Moneta* 880. — *Raptio bonorum* 1658. — *Tabernae* 275.*Advocatus* Ludolfus 893.*Cives* 936. — Nicolaus Symonis, Hermannus iuvenis, Iacobus de, scult. de Kwilitz 1004.

Petermannus, Tilo Nisonis 1063.

Consules Henningus, Nicolaus Simonis 936.*Magister civium* Iohannes 936.

Districtus 1162.

Terra 2070.

Camerar. Sulizlaus 275.*Capitanei*

Henricus de Guryn, iudex curiae, 1048.

N. N. 1166.

Castellani

Gebardus 64, 65.

Miron pat. Ychonis et Michaëlis 275.

Theodricus 663.

Dapifer Albertus de Burnis 907, (Henrici duc. Glogov.)*Duces*

Conradus 21.

Henricus III 477, 645, 1364.

Henricus V 1557.

Henricus VI (Wrobel) 1911, 1913.

Iudex hereditarius Nicolaus 936.*Protonotarius* Fridericus de Buntense 860, 888, 889, 907, 914, 930, 932, (Henrici duc. Glogov.)

Głogowa p. m. Raszków 35, 835.

Scult. Adam 1506.

Głogowa silva p. w. Głogowa, m. Raszków 1921.

Głogowiec p. m. Mogilno 2047, 1632, 1892.

Stephanus de. sublapifer Poznan. 1959.

Głojków p. m. Kruszwica 18, 101.

Głoszcovicze?

Naczelaus canon. Poznan. de, 1971.

Głowa Michael et Iohannes, sculti. de Czerlejno p. m. Kostrzyn, 1429.

Głowczewice p. m. Chojnice (Pom.) 717.

Głowczyn p. m. Iwanowice 722, 752, 1354.

Głowiew p. m. Rychwał 228, 522, 678.

Główna p. m. Poznań 870, 948, 1114, 1152, 1394, 1678, 1809.

Cechosius Goslai de, scult. de Trojanowo p. m. Murow. Goślina 1384.

Głowni Dominicus, fil. Petri de Chojno, 664.

Głowy p. m. Brudzewo 136, 304, 618, 655, 656.

Głowy p. m. Żnin 3, 7, 15.

Głożewo p. m. Międzychód.

Theodericus de, 193.

Głubosck Heynricus 927.

Głuchów p. m. Poznań 303, 496.

Głuchów p. m. Dobra (Sier.)

Pleban. Philippus 1698.

Głuchów p. m. Rawa (Maz.) 1404.

Głuchowo p. m. Czempin 368, 719, 770.

Głupczyn p. m. Krojanka.

Petrus de, altaris eccl. Gneznens. 1820.

Głuszyna p. m. Poznań 1511, 1513, 1514, 1949.

Ecclesia collegiata 754, 779, 1833, 2017.

Canonici

Iohannes Sarna 1915.

Theodricus (prim. praebendarius) 754.

Iohannes (secund. praebendar.) 754.

Vislaus iun. (tert. praebendar.) 754.

Praepositi

Michael canon. Pozn. 1774, 1815, 1833, 1834.

Vislaus senior 754, 886, 887.

Her. Iacobus scolastic. Gneznens., fil.

Nicolai palatini Kalisiens. 977.

Głuszyna p. m. Ostrzeszów.

Nicolaus de, 1313.

Gniew m. (Pom.)

Terra 670, 739, 2060, 2061.

Commendator 1192, 1193.

Gniewkowo m. (Kuj.) 1605.

Advocatus Nicolaus 1546.

Capitaneus Sandzivogius de Szubin 1538, 1605, 1606, 1653, 1656.

Castellani

Mathias 1159.

Venceslaus 983.

Palatini

Mathias Maczuda 1989.

Moscicz 1605, 1606.

Włodco de Dębogóra 1870, 1920, 1924, 1950, 1969.

Vexillifer Nicolaus Romlyk 1730.

Gniewowo p. m. Kościan 368, 719.

Gnieszno (Schinesghe?) m. 2, 11, 12, 34, 2020, 401, 858, 897, 1179, 1744, 1745.

Metropolis 7, 991, 1354, 1439.

Antiqui castri mons 984.

Castrum 7, 64, 177, 639, 1354. — Castrum constructio 203.

Domus archiepiscopi et canonicorum 1179.

Domus, ecclesia (s. Iohannis) et hospitale s. Sepulchri 238, 325, 327, 403, 409, 495, 661, 942.

Fratres religiosi

Miroslaus, Nicolaus, Pecho 1660.

Stanislaus et Nicolaus 1706.

Praepositi

Benedictus 1754, 1775.

Helingus 1660.

Henricus Saxo 943.

Vasilus (Wasilo) 1427, 1447, 1459, 1502, 1563.

Procurator Henricus 950.

Ecclesia s. Agnetis.
Pleban. Petrus 1096.
 Ecclesia cathedralis s. Adalberti 542, 1212, 1406, 1445.
 Altare s. Nicolai.
Altarista Nicolaus Troxar 1822.
 Altare s. Stanislai 1863.
 Altare b. M. V. 1848.
 Altare b. M. V. et s. Iohannis Evangelistae 1814.
Altarista Iohannes Lassota 1820.
 Altare s. Stanislai fundationis Preczslai de Gułtowy.
Altarista Albertus 1863.
 Altare fundationis Iaroslai archiepi. Gneznensis.
Altarista Albertus vicecustos Gneznens. 1682.
 Capella Franczkonis de Cerekwica. Altare s. Nicolai 1499, 1682.
Altarista Albertus vicecustos Gneznens. 1682.
 Capella Iaroslai archiepi. Gneznens. Altare b. M. V. et s. Stanislai 1499.
Altaristae Albertus et Nicolaus, vicarii Gneznens. eccles. 1293.
 Capella Iohannis decani Gneznens. Altare b. M. V., s. Iohannis Evangelistae et s. M. Magdalenae 1387, 1814.
Altarista Iohannes Lassota 1820.
 Capella Kelczonis scolastici Gneznens. Altare s. Martini et b. Catharinae 1388.
Altarista Petrus Glupczyn 1820.
 Capella Kelczonis scolastici Gneznens. in honorem s. Laurentii 1429.
 Clenodia 1322.
 Fabrica 1212, 1387, 1406, 1408, 1416, 1445, 1848.
 Liber Statutorum 1787.
 Offertorium b. Adalberti 1322.
 Reliquiae 1322.
 Structura 1814.
 Thesaurus 42, 71, 1310, 1322.
 Magister scholae 1322.
 Sanctuarii 1322.
 Areae circa ecclesias maior. 1354.

Ecclesia s. Crucis 34, 2020.
 Ecclesia b. Georgii in arce 330, 1201.
Canonici Bogussius 1981. — Sandivorus 109.

Praepositi

Aegidius 145.
 Gabriel 509, 521, 531.
 Iacobus 942, 943.
 Iohannes 1953, 1971.
 Mutina 203, 213, 344.
 Philippus 466.
 Preslaus 1322, 1398, 1399, 1429, 1459, 1522.
 Pribislaus, notar. reg. Kazimiri, 1257, 1282, 1294.

Ecclesia s. Iohannis *vide* Domus, ecclesia et hospitale s. Sepulchri in Gniezno.

Ecclesia s. Laurentii 330, 1179, 1192.

Ecclesia s. Nicolai.

Rector Nicolaus 1460, 1462.

Ecclesia b. Petri 1354.

Hospitale 141.

Magister Twardomir 203.

Hortus Lednica 177, 984.

Hospitale s. Iohannis *vide* Domus, eccles. etc. s. Sepulchri.

Monasterium Sororum Ordinis Minorum (s. Clarae) 550, 556, 736, 783, 1025.

Abbatissae

Przechna 1666.

Stasca 1647.

Soror Iolenta ducissa Polon. 736, 783.

Mons Liubuska 984.

Praetorium 1885.

Advocati

Arnoldus 950.

Byla, cuius gener Iohannes, 1759.

Gotczo 1647.

Iohannes 1885.

Cives 240, 777, 820.

Anho et Giverlach 1742.

Arnoldus fr. Margarethae et Reisiniae 1647.

Bartholomaeus sartor, Martinus Wys, Thomca relictia Arnoldi, Petrus

- Cukel, Nicolaus Risconis, Niclo, Petrus de Zawichost, cuius consors Margaretha, Iacussius carnifex, Iacussius pellifex 1885.
Harnoldus, Tyczo, Gerlach 1759.
- Consules*
Thomas, Petrus Rayco, Hanus 1647.
Arnoldus, Gerlachus, Hampco, Thomas Rayconis et Hanczel 1885.
- Proconsules*
Hano 1759.
Iohannes 1647.
Thomas 1885.
- Scabini* 1885.
Vinitor Petrus 950.
Fr. Christinus de, 2020.
Fr. Prelaius collator ecclesiae s. Crucis 34.
Presbyter Nicolaus 1956.
Colloquium 22, 2060, 2061.
Forum 31.
Iudicia celebrata 554, 856, 1036, 1146, 1199, 1267, 1268, 1444, 1539, 1542, 1722, 1723, 1736, 1740.
Iudicium bannitum 1885.
Locatio iure Theuton. 401.
Mensura 1066.
Parvi termini 1920.
Summi termini 1610, 1871. — Sum. termini in praesentia regin. Hedwigis 1981.
Teloneum 207, 237.
Ecclesia (provincia, dioecesis) 7, 42, 56, 71, 118, 156, 171, 174, 179, 594, 210, 234, 597, 266, 343, 490, 692, 722, 734, 992, 1179, 1192, 1193, 1256, 1316, 1343, 1354, 1460, 1461, 1522, 1537, 1578, 1579, 1598, 1600, 1693, 1712, 1713, 1714, 1744, 1745, 1757, 1800, 1862, 1865, 1912, 1933.
Eccles. damnificatio 188, 204, 209, 594, 669, 692, 722, 992, 1003, 1256, 1697, 1700, 1711, 1836.
Iura possessionum 580, 1354.
Iustitarius eccl. Gnezn. 1354.
- Limites dioecesis 1460, 1461, 1578, 1579, 1598, 1600.
Paupertas ecclesiae 135, 268 1359.
Praebendae eccl. maioris 1322. — Praebendarum collatio 174. — Praebendarum distributio 1322, 1716.
Privilegia 7, 174, 266, 396, 542, 1766, 1839.
Privilegior. consumptio et deper 1354.
Provinciae excommunicatio 1967, 1.
Solutio quadriennalis pro camera 1405.
Statuta eccl. Gneznens. 1716, 171.
Villae antiquae 360. — Villae ascriptae 68, 71, 310.
Archiepiscopatus 6, 7, 539.
Bona archiepiscopatus 7, 348, 354.
Bona mensae archiepi. 456, 805, 859, 1064, 1232, 1256, 1819, 1990. — Bona in Pomor. sita 1951, 1963, 1990, 1995.
Cancellaria 1116, 1296.
Canonici 71, 1716, 1717. — Canon. cor. proventus 1322.
Cantoria 47, 630.
Capitulum 108, 109, 110, 590, 348, 349, 1933. — Capitulum generale 1716, 1717.
Clerus provinciae 1933.
Episcopatus 6.
Episcopi et clerus provinciae 1971. — Episcopi suffraganei 525, 526, 527.
Pallium 5, 996, 1208.
Praelati 1322, 1716, 1717.
Praepositura 1757. — Praeposit. bona 1799.
Tabellionatus 533.
Thezauraria 1886.
- Archidiaconi*
Andreas cancellar. Poloniae 837, 956, 1050.
Boguphalus 213, 239.
Borislus 843, 1116.

- Bronislaus 1827, 1863, 1886, 2071.
 Christianus 590, 130, 131, 159.
 Ianislaus 989.
 Iaroslau 1953, 1971, 2014, 2015, 2016.
 Iohannes 646.
 Iohannes de Czarnków (vicecancellar. regni) 1588, 1605, 1606, 1622, 1624, 1626, 1655, 1691, 1716, 1717, 1768, 1774, 1775, 1814, 1822, 1829, 1848, 1859.
 Martinus 1428, 1429, 1435, 1436, 1441, 1459, 1460, 1461, 1462, 1465, 1499, 1521, 1522, 1565, 1572.
 Mystuy 417.
 Petrus 1230. -
 Philippus 522, 529, 554, 577, 630, 653, 655, 656, 660, 661, 678, 687, 692, 693, 696, 697, 698, 704, 705, 722, 723, 737, 2058, 740, 753.
 Przeczlaus 1181, 2048, 1237, 1238, 1239, 1267, 1285, 1293, 1301, 1322, 1356, 1357, 1358, 1359, 1360, 1362, 1374, 1375, 1384, 1406.
 Stephanus 18, 725.
 Thomas 823, 830.
 Thomislaus 1102, 1105, 1108.
 Vincentius 1064, 1066, 1077.
 Wlost 1045, 1047.
Archiepiscopi
 Bodzanta 1800, 1802, 1803, 1814, 1819, 1820, 1821, 1822, 1825, 1826, 1827, 1828, 1829, 1830, 1835, 1836, 1838, 1839, 1848, 1856, 1859, 1862, 1863, 1864, 1871, 1880.
 Bogumilus 136.
 Borislaus 989, 995.
 Dobrogostius 1945, 1951, 1953, 1956, 1959, 1963, 1966, 1967, 1971, 1995, 1998, 2013, 2014, 2015, 2016.
 Fulco 136, 593, 143, 144, 150, 156, 159, 165, 168, 169, 173, 174, 176, 179, 181, 182, 188, 189, 192, 199, 200, 204, 206, 209, 594, 210, 221, 222, 226, 229, 233, 234, 238, 239, 244, 254, 597, 255, 267, 268, 273, 274, 284, 288, 298, 299, 303, 304, 310, 311, 315, 327, 332, 343, 348, 349, 358, 361, 388, 409, 425, 431, 495, 510, 544, 1468, 1697, 1787, 1836.
 Henricus 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 55, 57, 58, 59, 61, 62, 64, 65, 66, 68, 70, 71, 74, 588, 75, 76, 78, 80, 81, 85, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 102, 105, 110, 111, 174, 179.
 Iacobus I 7, 9, 11, 13.
 Iacobus II 611, 613, 522, 531, 532, 534, 537, 539, 541, 542, 544, 551, 616, 554, 558, 562, 563, 564, 565, 575, 580, 585, 618, 620, 630, 631, 638, 644, 654, 655, 656, 659, 660, 664, 666, 669, 681, 692, 696, 697, 698, 716, 717, 722, 727, 734, 735, 738, 770, 783, 787, 791, 797, 798, 805, 806, 809, 811, 814, 822, 823, 829, 830, 836, 837, 838, 845, 846, 859, 872, 876, 881, 922, 943, 954, 2067, 1488, 1787, 1836.
 Ianislaus 992, 996, 1003, 1005, 1013, 1022, 1024, 1033, 1034, 1037, 1038, 1039, 1040, 1045, 1047, 1051, 1052, 1057, 1058, 1061, 1064, 1065, 1066, 1073, 1074, 1076, 1077, 1078, 1108, 1112, 1113, 1116, 1119, 1127, 1139, 1142, 1146, 1150, 1155, 1159, 1163, 1174, 1175, 1179, 1181, 1183, 1188, 1192, 1193, 1195, 1196, 2048, 1205, 1214, 1410, 1413, 1697, 1836.
 Ianussius 388, 393, 394, 396, 402, 405, 414, 417, 429, 445, 1836.
 Iaroslau 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1216,

- 1217, 1223, 1224, 1225, 1226,
1227, 1228, 1230, 1232, 1234,
1235, 1236, 1237, 1239, 1249,
1250, 1252, 1254, 1256, 1257,
1261, 1264, 1266, 1267, 1269,
1273, 1274, 1278, 1285, 1286,
1291, 1293, 1296, 1301, 1308,
1310, 1312, 1316, 1318, 1321,
1322, 1323, 1329, 1339, 1343,
1345, 1346, 1349, 1350, 1352,
1354, 1356, 1357, 1358, 1359,
1367, 1371, 1372, 1374, 1375,
1380, 1382, 1386, 1387, 1388,
1398, 1399, 1400, 1401, 1402,
1403, 1404, 1405, 2067, 1406,
1407, 1408, 1409, 1410, 1412,
1416, 1418, 1420, 1421, 1428,
1429, 1433, 1438, 1442, 1445,
1456, 1460, 1461, 1462, 1470,
1471, 1472, 1481, 1482, 1486,
1488, 1492, 1495, 1499, 1500,
1508, 1521, 1522, 1536, 1541,
1552, 1559, 1563, 1569, 1572,
1575, 1578, 1579, 1583, 1596,
1598, 1600, 1611, 1613, 1620,
1626, 1627, 1630, 1631, 1633,
1634, 1641, 1642, 1645, 1652,
1655, 1661, 1662, 1682, 1688,
1696, 1697, 1699, 1700, 1701,
1703, 1716, 1725, 1786, 1836,
1863.
- Iohannes I 18.
Iohannes II 1703, 1704, 1705, 1710,
1711, 1716, 1717, 1733, 1754,
1761, 1765, 1766, 1769, 1775,
1786, 1787, 1800.
- Martinus I 5.
Martinus II 480, 524.
- Petrus 10, 18, 587, 23, 2020, 106,
593.
- Wincentius 590, 115, 118, 120, 122,
123, 124, 156, 292, 505.
- Zisdek 22, (Sdzislavus) 34.
- Cancellarii*
Andreas 496, 503. *Vide Kalisz, Can-*
cellarii curiae.
- Bronislaus 1822, 1829, 1836, 1838,
1848, 1859.
- Gabriel 823.
- Iacobus 1374.
- Ianussius 176, 200, 221, 288, 299.
- Nicolaus 1108, 1237, 1238, 1239,
1293, 1322, 1341, 1342, 1356,
1357, 1358, 1359, 1375, 2067,
1429, 1460, 1461, 1462, 1521,
1522, 1632, 1633, 1717, 1787,
1953, 1966.
- Petrus 451.
- Petrus 1051, 1052, 1064, 1066,
1077, 1108, 1181.
- Radvanus 18.
- Stephanus 184, 203, 595.
- Vincentius 80.
- Vincentius 1039, 1047.
- Canonici*
Albertus 1205, 1344, 1820, 1953.
Andreas 590, 180, 183, 595, 238,
406, 989, 1205, 1863.
- Arnoldus de Caucina 244, 1344.
- Audacianus 942, 943.
- Baltazar 244.
- Benedictus 1022, 1038.
- Bertoldus 1761, 1786, 1787.
- Bogugwalus 590.
- Boguslaus 1139, 1456, 1481, 1482,
1559, 1611, 1633, 1645, 1717,
1863.
- Borco 1859, 1863, 1953, 1971.
- Bronisius 1705.
- Bronislaus 1729.
- Christianus 69, 87.
- Clemens 1604, 1631, 1632, 1633,
1717.
- Dobeslaus 1481, 1522, 1717, 1937.
- Dytko 1717.
- Fredricus 837.
- Gotpoldus 180.
- Gregorius 727, 837.
- Hartungus 82, 590, 131, 180, 184,
184, 199, 239.
- Henricus Bel 1863, 1971.
- Henricus de Repti 1971.

Hugo 87.
 Iacobus 590, 1814, 1953, 1971.
 Ianusius 1322, 1428.
 Iarandus 1682, 1683, 1705, 1716, 1717, 1726, 1757, 1768, 1798, 1799.
 Iarosco 1953.
 Iaroslaus 1716, 1814, 1820, 1863.—
     Electus Gnezn. 1205, 1206.
 Iohannes Radliza 456, 463, 527.
 Iohannes Falonis 1459, 1460, 1462, 1522, 1632, 1633, 1757.
 Iohannes Czartek 1572, 1717.
 Iohannes de Trłag 1820, 1863, 1971.
 Isaias 23*, 251, 261, 327.
 Krzeslaus de Święte p. m. Trzemeszno 1971.
 Legerus 1293. (Uwagi.)
 Lorco 1863, 1971.
 Marcus 1863.
 Martinus 180, 183, 251, 1293, 1296, 1322, 1428, 1459, 1794, 1971.
 Mathias 1699, 1705.
 Miroslaus 517.
 Mutina 590, 154, 180, 183, 184, 199, 202, 595, 239.
 Naczeslaus 1971.
 Nicolaus 69, 87, 239, 537, 722, 1322, 1331, 1717.
 Nicolaus Strzesconis 1814, 1820, 1822, 1848, 1859, 1863.
 Nicolaus Penasconis 1863.
 Nicolaus Longus 1956, 1971.
 Nicolaus de Miejska Górka 1971.
 Nicolaus Teutonicus 466.
 Otto Lis 1205.
 Paulus 239.
 Petrus 238, 603, 537, 727, 1274, 1293.
 Petrus Legatus 1293.
 Petrus de Żnin 1716, 1717.
 Petrus Grolok 1786, 1814.
 Petrus de Pieczewo 1848, 1859, 1863.
 Pretzlaus Maucive 1701.
 Pribislaus 239, 876.
 Pripco 942, 1139.
 Rinerius mag. 517, 527, 537.

Sandivogius (Zandowoius) 169.
 Slawoborius 1971.
 Stanislaus pleb. de Brześć 1139.
 Stanislaus de Jezierce p. m. Pobiedziska 1459.
 Stephanus 82, 590, 180, 183, 184, 238.
 Swancho Longus 1572.
 Swenthoslaus 624, 737, 760, 876.
 Swethomirus 1632, 1717.
 Syffridus 607, 467, 2030.
 Theodericus 183.
 Thomas 69, 590, 131, 180, 183, 184, 199, 202, 595, 238, 239, 1632, 1633.
 Vasilos (praeos. s. Sepulchri) 1459.
 Vincentius 238, 1863.
 Wlostoberius Electus Gnezn. 490, 502, 524.
 Woyzlaus 531, 837.
 Yvo de Chęciny 1205.

Cantores

Dobrogostius 1717, 1821.
 Fulco 107.
 Gabriel 522, 554, 559, 561, 630, 631, 655, 691, 696, 697, 717, 789, 830.
 Iacobus Electus Gnezn. 524.
 Ianusius (Iohannes?) 1436, 1441, 1465, 1565, 1604, 1632, 1633, 1645, 1655.
 Iohannes (Ianussius?) 1440, 1494, 1497, 1521, 1522, 1525, 1526, 1548, 1615, 1638, 1650.
 Ioseph 839.
 Iwanus 1043, 1047, 1052, 1064, 1066, 1077, 1086.
 Procopius 463.
 Sandivoius 130, 131, 215.
 Thomislaus 1213, 1230, 1237, 1238, 1239.
 Vincentius 1105, 1108, 1116, 1128, 1136.

Capellanus Ambrosius 128.

Custodes

Albertus 1863.
 Alexander 522, 696, 697, 823, 830.

Benedictus 1181, 2048, 1234, 1237, 1238, 1239.

Cristianus 183, 202, 218, 233, 238.

Iacobus 1322, 1339.

Iohannes 1108, 1116.

Iohannes 1485, 1521, 1522, 1525, 1526.

Kelcz 1252, 1253, 1254, 1285.

Nicolaus 80, 82.

Nicolaus 590, 595, 222.

Petrus 1356, 1357, 1358, 1359, 1374, 1375, 1387, 1388, 1406, 1428, 1429.

Petrus 1814, 1820, 1966, 2015, 2016.

Philippus 527, 534, 554.

Thomislaus 1052, 1064, 1066, 1077.

Willehelmus 18.

Wyrzbanta 1632, 1633, 1636, 1655, 1671, 1716, 1717, 1768, 1774, 1950.

Decani

Albertus 1460.

Albertus 1716, 1717.

Baldevinus 130, 131, 136, 593, 145, 159, 176, 180, 183, 184, 197, 202, 203, 213, 218, 595.

Bodzanta 2015, 2016.

Ffalanta 396, 490?.

Goslaus 522, 534, 554, 630, 655, 656, 696, 697, 717.

Hugo 80, 82, 590, 222.

Iarandus 1814, 1820, 1835, 1844.

Iohannes 238, 239, 327.

Iohannes 1339, 1356, 1357, 1358, 1359, 1360, 1362, 1374, 1375, 1387, 1398, 1399, 1406, 1428, 1429, 1460, 1461.

Nicolaus 789, 823, 829, 830, 837, 845, 1033, 1047, 1052, 1064, 1066, 1077, 1108, 1116, 1139.

Nicolaus? 1649.

Vincentius (fr. Andreae castellani Kalis.) 1181, 1194, 1196, 2048, 1205, 1207, 1208, 1213, 1230,

1231, 1234, 1237, 1238, 1239, 1267, 1269, 1285, 1293, 1306, 1321.

Electi

Fulco 135.

Henricus fr. 502.

Iacobus 524, 525, 526, 527, 533.

Ianislau 995.

Iaroslau 1205, 1206.

Wlostiberius 490, 502, 524.

Officiales

Andreas 823.

Benedictus 1706.

Iohannes 1038, 1047, 1522, 1569.

Praepositi

Andreas 1052, 1064, 1066, 1077.

Bogumilus 371.

Boguphalus 283.

Bozo 123, 197, 202, 213, 595.

Conradus 405, 606, 456, 463.

Gotpoldus maior (Obj. Tom IV) 590, 222.

Ianusius 354.

Ianusius 1322, 1339.

Iohannes 18.

Nicolaus 854, 855.

Nicolaus de Kępa 1181, 1902.

Nicolaus Strosberg, Ap. Sed. nuntius, 1351, 1352, 1575, 1604, 1626, 1632, 1633, 1655, 1683, 1687, 1691, 1712, 1713, 1714, 1715, 1744, 1745, 1757, 1773, 1774, 1790, 1791, 1799, 1902, 1953, 1971, 1972, 2014, 2015, 2016.

Otto cancellarius Poloniae 1356, 1357, 1358, 1359, 1374, 1375, 1395, 1454, 1459, 1486, 1583.

Vide Polonia Maior, Cancellarii curiae.

Petrus 1848, 1859.

Preczslaus 1716, 1757.

Simon 80.

Thomas 989.

Vincentius 109, 285, 490.

Wlostiborius 522, 630, 631, 655, 656, 696, 697, 717, 722, 789, 823, 829, 830, 837.

- Simon 319, 334, 354, 360, 373, 393, 394, 395, 605, 415, 416, 424, 432, 440, 443.
 Thomislaus 694, 719, 744.
 Thomislaus 1221, 1227.
 Vincentius 1425, 1431, 1453, 1454, 1476, 1477, 1483, 1503, 1509, 1512, 1517, 1534, 1535, 1539, 1542, 1544, 1549, 1553, 1560, 1561, 1562, 1567, 1577, 1579, 1580, 1588, 1589, 1590, 1598, 1600, 1603, 1610, 1625, 1648, 1663, 1667, 1677, 1694, 1695, 1722, 1723, 1738.
 Zbilut 745, 756.
 Zbilut 1249, 1252, 1253, 1254.
 Castellani proventus 237.
- Dapiferi*
 Benjamin 1199.
 Bogumilus 482.
 Bozata 288, 303, 307.
 Paulus 984, 1068.
 Swentomirus 658.
- Duces*
 Boleslaus 473, 653.
 Włodizlavus fil. Odonis 149, 178.
- Iudices curiae*
 Andreas de Ryszewo 330, 390, 408, 609, 443, 611, 612, 496, 2033, 507, 521, 535, 555, 566, 567, 577, 617, 618.
 Benjamin castellan. Gnezn. 649, 658, 670, 689.
 Boguslaus (Bogussius) 732, 751, 756, 773, 774, 775, 783, 857. *Vide Kalisz, Iudices.*
 Dirsicragius palatin. Gnezn. 342.
 Dobeslaus 1252, 1253, 1254. *Vide Kalisz, Iudices.*
 Henricus 242.
 Iacobus Drogoslawicz 1040. *Vide Kalisz, Iudices.*
 Iarostius Falonis 354, 357, 362, 363, 368, 404. *Vide Kalisz, Iudices.*
 Nicolaus 1163.
 Petrcio 915. *Vide Kalisz, Iudices.*
- Sandzivog? 712.
 Thomislaus castellan. Gnezn. 694, 719, 744.
- Lictores* (gladiator, miecznik)
 Iohannes 1313.
 Kelcz 553.
- Monetarius* 237.
- Palatini*
 Archemboldus 330, 366, 393, 443, 460, 473, 476, 495, 496, 2033, 531. *Vide Kalisz, Palatini.*
 Dirsicraius 177, 197, 237, 238, 242, 254, 261, 269, 272, 302, 311, 315, 321, 334, 335, 340, 342, 360, 367, 368.
 Dobrogostius 63, 87, 119.
 Iarossius 10, 26, 27, 28.
 Martinus 914. *Vide Kalisz, Palatini.*
 Nicolaus Przedpelcovicz 657, 728. *Vide Kalisz, Palatini.*
 Palatini iudicia 443.
- Pincernae*
 Andreas 288, 307, 308, 432, 466.
 Bervoldus 482.
 Bervoldus 1022, 1024.
 Prezlaus 261.
 Swentozlaus 271.
 Vitus 537, 542, 544, 555, 631, 685.
- Procurator* Henricus 262, 269, 303, 307, 308, 352, 373, 395, 430.
- Subcamerarii*
 Albertus 537, 555.
 Bogusa 264.
 Iohannes de Wysieradz 878.
 Miroslaus 631.
 Nicolaus 642, 660, 661, 886, 937.
 Rosco 611, 444.
 Sandivogius 460, 476, 503. *Vide Kalisz, Subcamerarii.*
- Subdapiferi*
 Mars 261.
 Nicolaus 444, 486, 674.
- Subpincerna* Woycech 486.
- Subvenatores*
 Andreas de Gębice 1571.
 Iohannes 1430.
 Wrocslaus 1446, 1571.

- Thesaurarii*
 Abraham 678.
 Benjamin 1163.
 Petrus 595.
- Tribuni*
 Ianus 362.
 Luderius 942.
 Lutoldus 203, 595.
- Venatores* 292.
 Bogmilus 695.
 Desiderius 362.
 Mstigneus 595.
 Nicolaus Samb 466, 475, 495, 555.
 Nicolaus 1395, 1562.
 Swanthoslaus 795, 850.
 Szegota 721.
 Troianus 620.
- Vexilliferi*
 Ianussius 595.
 Nicolaus de Orchowo 1780.
- Gnin** p. m. Grodzisk.
 Ianussius Brzeziczka de, 2000.
- Gnojna** p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
- Gnymar** vallis p. klaszt. Paradyż 126.
- Gocanów** p. m. Kruszwica (Kuj.) 3, 505.
- Godawy** p. m. Gąsawa.
Her. Dobeslaus 1926, 1959.
- Godabuz** Otto de, 2055.
- Godlevo** os. zn. p. m. Wolsztyn 130, 131, 215.
- Godzianów** p. m. Skierniewice (Maz.) 1404, 1697.
- Godziszewo** p. m. Kalisz 735, 1112, 1249, 1354.
 Adam dictus Skarga de, 735.
- Godziszewo** p. m. Babimost 1930, 1974, 1975.
- Godziszewo** p. m. Tczew (Pom.) 1093, 1094, 1156, 1158, 1280.
Pleban. Nicolaus 1325.
Magister curiae fr. Hermanus 1325.
- Gogolewo** p. m. Krobica 930.
 Pasko de, 1922.
- Gogolewo** p. m. Gniew (Pom.)
Her. Michaël 523.
- Gogolina** p. m. Kleczew 1293.
- Gogolina** p. m. Koronowo (Kuj.)
Her. Nimirus 1376, 1393.
- Gogolino?** p. m. Gdańsk 740.
- Gogólkowo** p. m. Żnin 1627.
- Göhren** m. (N. M.) 1518.
- Gola** p. m. Gostyń 843, 1169.
Hered. Nicolaus et Hinka Michelsdorf, fres. germani, 1767.
 Petrassius 1928.
- Gola** os. zn. p. w. Kamieniec, m. Międzychód, 868, 1009.
- Gola** (Guhlau) p. m. Szlichtyngowa (Szl.) 932.
- Gola** (Goile) p. m. Sława (Szl.)
Her. Lezac 940.
- Gołąbków** p. m. Tczew (Pom.)
 Sando et Myski de, 1156.
- Gołańcza** m. 590, 249, 1037.
 Ecclesia 1460, 1522.
Hered. Iacussius dict. Kuss 1930, 2018.
 Thomislaus 1313, 1512, 1627.
- Gołanica** p. m. Wschowa.
Her. Sbiluth 2007.
- Gołaszyn** p. m. Bojanowo 930.
- Gołaźnia** p. m. Gniezno.
Scult. Petrus 1789.
- Golcenice** os. zn. p. m. Kalisz 642.
- Golcovice** os. zn. (Sier.) 1354.
- Golcze** Conradus dict. Szwarche 1458. — Georgius fr. Ludekini 1457. — Ludekinus 1457, 1458.
- Gólczewo** p. m. Września.
Her. Micossius 1528.
- Goldberg** m. (Szl.) 121, 147, 218, 219.
- Gole** p. m. Babimost 1874.
- Gole** p. m. Łopienno 303, 496.
- Gołębiew** p. m. Kutno? (Maz.) 3.
- Gołębin** p. m. Lubraniec? (Kuj.) 3.
- Gołęcin** p. m. Poznań 184.
- Golejewko** p. m. Sarnowa 930.
- Golembin** p. m. Kościan 1565.
- Goleńczewo** p. m. Poznań.
 Mala de, 1925.
 Petrus de, 962.
- Golenino?** (Szl.) 586.
- Golenziceske** znikły gród (Szl.) 586.
- Goli** Iohannes, procons. de Śrem, 1936.

Golina m.*Pleban.* Henricus 1556.*Advocat.* Cunradus 1556.*Ciris* Mathias Curvus 1556.*Hered.* Iohannes 2006.*Sanguis* dapif. de Konin 1896.**Golina p. m.** Koźmin 1188.**Golina p. m.** Poniec 930.*Her.* Derslaus 1736.**Goliszew p. m.** Stawiszyn.

Zebotha de, 1124.

Gólkowice p. m. Olkusz (Krak.)*Hered.* Iohannes 1770.

Wseborius 34, 2020.

Gólkowo p. m. Słupca.*Sculti.* Ianik, Woyczzech fres., 1136. —

Venceslaus Nagodni 1029.

Golssen m. (M. Br.) 1518.**Goltperch** Iohannes altarista Glogov. 1162.**Golub m.** (Pr.)*Commendator* 1192, 1193.**Golubie p. m.** Kartuzy (Pom.) 740.**Goluchów p. m.** Pleszew 244, 277, 311, 929.

Zegotha de, 964, 965.

Gomolky? (Maz.) 1601.**Gopło p. m.** Kruszwica, villa monasterii de Strzelno, 32.**Gora os. zn. p. m.** Bnin 718, 754.**Góra p. m.** Jarocin.*Iesco* de, 1041.**Góra p. m.** Pobiedziska 1678, 1997.*Molendinator.* Pentcho 851. — Nicolaus Premunt 1678.*Sculti.* Panczslaus et Iacobus 1638.**Góra p. m.** Śrem 486, 935, 1321.**Góra p. m.** Żnin 7, 837, 1192, 1354, 1374.*Plebani* Boguslaus 837.*Martinus* canon. Gnezn. 1322, 1356, 1357, 1387, 1388, 1429, 1459, 1499.*Pribko* canon. Gnezn. 1139.**Góra p. m.** Warta 35, 139, 1192.**Góra** (Guhrau) m. (Szl.) 586.*Friczko* de, 927, 930, 936.*Advocat.* Kunczko 1823, 1824.*Cires* 936.*Cirium magister* Pezoldus 936.*Consules et iurati* Arnoldus de Swidenis. Titericus de Geischen 936.*Niczcze* Gumprecht. Heynke Linifex, Iurga Crucze, Niclos Rothe 1823, 1824.*Proconsul* Niczcze Grolok 1823, 1824.*Iudicia* 932, 1911, 1913.*Districtus* 952.*Terra* 1167.**Góra p. m.** Czersk (Maz.) 599.**Góra p. m.** Jeżów (Raw.) 477, 1131.**Góra p. m.** Łęczyca 11, 12, 581, 1288, 1589.**Goraj p. m.** Czarnków.*Albertus* de, 1804.**Góranin p. m.** Kleczew.*Hered.* Stephanus et Pribislaus 1616.**Goray?** (Szl.) Petrus de, 1084.**Górczyn p. m.** Poznań 559, 678, 819.*Locatio iure* Theutonicor. 547.*Sculti.* Woyczzech Czabay 1895. — *Albertus* 1895.**Goręczyn p. w.** Sierakowice (Pom.) 2035.**Gori** miejscowość na północ m. Kamień (Pom.) 206.**Gorin** Henricus de, capitán. Glogov. 1048, 1190.**Göritz p. m.** Kościerzyn 916.**Górka p. m.** Kobylin 309, 1511, 1513, 1514.**Górka p. m.** Kostrzyn 104, 465, 1269.**Górka p. m.** Krzywín.*Sculti.* Andreas et Albertus 506.*Her.* Bogumilus 506.**Górka p. m.** Łądek 393.**Górka p. m.** Mosina.*Her.* Potrcó 1385.**Górka p. m.** Śrem 128, 194, 1023, 1321.*Transductus* per Wartam 194, 351.*Hered.* Dyrsek fil. Dyrsonis, fr. Goslavi et Thomae, 335.**Gorca os. zn. p. m.** Wolsztyn 130, 131, 215.**Górka Lubińska** (duchowna) p. m. Śmigiel 368, 469, 719.

- Górka mała** p. m. Września 449, 1530, 1564.
- Górka miejska** m. 231, 549, 930.
Hered. Albertus 1958.
Iacobus 1922.
Petrus 1987.
Nicolaus canon. Gneznen. 1971, 2011.
- Górka targowa** (Mieszyna) p. m. Września.
Hered. Albertus 1530.
Dobrogostius 1640.
Ianussius castellan. Kalissiens. 1270.
Milessa 369.
Milessa 1564, 1575.
Petrus fil. Milessae 449.
Petrus castellan. de Radzim et Dobrogost vexillif. Poznaniens., fres. patruelles, 1215.
- Górka?** Stephanus de, subdapif. Pozn. 1143.
- Górki Dąbskie** et **G. Zagajne** (Spandowo, Bartoviche et Wroblowo) p. m. Żnin 177.
Her. Iasko 1858.
- Górki** p. m. Goszczyn (Maz.)
Her. Prandotha civis de Mszczonów 1737.
- Górki** p. m. Strzelno.
Scult. Rzenczivoius 1077.
- Górki pratum** p. w. Proboszczewice, m. Warta, 1333.
- Goruńsko** p. m. Bledzew 953.
Pleban. Henricus 911, 912.
Scult. Theodericus 911.
- Górskie** p. w. Przemęt 66, 1383.
- Gortatowo** p. m. Swarzędz 1774.
Scult. Iohannes 1558.
- Gory** p. m. Kleczew.
Her. Nicolaus Kraczek 1996.
- Gorysławice** p. m. Wiślica.
Bugivoy de, 34, 2020.
- Goryszewo** p. m. Kwieciszewo 1354.
Miles Stranczek de, 1296.
- Gorzeń** (Gozizen) os. zn. p. m. Rynarzew 1165.
- Gorzeński bór** p. m. Rynarzew 1165..
- Gorzów** (Landsberg) m. (Szl.) 952.
- Gorzuchowo** p. m. Kleck.
Her. Albertus 1877.
- Gorzyce Wielkie** p. m. Bledzew.
Pleban. Iohannes 875.
- Hered.* Bogumilus et Beniamin 958, 978.
Thilico 1891.
- Gorzyce** p. m. Czempin.
Petrus de, 913.
Zimislaus et Cunradus fres. de, 1985.
- Gorzyce** p. m. Żnin 7, 1192, 1354.
- Gościącin** p. m. Kurzelów (Sand.) 1354.
- Gościec** (Goschütz) p. m. Milicz (Szl.) 586.
- Gościejewice** p. m. Poniec 930.
- Gościejewo** p. m. Koźmin.
Chwalimirus de, 1298.
- Gościejewo** p. m. Rogoźno 746.
- Goszczyewo** os. zn. p. m. Kruszwica 1628.
- Gościeszyn** p. m. Rogowo? 1354.
- Gościradów** p. m. Zawichost (Sand.)
Iohannes de, fr. Mathaei, 34.
- Goskar** p. m. Krośno (Szl.) 1831.
- Gostawice** p. m. Konin 696.
Her. com. Lascz, subvenator Kalis., 1415.
- Gostawska Wola** p. m. Konin 1822.
- Goślina** p. m. Poznań.
Advocatus Andreas 1915.
- Gosso** Paulus, scolast. de Lubusz 1953.
- Gossoske?** p. m. Kiernozja (Maz.) 2038.
- Gossow** p. m. Koenigsberg (N. M.) 1186.
- Gostichova** (klasztor Paradyż p. m. Międzyrzecz) 126, 127, 225, 261, 295.
Pleban. Wilhelmus 126.
- Molendinatores* Franko 193. — Wilhelmus Theutonicus 198.
- Her.* com. Bronisius, fr. Sandivogii et Gualonis patris Iarostii, 194.
- Gostin** os. zn., pewnie nad rz. Paklica p. kl. Paradyż 191.
- Gostina locus** p. m. Opatówek 729.
- Gostizlave, Goszczsane** (Gościejewo p. m. Rogoźno? Gościeszyn p. m. Rogowo?) villa monasterii Łekno 18.
- Gostyczyn** p. m. Tuchola (Pom.) 1710, 1828.
- Gostyczyna** p. m. Kalisz 1008.
Rectores eccl. Wilhelmus 729.
Vincentius 1598, 1683.
Hered. Gisbrechtus 1960.
Venceslaus 1007.

Gostyń m. 474, 927, 1169, 1767.

Hospitale 841, 843.

Plebani Andreas 1041.

Predeslaus 934, 977.

Advocati Lutoldus 934.

Martinus 1169, 1170.

Nicolaus 891.

Cives Arnoldus Kozuch, Lupoldus Gładawa, Henricus Wigandi 891.

Cunradus dict. Fredrich 891.

Ludvigus faber 891.

Cunadus Wgencicz, Hanco Gremmar, Welislaus 1305.

Hanco Grymar 1651.

Consules Bartheo, Hanczlo sutor, Martinus Bodzewski, Niczko Flys, Hanco Grymar 1651.

Eruditor scholarum et notarius civium Iohannes 1169.

Magistri civium Ludwigus 974.

Paczco 1305.

Notarius Nicolaus 891.

Proconsul Velislaus 1651.

Iudicia 1041, 1169.

Burgrabius Ianussius de Stankowo p. m. Gostyń 1651.

Castellani

Godfvinus, Swentoslaus, 847, 866.

Provincialis Iasco 867.

Hered. Albertus palatini, her. de Krośno p. m. Mosina 974.

Albertus, Nicolaus, Iasco, Petrus, filii b. m. Nicolai palatini Kalis., fres. Iacobi scolastici Gneznens., 977.

Nicolaus com. 458.

Nicolaus Prsedpelcowicz palat. Kalis. 841, 843, 1170.

Nicolaus com., fil. Alberti, 1169.

Districtus 952.

Gostyń Stary p. m. Gostyń.

Eccl. paroch. 843.

Praeposit. Nicolaus 841, 1677.

Gostyń (Gostynin) m. (Maz.) 1402.

Terra 1697, 1700.

Capitaneus Stephanus (de Gostyń et Ciechanów) 1601, 1602.

Castellanus Rogala 1798.

Subcamerarii

Nicolaus 1402, 1403, 1404.

Stephanus 1700, 1735, 1737, 1781, 1797.

Subdapifer Nicolaus 1785.

Goszcza p. m. Słomniki (Krak.)

Hugoldus clericus, Leonardus, Stephanus, Zvantoslavus de, 34, 2020.

Goszczanów p. m. Warta (Sier.) 7, 1039, 1192, 1354, 1703.

Goszyn p. m. Gdańsk 975.

Gotczalk Nikel dictus, civis de Poniec, 1561.

Gottersdorf p. m. Kluczborg (Szl.)

Iacobus de, 1178

Gowarzewo p. m. Kostrzyn 320.

Gozdowo p. m. Września 1354, 1522.

Rector eccl. Andreas 1460, 1462.

Gozdowo p. m. Koło 1484.

Gozdzychowo p. m. Wielichowo.

Hered. Unislaus et Iohannes 868.

Gozwyn silva p. m. Kleczew 1556.

Graba subthesaur. Poznan. 579, 724.

Grabia (Graben) p. m. Góra (Szl.) 932.

Grabianowo p. m. Śrem.

Borislus de, maritus Sławomirae de Wysławice, 1999.

Philippus de, fr. Iasconis tribuni Kalissiens. et Ianussii 2062.

Grabienice p. m. Zagurów 10, 393, 522.

Hered. Andreas 1954.

Ianko et Bodzetha fres. 1721.

Grabieniec p. m. Zgierz (Łęcz.) 1354.

Grabina p. m. Dąbie (Łęcz.) 304, 618, 655, 656.

Grabiszew p. m. Ozorków (Łęcz.) 1354.

Grabiszyn (Gäbersdorf) p. m. Kostomlat (Szl.) 31.

Grąbków p. m. Kowal (Kuj.) 1301.

Grąbków p. m. Turek (Sier.) 881, 1039, 1354.

Grąbkowo p. m. Jutrosin.

Petrus cmetho de, scult. de Clymanczicze? 1441.

Grąblewo p. m. Grodzisk.

Miroslus de, canon. Poznan., 1972.

Grabonóg p. m. Dolsk 458, 514, 1169.

Grabonowo p. m. Bobrowniki (Kuj.) 11.

- Graboszewo** p. m. Słupca.
Hered. Dersko fr. Michaëlis de Koszanowo et Andreae de Czacz 2047.
 Michaël canon. Poznan. 1436.
- Grabów** m. (Łęcz.) 136, 304.
- Grabownica** p. m. Sanok (Rus.) 1743.
- Grabowo** p. m. Gołańcz.
- Her.* Petrico 1917.
- Grabowo** p. m. Świecie (Pom.) 740.
- Grabowo** pustkowie p. m. Chełmno 1322.
- Grabowo** stare p. m. Kartuzy (Pom.) 2035.
- Gradowiec** p. m. Wielichowo 915.
- Græcorum** legatio 19.
- Granz-bruch** p. m. Drzeń 297.
- Granelino** (Rambeltsch) p. m. Gdańsk 740.
- Gramolin?** castrum (Szl.) 586.
- Granzeno?** p. m. Gostyń (Maz.) 766.
- Gran** Nicolaus, fr. conventualis domus s. Iohannis Ieropol. p. m. Poznań, 1278.
- Granowe** p. m. Grodzisk 770.
 Vincentius de, castellan. de Nakło, 1866, 1931, 1936, 2073, 1958, 1985, 2018.
- Graser** m. (N. M.) 1518.
- Grasow** (Grenzlatt) p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.
- Gregor** Hanko cons. Poznan. 1772.
- Greifswalde** m. (Pom.) 1901.
- Grell** Zibco, dictus de, 1028, 1062, 1063, 1162.
- Greshelz** Henricus et Henningus de, 917.
- Grętanin** p. m. Baranów 1432.
- Grebeniz** Conrad et Iohannes fres., scabini de Pyzdry, 2064.
- Grębiń** p. m. Wieluń 811, 1488.
- Griffe** Abrahamardus 1236.
- Griffen** Otto 1675.
- Griflow** miles 1324.
- Grimnitz** p. m. Ziebingen (Lubus.)
Her. Ericus de Lessonow 1837.
- Grinensis?** Vincentius her. 1269.
- Grisov?** p. w. Lubna, m. Czersk 1274.
- Grobevo** villa deserta p. m. Dąbie (Łęcz.) 304, 656.
- Grobła** pratum p. w. Durowo, m. Wągrowiec 1924.
- Grochen** Drosekinus de, 959.
- Grochola** Vincentius, scolastic. Poznan., 1833, 1834.
- Grocholice** p. m. Uniejów (Sier.) 1159, 1354.
Hered. Nicolaus 1438.
 Wolimirus fil. Horatii 970.
- Grochów** p. m. Rychwał 1088.
- Grochów** p. m. Krośniewice (Łęcz.)
Her. Nicolaus 1641.
- Grochowiska** p. m. Żnin 7.
 Iaroslau de, clericus, 1794.
- Grochovisca?** (Szl.) 586.
- Grodek** (Grottkau) m. (Szl.)
 Mag. Iohannes de, canonic. Wrocław., 1799.
- Grodisce** molendinum p. w. Straszaków, m. Koło 593.
- Grodnice** p. m. Borek 366.
Her. Iohannes fil. Dasonis, fratris Martini patris Ianconis, 254.
- Grodnicza?** p. m. Osieczna 1883.
- Grodo** os. zn. p. w. Małpin, m. Dolsk 241, 368, 719.
- Grodzina?**
Her. Dominicus Conarski 1910.
- Grodzisk** m.
Advocatus Hermanus, cuius uxor Hildegundis, 879.
Cives Theodericus, Dresico, Petrus, Scerith, Pezolt Faber 879.
 Hanczel Anzenap, Henricus Carnifex, Petrus Licip, Hendricus Driesen 1764.
Consul Iohannes Faber 879.
Proconsul Valtherus 1764.
Hered. Ioseph (Osep) 1313, 1679, 1764, 1782, 1792, 1804.
 Prandota fil. Petriconis palatini Poznan., fr. Boguphali, 879, 882, 886.
 Districtus 952.
- Grodzisk** p. m. Chocz 34, 2020.
Praeposit. Henricus 845.
- Grodzisk** (Gräditz) p. m. Głogowa (Szl.)
Pleban. Iohannes 1823, 1824.
- Grodzisk** (Grödlitz) p. m. Löwenberg (Szl.) 586, 21.

- Grodzisk** (Groditz) p. m. Niemodlin (Szl.)
Andreas de, 318.
- Grodzisk** (Gräditz) p. m. Świebodzin 351.
Her. Petrus de Glinki (Leimnitz), fr.
Thomae, Stephani et Dirzicragii,
748.
- Grodzisko** p. m. Dąbie (*Łęcz.*) 838.
- Grodziszczko** p. m. Buk 351, 374, 408, 470.
Hered. Pelca, Boguphalus, Zemiclaus,
Gnovomirus, Stephanus et filii Pha-
lislai Marcus et Samson 491.
- Grogessevici** (Graduschwitz) p. m. Olawa
(Szl.) 586.
- Grojec** p. m. Babimost.
Hered. Chrostla 344.
Hurostla fr. Iohannis, fil. Ywonis, 378.
Grozla Depsk (sic) pincerna Poznan.,
fr. Iohannis venator. Poznan., 475,
479.
Myseys de, 1185.
- Grojec** p. m. Konin.
Her. Sandzivogius 1515.
- Grojec** m. (Maz.) 172.
- Grojec** p. m. Sieradz 811.
- Grolewo** (Suchcino, *vide* Pozn. Bibl. Ra-
czyńsk. Diploma E 8) p. m. Między-
chód 351, 408. — Silva S. 337.
- Grolok** Iacobus canon. Poznan. 1972. —
Petrus canon. Gnezn. 1786, 1814.
- Gromadno** p. m. Kcyń 82.
Vincentius de, subiu. Kalis., 1870.
- Gromadnice** p. m. Wieluń 722.
- Gromassy** Stephanus canon. Poznan. 1432.
- Gromadcino** (Gromathcino) os. zn. p. m.
Wolsztyn 130, 131, 215.
- Grone** Heinrich v. der, fr. Ordinis Theu-
tonic., 1307.
- Groszowice** p. m. Opole (Szl.) 34, 2020.
- Grotkot** Michaël castellan. de Konstadt?
1178.
- Grotkowo** p. m. Czerniejewo 783.
- Grozla** *vide* **Grojec** p. m. Babimost.
- Gruczno** p. m. Chełmno (Pom.) 659, 829,
1703.
Rector. eccles. Nicolaus Longus canon.
Gnezn. 1971.
Petrus 1322.
- Grudencz** (Grauden) p. m. Głupczyce (Szl.)
Advocat. Iohannes 1725.
- Grudziądz** m. 3.
Commendator Henricus de Boventhin
1192, 1193, 1290.
- Grünberg** m. (Szl.) 1099.
Districtus 952.
- Grüneberg** p. m. Lippehne (N. M.) 1017.
- Grunenberg** Otto de, 1026.
- Grunów** p. m. Kamień (Pom.) 1286, 1290,
1778.
- Grunowo** p. m. Leszno.
Symon de, 1804.
- Grusevo** (Crusevo) os. zn. p. m. Kamień
(Pom.) 206, 431, 544.
- Grüssau** p. m. Landshut (Szl.)
Monaster. Ordin. Cisterc. 1585.
- Gruszczyn** p. m. Swarzędz 1973.
Scult. Voislaus 1558.
Her. Iohannes fr. Thomislai de Swa-
rzędz 1555.
- Gruszka** p. m. Stanisławów (Rus.) 1743.
- Gruwelhut** Busso, miles, 978, 987.
- Grylewo** p. m. Łekno 1091, 1460, 1522.
Her. Troianus 1867.
- Grymar** Hanco civis de Gostyń 1651.
- Gryżyna** p. m. Kościan 744.
Pleban. Nicolaus 1883.
Hered. Andreas, Przibislaus, Maczco,
Iohannes, Wyschak, fres., 1957.
Andreas et Pribislaus 1993.
Pribislaus castellan. de Przemyśl 1679,
1866.
Woyslaus com. 935, 1036, 1174,
1268.
- Grzandzen?** Nicolaus, dict. Strala de, 1545.
- Grzebsk** p. m. Mława (Płock.) 3.
- Grzegorzew** m. 199, 1354, 1410, 1641,
1645, 1698, 1699.
Ecclesia 1192.
Pons et molendinum in fluv. Warta 1761.
Advocat. Mathias 1761.
Capellan. Hanco 1269.
- Grzegorzewice** p. m. Mszczonów (Maz.)
1781.
- Grzmięca** p. m. Gąsawa 1357.
Molendinum walvi vel korzeczny 1213.

- Andreas** de, scult. de Dobrogosty p. m. Łęczyca, 1838.
Her. Falo Albus 1213.
- Grzymala** Preczlaus praeposit. Gnezn., nepos Iohannis archiepiscopi, 1757.
- Grzymala** fr. Preczlai praepositi Gnezn. 1757.
- Grzymistaw** p. m. Śrem 504, 743, 1950.
- Goelchiche** ? p. w. Przemęt 1383.
- Guba** pratum ad fluv. Warta 2055.
- Gubin** m. (Łuż.) 2055, 1518.
Pleban. Wernerus de Forste 323.
Advocat. Borchardus 323.
Civis Richardus 1799.
- Gugelwitz** p. m. Milicz (Szl.) 930.
- Gulczewo** p. m. Kłeck 1354, 1572.
- Gutkowy** p. m. Kostrzyn.
Eccles. parochialis 1863.
Altarista Albertus fr. Bronislai archidiaconi Gneznens. 1863.
Hered. Ianusius fil. Przeczalai 941, 1481.
Preczlaus castellan. Poznan., tum palatin. Kalis. et capit. Maior. Polon. 2051, 1550, 1627, 1753, 1863.
Preceslaus 1999.
- Gumnowice** p. m. Nakło.
Her. Przibislaus 1858.
- Gunthersberg** Walther, Gunther, Ridder; Luthke, Günther, Iohannes, Hartwich, Matheus, Henninghen, Kopekin, Voltekens Söhne; Konstel, Kopekin, Hennings Söhne, von, 1161.
- Waltherus**, Guntherus, milites; Luttege, Guntherus, Ionas, Hertwicus, Matheus, Henningus et Copkinus, filii Volcekens; Konstel et Copkinus, filii Henningi de, 1187.
- Iacobus**, Waltherus, Henningus de, 1557, 1607.
- Henricus** de, 1457.
- Ianeke** de, 865.
- Gunthershagen** p. m. Falkenburg (N. M.) 1284.
- Gurba** p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
- Gurkow** p. m. Friedeberg (N. M.) 990.
- Matzo** de, 1026.
- Gurskie** p. m. Wschowa.
Myknon dict. Gorsske, scult. de Ptovo? 1762.
- Gutovo** os. zn. p. m. Łęczyca 1354.
- Gutowo** p. m. Września 1364.
- Gutscowe** ? (Pom.)
Pleban. Olricus 1071.
- Gutsdorf** p. m. N. Kalisz (N. M.) 1284.
- Gwiazdowo** p. m. Pobiedziska 1322.
Nicolaus de, vicar. eccles. Poznaniens., notar. public., 1903, 1973.
- Gyllewo** ? (Żydowo?)
Sandzivogius de, castellan. de Nakło, 1804.
- Gyvekensteyn** Erenfridus de, 2055.
- Gzdów** p. m. Mszczonów (Maz.) 2044, 1735, 1781, 1797.
- Gzów** p. m. Jeżów (Maz.) 1404.
- Habchenstein** ? (Szl.) 468.
- Habechspurch** Albertus com. de, 591.
- Hadmersleben** p. m. Magdeburg.
Otto de, 2055.
- Hagen** (Indago) Vulradus de, ministerialis, 2055.
- Hako** Henricus 889.
- Halberstadt** parochia 1.
Episcopi
Hilliwardus 1.
Conradus, abbas de Siche, (cnfr. Tom III, Dodatki Nr. 2023,) 71.
- Haldensleben** p. m. Magdeburg 1.
- Halis** Bertoldus de, 323.
- Halremund** *vide* Orlamünde.
- Hamburg** 1901.
- Hamerfort** os. zn. p. m. Babimost 1138.
- Hamirstat** molendinum p. m. Zbąszyń 985.
- Hanow** Ulricus de, 1097.
- Hansa** (deutsche) 1901.
- Hassia.**
Landgravius Conradus, magister gener. Ordin. Crucifer., 297, 1527.
- Havelberg** episcopatus 1.
Episcopus Tudo 1.
- Haynow** (Szl.) Hermanus de, 924.

- Heinrichau** p. m. Ziębice (Szl.)
Monasterium Ordin. Cisterc. 196,
 197, 307, 309, 318, 340, 365, 1585.
- Heinrichsdorf** p. m. Czaplinek 297, 1457.
- Heinrichsdorf** p. m. Milicz (Szl.)
Bartholomaeus de, 924.
- Helbe** Otto de, 1244.
- Helo** Conradus, test. 1248.
- Henborg** fr. Bertholdus dictus de, vices
 gerens summi magistri Ordin. s. Io-
 hannis Ierosolymitani per Poloniam
 929.
- Henkendorf** p. m. Frydland 967, 1284.
- Henneberg** Iohannes et Hermannus, comi-
 tes de, 1161.
- Herbicz** Iohannes episcop. Poznan. 744.
- Hereken** Ditmarus notarius publicus 1868.
- Herenborch** os. zn. (N. M.) 865.
- Herendorp** Iacobus 1096.
- Heres** *vide* *Iurisdictio*, *Dominium*, *He-
 reditas*, *Iudicium*, *Ius*.
- Hermanshof** p. m. Seelow (Lubus.) 869,
 917, 1030.
- Hersleve** Hasso de, 865.
- Heyno** Rufus 1015.
- Himelow** (Kębłowo?) Hurd de, magister
 civium de Sława (Schlawe, Szl.) 985.
- Himmelstadt** p. m. Landsberg a. W.
Monasterium Ordin. Cistercien.
Abbates
Henningus 1831.
Henricus (sic) 1832.
Iohannes 1657.
- Hohen Carzig?** (Cranchino) p. m. Friede-
 berg (N. M.) 216.
- Hohenloch** N. N. de, 591.
- Hohlstein** castrum p. m. Löwenberg (Szl.)
Treugae pacis 1913.
- Hokeman** Thomas, Herich, Ebel, Fricze,
 Herman, Bürger zu Frankfurt a. O.
 1423.
- Holtzendorf** Ianeman von, 1518.
- Honorati** *vide* *Iurisdictio*, *Iura*.
- Honstein** Gunther von, Komthur zu Oste-
 rode, 1307.
- Horkwayn** Iohannes pleban. de Conrads-
 dorf p. m. Haynau (Szl.) 1799.
- Hostriza** (Osterwick) p. m. Gdańsk (Pom.)
 670, 739.
- Hoyn** Beth von, 1324.
- Hugewitz** (Haugwitz) Ienschinus de, 907,
 930. — Iancko de, 932, 952. —
 Poppo de, 1190.
- Hundisburg** p. m. Magdeburg 1.
- Hundskopf** p. m. Czaplinek 297, 1458.
- Huronici?** (Szl.) 586.
- Husener** test. 1244, 1246.
- Jabłonica** p. m. Skrzynno (Sand.) 1611.
- Jabłona** (Gabel) p. m. Góra (Szl.) 932.
- Jabłonowo?** p. m. Bnin 718.
- Jabłowo** p. m. Łabiszyn 11, 1621.
Her. Bandzimirus 1926, 1959.
- Jacków** p. m. Grabów (Łęcz.)
Her. Iaczo 1634.
- Iacobsdorf** p. m. Frydland 297.
- Jacochów** p. m. Skierniewice (Maz.) 1404,
 1697.
- Jadnikovic** Petrus 125.
- Jaerischau** p. m. Głogowa.
Friczcho de, decanus Glogov., protono-
 tar. Wrocław., 905.
- Jagodno** p. m. Pobiedziska 104.
- Jagow** p. m. Berlinchen (N. M.)
Arnoldus de, 1017.
Betheko de, 827, 947, 953.
Berchinus et Herbordus de, 1092.
Iohannes prior Obrensis 972.
- Jacca** Iacussius vices gerens Kreslai capi-
 tanei general. Poloniae 1871, 1952,
 1987.
- Jaksice** p. m. Proszowice (Krak.)
Her. Nicolaus palatinus 34, 2020.
- Jaktorowo** p. m. Szamocin.
*Anthionius, Woyslaus et heredes Do-
 besii de*, 621.
- Jakubice** p. m. Sieradz.
Pacoslaus de, 1175.
- Jakubowo** p. m. Gniezno 1364.
Ecclesia 1522.
*Sculti. Swanthoslaus et gener eius Sta-
 nislaus* 1528.

- Hered.* Iacussius cum filiis 1528.
 Pacoslawa relicta Iacobi, et liberi eiusdem Zawyscha, Czestko, Iacobus, Nynogneus et filia Zofka 1803.
- Jałowięzy** p. m. Opatów (Sand.) 1088.
- Jamno** p. m. Hów (Maz.) 766, 1498, 1785.
 Advocatia 1784.
 Nicolaus de, canon. Poznan., 1972.
- Jancze** os. zn. p. w. Trzuskotowo, m. Poznań 518.
- Jania** p. m. Nowe (Pom.)
 Nicolaus de, fr. Nicolai de Turza 1325.
- Janików** p. m. Olawa (Szl.) 2021.
- Janikowo** p. m. Opatówek.
Sculti. Nicolaus fil. Adae et Cunadus fil. Petri 1124.
Hered. Laurentius dict. Zaremba 1124.
 Tasso 1687.
- Janisławice** p. m. Jeźów (Maz.) 1404.
- Janiszewo** p. m. Brudzewo 136, 304, 618, 655, 656, 805.
- Janiszewo** p. m. Poniec 930.
Her. Peczo 1561.
- Janków** p. m. Baranów 1432.
- Janków** p. m. Pobiedziska 1678.
Molendinator Barthko 1548.
Scult. Michaël 1558.
- Janków załęsny** p. m. Raszków.
Her. com. Andreas Rasca 255.
- Jankowice** p. m. Sandomierz.
Her. Vitus 1191.
- Jankowice** p. m. Uniejów 7.
- Jankowo** p. m. Gniezno 1364.
 Eccles. parochial. fundatio 1339.
 Mathias de, pat. Wenceslai notarii publ., 1971.
Hered. Bogufalus 993.
 Bogufalus 1892.
 Dobeslaus castellan. Kalis. 1804, 1932.
 Iohannes castellan. Kalis. 1739, 1807.
- Jankowo** p. m. Stawiszyn.
Scult. Marco 845.
- Jankowo** p. m. Wągrowiec 1007, 1008.
- Jankowo** os. zn. p. m. Słupca 757.
- Jankowo** p. m. Piątek (Łęcz.) 1354.
- Janna?** 1851.
- Janowice** p. m. Konin.
Her. Nicolaus 1896.
- Janowice** p. m. Łowicz 1404.
- Janowice** p. m. Opatów (Sand.)
Her. Iohannes Nagowcza 1770.
- Janowiec** m. 1869.
Her. Sandivogius 1754.
- Janowo?** villa monast. Ołobok 244.
- Januszkowo** p. m. Żnin 11, 577.
- Januszów** p. m. Oleśno (Rosenberg, Szl.)
Pleban. Nicolaus 1747.
- Jarantów** p. m. Stawiszyn.
 Miroslaus de, 1175.
- Jarochowo** p. m. Krośniewice (Łęcz.)
 Alexius miles de, 999.
- Jarocice** p. m. Bużenin (Sier.) 7, 1354.
- Jarocin** m. 1513, 1514.
Consul Conradus 957.
Hered. Benjamin 1041, 1313, 1501.
 Ianco com. fil. quond. Alberti, pat. Sandivogii, 364.
- Jarogniewice** p. m. Kościan.
Hered. Ianussius 1804, 1866.
 Jarognewus com. 841.
 Iaroslau 1313, 1560.
 Iohannes 1804.
- Jaromirz** p. m. Kargowa.
Hered. Cunradus 1947.
 Iohannes et Nicolaus fres. 2070.
- Jarosowa?** p. m. Jeźów (Maz.) 1404.
- Jarossevo?** p. m. Gdańsk 975.
- Jaroszyn** p. m. Łądek 27, 80, 393, 476, 517, 695, 1042.
- Jasień** p. m. Rawicz 1866.
- Jasień** p. m. Wieluń.
 Petrus de, 435.
- Jasienie** p. m. Rawa (Maz.) 1404.
- Jasieniec** p. m. Gostyń (Maz.)
 Stephanus de, capitán. Mazov., 1784, 1785.
- Jasieniec** p. m. Przedecz (Kuj.) 597.
- Jasienin** p. m. Jeźów (Maz.) 477, 1131.
- Jasin** p. m. Swarzędz.
Her. Nicolaus fil. Martini Broncowicz 1558.
- Jasiniec** p. m. Wolsztyn 130, 131, 215, 258, 497.

- Jasiniec** p. m. Koronowo (Kuj.) 1286, 1290.
- Jaskotel** (Jaeschgütel) p. m. Wrocław 586, 2031, 2032.
- Jaśkowo** p. m. Zaniemyśl 718.
Miroslaus de, 1313.
- Jastrabnycze** os. zn. p. m. Kłeck 330.
- Jastrambecz** Albertus altarista? canon. Sandomir. 1827, 1836; canon. Gnezn. 1953, 1971.
Clemens de Lubnicza, notar. aulae reg. Kazimiri 1597.
Nicolaus subagazo Lanciciens. 1988.
- Jastrzębie** (Jaestersheim) p. m. Góra (Szl.) 932.
- Jastrzębniki** p. m. Kalisz 81.
- Jaszkowo** p. m. Śrem 540, 628, 1023, 1321.
Hered. Albertus subpinc. Kalis. 1544.
Borkonis relicta 1321.
Phalimirus fil. Iohannis 478.
- Jawer** Petrus scabin. Pozn. 1772.
- Jawór** p. m. Milicz (Szl.)
Pleban. Nicholaus 275.
- Jędrzejów** m. (Krak.) Proelium 125.
Monasterium Ordin. Cisterciens.
Abbat. 99, 106, 143.
Drego 593.
Io. 558.
- Jedlec** p. m. Pleszew 929.
- Jelemno** os. zn. p. m. Kłeck 238.
- Jeleńczewo** p. m. Dolsk 256.
Bronischius de, 1720.
- Jeleniec** p. m. Tuchola?
Her. Czeslaus Bonin capitan. Naklens. 1909.
- Jeligowo** p. m. Kościan 263.
Petrus fil. Nicolai de, 287.
- Jeruzalem** (Terra Domini) 88, 102, 1057.
Ierosolimitana eccles. Scti. Sepulchri.
Patriarcha Monachus 34, 2020.
Ierosolimitana peregrinatio 92.
- Jerzeń** p. m. Pobiedziska 419.
- Jerzmanowo** p. m. Lubraniec (Kuj.) 7.
- Jerzyce** p. m. Poznań 321, 1229, 1665, 1882.
Molendinum 684.
- Sculti.* Nicolaus 1311.
Petrus 683, 684.
- Jerzykowo** p. m. Pobiedziska 180.
Scult. Ianthon 419.
Her. Nicolaus castellan. de Ostrów 1774.
- Jerzykowo** p. m. Trzemeszno 1981.
- Jeżewice** p. m. Nowe (Pom.)
Iohannes de, miles, 1343.
- Jeżewo** p. m. Borek.
Hered. Thomasius et Iohannes 1651.
- Jezierce** p. m. Pobiedziska 355, 1354.
Stanislaus canon. Gnezn. de, 1459.
- Jeziersko** p. m. Warta.
Hered. Swanthoslaus 1438.
Wolimirus com. 1039.
- Jezierzany** p. m. Gniezno 238, 1354.
- Jezierze** p. m. Skwierzyna 297.
- Jezierzyce** p. m. Krzywina.
Iesko de, 1720.
Iohannes de, castellan. de Przemęt, fr. Mathiae castellani de Modrze, 1883.
Nicolaus Kromnov de, 2000.
- Jeziórko** p. m. Bodzętyn (Sand.) 1191.
- Jeziórko** p. m. Sochaczew (Maz.) 1404.
- Jeziory** p. m. Wilczyn 84.
- Jeziory** p. m. Zaniemyśl 1364.
- Jeżów** p. m. Waśniów (Sand.) 11, 1770.
- Jeżów** m. (Maz.) 1839.
Domus Ordin. s. Benedicti 477.
Praeposit. 1193.
Petrus 1131.
- Jeżowice** p. m. Kurzelów (Sand.) 1409, 1495.
- Igłomia** p. m. Kraków 1056.
- Ihleburg** p. m. Burg (M. Br.) 1518. (Ilburg?)
Otte Wende von, 1518.
- Iłgeń** p. m. Wschowa 940.
- Iłno** p. m. Kalisz 7, 1192, 1354.
- Iłowiec** p. m. Czempin.
Her. Wislaus 834, 841, 847, 848, 864, 866, 867.
- Imbramowice** p. m. Miechów (Krak.)
Her. Lassota 34, 2020.
- Imielnica** p. m. Płock.
Monaster. Ordin. Cisterciens.
Abbas Nicolaus 593.
- Imielno** p. m. Pobiedziska 7, 238.

- Imiolki** p. m. Kłeck 7.
Indago *vide* **Hagen**.
Indictio secundum consuetudinem eccl. Gneznens. 1326.
Inowłódz m. (Sier.) 11, 1929, 1930, 1931.
Inowrocław m. (Kuj.) 15, 32, 229, 290, 291, 428, 898, 997, 1193, 1218, 1397.
 Hospitale 1192.
Advocat. Iohannes dict. Czemmark 1437.
Civis Albertus pellifex 1529.
Consules Dithericus de Thurán, Petrus Mancossa, Hermannus Glaz, Nicolaus Marquardi 898.
 Via mercatoria Inowrocław-Gubin (Łuż.) 237.
 Territorium 966, 975.
 Terra 1899.
Capitan. Sandzivogius her. de Szubin 1546.
Castellani
 Bogusa 229, 1165.
 Mathias 1455, 1463.
 Rozzalius 444, 614.
Iudex Iaroslaus de Sadlno 1989.
Ministerialis Vitus 1366.
Palatin. Iohannes 1221, 1227.
Subcamerarii
 Dobegnevus de Kołuda 1366, 1466.
 Mathias 1546.
Inquisitores haeresis 1075, 1076.
Insignia *vide* **Cognitiones**.
Institor Iohannes 528.
Ioculator Iuricus 180.
Irka p. m. Krzywín 368, 513, 514, 719, 1720.
Hered. Czema 1994.
 Iohannes 1609.
 Iesszak 1736.
 Petrus 1994.
Irządze p. m. Szczekociny (Krak.)
Her. Przybco palatin. Sirad. 1916.
Italica expeditio 19.
Iudaei 2021, 423, 574, 1261.
 Statuta Iudaeorum 605, 1135, 1368.
Vide etiam **Statuta Synodalia**.
Iudex 21, 260, 2055, 350, 351, 459, 591, 997, 1055, 1131, 1261, 1299, 1300, 1301, 1397, 1404.
 Iud. Curiae, Generalis, de Gniezno, Kalisz, Nakło, Poznań, Terris.
 Iud. archiepiscopi 176, 206, 716, 1354.
 Iud. castri 77, 311.
 Iud. civitatis Kalisz 528.
 Iud. curiae ducis 180. — Iudicialis curia 419.
 Iudices ducis 11, 21, 81, 148, 149, 311, 334, 465, 469, 492, 796, 1131.
 Iud. episcopi 592, 234, 606.
 Iud. heredum 1300, 1301.
 Iud. monasterii 21, 236, 284, 303, 311, 367, 395, 477, 488, 496, 518, 550, 556, 695, 736, 743, 783, 796, 804, 1131.
 Iud. palatini 311, 443.
 Iud. praelator. eccles. 68, 119, 1300, 1301.
 Iud. generalis 236, 1397.
 Iud. ecclesiasticus 997.
 Iud. hereditarius 549.
 Iud. inferiores 251.
 Iud. ordinarius et delegatus 1030.
 Iud. pedaneus 236.
 Iudicum leges 87. — Functio 1002, 1078. — Servitia 1211, 1425. — Iurisdictio *vide* **Iurisdictio**.
 Iudex Dagome (princeps Pomoraniae), maritus Otae senatricis, matris Misicae et Lamberti 2.
 Iud. curiae Fulconis archiepi. Gnezn. Seceslavus 176.
Juńczewo p. m. Żerniki 1192, 1354.
Jungingen Conrad von, magister general. Ordin. Theuton., 1995.
Junikowo p. m. Poznań 583.
Jura Iasco castellan. Cracov. 1369.
Iurisdictio et Leges.
 Abusiones 25.
 Adoptatio 122, 745.
 Angariae et perangariae *vide* **Vocabula linguae alienae**.
 Appellatio 97.

- Arbitri 1123, 1460, 1461, 1579, 1645, 1646, 1837, 1858, 1909.
- Astare castro, castellano, 248, 258, 261, 311, 708 etc. *Vide infer.* Citatio castri, castellani.
- Audientia iudicum 2024. — Aud. saecularis 304.
- Baculi acceptio, wstez, 309, 1261.
- Bancae iudiciales 1122.
- Calumnia 648, 691, 724, 737, 1110, 1117, 1261, 1491, 1557, 1780, 1783.
- Carcer 148, 298.
- Castrense mandatum 641. — Castrens. libri 1368. — Castrense officium 2068.
- Causa, casus, *vide etiam infer.* Iudicium et Poena, 81, 330, 346, 453, 550, 556, 934, 1154, 1169. — Csa. ab iudicio capitanei ad iudicium regis remissa 1450. — Csa. ardua 648. — Csa. cognitio 798. — Csa. coepta et non coepta 1030. — Csa. diffinitio 488. — Csa. difficilis 367. — Csa. facilis 1335. — Csa. gravis 496, 707, 765.
- Causa capitalis 11, 21, 148, 218, 236, 251, 305, 316, 334, 364, 367, 395, 606, 424, 2056, 432, 433, 608, 453, 2030, 504, 518, 521, 532, 545, 546, 547, 550, 559, 568, 639, 670, 678, 711, 719, 736, 739, 2060, 2061, 743, 744, 757, 783, 804, 807, 810, 889, 919, 934, 982, 1069, 1131, 1261, 1282, 1299, 1395, 1397, 1402, 1403, 1474, 1551, 1618, 1623, 1634, 1852, 1922, 1937, 1989.
- Causa chōzba 650.
- Causa civilis 101, 2024, 467, 581, 591, 793, 999, 1049, 1234, 1373, 2050, 1393, 1433, 1669.
- Causa de contentione 218, 2026, 395, 488, 678, 695.
- Causa criminalis (furti, homicidii, mutilationis, sanguinis, incendii etc.) 101, 591, 581, 739, 793, 799, 1049, 1154, 1188, 1210, 1211, 1212, 1234, 1255, 1261, 1282, 1333, 1373, 2050, 1393, 1395, 1399, 1402, 1403, 1433, 1474, 1549, 1551, 1623, 1669, 1922, 1989.
- Causa exoculandi 440.
- Causa exustionis 511, 521.
- Causa de falsatione 744.
- Causa falsi criminis 1549.
- Causa de furto 615, 521, 545, 572, 577, 621, 641, 680, 690, 739, 744, 825, 864, 1119, 1154, 1169, 1188, 1261, 1313, 1354, 1395, 1397, 1402, 1403, 1433, 1474, 1551, 1616, 1623, 1812, 1922, 1937, 1989.
- Causa hereditaria 650, 787, 1042, 1216, 1261, 1271, 1282, 1354, 1486, 1722.
- Causa de homicidio 3, 592, 218, 236, 305, 2026, 350, 353, 364, 367, 399, 413, 432, 455, 2030, 469, 473, 477, 503, 504, 507, 516, 518, 536, 545, 547, 549, 572, 582, 585, 621, 629, 639, 641, 650, 677, 680, 685, 690, 711, 719, 723, 739, 743, 744, 783, 825, 919, 982, 984, 1069, 1072, 1088, 1119, 1131, 1154, 1169, 1188, 1234, 1299, 1302, 1354, 1370, 1395, 1397, 1402, 1403, 1433, 1474, 1551, 1616, 1623, 1735, 1812, 1922, 1937, 1989. — Csa. capitis kmetonis et militis 1261. — Csa. occisionis militis ius militare habentis 1300, 1301, 1651.
- Causa de incendio 893, 1040, 1188, 1261, 1299, 1370, 1395, 1397, 1402, 1403, 1474, 1549, 1551, 1616, 1623, 1922, 1937, 1989.
- Causa infamiae 95, 1261.
- Causa mutilationis membrorum 148, 251, 2026, 395, 606, 424, 488, 521, 546, 559, 568, 639, 678, 695, 718, 1397, 1618. — Csa. mutilnis. manus 21, 433, 670, 718, 739, 2060, 2061, 744, 807, 810. — Csa. mutilnis. pedis 433, 744.

de mutilatione 1072, 1169, 1188, 1, 1370, 1433, 1922, 1937, 1989.
mediocris 718, 795.
de oppressione mulieris 1261, 1, 1301, 1402, 1403, 1549.
parva 419, 608, 511, 516, 521, 639, 641, 642, 680, 684, 701, 718, 2060, 795, 801, 810, 825, 826, 848, 860, 1068, 1088, 1119, 1188, 1, 1215, 1216, 1234, 1261, 2, 1315, 1358, 1370, 2050, 3, 1395, 1397, 1414, 1433, 4, 1551, 1623, 1669, 1720, 5, 1937, 1989, 2005.
pecuniaria 532, 639, 743, 1261, 3, 1301, 1335.
de percussione 218, 2026, 395, 678, 695, 1072, 1403.
de plaga sanguinolenta 864.
Polonialis et Theutonicalis *vide* *icium et Ius Pol. et Theut.*
principalis, magna, 152, 218, 419, 433, 436, 492, 2057, 516, 521, 555, 572, 639, 642, 645, 680, 684, 690, 718, 2060, 761, 795, 801, 810, 825, 826, 848, 860, 1068, 1088, 1119, 1188, 1, 1215, 1216, 1234, 1261, 9, 1315, 1354, 1358, 1370, 0, 1393, 1395, 1397, 1414, 3, 1474, 1551, 1623, 1669, 0, 1922, 1937, 1989, 2005.
de profugio 1639.
de raptu 1549.
de sacrilegio 521, 744, 807, 2, 1403.
sanguinis, capitis, mutilationis, 424, 2056, 440, 521, 532, 1119, 1154, 1299, 1354, 0, 1395, 1397, 1433, 1474, 1, 1623, 1709, 1922, 1937.
sboy 650.
de spolio 722, 744, 825, 893.
suspendii 218, 311, 419, 440, 546, 547, 549, 744, 1618.

Causa de terminis hereditatis 712, 1131, 1202.
Causa de verberibus et vulneribus 1068, 1072, 1169, 1234.
Cautio 450, 1364. — Ypotheca 1030.
Cautio fideiussoria 444, 1166, 1261, 1354, 1402, 1403, 1411, 1629, 1687, 1723, 1904, 1966, 1973. — Caut. pignoratitia 1019, 1313.
Christiani respectu Iudaeorum 605, 1368.
Citatio 253, 473, 839, 1261. — Cit. per ministerialem 795, 801. — Cit. per suppanum 234. — Cit. trina 385, 387.
Citatio advocati civitatis 712.
Cit. camerarii 234, 305, 627.
Cit. capitanei 981, 1188, 1215, 1618.
Cit. castri, castellani, 11, 33, 119, 148, 595, 236, 261, 284, 292, 303, 305, 311, 320, 325, 336, 350, 351, 355, 395, 413, 432, 443, 449, 455, 465, 475, 477, 485, 495, 497, 503, 504, 507, 516, 518, 534, 535, 536, 537, 545, 546, 549, 555, 559, 568, 572, 577, 585, 621, 624, 639, 643, 648, 673, 677, 680, 685, 689, 691, 695, 701, 706, 712, 733, 743, 744, 763, 765, 766, 795, 801, 804, 919, 981, 982, 984, 1043, 1069, 1300, 1301, 1354, 1404, 1474, 1618.
Cit., provocatio, sigillo seu annulo ducis 11, 21, 87, 117, 119, 136, 2054, 149, 203, 213, 595, 236, 248, 258, 261, 292, 293, 304, 305, 311, 315, 325, 334, 336, 344, 347, 350, 351, 432, 440, 444, 455, 473, 475, 477, 492, 497, 503, 507, 532, 536, 546, 555, 568, 572, 577, 582, 624, 639, 648, 677, 680, 684, 685, 691, 701, 707, 712, 733, 744, 765, 766, 772, 795, 893, 981, 982, 1043, 1069, 1070, 1131, 1188.

- Cit. per litteras ducis 746, 761, 763, 795, 801, 807, 1131, 1215, 1299, 1397, 1474, 1606, 1618, 1969.
 Cit. sigillo episcopi 77, 203.
 Cit. coram iudice 11, 136, 292, 303, 311, 350, 395, 477, 673, 689, 712, 796, 801, 804, 1474, 1618.
 Cit. iudicis pedanei vel generalis 236, 744.
 Cit. officialis 689.
 Cit. palatini 11, 33, 292, 311, 477, 712, 740, 801, 1043, 1474.
 Cit. coram rege 1043, 1188, 1215, 1354.
 Cit. sigillo regis 744, 1069, 1070, 1299, 1300, 1301, 1370, 1474, 1551, 1606.
 Cit. littera regis 1299, 1397, 1989.
 Cit. subiudicis 1474.
 Cit. suppani 234.
 Citatorium edictum 1261.
 Citator. sigillum 1987, 1997.
 Cognatio. affinitas.
 Affines 1014.
 Agnatus 337, 1443.
 Amici 3, 337, 346, 506, 557, 654, 722, 751, 841, 844, 870, 923, 963, 967, 972, 977, 988, 998, 1000, 1014, 1021, 1041, 1105, 1117, 1132, 1169, 1200, 1202, 1203, 1249, 1267, 1268, 1270, 1281, 1298, 1325, 1343, 1392, 1403, 1443, 1471, 1477, 1478, 1490, 1500, 1501, 1517, 1519, 1530, 1547, 1558, 1573, 1575, 1730, 1816, 1817, 1823, 1824, 1825, 1833, 1866, 1877, 1883, 1891, 1907, 1945, 1950, 1968, 1973, 1976, 1993, 1994, 1999, 2009, 2011.
 Amiciarii 1392, 1393.
 Clenodium 1320.
 Clipeus 1780, 1825, 1855.
 Cognati 88, 175, 276, 278, 307, 338, 340, 397, 504, 512, 557, 566, 700, 741, 998, 1227, 1253, 1267, 1403, 1733.
 Consanguinei 38, 175, 252, 253, 285, 323, 354, 365, 479, 745, 776, 833, 937, 1002, 1021, 1140, 1227, 1261, 1280, 1321, 1438, 1472, 1816, 1817, 1837, 1917.
 Generatio 413.
 Parentela 340.
 Patrini 1855.
 Patru et fratres ad clypeum spectantes 1780, 1825, 1855.
 Progenies 941, 1733.
 Propinquiores 1014, 1028, 1132, 1249, 1999.
 Propinquitas 309, 745, 1203, 1916.
 Proximiores 1267, 1402, 1403.
 Colloquium. *Vide Administratio.*
 Colloquium generale 1149, 1250, 1251, 1252, 1253, 1254, 1486, 1495, 1583, 1946, 1966.
 Compositio amicabile 1096, 1123, 1140, 1145, 1155, 1178, 1213, 1227, 1269, 1271, 1272, 1273, 1343, 1346, 1411, 1747, 1817, 1823, 1824, 1874.
 Condemnationes 321.
 Confiscatio 1169, 1627. *Vide etiam infer. Hereditas.*
 Concordia occulta 1169.
 Consilium commune 232. — Cons. baronum 235, 236, 237 etc. *Vide Vocabula ling. alienae, Barones.*
 Consuetudo 594, 284, 303, 2026, 496, 616, 789, 1131, 1203, 1211, 1214, 1323, 1354, 1369, 1391, 1395, 1402, 1403, 1416, 1433, 1474, 1484, 1623, 1743, 1795, 1812, 1937, 1945, 1973, 1983, 2019.
 Cons. antiqua 692, 693, 695, 1049, 1051, 1067, 1348.
 Cons. curiae ducis 528, 536.
 Cons. militalis 218, 698, 765, 766, 1300, 1301.
 Cons. Polonica 2025, 116, 152, 1119, 1126, 1154, 1203, 1938.

- Sons. regni** 1191, 1840, 1975.
- Sons. terrae** 2025, 400, 585, 2060, 2061, 1335, 1473, 1489, 1581, 1634, 1730, 1736, 1756, 1840, 1846, 1873, 1879, 1885, 1938, 1952, 1989, 1997, 1999, 2004.
- Strimen laesae maiestatis** 722.
- Debita** 442, 1261.
- Depactatio** 1085, 1533, 1873.
- Dominium, ius ducale**, 35, 81, 140, 174, 281, 311, 2026, 346, 354, 384, 606, 470, 475, 495, 534, 536, 542, 544, 545, 546, 568, 580, 581, 585, 624, 658, 659, 688, 689, 717, 763, 788, 799, 801, 812, 818, 846, 860, 893, 906, 907, 965, 988, 1044, 1070, 1071, 1088, 1091, 1106, 1169, 1298, 1301, 1345, 1346, 1376, 1400, 1402, 1404, 1484, 1618, 1709, 1788, 1795, 1926.
- Dominium, ius heredis**, 562, 667, 782, 801, 826, 834, 848, 881, 925, 977, 986, 988, 997, 1000, 1006, 1022, 1045, 1050, 1064, 1065, 1070, 1091, 1106, 1118, 1143, 1144, 1146, 1169, 1214, 1249, 1255, 1295, 1345, 1346, 1355, 1356, 1371, 1376, 1392, 1409, 1420, 1444, 1449, 1467, 1483, 1491, 1507, 1514, 1534, 1544, 1573, 1575, 1588, 1621, 1629, 1705, 1730, 1756, 1803, 1844, 1867, 1891, 1907, 1914, 1917, 1939, 1950, 1952, 1953, 1962, 1969, 1976, 1982, 1985, 1993, 1994, 1996, 1999, 2000, 2008, 2009, 2011, 2018. — **Dom. inferius et super.** 1832. — **Dom. militare** 1188. — **Dom. naturale** 1720, 1827. — **Dom. temporale** 2054. — **Dom. villae** 1241, 1247, 1278.
- Donatio inter vivos** 484.
- Dos** 69, 278, 451, 1083, 1261, 1454, 1935.
- Dotatitium** 745, 1083, 1148, 1203, 1505, 1808, 1952, 1993, 2000.
- Examen** 546, 1210. *Vide* **Ius Polonicum**.
- Aqua** 311, 455, 546, 549. — **Aq. fervens** 744. — **Aq. frigida** 11, 364, 744. — **Mittere super aquam** 536, 545, 677, 680, 718.
- Caldarium** 11.
- Ferrum** 311, 455, 536, 545, 546, 549, 677, 701, 718. — **Ferr. candens** 364, 744. — **Vomer** 11.
- Duellum**, *vide* **Ius Polonicum**, 364, 455, 536, 545, 546, 549, 677, 680, 701, 718. — **Duell. cum baculo** 311, 455, 677, 744. — **Duell. de gladio** 455, 677, 744.
- Exbrigatio, Disbrigatio** *vide* **Vocabula linguae alienae**.
- Exceptio** 107, 211, 273, 359, 529, 571, 2036, 774, 818, 885, 1369, 1407, 1440, 1791, 1891, 1973.
- Expositio de castellaniis** 315.
- Expurgatio de obiectione infamiae** 1825.
- Fideiussio** 101, 279, 280, 1118, 1313, 1343, 1411, 1443, 1711, 1723, 1726, 1804, 1826, 1844, 1851, 1869, 1904, 1925.
- Fideiussores** 870, 1261, 1291, 1313, 1438, 1651, 1687, 1973, 2007.
- Forum** 187. — **For. ecclesiasticum** 598.
- Hereditas** 454. — **Htas. data ad tempus vitae** 887, 888, 1321, 1442, 1966. — **Htas. deserta** 704, 862, 1201, 1332. — **Htas. deservita** 245, 473, 518, 546, 562, 644, 664, 733, 881, 885, 890, 915, 1354, 1881, 1929, 1930. — **Htas. ducalis** 859. — **Htas. pro dote accepta** 706, 804, 815. — **Htas. a sororibus impetita** 1534. — **Htas. intestata** 309. — **Htas. iure paterno cedens** 128, 130, 131, 847, 1086. — **Htas. legata** 561, 1823, 1824, 1996. — **Htas. emptitia** 518, 826, 885, 951, 982, 1004, 1009, 1014, 1096, 1400. — **Htas. militalis** 859, 885, 1146. — **Htas. vacua** 308.

- Hereditatis confiscatio 168, 354, 562, 722, 787, 1220, 1627.
- Htis. eliberatio, evictio, exbrigatio, 696, 788, 829, 830, 881, 915, 938, 1005, 1015, 1022, 1039, 1065, 1091, 1093, 1158, 1199, 1227, 1249, 1257, 1391, 1392, 1409, 1418, 1472, 1477, 1486, 1500, 1503, 1507, 1511, 1530, 1534, 1559, 1563, 1705, 1730, 1756, 1767, 1783; *vide* **Vocabula linguae alienae**, Exbrigatio.
- Htis. emensuratio 1469.
- Htis. divisio 1364, 1736, 1753, 1767, 1970, 2012.
- Htis. impetitio 1363, 1413, 1443, 1871.
- Htis. impignoratio 764, 1368, 1778.
- Htis. legatio 442, 622, 878, 1018, 1050, 1063, 1162.
- Htis. limitatio 27, 486, 553, 786, 940, 947, 953, 958, 961, 986, 1002, 1112, 1131, 1138, 1156, 1202, 1213, 1342, 1354, 1366, 1378, 1620, 1634, 1721, 1879, 1896, 1981, 2004.
- Htis. obligatio 704, 705, 847, 866, 942, 943, 948, 1091, 1112, 1113, 1175, 1183, 1199, 1200, 1261, 1272, 1323, 1343, 1355, 1364, 1379, 1392, 1416, 1448, 1472, 1480, 1483, 1503, 1539, 1564, 1593, 1640, 1722, 1726, 1798, 1840, 1844, 1878, 1898, 1921, 1923, 1930, 1938, 1939, 1965, 1973, 1999. — Htis. obligatio Iudaeo 1793.
- Htis. redemptio 69, 340, 365, 397, 479, 512, 623, 937, 1183, 1200, 1203, 1239, 1267, 1379, 1473, 1539, 1564, 1640, 1939.
- Htis. repetitio, requisitio, vendicatio, 253, 254, 255, 278, 512, 544, 566, 701, 748, 763, 805, 830, 833, 839, 847, 906, 937, 941, 986, 1007, 1028, 1030, 1078, 1086, 1178, 1185, 1272, 1274, 1325, 1823.
- Htis. restitutio 997, 1090, 1091, 1271, 1275, 1661, 1665.
- Htis. termini 712.
- Htis. usurpatio 986, 1191.
- Htis. venditio 88, 479, 867, 1081, 1261.
- Assignatio pecuniar. super hereditat. 1931, 1942, 1957, 1980.
- Dispositionum de hereditatibus confirmatio regia 1203.
- Intromissio in hereditatem 1203, 1987.
- Heredes 64, 65, 184, 308, 408, 919, 1402.
- Heredes, patroni ecclesiarum, 714, 763, 805, 1269, 1339.
- Hered. monasteriorum 238, 373, 489, 504, 570, 711, 1196.
- Heredum ius puniendi latrones 1474; *vide infer.* Ius.
- Impetitio 255, 458, 576, 624, 673, 684, 741, 805, 933, 997, 1006, 1014, 1015, 1030, 1040, 1041, 1090, 1096, 1100, 1101, 1105, 1140, 1210, 1213, 1354, 1382, 1438, 1475, 1687, 1816, 1817, 1854, 1874, 1891, 1929, 1966, 1983, 1999. — Impet. iustitiariorum 1354.
- Impignoratio 69, 647, 651, 652, 764, 1131, 1261, 1313, 1416, 1798. — Impign. sine iure 1313.
- Intercessores 1966.
- Iudicatio clericorum per saeculares 402. — Iudicat. latronum 1474. — Iudicat. kmetonum 984.
- Iudicatum 187, 234, 346, 608, 568, 1066, 1108, 1139, 1154, 1306, 1358, 1393, 1398, 1604, 1639, 1838, 1987. — Iudicati oblivio 1261.
- Iudicium 95, 140, 147, 152, 203, 218, 269, 303, 336, 346, 367, 375, 376, 387, 395, 453, 504, 546, 547, 617, 695, 736, 740, 743, 839, 983, 1138, 1424, 1528, 1639, 1812.
- Iudic. annale *vide* Iudic. magnum, generale.

- Lucia. archiepiscopi* 206, 234, 837, 1181, 1257, 1402, 1403, 2014.
Lucia. archidiaconi 1903.
Lucia. assessoris ducis 639.
Lucia. baronum 564.
Lucia. beneficorum 33, 174, 367, 580.
Lucia. benefici abbatis 236.
Lucia. burgravii 1282.
Lucia. camerariorum 305, 606, 424, 1606.
Lucia. canonicorum 787.
Lucia. capitanei 1282, 1354, 1438, 1557, 1929, 1946. — *Iucium. capitanei simul cum archiepiscopo* 1321.
Lucia. Capituli 559.
Lucia. castellani, castri, 11, 26, 33, 77, 79, 117, 174, 180, 203, 213, 251, 258, 281, 292, 298, 303, 316, 321, 2026, 2027, 334, 347, 359, 364, 367, 393, 394, 413, 606, 455, 465, 467, 2030, 473, 477, 488, 492, 496, 501, 507, 521, 585, 637, 643, 648, 650, 673, 695, 707, 712, 740, 746, 761, 763, 765, 766, 772, 801, 807, 1088, 1090, 1119, 1131, 1154, 1155, 1159, 1210, 1215, 1261, 1299, 1300, 1301, 1354, 1370, 1395, 1397, 1404, 1433, 1551, 1623, 1735, 1922.
Lucia. dominorum, heredum, militum, 234, 364, 608, 447, 501, 506, 546, 572, 627, 641, 690, 801, 807, 911, 919, 1069, 1085, 1088, 1137, 1138, 1188, 1474, 1922, 1937, 1962.
Lucia. ducis 66, 81, 140, 496, 536, 580, 716, 1122, 1131, 1300, 1301.
Lucia. ducis curialia 254, 272, 412, 415, 458, 476, 536, 718, 815, 983, 1320, 1402, 1784.
Lucia. ducis in colloquiis 211, 253, 255, 278, 373, 378, 420, 529, 561, 564, 569, 617, 673, 684, 732, 737, 2061, 759, 821, 1400, 1402, 1906.
Lucia. duc. in castro propinquiori 21, 152, 153, 218.
Lucia. episcopi 251, 302, 369, 585, 762, 826, 1370, 1395.
Lucia. fori 2029.
Lucia. honorati 477.
Lucia. iudicis 11, 26, 79, 251, 258, 281, 292, 293, 600, 2027, 334, 359, 364, 367, 393, 394, 447, 455, 467, 473, 477, 488, 492, 504, 507, 521, 585, 643, 648, 650, 673, 691, 695, 707, 712, 716, 740, 761, 765, 766, 801, 807, 1002, 1088, 1119, 1131, 1154, 1155, 1159, 1163, 1191, 1215, 1299, 1300, 1301, 1314, 1354, 1370, 1395, 1404, 1433, 1474, 1488, 1551, 1623, 1735, 1922, 1929, 1955.
Lucia. landwoyt, provincialis, 639, 825, 1299.
Lucia. ministerialis 1119, 1154, 1159, 1215, 1370, 1474, 1623, 1929.
Lucia. nuntii ducis 448.
Lucia. officialium 203, 347, 477, 637, 716, 717, 1119, 1131, 1154, 1155, 1159, 1215, 1300, 1301, 1354, 1370, 1404, 1433, 1929.
Lucia. palatini 11, 33, 251, 281, 292, 2026, 2027, 394, 443, 455, 477, 492, 501, 507, 585, 637, 648, 650, 712, 740, 761, 765, 766, 772, 801, 807, 866, 867, 890, 923, 1088, 1119, 1140, 1154, 1155, 1159, 1210, 1215, 1268, 1299, 1300, 1301, 1354, 1370, 1395, 1397, 1404, 1433, 1437, 1474, 1551, 1623, 1735, 1922, 1929.
Lucia. praeceptoris hospitalis in Kalisz 509.
Lucia. procuratoris ducis, regis, 347, 448, 2030, 615, 1191, 1299.
Lucia. regis in colloquio 1214, 1263, 1382, 1447, 1450, 1452, 1627, 1977, 1978, 1981, 1989.
Lucia. reg. curialia 1040, 1163, 1474, 1510, 1551, 1557, 1664, 1937.

Lucia. sculteti 281, 330, 350, 351, 608, 473, 492, 615, 506, 549, 627, 667, 680, 690, 720, 762, 848, 913, 1019, 1119, 1152, 1153, 1168, 1169, 1188, 1211, 1361, 1393, 1415, 1474, 1551, 1568, 1964 etc. *Vide Administratio, Locatio iure Theutonico.*

Lucia. subcamerarii 1678.

Lucia. subiudicis 1119, 1154, 1191, 1210, 1215, 1314, 1354, 1370, 1404, 1433, 1474, 1623, 1735, 1929.

Lucia. tribuni archiepiscopi 234.

Lucia. villici 260.

Lucia. vladarii ducis 723, 1068.

Iudiciorum, colloquiorum celebratio, *vide* Gniezno, Gostyń, Jankowo, Kalisz, Kleck, Konin, Kościan, Kruzwica, Łądek, Łęczycza, Międzychód, Mosina, Nakło, Opatów, Opatówek, Poznań, Pyzdry, Sandomierz, Śrem, Środa, Szadek, Szubin, Wieluń, Września.

Iudicial. denarius 240, 269, 284, 296, 322, 330, 346, 412, 416, 419, 2056, 433, 436, 448, 461, 492, 615, 498, 506, 511, 547, 555, 563, 642, 648, 684, 699, 727, 729, 2037, 789, 799, 2062, 810, 848, 863, 864, 2042, 950, 1077, 1124, 1128, 1139, 1149, 1152, 1194, 1230, 1238, 2065, 1332, 1333, 1348, 1353, 1361, 1362, 1365, 1373, 1385, 1415, 1417, 1424, 1428, 1435, 1441, 1446, 1449, 1456, 1459, 1469, 1484, 1498, 1506, 1515, 1516, 1525, 1526, 1528, 1531, 1543, 1551, 1556, 1558, 1568, 1570, 1581, 1586, 1587, 1612, 1614, 1615, 1646, 1647, 1650, 1673, 1727, 1752, 1810, 1834, 1852, 1915, 1947, 1964.

Iudiciale prandium 1104, 1124, 1149, 1153, 1283, 1306, 2065, 1332, 1333, 1335, 1348, 1353, 1362, 1365, 1381, 2066, 1384, 1415,

1424, 1435, 1441, 1449, 1469, 1506, 1515, 1524, 1525, 1526, 1531, 1543, 1551, 1558, 1568, 1570, 1581, 1586, 1615, 1616, 1632, 1649, 1685, 1727, 1742, 1751, 1752, 1789, 1809, 1811, 1834, 1947.

Iura, Potestates. **Ia.** altiora et inferiora 718. — **Ia.** antiqua et noviter adinventata 637. — **Ia.** iudiciaria 641. — **Ia.** magna et parva 982.

Iura advocati 152, 218, 600, 648, 712, 864, 1188, 1215.

Ia. advocatiae 350, 351, 440.

Ia. archidiaconorum 754, 1481, 1482.

Ia. archiepiscopi 1705.

Ia. beneficorum ducis 580.

Ia. budelliorum ducis 350, 351.

Ia. capitanei 152, 1188, 1354.

Ia. castellani, castrum 11, 26, 33, 77, 79, 87, 117, 174, 180, 203, 213, 235, 251, 258, 281, 292, 298, 303, 307, 321, 334, 359, 367, 393, 394, 603, 413, 606, 440, 455, 465, 467, 473, 488, 496, 501, 507, 521, 523, 532, 585, 624, 637, 643, 648, 650, 678, 695, 707, 718, 740, 744, 746, 761, 763, 765, 801, 807, 987, 999, 1088, 1119, 1131, 1155, 1159, 1188, 1210, 1211, 1215, 1354, 1404, 1433, 1474, 1479, 1551, 1606, 1623, 1669.

Iura civitatum 214, 215, 235, 346, 467, 625, 639, 997, 1030, 1131, 1282, 1302, 1317, 1368, 1433, 1989.

Iura civitat. corrigendi excessus 777, 820, 858, 936, 1302, 1414, 1618.

Iura ducalia, ducatus, curiae ducis, 33, 35, 66, 140, 201, 234, 290, 394, 606, 523, 536, 559, 580, 581, 647, 648, 689, 698, 716, 718, 744, 761, 796, 825, 826, 906, 1127, 1162.

Iura episcopalia 15, 403, 754, 835.

Ius heredis 711, 1007, 1402, 1403, 1783, 1827, 1855, 1907, 1914,

- 1917, 1954, 1969, 1976, 1982, 1993, 1994, 1996, 1999, 2000, 2009, 2018. — Ius heredum puniendi latrones 1474.
- Iura honoratorum 477.
- Iura iudicum 11, 26, 77, 79, 87, 235, 250, 260, 281, 285, 292, 298, 311, 600, 334, 367, 393, 394, 440, 455, 473, 477, 488, 507, 521, 532, 585, 643, 648, 659, 678, 689, 707, 712, 740, 744, 761, 765, 801, 807, 999, 1088, 1119, 1131, 1155, 1159, 1188, 1211, 1215, 1354, 1404, 1433, 1474, 1551, 1606, 1613, 1623, 1669.
- Ius iudicis generalis 744.
- Iura ministerialium 1623.
- Iura officialium 136, 203, 235, 303, 307, 347, 350, 395, 637, 659, 673, 716, 717, 1131, 1155, 1159, 1188, 1211, 1215, 1404, 1433, 1479, 1493, 1551, 1606.
- Iura palatini 11, 33, 251, 281, 292, 311, 394, 605, 443, 455, 477, 501, 507, 523, 532, 585, 637, 648, 650, 712, 740, 746, 761, 765, 801, 807, 1043, 1088, 1119, 1155, 1159, 1188, 1210, 1211, 1215, 1354, 1404, 1433, 1493, 1551, 1623, 1669.
- Iura papalia 1395, 1421, 1433, 1470, 1474, 1481, 1482, 1936, 1937, 1989 etc. *Vide Administratio*, Denarius b. Petri.
- Iura Polonica *vide Administratio*, Exactiones, Servitutes, Solutiones. — Liberatio ab eisdem 1709, 1843.
- Iura principum communia 1092.
- Iura procuratoris ducis 744.
- Iura pedanei iudicis 119, 136, 236, 303, 350, 395, 477, 673, 744, 1131.
- Iura regalia 1024, 1088, 1142, 1328, 1332, 1618, 1689, 1719, 1922, 1937, 1989.
- Iura rusticorum 214, 1042.
- Iura scultetorum 350, 667, 118.
- Iura subiudicis 1119, 1155, 1188, 1210, 1211, 1215, 1404, 1433, 1551, 1606, 1632, 1669.
- Iura Theutonicorum 223.
- Iura venatorum dicta szronowe 1.
- Iura wlodarii 624.
- Iura zupariorum 532, 627, 812.
- Iuramentum corporale 872, 1275, 1311, 1687, 1825, 1997. — Evasio calumniae i corporali 1557, 1998.
- Iuramentum, solutio pro, 99, 1506, 712, 1169, 1285, 1306, 1348, 1365, 1398, 1417, 1570, 1649, 1732, 1834, 1838.
- Iuramentor. denarius 346, 562, 1108, 1139, 1153, 2048, 1238, 1239, 1285, 1306, 1348, 1358, 1365, 134, 1417, 1428, 1456, 1484, 1531, 1543, 1558, 1786, 1938.
- Iuramentor. poena 1838. — Iuramentor. solutio *vulgo* przisanszn 506. — Iuranti. requisitio 4.
- Iuramentum fidelitatis 1377.
- Iuramentum homagiale 818, 1906.
- Iurisdictio 293, 303, 369, 478, 496, 532, 540, 553, 659, 675, 744, 1004, 1041, 1180, 1234, 1376, 1522, 1679, 1722, 1756, 1777, 1838.
- Iurctio. saecularis 7, 1346. — Iurctio. superior et inferior 297, 1891. — Iurctio. in viis publicis et privatis 1049, 1072, 1234. *Vide super. Citatio et Iudicia.*
- Iurisdictio advocati *vide super. Citatio et Advocatia.*
- Iurctio. abbatum *vide Iudicia.*
- Iurctio. archiepiscopi 7, 1234, 1354, 1433. — Iurctio. archiepiscopalis 798, 991.
- Iurctio. baronum 303.
- Iurctio. budelliorum ducis 350.
- Iurctio. camerariorum ducis 637,

Iurctio. capitanei 839, 858, 859, 890, 902, 1005, 1008, 1023, 1041, 1175, 1188, 1213, 1215, 1272, 1311, 1317, 1354, 1363, 1379, 1425, 1426, 1430, 1450.

Iurctio. castellani, castris, 603, 2030, 2057, 523, 532, 585, 637, 708, 746, 761, 765, 772, 807, 999, 1155, 1188, 1211, 1299, 1300, 1301, 1317, 1354, 1370, 2050, 1395, 1397, 1404, 1433, 1474, 1551, 1606, 1623, 1669, 1922, 1937, 1987, 1989. *Vide etiam Citatio castris.*

Iurctio. ducis 592, 148, 149, 152, 153, 203, 213, 234, 251, 269, 281, 284, 298, 302, 303, 309, 311, 354, 359, 367, 369, 387, 395, 396, 419, 606, 424, 433, 436, 608, 447, 448, 453, 465, 477, 488, 491, 615, 2057, 496, 501, 546, 555, 568, 581, 641, 695, 718, 763, 765, 766, 777, 787, 812, 860, 919, 940, 1071, 1131, 1300, 1301, 1404. *Vide etiam Citatio sigillo ducis.*

Iurctio. episcopi 1370, 1395. — **Iurctio. epi. canonica** 15, 916.

Iurctio. heredum, dominorum, militum, 443, 491, 532, 1079, 1085, 1086, 1730, 1756, 1855, 1866, 1891, 1987. *Cnfr. Iurctio. sculteti.*

Iurctio. iudicum 2057, 532, 637, 659, 765, 999, 1034, 1036, 1040, 1041, 1105, 1113, 1119, 1159, 1163, 1188, 1215, 1299, 1300, 1301, 1354, 1370, 1395, 1397, 1404, 1433, 1474, 1551, 1606, 1623, 1669, 1922, 1937. *Vide etiam Citatio coram iudice.*

Iurctio. iustitiariorum amota 1843, 1873.

Iurctio. officialium 303, 637, 659, 765, 1155, 1159, 1188, 1211, 1215, 1300, 1301, 1354, 1370, 2050, 1395, 1397, 1433, 1551, 1606, 1626, 1669, 1922, 1937.

Iurctio. palatini 605, 2057, 532, 583, 637, 746, 761, 765, 772, 807, 999, 1105, 1113, 1140, 1155, 1188, 1210, 1211, 1299, 1300, 1301, 1317, 1354, 1370, 1395, 1397, 1404, 1433, 1474, 1551, 1606, 1623, 1669, 1922, 1937, 1989.

Iurctio. regis 1155, 1163, 1188, 1211, 1215, 1300, 1354, 1370, 1397, 1419, 1466, 1929. *Vide etiam Citatio.*

Iurctio. sculteti 667, 974, 1335. *Vide Administratio, Locatio iure Theutonico, et Vocabula linguae alienae, Scultetus.*

Iurctio. subcamerarii 2057.

Iurctio. subiudicis 1119, 1155, 1159, 1188, 1211, 1215, 1261, 1354, 1370, 2050, 1404, 1433, 1474, 1551, 1606, 1669, 1922, 1937, 1989.

Iurctio. venatorum dicta stan 673.

Iurctio. vexilliferi 2057.

Iurctio. vlodarii 585.

Iurctio. zupparii 532, 807, 1125.

Ius 122.

Is. adiutorium 292.

Is. advocatiae *vide Advocatia.*

Is. altius 718.

Is. borchwere 987.

Is. canonicum 966, 997, 1030, 1475.

Is. de Chelmno 149, 1262, 1393, 1398, 1406, 1633, 1797. *Vide Administratio, Locatio.*

Is. civile 235, 744, 966, 997, 1030, 1282, 1317, 1397, 1474, 1885.

Is. civitatum, burgense, 214, 346, 467, 553, 625, 639, 744, 865, 1131, 1210, 1317, 1395, 1397, 1433, 1549.

Is. decimationis 118, 156.

Is. dioecesanum 541, 959.

Is. dominii *vide super. Dominium et Administratio, Dominium, Ducatus.*

Is. ducatus 394, 647, 648, 744, 860, 881, 906.

- Is. ecclesiasticum 1249.
 Is. exercendi iudicia 440.
 Is. feudale 865, 987, 1017, 1743.
 ■1831, 1832. *Vide Administratio, Feudum.*
 Is. fori 581, 637, 1088.
 Is. gratia nyemylosczywa 1261.
 Is. hereditarium 11, 20, 63, 64, 65, 66, 81, 82, 86, 125, 128, 192, 193, 194, 198, 200, 221, 225, 231, 245, 253, 597, 255, 256, 267, 276, 277, 278, 284, 287, 288, 291, 299, 305, 306, 310, 319, 333, 338, 342, 352, 362, 365, 369, 373, 374, 382, 383, 385, 388, 389, 392, 397, 404, 408, 413, 415, 419, 420, 430, 434, 435, 436, 443, 447, 448, 449, 451, 455, 458, 472, 477, 478, 479, 485, 491, 2057, 498, 2031, 503, 506, 509, 520, 531, 532, 534, 536, 538, 540, 544, 545, 549, 550, 553, 556, 567, 573, 580, 620, 622, 624, 631, 640, 642, 657, 660, 664, 678, 684, 685, 688, 690, 691, 692, 697, 698, 717, 719, 733, 736, 745, 746, 747, 748, 751, 753, 759, 760, 761, 763, 801, 804, 807, 808, 819, 821, 826, 828, 834, 840, 845, 848, 857, 865, 878, 885, 914, 919, 924, 934, 935, 937, 941, 944, 946, 956, 966, 968, 971, 982, 988, 994, 1006, 1007, 1010, 1014, 1033, 1035, 1036, 1042, 1044, 1045, 1068, 1077, 1082, 1090, 1093, 1094, 1098, 1102, 1104, 1108, 1114, 1125, 1139, 1140, 1144, 1149, 1163, 1191, 2064, 1197, 1198, 1204, 1230, 1268, 1283, 1305, 1306, 1361, 1362, 1373, 1384, 1393, 1400, 1414, 1417, 1418, 1420, 1477, 1478, 1491, 1501, 1507, 1530, 1542, 1547, 1555, 1560, 1561, 1562, 1567, 1573, 1581, 1621, 1636, 1680, 1681, 1737, 1792, 1810, 1861, 1867, 1891, 1930, 1976, 2000.
 Is. hereditarium kmetonum 2063.
 Is. hervart 1262.
 Is. herschilt 350, 351.
 Is. iudiciale 528.
 Is. impetitionis 1096.
 Is. kmetonum 453.
 Is. leenwere 987.
 Is. libertatis 212.
 Is. de Magdeburg 321, 521, 1335, 1348, 1373, 1623, 1727, 1876, 1922, 1947. *Vide Administratio, Locatio.*
 Is. metropoliticum 734, 1195.
 Is. militare 553, 984, 1188, 1230, 1249, 1300, 1301, 1610, 1690.
 Is. monetae 964. *Vide Administratio, Moneta.*
 Is. ordinarium 1162.
 Is. parochiale 876, 896, 1059, 1357, 2067, 1781, 1827.
 Is. paternum 128, 225, 988, 1000, 1014.
 Is. patrimonii 365, 532, 702, 823, 988, 998, 1145, 1189.
 Is. patronatus 150, 598, 409, 659, 711, 743, 767, 783, 822, 833, 847, 975, 987, 1007, 1014, 1073, 1094, 1162, 2063, 1354, 1371, 1372, 1385, 1416, 1418, 1422, 1466, 1668, 1699, 1738, 1756, 1783, 1797, 2003.
 Is. perpetuum 28, 29, 414, 417, 531, 618, 698.
 Is. Polonice (*vide Administratio, Exactiones, etc.*) 20, 21, 26, 33, 35, 66, 119, 148, 149, 152, 153, 194, 218, 236, 261, 289, 298, 303, 311, 320, 600, 334, 385, 387, 393, 395, 477, 504, 555, 572, 627, 629, 648, 673, 677, 678, 695, 707, 714, 718, 723, 743, 744, 787, 804, 1042, 1119, 1131, 1154, 1210, 1211, 1215, 1279, 1370, 1395, 1397, 1433, 1441, 1474, 1524, 1558, 1604, 1623,

- 1788, 1797, 1838, 1922, 1936, 1989. — Polonica iura altiora et inferiora 718. — Polonica antiqua iura 743.
- Is.** pomocne 35, 501, 518.
- Is.** possessionis 387, 576.
- Is.** proprietatis 354, 387, 557, 576, 725, 1018.
- Is.** requirendi et repetendi 906.
- Is.** saeculare 203, 350, 351.
- Is.** Slavicum 2057.
- Is.** spirituale 174, 1803.
- Is.** de Środa (Szl.) 214, 223, 448, 553, 648, 712, 727, 789, 844, 845, 1066, 1070, 1077, 1139, 1210, 1211, 1230, 1255, 1279, 1306, 1414, 1428, 1449, 1456, 1506, 1524, 1525, 1549, 1556, 1604, 1669, 1732. *Vide Administratio, Locatio.*
- Is.** Theutonicum 66, 116, 592, 141, 142, 152, 153, 202, 218, 219, 223, 240, 290, 291, 311, 330, 430, 447, 454, 492, 506, 546, 547, 549, 559, 639, 641, 643, 648, 680, 718, 723, 753, 787, 859, 999, 1119, 1154, 1165, 1215, 1261, 1282, 1370, 1441, 1469, 1556, 1586, 1628. *Vide Administratio, Locatio.*
- Ius terrae** 1027, 1214, 1332, 1528, 1803.
- Iuris auxilia** 997. — Evocatio in ius 203. — Institutio iurium 122. — I. integritas 889. — I. requisitio 419.
- Laudum terrae** 1477, 1555.
- Legatio** *vide* Hereditas.
- Libri civiles** 1368. — L. terrestres 1368.
- Ludus taxillorum** 1261.
- Lymphedinge mos** 645.
- Manus valida** 1763.
- Milites, heredes**, *vide super.* Iura, Iurisdictio, Ius.
- Militum diffinitiva** 1214. — Militum occisio 1261. — Militum violentiae 1403.
- Ministerialium excessus** 1261. — Minist. functio 1261. — Minist. vocatio 1442. *Vide etiam Ministerialis.*
- Negligentia in reddenda iustitia** 532.
- Norach (naroch)** 33, 386.
- Nobilitatis probatio** 1261, 1825.
- Obligatio** 705, 788, 847, 871, 1118, 1261, 1308, 1539, 1608, 1640, 1651, 1726, 1748, 1919. — Oblig. coram capitaneo 1175. — Obl. bovis et equi 1261. — Obl. pignorum 605.
- Obstagium** 1118, 1763, 1779, 1925, 2007.
- Occupatio violenta** 1105.
- Oppressio villanae** 1261, 1300. — Oppr. mulieris 1261, 1300, 1301, 1402.
- Osculum pacis** 450.
- Patrimonium** 18, 276, 451, 1962. *Vide super.* Ius patrimonii.
- Petitio** 152, 218, 787, 1253, 1254, 1618.
- Pignoratio** 450, 1070, 1313. — Pignoratio pro furto 1261.
- Pignus** 69, 605, 574, 704, 705, 1091, 1169, 1558. — Pignor. combustio et invadiatio 1368. — Pignor. receptio a kmetonibus 1261.
- Pileus, caputium**, *vide infer.* Resignatio.
- Placatio, solutio poenae**, 321, 606, 424, 433, 436.
- Placitum** 7, 1122, 1549. — Pltum. commune 350, 351.
- Poenae, culpa, mulcta**, *vide super.* Causa et Iudiciorum utilitates, 21, 77, 174, 203, 302, 304, 346, 367, 369, 477, 488, 796, 807, 982, 1119, 1131, 1211, 1234, 1261, 1393, 1449, 1673, 1797. — Pa. composita 1449. — Pa. delictorum 639. — Pa. de iudiciis 447, 712, 1279, 1335, 1414, 1449, 1474. — Pa. magna 1852. — Pa. pecuniaria, aeris, 639, 743, 1027, 1261, 1300,

1301. — Pa. vallata 1858, 1949. —
 Parum. receptio 1029, 1211, 1257,
 2050. — Parum. solutio 2060, 2061.
 Poena capitalis, capitis, *vide super.*
 Causa.
 Pa. combustio 744, 820, 825.
 Pa. decollatio, capitis truncatio, per-
 plexio, 311, 419, 424, 440, 492,
 2057, 546, 549, 568, 667, 678,
 680, 695, 718, 744, 777, 820,
 825, 893, 1474, 1618.
 Pa. exoculandi 440, 2057.
 Pa. exustio 511, 521.
 Pa. ferrum manuale 11.
 Pa. infamiae 95, 1261.
 Pa. manus 744, 807. — Pa. manus per-
 forationis 1261.
 Pa. mellis cibus 535, 577, 680. — Pa.
 mlis. urna 344, 556. — Pa. mlis.,
 urna capitalis 477.
 Pa. mutilationis magnae et parvae 777,
 820, 825, 1618. — Pa. mutilnis. ma-
 nus 433, 718, 744. — Pa. mutilnis.
 membri 412, 419, 606, 424, 440,
 492, 2057, 511, 521, 546, 549,
 568, 572, 639, 667, 680, 718. —
 Pa. mutilnis. pedis 433, 744.
 Pa. pellis mardurinae et vulpinac 1261.
 Pa. povodstvo 11.
 Pa. quinquaginta, pintnadeste, 148,
 232, 235, 2057, 1261, 1314, 1317,
 1825.
 Pa. rotationis 440, 2057, 744, 820, 825.
 Pa. septuaginta, sedmnadzesta, sedm-
 dzessant, 22, 81, 136, 143, 148,
 232, 234, 235, 305, 413, 455,
 469, 2057, 577, 744, 1261, 1317,
 1474.
 Pa. sex marcarum 344, 650, 656.
 Pa. sexagena grossorum 1834.
 Pa. suppit 344.
 Pa. supplicium ultimum 203, 412.
 Pa. suspendium 218, 311, 419, 440,
 492, 2057, 546, 547, 549, 718,
 744, 777, 820, 825, 1474, 1618.
 Pa. tormenta 777.
 Pa. trista 650.
 Pa. ultio sanguinis 1709.
 Pa. vacca 344.
 Pa. vandil 605.
 Pa. viaria mulcta 297.
 Pa. zaglovna, krvava, sescz grziven,
 650, 1354.
 Poena pro calumniis 1825.
 Pa. pro capite, homicidio, 3, 592,
 218 etc., *vide super.* Causa.
 Pa. pro castri traditione 203, 302,
 369.
 Pa. pro familiarum educatione 203, 302,
 369.
 Pa. pro furto *vide super.* Causa.
 Pa. gajowe 1751.
 Pa. pro hostium in terram ductione
 203, 302, 369.
 Pa. pro incendio 893, 1261.
 Pa. pro praedatione 413, 722, 893. —
 Pa. pro spolio 1474, 1627.
 Possessio civilis 885, 915, 938. —
 Psio. corporalis 531, 938, 966,
 1891. — Psio. hereditaria 1722. —
 Psio. naturalis 885, 915, 938.
 Praescriptio 574. — Praescr. qua-
 dragenaria 84. — Praescr. triennalis
 1203, 1261, 1478, 1534, 1559,
 1630, 1748, 1854.
 Privilegium. Priv. assignatio 829,
 881. — Priv. cassatio 1664, 1982,
 1983. — Priv. collatio 1326. — Priv.
 combustio 1506, 1558, 1895. — Priv.
 examinatio 725, 794, 882. — Priv.
 exhibitio 1389, 1740. — Priv. per-
 ditio 1358, 1720, 1752, 1810. —
 Priv. probatio 1323. — Priv. pro-
 missio 482. — Priv. renovatio 984,
 1128, 1215, 1306, 1468, 1685,
 1834. — Priv. receptio 1376. — Priv.
 transportatio 358. — Priv. trans-
 scriptio 779, 784, 785.
 Probatio manu 1510.
 Procuratio 1016, 1216, 1354, 1367,
 1486, 1495.
 Proscriptio 820, 858, 936, 1126,
 1166, 1549.
 Provocatio *vide* Citatio.

- P**unitio furum, latronum, malefactorum, sacrilegorum, spoliatorum, falsariorum 350, 648, 722, 744, 777, 820, 1166, 1287, 1302, 1354, 1474, 1618.
- R**atificatio 677.
- R**ecursus ad iudicium ducis 492.
- R**enuntiatio generalis 1891.
- R**es iudicata 211, 1040.
- R**esignatio 1098, 1335, 1618, 1649, 1732. — Resign. coram rege aut capitaneo 1731, 1869, 1870, 1907, 1930, 1932, 1954, 1962, 1976, 1985, 1994, 1996, 2009, 2018. — Resign. coram iudicio bannito et capitaneo 1785. — Resign. coram nobilibus 1974, 1975. — Resign. per traditionem caputii vel pilei 938, 943, 1005, 1023, 1321, 1786.
- R**usticorum debita 1852.
- S**alarium 1935.
- S**ententia 354, 564, 580, 1191. — Stia. capitalis 757. — Stia. civium 528. — Stia. comitum, baronum, nobilium, 385, 387, 1110, 1214, 1252, 1253, 1254, 1263, 1267, 1270. — Stia. ducis 562. — Stia. diffinitiva 569, 684, 732, 1051, 1323, 1450, 1460, 1635. — Stia. diffinitiva militum 1214, 1960. — Stia. iudicatoria 254, 893, 1027. — Stia. lata 95. — Stia. principalis 492. — Stia. terrigenarum 1960.
- S**poliatores 1071, 1313.
- S**polium 1474, 1658, 1862.
- S**tatuta terrae 1279, 1477, 1555, 1756. *Vide Administratio, Statuta.*
- S**traytendiarius 1302.
- S**uccessio 529, 622. — Sucsio. materna 1128, 1999. — Sucsio. paterna 808, 1090, 1102, 1127, 1199, 1203, 1305, 1323, 1467, 1662, 1914, 1994, 2018. — Sucsio. paterna in rem filiae 1454. — Sucsio. devoluta a consanguineis 1816, 1817.
- S**uperarbiter 1460, 1461, 1462.
- T**erminatio 272.
- T**erminus 278, 1091, 1261. *Vide super. Iudicia celebrata.* — Tnus. finalis 1314, 1472. — Tnus. generalis 1254, 1261, 1981. — Tnus. iudicialis 1091, 1216, 2005. — Tnus. minor 1640, 1946. — Tnus. particularis 1981. — Tnus. peremptorius 476, 821, 1261, 1342, 1382, 1450, 1472, 1486, 1487, 1495, 1725, 1966. — Tnus. placitationis 1781.
- T**ermini astatio 1489. — Terni. prorogatio 2005.
- T**estamentum 88, 442, 529, 540, 645, 787, 826, 933, 994, 1018, 1062, 1063, 1467, 1473, 1823, 1824. — Testmnti. confirmatio 287, 291, 446, 478.
- T**estatio de villa 200.
- T**estimonium 33, 84, 1040, 1048, 1102, 1107, 1166, 1181, 1455, 1722, 1882. — Testim. excommunicatorum 1354.
- T**estis probatio 33, 529. — Ttis. productio 1110, 1163, 1182, 1261, 1977. — Ttium. receptio 99. — Ttium. confabulatio cum parte adversa 1323.
- T**reugae pacis 1261, 1696, 1697.
- T**ribunal 765.
- T**urpium prolatio 1261.
- U**sura pecuniarum 1904, 1919.
- V**adiatio 95.
- V**adimonium 346, 397.
- V**adii ablatio, exemptio ab Iudacis, impignoratio, 1308.
- V**alium, *vulg.* sclad, 2053.
- V**allata *vide super.* Poena vallata.
- V**enditio *vide super.* Resignatio.
- V**icini 1140.
- V**iolatio stratae publicae 1261.
- V**iolentiae 1261, 1313, 1402, 1403.
- V**itium *seu* crimen 1353, 1812. — V. scrupuli etc. 1415, 1424, 1524, 1616.
- V**ulneratio 1261.
- W**cup cotae 1528.

- Vocatio trina ad iudicium 1323.
 Wstecz 309, 1261.
Jurków p. m. Wiślica (Sand.) 7.
Jurkowice p. m. Opatów (Sand.) 1088.
Iustitiiarii dicti opravce 1354, 1843, 1873. — Iustitiiarii ecclesiae 1354.
Jutrosin m. 2031.
Juvel Hermanus 1156.
Iwanowice p. m. Krzepice (Wieluń.) 394.
Iwno p. m. Keyń.
Her. Vincentius 1500, 1552.
Iwno p. m. Kostrzyn 1738.
Hered. Dirseo 1313.
 Domaratus capitā. M. Poloniae, castellan. Poznan., 1758, 1948.
 Iaroslau castellan. Poznan. 1005, 1147.
 Mroczo 1567.
Izdebno p. m. Rogowo.
Hered. Iohannes 1719.
 Iaszko, her. de Wąwelno p. m. Więcborg, 1747.
 Iohannes, her. de Czarne Piątkowo p. m. Środa, 1780.
 Iasek her. de Wola, thesaurar. de Kalisz, 1855.
- Kacice** p. m. Pułusk (Maz.)
 Iohannes de, 1785, 1788, 1797.
Kaczanowo p. m. Września 871.
Scult. Waltherus 1306.
Kaczka Iohannes vicar. Gnezn. 1956. — Vincentius canon. Pozn. 1614.
Kaczki p. m. Turek (Sier.) 1323.
Her. Mathias 1515, 1550.
Kackowo p. m. Żerniki 18.
Hered. Ianussius 1776, 1777.
 Niczko 1804.
 Potrcho 1036.
 Peterco 1168.
Kacków (Katschkau) p. m. Poniec (Szl.) 930.
Kackovo? (Maz.) 1601.
Kahlenberg p. m. Czaplinek 297.
Kajewo p. m. Pleszew 1354.
- Kakawa** p. w. Ołobok.
Her. Iarandus 1879.
Kakolewo p. m. Osieczna.
Hered. Hanlinus et Petrus fres. uterini 2019.
Kalau m. (M. Br.) 1518.
Kalawa p. m. Międzyrzecz 351, 947.
Scult. Hermannus 911, 912.
Hered. Iohannes 193.
 Iohannes, Franko, Ghisleius senior et iunior 198.
Kaleje p. m. Kurnik 754, 1511, 1513, 1514.
Kalenice p. m. Skierniewice (Maz.) 1404.
Kalinowa p. m. Błaszki (Sier.)
Her. Erkamboldus 1629.
Kalisz m. 586, 389, 411, 493, 498, 528, 640, 686, 711, 712, 858, 897, 914, 973, 2047, 1302, 1400, 1549, 1661, 1707, 1709, 1887, 1940. — Antiqua civitas 511, 553, 723, 799, 876, 2067, 1955. — Nova civitas 553, 876, 2067.
 Apothecae institoriae 640.
 Camerae 686, 760.
 Capella et fratres 74.
 Castrum 7, 64, 93, 94, 99, 546, 2068, 1549. — Castr. antiquum 553, 2062. — Castri acquisitio 81. — Castri traditio 562.
 Ecclesiae 1862. — Ecclesiae parochiales 876.
 Eccl. s. Adalberti 714, 2062, 2067.
Rector. Iohannes, praeposit. ad s. Mariam, 2067.
 Petrus 2063.
Hered. 2063.
 Eccl. s. Gothardi 553, 1955.
 Eccl. collegiata s. Mariae V. 876, 1760, 1769.
Rect. mag. Martinus 2067.
 Altare consulum 1760, 1769.
Altarista Andreas de Croscina 1769.
Archidiaconi
 Clemens canon. Gnezn. 1563, 1613, 1631, 1632, 1687, 1716, 1760, 1769, 1829.
 Nicolaus 854, 876, 881.
Canonicus Peregrinus 1964.

Praepositi

- Andreas 846, 854, 855.
 Iohannes canon. Gnezn., rector eccl.
   s. Adalberti, 1322, 1356, 1357,
   1358, 1360, 1362, 1374, 1384,
   1387, 1388, 1392, 1405, 2067,
   1406, 1429, 1441.
 Swanthomirus canon. Gnezn. 1559,
   1563, 1569, 1632, 1716.
 Eccl. s. Nicolai 1749.
 Praepositurae erectio 2050.
Rectores Benjamin 876.
   Nicolaus 1281.
Altarista Iohannes iunior 1672.
 Eccl. collegiata s. Pauli 103, 598.
Archidiaconi
   Andreas 509, 660.
   Gozvinus 160.
   Rinaldus 310.
Canonicus Michaël canon. s. Georgii in
   castro Gnezn. 256.
Decanus Vitus 81.
Praepositi
   Bodo (Bozo) 73, 81, 590.
   Miroslaus 554, 664.
   Nicolaus 371, 382, 436.
   Nicolaus cantor Poznan. 681.
   Petrus 244.
 Hospitale s. Spiritus 509, 530, 828,
   876.
Magister fr. Kerstanus 1294.
 Molendinum antiquae civit. 1955. —
   Mola. in Prosna 511, 2068. — Mol.
   Kunogii in Prosna 722.
 Monasterium Fr. Minorum.
Guardianus fr. Iohannes 421.
Lector fr. Boguslaus 421.
 Pascua 389.
 Pontes 368, 800, 802.
 Scholae 1672.
 Sepultura Iudaeorum 574.
 Valva Wratislaviens. 2068.
 Venditorium 665. — V. pannorum 760.
 Vinea 876. — V. eccles. s. Nicolai et
   olim Henrici scriptoris 2050.
 Concordia celebrata 1613.
 Curia ducis 528.

- Decima 1569.
 Exustio 674.
 Forum 876. — For. annuale 1180.
 Iudicia celebrata 1003, 1008, 1033,
   1078, 1113, 1163, 1188, 1549,
   2069. — Iud. celebr. in praesentia
   regis Wladislai 1998.
 Iura 1414. — Iura iudiciaria 528, 1549.
 Locatio iure Novi fori 511, 876.
 Pax cum Ordine Theutonico 1217, 1218,
   1219, 1220, 1221, 1222.
 Piscatio in Prosna 2062.
 Privilegia 528, 760, 973, 1643.
 Regestra iurium 1169.
 Teloneum 35. — Tel. pontis minoris 368.
 Termini treugarum cum ducibus Sile-
   siae 1911, 1913.
 Translatio civitatis 876, 2067.
Advocati 642.
   Arnoldus fil. Henrici 802.
   Henricus 509, 511, 640, 642, 729,
   794, 802.
   Iohannes 1414.
   Nicolaus Baran 1414.
   Rithvinus 412.
 Advocatae iura 1414.
Ballistarii Erwinus 538. — Petrus 844.
Cives 665, 760, 777, 820, 835, 1222,
   1287, 1463, 1690.
 Bonefacius magister 119.
 Conradus magist. pistorum 828.
 Hanco Rygdarii 2063.
 Henricus Stango 434.
 Henricus 1112.
 Iacobus magister 1070.
 Kunek, Iasek, Nicolaus Cristani 722.
 Mathias molendinator 2068.
 Thomas pistor, Gablo sartor, Cnethco
   1070.
 Nicolaus Scheitheler 1281.
 Paulus pellifex 1955.
 Petermannus 1964.
 Theodericus de Kraków 528.
 Thilo 626.
Consules 1760.
 Zybotha, Iasco, Iohannes dictus Mar-
   crabius, Iohannes de Bochnia 1183.

Petrus Zibot, Iohannes Monachus,
Petirlinus Strus, Henricus Kegil
1672.
Nicolaus Tlokynski, Andreas Arnoldi,
Petrus bursatoris, Paulus pellificis
1760.
Nicolaus Tlokinski, Paulus pellificis,
Andreas Pisrich 1769.

Iurati
Thilo de Tłokinia, Cunczo, Theodri-
cus, Waltherus, Arnoldus, Rythol-
phus, Ianussius, Rudgerus, Henri-
cus, Petrus, Cunradus, Hecardus
640.
Magister civium Hanco Kurzwerowicz
1298.
Magister consulum Bertoldus 528.
Mercatores 686.
Notarii (scriptor.) Bertoldus 498.
Henricus 1007, 1008, 2050.
Iacobus Gallicus 2062, 844.
Nicolaus 1281.
Proconsul Mathias de Bochnia 1760,
1769.
Prolocutores 820.
Scabinus Michaël 528.
Scult. Rithvinus 416.
Castellania 244, 310, 644, 727.
Districtus 952, 2050, 1618, 1938.
Provincia 81.
Terra 642, 714, 800, 894, 952, 1261.

Burgabii
Martinus Cieński 1955.
Petrus Stohoszewic 890.

Camerarii
Sanzivoyus 828.
Woycech 528.

Cancellarii curiae
Andreas archidiacon. Kalisiens., tum
Gnezniens. 647, 651, 652. *Vide*
Polska Wielka, Cancellarii cu-
riae.
Isaias 35, 288, 303, 310, 311, 315,
316.

Capitanei
Alexius de Lekinstein 807.
Crivosandius 1034.

Henricus 1166, 1175.
Preczslaus castellan. Poznan. 1267,
1286.

Castellani

Albertus 1003.
Andreas 214.
Andreas Borcowicz 1070, 1214, 1215.
Andreas fr. Vincentii decani Gne-
znens. 1317, 1321, 1327, 1363,
1394, 2051, 1416, 1418, 1419,
1420, 1425, 1477, 1509, 1511,
1512, 1517, 1530, 1532, 1542,
1555.
Berwoldus fil. Alberti 641, 647, 649,
673, 678, 689, 692, 711, 712,
722, 735, 750, 751, 753, 756,
805, 811, 828.
Cechoslaus 567, 577, 890.
Cesantha 254.
Dobeslaus 1792.
Hercanboldus 35, 252, 303, 305,
307, 308, 310, 311.
Ianussius Doliwa 1210, 1221, 1252,
1253, 1254, 1270.
Iohannes Zaręba, fr. Hercombaldi
palatini Kalis., 313, 354, 355,
366, 390, 394, 395, 605, 415,
416, 419, 420, 424, 435, 440,
451.
Iohannes 1197, 1198.
Iohannes (Poraj) de Bierzplin et Jan-
kowo 1450, 1550, 1553, 1554,
1573, 1575, 1576, 1577, 1580,
1588, 1589, 1590, 1593, 1621,
1622, 1623, 1624, 1625, 1628,
1636, 1645, 1661, 1667, 1677,
1679, 1694, 1695, 1722, 1723,
1739, 1804, 1807, 1848, 1849,
1850, 1871, 1875, 1881, 1888.
Mathias 482, 549.
Potrec 119.
Predpelk 255.
Sandiwoyus 151.
Slavanta 1040, 1042, 1043, 1044,
1053, 1072, 1079, 1095, 1115,
1142, 1143, 1144.

Swantoslaus Paluka 1892, 1907, 1932, 2073, 1950, 1952, 1958, 1978.
 Ubislaus 838, 839, 850, 878.
 Zavisa 618, 619.
 Ywanus 77.
Castellani proventus 511.
Dapiferi
 Cechoslaus 378.
 Henricus 1272.
 Iacussius 1620.
 Ianus Pilgrimovic 701.
 Lasotha 1804, 1807, 1866.
 Marcus 214.
 Osias 2069.
 Syxtus 413, 416.
 Zegota 415, 436.
Duces
 Premisl 679.
 Wladislaus fil. Odonis 65, 66, 68, 77, 81, 85, 100, 103, 114, 2025, 675.
Gardianus et tutor Ulricus dictus de Boscovicz, capitan. Polon., 835.
Gladiferi
 Martinus 1920.
 Nicolaus de Wilczyn 1378, 1390, 1415, 1524.
Iudices 1261, 1618.
Iudices curie
 Andreas de Ryszewo 577; *vide Gniezno, Iudices*.
 Berwoldus 618.
 Boguslaus 732, 733, 735, 737, 745.
Vide Gniezno, Iudices.
 Dirsycraius 673, 694, 706.
 Dobeslaus 1214, 1215, 1216, 1221, 1250, 1252, 1253, 1254, 1267, 1268, 1270, 1275, 1282, 1286, 1313, 1319, 1327, 1341, 1342, 1354, 1365, 1371, 1414, 1416, 1418, 1425, 1450, 1451, 1453, 1454, 1476, 1485, 1504. *Vide Gniezno, Iudices*.
 Iacobus Drogoslawicz 1036, 1040, 1042, 1072, 1078, 1095, 1102, 1105, 1113, 1554. *Vide Gniezno, Iudices*.

Iaroslaus 232.
 Iarostius Phalonis 362. *Vide Gniezno, Iudices*.
 Nicolaus 1163.
 Nicolaus Falonis de Wenecja (dictus krwawy diabeł) 1792, 1807, 1871, 1892, 1894, 1896, 1907, 1920, 1926, 1952, 1955, 1959, 1969, 1977, 1978, 1981, 1987, 1988, 1992, 1996, 1998, 2002, 2004, 2006.
 Petrus? 249.
 Petrus Drogoslai (Petrcho) 973, 1003, 1034.
 Thomislaus de Gołańcz 1474, 1489, 1510, 1512, 1513, 1514, 1530, 1534, 1535, 1536, 1538, 1542, 1549, 1554, 1557, 1573, 1576, 1580, 1610, 1626, 1627, 1635, 1654, 1663, 1664, 1667, 1679, 1695, 1722, 1723, 1739, 1740, 2069, 1845.
 Wlost (Gnezn?) 119, 131, 214.
 Voislaus 1115.
 Zegota 900, 901.
Nestan Dirzicrayus 538.
Palatini
 Albrachtus fil. Iankonis? 674.*)
 Arkemboldus (Herkenboldus) Zargba 313, 354, 355, 385, 387, 391, 394, 605, 416, 419, 435, 518, 531. *Vide Gniezno, Palatini*.
 Benjamin de Uzarszewo?, pater Katharinæ, Margarethæ et Sandivogii, 1869.
 Bogufalus 255.
 Cesenta 288.
 Dirsicraius 232. *Vide Gniezno, Palatini*.
 Dobrogostius 923.
 Henricus Paluka 1154, 1188.

*) Widoczna a skonstruowana powijka w oryginale, gdzie w wierszu 3 od k. zam. Albrachto filio Iankonis quondam palatino Kallisiensi, powinno być . . . palatini Kalisiensis; *vide* Sra. 900 i 901.

- Ianech magnus palatinus 192, 283.
 Iohannes (Ianco) Zaręba, fil. Albrachti-
 305, 310, 311, 322, 611, 546,
 890, 900.
 Iarossius 20. *Vide Gniezno, Palatini.*
 Iarostius 263.
 Iaroslaus (Iarostius?) 264.
 Martinus Zaręba, fr. Philippi, Benia-
 mini et Ianchonis, fil. Sandivogii,
 826, 946, 964, 965, 971, 973, 988,
 1000, 1003, 1007, 1008, 1010,
 1014, 1023, 1027, 1040, 1042,
 1043, 1049, 1050, 1053, 1055,
 1083. *Vide Gniezno, Palatini.*
 Michaël Zaręba maritus Craynnæ,
 fil. quondam Ianconis palatini Ka-
 lisiens., fr. Sandivogii quond. pa-
 latini Poznaniens., Nicolai quond.
 palatini Kalisiens. et Olbrachti
 quond. castellani de Santok, 900,
 901.
 Nicolaus Przedpelcovicz, Łodzia, de
 Gostyń, fr. Vincentii cancellarii
 Polon., Mirosłai et Bozatae, 459,
 553, 559, 562, 564, 571, 577,
 582, 585, 618, 619, 625, 636,
 637, 638, 640, 643, 647, 650,
 651, 652, 657, 658, 659, 660,
 665, 670, 673, 680, 689, 692,
 694, 700, 701, 706, 713, 728,
 736, 2060, 2061, 743, 745, 752,
 754, 756, 760, 767, 772, 773,
 774, 775, 777, 779, 783, 804,
 819, 834, 838, 839, 841, 843,
 847, 848, 851, 856, 857, 863,
 864, 866, 867, 868, 886, 887,
 890, 948. *Vide Gniezno, Palatini.*
 Nicolaus Iancovicz Zaręba 807, 812,
 900, 901.
 Nicolaus Doliwa pat. Nicolai cano-
 nici Gnezn. et Ianussii castellani
 de Biechowo, 1155, 1197, 1198,
 1211, 1213, 1214, 1215, 1216,
 1221, 1227, 1249, 1250, 1251,
 1252, 1253, 1254, 1267, 1268,
 1270, 1273, 1282, 1286, 1299,
 1318, 1331.
 Petrus 77, 214.
 Przeczslaus de Gułtowy, Grzyr
 1414, 1416, 1419, 1420, 1
 1431, 1433, 1442, 1443, 1
 1450, 1451, 1474, 1476, 1
 1508, 1512, 1513, 1514, 1
 1527, 1530, 1532, 1536, 1
 1544, 1549, 1554, 1573, 1
 1577, 1579, 1580, 1588, 1
 1598, 1600, 1603, 1610, 1
 1621, 1622, 1623, 1624, 1
 1626, 1627, 1628, 1635, 1
 1637, 1648, 1653, 1654, 1
 1661, 1662, 1663, 1664, 1
 1666, 1667, 1677, 1694, 1
 1722, 1723, 1733, 1738, 1
 1740, 2069, 1753, 1769, 1
 1863.
 Sandivogius Pałuka 1792, 1
 1804, 1807, 1825, 1826, 1
 1850, 1854, 1870, 1871, 1
 1878, 1881, 1882, 1887, 1
 1892, 1905, 1907, 1911, 1
 1916, 2072, 1927, 1930, 1
 1936, 2073, 1937, 2053, 1
 1952, 1954, 1958, 1962, 1
 1969, 1736 (conf. Obj. Tom
 1976, 1978, 1982, 1983, 1
 1992, 2005.
Fincernæ
 Andreas 1313, 1371.
 Cecozlaus 411, 605, 440, 611,
 471, 476, 511, 528, 536,
 546, 562, 564, 571.
 Franczko de Cerekwica p. m.
 1637, 1682, 1740, 1871.
 Mecislaus 354, 355, 416.
 Miroslaus 214.
 Nicolaus 1079.
 Simon 240, 249, 310.
 Ubislaus 644, 691, 698, 712,
 722, 729, 733, 761, 763,
 806, 808, 811.
 Ubislaus de Domaradzice p. m.
 pin 1804, 1807.
 Woyslaus 1671.

*Procuratores***Martinus** 277.**Phalisius** 511.**Victor** 536, 642, 674, 763.**Provisor** Henricus capit. Kalis. 1183.*Subagazones***Preczslaus** 1313, 1370, 1417, 1430, 1453.**Stralco** 436.*Subcamerarii***Adam de Wapno p. m. Kcyń** 1372, 1391, 1394, 1420, 1430, 1451, 1453, 1464, 1500, 1546.**Andreas** 1144, 1146, 1154.**Beniamin** 240, 277.**Bogusa** 260, 261, 278, 303, 307, 308, 309, 316.**Mathias** 2002.**Nasan Konarski** 503.**Nicolaus Doliwa** 1653, 1665, 1667, 1678, 1739, 2069, 1804, 1807.**Otto (Choto)** 712, 1003, 1039, 1040.**Rozko** 606, 424, 435, 436.**Sandivogius Zareba**, tum palatin. Poznaniens., pat. Ianconis et Martini, 511, 678, 686, 693, 698, 711, 722, 723, 729, 733, 736, 753, 761, 802, 805. *Vide Gniezno, Subcamerarii et Poznań, Palatini.***Syczsco** 811.**Simon** 971, 973.**Ubislaus** 640, 642, 665.**Vincentius de Kępa p. m. Zaniemyśl** 1588, 1628.**Virbanta** 1201, 1213, 1251, 1313.**Woycech** 536.**Volislaus** 626.*Subdapiferi***Cristinus** 1165, 1251.**Dersko** 1636, 1694, 1695, 1769.**Martinus de Bożejewice p. m. Żnin** 1524.**Nicolaus** 435, 440, 511, 568, 573, 625, 639, 642, 720.**Raciborius** 878.**Stephanus de Głogowiec p. m. Mogilno** 1849, 1850, 1892.*Subiudices***Benessius** 1036, 1078, 1112.**Cunath** 1804, 1807.**Czonssantha** 1640, 2069.**Osimborius (Vzemborius)** 260, 354.**Stanislaus** 1163.**Vincentius de Gromadno et Laskownica p. m. Kcyń** 1870, 1871, 1920, 1932, 1950, 1992.*Subpincernae***Albertus her. de Jaszkowo p. m. Śrem** 1544, 1555, 1576, 1635.**Boguslaus** 435.**Chrestlaus** 277.**Michaël fil. quond. Ianconis** 693.**Miroslaus fr. Vincentii cancellarii, Nicolai iudicis Pozn. et b. m. Bozatae** 504.**Nicolaus de Czarnków** 1993.**Ozias** 629.**Philippus** 1313.**Subvenator Lascz her. de Gosławice p. m. Konin** 1415.*Thesaurarii***Iassek her. de Izdebno et Wola Orchowska** 1776, 1777, 1855.**Nicolaus** 650.**Venceslaus de Kuchary borowe p. m. Rychwał** 1478, 1608.*Tribuni***Bertholdus** 712.**Dirzicray** 64, 65.**Gozyzlaus** 151.**Iohannes (Iasco) fil. Peregrini** 763, 2063.**Stanislaus** 1078.**Trojanus** 277.*Venatores***Berwoldus** 539.**Iasco** 1313.**Lutognev** 141, 142, 214.**Rosco Stognyewowic** 537, 539, 542, 562, 571, 629, 641, 680, 692, 722, 733, 763, 776, 795, 811, 844, 850.**Syxtus** 411, 440.**Stogneus fr. Rosconis** 649.

- Swantoslaus 1323, 1391.
 Wszeborius de Piątek 1112.
 Zegota 384, 460, 471, 476, 488, 503, 511, 712?.
- Vexilliferi*
 Barnabas 1871, 1896.
 Boguslaus 878.
 Dobrogostius her. de Pietrzykowo p. m. Koźminek 1550.
 Martinus 1453.
 Pasco de Brodnica p. m. Czempin 1922, 1936.
 Prespraw 1478, 1501, 1519.
 Stogignewus 260.
 Swema 2064.
 Zawissa 712.
- Vicecapitaneus* Preczlaus 1039.
Vicepalatinus Viglosius 1920.
Vicesubindex Buttko 1640.
Vlodarius 723.
 Victor 641.
- Kalisz Nowy** (Kaliess) m. (N. M.) 297, 959, 1284, 1518.
Consules 1177.
- Kaliszany** p. m. Wągrowiec 315, 1867, 1917.
- Kaliszkowice** Ołobockie p. m. Mixtad 81, 675.
- Kalko** os. zn. p. w. Górczyn, m. Poznań 559.
- Kalkruthe** (Calkruthe) Channus de, her. in Klemsko p. m. Cylichowa 1837. — Tamen Kalgrete her. in Klemsko p. m. Cylichowa 1874.
- Kalocza** dioecesis (Ungar.) 1192, 1688.
Praepositus mag. Gelhardus de Carceribus 1223.
- Kalow?** p. m. Poniec 930.
- Kalsko** p. m. Bledzew 1891.
Her. Iachnicz de Tschellen, pat. Beroldi, 1837.
- Kaltenbrunn** p. m. Świdnica (Szl.) 2021.
- Kamencz?** Bernhardus de, 939.
- Kamień** m. 1433, 1627, 1703, 1829.
 Locatio in civitatem, Census archiepi. Gneznens., Fundatio ecclesiae, Fortalitium, 1398.
- Bartoldus** canonicus Gnezn. de, 1786.
Witoldus canon. Gnezn. de, 1820.
 Advocatia 1633.
- Advocati*
 Hermanus dictus Templyn 1633.
 Nicolaus, Simon, Albertus, filii Thomasii de Radźmin, 1633.
 Nicolaus de Nowe maritus Elizabethis, Bruno de Frydland et Harthko dictus Benstock 1633.
 Thomasius de Radźmin p. m. Kamień 1398.
- Castellani*
 Albertus capitan. de Międzyrzecz 1891, 1926, 1950, 1952, 2008.
 Andreas 1719, 1722, 1780.
 Ianussius de Starczanów p. m. Września 1579, 1588, 1598, 1600, 1627, 1645, 1663, 1667.
 Vincentius de Rozdrażewo et Kępno 1496, 1507, 1509, 1522, 1535, 1564.
- Commendator* 1192, 1193.
- Kamień** p. m. Jastrów 116, 152, 156, 1557.
- Kamień** p. m. Koźminek 445.
Scult. Sdeslaus pat. Iohannis et Bonifacii 642.
- Kamień** p. m. Słupca 137.
- Kamień** m. (Pom.) 1990.
 Dioecesis 422, 584, 1343.
 Episcopatus 959, 991.
- Canonici*
 Iohan Walchgolcz, Conradus de Nankyrchin 1071.
 Wizlaus 584.
- Decanus* Iohannes 584.
- Episcopi* 954, 1057, 1076, 1193, 1225.
 Conradus 1071.
 H. 452.
 Iohannes 1256.
 Iohannes 1951, 1963, 1967, 1971.
 W. 273.
- Kamień** (Camen?) (Krak.) 593.
- Kamieniec** p. m. Wielichowa. — Chrosti et Gola, sortes de, 1009.

- Hered.* Albertus coecus 868.
Godarth 146.
- Kamieniec** p. m. Kłeck 443, 1653.
Her. Iacobus ministerialis regis 1667.
- Kamieniec** p. m. Trzemeszno 11, 15, 1589, 1920.
- Kamieniec** (Kamenz) m. (Szl.)
Praepositus 115.
- Kamienna** p. m. Iwanowice 1938.
- Kamieńsko** m. (Sier.)
Pleban. Stanislaus 1620.
- Kamion** p. m. Wyszogród (Maz.) 3.
- Kamionacz** p. m. Warta (Sier.)
Her. Mneva 1692.
- Kamionek** p. m. Trzemeszno 1489, 1571, 1920.
- Kamionka** (Camonca) *alias* Zawłostowo, dziś Mnichy p. w. Kamionna 351. (*Vide* Poznań, Bibl. Raczyńsk. Diploma E8.)
Hered. Ninogneus et Vislaus, fil. quond. Raciborii, 392.
- Kamionka** p. m. Wieluń 1354.
- Kamionki** p. m. Kurnik 754.
- Kamionna** p. m. Międzychód.
Districtus 392.
- Kamniec** p. m. Wągrowiec 590, 239, 505.
- Kampiska** łąka nad rz. Wełna, p. m. Wągrowiec, 1924.
- Kamoni jaz**? miejscowość na północ m. Kamień (Pom.) 206.
- Kancierzewice** os. zn., przyległa wsi Krzyżewniki p. m. Poznań 1143.
- Kandlewo** (Kandlau) p. m. Wschowa 907.
- Kanthi pratum** p. w. Trojanowo, m. Murowana Goślina 1384.
- Kaparzów** p. m. Kurzelów (Sand.) 1412, 1486.
Her. Petrus fil. quond. Nicolai palatini Krakow. 1392.
- Kąpiel** p. m. Czerniejewo 1102, 1354.
- Kapina** p. m. Łowicz 1404.
- Karczewo** p. m. Grodzisk.
Andreas de, 1567.
Thomislaus de, 1313.
- Karczewo** p. m. Kiskowo 1269.
- Karczewo** p. m. Tuchola 1710, 1828.
- Karczów** p. m. Secemin (Sand.)
Her. Gerloch 34, 2020.
- Karczowice** p. m. Miechów (Krak.)
Her. com. Iacobus 34, 2020.
- Kardtub** p. m. Wieluń 1354.
- Kargowa** m.
Her. Dzirsikragius 1426.
- Karlova droga**, semita p. m. Łowicz 1380.
- Karłowice** p. m. Odmuchów (Szl.)
Rector eccl. magist. Gorgius Fulleschus-sil 1725.
- Karmin** p. m. Osieczna 368, 719.
Hered. Iwanus 1921.
Stephanus, Gywo, Iohannes, Sassinus 1883.
- Karna** p. m. Babimost 1782.
Andreas et Dobeslaus de, 215.
- Karnice** p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
- Karnin** (Kernein) p. m. Landsberg a./W. 306, 351, 1668, 1831, 1832.
Burgenses 1657.
Scult. Wenczko 1411.
- Karniszewo** p. m. Kłeck.
Andreas de, 1849, 1850.
Her. Laurentius 1571.
- Karpicko** p. m. Wolsztyn 1520, 1975. —
Molendinum novum 1425, 1426.
Hered. Albertus com. 557.
Gnevomirus com. 566.
Grzymko 1917, 1930.
Peregrinus 1313, 1425, 1426, 1535, 1555, 1671, 1767.
- Karsewo** p. m. Witkowo.
Her. Nicolaus 1616.
- Karszew** p. m. Dąbie (Łęcz.) 136, 304, 618, 655, 656.
- Karsznice** p. m. Łęczyca 581.
- Kartoszyno** p. m. Wejherowo (Pom.) 670, 739, 2060, 2061.
- Karwin** p. m. Miechów (Krak.) 1088.
- Karzec** p. m. Krobia 930.
Castellani
Peregrinus 1756, 2070.
Szcedrzicis 1313.
Stephanus 706.
- Kaschko** os. zn. p. m. Babimost 1874.
- Kąsinowo** p. m. Szamotuły 184.

- Kaszew** p. m. Koźminek 7.
Kąty p. m. Mieszków 1975.
Hered. Grzymko et Nicolaus 1975.
 Langvar et Martinus fres. 1671.
Kąty p. m. Słupca 1192.
Kaufman Hans, Landschöppe v. Wschowa, 1032.
Kavilas (Cavciles) os. zn. p. m. Wągrowiec 69, 856, 1091.
Kawcze p. m. Rawicz 1866.
Kawczyn p. m. Kościan.
 Albertus de, 913.
Kawęcin p. m. Skierniewice (Maz.) 1404, 1697.
Kawnica p. m. Konin.
Scult. Hanko Sydelman 1556.
Kawrenz las, campus p. m. Frydland 967.
Kazanie p. m. Lubraniec (Kuj.) 981, 1440.
Kaźmierz m. 585, 699, 1088, 1623.
Kaźmierz p. m. Szamotuły 770, 1686.
Kaźmierz m. (Krak.) Ecclesiae 1862.
Vicarii ebdomadarii ad Corpus Christi, ad s. Iacobum et ad s. Stanislaum 1836.
Kaźmierz m. (Łęcz.) 999, 1323, 1594, 1711.
Castellani
 Clemens fr. Divissii venatoris Sira-diens. 1711.
 Thomislaus 1323.
Kaznów p. m. Dąbie (Sier.)
Her. Florianus 1159.
Kcyń m. 838.
 Pax inita 2024.
 Locatio iure Theutonico 401.
 Decima ecclesiae 1552.
Plebani Andreas 418.
 Gabriel 1552.
 Mathias canon. Pozn. 2008.
 Stephanus 1730.
Vicar. Petrus 2008.
Sculti. Rinerus et Iohannes 401.
Kęblowo (Kieblowa) m. 1021, 1929, 1975.
Advocat. Stanislaus 1081.
Civ. Geriz et Henus 1081.
Hered. Nicolaus Bozatae fil. et uxor Margarita 951.
 Mikosch Bodzantae 1137, 1138.
 Nicolaus 1011, 1018, 1020, 1021, 1063.
 Nicolaus et Iesco fres. 1081.
 Districtus 1930.
Kęblovo? (Kęblowo p. m. Miłosław?) villa eccles. Gneznens. 7.
Kędzierzyn p. m. Gniezno 661, 1354.
Kegil Henricus cons. de Kalisz 1672.
Kelnek pratum p. m. Pobiedziska 1332.
Kelwechin Niclos 1975.
Kenstil Henning 1607.
Kępa p. m. Śrem.
Hered. Nycolaus fil. Sandivogii 362.
 Nicolaus praeposit. Gnezn. 1902.
 Vincentius castellan. de Kamień 1534; subcamerar. de Kalisz 1588.
Kępno (Langenfurt) m. 503, 528, 1432.
Kerszebom os. zn. p. m. Czaplinek 1457.
Kesburg p. m. Frydland 1518.
Kesselberg (Kezzilberch)? m. (Kotlin?) 528.
 Philippus de, testis, 1140.
Advocati Hermanus Rost 877.
 Nicolaus 933.
Kestel Henricus vicar. de Tuczo 1961.
Kęszyce p. m. Międzyrzecz 1088.
Scult. Iohannes 1891.
Kęszyce p. m. Łowicz 1404.
Kethlicz (Kithliz.) Henricus de, 2031, 1118. — Ramvoldus de, 1026.
Ketlik Henricus archiepus. Gnezn. 78.
Keverenberch Guntherus com. de, 591, 953, 959, 960, 990. — Henricus de, 452.
Kewsungin Conradus de, canon. Lubucens., 1367.
Kjączyn p. m. Szamotuły.
 Albertus de, 1313.
Kiburch Wernherus de, 591.
Kicin p. m. Poznań.
Sculti. antiqui Vilko et Bogusa filii Deblonis 980.
 Stasko, Raciborius, Martinus 1727.
Sculti. moderni Nicolaus 980, 1111.
 Iohannes et Przedvogius filii Iohannis Czaczko 1727.
Kiedrowo p. m. Wągrowiec 301, 1631.

- Kiele** m. (Sand.)
Ecclesia collegiata.
Decanus Nicolaus 1611.
Praepositus Prandota 221.
Scolasticus Noe 823.
- Kielczewo** p. m. Grzegorzewo 597, 1192, 1354.
- Kielczewo** p. m. Kościan 1335.
Molendinum episcopi 935.
Scult. Hermannus 935.
- Kielkowo** p. m. Wolsztyn 582.
Her. Vislaus com. 245.
- Kielpin** (Köppen) p. m. Świebodzin 351.
- Kielpin** p. m. Wolsztyn 378, 573, 582, 1782.
- Kiernowa** p. m. Troki (Litw.)
Dux Alexander, consors Hedvigis 1899.
- Kierzno** p. m. Wieruszów.
Hered. Nesul et Iohannes fres., quorum filiolus Petrus 706.
Pelegrinus et cons. Katharina 706.
- Kij** p. m. Łuków (Maz.) 34, 2020.
- Kijewice** p. m. Kruszwica.
Her. Godzeba 1894.
- Kiki** p. m. Warta (Sier.) 1322.
Volmirus de, notarius curiae Iohannis archiepi. Gneznens. 1786.
- Kindermegger** Niczko, scabinus de Konin, 1680, 1681.
- Kirchowe** Georius et Thydericus de, 452.
- Kisielsk** p. m. Stoczek (Maz.) 765, 1301.
- Kiszewa stara** p. m. Starygród (Pom.) 501, 658, 756, 977.
- Kives dicti przecopi** 1671.
- Kłaszewo** (Claushagen) p. m. Czaplinek 297.
- Klebow** p. m. Falkenburg (N. M.) 297.
- Klebow** p. m. Krośno (Lubus.) 916.
- Kleck** m. 238, 320, 1754, 1862.
Iudicium 1754.
Iura 330.
Locatio 330.
Praebenda eccl. Gneznens. 1322.
Proconsul Martinus 1753.
Scult. Henricus Stronbysus 330.
Iacobus de, scult. de Łaziska 2065.
Districtus 952.
- Kleczew** m.
Advocati Nicolaus Baunvater et Men- czlynus 1556.
Her. Ienko 1556, 1721.
- Kłęka** p. m. Nowemiaszt 818.
- Klemsko** (Klemzig) p. m. Cylichowa.
Hered. Channus de Calkruthe 1837.
Fricz Treppelen, pater Keydeni, Nikloszi, Ramsolti, 1874.
Hedvigis relicta Hectoris 994.
Iector com. et uxor Hedvigis 972.
Tamen Kalgrete 1874.
- Klepaczewlas** (Kleparzow las)? p. m. Łobżenica 384, 1557.
- Kleszczew** p. m. Kostrzyn 104, 465.
Sculti. Martinus et Venceslaus, fres. 690.
Hered. Mroczo subpincerna Poznan. 1999.
Sixtus et Wirbentha 690.
- Kleszczewo** p. m. Tczew (Pom.)
Schicha de, 1156.
- Kleszczyn** p. m. Łobżenica 384, 1557.
- Klicz** p. m. Międzyrzecz 297.
- Klinker** Petrus, civis de Słupca, 1906.
- Klinkfortt?** p. m. Frydland 297.
- Klinno?** (Szl.) 223.
- Kliszewo** os. zn. p. m. Kalisz 35.
- Kłobia** p. m. Lubraniec (Kuj.) 10, 298, 393, 604, 707, 1093, 1094, 1158.
- Kłobucin** p. m. Tczew (Pom.)
Iohannes de, 1156.
- Kłobucko** p. m. Częstochowa.
Terra 745.
Venator Florianus 648.
- Kłobukowo** p. m. Lipno (Dobrzyn.) 1953.
- Kłocko** (Glatz) m. (Szl.) 645, 1842.
- Kłoda** (Kloden Gr. u. Kl.) p. m. Góra (Szl.) 932.
- Kłodawa** (Kladau) p. m. Gdańsk 2057, 986, 1093, 1094, 1156, 1158.
Teloneum p. rz. Wisła 2057.
- Kłodzin** p. m. Łopienno 1863.
- Klonów** p. m. Koźminek 7.
- Klonowa** p. m. Warta 355.
Her. Kokoszka cum duobus filiis et duobus filiabus 1323.
- Klonowo** p. m. Dobrzyca 364.

- Klonowo** p. m. Koronowo 1286, 1290.
Kluchniki os. zn. p. m. Słupca 696.
Kluczborg m. (Szl.) 952.
Kluczewo p. w. Przemęt 66.
Kluczewo os. zn. p. m. Wągrowiec 759, 1033.
Kluczewsko p. m. Kurzelów (Sand.)
Her. Iacobus 1409.
Kluki p. m. Bełchatów (Sier.) 7, 1354.
Kluny Voyslaus, vicecapitan. ? 1427.
Kmeto et miles strenuus Berwoldus venator Kalisiens. 539.
Kmetones 308. — Kmet. fuga, Km. impignoratio, Km. locatio iure Polon. et Theutonico, Km. occisio, Km. receptio, Km. recessio, Km. vulneratio 1261. *Vide Administratio, Locatio.*
Kmitha Iohannes capitán. Syrad. 1724.
Petrus capitán. Sirad. et castellan. Lublin. 1881, 1887, 1998.
Knakendorf p. m. Tuczno.
Nicolaus et Iohannes de, fundatores et consules oppidi Frydland, 967.
Knegenicz p. m. Niemcz (Szl.) 645.
Knuth Arnoldus 967.
Knypode Wynricus de, marsalcus Ordinis Theutonici 1235, 1236; Magnus commendator Ordin. Theuton. 1262, 1290, 1345, 1346, 2049, 1527, 1778, 1779.
Kobelenberg mons p. m. Frydland 967.
Kobelnicza virgultum p. m. Powidz 2004.
Kobelo losza insula p. w. Żelazno, m. Krzywín 1928.
Kobierno p. m. Kalisz 641, 690.
Kobierno p. m. Krotoszyn 1188.
Kobierzycko p. m. Sieradz 7.
Albrikus fil. Chebdae de, 814.
Kobierzyn p. m. Tczew (Pom.)
Otto de, 1156.
Kobilni? (Cobilnic) p. m. Kalisz 416.
Kobyle błoto lutum p. w. Owińska 1153.
Kobylec p. m. Wągrowiec 69, 373, 1430, 1867.
Kobylica p. m. Kleck 330.
Kobylin (Venetia) m.
Erectio ecclesiae 638.
Locatio iure Theutonico 863.
Advocati Hinczka 863, 864.
Paulus b. m. 863.
Hered. Albertus castellan. de M. rzecz 2002.
Nicolaus 1511, 1513, 1514, 1922.
Petrus de, decan. Pozn. 1984.
Kobylka Nicolaus, capellan. curia dantae archiepi. Gnezn., 1827
Kobylniki p. m. Obrzycko 101.
Scult. Paulus 1570.
Kobylniki p. m. Poznań 628, 694, 8
Kobylniki p. m. Kruszwica 614.
Kobylniki p. m. Uniejów (Sier.) 1192,
Kobyłopole p. m. Poznań 1114, 155
Kochanów p. m. Skrzynno (Sand.)
Kochłów p. m. Ostrzeszów.
Nicolaus de, 2022.
Kochowo p. m. Powidz 3, 1539.
Scult. Iohannes Sobana de Młod 1615.
Kocierzew p. m. Sochaczew (Maz.)
Kocin p. m. Drzeń 990.
Kocin p. m. Trzemeszno 1279.
Koćmirzów p. m. Sandomierz 1910.
Koczewie p. m. Kłodawa (Łęcz.) 13
Koczisek Vincentius dict. 948.
Koekeritz Nicolaus de, 1324.
Koenigsberg m. (N. M.) 1148, 1186, 1518.
Advocat. Botel 2043.
Consules 2043.
Closse Rattman von, 1802.
Koenigsfort p. m. Jastrów 297.
Koenigswalde m. (N. M.) 1518.
Koepenik m. (M. Br.) 1518.
Koepnici? (Kagel?) p. m. Buckau (La 2055.
Koertnitz p. m. Frydland 297, 1284
Kogerevo? (Szl.) 2021.
Koitz p. m. Parlowice (Szl.) 21.
Kokanin p. m. Kalisz 81, 389, 436, 1252, 1254, 1267, 1354.
Her. Ubisco 1257.
Kokoszka her. de Klonowa p. m. V (Sier.) 1323.
Iohannes viceiudex Koninens. 172

- Kokoszki** p. m. Błaszki 1354.
- Kołacín** p. m. Jeżów (Maz.) 1131.
- Kołaczkowice** p. m. Krobia 930.
Scult. Iob 1469.
Her. Pacossius 1560.
- Kołaczkowo** p. m. Miłosław.
Scult. Gizilbertus 933.
Her. Pyotrko 1999.
- Kolbacz** p. m. Neumark (Pom.)
Monasterium Ord. Cisterc. 145,
154, 186, 195, 201, 371, 377.
Fr. Gerardus 726.
- Kolberg** Hermannus, civ. de Konin, marit.
Catharinae 1681.
- Kolczek** Ieszco et Spitco fres. 1618.
- Kolczyn** p. m. Landsberg a./W. Villa Or-
din. Templarior. 294, 300, 972.
- Koldrąb** p. m. Łopienno 1869.
Pleban. Iacobus 1073, 1269, 1460, 1462.
Her. Benjamin 1073.
- Kolibki** p. m. Łekno 1631.
Her. Zbilud 1917.
- Kolnica** p. m. Brudzewo 136, 304, 618,
655, 656, 805.
- Kolnice** p. m. Nowemiasto.
Sandivogius de, fil. quond. Iacobi mi-
litis, 705.
- Koło** m. Locatio 1484.
- Koło** (300) *vide* Kolczyn.
- Koło** p. w. Przemęt 66.
- Kołobrzeg** m. (Pom.)
Denarii Colbergenses 741.
- Kołodziejewo i Kołodziejewko** p. m. Mo-
gilno 299.
- Kołuda** p. m. Inowrocław (Kuj.)
Besdzatko de, 1798.
Dobegnevus de, subcamerar. de Inowro-
cław, 1366.
- Koły** (Kaulwitz) p. m. Reichthal (Szl.)
Districtus 952.
- Komierowo** p. m. Sępólno.
Her. Iohannes fr. germanus Nicolai de
Lipie 1730, 1731.
- Komornik** Theodericus dictus 1268.
- Komorniki** p. m. Kostrzyn 500, 931.
- Komorniki** p. m. Poznań 1544, 1576.
Locatio 2037.
- Pleban.* Lodvigus 1815.
- Sculti.* Bertramus 2040, 2041.
Thomasius pat. Milochi, Iacobi et Ni-
colai 2041.
- Komorniki?** p. m. Zagurów 393.
- Komorno?** p. m. Kępno 2022.
- Komorowo** p. m. Kleczew 1822.
- Komorowo** p. m. Wolsztyn.
Grzimke u. Niclos Gebrüd. von, ge-
nant v. Kant 1974, 1975.
Luderus com. de, pat. Peregrini, 557.
Peregrinus com. de, 949, 968, 1011,
1021, 1069.
Peregrinus 1817.
Her. Swanthomirus 1520.
- Komorowo** p. m. Żerniki 1354.
- Komorowo** p. m. Izbica (Kuj.) 1354.
- Komorowo** p. m. Miechów (Krak.) 34,
2020, 593.
- Komorowo** (Comorowo) os. zn. p. m. Dą-
bie (Łęcz.) 211, 304, 618, 656.
- Komorowo?** 801.
- Komorza?** (Comorsa) p. w. Wierzchucin,
m. Nakło 1049, 1605, 1606.
- Komorze** p. m. Żerków.
Her. Thomislaus 1446.
- Komparzów** p. m. Kurzelów (Sand.) 1583.
- Komratowo** p. m. Gąsawa 11, 1589, 1751.
- Konarske** os. zn. p. m. Kłeck 320.
- Konarski** Dominicus, her. de Grodzina
(Sand.?) 1910.
- Konarskie** p. m. Książ 128, 194, 225,
265, 295, 351.
- Konary** p. m. Miejskagórka 930.
Nasan com. de, subcamerar. Kalis. 503.
- Konary** p. m. Kruszwica (Kuj.) 7.
- Konarzewo** p. m. Krotoszyn 81, 214, 244,
311, 1736.
- Konarzewo** p. m. Rawicz 307.
- Konarzewo** p. m. Kruszwica (Kuj.) 7.
- Konatów** p. m. Wieruszów.
Nicolaus dictus Dudel de, 722.
- Kondorf** p. m. Poznań 1686.
- Konieczpol** m. (Sier.)
Iacobus de, palatin. Siradiens., 1998.
- Konieczno** p. m. Oksza (Sand.) 7, 1308,
1354, 1953.

- Konikowo** p. m. Gniezno 238.
Konin m. 35, 528, 537, 846, 897, 1400, 1708, 1709.
Pleban. Wysławus 1363.
Praepositus Iohannes 1629.
Advocatia 1680.
Teloneum 1088, 1690.
Via mercatoria 1001.
Advocati Goslaus 699.
Vilhalmus 1547, 1608.
Cives Hanco Czechowsky, Guntherus, Pyech Hanconis, Stanislaus Triczsch 1515.
Cuncza carnifex, Anderlinus sartor 1608.
Halussa relicta Wilhalmy quond. advocati, mat. Iohannis, 1608, 1680, 1681.
Consules Cuncza carnif., Iasco dictus Czeglą, Anderlinus sartor 1608.
Conezo carnif., Martinus Bohemus, Stesko Dribegger, Andreas sartor 1680, 1681.
Magister civium Niczco advocati 1608.
Notar. Martinus 1515.
Proconsul Iessac Cegil 1680, 1681.
Scabini Niczko Bergil, Michaël sartor, Nicolaus Rostusser, Niczko Kindermegger, Maczei Barunczki et Macko Dribegger 1680, 1681.
Iudicium 1547.
Iudicium bannitum 1680.
Iudic. regale 1721.
Termini general. 1478, 1896, 2053.
Districtus 952, 1370, 1464, 1484, 1822, 1850.
Burgrabii
Chwal 1721.
Martinus 1363, 1478, 1547.
Castellani
Albertus fr. Mathiae de Szaradowo 1844.
Bogussius de Tursk 1962.
Michaël her. de Koszanowo (p. m. Śmigiel) 955.
Petrus 983.
Woythco 1870.
Dapifer Sanguis de Golina 1
Subvenator Lascz 1480, 1593,
Venator Nelascarz 699.
Vexillifer Martinus 1501.
Viceiudex Iohannes Kokoszka
Konin p. m. Łekno 1631.
Konin p. m. Pniewy.
Petrus de, miles, 383.
Koninek p. m. Wągrowiec 18, 5
Konino p. m. Poznań 718.
Konojad p. m. Grodzisk.
Pleban. Iohannes 1783.
Konopka Iohannes, her. de Bukow Trzcianka 1891. — Niczel
Konotoppa os. zn. p. m. Nakło 13
Konotope? p. m. Fürstenberg 2055.
Konradsdorf (Conradesdorp) os. zn. 865.
Konradswalde p. m. Góra (Szl.) 9
Konskie m. (Sand.) 11.
Konstadt m. (Szl.)
Castellan. Michaël dict. Grotk
Kopanica m. 1012, 1099, 1188,
Sculti. Nicolaus 1947.
Stanislaus et Luca 1947.
Hered. Bernhardus com. dictus 1947.
Gnevomirus com., quond. d. 566.
Kopanina p. m. Kleczew.
Her. Iohannes fil. Nicolai 161
Kopaszyce p. m. Miłosław 1612.
Her. Dirzycraius fil. b. m. V fr. b. m. comit. Vincenti Iesconis et Iaroslai, 622.
Kopaszyn p. m. Wągrowiec 1867
Scult. Stephanus Mailozga, fr. Iacobi, 1924.
Her. Stephanus 1005.
Koppen p. m. Świebodzin.
Dirszke, Uszandt, Petzke, Sandzewoge, Brudere, Vetter dan u. Niczen, Erbneme von
Kopojno p. m. Zagurów 222, 2 678, 1042.
Kopolica p. m. Pobiedziska 148.

- Koprzywnica** m. (Sand.)
Ecclesia 1862.
Gersius de, 1314.
Monast. Ordin. Cisterciens.
Abbas Stephanus 593, 328, 2034.
- Koprzywnica** *alias* Engelsburg (Prus.)
Commendator 1192, 1193.
- Kopydłowo** p. m. Kleczew.
Her. Andreas 1896.
- Korabiejewice** p. m. Mszczonów (Maz.)
 1781, 1797.
Her. Andreas marsalcus ducis Mazov.
 1765, 1766; *succamerar. Plocens.*
 1788.
- Korabnyki** os. zn. p. m. Włocławek 614.
- Korana** nobilis (Szl.) 586.
- Korcizowo** (Kurtschow) p. m. Krośno (Lubus.) 916.
- Korczyn** p. m. Kielce (Sand.) 11.
- Korczyn** (Nova civitas) m. (Sand.)
Ecclesia 1862.
Iohannes Petri de, clericus Cracov. et
notarius publ. 1345.
Paulus Pauli de, cleric. Cracov., 1421.
Paulus presbyt. de, vicarius Cracoviens.,
 1470.
- Kordbok** (Cordbok) Nicolaus dictus, 1562.
- Koreczno** p. m. Gniezno 238.
- Koryta** p. m. Dobrzyca 2047.
- Korytkowo** p. m. Mogilno.
Scult. Laurentius Lyssarz 1632.
- Korytkowo** p. m. Turek 1024, 1150, 2048,
 1354.
- Korytnica** p. m. Raszków.
Florianus de, 1998.
- Korytowo** (Kuertow) p. m. Choczno (N. M.)
 202, 1518.
- Korzeniów** p. m. Stawiszyn.
Iohannes de, 1112.
- Kosakowo** p. m. Gdańsk 740.
- Koschela** monticulus p. w. Komorniki, m.
 Kostrzyn, 500.
- Kościan** m. 749, 787, 788, 1166, 1474,
 1840.
Castrum 952.
Domus Frum. Ordin. Hospit. s. Io-
han. 1335.
- Commendator* fr. Martinus 1335.
Conventualis fr. Adam 1335.
Ecclesia parochialis.
Vitricus Michaël 1860, 1861.
Molendinum regale 2051.
Molendinum aquaticum et equinum
 1861.
Advocat. Syffridus 1860, 1861.
Cives Hermannus, Pecoldus de Przemęt,
Cunradus de Bonikowo (p. m. Ko-
ścian), 935.
Henszel molendinator, Thycze insti-
tor, Heynrych, Weynrich fres.,
Hannus sartor, 1860.
Tyczko institor et Hanko Borszina,
Anselmus molendinator, 1861.
Peczco, Hanselmus et Gobel, molen-
dinatores, 2051.
Petrus de, 1906.
Sulco 1335.
Magister burgensium Cunradus sartor
 935.
Proconsul Adam 1860, 1861.
Iudicia 1560.
Iudicium regale 1977, 1987, 1993.
Districtus 952, 1169.
Burgrabii
Preczslaus de Gułtowy, castellan. Po-
znán. 2051.
Thomislaus castellan. de Żoń 1939.
Capitan. Thomas castellan. de Żoń 1861.
Teloneator Hanko Borzyna 1860.
Tenutarius Borko 893.
Tutor Barthossius de Wyszenborg, pa-
latin. Poznaniens. 1866.
- Kościanki** p. m. Słupca.
Scult. Malostrigius 824.
- Kościelec** p. m. Koło 1484.
Pleban. Nicolaus 1769.
Franciscus de, 622.
- Kościelec** p. m. Inowrocław (Kuj.) 1437,
 1466.
Ecclesia 1466.
Hered. Albertus palatin. Kujaw. 1213.
Dobeslaus com. fil. Creslai 761, 983.
Nicolaus iudex Brestens. 1844.
Zyra pater Dobeslai 1271.

Kościelec p. m. Koszyce (Krak.) 1354.
Kościelsko p. m. Uniejów (Sier.) 1354.
Kościelna wieś p. m. Kalisz.
 Michaël de, famulus Lorisłai praepositi 1506.
 Martinus de, fil. Bartkonis 1506.
Scult. Hanco 1281.
 Michaël 1506.
Monaster. s. Laurentii (Ordin. s. Benedicti) 35, 106, 589, 160, 263, 416, 1414.
 Homines, libertates, iudicia 712.
Praepositi
 Clemens 835.
 Czeslaus 139.
 Iohannes 712, 1070, 1281.
 Lorislaus? 1506.
 Mathias 413.
 Petrus 214.
 Sdislavus 139.
Kościelskie p. m. Krobia 910.
Kościerzyn (Küstrin) m. 1518.
 Terra 2055, 372, 422.
Kościerzyna m. (Pom.) 2035.
Pleban. Iohannes 1156.
Kościeszka Nicolaus, subiudex Warsoviens. 1300.
Kościeszki p. m. Strzelno (Kuj.) 1628.
Hered. Goslaus, Vislaus, Woyslaus, Myeyco 442.
Kościół *sive* Ecclesia et forum s. Nicolai, villa in oppidum Łądek erecta, 10, 80, 393.
Koscielisko os. zn. p. m. Czersk (Maz.) 1301, 1602.
Kosieczyn p. m. Babimost 1138.
Kosilke Niczko, scabin. Poznan., 1772.
Kosin p. m. Łęczycza 581, 1589.
Kosiny p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
Kosowo p. m. Gostyń (Maz.) 368, 719.
Scult. Ulricus 974.
Kosowo p. m. Powidz.
Scult. Nicolaus Bleser 1525.
Kosowo? villa monast. Mogilno 3.
Kosowo? p. m. Skierniewice (Maz.) 1404.
Kosowo p. m. Świecie 1322.
Kostomlat (Kostenbluth) m. (Szl.) 31.

Kostrzyczki Preczko, civ. Poznan. 1986.
Kostrzyn m. 104, 783.
 Preczko de, cons. Poznaniens. 1772, 1986.
 Petrus Preczkonis de, civ. Poznaniens. 2072.
Plebani Myrostius 357.
 Petrus 603.
Scult. Hermannus 296.
 Provincia 29.
Castellani
 Czestko 1311, 1317.
 Gamlet 1753.
Kostrzyna p. m. Częstochowa.
Pleban. Wilhelmus canon. Rudensis 878.
Koszanów p. m. Śmigiel.
Hered. Andreas castellan. Poznan., summus capitan. Poloniae 1199.
 Bogufalus fil. quond. comit. Dirsicrayi 840.
 Franczko et Ubyslaus fres. 1313.
 Ianussius 1443.
 Michaël com., castellan. de Kwieciszewo, 941, 955.
 Michaël fr. Derskonis hered. de Graboszewo et Andreae hered. de Czacz 2047, 1410, 1413.
Koszanów p. m. Lubraniec (Kuj.) 228.
Koszuły p. m. Kurnik 104.
 Symon de, 2000.
Koszuły p. m. Słupca 1053.
 Iacobus marit. Elizabeth, molendinator de, 1906.
Scult. Cristianus molendinator, pat. Wilhelmi et Theodrici 747, 831.
Hered. Boguzsa pat. Gerwardi et Grismisłai 313.
 Gerwardus com., fil. Bogusae 747, 776, 839.
 Hector pat. Boguschae et Mathiae 850.
Koszyce (Kaschau) m. (Ungar.) 1765, 1766.
Kotbus m. (Luz.)
 Iohannes v. 1518.
Koth Ianussius fr. Petri 1723, 1871. —
 Mathias her. de Dębno (p. m. Nowemiasto) 1976.

- Kothowicz** Petrus et Ianussius fres. 1722.
Kothwitz Ulricus de, 1048. — Wiache her. in Padłagóra p. m. Cylichowa 1874. — Withco 1947.
Kotłów p. m. Mixtađ 1354, 1432.
Kotomierz p. m. Koronowo (Kuj.) Conradus de, 1240.
Kotowo os. zn. p. m. Zaniemyśl 128, 194, 225, 342, 351, 362, 408.
Kotowo p. m. Grodzisk.
Hered. Iohannes, Paulus, Petrus 1539.
Kotunia p. m. Słupca 630, 757, 1029.
Scult. Paczoldus fil. b. m. Conradi 2042.
Her. Gervardus com. 696.
Kotwasice p. m. Turek 1965.
Kowal m. (Kuj.) 1371.
Castellan. Przibislaus 1046, 1086.
Commendator 1192, 1193.
Kowale p. m. Miechów (Krak.)
Her. Zavissius 1310.
Kowale pańskie p. m. Turek (Sier.) 562.
 Symeon de, 1313.
Kowale księżę p. m. Turek (Sier.) 1323, 1354.
Kowalewo p. m. Grodzisk 868.
Kowalewo p. m. Łądek 27, 80, 393, 476, 636, 1042.
Kowalewo p. m. Margonin 1522.
Kowalewo p. m. Rogowo 1563.
Kowalewo (Schönsee) m. (Prus.)
 Heynko de, cuius socer Nicolaus Lythwin, 1343.
Commendator Gereon 1290.
Kowalskie p. m. Pobiedziska.
 Andreas de, canon. Poznan. 1362.
Hered. Boguphalus, Petreo, Prandota et Simeon 1196.
Kowanówko p. m. Oborniki 1347.
Kowanowo p. m. Oborniki 364, 1347.
Kownaty os. zn. p. w. Opatówko, m. Września, 1979.
Koyen Hermannus de, 974.
Kozarzew p. m. Kazimierz 405.
Her. Laskarius 1906, 2006.
Koziegłowy p. m. Poznań 754.
 Slawantha de, pat. Stanislai sculteti de Mychowo (p. m. Poznań) 1972.
Scult. Heyna Conradi 1543.
Koziegłowy m. (Krak.) 1876.
 Cristinus de, castellan. de Sącz, 1875, 1887, 1916.
Kozielec p. m. Świecie (Pom.) 659, 1343, 1633.
Kozielsko p. m. Janówiec.
 Zbiludus de, 334; pater Zbiluti et Drogomiri 367.
 Sandivogius de, pat. Nicolai 1867.
Koźle m. (Szl.) 586.
Koźłów p. m. Gniezno 1803.
Koźłów biskupi (i szlachecki) p. m. Sochaczew (Maz.) 765, 1038, 1404, 1900.
Scult. Stanislaus fil. Martini de Rozłazłowo (p. m. Sochaczew) 1614.
Koźłowe błoto paludes inter Łońsk et Wysskidno (Maz.) 1202.
Koźłowice p. m. Wyskitki (Maz.) 1781.
Koźłowo p. m. Opalenica 368, 719, 1009.
 Iesko de, fil. Sulconis, 994, 1079, 1081.
 Michaël et Iohannes de, fil. quondam Alberti, 1534.
Koźłowo p. m. Trzemeszno.
Scult. Chwalimirus 1639.
Her. Ianussius 1742, 1759, 1877.
Koźmin m. 667, 1188, 1298.
Cives 998.
Koźmin p. m. Babimost 142, 294, 1138.
Koźmin p. m. Brudzewo 136, 304, 618, 655, 656.
Koźmin p. m. Starygród (Pom.) 899, 1093, 1094, 1158.
Koźminek m.
 Forum, teloneum 1618.
Her. Barthussius de Wezenburg 1618.
Koźuchów (Freistadt) m. (Szl.) 952, 1099.
Pleban. Peregrinus 1964.
Cives 936.
Consules Cristanus iuvenis, magist. civium, Trutwinus, Gotfridus de Weichau, 936.
Iudex hereditar. Siffridus 936.
Koźuchów p. m. Wyśmierzyce (Sand.)
 Nicolaus de, praeposit. Gnezn., 1352, 1715.
Kożuszkowo p. m. Wilczyn 1339.
Krąbkowo p. m. Września 1293.

Kraczek Nicolaus her. de Gory (p. m. Kleczew) 1996.
Kraemersborn p. m. Krośno (Lubus.) 916.
Krajewice p. m. Śrem.
 Iaszko de, 1928.
 Margaretha relicta Iaszkonis de, 1977, 1978.
Krajewo os. zn. p. m. Kleck 330.
Krajkowo p. m. Mosina.
 Pasek de, vexillifer Poznan., 1923.
Krajna, Ziemia pomiędzy rz. Chuda, Kamionka, Plitwica i Noteć 570.
Kraków m. 2, 7.
 Ecclesiae 1862.
 Eccles. s. Andreae?
Canonic. Gerardus 244.
 Eccles. ad s. Annam 1836.
 Eccles. (cathedralis) ad s. Wenceslaum 645, 1652, 1725, 1836. —
 Oblationes in eccl. maiori 1652.
 Eccles. ad s. Florianum 1862.
Decan. Lupus 823.
Praepositi 649.
 Adam 122.
 Andreas 123.
 Bodzantha 1800.
 Eccl. ad b. Virginem Mariam 1836.
 Eccl. ad s. Martinum 1130.
 Eccles. s. Michaëlis.
Praeposit. Segneus vicecancell. reg. Kazimiri 1130, 1154.
 Eccl. ad s. Nicolaum 1862.
 Eccl. Omnium Sanctorum 1836.
 Eccles. ad s. Stephanum 1836.
Pleban. Nicolaus officialis 1192.
 Monasterium monial. Ord. Minorum (s. Clarae) 1025.
 Monast. Fr. Praedicatorum 1088.
Fres. Mathias et Blasco 1193.
Subprior Clemens 1193.
 Sal magnus 11, 560. — Salis suppa 647, 651, 692.
 Via mercatoria 1901.
Cives Mag. Andreas 136, 593.
 Gerardus et Henricus Borus 649.
 Iacobus dictus Poznaniensis 580.
 Ludovicus 2020.

Nicolaus et Iacobus lapicidae 2010
 Stephanus Gallicus 1688.
 Iudaeus Lewco 1904, 1919.
 Presbyteri et notarii publici 1836.
 Colloquium generale 1486, 1495, 158
 Iudicia 1382.
 Dioecesis 1192, 1836, 1862, 1933.
 Visitatio 1195.
 Ecclesia 652. — Iura specialia 123.
 Statuta frivola 1195.
 Capitulum 1652, 1659, 1725.
 Episcopatus 6.
Archidiaconi 93, 94, 107.
 A. 106.
 Iaroslau Bogorja 1118, 1151, 1192
 1197, 1198.
 Nicolaus canon. Gnezn. 1392, 1398
 1399.
 Pacoslaus cancell. Polon. et Krakowa
 805.
 Mag. Stephanus 2056.
 Zavissius vicecancell. Elizabethis ser
 regin. Ung. et Pol. 1669.
Cancellar. Franciscus 989, 1010.
Canonici
 Albertus Cristini 1688.
 G. 106.
 Iohannes cancellar. Kujaviae 104
 3.
 Nicolaus Scronow, collector c
 Apost. 1799.
 Petrus dictus Miles, vicecancell. ca-
 riae, 1043, 1045, 1056, 1058.
 Slavus 93, 94, 99.
 Spitko thesaurar. Iacobi archi
 Gneznen. 727.
 Stanislaus de Skrzynno (Sand.) 1
 Thomco familiaris regis Kazimiri
 1401.
 Zavissa 1579.
Cantor Radolfus 122, 123.
Decani
 Albertus 647.
 Bodzanta 1199, 1364.
 Dobrogostius cantor Gnezn., tam
 episcop. Poznan. 1784, 1821.
 Mag. Iacobus 2056.
 Ianussius 1359.

Iohannes canon. Gnezn. 1374.
 Iohannes cancell. Cracov. 2050, 1607,
 1683. — Electus Gnezn. 1701.
 Sbisco 1312. (Zbigneus) 1329.
 V. 106.

Episcopi

Bodzatha 1310, 1339, 1349, 1350,
 1364.
 Davger? 7.
 Florianus 1613.
 Fulco 587, 23, 2020.
 Gedko 34, 2020.
 Iohannes 809, 1191, 1193, 1195,
 1804.
 Ivo 106, 108, 109, 110, 122, 123.
 Lupus 34.
 Nankerus 1038, 1051, 1056, 1057,
 1061.
 Paulus 429, 560, 651, 652.
 Petrus 1966.
 Prandota de Białaczów 244, 274, 438.
 Vincentius 66, 588.
 Vislaus 143, 175, 221.

Praepositi

Bertrandus b. m. Bertrandi 1591.
 Boguphalus 66, 81, 110.
 Dobrogostius decret. doctor, cancell.
 ducis Mazov. Semoviti 1601, 1613.
 Florianus cancell. Lanciciens. 1328.
 Sbigneus cancell. reg. Wladislai et
 Kazimiri 1095, 1125, 1130, 1210.

Scolastici

Arnaldus de Caucina 1329, 1613.
 B. 106.
 Gregorius 226.
 Petrus Miles 1088.

Picarii perpetui eccles. maioris 1652,
 1659, 1725, 1836.

Paulus de Korczyn 1470.

Ducatus 2036.

Terra 1354, 1940.

Agazo Stephanus 229.

Camerarius Ymramus 1118.

Cancellarii

Albertus Iohannis, canon. Gneznens.
 1344.
 Fulco 394.

Ianussius decret. doctor 1372, 1409,
 1412, 1414, 1591, 1596, 1627.

Iohannes 1354, 1382, 2050.

Iohannes 1508, 1545, 1683.

Pacoslaus archidiacon. Cracov. 802,
 805.

Paulus canon. Cracov. 407.

Procopius 647.

Sbigneus praeposit. Cracov. 1095,
 1119, 1125, 1130, 1210, 1310.

Wenceslaus magist. 468.

Capitaneus Sandivogius, palatin. Kalis.
 et capitan. de Nakło, 1777, 1778,
 1780, 1790, 1791, 1793, 1802,
 1825, 1826.

Castellani

Adam 394.

Clemens 214, 223, 244.

Dobeslaus 1790, 1791, 1793, 1804,
 1825, 1826, 1910.

Ianusius 560.

Iohannes Iura 1354, 1369, 1382,
 2050, 1412, 1486, 1488, 1493,
 1583, 1594, 1662.

Navogius 1088, 1115.

Nicolaus 1251.

Pacoslaus 175.

Spiczymirus 1119, 1125, 1129, 1135,
 1203, 1210, 1299.

Varso 611.

Zegota 580, 648, 651, 652, 657,
 658, 664.

Dapiferi

Andreas 1125.

Iacussius de Młyny (p. m. Pinczów?)
 1910.

Semyanus 648.

Duces

Boleslaus fil. Lestconis 122, 175,
 2027, 394, 400, 407, 438, 611,
 612, 468.

Boleslaus patruus Wladislai ducis Sy-
 radiae, 580, 660.

Conradus fil. Kazimiri, pat. Boleslai
 ducis Mazov., Kazimiri duc. Cuia-
 viae et Semoviti 229, 234.

Henricus fil. Boleslai 186.

Lestco fil. Kazimiri 66, 68, 70, 85,
114, 122, 543, 560.

Wladislaus fil. Kazimiri 906, 919,
979, 982, 999, 1010, 1013.

Ducissae

Grzymislava 2027.

Kunegunda 400.

Salomea, Ordin. s. Clarae in Zawichost, 394.

Gladiator Boguslaus 175.

Iudices

Drogossius 1905, 1988. — Drogomirus 1966.

Iacobus fil. Pacoslai 407.

Iohannes 1210.

Miroslaus 611.

Mrocota? 175.

Nicolaus Pusch 1486, 1488, 1495,
1559, 1583.

Reclaus 175.

Warcislaus 651, 652.

Marsalci

Demetrius 1937.

Pelca 1401.

Predborius 1825.

Palatini

Andreas 1545.

Clemens 2027.

Dobeslaus 1493, 1594, 1661, 1662,
1664, 1666, 1671.

Imramus 1210, 1273, 1310, 1354,
1382, 1392, 1409.

Marcus 122, 123.

Mstigneus 1203.

Nicolaus 2020.

Nicolaus 647, 648, 651, 652.

Nicolaus Bogorja 1118, 1119, 1129,
1135, 1155, 1392.

Petrus 611, 580.

Petrus 1607.

Spitko 1088.

Spitko de Melstin 1804, 1840, 1875,
1916, 1936, 1937, 1966.

Sulco 394.

Theodorus 175.

Zegotha 536.

Pincernae

Ioad 175.

Pelka 1024.

Slava 2027.

Zegota 611, 648.

Procuratores

Bodzatha 2050, 1559.

Iohannes palatin. Lancic. 182

Reges

Kazimirus 1644.

Wladislaus 1021, 1097.

Subagazones

Dalebor 175.

Iasco 1204.

Pelka 1328.

Subcamerarii

Andreas 1310, 1354, 1382,
1495, 1583.

Crivosand 1125, 1129, 1135,

Iohannes fil. Andreae 1392,
1594.

Laurentius 407.

Nicolaus 1115.

Sasin 2027.

Tomco 1985.

Vitgo 175.

Woyslaus 560.

Subcancellarii

Iohannes 919.

Zbigneus 984, 999.

Subdapiferi

Niczco Pusch 1412.

Nicolaus 1451.

Otto 175.

Petrus Saffronecz 1825.

Predborius 1642.

Subiudices

Andreas 1382, 1486, 1495,
1583, 1620.

Dobeslaus 1966.

Gotfalcus 175.

Subpincernae

Miscigneus 1118.

Shbinog 175.

Thomco, capitán. M. Polon.,
1887, 1888, 1937, 1985,

- 1993, 1994, 1996, 1998, 1999,
2000, 2002, 2006, 2009, 2012,
2018.
- Thesaurarii**
Albertus 1130.
Dobeslaus 560.
Florianus 175, 648.
Gallus 175.
- Tribuni**
Iohannes 651, 652.
Petrus dictus Neorza, 1257, 1310,
1328, 1354, 1380, 2050, 1412.
- Venatores**
Andreas 1135.
Bogumillus 175.
Iakob 175.
Msezugius 1369, 1495.
Petrus 1125, 1130.
- Vexilliferi**
Bogusław 175.
Iacussius de Niedźwiedź 1876.
Szegotha 1919.
- Wlków p. m. Warta (Sier.) 35.**
**Wlkowityce (Cracoszrz) os. zn. p. m. Łe-
kno 505, 1430.**
**Włp p. m. Nowy Kalisz (Kalies, N. M.)
297.**
Włmsk p. m. Konin 298.
**Włmsko nowe p. m. Babimost 972, 994,
1004, 1018, 1063, 1137, 1837, 1874.**
Pleban. Gerhardus 947.
**Włmsko stare p. m. Babimost 1018, 1063,
1079, 1081, 1450.**
Włpiowo p. m. Koronowo 1049.
Włsków p. m. Opatów (Sand.) 1088.
**Włsów p. m. Jędrzejów (Krak.)
Sbigneus de, 1392.**
**Włszków p. m. Opoczno (Sand.)
Warcislaus de, 1898.**
**Włszyce p. m. Strzelno (Kuj.)
Zbroslaus de, 1366.**
Stephanus de, 1455, 1628.
Włcwicz Iohannes de, 952.
Włpa p. m. Miechów (Krak.) 34, 2020.
Włpecin p. m. Łęczycza 1471.
Włrowo p. m. Środa 368, 465, 1109.
Pleban. Pribigneus 1231.
- Hered. Cristanus pat. Iacobi canonici
Poznan. et Alberti 356, 359.**
**Iohannes, Iacobus et Nicolaus, filii
b. m. Iacobi praepositi Poznan.
578, 583.**
**Kręsce p. m. Skierniewice (Maz.) 1404,
1697.**
Kręsko p. m. Babimost.
Hered. Bencza de Nobliżyce 1137, 1138.
Theodricus fil. quond. Symonis 710.
Kretków p. m. Żerków.
Miczko de, 1804.
Kręzoły p. m. Ryczywół 546.
Krintsch p. m. Środa (Neumark, Szl.) 598.
**Kristanus Nicolaus, pat. Petri et Iacobi,
1772.**
Krobia m. 607, 910, 1295.
Castrum 513.
**Barthossius de, scult. de Brzezic (p. m.
Gostyń) 1170.**
Sulco com. de, 913.
**Hered. Thomca custos Poznan., Thomas
subcamerar. ducissae et Boguslaus
pleban. in Witomyśl, filii b. m.
Unenthae, 720.**
- Castellani**
Sandivogius 371.
**Stephanus her. de Irka (p. m. Ko-
ścian), fil. quond. comit. Scedrici ca-
stellani de Krzywini, 513, 514, 549.**
Krobiewo (Crobewo) os. zn. p. m. Koło 136.
**Królewice p. m. Wiślica (Sand.) 7, 1354,
1400.**
Królikowo p. m. Kcyń.
Boguphalus de, 857, 1022.
Henricus de, 373.
Królikowo p. m. Rychwał.
Scult. Clemens 1769.
Hered. Laurentius Symonis 1022.
**Laurentius pat. Laurentii dicti Za-
ręba 1124.**
Laurentius castellan. Landensis 1478.
Nicolaus castellan. Gnezn. 1942.
Zarambca fil. Laurentii 1146.
Kromnow p. m. Czerwińsk (Maz.) 3.
**Kromnov Nicolaus de Jezierzyce (p. m. Ko-
ścian) 2000.**

Kromolice p. m. Kurnik 500.
Kron (Cron)? p. m. Lagów 294.
Kroschil Iohannes, scult. de Cieśle (p. m. Pyzdry) 877.
Kroslinus Iohannes 933.
Krośno p. m. Mosina 146, 231, 689, 848.
Her. Albertus fil. Nicolai palatini Kalis. 948, 974.
Krośno p. m. Wągrowiec 18, 590, 167, 1086.
Krośno (Krossen) m. (Szl.) 916, 1012, 1099.
Cives 155, 219, 220.
Rathmänn. Erich v. Lesnow 1801, 1806.
Fritz v. Lesnow 1801, 1806.
Mensura 212, 259.
Teloneum 121. — *Telonarii* 227.
Districtus 952.
Terra 645.
Castellani
Conradus 169.
Mol 893.
Krosnowa p. m. Jeżów (Maz.) 477, 1131.
Krotoszyn p. m. Barcin 505.
Krowica p. m. Staw.
Albertus de, 1175.
Krowikerz os. zn. p. m. Wągrowiec 856, 1091.
Krtusów p. m. Kalisz 1401.
Scult. Petrus ballistarius de Kalisz 844.
Hered. Vitus fil. Starcini, pat. Starcini, 844.
Wlosto Starczinowicz 1391.
Krubin p. m. Osmolin (Maz.) 765, 766.
Kruczino os. zn. p. m. Dolsk.
Hered. Bartholomaeus et Nicolaus, filii Manczonis, 730, 731.
Krupocin p. m. Świecie (Pom.) 455.
Kruse Nicolaus, rector eccl. b. Mariae Magdal. Poznaniae 2003.
Kruszwica m. (Kuj.) 32, 229, 608, 1709.
Castrum (Zagople) 1536. — *Iurisdictio castri* 708.
Iudicia regalia 1366, 1455.
Ecclesia 437, 608, 609, 610, 442, 1316, 2013. — *Eccles. privilegia* 608, 609, 610.
Episcopatus 6.

Archidiaconi

Bodzatha, tum episc. Cracov.,
 Iohannes de Trląg (p. m. P. canon. Gnezn. 1768, 1814, 1863, 1953.
 Liphardus 604, 428, 608, 609 450.
 Petrus 638.
 Stanislaus 798.
 Theodricus 966.

Canonici

Albertus mag. 84, 608.
 Bogdanus 84.
 Iacobus 428, 614. — Iohannes Iasco 428. — Iohannes 608, hannes 608.
 Martinus 84. — Mathias 211. — chaël 608.
 Nicolaus 84.
 Panzlaus 781, 782. — Petrus d. 1851.
 Sangnewus 1546. — Stephanu
 Walterus 33. — Venceslaus 6

Cantores

Albertus 608, 609, 614, 446.
 Lodvigus 975.
 Traianus 1158.

Custodes

Iohannes 975.
 Lodvigus 781, 782.
 Sandcho 1158.
 Valterus 84.
 Wenceslaus 446.

Decani

Albertus 798.
 Goslaus 608, 446.
 Panceslaus 966.
 Rodgerus 604.
 Stanislaus 975, 997.

Praepositi

2013.
 Albertus 1834.
 Iaroslaus 1158.
 Iohannes 428, 608, 609, 446,
 Michaël 966, 975, 997.
 Stanislaus 919.
 Vitus 176.

Scolasticus Borislaus 1158.

- Castellania** 609, 614.
Territorium 997.
- Castellani**
 Andreas 836.
 Bezzado 444, 446.
 Bronisius 707.
 Dobeslaus 1397, 1433, 1455, 1463,
 1464, 1466, 1467, 1468, 1538,
 1605, 1606, 1635.
 Iohannes 1005.
 Lupus 125.
 Martinus 229.
 Petrus Magnus fil. Wscheborii, pala-
 tinus Kuiav., 33.
- Pincerna** Iulianus 825.
- Kruszyna** p. m. Wieluń.
 Sethegius de, 1174.
- Krutle** p. m. Wolsztyn 130, 131, 215,
 582.
- Kryte** (Krzite) os. zn. pomiędzy w. Ostrów
 i Siedlec p. m. Inowrocław 3, 33,
 796, 975.
- Krzakotowice** p. m. Krobica 930.
Her. Sobko 1561.
- Krzemieniewo** p. m. Gostyń 1993.
- Krzewowice** p. m. Racibórz (Szl.)
Burgravius Niczko Strus 1852.
- Krzepocin** p. m. Łęczyca 1354.
- Krzewiny** p. m. Poznań 117, 718, 1943.
 Nicolaus de, canon. Poznan. 1741.
Hered. Ianussius 1511.
 Woytko civis Poznan., cuius cons.
 Nela et filii Nicolaus et Petrus
 1986.
- Krzeńce** p. m. Środa.
 Petrus de, canon. Poznan, cancellar.
 Polon., 1972.
- Krzelewo** p. m. Widawa (Sier.) 1354.
- Krzyszewice** p. m. Pniewy 1619.
- Krzewo** p. m. Dąbie (Łęcz.) 136, 304, 618,
 655, 656.
- Krzyśko** p. m. Wschowa 19, 719.
 Przybislaus de, canon. Poznan. 1972.
- Krzykosy** p. m. Dąbie (Łęcz.) 1354.
- Krzywogóra** p. m. Miłosław 1931.
- Krzywanice** p. m. Pajęczno (Sier.) 586.
- Krziviber?** p. m. Rynarzew 1165.
- Krzywin** m. 205, 719, 860, 1720.
 Castrum 477.
 Molendina 1720, 1748, 1860, 1861.
 Advocatia 1305, 1694, 1720.
Advocati Nicolaus 1720.
 Iaffroszca (advocatissa) 1748.
- Cives** Hansco 506.
 Nicolaus sartor, Stanco et Ianussius
 dictus Milobrath 1305.
- Magister civium** Woyslaus 1305.
- Plebani** Heynczko 1720.
 Hermanus 506.
 Iacobus, notar. publ., 1131, 1914.
- Proconsul** Woyslaus 506.
- Sculti.** Iohannes et Petrus, fres. ute-
 rini, 1305.
- Desolatio** 1805.
- Forum annuale** 441. — **For. civitatis**
 1317.
- Libertates** 353, 399, 441.
- Proelium** 477.
- Teloneum, thabernae, ius forense** 368.
- Districtus** 908, 952.
- Castellani**
 Ianussius 1648.
 Iazko Wiscota 1268, 1317, 1477,
 1561, 1599.
 Philippus de Miłosław 1722, 1723,
 1807, 1871.
 Scedricus 235, 342, 378, 413, 611,
 612, 467, 2030, 469, 474, 479,
 513.
- Krzywosądowe** p. m. Kalisz 35.
Scult. Nicolaus 1506.
- Krzywosiądz** p. m. Radziejów (Kuj.) 1466.
- Krzyżanowo** p. m. Kutno (Łęcz.)
Her. Franco subiudex Łęcz. 1733.
- Książ** m. 160, 770.
 Districtus 1636.
- Castellani**
 Benjamin 1564, 1807.
 Borislaus 745.
 Ceslaus 573.
 Voyzlaus 451.
- Książ** p. m. Strzelno (Kuj.) 84.

Książno p. m. Miłosław 1354.
 Księginki p. m. Dolsk 66, 137.
 Księginki p. m. Śmigiel.
 Bogussius de, 940.
 Księży młyn, młyn nad rz. Welna p. m.
 Gniezno, 1257, 1616.
 Kszelmcza os. zn. p. m. Łekno 1814.
 Kubaczyn p. m. Grodzisk 1069.
 Kuchary p. m. Kalisz 35, 2050.
 Swantomirus de, 622.
 Kuchary kościelne p. m. Rychwał 393.
 Kuchary borowe p. m. Rychwał.
 Her. Wenczslaus thesaurar. Kalis. 1608.
 Kuchary? (Sand.)
 Pelka de, iudex Sandomir., 1733.
 Kuczyn p. m. Brześć Kujawski.
 Iohannes dom. de, 836.
 Kuderfer Hermannus, summus hospitala-
 rius Ordin. Theut., 1262, 1290.
 Kuiascez Mathias, iudex de Tczew 1156.
 Kujawy.
 Ecclesia *confer.* Włocławek.
 Ducatus 125.
 Terra 7, 609, 444, 482, 1121, 1192,
 1193, 1286, 1354, 1397, 1709. —
 Terrae obsidium per Boleslaum du-
 cem Mai. Poloniae 444, 446, 450; —
 per Mesconem ducem M. P. 125.
 Limites 1290.
 Agazo Falco 627.
 Cancellarii
 Dytko 1532.
 Fulco 707, 708.
 Hermanus 1354, 1380.
 Iaroslaus 1119.
 Iohannes 748, 749, 753, 758, 761.
 Iohannes canon. Krakoviens. 1043.
 Mauritius 796.
 Rafaël cancell. cur. Zemomislii ducis
 Kuiaw. 608.
 Capitanei
 Bronissius 979.
 Petrus Malocha 1798.
 Predborius 1271, 1280, 1372, 1378,
 2050, 1386, 1455, 1466, 1467,
 1538.

Duces

Boleslaus fil. Conradi 125, 5
 Conradus fil. Kazimiri 52, 7
 593.
 Kazimirus fil. Conradi 134, 2
 228, 234, 597, 273, 298,
 Kazimirus fil. Kazimiri 61
 581, 623, 627.
 Kazimirus fil. Zemomislii 83
 Kazimirus fil. Wladislai 979
 Lestco fil. Zemomislii 836.
 Premisl fil. Zemomislii 796, 8
 897, 898.
 Wladislaus fil. Kazimiri 70
 1369.
 Zemomislaus fil. Kazimiri 4
 609, 610.
 Zemovitus fil. Conradi 593.
 Zemovitus fil. Kazimiri 482.
Ducissa Eufrosina, relicta du
 miri, 688.

Iudices

Andreas (de Inowrocław) 44
 Barthosius (de Inowrocław) 8
 Hector (de Brześć) 1538, 160
 Iohannes (de Brześć) 1263.
 Mathias (de Brześć) 623, 7
 796, 807, 810, 815.
 Meinfridus 125.
 Nassegneus (de Brześć) 103
 Polubon (de Brześć) 983.
 Stanislaus Kyvala de Ostró
 Pakość) 1366, 1370, 137
 1427, 1447, 1455, 1463.
 Virchoslaus (curiae de Brze

Palatini

Albertus (Vochech, Voitech
 Kościelec et Pakość 1055
 1202, 1213, 1369, 1371
 1400, 1416, 1427, 1463
 1593, 1605, 1606, 1653
Vide Brześć, Palatini.
 Bogusa (de Brześć) 298, 30
 Bronissius (de Inowrocław) 7
 810, 814, 815.
 Creslaus 140.
 Christinus 125, 211.

- Cristinus (de Brześć) 707.
 Heinricus 125.
 Ianussius 211.
 Mathias (de Inowrocław) 608, 614, 444, 446, 450.
 Mico (Nico) (de Brześć) 965, 979.
 Petrus Magnus fil. Wszeborii, castellanus de Kruszwica 33.
 Stanislaus (de Brześć) 919.
Pincerna Wlodimirus 1798.
Subagazones
 Iohannes Rogatka 1484.
 Lancomirus 228.
 Myclonus 627.
 Venceslaus 428.
Subcamerarii
 Hebda (de Brześć) 708.
 Troianus (de Inowrocław) 614.
 Troyanus (de Brześć) 1538.
 Woneslaus (Woyslaus) 807, 810.
Subdapifer Iacobus 627.
Subiudices
 Iacobus 707.
 Lasch 228.
 Naslaus 211.
 Nicolaus 444.
 Pribislaus (de Inowrocław) 836.
Subpincernae
 Brezdrewe 228.
 Gregorius 623, 627, 796.
Subthesaurarius Domavsko 211.
Thesaurarii
 Albertus 444, 623, 627, 708.
 Gerardus 228.
 Iesco 1798.
 Myroslaus 140, 211.
 Petrus 608.
Venator Ian Scuyanca 597.
Vicecancellarius Rudgerus dom. 769.
Wladarius Andreas 810.
Kukaty p. m. Grojec (Maz.) 1602.
Kukel Iohannes, mercator de Ungaria, 1758.
Kula Arnoldus 318.
Kulig p. m. Koźminck 81.
Kulin p. m. Włocławek 1354.
Kunczendorf? Iohannes de, notar. public., 1367.
 Merten v., Ritter, 1518.
 Petrus de, canon. de Wrocław, 1799.
Kunice p. m. Opatów (Sand.) 1088.
Kuning Ludolphus, magist. gener. domus Theut., 1220, 1221, 1222, 1234, 1235, 1236, 1346, 1356.
Kunowo p. m. Gostyń 1169.
 Molendinum 1651.
Kunowo p. m. Kwieciszewo.
 Her. Andreas 1553, 1568.
Kunowo p. m. Lobzenica 116, 118, 152, 156.
Kupienin p. m. Dąbie (Łęcz.) 211.
Kupne (Cupne) pole? pomiędzy w. Rogienice a Konieczno p. m. Oksza (Krak.) 1308.
Kurasek Iasko, scult. de Woszkowice, 1469.
Kurnik m.
 Hered. Nicolaus, cantor, tum cancellar. Poznan., decretor. doctor, canon. Gnezn., 1544, 1576, 1591, 1660, 1662, 1663, 1664, 1665, 1669.
 Wyszotha 1748, 1804, 1807.
Kuropeŋnyky os. zn. p. m. Kurnik.
 Przibislaus et Adam de, 1740.
 Her. Nicolaus 1503.
Kurów m. (Sand.)
 Nicolaus de, episcop. Poznan., 1986, 2000, 2003.
Kurowo p. m. Kalisz 81, 244, 277, 311.
Kurowo p. m. Grodzisk 780.
Kursdorf p. m. Wschowa 907.
Kursko p. m. Bledzew.
 Scult. Cunradus 892.
 Her. Iheroslavus com. 385, 387.
Kurzelów m. (Sand.) 1354, 1392, 1409, 1412, 1697.
 Pleban. Pirko 1486, 1495, 1583.
 Collegiata eccl. s. Mariae 1354, 1862, 1933.
 Archidiaconatus, canonici et clerus 1329.
 Archidiacon. Stanislaus 1329.
 Canonic. Bronislaus 1604.
 Decan. 1725.

- Praepositi* Bronislaus 1683, 1761, 1786.
 Pelka 1838.
 Petrus Włoszczowsky 1822.
 Pirko 1495.
Kurzeszyn p. m. Rawa (Maz.)
 Florianus de, venator magnus Mazov. 1131.
Kurzwerowicz Hanco, magister civium in Kalisz, 1298.
Kuspenaw (Kauzen) p. m. Góra (Szl.) 932.
Kuszewo p. m. Śmigiel 368, 719.
Kuszkowo p. m. Krzywín 368, 719.
Kusznów p. m. Sieradz.
Her. Stanislaus, fr. Lucae subpincernae Sirad. 1641.
Kutno m. (Kuj.)
Rector eccl. Michaël 836.
Kwarczan p. m. Neu-Damm (N. M.) 141, 516, 679, 1448.
 Curia Ordin. Templarior., tum s. Iohann. Ieros. 1248.
Commendator Iordin v. Vrekleve (Ordin. s. Iohann. Ier.) 1448.
Fres. Militiae Templi Iohannes, Tyderus, Bruno, Albertus, Henricus, Lambertus 294.
Prior Stephan v. Clebow 1448.
Kwaskowo? villa monasterii Łąd 10, 393.
Kwiatkowo p. m. Brudzewo 136, 304, 618, 655, 656, 666, 1039, 1045.
 Iohannes de, 1272.
Kwieciszewo m. 3, 11, 15, 708, 1064, 1065, 1192, 1354, 1410, 1413, 1445, 1820.
 Molendina 84, 955, 1387, 1388, 1399, 1400, 1536, 1682, 1820.
Plebani Iohannes 1390.
 Petrus Chalasta 1775, 1786.
Advocati
 Ianco her. de Sypniewo (p. m. Margonin) 1775.
 Nicolaus 1066.
 Census archiepi. Gneznens. 1387. —
 Decimatio advocatiae 1775.
 Erectio in oppid. 1210.
 Forum 12.
Castellanus Michaël de Koszanowo (p. m. Śmigiel) 941, 955.
- Kwilina** p. m. Oksza (Krak.) 221.
Kwilitz p. m. Głogowa (Szl.)
Scult. Iacobus 1004.
Knackendorf p. m. Tuczno 1284.
Kynstel Ianussius 570.
Kywala Iohannes, decanus de Włocław 1436.
 Iohannes praepositus de Stary Gos 1805.
 Stanislaus iudex Kuiav. 1370. *Vide* jawy, *Iudices*.
- Łabiszyn** m. 1364, 1466, 1610.
Hered. Desiderius com. 258.
 Luderius 943.
 Mathias 1969.
Lachmirowice p. m. Kruszwica (Kuj.)
Her. Lanchomirus com., cuius uxor broslava, 442.
Łachowo p. m. Koronowo 1240, 1290, 1605, 1606.
Lachowo p. m. Szubin 238.
Łacko p. m. Koronowo 618, 656, 1406, 1605.
 Ł. Małe 655, 1606.
 Ł. Wielkie 655, 1606.
Pleban. Nicolaus 1376, 1393.
Scult. Clemens 1393.
Her. Hector 1372, 1376, 1393.
- Lacus, paludes, stagna.**
 L. Andreae p. w. Hundskopf, m. Czaplinek, 297.
 Bale p. w. Wenecya, m. Gąsawa, 1959.
 Bezdeze p. w. Chotel, m. Izbica, (Kuj.) 7, 1354.
 Belsko p. w. Kobylec, m. Wągrowiec, 69, 373, 856, 1086, 1091.
 Byelblotha p. w. Polszyn, m. Malborg (Pom.) 2035.
 Bielsko p. m. Gnieszno 736.
 Bielsko p. m. Wilczyn 1378.
 Bieżyn p. m. Krzywín 368.
 Birkhals p. w. Neu Wuhrow, m. Czaplinek, 297.

- B**łuzyn p. w. Bielsk, m. Wilczyn, 1378.
Bnin p. m. Bnin 1740.
Beuszekow (Böskow) p. m. Czaplinek 1457, 1458.
Bothscove? p. m. Santok 372.
Brdow p. m. Brdow (Kuj.) 7.
Bresno p. m. Kościerzyna (Pom.) 658.
Brizina p. m. Falkenberg (Pom.) 145.
Brniewo (Prenevo) p. w. Pawłowo, m. Czerniejewo, 238.
Broce (Bruce) p. m. Czaplinek 1457, 1458.
Brodnica p. m. Kościerzyna (Pom.) 740.
Brodno p. m. Kościerzyna (Pom.) 740.
Brudno p. m. Kościerzyna (Pom.) 740.
Brzeźno p. m. Starygród (Pom.) 658.
Bu berow p. m. Czaplinek 1457, 1458.
Bu lgenhagen p. m. Czaplinek 297.
Bu szkowo p. m. Koronowo 1202.
Bu szkowo p. w. Przemęt 390.
Bz uczina (Prössin See) p. m. Czaplinek 570.
Cartzke p. m. Choczno (Arnswalde) 145, 377.
Chebst? 658.
Chechol p. w. Owińska 1153.
Chocenicko p. m. Wągrowiec 87.
Chocle p. m. Kościerzyna (Pom.) 658.
Chomatowo p. m. Dobiegniewo (Woldenberg) 284.
Chotle p. w. Chotel, m. Izbica, (Kuj.) 7, 1354.
Chrammentschin (Persken See) p. w. Lubiatowo, m. Międzychód, 297.
L. Christianensis między w. Orzel i m. Frydland 297.
Cichowo p. m. Dolsk 73, 256, 368, 719.
Ciesielskie p. w. Cieśle, m. Buk, 1773.
Ciscablota p. w. Polszyn, m. Malborg, (Pom.) 2035.
Civoda p. m. Bledzew 953.
Colpino p. m. Gdańsk 670.
Cozelno p. w. Kiszewy, m. Skarszewy, (Pom.) 658.
Cranc w okolicy m. Skarszewy (Pom.) 658.
Craweiz p. m. Skwierzyna 961.
Crzinka p. m. Mosina 1385.
Cyrvone p. w. Kiszewy, m. Skarszewy, (Pom.) 658.
Czyste p. w. Ostrów, m. Strzelno, 1378.
Darnowo p. w. Komorniki, m. Kostrzyn, 500.
Dawgen (Dolgen See) p. m. Czaplinek 570.
Długe p. m. Starygród (Pom.) 658.
Długie (Hermsdorfer See) p. m. Dobiegniewo (Woldenberg) 284.
Długie p. m. Gniezno 736.
Długie między w. Byszewo i Skarbiewo, p. m. Koronowo, 1202.
Dominicz p. w. Domnice, m. Śmi-giel, 390.
Drawsk *seu* Drawiczka, z którego wypływa rz. Drawa, p. m. Czaplinek, 297, 570, 679, 1457.
Drebno p. w. Szelejewo, m. Gąsawa, 1751.
Drosce p. m. Starygród (Pom.) 658.
Durowo p. m. Wągrowiec 1796.
Dwecony (Wiecanowskie) p. w. Czaplinek, m. Żnin, 1604.
Garche p. m. Kościerzyna (Pom.) 740.
Gardna p. m. Słupsk (Pom.) 688.
Gąsawa p. m. Gąsawa 1353.
Giesen p. m. Frydland 297.
Glambok (Głębok) p. w. Dölitz, m. Choczno (Arnswalde), 145, 377.
Glasino p. w. Proczyska, m. Strzelno, 1378.
Głębocko p. w. Wiatrowo, m. Wągrowiec, 1105.
Głęboczek p. w. Dusznó, m. Trzemesznó, 1181, 1485.
Głęboczek p. w. Kalsko, m. Bledzew, 1891.
Głębok p. m. Bledzew 958, 978, 1891.

- Glyst pom. w. Popowo i m. Skwierzyna 958, 978.
- Gogolincz parvus p. m. Mrocz 833, 1050.
- Gogolino p. m. Krzywín 1928.
- Golse p. w. Komratowo, m. Gąsawa, 11.
- Gopło p. m. Kruszwica 442, 707, 997.
- Góra p. m. Pobiedziska 1997.
- Grosdense pom. w. Kalsko a Rokitno, p. m. Bledzew, 1891.
- Grossin See p. m. Falkenburg (N.M.) 297.
- Grylewiec p. w. Grylewo, m. Wągrowiec, 79.
- Grzybno p. w. Niestronno, m. Mogilno, 1827.
- Gzelkenbude p. m. Bledzew 953.
- Jedyne p. w. Sitno, m. Nakło, 833, 1050.
- Jelonek, nad którym m. Gniezno, 984, 1257.
- Jerzeń p. m. Pobiedziska 419.
- Izbiczo, z którego wypływa rz. Piła, na wschód od m. Czaplinek, 2025, 457.
- Kamieniec p. w. Kamieniec, m. Trzemeszno, 11, 1424. (Kamień 1920.)
- Karpicko p. w. Karpicko, m. Wolsztyn, 557.
- Karsno p. m. Kościerzyna (Pom.) 740.
- Karwes (duo) p. m. Frydland 967.
- Kelpino p. m. Kościerzyna (Pom.) 658.
- Kerstigemile p. m. Frydland 967.
- Kiełczewo p. m. Trzemeszno 1424.
- Kiełpin p. w. Wysokie Kiełpiny, m. Gdańsk, 670, 739, 2060, 2061.
- Kijewice p. w. Młyny, m. Strzelno, 1455.
- Kle p. w. Kiszewy, m. Skarszewy, (Pom.) 658.
- Klukem (Klücken) p. m. Choczno (Arnswalde) 145, 377.
- Kobitz magnus et K. parv. p. m. Frydland 297.
- Kocin p. m. Trzemeszno 1280.
- Kolno (Klöhn) pom. m. Dobiegniewo (Woldenberg) a m. Choczno (Arnswalde) 202.
- Kontopp pom. m. Człopa a m. Choczno (Arnswalde) 202.
- Kortenic p. m. Frydland 967.
- Kosino p. w. Charbielin, m. Śmigiel, 561, 719.
- Kramsko p. m. Babimost 1874.
- Kuchiny (Küchen See) p. m. Dobiegniewo (Woldenberg) 284.
- Kuczyno p. w. Unichowo, m. Włocławek, 1372, 1376.
- Kuves ambo p. m. Frydland 967.
- Kwiecko p. m. Lędyk 384, 1557.
- Łąka p. w. Polszyn, m. Malborg, (Pom.) 2035.
- Liepen p. w. Bulgarin, m. Czaplinek, 297.
- Likmich, z którego wypływa rz. Klica, p. m. Świebodzin, 1031.
- Liniewko p. m. Tczew (Pom.) 156.
- Linzina p. w. Falkenberg, m. Choczno (Arnswalde), 377.
- Lipe (Lieb See) p. m. Dobiegniewo (Woldenberg) 284.
- Lub See p. w. Neu Stüdnitz, m. Nowy Kalisz (Kalies), 297.
- Lubczesko (Lübtow See) p. m. Tuchno 147, 170.
- Lubiecko (Lunken See) p. w. Lubiatowo, m. Międzychód, 297.
- Lubiewo, parvus et magnus, (Lubow See) p. m. Drzeń 284.
- Lubin p. m. Trzemeszno 797.
- Lubizk (Lubow See) p. m. Czaplinek 570.
- Lubne p. m. Skarszewy (Pom.) 658.
- Lubowe p. w. Polszyn, m. Malborg (Pom.) 2035.
- Luchowo p. w. Przemęt 390.
- Machlin p. w. Machlin, m. Czaplinek, 297.
- Malge p. m. Stęszewo 1194.
- Malpin p. w. Malpin, m. Dolsk, 19.
- Martwca p. w. Marta, m. Człopa, 49.
- Melno p. m. Gniezno 736.
- Melno p. m. Pakość 1466.
- Mezegoze p. m. Bledzew 953.
- Młosino p. m. Skarszewy (Pom.) 658.

- M**oczydła p. w. Polszyn, m. Malborg, (Pom.) 2035.
- M**ościszki p. w. Mościszki, m. Dolsk, 256, 368.
- M**osina p. m. Żnin 1926.
- M**osznica p. w. Wenecya, m. Żnin, 1959.
- N**ankars p. m. Mroczka 826, 885.
- N**iedzięgiel p. w. Skorzęcin, m. Powidz, 1550, 1551, 1927.
- N**ieroczce p. m. Frydland 967.
- N**ierybne p. w. Petznich, m. Choczno (Arnsvalde), 377.
- O**biezier (Boviser See) pom. m. Dobiegniewo i m. Choczno 202.
- O**ćwieka p. w. Oćwieka, m. Trzemeszno, 1685.
- O**rchowo na południe m. Kęłowo, dziś Obra-See 944, 2070.
- O**sowo p. m. Mroczka 833, 1050.
- O**strów *alias* Lednica, na którego wyspie gród Ostrów 320.
- O**strowite p. w. Ostrowite, m. Trzemeszno, 176, 1645.
- O**stviz? (Ostovyz) w okolicy m. Santok 372.
- P**alczyn p. w. Pałczyn, m. Śrem, 1950.
- P**ątnowo p. w. Pątnowo, m. Konin, 846.
- P**eczник p. m. Czaplinek 1457.
- P**ezachne p. m. Złotów 116, 118.
- P**iesznica p. w. Piesznica w okol. m. Pucko (Pom.) 670, 739, 2060, 2061.
- P**iskorzdol? w okolicy m. Złotów 384, 1557.
- P**lawe (Plagow See) p. m. Czaplinek 297.
- P**lawno (Schlage See) p. m. Dobiegniewo (Woldenberg) 284.
- P**luskoczewo p. w. Psarskie, m. Śrem, 486.
- P**olszyn p. w. Polszyn, m. Malborg, (Pom.) 2035.
- P**otrongnath p. m. Dobiegniewo (Woldenberg) 284.
- P**owidz p. m. Powidz 1550, 1615.
- P**ozirzadlo (Lagow See?) w okol. m. Lagow (Lubus.) 2055.
- P**reslite p. m. Lagow (Lubus.) 2055.
- P**retche p. m. Przedecz (Kuj.) 7.
- P**rokolno (Klohn See) p. m. Choczno 202.
- P**rosiss p. w. Jerzykowo, m. Pobiedziska, 419.
- P**rusinech, duo, w okolicy m. Skarszewy (Pom.) 658.
- P**rzewłokno w okol. m. Skarszewy (Pom.) 658.
- P**rzewonowo p. w. Niesłusz, m. Konin, 1088.
- P**rzyborowo (Seborowo) p. w. Wrąbczynek, m. Zagurów, 1044, 1739.
- R**adichowo (Rädchen See) p. m. Sława (Szl.) 65.
- R**adun, nad którym m. Wałcz, 865.
- R**agav (p. m. Wolsztyn?) 968.
- R**ajkowy p. m. Kościerzyna (Pom.) 658.
- R**ogov p. m. Rogowo? 141.
- R**okitno (Regenthin?) p. m. Dobiegniewo (Woldenberg) 284.
- R**zeczyn p. w. Rzeczyn, m. Wronki, 489, 493.
- S**abel p. m. Śrem 1936.
- S**aben p. m. Dolsk 913.
- S**ambercho p. w. Polszyn, m. Malborg, (Pom.) 2035.
- S**ambirscho p. w. Polszyn, m. Malborg, (Pom.) 2035.
- S**amsieczno p. w. Samsieczno, m. Mroczka, 1050.
- S**ekelin p. w. Durowo, m. Wągrowiec, 69, 373, 856, 1086, 1091.
- S**chwarzensee, Kl., p. m. Czaplinek, 1458.
- S**czodre? w okolicy m. Złotów 384.
- S**czyrsza p. m. Śrem 486.
- S**ehebrucken (Seeken See) p. w. Alt Wuhrow, m. Czaplinek, 297.
- S**ikore?, tria, w okolicy m. Złotów 116.
- S**karbiewo, magnus et parvus, p. m. Koronowo 1202.
- S**krzynka p. w. Dzwonowo, m. Kiszkowo, 1269.

- Skrzynka p. m. Gąsawa 1926.
 Skrzynka p. w. Wenecya, m. Żnin, 1959.
 Sławice p. m. Łagów (Lubus.) 2055.
 Słupino, uterque, p. m. Kościerzyna (Pom.) 658.
 Smardin p. w. Dobropol, m. Bernstein, (N. M.) 145, 377.
 Somite parvus, (Klein Zamitten See) pom. m. Neu Wedell i Dobiegniewo (Woldenberg) 202.
 Sowina p. m. Choczno (Arnswalde) 145, 201, 377.
 Sowiniec p. w. Chomiąza, m. Gąsawa, 1357.
 Sthibino p. w. Cichowo, m. Dolsk, 841.
 Strupino p. m. Kościerzyna (Pom.) 658.
 Strykowo p. w. Strykowo, m. Buk, 789.
 Strzalcowo p. m. Łekno 1624.
 Stüdnitz See p. w. Orzeł, m. Frydland, 297.
 Stuke (Stütz See) p. w. Reppelin, m. Starygród (Pom.) 145, 377.
 Sukow p. m. Pr. Frydland (Pom.) 1286, 1290.
 Swenteyn p. m. Olsztynek (Hohenstein, Prus.) 1307.
 Sychowo p. w. Kopolica, m. Pobiedziska, 148.
 Szymanowo p. w. Szymanowo, m. Śrem, 486.
 Tuchno p. m. Sława (Szl.) 65.
 Trebina p. w. Trzebidza, m. Śmigiel, 719.
 Trebule (Treppel See) p. m. Fürstenberg (Lubus.) 2055.
 Wandrine (Wandern See) p. m. Sułecin (Lubus.) 2055.
 Varsime p. m. Kościerzyna (Pom.) 658.
 Warsna, magnus et parvus, p. w. Oliwa (Pom.) 670, 739, 2060, 2061.
 Verzanza p. m. Kościerzyna (Pom.) 658.
 Vevronite p. m. Kościerzyna (Pom.) 658.
- Wiele p. m. Mrocza 826, 885.
 Wielkie jezioro p. w. Wielkie, m. Poznań, 1143.
 Wilcze jezioro na południe m. Kębłowo 944.
 Virchuge p. m. Kościerzyna (Pom.) 658.
 Virke (Plage See) p. m. Choczno (Arnswalde) 377.
 Witenpole (Wittenpfuhl) p. m. Czaplonek 1458.
 Vizhadle p. m. Biała (Maz.) 1131.
 Wolgast p. m. Frydland 967.
 Volzen p. m. Wałcz 865.
 Wuckel See p. w. Wuckel, m. Falkenburg, 297.
 Würknick See p. w. Orzeł, m. Frydland, 297.
 Wusterwitz See p. m. Człopa 297.
 Wyskidnica p. w. Wyskidno, m. Koronowo, 1605.
 Zabien p. w. Twierdziewo, m. Bledzew, 958, 978, 1891.
 Zaborowo p. w. Wrąbczyn, m. Zagurów, 1044.
 Zadow p. w. Czadowo (Zadow), m. Frydland, 967.
 Zarmblot pom. w. Popowo a Twierdziewo, p. m. Bledzew, 958.
 Zaspą p. w. Zaspą, m. Gdańsk, 2061.
 Zdziechowo p. w. Zdziechowo, m. Sępólno, 1447.
 Zedno małe i wielkie p. w. Sitno, m. Nakło, 833, 1050.
 Zeligocz p. w. Wierzchucin, m. Koronowo, 1202.
 Zerdna (Zeplin See) p. m. Czaplonek 570.
- Łączyk (Latzig) p. m. Frydland 297.
 Łąd wieś i gród 7.
 Antiquum castrum 192, 222, 393, 1042.
 Civis Petrzych 1149.
 Notarius Iohannes 1581.
 Monasterium Ordinis Cisterciens. 10, 26, 27, 28, 148, 192, 298, 313, 393, 604, 415, 440, 482, 488, 2057, 517, 522, 564, 636, 742,

- 753, 761, 776, 784, 785, 831,
839, 850, 890, 933, 946, 1006,
1027, 1035, 1044, 1132, 1309,
1479, 1547, 1680, 1681, 1721,
1739, 1927, 1956, 1979, 1996,
2002, 2004, 2006, 2009. — Mon.
destructio 1044. — Mon. fundatio
10, 1072. — Fundus monasterii 137.
- Altare s. Stephani et Laurentii 1271.
Alt. ss. Petri et Pauli 1927.
Capella s. Andreae et s. Petri 192.
Privilegia 298, 673.
- Abbates*
Arnoldus 137.
Bertoldus 20, 26, 80.
Conradus 877, 899.
Christianus 290.
Gerardus 629, 630, 631, 673, 678,
695, 696, 707, 747.
Gerardus 2014, 2015.
Iacobus 983.
Iohannes 228.
Iohannes 1363, 1464, 1478, 1490,
1491, 1519, 1521, 1581, 1585,
1671, 1691.
Iohannes 1845, 1871, 1892, 1896.
Mathias 313, 331, 600.
Mathias 1042, 1053, 1055, 1072,
1093, 1094, 1149, 1156, 1158,
1171, 1197, 1198.
Tilmanus 1722, 1723.
- Bursarius* Gyselbertus 1094.
Camerarius Hermanus 380.
Cellerarii Henricus maior 228.
Nicolaus 1094, 1149, 1158.
Claviger Nicolaus 1280.
Fres. Nicolaus, Wilhelmus 228.
Hermannus 747, 1325.
Iohannes, rector capellae s. Nicolai
in Łęczycy, 1655.
- Magister infirmorum* 957.
Portarii Arnoldus 1158.
Henricus 1094, 1149.
Hermannus 1581.
- Priores* Albertus 1149, 1158.
Gherlachus 137.
- Gothfridus 1581.
Iohannes 1094.
Sacerdos et monach. Gyzilbertus 1280.
Subpriors Albertus 1094.
Iohannes 1149, 1158.
Tylmannus 1581.
- Castellatura 304, 542, 644, 697,
1504.
- Castellani*
Albertus 772, 773, 775, 777.
Bogusa 192.
Boseus 228, 229.
Bozatha de Lubrza 443, 476, 482,
507, 624, 629, 659, 689, 691,
695, 719, 744.
Ianussius 1154.
Lascz 970.
Laurentius Zaręba de Królikowo (p.
m. Rychwał) 1313, 1370, 1414,
1463, 1478, 1517, 1519, 1530,
1588, 1610.
Maczco Wesenborg 1221.
Mathias 313, 393, 411, 605, 471.
Petrus de Dębno (p. m. Babiak) 1027.
Philippus 1040, 1045.
Sandivogius 718, 736.
Stogneus 838, 839, 850.
Thomislaus 500.
- Dapifer* Ianusius 763.
Pincernae Bervoldus 460, 488, 539, 554.
Vitus 2068.
- Subvenator* Lascz 1478, 1490, 1491,
1547.
- Thesaurarii*
Nicolaus 460, 535, 554, 629.
Ozias 691, 753.
- Venatores*
Bervoldus 561.
Bronisius 691.
Derslaus 605.
Dzyrsislaus 1199.
Mroczocho 485.
Predvogius Dambski (de Dębno p. m.
Babiak) 1323, 1391.
Ubislaus 539.
- Łądek m. (dawniej kościół św. Mikołaja)
10, 80, 291, 600, 673.

- Eccles. parochialis 1521, 1655.
Pleban. fr. Simon 1521.
Advocat. 440. — *Advoc. iurisdictio* 600.
Cives Iohannes Iudex, Nicolaus, Dobros, Gerlacus, Usemir 290.
Fundatio (locatio) 290.
Iudic. regal. 1490, 1491, 1519, 1996.
Vicinia 673.
Łąg silva p. w. Proboszczewice, m. Warta, 1333.
Lagenarii ducis Premisl II, Syson et filii eius 534.
Łagiewniki p. m. Gniezno 639.
Łagiewniki kościelne p. m. Kiskowo 534.
Łagiewniki p. m. Kobylin 309, 2031.
Her. Iascho fil. Pauli 2032.
Łagiewniki p. m. Poznań.
Strzesco de, 1311.
Nicolaus Strzeszconis de, thesaurar. eccl. Gnezn., 1933.
Łagiewniki p. m. Miłosław 896.
Łagiewniki?
Iohannes de, notar. publicus 1956.
Lagow m. (Lubus.) 1518, 1806.
Bona Ordinis s. Iohannis Ierosolim. 1324.
Commendatores 297.
Heinrich v. Albesleben 1801, 1806.
Heinricus de Wedel 1675.
Łagowo p. m. Dolsk 719.
Hered. Albertus 1483.
Briccius 866.
Potro 1649.
Thomas et Stanizlaus fil. quond. Dolberti, Vithoslaus et Mathias fil. quond. Iacobi, 867.
Łagówko p. m. Krzywlin.
Her. Peregrinus maritus Szmislawae, pat. Iohannis dicti Roszen et Sbyluthi, 1914, 1994.
Łaguszew p. m. Łowicz 1404.
Łaguszow p. m. Tczew (Pom.) 2057.
Stanislaus de, 1156.
Łąka p. m. Wielichowo 770, 1474.
Andreas com. de, 886.
Boczatha de, 1313.
Petrik pat. Andreae 146.
Łąka mała p. m. Wielichowo 868.
Łąkoszyn p. m. Brudzewo.
Her. Stephanus 1699.
Łąkowice p. m. Kcyń.
Tomislaus de, 1917.
Lampino (Lopino) os. zn. p. m. Wrzesnia 1530, 1564, 1575.
Lampracht Niczko, cons. Poznaniens. 177.
Landek m. (Pom.) 297.
Landochowo (Landeckow) p. m. Lębork (Pom.) 740.
Landsberg a./W. m. 297, 827, 953, 957, 978, 1148, 1518, 1657.
Fundatio Hospitalis et ecclesiae 142.
Capella s. Georgii 1831.
Ecclesia s. Georgii.
Pleban. magist. Iohannes Pistoris 1668.
Piscatio, teloneum et pons in Warta 1657.
Consules 1657, 1668, 1831.
Nicolaus Lindinberg, Petrus molendinator, Godczwinus, Petrus Berenvelt, Iohannes Clodow, Hermanus Faber, Heningus Konhel, Heningus Tornow 1422.
Kunman 1802.
Michaël Limenborch, Petrus Umtzemstii, Henningus Raslenvestorp, Henningus Kruger, Iohannes Gelnem, Henricus Schimeler 1832.
Rector scolae Iohannes 1422.
Scult. Conradus 1015.
Capitaneus Henczko Swantopolk 1852.
Landstein Wilhelmus de, 1097.
Lange Clavko, her. in Mohsau p. m. Cylichowa 1837. — Hannus, her. in Mohsau 1874.
Langerake Iohan, Treseler d. Deutsch. Ordens, 1262.
Lang Heinersdorf p. m. Cylichowa.
Martinus com. de, 842.
Langmeil p. m. Cylichowa.
Zemka de, her. de Psarskie p. m. Śrem, 1792.
Langnowo (Langenau) p. m. Wschowa (SzL.) 932.
Langonice p. m. Rawa (Maz.) 1404.
Langopol p. m. Międzyrzecz 297, 862.

- Langsow** p. m. Kościerzyn (Lubus.) 869, 873, 1030.
- Łanin** p. m. Brandenburg.
- Monasterium** Ordin. Cisterciens.
- Abbat**
- Henricus 126, 129, 169, 183.
- Henricus 1657, 1831, 1832.
- Wilhelmus 259, 279, 280.
- Cantor** Iohannes 259.
- Cellerarius** Henricus 259.
- Portarius** Iordanus 259.
- Prior** Wilhelmus 259.
- Łanisko** część wsi Lubin p. m. Trzemeszno 1279.
- Lanknute** Samuel, servitor Iosephi de Grodzisk, 1764.
- Lansowo?**
- Pleban.** Petrus canon. Gnezn. 1296.
- Lantwoith ducis**, advocatus provincialis, 419, 568, 639, 825, 1299.
- Łapanów** m. (Krak.)
- Her.** Sbisco 1642.
- Lapis adustus?** p. m. Człopa 249.
- Łasin** (Lessen) m. (Prus.)
- Commendator** 1192, 1193.
- Łasiniec** p. m. Skoki.
- Scul.** Laurentius fil. Iohannis dicti Mandri, filii Bogdani, 1201.
- Laski** p. m. Ostrzeszów 1432.
- Laskownica** p. m. Gołańcz 1631.
- Vincentius Straszewicz de, 1780.
- Vincentius de, subiud. Kalis., 1950.
- Her.** Sadlo 1867.
- Strassho 1319.
- Laskowo** p. m. Łopienno.
- Stasko Stanisłai de, 1794.
- Laskowo** p. m. Rogoźno.
- Her.** Albertus Krupka 1877.
- Lasocice** p. m. Wschowa.
- Sulco de, 889, 907, 994, 1004, 1018, 1063, 1069.
- Miron de, fil. b. m. Sulconis, pat. Katharinae et Margarethae, 1081.
- Pleban.** Iohannes 1123, 1646.
- Łaszcze?** p. m. Gniezno 736.
- Łaszczyn** p. m. Rawicz 930.
- Domina et filii de, 1987.
- Łaszków** p. m. Kalisz 7.
- Łatzkow (Gr.)** p. m. Bernstein (N. M.) 186.
- Łauski?** p. m. Świebodzin? 351.
- Ławki** p. m. Wilatowo 1827.
- Łaziska** p. m. Wągrowiec 590.
- Scul.** Iacobus de Kłeck 2065.
- Łaziska** p. m. Rogowo 1275.
- Łaziska?**
- Andreas de, praeposit. de Ruda p. m. Wieluń 1787.
- Łązniki** p. m. Żychlin (Łęcz.) 1354, 1380.
- Łążyń** p. m. Toruń? (Prus.) 3, 33.
- Łążyń** p. m. Kikoł? (Dobrin.) 3.
- Lebendal** Rodolfus de, miles, fundator oppidi Wałcz, 865.
- Lece** (Lötzen) m. (Prus.)
- Advocat.** 1193.
- Commendator** 1192.
- Łęczno** p. m. Sulejów (Sier.) 587.
- Lector** ducis Pol. Premisl.
- Fr. Theodricus, confessor Ordin. Praedicatorum 474, 489, 520.
- Łęczycza** miasto i gród 7, 11, 1179, 1192, 1354, 1709.
- Abbatia** s. Mariae, tum ecclesia collegiata 7, 12, 15, 48, 52, 688, 1354, 1456, 1933.
- Cantoria** 48.
- Altarista** Petrus de Pieczewo (p. m. Dąbie, Łęcz.) 1827.
- Archidiaconi** (eccles. Gneznens.)
- Albertus 593.
- Boguslaus canon. Gneznens. 1698.
- Iohannes Muscata, collector denarii s. Petri, 552, 575, 655, 656, 829, 830, 876.
- Iohannes 1456, 1470, 1481, 1482, 1499.
- Nicolaus 1611, 1775, 1809, 1815, 1834.
- Cancellarius** Dobeslaus 1971.
- Canonici**
- Albertus 1345, 1410.
- Albertus de Bielawy 1786.
- Boguslaus de Oporowo 1971.
- Canimirus 1699.
- Guntherus 822.

Iohannes Urbani 1456.
 Lutko 1345.
 Martinus de Lubnicze 1761, 1769,
 1787. — Martinus de Maków 1786.
 Mathias 1410, 1470, 1569.
 Navogius 1683, 1699.
 Nicolaus 1410, 1563, 1569.
 Nicolaus Wylkowsky 1456.
 Petrus de Pieczewo (p. m. Dąbie,
 Łęcz.) 1820, 1829.
 Rainyrus 1456.
 Vincentius 1699.

Cantores

Andreas 830.
 Iohannes 727. — Iohannes 1598,
 1611, 1631.
 Nicolaus 522, 655, 688.
 Nicolaus fr. Michaëlis de Czacz 1627.
 Petrus canon. Gnezn. 1038, 1039,
 1047.

Clericus Andreas 267.*Custodes*

Iohannes 881.
 Iosephus 522.
 Nicolaus 1865.
 Sventomirus canon. Gnezn. 1387,
 1388, 1406, 1410, 1481, 1482,
 1499.
 Thechlinus 859.

Decani

Albertus 136, 593.
 Albertus 859.
 Baldewinus 590.
 Budco 1733.
 Iohannes canon. Gnezn. 1410.
 Martinus 2048, 1239, 1293, 1322,
 1456.
 Petrus 160, 522.

Praepositi

Divissius 1392.
 Dyonisius 1387, 1388.
 Iohannes 522, 655, 656.
 Iohannes 1733.
 Nicolaus 822, 823, 872.
 Petrus 1192, 2048.
 Symon 66.
 Wlostiborius 554.

Scolastici

Bogufalus mag. 593, 225.
 Boguslaus canon. Gnezn. 173.
 Iastko 1356, 1357, 1358, 1359.
 Iohannes (Czapla) 226.
 Iosephus 655, 727, 823.
 Przibislaus 1038.
Vicethesaurarius Mathias 1456.
 Capella s. Nicolai.
 Rector Iohannes fr. monaste
 1655.
 Domus Fr. Praedicatorum 81.
 Prior fr. Stanislaus 823.
 Iudicium regale 1471.
 Synodus provincialis 616.
 Ducatus 234.
 Terra 859, 1024, 1354, 1380
 Agazo Urbanus 597.

Cancellarii

Florianus (praeposit. Cracov.
 1299, 1317, 1318, 1328
 1369, 1370, 1372, 1380
 1394, 1397, 1400, 1401.
 1450, 1463, 1464, 1466
 1468, 1508, 1512, 1532
 1549.

Iohannes 581.
 Iohannes 999, 1024, 1038.
 Vincentius canon. Gnezn. 18

Capitanei

Alexius de Lekensteyn 859.
 Divissius 1471.
 Iohannes 1634, 1641, 1642.

Castellani

Alexius 688.
 Cstiborius 211.
 Florianus 1294.
 Iohannes 776, 814, 815.
 Iohannes 1288.
 Iohannes Rolicz 1930, 2073.
 Paulus dictus Ogon, fr. Marti
 1072, 1127.
 Stephanus 597.
 Tomas 221.

Duces

Conradus fil. Kazimiri, pat.
 ducis Mazov., 172, 226, 5

Kazimirus fil. Conradi, cuius cons.
Constantia est mater Lestconis et
Semomisli, 290, 291, 304, 386,
388, 428.

Lestco fil. Kazimiri 304.

Semomislus fil. Kazimiri 304.

Wladislaus fil. Kazimiri, fr. Kazi-
miri, 581, 623, 627.

Wladislaus fil. Zemoviti 1127, 1129,
1232, 1288.

Ducissae

Constantia cons. Kazimiri 304.

Eufrosina mat. Ladislai 450.

Gladifer Ianko 999.

Iudices

Boguslaus 859.

Boryvugius 1232.

Budizlaus 597, 298.

Falo 1127.

Iczco de Śliwniki (p. m. Łęczyca)
1733.

Satagius 581.

Seczech 688.

Stephanus 1471, 1634.

Palatini

Bogusa 229.

Borzuyo 999.

Iohannes 1354, 1369, 1371, 1372,
1373, 1380, 1400, 1402, 1403,
1404, 1467, 1468, 1471, 1634,
1641.

Iohannes Liganza, procur. Cracov.,
1825, 1826, 1840, 1881, 1930,
1936, 2073, 1966, 1985, 1989.

Lupus 450.

Mstivuy pat. Nicolai 221, 597, 267.

Paulus Cauda, pat. Nicolai subaga-
zonis Łęczyc. et Troyani, 1272,
1273.

Swetopolc 758, 814, 815, 828.

Pincernae

Florianus 745.

Michaël 1288, 1299.

Urbanus 814, 815.

Wseborius 1471, 1634, 1641.

Procurator dom. Andreas 581.

Subagazones

Borisius 267.

Nicolaus fil. palatini Łęczyc. b. m.
Pauli Caudae, frater Troyani, 1272,
1273.

Nicolaus Iastrambecz 1988.

Subcamerarii

Albertus 581.

Chwalo 999.

Martinus Ogon, fr. Pauli castellani
Łęczyc., 1072.

Philippus 1288, 1299, 1471, 1634.

Subcancellarius Mauricius 304.

Subdapiferi

Albertus 1288.

Preslaus 267.

Thomas 298, 304, 386.

Wladimirus 1825.

Wlotko 1634.

Subiudices

Benedictus 386.

Dominicus 1232.

Franco de Krzyżanowo p. m. Orlów
(Łęcz.) 1733.

Michaël 1127.

Symon 581.

Vitek 267, 304.

Wlodzimirus 1288, 1471, 1634.

Subpincernae

Mrocek 267.

Urbanus 1127.

Subvenator Rola 1299.

Thesaurarii

Bestrigh 581.

Domavug 597, 267.

Mathias 1683.

Precslaus 1127.

Samborius 1257.

Wictco 386.

Venatores

Preczslaus 1232.

Troianus 745.

Vexilliferi

Nicolaus 1404, 1471, 1634.

Stephanus 1232.

Lednicza allodium przyległe m. ~~Gniezno~~
177, 984.

Łęg p. m. Śrem 308, 754.

Włodarius Michaël, scult. de Binkowo
(p. m. Śrem) 1168.

Petrus de, subiudex Poznan., 1950, 1954.

Łęg p. m. Strzelno 3.

Łęg nad rz. Wisła p. m. Włocławek 761,
983, 1093, 1094, 1158, 1271, 1280.

Piscatio in Wisła 1094.

Łęg silva p. m. Śrem 486.

Legati (Nuntii) Sedis Apostol. 343.

Arnaldus de Cauczina, scolast. Cracov.
etc. 1297, 1312, 1421, 1440, 1470,
1494.

Dobrogostius episcop. Poznan. 1856,
1864, 1890.

Galhardus de Carceribus 1179.

Fr. Gentilis 928, 1245, 1836.

Gregorius de Crescentio, Cardin. diacon.
s. *Theodori*, 111.

Fr. Guido, presb. Cardinal. 423, 429.

Henricus archiep. Gnezn. 83, 96, 97,
102.

Humbaldus, presb. Cardin. 12.

Fr. Hugo, presb. Cardin. 317.

Iacobus archidiacon. Leodiens. 273, 274.

Philippus episcop. Firmanus 487, 509.

N. N. archiepiscopus Livoniae 422.

N. N. episcopus quond. de Modena 187,
188, 204, 209, 594.

Łęgiszewo p. m. Łekno 505, 1319.

Hered. Bodzatha 1365.

Swenthoslaus et *Martinus*, fres. ute-
rini, 2018.

Łęgonice p. m. Rawa (Maz.) 1697.

Pleban. 1698.

Łęgowo p. m. Wagrowiec 1007, 1008,
1010, 1105, 1796. — *Silva* 2065.

Łęka mała p. m. Krobia 930.

Łęka wielka p. m. Krobia 930.

Scult. *Włodisso* fr. *Wythkonis* 506.

Her. *Bavorius* *Viscota*, cuius uxor *Mar-*
garetha, 1993.

Łęka Opatowska p. m. Bolesławiec 492.

Łęki p. m. Orlów (Maz.) 1354.

Lekinstein com. *Alexius* de, castellan. de
Ruda 794, 801, 802, 812; — capi-
taneus de Łęczycza 859.

Łekno m. 7, 1512, 1814.

Plebani *Andreas* 1365, 1570

Andreas et *Dobeslaus* 16

Hered. *Boguphalus* com. 85

Dersicragius 1086.

Dobrogostius 1631.

Drogomirus fr. *Sventosla*

Petrus fil. quond. com. *Sl*

Petriconis et *Vincentii*.

Petrus fr. *Vincentii*, filii

Slavenici b. m. 167.

Petrus fr. *Izbyluti*, fil. *Sl*

Petrus pat. *Strasonis* 27

Petrus, *Zlavenicus*, *Troian*

venici, 373, 617.

Petrus fil. *Slavenici* 567,

Slavenicus 63, 87.

Slavenicus pat. *Petri* et *Z*
567.

Zlavenicus fr. *Petri* et
Zlavenici, 373.

Stephanus com. 272.

Stras fil. *Petri* 272.

Stras pat. *Sbyluthi* 272.

Sventoslaus 63.

Zantozlavus, *Zlavenicus*,
nobii, 87.

Sventoslaus fr. *Drogomiri*

Troianus fr. *Petri* et *Zl*
Zlavenici, 373.

Vincentius fr. *Petri*, fil. *I*
nici, 167.

Izbylut fr. *Petri*, filii *Sl*

Sbyluth com. cum duobus

Sbyluth fil. *Strassonis* 27

Zlavenicus fil. antiqui *Z*
res eccl., 69.

Stasko, *Zbiluth*, *Iacobu*
slaus, *hered. eccl.*, 82.

Troianus com., pat. *Albe*
siti Vladislav., *Zbiluti*,
et *Slavenici*, quorum
nicus, 1091.

Monasterium Ordinis

18, 63, 79, 87, 88, 101,

167, 239, 276, 2026,

- 2029, 505, 567, 857, 1086, 1105,
1189, 1275, 1776, 1780, 1917, 2073.
Homines monast. 2029, 617, 2035.
Privilegia 334, 367, 505, 1250.
Abbates 39, 1691.
Christianus 856, 886, 887.
Cristinus 2018.
Ebirhardus 920.
Everardus (Ebirhardus?) 1796 (sic?)
Gerardus 1250.
Godschalcus 1007, 1008, 1010.
Goffridus 1585.
Hartungus 262, 272, 286.
Henricus 590, 145, 149, 152.
Henricus 1319, 2065.
Henricus 1777, 1854, 1855, 1867,
1870, 1917.
Hermannus 1348, 1365, 2049, 1394,
1430, 1452, 1453, 1554, 1570.
Hermannus antea Cellerar. 1624, 1653.
Hugoldus 69, 82, 88.
Iohannes 759, 771, 781, 782.
Nicolaus 1033, 1054, 1091.
Petrus 301, 315, 334.
Petrus 521, 617, 2036.
Th. 373.
Tilman 2052, 1917, 1924.
Capellanus Iohannes 567, 617.
Cantor Fredricus 1855.
Cellerarii Cristianus 821.
Hermannus 2049, 1585.
Custos Ebirhardus 1855.
Fres. Arpernus 88.
Bogufalus 136.
Christianus 1924.
Doringus 1924.
Fredricus 1956.
Gerardus 1275.
Henricus de Rugia 781, 782, (Saxo)
821.
Leopoldus 88.
Norbertus 88.
Paulus 2039. — Petrus fil. Zlavenici
comitis 82.
Portarius Lambertus 380.
Priores Conradus 1855.
Henricus 88, 380, 781, 782.
Iohannes 148.
Ramboldus 2049.
Subpriors Iacobus 88.
Rulandus 1855.
Przisodlek p. m. Łekno 1430.
Districtus 7.
Provincia 301.
Łękoszyn p. m. Brudzewo 1699.
Lelevo os. zn. p. m. Opatówek 1112, 1113,
1183.
Lelów m. (Krak.)
Presbyter Albertus Gregorii 1193.
Lenartowice p. m. Pleszew.
Iohannes de, 1962.
Leśnica (Lietzen) p. m. Neustadt Ebers-
walde (Lubus.)
Pleban. Conradus canon. de Lubusz
275.
Domus Ordin. Templariorum, tum
s. Iohannis Ierosol. 1448.
Commendator Fr. Rulof 1448.
Leśniewo p. m. Skoki 7, 595.
Leśnik p. m. Mogilno? 3, 33.
Lessen p. m. Krośno (Szl.)
Erich und Fritze von, Rotmān. zu Cros-
sen, 1801, 1806.
Ericus de, her. in Grimmnitz (p. m. Zie-
bingen, Lubus.) 1837.
Lessik Iohannes, praeposit. de Lubusz,
1613.
Leszcze pratum p. w. Proboszczowice, m.
Warta, 1333.
Leszkowice p. m. Lubartów (Sand.)
Marcyssius de, ministerial. regis, 1112.
Leszno Kotowice p. m. Dąbie (Łęcz.) 136,
304, 618, 655, 656, 666, 1159.
Her. Wysslaus fil. Vincentii 1024.
Łętkowice p. m. Słomniki (Krak.)
Her. Gnevomirus et uxor eius 34, 2020.
Leuchtenberg (Clarus mons) m. (Ob. Pfalz).
Com. Iohannes de, 2045.
Lewin p. w. Kartuzy, m. Gdańsk, 523.
Leyze Petrus, Pyzdrensis scolae et nota-
riae rector, 909.
Łężec p. m. Słupca? 3.
Łązek p. m. Śrem 883.

- Łeźnica wielka** p. m. Łęczyca 7, 1354, 1471.
- Łezno?** villa mon. Mogilno, 3, 33.
- Łężyce** p. m. Opatów (Sand.) 1088.
- Łężyn** p. m. Kaźmierz 1088.
- Lexko**, consiliarius Wladislai ducis Poloniae, 818. (*Vide Lekinstein.*)
- Lgota** p. m. Pajęczno (Sier.)
Hered. Pribislaus et Nicolaus, fres. germani, 1488.
- Lgota** Gorskiego p. m. Miechów (Krak.) 1354.
- Lgowo** p. m. Żerków 364.
- Licheń** p. m. Ślesin.
Egidius capellan. de, 138.
- Lichtenburg?** Albertus Humel de, marscalcus Ludovici imperatoris, 2045.
- Licip** Petrus, civis de Grodzisk, 1764.
- Lidelow** Theodoricus 932.
- Liebenow** p. m. Reetz (N. M.) 967.
Heyno de, miles, 960.
- Liebenwalde** m. (M. Br.) 865, 958, 990.
- Liège** m. (Flam.)
Archidiacon. Iacobus, legatus Sedis Apost., 273.
- Liganza** Iohannes, palatin. de Łęczyca, 1840, 1930, 2073, 1985, 1989.
- Lignica** m. (Szl.) 21, 598.
Archidiacon. Iacobus Augustini 1350. Castellanus Stephanus 64, 65.
Palatini
Mironco, filiulus Michaëlis castellani de Wrocław, 573.
Ycco fr. comit. Michaëlis, filii comit. Mironis, 378.
- Likmanow** os. zn. p. m. Inowrocław 997.
- Limburg** m. (Nassau.)
Fr. Gallus de, prior domorum Hosp. Ordin. s. Iohannis Ierosolim. per Bohemiam, Poloniam etc. 1278, 1335, 1475.
- Limpach** Elizabeth relicta Ottonis, mat. Nicolai et Ottonis, 1162.
- Linbeke** Iohannes de, monachus monasterii Paradisi, notarius, 842.
- Linde** Mathias, scabinus Poznan., 1772.
- Lindenow** Iohannes de, canon. regular. monasterii s. Mariae in Arena Wratislav. 1659.
- Lindow** p. m. Sulęcín (Zielenzig, Lubus.) 916.
- Linie** p. m. Pniewy 351, 383.
- Liniewo** p. m. Skarszewy (Pom.) 740.
- Linowiec** p. m. Wilczyn.
Her. Nicolaus 1617.
- Linschicz** Sidil, cons. civitat. Poznan., 1772.
- Lipa** p. m. Sepolno.
Nicolaus de, fr. germanus Iohannis de Komierowo, 1730, 1731.
- Lipa** (Lindau) p. m. Friedland (Lubus.) 2055.
- Lipana** (Lipehne) m. (N. M.) 1518.
- Lipce** p. m. Skierniewice (Maz.) 1404.
- Lipere?** p. m. Gdańsk 975.
- Lipiagóra** p. m. Babiak (Kuj.) 629.
- Lipicze** p. m. Koźminek 881, 1472.
- Lipie** p. m. Biała (Maz.) 1131.
- Lipinki** p. m. Chełmża (Pr.)
Commendator 1192, 1193.
- Lipiny** p. m. Margonin 1522.
- Lipinny** p. m. Koronowo (Pom.) 1240.
- Lipkowo** (Lübkau) p. m. Wejherowo (Pom.) 670, 739, 2060, 2061.
- Lipnica** p. m. Ostroróg 104, 117.
- Lipnica** p. m. Uniejów (Sier.)
Her. Nyczko 1516.
- Lipnice** p. m. Sochaczew (Maz.) 1404.
- Lipow** (Leipe) p. m. Ostrod (Osterode, Prus.) 1262.
- Lipowiec** p. m. Koźmin 1188.
- Lipszczyna** p. m. Łowicz (Maz.) 1404.
- Lys** Andreas fr. Martini et Pribconis 1313.
Martinus 322, 613.
Martinus 1313.
Mathias 998.
Otto canon. Gnezn. 1205.
Pribco pat. Iacussii et Mathiae 1313.
Venceslaus fr. Mathiae, capitaneus Siradiens., 971, 973, 979, 1007, 1008, 1010.
- Lisciami** mons p. w. Komorniki, m. Kostrzyn, 500.

- Lisiec p. m. Tuliszków 35, 139.
 Lisienice p. m. Główno (Maz.) 1404.
 Liskornice p. m. Wieluń 1354.
 Lisków p. m. Koźminek 698, 1354.
 Lisowki p. m. Buk, molendinum, 1773.
 Lisowki p. m. Koźmin 1188.
 Liszkowo p. m. Inowrocław? 3, 33.
 Lithuanus Nicolaus dictus, advocatus Bre-
 stens. 1091. — Lythwinus Nicolaus
 1343.
 Littwani 894, 1097, 1639.
 Ducissa Alexandra 1935.
 Dux Georgius? 1557.
 Liwendal Rudolphus de, capitaneus de
 Międzyrzecz, 764.
 Livonia.
 Archiepiscopus N. N., legatus Sedis
 Apost., 422.
 Liza Petrus de, canon. Kruszwic., 1851.
 Lniśno p. m. Jeźów (Maz.) 1404.
 Lobel Conradus de, 930, 940, 994.
 Löbitz p. m. Frydland 297, 1284.
 Locher Friedrich von, 1518.
 Lochin test. 1244, 1246.
 Łobeli p. m. Stęszewo 770.
 Hered. Martinus 1566, 1567.
 Sandivogius pat. Iohannis episcopi
 Poznan. et Nicolai de Będlewo 613.
 1227.
 Łobin? (Szl.) Bartholomaeus de, 160.
 Łojewo p. m. Inowrocław 32, 54.
 Łopus Nicolaus. canon. Gnezn. 1956.
 1971.
 Łosie p. m. Kwieciszewo.
 Her. Mathias 1742.
 Łosow p. m. Landsberg.
 Scult. Heyne Bule 1411.
 Łosuchowo p. m. Murawa Górska 1359.
 Łosutów Arndes. 1844. 1845.
 Łosut Conrad. Vogt v. Welsch. 1844.
 Anna. Susanna. Kniez. 1844.
 1032.
 Łosin os. zn. p. z. Łąka 1176.
 Łosnice p. m. Sieradz.
 Her. Warciłan. 1724.
 Łosin p. m. Forin. Kr. 11.
 Łoskuń p. m. Skoki 18, 101, 315, 1059.
 Łosońniki p. m. Wilatowo 159, 1589.
 Lossow p. m. Frankfurt (Lubus.)
 Iohannes de, capitaneus de Międzyrzecz,
 764.
 Petzko miles de, 873, 978, 987.
 Petrus de, 1107.
 Pezko iunior 1030.
 Lossow (Losburg) p. m. Sępólno.
 Wilczko de, 1909.
 Loterpeck test. 1246.
 Lottin Lutholdus de, 1167.
 Lowene Conradus de, 323, 893.
 Łowęcin p. m. Borek.
 Dzersco de, 1738.
 Łowicz m. 7, 234, 822, 1257, 1301,
 1697.
 Castrum 1404.
 Platea s. Iohannis 1786.
 Teloneum 1404.
 Plebani Boguslaus canon. Gnezn. 1139.
 Nicolaus mag. 822.
 Advocati Nicolaus Benonis 1786.
 Nicolaus Hyncze Gerasii, civis de
 Łowicz, 1786.
 Peczo 1299.
 Cives Henselynus textor 1786.
 Iohannes Michaelis, notar. publicus,
 1421.
 Ubi 1786.
 Conrad Stephanus Rusyn 1786.
 Procurator Hancu Cristian 1786.
 Procurator archiep. Paulus 1611.
 Theophrastus archiep. Mathias 1611.
 Advocatus 1299, 1786.
 Castellania 791. Transitus ducis
 58, 234.
 Districtus 555, 1264, 1382, 1404,
 1527, 1709, 1765, 1786, 1839,
 1855. — Voluntas in bonis et
 malis. 1855.
 Castellum
 Iohannes. 1844. Iohannis archiep.
 1844. 1845.
 1846. 1847.
 Łowin Wielki p. m. Kienow. (Kr.) 1276,
 1279.

Loze Mertin von, 1607.

Łozina? p. w. Sługocin, m. Łądek, 1197.

Lubania p. m. Koronowo (Kuj.) 1290.

Lübben m. (Łuż.) 1518.

Lübbenau m. (M. Br.) 1518.

Lubcz p. m. Kleczew 1088.

Lubcz p. m. Rogowo 1022, 1108, 1192, 1354.

Lubczesko (Lubsdorf) p. m. Tuczo 121, 147, 178, 218, 219, 220, 1284.

Lubczyn p. m. Wieruszów 1432.

Lubechowitz? castrum (Szl.) 468.

Lübeck m. 816, 1901.

Cives 817.

Mercatores 758, 792, 793.

Nuntius Bernhardus mag. 816.

Lubecors? p. m. Koronowo 1286.

Luben Gerhard von, 1012.

Lubessevo *vide* **Strzelce** p. m. Strzelno 3, 33.

Lubiatowo p. m. Dolsk.

Nicolaus de, 1991, 1994, 2018.

Lubiąż (Leubus, Szl.)

Antiquum castrum 21.

Monasterium Ordin. Cisterciens. 21, 116, 118, 121, 147, 151, 152, 153, 155, 156, 157, 158, 165, 170, 178, 218, 219, 220, 328, 390, 2034, 952.

Abbates 656, 1684.

Florentius 21, 22.

Gunterus 64, 65, 2023, 169.

Th. 593.

Camerarius Iohannes 454.

Fres. Alexander 116. — *Arnoldus* 454. —

Aegidius 116.

Gotfridus 454. — *Gunterus* procur.

Henrici duc. Glogov. 880.

Henricus 454.

Iohannes 454.

Syffridus 454.

Prior Nicolaus 454.

Lubiechowo p. m. Wielichowo.

Hered. Bartholomaeus et Nicolaus, filii Manzonis, 730, 731.

Lubiecko (Lubiath) p. m. Drzeń 297.

Lubienie p. m. Solec? (Sand.)

Iohannes de, archidiac. Zawie 2020.

Lubieszów (Lubichau) p. m. Teze

Lubiewo pom. m. Tuchola a m. K (Pom.) 1236, 1286.

Lubin p. m. Krzywín.

Monasterium Ordin. s. Be 119, 205, 359, 368, 42 501, 561, 719, 803, 83 867, 1476, 1523, 1677, 1994, 2019.

Homines 860. — *Iudicium* regiur in L. 1994. — *Privilegia* 2 744.

Kmetho Bartho, pat. Stephani, *Rectores eccl.* Iacobus notar. 1914.

Mathias 2019.

Petrus 2066.

Sculti. Gregorius 1279, 1353, Iohannes 2066.

Petrus Zump 2019.

Abbates 1691.

Albertus Paluka 1609, 164 1654.

Andreas 119.

Andreas 1304, 1305, 1317 1431, 1483.

Florianus 501.

Heclinus (Iohannes?) 236, 2

Iacobus 349, 353, 356, 36 413, 420, 441, 467, 2030

Iacobus 1268, 1270.

Iohannes 592, 241, 242.

Iohannes 1381, 2066, 1562 1595.

Martinus 477, 512, 513, 51 677, 719, 744, 748, 84

860, 864, 886, 887, 908

Nicolaus 1805.

Paulus 988, 1000, 1014, 103 1123, 1131.

Radost? 119. (*Nota*)

Sobeslaus Wyskota 1720, 173 1783.

Lubosz p. m. Pniewy.*Rector eccl.* Albertus 1986.*Her.* Maczko 1763.**Lubów p. m. Łęczycza 1404.****Łubowice, Łubowiczki, p. m. Kiskowo** 1269.

Blisborius miles de, fil. quondam Petri, 357.

Łubowo p. m. Gniezno.*Her.* Wit com. pat. Petri, Nicolai, Bodzetae et Iohannis, patruus Andrae, 1050.**Lubrza (Liebenau) m.** 252, 265, 279, 280, 880, 947, 1012, 1028, 1030, 1031, 1099, 1106.

Castrum 880, 1030, 1106, 1107.

Pleban. Breseko 1019.*Balistarius* Rule 709.*Civis* Ulricus magnus 461.*Consules* Reynoldus pistor, Mathias sutor, Iohannes Knoche, Paulus pistor 1019.*Iudex* Dirsicus 709.*Praefecti* Nicolaus 709.

Ulricus 461.

Sculti. Henricus 710.

Nicolaus 1019.

Districtus 952.

Hered. Albertus com., castellanus de Zbąszyń, 461, 709, 710.

Albertus Crconovicz com. 1028.

Bodzantha castellanus de Łąd 624.

Bozatha fr. Mironis, pat. Nicolai et Iohannis, 700.

Lubrza p. m. Nowemiaszt 1354.**Lubusz m.** 2055, 405, 1518.

Castrum 95, 96, 98, 2055.

Diocesis 422, 770, 1192, 1343, 1933.

Ecclesia 585, 611, 612, 1074, 1088. — *Eccl. privilegia* 585, 1088. — *Eccles. damnificatio* 1074, 1613.*Episcopatus* 6, 2055, 1245. — *Bona mensae* 1120.

Capitulum 1324.

Archidiaconi

Rudigerus 916.

Theodoricus 1326.

Canonici

Conradus pleban. de Leśnica 275. —

Conradus de Kewsungin 1367.

Henricus 405.

Hermannus 294.

Iacobus Engilgeri 1613.

Iohannes 916. — Iohannes dictus Prus 1367. — Iohannes Conoplach 1367, 1613.

Milo 294.

Nicolaus Baran 1613. — Nicolaus de Bork 1613. — Nicolaus de Freiburg 1691.

Paulus de Szlachcin (p. m. Środa) 1971, 1972.

Petrus de Bytom, cantor s. Crucis Wratislaviae, 1367. — Petrus de Loslavia 1613. — Petrus de Opal 1367.

Stephanus 916.

Wolkerus 916.

Cantor Thomas 916.*Custos* Conradus 916.*Decani*

Iacobus 916.

Petrus Wendeler 1950.

N. N. 1691.

Episcopi 1324.

Apeczco 1245.

Arnoldus 33.

Conradus 548, 564, 585.

Fredricus 916.

Henricus 1326, 1349, 1518, 1613.

Laurentius 64, 65, 66, 588, 95, 98.

Nankerus 274.

Petrus 1613, 1623, 1684.

Stephanus II (Wohlbrück, Gesch. d. Bisth. Lebus) 1057, 1074, 1088, 1120, 1192, 1193, 1228.

Wilhelmus 405.

Praeposit. Iohannes de Lessik 1613.

N. N. 1691.

Scolastici

Bartholomaeus mag. 186, 254, 263, 264, 405.

Nicolaus 1367.

Paulus Gosso, canon. Poznan., 1811, 1834, 1953, 2011.

- Thomas 916.
N. N. 1691.
Vicarius perpetuus Michaël 1326.
Terra 2055.
Castellanus Pribizlavus pat. Pribconis 186, 451.
Łabuzka góra p. m. Gniezno, dziś Końskie targowisko, 984.
Łacene Thymo de, 323.
Łacera m. (Neapol.)
Episcopus Thomas, Apost. Sedis nuntius, 1799.
Łachow Hermanus de, miles, 958, 978.
Łachsorge valles, p. w. Kahlenberg, m. Czaplonek, 297.
Łaciejów p. m. Widawa (Sier.) 1354.
Łuck m. (Ruś.) 1922.
Łuckau m. (M. Br.) 1518.
Łuczen insula, na rz. Warta w okolicy m. Konin 1515.
Łuczmin p. m. Koronowo 1049, 1240, 1406, 1605, 1606.
Łudziska p. m. Inowrocław (Kuj.)
Wrotslaus de, 1366.
Hered. Symon com. fil. quond. Simonis 211.
Miscislava mat. Vincentii, Simonis et Iohannis, et Iohannes filiaster ipsius, 1437.
Łukawa p. m. Krasnystaw (Sand.)
Hered. Boguslaus 1382.
Navogius 1826.
Łukomy p. m. Zagurów 222.
Hered. Vitus et Iasko 2004.
Łuków castrum (Sand.) 1709.
Łukowo p. m. Łekno 590, 1631.
Her. Dobrogostius 1452.
Łukowo p. m. Więborg 384, 1557.
Łukowo *alias* Złotniki p. m. Koźminek 644.
Łubin p. m. Oborniki 536.
Łunen Bartholomaeus, Mathias et Mathacus 2022.
Łupice p. m. Kęłowo 473, 1383.
Łusitz Iohannes de, 1026.
Łusno? villa monaster. Lubin 368, 719.
Lusowo p. m. Poznań.
Homines de, 8.
Parochia 628.
Lussyna gora? p. m. Koźmin 1188.
Łuszkówko p. m. Chełmno 1322.
Łuszkowo p. m. Krzywin 368, 719.
Hered. Iohannes et Dobrogostius 988.
Luterberg Henricus, commendator terrae Torunens., 1087.
Lutkowo p. m. Pakość 1354, 1371, 1375, 1466.
Lutoborz p. m. Kowal (Kuj.)
Albertus de, avus Agnetis consortis Nicolai de Pakość, 1746.
Lutoldi villa (Lochwitz) p. m. Krośno (Lubus.) 916.
Lutolek mokry p. m. Zbąszyń 130, 131, 215, 1534.
Lutomie p. m. Sieraków.
Hered. Pribisslavus com. 404.
Sventhomirsa mat. b. m. Lubochnae 1134.
Lutowo p. m. Sępólno.
Hered. Iohannes et Thomislaus 1662.
Luzicheievicz? com. Michaël 447.
Luzino p. m. Wejherowo (Pom.) 740.
Łużyce marchionatus 95, 1518.
Lwów m.
Fundatio eccl. cathedralis 1492.
Episcopus fr. Paulus 823.
Lybnow Petrus de, 927.
Lychtenhagen Conradus, commendator domus Theut. in Elbingo, 831.—Theodricus fr. Ordin. Theut. 1235.
Lyczky os. zn. p. m. Krośniewice (Łęcz.) 1354.
Lygum (Locus Dei) (Szlezwig).
Monasterium Ordin. Cisterciensis.
Abbas Gunnerus 874.
Lyndenow Iohannes, canon. s. Mariae in Arena in Wrocław, 1572.
Lyndow Hannus, Graf v., 1802.
Lynig Ioffrid, com. de, 1097.
Lyon m. (Franc.) Concilium 257.
Lypa Heinricus iuvenis de, 1097.
Łysinin p. m. Gąsawa 7, 1353, 1589, 1685.
Scult. Woyslaus 1353.

- Lyssarz** Laurentius, pat. Petri et quond. Pauli, scultetus de Korytkowo et Oldrzychowo p. m. Mogilno, 1632.
- Łyszkowice** p. m. Łowicz 1404.
- Lythwanus** Petrus, gener Bodzathae episcopi Cracov., 1864.
- Lyzak** Petrus, presbyter Gnezn. et Cracoviens. dioecesis, 1865.
- Lyzec?** villa mon. Mogilno 3.
- Lzy** rubeta p. w. Proboszczowice, m. Warta, 1333.
- Machcin** p. m. Śmigiel 368.
- Machliny** (Machlin) p. m. Czaplinek 297, 1458.
- Mączniki** p. m. Gniezno 1354.
- Mączniki** p. m. Środa 224, 826, 885, 1813.
- Mączniki** (Schöneberg) p. m. Kartuzy (Pom.) 2035.
- Maczuda** Mathias palatin. de Gniewków 1989, 2013.
- Mądre** p. m. Zaniemyśl.
Iacobus de, 1781.
- Maerzdorf** p. m. Sława (Szl.) 1383.
- Maerzdorf** p. m. Tuczo 1284.
- Magdeburg.**
Archiepiscopatus 1, 19.
Ecclesia 6.
Capitulum 53.
Praepositura 53, 54.
Archiepiscopi 54.
Adalbertus 1.
Dieterich 1518.
Norbertus 6.
Wilbrandus 2055.
Decan. Rudolphus de Dyngelstade 2055.
Praeposit. Albertus de Wernigherode 2055.
Burgravius Burchardus 2055.
Dapif. cur. Henricus de Alisleve 2055.
Magd. ius 1558. *Vide Administratio, Locatio et Iurisdictio.*
- Magistri**
Folbertus 18.
Gozvinus 365.
Iohannes 598.
Polonus 196, 197.
Stephanus 18.
Thedricus 598.
Ulricus 627.
Wenceslaus (Pozn.) 119, 139.
Magist. pistorum Cunradus 528.
- Majków** p. m. Kalisz 511.
- Mainz** m.
Archiepiscopus Hatto 1.
- Mąkolice** p. m. Piątek (Maz.) 1354.
- Mąkolno** p. m. Sępólno (Kuj.) 123.
- Maków** m. (Maz.) 3, 1404.
Martinus de, canon. Łęczyc., 17.
- Makow** silva p. m. Witkowo 2015.
- Mąkowarsk** p. m. Koronowo 1049, 1240, 1263, 1406, 1605, 1609.
- Hered.* Malha, Budywogius, Iohannes Woymirus, filii quondam Iohannis et Woymiri, 906.
- Makowiska** p. m. Pajęczno (Sier.) 1.
- Makowisko** p. m. Bydgoszcz 84.
- Mąkownica** p. m. Witkowo 1996, 2004, 2006, 2015.
- Malabayla** Iacobus, mercator Asenensis 1243.
- Małachowice** p. m. Ozorków (Łęcz.)
- Małachowo**, trzy wsie tego nazwiska
Witkowo.
Abraham, Petrus, comites de, 1.
- Malanów** p. m. Turek (Sier.) 7, 13.
- Mała wieś?** (Molosson) p. m. Białobok (Lubus.) 2055.
- Malechowo** p. m. Dolsk.
Lupus de, 934.
- Małęczyn** p. m. Radom (Sand.) 10.
- Malenin** p. m. Witkowo 2004.
- Malewice** (Mallwitz) p. m. Sommerfeld
Her. Lutoldus 1062.
- Malewo** p. m. Gostyń 843.
- Malice** p. m. Keyń.
Martinus b. m. de, pat. Annae Magdalenae, uxoris Iacobi, Woymiri, 1090.
- Malin** p. m. Tczew (Pom.) 2057.
- Maliniec** p. m. Konin 1822.
- Malisza** Petrus 1528.

Nicolaus fr. Dobrogostii, Sandivogill
et Vincentii, 1353, 1449.
Vincentius 1449, 1754.
Marczewo p. m. Słupca 3, 33, 1341, 1342,
1615.
Her. Thomas 1571.
Mareschalci
Dimitrius, curiae regis Wladislai,
2072.
Draco 584.
Pelca de Kościelec (p. m. Kraków),
curiae Kazimiri reg. Polon., 1389,
1451.
Petrasius, curiae Iohannis ducis Ma-
zov., 1872.
Sandivogius, cur. Boleslai ducis Po-
loniae, 444.
Simon 214.
Margonin m.
Ecclesia 1522.
Capellani. Andreas 2008.
Rector eccl. Martinus quond. de Elupy
2008.
Marienborg (*Mallburg*) m. (*P.*) 1235.
Commendator 1192, 1193.
Marienburg p. m. Chocznia.
Monasterium Ordinis Cisterciensis
Abbas Michael 361.
Marszewo w. zn. p. m. Krzywizn 514, 514
713.
Martewice *nobilitatem* p. m. Inghelwica
ecclesia m. Kozmin, 1274
Martow p. m. Mienichow (Maz.), 1241
Martow p. m. Pinczet 712, 714
Martuchwitz *eccl.*, Hesse, co. *eccl.*
Martuszka p. m. Chocznia. 361, 361.
Martusze p. m. Gorn 713
Martusze p. m. Białystok 255
Marta p. m. Łowicz 214
Martitz Henning m. 1550 *Tutor* m. v.
Hennig m. 1550
Martow p. m. Mienichow 250, 254
Martow p. m. Łowicz 207, 207
Martusze *eccl.* 361
Martusze p. m. Łowicz 254
Martusze *eccl.* 361, 361 p. m. Białystok
255, 255

Masłowice p. m. Wieluń.

Iacobus de, 1960.

Stephanus de, 1174.

Masłowo p. m. Rawicz.

Barsecz de, 722.

Nepolonijs com. de, 549.

Masłowo os. zn. p. m. Wągrowiec 1007, 1008.

Massa Petrus dictus, pleban. in Mszczonów (Maz.) 1735.

Massin p. m. Landsberg 827.

Maszków p. m. Miechów (Krak.)

Ludolphus de, 1905.

Maszkowice p. m. Ozorków (Łęcz.) 1358.

Maticem Otto de, 1167.

Mątwy p. m. Inowrocław 18, 32, 101.

Mazowsze.

Ecclesia *vide* **Płock**.

Ducatus 234.

Terra 3, 1614.

Cancellarii

Dobrogostius decretorum doctor, praeposit. Cracoviens., cantor Gneznens., 1601, 1602, 1700 (ducis Semoviti).

Dominicus (curiae ducis Iohannis) 1872.

Ianco (ducis Boleslai) 477.

Wolimirus (ducis Conradi) 229. — (Ducis Kazimiri) 304.

Capitaneus Stephanus de Jasieniec, subcamerar. de Gostyń, 1697, 1737, 1784, 1785, 1788.

Duces

Boleslaus fil. Conradi 172, 211, 226, 234, 597.

Boleslaus fil. Zemoviti, pat. Semoviti et Trojdini, fr. b. m. Conradi, 477, 565, 765, 766, 791, 1300, 1301.

Conradus I fil. Kazimiri 68, 85, 102, 114, 591, 125, 132, 134, 209, 211, 221.

Conradus II fil. Zemoviti 611, 660, 765.

Iohannes fil. Semoviti 1872.

Kazimirus fil. Conradi 211.

Kazimirus fil. Trojdini 1297, 1300.

Semovitus fil. Conradi 221, 597, 267.

Semovitus fil. Boleslai 4 1129, 1131.

Semovitus fil. Trojdini, b. m. Boleslaus fil. quond

1301, 1320, 1369, 13

1403, 1404, 1601, 16

1700, 1735, 1737, 17

1781, 1784, 1785, 17

Semovitus fil. Semoviti 18 1933, 1935.

Trojdinus fil. Boleslai, pat et Kazimiri, 477, 1067.

Wladislaus Mesconis Senis pater Boleslai ducis, 47

Iudices

Albertus 211.

Iacobus 765, 766.

Nyemyerza 1131.

Marsalcus (duc. Semoviti ser dreas de Korabiejewicz merar. de Sochaczew, 17 1766, 1785, 1900.

Palatini

Bogusa 134, 211.

Christinus palat. Conradi

Thesaurarius Barto 211.

Venator magnus Florianus szyn 1131.

Vicecancellarius Martinus cens. 1735.

Vicethesaurarius Iohannes 17

Mchów p. m. Łęczyca 1354.

Mchy p. m. Dolsk 368, 719.

Mechau p. m. Góra (Szl.) 932.

Mechnacz p. m. Keyń.

Clemens de, canon. Gneznens. Kalisiens., 1769.

Mechowo (Messin) p. m. Wejherc 670, 739, 2060, 2061.

Mecwade pascua, p. m. Kalisz

Medici

Mag. Martinus 1088. (Vla Polon.)

Mag. Nicolaus 720, 725, 2 mislii ducis M. Pol.)

Mag. Nicolaus 886, 887, (Heinrici heredis regni

- Medzigorze** os. zn. p. w. Małpin, m. Dolsk, 241.
- Meienburg** (gens) 1518.
- Męka** p. m. Sieradz 2050.
- Meklenburgia.**
- Princeps* 976.
- Mellen** m. (N. M.) 1518.
- Melan?** Stephanus Strala de, 1851.
- Melsztyn** p. m. Zakluczyn (Krak.) 1804.
- Melum mons** (Schwedenberg) p. w. Kahlenberg, m. Czaplunek, 297.
- Mencicz** Iasco 1313, 1478.
- Menka** Ianussius 318.
- Menzel** Nicolaus 1801.
- Mercator** specialis ducis Premisl, Oblinus civis de Pyzdry, 498.
- Merseburg** m. (Sax.)
- Episcopus* Boso 1.
- Methelin?** (N. M.) 1518.
- Meyze** Heynricus, vicecommendat. de Świecie, 1343.
- Mezano** m. (Ital.)
- Abbas* N. N., Apost. Sedis legatus, 312, 314.
- Mgowo** p. m. Wąbrzeźno (Pr.)
- Iohannes* de, scriptor, 2026.
- Miastowice** p. m. Kcyń 496.
- Miały** p. m. Trzemeszno.
- Scul.* Petrus dictus Mlinki 1789.
- Michalin** villa deserta p. m. Nakło 943.
- Michałów** p. m. Brodnica (Pr.)
- Terra* 1222.
- Michałów** p. m. Opatówek 1400.
- Michałowice** p. m. Łęczyca 859.
- Micharzewo** p. m. Wągrowiec 1631.
- Michów** m. (Lubl.)
- Martinus* de, 2068.
- Raphael* de, 2072.
- Michowice** p. m. Inowrocław 1466.
- Miechów** m. (Krak.) 1354.
- Advocatus* Gerardus 648.
- Ecclesia** s. Sepulchri 34, 2020, 319, 403, 409, 1563.
- Capitulum** 950.
- Custos** Henricus 648.
- Praepositi*
- Henricus* 238, 327.
- Henricus* canon. Ierosolim. 950.
- Petrus* 648.
- Prior* Boguphalus 648.
- Miechcin** p. m. Poniec 930.
- Mieczierzyn** p. m. Rogowo 1022, 1146, 1354.
- Mieczewo** p. m. Bnin 718.
- Miedniewice** p. m. Skierniewice (Maz.) 1404, 1697.
- Międzychód** m. — *Iudicium* 1756.
- Międzychód** p. m. Łopienno 330.
- Międzylesie** p. m. Rogoźno 615.
- Międzyrzecz** m. 297, 1012, 1709.
- Castrum* 1626, 1840, 1975. — *Constructio*, *reparatio* et *custodia* 379. — *Labores* et *vecturae* 1756. — *Servitia* 297. — *Venatio* castorum in *Obra* 379.
- Capella* in eccl. s. Adalberti 379.
- Capellanus* Wrotslaus 462.
- Plebani* Hermannus 961.
- Iohannes* 137.
- Verner* 1092.
- Advocati* Iacobus 379.
- Ianussius* 1756.
- Starclang* 1817.
- Consules* Giso, Hermannus, carpentarii, Barthusko Caschuba, Iohannes Lasche et Clavko Nuendorf 1411.
- Proconsul* Thomislaus 1411.
- Castellania* 987, 1088.
- Districtus* 338, 1026, 1098, 1626, 1817, 1891.
- Territorium* 1145.
- Capitanei*
- Domarathus* castellan. Poznan. 1817.
- Iohannes* de Lossow 764.
- Rudolphus* de Liwendal 764.
- Castellani*
- Albertus* de Kobylin 1958, 2002, 2012.
- Beniamin* fr. Andreae et Vincentii 609.
- Dirsigravius* 2032. — *Dyrsizlaus* pat. Bartholomaei, Iohannis, Gerlaci et Wislai 576, 911, 912.

- Iohannes pat. Bozatae et Nassil 375, 376.
 Martinus 391.
 Michaël 1483, 1562, 1597.
 Nicolaus 248.
 Nicolaus 1142, 1143, 1165.
 Petrus mag., decanus Poznan., cancellar. regni Polon., 1096.
 Przetpelt 1694, 1695, 1808.
 Sandivogius 458, 518.
 Svantemir 385, 387.
 Theodericus pat. Iohannis 126.
 Wisslaus fr. Predpelconis 700.
- Miejska Górka** *vide* Górka miejska.
Miękowo p. m. Murowana Goślina 303, 496.
Mielawa p. m. Trzemeszno 1981.
Mielęcin p. m. Tuczno 1284.
Mieleszyn p. m. Wieruszów 275, 277, 281, 282, 311, 471.
Mielnica, area piscatorum in Słupia p. m. Stęszewo, 1809.
Mielno p. m. Łopienno 736.
Mielno p. m. Mogilno 1827.
Mielżyn m.
Her. Sasinus 1685.
Mierucin p. m. Mogilno.
Her. com. Osimborius 299.
Mierucin p. m. Więcborg 1710, 1828.
Mierzeja (Nehrung) okolica m. Gdańsk 2060, 2061.
Mierzejewo p. m. Poniec 930.
Mierzewo p. m. Gniezno 1848.
Mierzyce p. m. Wieluń.
 Victor de, capitán. de Opole, 1851, 1852, 1960.
Mieścín (Mestín) p. m. Tczew (Pom.) 523.
Mięsy p. m. Czersk (Maz.) 599.
Mieszków m. Consecratio eccles. 646.
Migacz dom. Martinus et Andreas, fres. dicti, 1996.
Mikoszyce p. m. Bełchatów (Sier.)
Her. Iohannes 1620.
Mikorzyn p. m. Kępno 1432.
Mikulín p. m. Jeżów (Maz.) 477, 1131.
Milanówek p. m. Grodzisk (Maz.)
 Nicolaus de, thesaurar. de Czersk, 1301.
- Milejów** p. m. Piotrków (Sier.) 587, 221.
Milekow? p. m. Czaplinek 1458.
Mileszyn p. m. Bolesławiec 244.
Milicz m. (Szl.) 7, 586, 278, 606, 424, 613.
 Castrum 1172, 1173.
 Districtus 952.
 Treugae pacis 1911.
Milino? (Sier.)
 Nicolaus de, 1438.
Miles magnus Dobrogostius 3.
Milites, Heredes, Domini, *vide* Administratio et Iurisdictio.
Miłkowice? p. m. Warta (Miłostovici) 7.
Her. Nicolaus 1692.
Milo Busso de, miles, 978.
Miłobądz (Mühlbanz) p. m. Tczew (Pom.) 523.
Miłochów p. m. Rawa (Maz.) 1404.
Miłonice p. m. Krośnice (Maz.) 1354.
Miłosław m.
Her. Petrus com. 971, 1000.
 Philippus castellan. de Krzywín, fr. b. m. Marcussii castellani de Radzim, 1722, 1723.
Miłoszów p. m. Lwówek 104, 117, 213, 351, 380, 383.
Miłoszewy p. m. Kartuzy (Pom.) 523.
Milstorf (Michelsdorf p. m. Wrocław) Nicolaus et Hinka, fres. germani, 1767.
Milze terra 2.
Minikowo p. m. Nakło.
Her. Andreas 1858.
Minikowo p. m. Poznań 184, 321, 982.
Minister Zira 983.
Ministeriales 1131, 1261.
 Min. ducis 299, 477.
 Iacobus cum fratribus de Kamieniec (p. m. Kleck) 1667, (min. regis).
 Marcyssius de Leszkowice (p. m. Lubartów) 1112, 1113, (min. regis Władisłai Łokiet.)
 Nicolaus 1528.
 Iacobus, Albertus, Andreas Milosovy cum omnibus fratribus ipsorum 443, (min. ducis Polon. Bolesłai).

Mogilno m. 555, 897.

Scult. Albertus 1568, 1812.

Locatio in civitatem 1989.

Ecclesia s. Clementis 3.

Eccl. s. Iacobi 3.

Capellanus Gregorius 899.

Pleban. Laurentius 1568, 1812.

Ecclesia s. Iohannis (Monasterium
Ordin. s. Benedicti) 3, 9, 24, 33, 36,
466, 507, 796, 1390, 1989.

Expulsio monachorum 42. — Neces-
sitas monasterii 966. — Privilegia
507. — Violatores 1771.

Abbates 1193.

Albero 24.

Andreas 1574.

Arnoldus, tum episcop. de Lubusz, 33.

Bogumilus 33.

Borislus 1366, 1378, 1390, 1396,
1410, 1413.

Mengosius 3, 36.

Nicholaus 899, 941, 966, 975, 1091,
1413.

Nicolaus 1959.

Paulinus 1493.

Petrus 507.

Cellerar. Gallus 899.

Clavigeri Fr. Iacobus 1378.

Vitus 1413.

Custodes

Gavlus 966.

Leo 899.

Stanislaus 1390, 1413.

Fres. Henricus 1281.

Gregorius, Andreas, Vithco 1390.

Gregorius, Bartholomaeus, Paulus et
Iohannes 1413.

Priores Mathias 1574.

Petrus 899.

Thomas 1959.

Procuratores

Iacobus 1390.

Mathias 1413.

Preczlaus 1378.

Möglenz p. m. Liebenwerda (Sax.)

Ticzco de, canon. Poznan., 1834.

Mohrin m. (N. M.) 1518.

Mohsau p. m. Cylichowa.

Hered. Clavko Lange 1837.

Hannus Lange 1874.

Mokernos Nicolaus, consul de Pyzdry,
1309. — Niczko, scabinus de Py-
zdry, 2064.

Mokotów p. m. Warszawa 1584.

Mokow silva p. w. Grotkowo, m. Czer-
niejewo, 783.

Mokra p. m. Skierniewice (Maz.) 1404,
1697.

Mokre p. m. Gąsawa 1354, 1926, 1959.

Mokronos p. m. Koźmin.

Her. Dirsicraius fr. Daskonis 998.

Mokronos p. m. Łekno 18, 101, 590.

Scult. quondam Iohannes 1348.

Mokrzków p. m. Wieluń.

Scult. Berthrammus Sidilmanus, cuius fr.
Ber...tus, generi Henricus, Theo-
dericus, Helvicus, Rudgerus 454.

Molchuze Nyclo, molendinator in Pyzdry,
909.

Möllen p. m. Greifenhagen (Pom.)

Zcules und Wedil v. Wedell von, 1884.

Momina p. m. Waśniów (Sand.) 1088.

Monachi Bertholfus, Briccius 106.

Monachus Iohannes, consul de Kalisz, 1672.

Mönchen Grebbin p. m. Gdańsk.

Magister curiae Hermannus 2049.

Moncherwiese pratum p. m. Skwierzyna
961.

Mönchshof curia p. m. Landsberg a./W.
1831.

Monetarius ducis 34, 2020, 2021, 77, 81,
260, 605, 427, 608, 477, 999. — Mon.
proventus 237. — Mon. statio 477.
Nicolaus 323.

Monice p. m. Sieradz 7.

Mons clarus p. m. Człopa 249.

Mons longus p. w. Małogoszcz, m. Człopa,
249.

Montferrat (Ital.)

Marchio de, 591.

Montilio Petrus de, clericus Aniciensis (de
Annecy), notar. publicus, 1192.

Moraczew p. m. Rydzyna 930.

- Moraher** Herman, Ritter, 1518.
Morakowo p. m. Golańcz 18, 88, 590.
 Dobeslaus de, canon. Gnezn., 1716.
Morakowo p. m. Łęczyca 1354.
Moravce os. zn., niegdyś przyległa wsi Zodyń p. m. Wolsztyn, 397.
Morawa.
Episcopus Henricus 13, 14.
Marchio Iohannes 1340.
Morimundum (Burgundia).
Monasterium Ordin. Cisterc.
Abbas Hugo 328, 2034.
Mórka p. m. Śrem.
Ianussius de, 1720.
Martinus de, 1914.
Nicolaus de, decanus, 1649.
Petrus de, 1649, 1914, 1928, 1994.
Morkowo p. m. Leszno 1474.
Her.? 1883.
Morner Otto 1330, 1657, 1675. — *Theodoricus* 1330.
Morownica p. m. Śmigiel.
Scul. Dalo 755.
Morsk? villa monast. Łąd (Mokre p. m. Kaźmierz? Rychwał?) 10, 393.
Morza? p. m. Turek 1965.
Morze, portus maris p. m. Gdańsk 523.
Morzysław p. m. Konin 1088.
Pleban. 1515.
Mosciczh Andreas, castellan. de Biała (Maz.) 1131.
Petrus subcamerar. Semovithi ducis Mazov., 1131.
Mościska p. m. Warszawa 1584.
Mościszewo p. m. Żnin 1357, 1926, 1959.
Mościszki p. m. Dolsk 368, 719, 1041.
Mosina m. 770, 1567, 1980.
Locatio 848. — *Iudicia* 1567.
Capellan. *Nicolaus* 848.
Her. *Nicolaus* com., pat. Iasconis 1385.
Districtus 1923.
Moskorzów p. m. Jędrzejów (Krak.)
Clemens de, vicecancell. regni Polon., 1873, 1881, 1882.
Mostek, miejscowość na północ m. Kamień (Pom.) 206.
Mosty p. m. Gdańsk 740.
Moszyce? p. m. Kalisz 799.
Motholevici (Motholewo) os. zn. nad jeziorem Cichowsk. p. m. Dolsk 256, 719, 1534, 1677.
Mrocza m. 618.
Fundatio oppidi 1937.
Mroczkowice *alias* **Mroczkowo** os. zn. p. m. Miłosław.
Hered. *Iaroslaus* 1786, 1999.
Wenceslaus 1999.
Mrowiniec p. m. Łekno.
Her. *Dobrogostius* 1867.
Mrozin (Mrose) p. m. Kartuzy (Pom.) 756, 977.
Mrozowice p. m. Parzęczew (Łęcz.) 1354.
Mruczyn p. m. Koronowo 1286, 1290.
Mrzeźno (Bresin) p. m. Kościerzyna (Pom.) 977.
Mstów m. (Wiel.) 588.
Mszczonów m. (Maz.) 1788.
Plebani *Gunterus* 2044, 1735.
Martinus dictus Szczak, vicecancell. *Semovithi ducis Mazov.,* 1735, 1737, 1781, 1797.
Petrus dictus Massa 1735.
Advocatia 1797.
Civis *Prandotha*, her. de Górki p. m. Gosczyn (Maz.) 1737.
Muchlin *alias* **Muclino** os. zn. p. m. Dolsk 73.
Muchlin p. m. Turek 2048, 1354.
Muchbor p. m. Wrocław (Szl.) 586, 2021.
Iohannes de, 1861.
Muchocin p. m. Międzychód 1756.
Müncheberg (Nowy Lubiąż) m. (Lubus.) 1518.
Munt Vycke 1607.
Murczyn p. m. Żnin 233, 1192, 1354.
Murzynno p. m. Gniewkowo (Kuj.) 444.
Commendator 1192, 1193.
Murzynów p. m. Skwierzyna 297, 987.
Stephanus de, scult. de Gennin p. m. Landsberg 1411.
Murzynowo p. m. Miłosław 592, 606, 424, 1192, 1929.
Scul. *Czessek* *alias* *Lassek* 1612, 1625.
Muscata *Iohannes*, archidiac. Łęczyc. 552.
Müttner testis 1246.

Mychowo p. m. Poznań.

Scul. Stanislaus Slawanthae de Kozię-
głowy 1972.

Mycielin p. m. Stawiszyn 1044.

Mydlów p. m. Opatów (Sand.)

Sdzisco de, 1191.

Myjomice p. m. Kępno 1432.

Mykanów p. m. Częstochowa 394, 410.

Myślaków p. m. Sochaczew (Maz.) 1404.

Her. Petrassius 1785.

Myślątkowo p. m. Trzemeszno 11.

Myślubórz p. m. Łądek 629.

Mathias de, 1197, 1198.

Myślubórz in terra Pyritz (N.M.) 216, 1518.

Myślniów p. m. Ostrzeszów 7, 81, 244, 311.

Mystki p. m. Września.

Her. Budek 1501.

Mystkowice p. m. Bielawy (Maz.) 1404.

Myszyszewice (Mislicino) p. m. Kartuzy
(Pom.) 740.

Nabyszyce p. m. Odalanów.

Her. Barthussius de Wezenburg 1618.

Nacław p. m. Kościan.

Her. Martinus Budivoii 788.

Nadarzyce p. m. Września 1503.

Nadborowo p. m. Żnin 1090.

Nadnia p. m. Zbąszyń.

Sambbor de, 1101, 1145.

Watta de, 1101, 1185.

Willislaus com. de, 1021, 1100, 1101.

Nagórki p. m. Dąbie (Łęcz.) 1024.

Nakielno p. m. Tuczno 1284.

Nakło m. 174, 176, 810, 952, 1709, 1780.

Castrum 7, 168, 173, 655, 656, 810,

833, 857, 919, 1071, 1354, 1905,

1934. — Castri obligatio 1386. —

Tenuta Warcisłai ducis de Szczecin

1905, 1906.

Locatio, molendinum in Noteć 810.

Praebenda eccles. Gneznens. 1322.

Colloquium 2060, 2061.

Iudicium iudicis et castellani 1002,

1090. — Iudic. regale 1500. — Iudic.

in praesent. regis Wladisłai 1040.

Advocatus N. N. 810.

Woeslaus Dambnitzitz 1090.

Castellania 618, 829, 830, 1049,
1406, 1407, 1500.

Districtus 952, 1408, 1605, 1606,
1719, 1730, 1776, 1777, 1870, 1937

Territorium 116, 118, 147, 152

153, 155, 156, 157, 158, 165

655, 656, 666, 823, 825, 833

906, 937, 1002, 1050, 1090, 1354

1372, 1376, 1416, 1433, 143

1467, 1473, 1662, 1731, 185

Burgravius Iohannes 1500.

Capitanei 1905.

Czeslaus Bonin, her. de Jeleniec, 19

Sandivogius, capitan. Cracov., 17

1780.

Castellani

Andreas pat. Stanislai et Woyce-
nis 482, 554.

Beniamin 1249.

Henricus fr. Sandivogii iudicis ter-
de Nakło 1002.

Nicolaus de Chomiąza 1553, 15

1575, 1621, 1622, 1623, 16

1625, 1626, 1627, 1637, 16

1662, 1669, 1719, 1722, 17

1738.

Sandivogius de Czarnków 1313, 13

1370, 1474, 1476, 1510, 15

1539, 1542, 1545.

Sandivogius Svidva 1792, 1804, 18
1840.

Servatius 146, 152.

Slavnicus b. m., pat. Swanthoslai

latini de Tczew, Mathiae scolae

Wladisłaviensis et Sbilutonis, 9

Sventoslaus 334, 340, 367, 432.

Troianus 856, 906.

Vincentius de Granowo (p. m. G
dzisk) 1866, 1878, 1905, 1930, 19

1936, 2073, 1958, 1985, 2018.

Zbilud pat. Strasskonis, fil. quor

com. Strasskonis, 521, 544, 54

620, 659, 670, 685.

Zbilut 1083, 1105, 1144, 1211, 12

1221.

andivogius fr. Henrici castellani
 Nakło 997, 1002.
ialis Iacobus 1500.
s Nymirus 937.
s Adalbertus 1090.
s Martinus 152.
 p. m. Koźminek 1618.
 izl.) 586.
 annes civis de Wrocław 1799.
 ? Benjamin de, fil. comitis Ben-
 quond. palatini Polon., fratris
 ae, 2046.
 (Namslau) m. (Szl.) 645, 952.
 s 1277, 1340.
 us de, 528.
 , 528.
 (Ital.)
 de, procurator episcopi de Cheł-
 738.
 (Nappern) p. m. Ostrod (Pr.)

 e p. m. Poznań.
 le, 1555.
 . (Maz.) 3.
 ? p. m. Gdańsk 740.
 nka os. zn. p. m. Sępólno 1730,

 m. (Szl.) 598, 1099.
 ctus 952.
 . m. Góra (Szl.) 932.
 us, civis de Śrem, 1936.
 insula? p. m. Śrem 486.
 p. m. Kalisz 35.
 . zn. p. m. Kalisz 642.
 de Mierzeja.
 1. Koronowo.
 Swantoslaus 1393.
 Martinus et Pasko 1376.
 lodolphus de, 2055.
 p. m. Neu Wedell (N. M.)

 f p. m. Bytom (Szl.)
 Nenkerus 1725.
 trus, tribunus Krakov., palatin.
 mir., 1257, 1380, 1412, 1628.
 olaus vicar. Gneznen. 1956.

Nestan Kalisiens., com. Dirzicrayus, 538.
 Netków (Nettkau) p. m. Krośno (Szl.)
 1099.
 Neuhaus p. m. Lübben (Żuż.) 1518.
 Neu Mark (d. Land über d. Oder) 297,
 1518, 1901.
 Domus Milit. Templi 679.
 Neustadt Eberswalde m. (M. Br.) 1518.
 Neu Wehr? (Niverun) os. zn. p. m. Słupsk
 (Pom.) 790.
 Neuzelle m. (Lubus.)
 Monasterium Ordinis Cisterciens.
 1518.
 Never Fridericus de, 2026.
 Neysnoviz? com. Boguslaus de, 949.
 Niałek p. m. Wolsztyn 557, 566, 1520.
 Ecclesia parochial. 1782. — Molendi-
 num 1425.
 Pleban. Iohannes 215.
 Hered. Wisslaus fil. quondam Gerlo-
 chonis 685.
 Com. Vincentius 1816.
 Com. Yco 949, 951.
 Nidom p. m. Czerniejewo 595, 1102, 1364,
 1460.
 Nieborz (Nebos) silva pom. w. Wojcin a m.
 Strzelno 33, 1396.
 Nieborze p. m. Babimost 951, 1782.
 Com. Ianich et Villislaus? (de Naderze)
 949.
 Nieciszewo p. m. Koronowo (Kuj.) 1286,
 1290.
 Her. Krszywosanth viceburgravius (de
 Bydgoszcz) 1376, 1529.
 Niecki p. m. Warszawa 599.
 Niechtód p. m. Wschowa 368.
 Nieczajno p. m. Oborniki 536.
 Capellan. Henricus? (de Neczynici) 367.
 Niedźwiada p. m. Łowicz (Maz.) 1700,
 1733.
 Niedźwiadkowo p. m. Kaźmierz 1088.
 Niedźwiady p. m. Kiszkowo 1269.
 Niedźwiady p. m. Rogowo 301, 1682.
 Niedźwiedź p. m. Proszowice (Krak.)
 Iacussius de, vexillifer Cracoviens., 1876.
 Niedźwiedzica (Nedzwedzicza) os. zn. p. m.
 Drzeń 786.

- Niekart** (Nickern) p. m. Cylichowa.
Thomas de, miles, 1817.
- Niekursk** (Nikosken) p. m. Trzcianka 249.
- Niemarzyn** p. m. Miejska Górka 930.
- Niemcz** m. (Szl.) 586.
Territorium 645.
Castellanus Stephanus 214.
- Niemieczkowo** p. m. Oborniki.
Her. quond. Iarotha socer Dominici de Popowo 1454.
- Niemienice** p. m. Opatów (Sand.) 1088.
- Niemierzyce** p. m. Grodzisk.
Her. Viglosius 1110.
- Niemodlin** m. (Szl.)
Dux Venceslaus 1545.
- Niemojewo** p. m. Chodecz (Kuj.)
Domus Ordin. s. Iohannis Ierosolymit. 140.
Commendator fr. Otto 955.
- Niemystów** p. m. Uniejów (Sier.) 405, 1192, 1354.
- Nienburg** p. m. Oschersleben (Sax.)
Advocat. Olricus Boc 2055.
Abbas 2055.
- Niepart** p. m. Miejska Górka 930.
Ecclesia parochialis 1469.
Gabriel et Slaventha de, 613.
Iohannes de, canon. Poznan., 1986.
Pleban. Domaslaus Wyskota 1469.
Her. Viscztkota 1469.
- Niepołomice** p. m. Kraków 1887, 1942.
Rect. eccl. 1836.
- Niepruszewo** p. m. Buk 770.
- Niestakin** (Nasteiken) p. m. Ostrod (Pr.) 1262.
- Nyestathkow**, os. zn. p. m. Poznań, dzis. Sołacz?, 321. — Molendinum 1229.
Her. Nicolaus 1229.
- Niestronno** p. m. Mogilno.
Erectio ecclesiae 1827.
Pleban. Stanislaus 1827.
Her. Kelcz fil. Petri 1144.
- Nieszawka** p. m. Toruń (Kuj.) 444.
Districtus 1286, 1290.
Commendatores 1192, 1193.
Hinricus 897, 898.
- Nieszkowice** p. m. Bochnia (Krak.) 34, 2020.
- Nietążkowo** p. m. Śmigiel.
Nicolaus de, 2000.
- Nietrzanowo?** p. m. Miłosław (Trzesc, Tre-sceochovo) 896, 1976.
Vicinia 1014.
- Niewierz** p. m. Uniejów (Sier.)
Stanislaus Pella de, 1998.
- Niewieszczyn** p. m. Koronowo (Pom.) 1286, 1290.
- Niewodnik?** p. m. Kruszwica 707, 1197, 1198.
- Niewolna** p. m. Trzemeszno 1589.
Scult. Benedictus antiquus sc., et Laurentius novus sc. 1424.
- Niezamyśl** p. m. Zaniemyśl.
Pleban. Damianus 217.
- Niger** Fredricus dictus, frater Ordin. Templar., 679.
- Ninin** p. m. Ryczywół.
Swantoslaus de, 1313.
- Nisa** m. (Szl.)
Nicolaus de, notar. publ., 1725.
- Nisbandowe?**, com. Ieroslaus de, 944.
- Nitanckowitz?** insula in fl. Wisła p. m. Gdańsk 2061.
- Nivadove?** p. m. Gdańsk 670, 739.
- Niwiska** p. m. Grabów 311, 2069.
- Niwki** p. m. Mosina 848.
- Nobliżyce** (Oppelwitz) p. m. Babimost.
Bencza de, scult. de Kręsko, 1137, 1138.
- Nochowo** p. m. Śrem.
Sculti. Zacharias et Wilhelmus 682.
- Nochowo?** p. m. Gdańsk 975.
- Nogay** Michaël 1636.
- Nojewo** p. m. Pniewy 546.
- Noisca** statio navium p. m. Oksywie (Pom.) 740.
- Nörenberg** m. (N. M.) 1518.
Hannus und Ludeke v. Wedell, zu, 1884.
- Norwegia.**
Rex 976.
- Nosal** Petrus, castellan. Sandomir., 1210.
- Nosków** p. m. Kalisz 244, 1354, 2067.
- Noskowo** p. m. Jarocin.
Iohannes de, 1740.

Nessala Iohannes dictus, subpincerna de Gdańsk, 556, 657.
Nessek Paulus dictus, dapifer Wladislai regis Polon., 1046.
Nosticz Otto de, 927, 930.
Notarii. — Exactiones 1795.
Notarius (protonotarius, scriba, scriptor.)
 Adam 2039.
 Mag. Albertus de Alpinis 1757.
 Bernhardus 203.
 Bronisius 1563.
 Gisilherus 645.
 Golthpodus 447.
 Iaszko Rex 887.
 Iohannes de Czulcz 1720.
 Nicolaus 1052.
 Vlost 517.
Notarii curiae principum.
Boleslai et Premisl I, duc. M. Polon.
 Conradus 240, 282, 306, 316, 336.
 Iacobus 248.
 Iohannes 249.
 Mathias 232, 235, 330, 357, 363, 364, 368, 369, 375, 376, 377, 382, 385, 387, 389, 392, 393, 395, 603, 401, 404, 419, 606, 424, 430, (434, *vide* Tom IV, Dodatki.)
 Michael 252, 278, 283, 286, 287, 288, 315, 333, 335, 340.
 Nicolaus 248.
 Sventoslaus 443, 460.
 Tilico 322.
Boleslai duc. Siles.
 Valentinus 598.
Conradi duc. Siles.
 Clemens 1190.
Elisabeth senioris reginae.
 Nicolaus Boemus 1662.
Helenae ducissae Polon.
 Sventhozlaus 449.
Henrici Barbati duc. Siles.
 Conradus 169.
 Nicholaus fr. Pauli epi. Poznan., 116, 197.
Henrici, filii Henrici Pii, duc. Siles.
 Otto dom. 365.

Henrici Probi duc. Siles.
 Baldwinus 2031.
Henrici I duc. de Głogowa.
 Conradus 908.
 Fridericus 888, 926, 927. — Fritzco de Buntense 889, 914, 915.
 Heynricus 893.
 Iohannes 663.
 Ludowicus 645.
Henrici II duc. de Głogowa.
 Fridericus de Buntense 930, 932.
 Nicolaus canon. Glogov. 930.
 Nicolaus de Sandelwalde p. m. Góra (Szl.) 1018, 1020, 1026.
 Zacharias 994.
Iohannis duc. Siles.
 Grinbertus magister 1030.
 Petrus 1162.
Kazimiri regis.
 Clemens dictus Iastrambecz de Lubnica 1597.
 Gregorius 1354.
 Henricus de Ruskowo 1371.
 Henricus Cropelin 1484.
 Iacobus de Ossowa, canon. Plocens., 1508, 1536, 1549, 1594, 1596, 1603, 1618, 1628.
 Iarandus 1569.
 Iasco de Busko, canon. Gnezn. et Plocens., 1250, 1369, 1372, 1380, 1401, 1414, 1589.
 Michalco Medvecz, canon. Cracoviens., 1577, 1580.
 Nicolaus Boemus 1397.
 Nicolaus de Wolborz 1416, 1420, 1433.
 Nicolaus pleban. de Czechów 1635.
 Pribislaus 1155, 1273, 1275.
 Simon de Ruskow 1554, 1576, 1605, 1626, 1627.
 Thworko 1474.
Kazimiri duc. Mazoviac.
 Tylko 1300.
Ludovici imperatoris.
 Ulricus mag. 2045.
Mestvini duc. Pomoraniae.
 Iohannes capellan. 584.

Premisl II duc. Poloniae.

Ervinus 634.

Hermanus dom. 724.

Iacobus cancell. eccles. Poznaniens.
529, 559, 569, 571, 636, 722.Iasco 612, 568, 573, 579, 582, 585,
619, 622, 625, 626, 629, 633,
634, 635, 639, 640, 643, 644,
653, 658, 662, 665, 672, 674,
677, 680, 682, 684, 685, 686,
687, 689, 692, 693, 694, 695,
698, 700, 701, 702, 704, 705,
706, 711, 714, 718, 719, 720,
732, 744.Nicolaus 571, 632, 704, 705, 718,
730, 731, 733, 735, 736.

Petrus dict. Scecliza 650, 664, 673.

Swenthoslaus canon. Gnezn. 624, 737,
2058, 2059, 2060, 2061, 760. —
Bussilerius? 648.Thilo praepositus de Santok 453, 459,
464, 467, 470, 475, 478, 479,
486, 491, 492, 494, 495, 615,
496, 497, 498, 509, 511, 512,
513, 514, 518, 519, 520, 521,
530, 532, 534, 535, 536, 537,
538, 539, 540, 542, 545, 546,
547, 550, 553, 557, 561, 572,
576, 712.**Premisl duc. Siles.**

Iohannes de Rommeren 1048.

Thielus 1084.

Semoviti Troydeni, duc. Mazov.

Antonius 1402, 1404, 1797.

Iacobus pleban. de Biala m. (Maz.)
1602.

Nicolaus 1785.

Wladislai Odonis, duc. Polon. Gerardus, Theslaus praeposit. San-
tocens. 2054.**Wladislai duc. regni Polon.**Dominicus 746, 751, 767, 786, 795,
806, 819.

Iacobus 970.

Iohannes 825, 988, 1014.

Paulus clericus 794, 808.

Petrus dom. 786, 794, 799, 801, 802,
804, 805.

Stanislaus 749, 776.

Wladislai regis Poloniae.

Arnoldus 1102.

Wladislai duc. Lanciens.

Henricus 1288.

Wladislai regis Poloniae.

Nicolaus canon. Sandomir. 2017.

Notarii publici Albertus Cristini, clericus Cracov.
dioecesis, 1192.

Bernardus Henrici de Daventria 1757.

Bronislaus Viti de Strzalkowo, cleri-
cus Poznan., 1645.

Conradus de Teppilwode 1725.

Ditmarus Hereken 1868.

Hanco quond. Iohannis de Krak.
1462.Henricus Cropelin, clericus dioec.
Schwerin., 1421.Iacobus quond. Tilemanni de Cin-
1799.

Iacobus de Orle (p. m. Mrocz) 1905.

Iarandus quond. Nicolai, clericus
dioec. Wladislav., 1655.

Iohannes Tomcze 2056.

Iohannes Petri de Korczyn 1345,
1350.

Iohannes de Cunczindorf 1367.

Iohannes Modlici 1367.

Iohannes Clementis de Opatowiec
(Krak.) 1706.

Iohannes de Petirwicz 1725.

Iohannes de Schoslerdorf 1725.

Iohannes de Zagiewniki 1956.

Iohannes Alberti de Wilatowo 2014.

Laurentius Andreae de Wielenir
1776.Leonardus quond. Petri de Frank-
stein 1787.Mathias quond. Nicolai de Goltbe
1799.Mathias quond. Birkonis, sculti.
Wesena, 1799.Mathias Blida de Poznania, cleri-
Poznan. dioec., 1811, 1973.

- Nowa wieś** p. m. Gąsawa 1357.
Nowa wieś p. m. Kazimierz 1464.
Nowa wieś p. m. Poznań.
Her. Benaschius 1773.
Nowawieś p. m. Wronki.
Scult. Aegidius fr. Mikosii, Valentini
et Alberti 1637.
Nowawieś p. m. Września 1840.
Nowe p. m. Wągrowiec 1086, 1867.
Nowe (Neuenburg) m. (Pom.)
Petrus de, miles, 1071.
Nicolaus de, maritus Elisabeth, quond.
advocatus de Kamień, 1633.
Territorium 2049.
Nowe dobro? (terra Poznaniens.)
Scult. Laurentius Craczmars 1446, 1451.
Nowe miasto m. 528.
Nicolaus de, fil. palatini, canon. Poznan.,
1436.
Districtus 952.
Nowiec p. m. Dolsk.
Her. Iohannes 1651.
Novum Mir?
Castellanus Petrus Stossovich 760, 799,
801.
Nowy dwór p. m. Kościan.
Praeposit. Nicolaus 1805.
Nowy dwór p. m. Rawa (Maz.)
Hered. Nemerza, Iohannes et Abraham
Abraham 1840.
Iohannes fil. Abraham 1851.
Abraham, pat. Iohannis, Nemerzae et
Abraham 1929.
Nowy folwark p. m. Oborniki 1347.
Nozen Nicolaus de, conventualis Dom.
Ordin. s. Iohannis ante Poznań, 1278.
Nożyczyn p. m. Skulsk 1754.
Nuga Nicolaus, civis de Kalisz, 1007,
1008.
Nuntii 387.
N. ducis 33, 412, 608, 448, 450, 641.—
N. statio 477.
N. Sedis Apostolicae, *vide* **Legati**.
Nürnberg m. (Schwab.)
Burgravius 1246.
Fridericus pat. Iohannis 2045.
Nyeszdzycz dictus Mathias, scult. de
pocin (p. m. Września) 1526.
Nywadowe? p. m. Gdańsk 2060, 2061.
Nywka? p. m. Mieściska 1201.
Obiecanowo p. m. Szubin 801, 1726.
Obielewo p. m. Żnin 7, 1610.
Objezierze p. m. Oborniki 104, 117, 2
Bronissius de, miles, fr. Leonardi, 11
Obłuże p. m. Gdańsk 740.
Obodno p. m. Gąsawa 1357.
Obodowo p. m. Sępólno.
Boguslaus Crosny de, fr. patruelis
hannis de Komierowo et Nicolai
Lipie, 1730, 1731.
Obora p. m. Gniezno 736, 1269.
Obornik Henczelinus, scabinus Pozn., 1
Oborniki m. 808, 1413, 1943, 1968.
Ecclesia s. Spiritus 1347.
Molendina regalia 1637.
Pleban. Iacobus 868.
Advocat. Rudgerus b. m., pater Mac
nis advocati moderni, 1189.
Consules Petrus sutor, Iohannes
cnow, Iaculus textor, Henricus
leator 1189.
Scult. Mathias 1347.
Districtus 952.
Oborsino os. zn. p. m. Kostrzyn 1184
Obory? quond. villa monast. Łąd
393.
Oborzysko p. m. Kościan.
Nicolaus de, 1168.
Oboza (Obisch) p. m. Głogowa (S
907.
Obra p. m. Wolsztyn.
Locatio iure Theut. 497.
Monasterium Ordin. Cisterciens.
131, 133, 215, 258, 275, 5
291, 347, 363, 404, 573, 5
772, 886, 944, 949, 963, 9
972, 1004, 1018, 1043, 10
1085, 2070, 1783.
Privilegia 258, 363, 1043.

Abbates

Henricus 1425, 1450.
 Hermanus 1011, 1021, 1079, 1081, 1185.
 Iohannes 497, 557, 566.
 Petrus 245, 262, 278, 279, 280.
 Petrus 397.
 Rolandus 1520.
 S. 215.
 Theodoricus 994.
 Theodoricus 1782, 1837, 1874.
 Volpertus 380.

Cellerarii G. 215, (cnfr. Tom IV, Dodatki.)

Iohannes 279, 280.

Fres. Hermannus 951.

Iohannes pleban. eccl. s. Elisabeth 1947.

Priores Iacobus 279, 280.

Iohannes de Jagowe 972.

S. 215.

Subprior Petrus 279, 280.

Obrambice os. zn. p. w. Trzuskotowo, m. Poznań, 518.

Obrzębin p. m. Turek (Sier.)

Hered. Nicolaus, Simon, Beroldus, Dobeslaus, fres., 1692.

Obrzycko m. 770.

Ecclesia 344.

Castellani

Ianusius 315.

Nebora 207.

Vlost 494.

Obrzycko (Obrziczsko) os. zn. p. w. Ciosianiec, m. Kębtowo, 473, 1383.

Ochędzin p. m. Wieruszów 244, 275, 277, 281, 282, 311.

Ochla p. m. Kobylin 318, 340.

Ochle? villa monast. Mogilno 33.

Ochodza p. m. Gąsawa 1959.

Ochodza p. m. Wągrowiec 18, 590.

Ociesze p. m. Międzychód 546.

Ocinok p. m. Sieradz 814.

Ociosna (Oczossny) os. zn. p. m. Zanie-myśl, (istniała jeszcze r. 1610), 1513, 1514.

Oćwieka p. m. Gąsawa 11, 1589, 1892, 1894.

Scult. Iohannes 1353.

Meczslaus 1685.

Oczkowice p. m. Miejska Górka 720, 930.

Odmuchow m. (Szl.) 586, 2031, 1691.

Odalanów m.

Bartossius de, 1678.

Odargowo p. m. Wejherowo (Pom.) 670, 739, 2060, 2061.

Oderberg m. (N. M.) 1518.

Odolcovicze os. zn. p. m. Kcyń.

Bogufalus de, 2039. — (Tom IV, objaśn.)

Officiales 136, 284, 477, 661, 1261.

Functiones *vide* *iurisdicctio*. — *Servitia* 1131, 1211. — *Utilitates* 2057.

Off. Semovithi ducis Mazov.

Gnyazdo 1131.

Off. archiepi. Gneznens.

Iohannes 1091.

Officiales ecclesiar. cathedral. 274.

Otyimer, inspector salis, 1125.

Ogon Paulus, castellanus Lanciciens., fr. Martini subcamerar. Lancic., 999, 1072, 1127.

Ogorzelczyn p. m. Tuliszków.

Albertus, Mathaeus et Nicolaus de, 1313.

Ojcieszyn p. m. Oborniki.

Nemeslaus de, 1168.

Okrajczów p. m. Radomsk (Sier.) 1354.

Oksywie (Oxhöft) terra p. m. Gdańsk 670, 739, 740, 2060, 2061.

Okun Nicolaus, castellan. de Czersk, 1301.

Olawa (Ohlau) m. (Szl.) 31, 40.

Olbrachtov os. zn. p. m. Książ 362, 408.

Oldrzychowo p. m. Inowrocław (Kuj.)

Scult. Laurentius dictus Lyssarz 1632.

Olementh Iahndus de, miles, 1290.

Oleśnica p. m. Zagurów 393.

Oleśnica m. (Sand.)

Dobeslaus de, cubicularius regis, 1988.

Oleśnica m. (Szl.) 645.

Districtus 952.

Terra 952.

Dux Conradus 1167.

Magister militiae Templi Hermannus 294.

- Oleśnica mała** p. m. Oleśnica (Szl.) 2021.
Oleśno p. m. Gołańcz 18, 101, 590, 303, 496, 1430.
Olewin p. m. Wieluń.
 Gerardus de, 722.
Oliwa p. m. Gdańsk (Pom.)
 Monasterium Ordin. Cisterciens. 670, 739, 2060, 2061, 1156.
Abbatessae 1256.
 Rutgerus 2035, 726, 2059, 769, 874.
 Wesselus 2049.
Bursarius fr. Nicolaus 2049.
Fres. Hermannus magister curiae in Grebbin p. m. Gdańsk 2049.
 Iohannes de Elbing 2049.
Prior Iohannes de Königsberg 2049.
Olkusz m. (Krak.)
 Suppa 818.
Ołobok p. m. Kalisz.
 Coenobium sororum Ordin. Cisterciens. 81, 244, 277, 281, 311, 316, 398, 407, 421, 471, 499, 510, 675, 676, 681, 686, 878, 1095, 1354, 1463, 1879.
 Forum 311.
 Privilegia 277, 311, 499, 1095.
Abbatissae 1016.
 Censtobronka 711, 733.
 Elisabeth 421.
 Krayna 1178.
 Margaretha 2069, 1879.
 Sophia 454.
Prior Bernardus 1016.
Procurator Conradus 421.
Ołobok (Mühlbock) *alias* **Sarnow** p. m. Świebodzin 212, 269, 271, 400.
Oloboc dicti Czessantha, Nicolaus, Ubi-slaus et Bertholdus, fres., 1734, 1749.
Ołomuniec m. (Morawa).
Episcopus Robertus 112.
Olsica, clausura sturionum p. m. Gdańsk 740.
Olsza p. m. Mogilno 3, 33, 1410, 1413. — Molendinum 941.
Olsze? p. m. Kalisz 498.
Olszowa p. m. Kępno 1432.
Olsztyn (Hohlstein p. m. Löwenberg, Szl.)
Capitan. Georgius de Sworzeń (p. m. Głogowa) 1851, 1852.
Olszyna p. m. Rogoźno 746.
Oltarik Wovcech 362.
Ołudza p. m. Łelów (Krak.) 34, 2020.
Opal Petrus de, canon. Lubucens., 1367.
Opalenica m.
Her. Ticz Baer 1938, 1946.
Opalis dictus Stephanus de Sierosław (p. m. Buk) 982.
Opatów p. m. Bolesławiec 492.
Opatów m. (Sand.) 1088, 1770.
 Castrum 1826.
Ministerialis Nicolaus 1314.
 Iudicium regale 1314.
Opatówek p. m. Kalisz 681, 722, 1112, 1179, 1192, 1354, 1391, 1569, 1629, 1687, 1703.
 Ecclesia 1862. — Molendinum super Stawka fluv. 1163. — Piscina superior 872.
 Iudicium regale 1391.
 Stogneus de, procurator archiepi. Gnezn., 1682.
Opatowice p. m. Radziejów (Kuj.) 33, 796.
Opatowice m. (Morawa).
 Monasterium Ordin. s. Benedicti.
Abbas Neplach 1595.
Opatowiec m. (Sand.) 1706.
Opatówko p. m. Września 348, 349, 360, 368, 719, 1354. — Ecclesia 1522.
Opathowo os. zn. p. m. Strzelno, między w. Sławsk a Bożejewice, 3, 33, 966.
Opawa m. (Szl.)
Dux Nicolaus capitan. regni Polon., fr. Wenceslai reg. Bohemiae, 818, 838, 846.
Opoczno m. (Sand.) 1611.
Opol? Marsalcus de, fil. Andreae, fr. Pauli, 664.
Opole m. (Szl.) 114, 575.
Archidiacon. Rinaldus mag. 160.
Canonic. Nicolaus Ticzkonis, cancellarius Wladislai duc. de Opole, 1852.
Praepositi 1193.
 Cartec 1322.

Cancellar. (Wladislaw duc. de Opole)
dom. Nicolaus 1798.

Capitan. Victor de Mierzyce (p. m. Wieleń) 1851, 1852.

Duces

Boleslaus 745.

Kazimirus 68, 114.

Mesco, cuius nepos Henricus, 223.

Nicolaus capitan. regni Polon. 840.

Vladislaus 35, 400, 468.

Wladislaus 1743, 1757, 1765, 1766,
1798, 1851, 1852, 1899, 1904,
1940, 1941.

Ducissa Ofca, conthoralis ducis Wladislawi, 1899.

Oporówko p. m. Poniec 930.

Oporowo p. m. Poniec.

Thomisslaus de, 1748.

Rector eccl. Petrus, notar. publicus,
1748.

Oporowo? Boguslaus de, canon. Lanciciens.,
1971.

Oporzyn p. m. Margonin 141.

Scult. Iacobus 1502.

Oprawce (iustitii) 1354.

Opul? Zlavosius de, pat. Petri, 2022.

Oraczewo p. m. Sieradz 1354.

Orchowow p. m. Powidz. — Erectio eccles.
1617.

Hered. Barteo 1751.

Nicolaus maritus Katharinae, vexillifer Gneznens., 1617, 1780.

Ordines monastici.

Ordo s. Benedicti.

Fr. Virbeta 176.

Monasteria *vide* **Kościelna wieś, Lubin, Mogilno.**

Ordo Canonico. regular. Lateranens.

Monasterium *vide* **Trzemeszno.**

Ordo Cisterciensis 113, 161, 162,
163, 164, 166, 171, 284, 303, 347,
496, 582, 1304.

Capitulum generale 136, 2034, 874.

Fres. Christianus 67, 75.

Guntherus 940.

Philippus 67, 75.

Monasteria Fratrum 66. *Vide* **Bledzew, Łąd, Łekno, Obra, Paradyż, Przemęt.**

Mon. Sororum *vide* **Ołobok, Owińska.**

Ordo Fratrum Minorum 616.

Monasterium Fratr. *vide* **Pyzdry.**

Mon. Sororum *vide* **Gniezno.**

Ordo Fratrum Praedicatorum in
Polonia 124, 515, 1075, 1076.

Fres. 185.

Dominicus lector Poznan. 852.

Gotofridus 268.

Hartungus 346.

Petrus 396, 2033.

Vilhelmus 140, 728.

Vitalis 396.

Priores 144, 246, 247, 250, 257.

Monasteria Fratrum *vide* **Poznań, Wronki.**

Privilegia 2028.

Mon. Sororum sub cura Fratr. Praedicatorum 668; *vide* **Poznań.**

Ordo s. Sepulchri 34, 2020, 238.

Domus et Hospitale in Gniezno 34,
141, 238, 325, 327, 403, 409, 495,
661, 942.

Fres.

Andreas 382.

Nicolaus, Miroslaus, Pechno 1660.

Stanislaus, Nicolaus 1706.

Praepositi

Benedictus 1775.

Helingus 1660.

Henricus Saxonus 943.

Vasilus 1427, 1447, 1502, 1563.

Ordines militares.

Ordo Hospitalis s. Iohannis Ierosolimitani 30, 37, 104, 112,
202, 297, 954, 1246, 1248. — In Moravia 208. — Domus b. Iohannis 140.

Praeceptores 112.

Fr. Hermanus de Werborge 1448,
1457, 1458.

Prior domorum per Poloniam, Moraviam etc., fr. Gallus de Limburg
1278, 1335, 1475.

Domus Ord. s. Iohannis in Czaplinek 603.

Commendator Bernhardus de Schulenburg 1527.

Dom. in Kościan.

Commendator fr. Iohannes 1335.

Fres. conventuales Adam, Martinus, Petrus 1335.

Dom. in Kwarezan.

Commendator fr. Iordin v. Vrekleve 1448.

Prior fr. Stephan v. Clebow 1448.

Dom. in Lagow.

Comptur Heinrich v. Albensleben 1801, 1806.

Dom. de Leśnica (Lietzen).

Comptur fr. Rulof 1448.

Dom. de Lubieszów p. m. Gdańsk 2058.

Dom. de Niemojewo.

Commendator fr. Otto 955.

Dom. in Poznań 29, 30, 104, 117, 202, 208, 213, 344, 433, 1475.

Commendatores

(Benassius) 1943.

Helmanus 1176, 1182, 1184.

Iohannes de Zelenicz 929.

Mauritius 433.

Nicolaus Baer 1264, 1278.

Nicolaus dictus Poppo 1558.

Petrus 1335.

Theodoricus 300.

Fres. conventuales

Iaroslauus, Iohannes, Nicolaus dict. Grand, Nicolaus de Nozen, Simon, Theodricus 1278.

Ordo Militiae Templi 141, 142, 146, 216, 294, 570, 954.

Fres. Albertus, Bruno 294, 333.

Henricus, Lambertus, Tyderus 294.

Fredricus dictus Niger, Henricus dictus de Blethendorph 679.

Præceptores summi per Theutonium.

Bohemiam, Polon. etc.

Mag. Iohannes 294.

Bernhardus dictus de Evirsten 679.

Dom. de Kwarezan.

Mag. curie Bernhardus de Evirsten, summ. præceptor etc. 679.

Frat. Iohannes 294.

Dom. de Oksnica.

Mag. curie fr. Hermannus 294.

Dom. de Wałcz.

Magist. curiae fr. Albertus 679.

Dom. de Wielkawieś.

Frat. Iohannes 862.

Præceptor curiae Hermannus de Bardeleve 961.

Ordo s. Spiritus.

Præceptor general. per Poloniam etc. Lipoldus 530.

Ordo b. Mariae Theutonicorum 2025, 591, 207, 237, 273, 457, 543, 669, 1133, 1179, 1192, 1217, 1218, 1219, 1223, 1277, 1340, 1905.

Magister et fres. 185.

Capellani magistror. Prussiae

Hans 1262.

Hermannus fr. 831.

Fr. Iohannes 1235, 1236. (Ludolphi Kunig.)

Nicolaus 1346. (Winrici de Knypode.)

Commendatores.

Domus de Bierzgowo p. m. Toruń.

Ditericus 898.

Dom. de Brodnica (Strasburg) 1192, 1193.

Dom. de Brześć Kujawski 1192, 1193.

Dom. de Chelmno 1192.

Henricus 898.

Dom. de Elbląg 1192, 1193.

Fr. Conradus de Lyhtenhagen 831.

Alexander de Kornre 1235, 1236.

Dom. de Engelsberg *alias* Koprzywnica p. m. Grudziądz 1192, 1193.

Dom. de Gdańsk 1192, 1193.

Fr. David 986.

Rudeherus 1156.

Præcurator commendatoris Svento 986.

Viccommendator Nicolaus 986.

Dom. de Golub 1192, 1193.

Henricus de Stockheim 1290.

Dom. de Grudziądz.

Henricus de Boventhin 1290.

Dom. de Kamień 1192, 1193.

Dom. de Kowal 1192.

- Dom. de Kowalewo (Schönsee).**
Gereon 1290.
- Dom. de Kyrsburg (Ckristburg).**
Conradus de Brungisheym 1235, 1236.
- Dom. de Łasin** 1192, 1193.
- Dom. de Lece** 1192, 1193.
- Dom. de Marienburg** 1192, 1193.
- Dom. de Nieszawka p. m. Toruń** 1192, 1193.
- Dom. de Orłowo p. m. Inowrocław** 1192, 1193.
- Dom. de Ostrod.**
Komthur 1262.
Gunther v. Honsteyn 1307.
Haus-Komthur Lodowig Schof 1307.
- Dom. de Papowo p. m. Chełmża** 1192, 1193.
- Dom. de Przedecz (Kuj.)** 1192, 1193.
- Dom. de Radziejów** 1192, 1193.
- Dom. de Radzyn** 1192, 1193.
- Dom. de Ryga** 1192, 1193.
- Dom. de Sławno.**
Iohannes 741.
- Dom. de Świecie.**
Albertus Schaff 1290, 1343.
Vicecommend. Heynricus Meycze 1343.
- Dom. de Toruń.**
Fr. Conradus Saccus 831.
Henricus de Dobyn 898.
Henricus de Luterberg 1087.
Iohannes Nothafth 1290.
Lutoldus 1087.
Theodricus de Spira 1235, 1236.
Commendat. antiqui castri 1192, 1193.
Vicecommend. fr. Gozwinus 831.
- Dom. de Tuchola.**
Fr. Conradus Vollekop 1274, 1290.
Vicecommend. fr. Pc. de Tymo 1274.
- Dom. de Wenzlaw** 1192, 1193.
- Fres. Ordinis**
Abrahamus Gryfe 1235, 1236.
Conradus Rost dictus 726.
Conradus de Brunigshym 1346.
Gallus Boemus 894.
Guntherus 1156.
Gunther v. Swarczberg 1307.
Heynrich v. d. Grone 1307.
- Iacco et Iohannes 207.
Otto de Ptenbuch (sic) 1343.
Ruprecht v. Werberg 1307.
Theodricus de Lychtynhayn 1235.
- Hospitalarii* (Spittler)
Alexander de Kornre, commend. de Elbląg 1235, 1236.
Herman Kudorfer 1262, 1290.
- Summi magistri*
Conradus Saccus 894, 897, 898.
Conrad Wallenrod 2052, 1940.
Conrad Zolner v. Rotenstein 1884.
Conrad de Iungingen 1995.
Fridericus de Wyldinberch 1071.
Heynrich Tusmer 1262, 1286, 1290, 1307.
Hermannus (Salza) 591.
Karulus 977.
Ludherus dux Brunswicensis 1121, 1129.
Ludolphus Cuning 1220, 1221, 1222, 1234, 1235, 1236, 1346, 1356.
Th. de Gadersleben 444.
Theodricus de Aldenburg 1192.
Werenherus de Orzela 1097.
Winrikus de Kniprode 1345, 1346, 2049, 1527, 1778, 1779.
- Magni commendatores*
Henricus de Boventhyn 1235, 1236, 1262, 1290, 1346.
Wynrich v. Knyprode 1262, 1290.
- Magister coquinae* fr. Tylo 1274.
- Marsalci*
Fr. Tidericus 237.
Wynricus de Knyppenrade 1235, 1236.
- Notarii*
Henricus et Nicolaus 1290. (Henrici Dusmeri, magistri Ord. Theut.)
Mag. Saulus et Iohannes 1236. (Ludolphi Kunig.)
Henrich et Paul 1262.
- Pincerna* (magistri Prussiae?)
Fr. Waltherus 831.
- Sacerdotes*
Celianus magister 1343.
Iohannes 1274.
Marquardus 831.

- Thesaurarii* (Treseler)
 Fredricus de Spyra 1235, 1236.
 Iohan Langerake 1262.
 Swenderus de Pellant 1346.
- Traparii*
 Conradus de Brungisheym, commenda-
 dator de Kyrsburg, 1235, 1236.
 Ludowig v. Wolkinburg 1262, 1290.
- Vicemendator provincialis*
 Petrus 897, 898.
- Socii* (Kumpane)
 N. N. v. Brandys 1262.
 Erwyn v. Stokheim 1262.
 Erbrardus de Buhaim 1290.
 Iohannes de Bolanthin 1290.
 Lutholfus Rabe de Paxenheim 1346.
 Popo de Reynsteyn 1235, 1236.
 Rudgerus de Elner 1346.
- Incursus Ordin. Theut. in regnum Po-*
loniae 1179, 1192, 1193.
- Treugae pacis cum Ord. Theutonico in*
Cracovia 1129.
- Orkowo** p. m. Śrem 579.
- Orla** p. m. Koźmin 952, 1188, 1298.
Civitas 528.
- Orla** *aliās* **Orzeł** p. m. Frydland 1284.
- Orla** silva p. w. Lubin, m. Trzemeszno,
 1279.
- Orlamünde** m. (Altenburg).
 Ludolphus iuvenis, com. de, 2055.
 Otto de, 2045.
- Orle** p. m. Mrocza 618.
Her. Orlico 1909.
- Orle** p. m. Pniewy 294.
- Orle** pratum p. w. Bartodzieje, m. Wągro-
 wiec, 1867.
- Orle** prata p. w. Wąchabno, m. Kargowa,
 1947.
- Orłów?** (Krak.)
Her. Dadzibog 1825.
- Orłowo** p. m. Inowrocław 444.
Commendator 1192, 1193.
- Ortenburg** (Bayern) com. Meinhardus de,
 2045.
- Orzeł** (Wordell) p. m. Kamień (Pom.) 206,
 297, 431, 544, 1829.
- Orzela** Werenherus de, magister gener-
 domus Theut. 1097.
- Orzeszków** p. m. Uniejów (Sier.) 1192,
 1354.
- Oscina** Iohannes 318.
- Osdra?** p. m. Beeskow (Lubus.) 2055.
- Osesyn** (Oszezycze) os. zn. p. m. Kępno
 722, 1432.
- Osiaków** m. (Wiel.) 1488.
- Osiecko** p. m. Bledzew 953, 987, 1423,
 1434, 1448, 1626.
Pleban. Nicolaus, vicar. perpetuus in
Landsberg, 1831, 1832.
- Osiecza** p. m. Konin 522.
- Osieczna** m.
Iurati Iohannes Orszula, Mika, Paulus
Crotki 2019.
Proconsul Paulus Longi 2019.
- Osieczno** (Hochzeit) p. m. Tuczno 284,
 1518.
- Osiek** p. m. Dupin 549.
- Osiek** p. m. Kalisz.
Her. Cessanta 1267, 1313.
- Osiek** p. m. Koło. — *Eccl. parochialis*
 1237.
- Osiek** p. m. Koronowo 1372, 1376, 1406,
 1605, 1606.
- Osiek** p. m. Krzywin 744.
Dobeslaus com. de, 908.
Materna de, 2019.
- Osiek** m. (Sand.) — *Ecclesia* 1862.
- Osiek** pratum p. w. Kozłów biskupi, m. So-
 chaczew, 1614.
- Osielsk** p. m. Bydgoszcz 3.
- Osikowo** p. m. Kwieciszewo (Kuj.) 11,
 1192, 1390.
- Osinin** p. m. Gąsawa 1357.
- Oskowice?** (Ostrowite Prymasowskie?)
Rector eccl. 2071.
- Ostłonino** p. w. Przemęt 66, 473.
* Scult. Oczmik 1762.
- Osmolin** m. (Maz.) 2038.
- Osowa** Iacobus de, scriptor curiae regis
 Kazimiri, 1549, 1618, 1628.
- Osowa sień** p. m. Wschowa 1048.
- Osowo** p. m. Krzywin 368, 469, 719.
- Osowo** p. m. Września 1903.

- Ośno** (Drossen) m. (Lubus.) 1012, 1030, 1518.
Advocatia 1324, 1487.
Advocatus Dirsco de Chyciny 1330.
- Ossedno**? p. m. Góra (Szl.) 932.
- Ost** 1330. — Arnd v. d., 1802.
 Arnoldus de, 1545, 1673.
 Bartholdus de, 1117, 1545, 1673.
 Betkinus de, 1186, 1248.
 Burcard v. d., 990.
 Dobrogostius de, 1545, 1673, 1675.
 Hinrik v. d., 990.
 Ulricus de, 1545, 1673, 1802.
- Osterode** m. (Pr.)
Komtur Gunther v. Honsteyn 1307.
Haus-Komtur Lodowig Schof 1307.
- Ostia** m. (Ital.)
Episcopi
 Bertrandus 1260.
 Hubaldus 24.
 Iohannes 6.
 Nicolaus, Sed. Apost. legatus, 852, 989.
 Octavianus 32.
- Ostrów seu Insula**, półwysep tumski, dziś przedmieście m. Poznań.
Advocatia 1810.
Advocati Mathias fil. Vincentii 1915.
 Nicolaus fil. quond. Nicolai dicti de Kicin, 1810.
Cives Svantco et Florianus 1153.
 Santco 1915.
 Iohannes dictus Plaska 1915.
- Ostrów** castrum na wyspie jeziora Lednica p. m. Pobiedziska 7, 168, 173, 1754, 1774.
Castellania 180, 355.
Castellani
 Adam 1313.
 Albrachtus 534, 539.
 Laurentius Strzeszconis 1976.
 Milesa 207.
 Nicolaus de Jerzykowo (p. m. Pobiedziska) 1754, 2070, 1774.
 Zbilut 333.
- Ostrów** p. m. Grabów (Łęcz.) 701.
- Ostrów** insula p. m. Grzegorzewo 1761.
- Ostrów** insula p. m. Śrem 1936.
- Ostrów** p. m. Dąbie (Łęcz.) 136, 211, 304, 618, 655, 656.
- Ostrów** p. m. Pakość (Kuj.) 1466.
- Ostrów alias Popowo** p. m. Kruszwica n. jeziorem Gopło.
Hered. Iohannes fil. Mathiae iudic. Kujaw. 814, 815.
 Stanislaus Kywala iudex Kujaw. 1366, 1455.
- Ostrow** os. zn. p. m. Łęczycza 11, 1232.
- Ostrów** p. m. Łowicz 1404, 1697.
- Ostrów** p. m. Lubartów (Sand.)
 Cristinus de, magist. curiae reginae Polon., 1904.
- Ostrów** p. m. Sulęcín (Zielenzig, Lubus.) 1330.
- Ostrow?** Domarat de, 1786.
- Ostrówek** p. m. Warka (Maz.) 1404.
- Ostrowiecko** p. m. Dolsk.
Pleban. Martinus 1041.
- Ostrowieczno** p. m. Dolsk.
 Iohannes de, canon. Poznan., 1436.
Pleban. Iohannes dictus Stravcza 1811.
Hered. Boguphalus 569.
 Hyvanus 366.
- Ostrowite Kapitulne** p. m. Kleczew 32, 299, 1354.
 Locatio in civitatem 1669.
- Ostrowite Prymasowskie** p. m. Trzemeszno 200, 288, 531, 1981.
Rector eccles. 2071.
Hered. Vincentius fil. Alexandri, et filii ipsius Petrcó, Petrus et Iohannes 414.
- Ostrowite Trzemeszeńskie** p. m. Trzemeszno 11, 159, 1315, 1589.
Sculti. Nicolaus et Michaël fres. 1315.
- Ostrowite (Osterwick)** p. m. Gdańsk 2060, 2061.
- Ostrówki** p. m. Budzyn 808.
- Ostrowo** p. m. Gostyń.
Sculti. Mathias, Petrus, Michaël, Venceslaus et Simon fres. 1128.
- Ostrowo** p. m. Mielżyn 1354.
- Ostrowo** p. m. Rogowo 1354.

Ostrowsko p. m. Uniejów (Sier.) 656, 1192, 1354.

Her. Budislaus fil. Streskonis 229.

Ostrzeszów m. 528, 1166. — Ostrzeszów stary 1432.

Privilegia 1852. — *Teloneum* 1690.

Burgrav. Bernhardus Werusch 1852.

Subiudex Nicolaus de Parzynów 1960.

Osuchów p. m. Koźminek 1618.

Osuchów p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.

Oświecim m. (Szl.)

Pleban. Iacobus canon. de Kielce 1421.

Advocat. Henricus civ. Poznan., fil. quond. Heynczae, 870.

Oszczeklin p. m. Staw.

Stosz de, 1175.

Otłoczewo p. m. Miłosław 896.

Otłoczyn p. m. Toruń 84.

Otmarówo os. zn. p. m. Środa 826, 885.

Otoczyce (Ococyte) os. zn. p. m. Piła 384, 1557.

Otolice p. m. Łowicz 1404.

Otorowo p. m. Szamotuły 546, 770, 1619.

Otusz p. m. Buk 546.

Owieczki p. m. Złoczew (Sier.) 1354.

Owińska p. m. Poznań.

Piscator Saugius 1153.

Monaster. Sororum Ordin. Cisterciens. 284, 303, 307, 308, 496, 518, 895, 1060, 1115, 1196, 1318, 1664.

Damnificatio monasterii 1060. — *Privilegia* 284, 1115.

Abbatissae

Clara 496.

Dobrosca 774.

Eufrosina 1983.

Hedvigis 284.

Osanna 1115, 1153.

Celleraria Tyberiadis 1983.

Priorissa Saula 1153.

Sorores

Anna soror ducis Premisl II 496.

Femka et Sulca 1153.

Subpriorissae

Ffebronia 1983.

Margarita 1153.

Ozorencino ? (Szl.) 586.

Pacanów m. (Sand.) 1862.

Pacyna p. m. Osmolin (Maz.) 2038.

Paczkowo p. m. Kostrzyn.

Scult. Mathias 1104.

Padłagóra (Padilgar) p. m. Cylichowa 770.

Her. Wiache Kotewicz 1874, 1947.

Padniewo p. m. Mogilno 3, 33, 1390.

Padua m. (Ital.)

Electus Conradus 598.

Pagani 1217. — *Insultus paganorum* 405, 490, 650.

Pajęczno m. (Sier.) 586.

Pak Ulricus de, 888.

Pakawie p. m. Sieraków 546.

Pakolisze os. zn. n. jeziorem Paklica w okolicy klasztoru Paradyż 262, 265.

Pakość m. 503, 797, 1466.

Ecclesia 239, 315, 1375.

Ius patronatus 1371.

Locatio in civitatem 1397.

Hered. Albertus (Voytech) palatinus Kuiaviens. 1202, 1213, 1375.

Albertus 1844.

Hector 1427.

Nicolaus fil. Hectoris 1746.

Pakosław p. m. Dupin 930.

Pakszyn p. m. Czarniejewo 1293, 1322.

Hered. Iohannes pat. Nicolai, Iacobi et Iohannis, et alii fres., Stephanus, Iacussius et Niczko 1533.

Palatinus.

Palati. exactiones 441. — *Functiones* 741, 866, 867, 923, 937, 1261.

Iura vide Iurisdictio.

Proventus 148, 796. — *Servitia* 1211.

Vide Gniezno, Kalisz, Nakło, Poznań, Terras.

Palaw Heynko de, 1162.

Pałczyn p. m. Miłosław 896.

Albertus de, 964, 965.

Pałędzie p. m. Mogilno 11, 15, 1390. (P. dolne) 1827.

Her. Sbiluth com. 1568, 1685.

Palice błoto, miejscowość na północ m. Kamień (Pom.) 206.

Pałuka Albertus canon. Gneznens. 1205. Iacobus canon. Gneznens. 1971.

Nicolaus canon. Gneznens. 1953.
Sandivogius (*vide* Szubin) 2068.
Vincentius cum filiis suis Kelczone, Paluka, Vigloz, Virbanta 1086.
Zbilut, Svantoslaus, Slavnic, fres., 1086.
Sbilut praeposit. Wladislav. 1316.
Pa-truki. Districtus 1453, 1814, 1973, 2008.
Terra 1154, 1447, 1510, 1522.
Parniatkowo os. zn. p. m. Zaniemyśl 342, 350, 351, 362, 718.
Parnietna p. m. Skierniewice (Maz.) 1404, 1697.
Parnietów p. m. Kamień (Pom.)
 Laurentius de, 1274.
Pannin p. m. N. Kalisz (N. M.) 297, 1284.
Pampy seu Kopydlovo os. zn. p. m. Kleck 1354.
Her. Iohannes 1996.
Panczlaw os. zn. p. m. Poznań 321.
Panewiz Ditmarus de, 994. — Iohannes de, 1062. — Mathias de, 1247. — Petrus de, 930. — Voelframus de, 663, 907, 930, 1167. — Wolveramus de, dictus Ruffus 952. — Wolveramus de Sprottawa 952, 1012.
Paniejewo p. m. Skulsk 1863.
Panigrodz p. m. Kcyń 18, 101, 590, 1430. — Forum liberum 521.
Scult. Hardegenus Theutonicus 149.
Hered. Obechan, Rospanche, Boguphalus 272.
Pankawca dictus Stephanus, capitaneus Poloniae et Kuiaviae, 993, 1001.
Pankonin (Pannekow?) p. m. Słupsk (Pom.)
 Gresmarus de, 741.
Panowice p. m. Warta.
Her. Wyrzbentha castellan. Poznaniens., capitaneus Polon. general., 1480, 1501, 1503, 1564.
Pantha Dobeslaus, Borzislavus, Iasco et Desiderius, fres., 1313. — Swantoslaus subvenator Poznan. 1313.
Panthezyce os. zn. p. m. Grodzisk 1069.
Panthenow p. m. Niemcz (Szł.) 645.

Papa.

Alexander III, 24, 25.
 Alexander IV, 326, 332, 339, 341, 343, 345, 358, 370.
 Benedictus b. m. 6.
 Benedictus XII, 1151, 1157, 1172, 1173, 1192, 1193, 1223.
 Bonifatius VIII, 734, 738, 742, 798, 852, 853, 861, 1697, 1771.
 Bonifatius IX, 1890, 1902, 1903, 1912, 1951, 1956, 1968, 1967, 1971, 1990, 1991, 2001, 2008, 2013.
 Calixtus II, 445.
 Celestinus III, 30, 31, 32.
 Clemens IV, 425, 426, 431.
 Clemens V, 928, 954, 989, 1697.
 Clemens VI, 1205, 1206, 1207, 1208, 1212, 1224, 1225, 1226, 1228, 1245, 1256, 1258, 1259, 1260, 1265, 1266, 1291, 1304, 1316, 1336, 1343.
 Eugenius III, 13, 14, 15, 16.
 Fabianus 445.
 Gregorius VII, 4.
 Gregorius IX, 120, 124, 135, 143, 144, 158, 161, 162, 163, 164, 166, 171, 178, 181, 182, 185, 187, 188, 189, 204, 208, 209, 594, 210.
 Gregorius X, 456, 457.
 Gregorius XI, 1652, 1659, 1670, 1674, 1684, 1688, 1691, 1693, 1701, 1702, 1703, 1704, 1712, 1713, 1714, 1715, 1718, 1725, 1729, 1734, 1744, 1745, 1746, 1749, 1757.
 Hadrianus IV, 586.
 Honorius III, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 105, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 589, 114, 115.
 Innocentius II, 6, 7.
 Innocentius III, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58,

59, 60, 62, 67, 70, 71, 72, 74,
75, 76, 81, 85, 114.
Innocentius IV, 246, 247, 250, 257,
265, 266, 268, 270, 274, 312.
Innocentius VI, 1316, 1329, 1334,
1336, 1337, 1338, 1344, 1351,
1352, 1389, 1421, 1440, 1470,
1613.
Iohannes XIII, 1.
Iohannes XV, 2, 6.
Iohannes XXI, 463.
Iohannes XXII, 989, 991, 992, 995,
996, 1013, 1025, 1056, 1058,
1060, 1074, 1075, 1076, 1088.
Leo b. m. 6.
Martinus IV, 499, 502, 508, 524,
525, 526, 527, 533, 541, 552.
Nicolaus III, 480, 481, 487, 490,
502, 524.
Nicolaus IV, 668, 669, 671, 675, 676.
Paschalis II, 5.
Urbanus IV, 274, 398, 403, 409, 410.
Urbanus V, 1492, 1537, 1540, 1541,
1572, 1584, 1585, 1591, 1613.
Urbanus VI, 1750, 1757, 1771, 1794,
1800, 1811, 1819, 1821, 1836,
1842, 1864, 1868, 1890, 1967.
Papalia iura 1481, 1482.
Pape Henkynus 833.
Papowo p. m. Toruń.
Commendator 1192, 1193.
Paradyż *sive* Gostichovo p. m. Między-
rzecz. — Molendinum 198.
Cives Petrus, Vithmarus, Henricus de
Zbąszyń 259.
Wilhelmus molendinarius 323.
Homines 183, 248, 336.
Sculi. Iacobus 259.
Teloneum 427.
Vectigalia civium 259.
Monasterium Ordin. Cisterciens. 128,
169, 183, 190, 191, 193, 194,
198, 217, 225, 227, 230, 262,
265, 280, 283, 285, 286, 306,
323, 351, 362, 374, 380, 383,
391, 392, 459, 491, 748, 764,
869, 873, 879, 880, 889, 911,

912, 947, 1015, 1017, 1019, 1020,
1021, 1026, 1028, 1030, 1031,
1085, 1092, 1096, 1101, 1106,
1107, 1140, 1145, 1644, 1657,
1668, 1824, 1930.
Privilegia 248, 261, 265, 336, 350,
351, 427, 459, 703.

Abbates

Andreas 1497, 1644, 1691.
Andreas 1782, 1790, 1791, 1801,
1806, 1816, 1817, 1823, 1831,
1832, 1857.
Henricus 335, 336, 337, 338, 342,
350, 351, 408.
Hermannus 888, 889, 911, 1098.
Iacobus 842, 849, 874, 882, 883,
888.
Iohannes 1098.
Iohannes 1411.
Iohannes 1975.
Michaël 259, 279, 280.
Petrus 1185.
Sigelbertus 700.
Ulricus (Olricus) 462, 470, 472, 473.
Wilhelmus 252.

Camerar. fr. Vernerus 1031.

Cantor Mathias 1831.

Cellerarii

Henricus 279, 280.
Lucas 1831.

Fres.

Andreas de Krośno 1326.
Ervinus 380.
Henricus de Gerwisth 1021, 1031.
Iohannes de Landsberg n./W. 1857.
Nicolaus de Steyndal, vinitor, 1031.

Infirmarius Martinus 279, 280.

Priores

Ekhardus 1031.
Hermannus 1831.
Richardus 279, 280.

Subprior.

Martinus? (superior) 380.
Nicolaus 1831.

Paranic Martinus 475.

Parczewo p. m. Kleck 1354.

- Parlin et Parlinek** (i tymże przyległa os. zn. Berlino, cnfr. Lib. benef. Ioh. de Lasko, p. 173), p. m. Mogilno 1354.
Scult. Laurentius olim Sdeslai 1604.
Parędzice p. m. Łęczyca 1354.
Parma (Ital.) — Dioecesis 1757.
Parochiae visitatio 45.
Parok p. m. Śmigiel.
Her. Iacobus 1169, 1170.
Parok et Sostna, insulae in fl. Warta p. m. Łądek 137.
Parusowo p. m. Słupca 713.
Hered. Dalebor et Andreas fres. 721.
Dobeslaus 2009.
Franczko 1379.
Iohannes castellan. de Przemyśl 1883.
Mathias castellan. de Modrze 1883.
Parzno p. m. Bełchatów (Sier.) 7, 1354, 1620.
Parzynów p. m. Ostrzeszów 1432.
Nicolaus de, subiudex de Ostrzeszów, 1960.
Pasieki p. m. Sieradz.
Her. Sobeslaus 1724.
Pasiekowa góra, ager p. w. Pietrowo, m. Kalisz, 1070.
Pasierbice (Pasirbic) os. zn. p. m. Ponic 930.
Pasterka p. m. Pińczów (Sand.) 587.
Pątnów p. m. Konin 846, 1022, 1146.
Florianus miles de, 803.
Sandivogius de, pat. Iarkemboldi, 1313.
Pateki p. m. Łowicz 1404.
Pavelsteyn Paulus de, capitán. regni Polon., 897, 898.
Pawłówek p. m. Kalisz.
Her. Stanislaus dict. Pegza 1507.
Pawłowice p. m. Rydzyna 930.
Her. Iacussius 1555.
Pawłowo p. m. Czarniejewo 595, 238, 1354.
Pawłowo p. m. Kiszkowo 1269.
Pawłowo p. m. Margonin 942, 943, 1814.
Pavlovo? p. m. Skierniewice (Maz.) 1697.
Paxenhaim Lutholfus Rabe de, socius magistrí Ordin. Theut., 1346.
Pcefino os. zn. p. m. Turek 803, 1040, 2048.
Pęcherzewo p. m. Turek? 2048.
Pęchów p. m. Konin.
Ioseph, Boczatha, Ozyas de, filii Kelczonis, 1313.
Pecinovice? Petrus de, canon. Lancic. et Gnezn., 1820, 1822, 1827, 1848, 1859, 1863.
Pęczków p. m. Szamotuły.
Stanislaus de, 1168.
Pedanei officialium 119, 236, 477, 1131.
Pegza dictus Stanislaus, her. de Pawłowek p. m. Kalisz, 1507.
Peitz m. (Łuż.) 1518.
Pelcnica (Pläswitz) p. m. Kostomlat (Szl.) 31.
Pelczyn p. m. Śrem 1950.
Pelgrinovo os. zn. p. m. Kcyń 401.
Pella Stanislaus de Niewierz (p. m. Uniejów) 1998.
Pellant Swenderus de, thesaurarius Ordin. Theuton., 1346.
Pelplin p. m. Tczew.
Monasterium Ordinis Cisterciens. 725, 2059.
Abbat. 992, 1256.
Henricus 726, 2060, 2061, 769.
Penasco (Pieniążek) pat. Nicolai canonici Gneznens. 1863.
Pentzig p. m. Zgorzelice (Łuż.).
Czaslaw von, 1974.
Pęperzyn p. m. Więborg 618, 826, 885.
Pępocin p. m. Słupca 1252, 1253.
Her. Iohannes 1996.
Pępowo p. m. Krobia 1354.
Pergow Otto de, 1097.
Pertes dictus Iohannes, rector eccl. s. Michaëlis in Gniezno, 1572.
Perugia m. (Ital.) 15.
Pesschel Petrus scabinus Poznan. 1772.
Petermanowicz Niczko advocatus de Stawiszyn 1298.
Petirlinus nepos Wirzbenthae capitanei Polon. generalis, cuius socrus Elizabeth, 1582.
Petirwicz Iohannes de, notarius public., 1725.
Petra mala Petrus Satthern de, 2045.

- Petrykozy** p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
Petrykozy p. m. Pabianice (Sier.) 405, 1354.
Petznik p. m. Frydland 297.
Pforta p. m. Kösen (Saxon.)
Monasterium Ordin. Cisterciens. 21.
Abbas Winemarus 66.
Piacenza m. (Ital.)
Bartholomaeus mag. de, 1757.
Ottobonus de, decan. eccles. de Soissons (Franc.), 738.
Piaseczno p. m. Sępólno 1563.
Piaski p. m. Gostyń 1169.
Piątek p. m. Stawiszyn.
Iatorius de, 914.
Wszeborius com. de, venator Kalisiens., 1112.
Piątek m. (Maz.) 859, 1354.
Pleban. Albertus 1698.
Piątkowo p. m. Poznań 321, 628, 671, 743.
Piątkowo białe p. m. Miłosław 896.
Hered. Iohannes dict. Istebka et Mszczigneus 1780, 1804, 1855.
Piątkowo czarne p. m. Miłosław 896, 900, 901, 1939.
Piechanin p. m. Czempin 368, 719.
Her. Dobrogostius 1860.
Piechcin p. m. Pakość 797, 1466.
Piechowice p. m. Kościerzyna (Pom.) 657, 658, 756, 977.
Pieczewo p. m. Dąbie (Łęcz.) 328, 2034, 805, 829, 830, 1354.
Piekarty p. m. Kalisz 697, 1249.
Her. Nicolaus miles, fil. Abrahæ, 644.
Piekary p. m. Piątek (Łęcz.) 859.
Piekary Strzyce p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
Piekarzewo p. m. Pleszew 1588.
Pieniaki p. m. Złoczów (Rus.)
Her. Andreas 1743.
Pieniążek dict. Nicolaus, cancellar. Gneznens., 1953.
Petrassius de Wichalów p. m. Parczów (Sand.) 1988.
Pierwoszyn p. m. Gdańsk 740.
Pieryszew p. m. Gostyń (Maz.) 2038.
Pierzchno p. m. Środa 579.
Her. Symon 2000.
Pierzyska p. m. Gniezno 595.
Pieski p. m. Międzyrzecz 351, 875, 911, 912, 1816, 1817.
Pleban. Iohannes 875.
Sculi. Petrus 892.
Locatio 892.
Hered. Iesco miles 461.
Paulus 1837.
Ratslaus 892.
Pieskowa skała m. (Krak.)
Petrus de, castellan. Wislic., 2002.
Pietrowo p. m. Kalisz 35, 1281.
Sculi. Adalbertus, Paulus, Ceslaus, fres. 1070.
Pietrowo p. m. Czempin.
Nicolaus de, 1804.
Pietrzykowo p. m. Pyzdry 904, 971.
Pietrzykowo p. m. Koźminek.
Her. Dobrogostius vexillifer 1550.
Piłowice p. m. Zaniemyśl 2017.
Her. Nicolaus 2007.
Pijanowice p. m. Krobia 930.
Pikutkowo p. m. Brześć Kujawski 11, 15.
Pilaszków p. m. Łowicz 1404.
Pilatowo p. m. Łabiszyn.
Her. Boguslaus 1610.
Pilchowice p. m. Żarnów (Sand.)
Paschco de, castellan. de Biecz, 1916.
Pilica m. (Krak.)
Hered. Iaraczius 1486, 1583.
Iohannes 1155.
Otto capitan. Polon. 1642, 1653, 1654, 1658, 1665, 1671.
Pilczy dicti, amiciarii Thomislai filii Woyslai *hered. de Bieganowo p. m. Kurzelów* (Sand.) 1392.
Pilek dictus Iohannes, fil. Andreae, 1839, 1872.
Pincerna *vide* Gniezno, Kalisz, Łąd, Poznań, Terras.
Pincerna Conradi ducis Lanciciens. Lessota 597.
Kazimiri regis Poloniae Dirsske 1607.

- Kazimiri ducis Cuiav.
Boguslaus 229.
- Mesconis ducis Poloniae
Odollanus 20, 26, 27, 28.
- Wladislai ducis Poloniae
Odullanus 87.
- Wladislai ducis de Kalisz
Nemera 136, 147.
Stephanus 77.
- Pinnów p. m. Sternberg (Lubus.) 1330.
- Pińsk p. m. Szubin 79, 1653.
- Piotrków m. (Sier.) 1150, 1354, 1709,
1873.
Procurator 1687.
Colloquium generale 1323.
Statuta Maioris Polon. 1261.
- Piotrkowice p. m. Ślesin 537.
- Piotrowice p. m. Słupca.
Hered. Petrus et b. m. Albertus, fres.
germani, 1200.
- Piotrowice p. m. Góra (Maz.) 822.
- Pyotrowiecz?
Her. Martinus 1551.
- Piotrowo p. m. Obrzycko 493, 546.
- Piotrowo p. m. Poznań 321.
- Pirch terra, okolica m. Pyritz (N. M.) 216.
- Piszczyn p. m. Koronowo (Kuj.)
Hered. Sczhepanus 1376.
Thomas 1393.
- Piwnicziska? p. m. Osieczna 1883.
- Piwonice p. m. Kalisz 511, 799.
Scult. Iacobus 2062.
- Płaczkowice p. m. Opatów (Sand.)
Stephanus de, 1191.
- Płaczkowo p. m. Kobylin.
Petrco de, 934.
- Płastowo p. m. Grodzisk.
Stanislaus de, 1928.
- Płatkow p. m. Bukowie (Lubus.) 2055.
- Płato Cunczo de, 1367.
- Pławanowe? p. m. Gdańsk 670, 739, 2060,
2061.
- Pławce p. m. Środa 1496.
Scult. Swenthoslaus 1648.
- Pławno p. m. Radomsk (Sier.) 394, 410.
- Plebanus Ambrosius 225.
Pleb. iura et proventus 1797.
- Plenichow (Plehnendorf) p. m. Gdańsk.
Iesco de, 986.
- Plesowski dictus Hanco, civis de Pyzdry,
1446.
- Plessil dictus Petrus, vicar. eccl. s. Crucis
in Wrocław, 1367.
- Pleszew m. 528.
- Plewiska p. m. Poznań 203.
Homines in, 2041.
Sculti. Paulus et Michaël, fres. 1152.
- Plez Cunadus, scabinus Pyzdrens., 2064.
- Plichta Iohannes dict., civis de Kościan,
1335.
- Płociska p. m. Wyrzyska 384, 1557.
- Płock m. 7, 477, 1193.
Notar. Iacobus pleban. in Sierpć 1735.
Eccl. katedralis 1697.
Eccl. s. Laurentii 3.
Monasterium s. Benedicti.
Abbas Arnoldus 1700.
Praeposit. 1193.
Monaster. monialium s. Mariae Ma-
gdalenae.
Praeposit. 102, 1193.
Moneta 791.
Episcopatus 6.
Ecclesia 102, 226, 234. — Dioecesis
1933.
Capitulum eccl. 102.
Clerus universus 1697.
Villae eccl. Ploc. 1179.
Archidiaconi 1691.
Ciborius canon. Poznan. 1615.
Mathias mag., canon. Poznan., 1176,
1182.
Canonici
Bronislaus 2054. — Bronislaus 1604. —
Budislaus 1761.
Iacobus notar. reg. Kazimiri 1603.
Iohannes 3.
Iohannes Andreae de Trłag (p. m.
Barcin) 1704.
Martinus vicecancellar. Semoviti du-
cis Mazov., pleban. de Mszczonów,
1735, 1788.
Paulus pleban. de Chełmża 732.

- Valterus 3.
 Venceslaus 1131.
Decanus Gunterus 84.
Episcopi 102, 527, 992, 1057, 1087.
 Alexander 3, 11, 12.
 Andreas fr. Virbethae 229.
 Clemens 1192, 1223, 1349, 1350.
 Florianus 1038, 1051, 1061.
 Getko 66.
 Iohannes 803.
 Lupus 22.
 M. 274.
 Stanislaus 1596, 1697.
 Thomas 564.
Praepositi 1691.
 Florianus 989.
 Iohannes canon. Gneznens. 768, 776, 829, 837.
 Petrus 36.
 Sbiluth canon. Gneznens. 1339.
Scolasticus Iohannes 211.
 Terra 1697.
Capitaneus Stephanus subcamerarius de Gostyń (Maz.) 1735, 1900.
Castellani
 Andreas 1700.
 Hualislaus 477.
 Witgo 229.
 Zemata 791.
Dapifer Vitus 791.
Dux Boleslaus 660.
Iudices
 Gothardus 1700, 1735.
 Grothko 791.
 Iacobus 791.
Palatini
 Abraham 597.
 Abraham 1839.
 Bogusa 132.
 Daczbog 1369, 1380, 1400, 1402, 1403, 1404, 1433.
 Getca 477, 791.
Subcamerarii
 Andreas de Korabiejewice p. m. Mszczonów (Maz.) 1788.
 Benicus 791.
 Czamborius 1788, 1797.
 Stiborius 1700.
Vexilliferi
 Andreas 1872.
 Potrassius 1696, 1697.
Vicevenator Sassin 1784.
Płoczyce (Ploetzig) p. m. Sępólno 1354.
Płonkowo p. m. Inowrocław (Kuj.)
 Com. Iohannes de, 1364.
Plotzke Bernardus de, 873.
Płowcze os. zn. w kasztelanji Gnieźn. 466.
Plovene Henningus de, miles, 953.
Płowki p. m. Radziejów 33.
Płycwia p. m. Skierniewice (Maz.) 1404, 1697.
Pniewo? villa in distr. Rudensi.
Scult. Theodoricus 412.
Pniewy m.
Hered. Petrus decan. Poznaniens. 1087.
 Vincentius 576.
 Vincentius castellanus de Radzim 1915, 1976.
Pniewy p. m. Żnin 7, 1213, 1354.
Pobicitz Petrus 889.
Pobiedziska m. 251, 258, 296, 322, 324, 346, 371, 419, 720.
Pleban. Pribigneus canon. Poznan. 1332.
 Molendinum super fl. Główna 346.
 Sortes 148.
 Tkacka ulica 346.
 Via de Kociałkowa Górka 346.
 Via de Kostrzyn 346.
 Advocatia 346.
 Colloquium commune 473.
 Iudicia 346.
Advocati
 Hanco 1332.
 Iohannes sororius Petri quond. advocati ibidem 346.
Cives Nicolaus de Goślina, Nicolaus pannicida, Andreas faber, Auditor et Petrus, fres. 1332.
 Districtus 952.
Pobrinno? (Szl.) 586.
Pobzin (Pombsen) p. m. Goldberg (Szl.) 204.
Pocekars silva p. m. Gostyń (Maz.) 766.

- Pocępnicz** os. zn. p. m. Keyń 401.
- Podczachy** p. m. Osmolin (Maz.) 2038.
- Podgorzyce** p. m. Czersk (Maz.) 1404.
- Podgorzyce** p. m. Łęczyca 1354, 1481, 1482.
- Podgórzyn** p. m. Żnin 7, 1192, 1354.
- Podkoce** p. m. Kalisz.
Hered. Falibog et Wenceslaus 722.
Iohannes et Miroslaus dicti Podcocz 1070.
- Podlesie** p. m. Żerków.
Her. Ianussius 1501.
- Podmokle** p. m. Babimost 1137, 1138.
- Podole?** p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.
- Podolin** p. m. Keyń 7.
Her. Kēlczo fil. Petri de Niestronno 1144.
- Podrecze** os. zn. p. m. Rawicz 549.
- Podrogowo** p. m. Tczew 1156.
- Podryń** p. m. Izbica (Kuj.) 84.
- Podrzecze** p. m. Gostyń.
Florianus, Vitus, Nicolaus de, fres. 1169, 1170.
- Podstola** p. m. Chmielnik (Sand.) 438.
- Poduszca** Paulus 318.
- Poenitentiarii**
Gottfridus 270.
Petrus 738.
Stanislaus de Kraków, fr. Ordin. Praedicatorum, 1151.
Thomas 1631.
- Pogorze** p. m. Gdańsk (Pom.) 740.
- Pogorzel** (Pogarel) p. m. Brzeg (Szl.)
Bogussius de, 645.
- Pogorzelica** p. m. Pyzdry 213, 310, 344, 1943.
Colloquium 315, 316.
- Pogrzybowo** p. m. Raszków 81.
- Pokrzywnica** p. m. Wągrowiec 18, 590, 276.
- Polaiowski** Simon 2020.
- Polaniec** m. (Sand.)
Ecclesia 1862.
Castellanus Vitus 1380.
- Polanowice** p. m. Kruszwica (Kuj.) 1628.
Svantoslaus de, 997.
- Polanowo** p. m. Powidz 532, 545, 563, 1341, 1342, 1354.
Her. Stephanus miles 485.
- Pole** os. zn. p. m. Kalisz 81.
- Poledowo** p. m. Śmigiel 1383.
Martinus b. m. de, 893.
- Policko** p. m. Łądek 27, 137, 517, 630, 696, 1136.
- Policko** p. m. Międzyrzecz.
Her. Młodola b. m. 475.
- Polikno** p. m. Nakło.
Hered. Albertus et Katharina consortes 1952.
- Polikno** p. m. Santok 297.
- Polków** p. m. Sieradz 2050.
- Polome** os. zn. p. m. Dobrzyca 2047.
- Poloni** 19, 152, 153, 218, 473, 547.
P. liberi 331, 600, 440, 695.
- Polska (Wielka)** 168, 173, 182, 345, 745, 818, 832, 1179, 1192, 1193, 1286, 1709, 1878.
Cancellaria 787.
Civitatum pactiones cum civitat. Wrocław 1287.
Communitas 1804.
Confoederatio civitatum 858.
Confoed. terrigenarum 1313, 1804, 1807.
Consuetudo, Ius, *vide* **Iurisdictio**.
Decimatio 1416.
Divisio terrae 352, 354, 745, 1012.
Electio ducis 745.
Expeditio ducum Mazoviae et Siradiae 477.
Iura *vide* **Iurisdictio**.
Limites 2055, 297, 528, 953, 958, 1290, 2070.
Nobiles 393.
Primores et terrigenae 543, 745, 1804, 1807.
Protectio Sed. Apostol. 72, 91, 616.
Regia dignitas 787, 853.
Statuta terrae (Piotrków) 1261.
Statuta Iudaeorum 605, 1368.
Successio in ducatu 168, 307, 345, 745.
Vastatio 1044, 1192, 1193.
Camerarius Fridericus de Chachowicz 850, 856, 857, 858.

Cancellarii curiae

- Andreas archidiacon. Kalisiens., tum archidiac. Gnezn., 509, 564, 624, 647, 649, 680, 692, 711, 722, 735, 759, 760, 1050.
 Bogufalus 224, 254, 303.
 Gothpoldus 240, 249.
 Iohannes 11, 12.
 Iohannes, tum archidiac. Poznan., 256, 313, 335, 336, 338, 340, 347, 350, 351, 357, 360, 363, 366, 369, 371, 375, 376, 383, 390, 393, 394, 395, 404, 408.
 Otto cantor Sandomir., tum praeposit. Gnezn., 1144, 1148, 1188, 1197, 1198, 1211, 1215, 1216, 1250, 1251, 1257, 1294, 1310, 1354, 1373, 1380, 1395, 1412, 1414, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1433, 1447, 1451, 1453, 1454, 1507, 1512, 1513, 1514, 1523, 1532, 1536, 1557.
 Pacoslaus archidiac. Cracov. 802, 805.
 Peianus 11, 12.
 Petrus cancellar. ducis Boleslai 330, 420, 609, 614, 444, 446, 450.
 Petrus? 650.
 Petrus decretorum doctor, decan. Poznan. et castellan. de Międzyrzecz, 1096, 1098.
 Petrus de Krzeslice, canon. Poznan., 1972.
 Philippus archidiac. Poznan. 826, 971, 973, 983, 1003, 1037.
 Procopius? 650.
 Stephanus cancellar. ducis Wladislai Odonis 592, 136, 2054, 177, 179, 180, 200, 202, 233, 238.
 Vincentius fr. Sandivogii, cancellar. duc. Wladislai Mesconis, 64, 65.
 Vincentius Predpelkonis, cantor, tum praeposit. Poznan., 585, 617, 743.
Capitanei 1055, 1215.
 Andreas (Orla) de Koszanowo (p. m. Śmigiel), castellan. Poznan., 1155, 1199.
 Crivosandius 1045.
 Domarathus (Grzymała) de Iwno, castellan. Poznan., 1738, 1740, 2069, 1753, 1754, 1756, 1758, 2070, 1767, 1790, 1791, 1792, 1793, 1802, 1803, 1808.
 Kreslaus castellan. Sandomir. 1871, 1875, 1877, 1882, 1992.
 Nycholaus dux de Opawa (Szl.) 839, 840, 846.
 Nicolaus (Doliwa), tum palatin. Kalisiens., 1146, 1163, 1213.
 Nicolaus 1252, 1253, 1254, 1257.
 Otto de Pilica 1583, 1653, 1654, 1658, 1661, 1665, 1671, 1679.
 Paulus de Pavelsteyn 897, 898.
 Peregrinus 1833, 1849, 1850.
 Preczslaus (Grzymała) de^m Gultowy, castellan. Poznan., 1282.
 Preczslaus (Grzymała) de Gultowy, palatin. Kalisiens., 1637, 1648.
 Pribislaus (Wezenbork) dictus Chocholecz, fil. Borkonis, 1005, 1023, 1027, 1033, 1036, 1041.
 Sandivogius (Paluka) de Szubin, palatin. Kalisiens., 1677, 1694, 1695, 1719, 1723, 1730, 1893, 1905, 1911, 1913, 1950, 1952, 1954, 1962, 1965, 1976, 1978, 1982.
 Stephanus dictus Pankawca 988, 993, 1000, 1001, 1003, 1007, 1008, 1010, 1155.
 Thomco subpinc. Krakow. 1985, 1993, 1994, 1996, 1998, 1999, 2000, 2002, 2006, 2009, 2012.
 Ulricus de Boscovicz 835, 885, 894, 897.
 Vincentius (Nałęcz) de Szamotuły, palatin. Poznan., 1103, 1113.
 Wirzbentha (Niesobia) castellan. Poznan. 1311, 1319, 1321, 1324, 1327, 1332, 1341, 1342, 1355, 1363, 1373, 1379, 1391, 1394, 1400, 1401, 1414, 1425, 1426, 1430, 1431, 1444, 1446, 2068, 1450, 1451, 1454, 1464, 1474, 1476, 1477, 1478, 1480, 1483, 1485, 1489, 1490, 1491, 1501,

1503, 1510, 1517, 1519, 1522,
1530, 1536, 1538, 1539, 1542,
1544, 1547, 1550, 1553, 1554,
1555, 1560, 1561, 1564, 1567,
1573, 1580, 1582, 1589, 1590,
1593, 1597, 1607, 1618, 1722.

Vodelricus 890.

Wolvramus 938.

Castellani 1055.

Duces

Boleslaus fil. Wladislai Odonis 139,
141, 142, 145, 146, 177, 183,
184, 195, 199, 200, 202, 595,
231, 232, 237, 238, 240, 242,
243, 248, 249, 254, 263, 273,
277, 282, 297, 303, 305, 308,
310, 311, 313, 315, 316, 319,
321, 322, 324, 325, 327, 329,
330, 331, 344, 352, 354, 355,
357, 359, 360, 362, 363, 364,
366, 367, 368, 369, 371, 372,
373, 374, 375, 376, 377, 378,
379, 381, 382, 383, 384, 386,
387, 389, 390, 391, 392, 602,
393, 394, 395, 396, 397, 399,
603, 400, 401, 404, 408, 409,
410, 411, 412, 605, 413, 415,
416, 418, 419, 606, 420, 421,
424, 425, 427, 430, 432, 433,
434, 435, 436, 437, 609, 610,
440, 441, 443, 614, 444, 446,
447, 448, 450, 451, 452, 460,
465, 466, 468, 471, 476, 485,
495, 496, 503, 507, 510, 516,
532, 576, 626, 693, 711, 733,
745, 760, 860, 904, 914, 1037,
1115, 1135, 1368, 1394, 1527,
2069.

Henricus I fil. Conradi, dux regni
Poloniae et Glogoviae, 787, 904,
907, 908, 914, 915, 926, 927.

Henricus II fil. Henrici I, her. regni
Poloniae, 939.

Mescho fil. Boleslai et Salomeac, fr.
Boleslai, Henrici et Kazimiri, 10,
11, 12, 18, 586, 20, 21, 22, 23,
26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34,

2020, 2021, 35, 36, 47, 48, 52,
104, 117, 119, 125, 131, 147,
165, 173, 208, 211, 213, 393,
507, 1044, 1072, 1794.

Mesco fil. Mesconis et Eudoxiae 22,
2020.

Odo fil. Meschonis et Elisabeth 2020,
64, 70, 73, 79, 99, 116, 121,
136, 138, 147, 148, 151, 152,
153, 155, 157, 158, 173, 174,
176, 177, 179, 192, 197, 202,
205, 213, 218, 219, 220, 269,
308, 324, 362, 369.

Otto nepos ducis ... 53, 54.

Premisl I fil. Wladislai Odonis 139,
141, 142, 145, 146, 177, 184,
195, 199, 200, 202, 595, 224,
231, 232, 233, 235, 236, 237,
238, 239, 242, 243, 245, 251,
252, 253, 254, 255, 256, 258,
260, 261, 262, 264, 269, 271,
272, 273, 278, 281, 283, 284,
285, 286, 287, 288, 291, 292,
293, 295, 296, 299, 300, 301,
302, 303, 306, 307, 308, 309,
310, 311, 315, 316, 318, 319,
320, 321, 322, 324, 325, 326,
327, 329, 600, 333, 334, 335,
336, 337, 338, 340, 344, 346,
347, 350, 351, 352, 353, 354,
355, 357, 363, 369, 385, 387,
409, 492, 495, 496, 510, 516,
711, 719, 2069.

Premisl II fil. Premislui I, tum rex
Poloniae, 430, 612, 451, 453,
458, 459, 460, 464, 467, 2030,
469, 470, 473, 474, 475, 478,
479, 482, 484, 485, 486, 488,
489, 491, 492, 493, 494, 495,
615, 496, 497, 498, 2031, 2032,
500, 503, 2033, 504, 507, 509,
511, 512, 513, 514, 516, 518,
519, 520, 521, 523, 528, 529,
530, 532, 534, 535, 536, 537,
538, 539, 540, 542, 543, 544,
545, 546, 547, 548, 549, 550,
553, 555, 557, 559, 561, 562,

563, 564, 566, 568, 569, 570,
 571, 572, 573, 574, 576, 577,
 578, 579, 582, 584, 585, 617,
 618, 619, 620, 622, 624, 625,
 626, 629, 631, 632, 634, 635,
 636, 637, 639, 640, 641, 642,
 643, 644, 645, 647, 648, 649,
 650, 651, 652, 653, 657, 658,
 659, 660, 661, 662, 664, 665,
 670, 671, 672, 673, 674, 677,
 678, 680, 682, 683, 684, 685,
 686, 687, 689, 691, 692, 693,
 694, 695, 697, 698, 700, 701,
 702, 704, 705, 706, 711, 713,
 714, 715, 718, 719, 720, 721,
 722, 723, 725, 726, 730, 731,
 732, 733, 735, 736, 737, 739,
 2058, 740, 2059, 2060, 2061,
 741, 743, 744, 745, 751, 756,
 760, 767, 769, 794, 802, 805,
 828, 860, 884, 895, 904, 914,
 982, 1055, 1115, 1414, 1571,
 1603, 1792.
 Stephanus fil. Meschonis et Elisabeth
 2020.
 Wenceslaus rex Bohemiae 839, 857,
 894, 2039.
 Vladislaus fil. Meschonis et Eudoxiae
 2020, 40, 42, 56, 58, 61, 64,
 65, 69, 71, 74, 2023, 78, 82,
 87, 89, 90, 95, 96, 98, 2024,
 117, 119, 122, 123, 592, 131,
 147, 156, 165, 168, 173, 179,
 197, 208, 213, 368, 1394.
 Wladislaus Odonis fil. 63, 64, 70,
 72, 73, 79, 89, 90, 91, 93, 94,
 99, 2024, 116, 121, 126, 128,
 130, 131, 132, 133, 134, 136,
 138, 139, 141, 2054, 142, 145,
 146, 147, 148, 151, 152, 153,
 154, 155, 157, 158, 159, 168,
 173, 174, 176, 177, 179, 180,
 181, 182, 183, 184, 188, 192,
 194, 195, 197, 199, 200, 201,
 202, 203, 205, 207, 213, 216,
 218, 219, 220, 595, 222, 251,
 260, 262, 269, 292, 306, 307,

308, 309, 324, 345, 362,
 371, 377, 381, 606, 457,
 576, 711, 1468.

Wladislaus (Łokietek) fil. Kaz

745, 746, 748, 749, 751,
 756, 758, 759, 760, 761,
 2036, 767, 768, 769, 771,
 773, 774, 775, 776, 777,
 786, 790, 792, 793, 794,
 799, 800, 801, 802, 804,
 806, 807, 808, 810, 811,
 814, 815, 816, 817, 818,
 820, 821, 825, 826, 828,
 839, 859, 897, 914, 964,
 970, 971, 973, 976, 981,
 984, 988, 1000, 1005,
 1294, 1488.

Zemomuzle fil. Wladislai Odonis

Ducissae 783.

Constantia filia Premisl I ducis
 loniae 326.

Dobrozlava uxor Boleslai filii
 sconis 125.

Elizabeth prima uxor duc. Me
 nis 2020.

Eudoxia secunda uxor duc. Me
 nis 2020.

Hedvigis uxor Wladislai ducis F
 141, 142, 146, 184, 595,
 237, 238, 242, 243, 254,
 324, 372, 495, 516.

Helena, *alias* Iolentha, consors
 slai duc. Polon., 421, 449,
 465, 466, 550, 556, 717,
 783.

Lucia uxor Wladislai (Laskon.) 6

Lukerdis cons. Premisl II 694.

Regina consors ducis Boleslai 4

Richzza coniux Premisl II duc. F
 568, 745.

Gladifer Nicolaus 1095.

Iudex generalis 119, 236.

Petrus Drogoslavic 1014, 1027
 riae Wladislai heredis regni P

Iudex Polonicus curiae Henrici I
 cis Silesiae, Wyzlaus (de G
 na?) 940.

Ducissae

Helena consors duc. Kazimiri 2020.
Ote senatrix, cum filiis Misica et Lamberto, 2.

Salomea cons. duc. Boleslai III 9, 12, 33, 1493.

Marsalcus Przedborius 1798.

Princeps exercitus 150.

Procurator. general. Bodzantha 1523.

Trojanus (Mazoviae?) 3.

Reges

Boleslaus (Audax) 3, 4.

Kazimirus (Magnus) 1125, 1126, 1129, 1130, 1133, 1135, 1141, 1142, 1143, 1144, 1147, 1148, 1154, 1155, 1163, 1165, 1166, 2047, 1180, 1188, 1196, 1197, 1198, 1203, 1204, 1206, 1207, 1210, 1211, 1213, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1241, 1242, 1247, 1249, 1250, 1251, 1257, 1258, 1261, 1263, 1272, 1273, 1275, 1277, 1282, 1286, 1287, 1289, 1290, 1294, 1295, 1299, 1303, 1310, 1317, 1318, 1328, 1336, 1340, 1344, 1354, 1366, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1376, 1377, 1378, 1380, 1382, 2050, 1394, 1395, 1396, 1397, 1399, 1400, 1401, 1405, 1409, 1410, 1412, 1414, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1425, 1433, 1439, 1446, 1447, 2068, 1450, 1451, 1453, 1454, 1463, 1464, 1466, 1467, 1468, 1474, 1479, 1484, 1486, 1492, 1493, 1495, 1500, 1507, 1508, 1509, 1510, 1512, 1513, 1514, 1523, 1527, 1532, 1533, 1534, 1535, 1536, 1537, 1538, 1545, 1549, 1550, 1551, 1554, 1557, 1573, 1575, 1576, 1577, 1580, 1583, 1585, 1588, 1589, 1590, 1591, 1592, 1594, 1596, 1597, 1603, 1605, 1606, 1607, 1612, 1613, 1618, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1625,

1626, 1627, 1628, 1635, 1642, 1643, 1661, 1665, 1673, 1689, 1740, 1755, 1825, 1882.

Ludovicus rex Hungariae 1328, 1643, 1652, 1675, 1676, 1689, 1707, 1708, 1709, 1719, 1724, 1725, 1739, 1765, 1790, 1791, 1792, 1793, 1795, 1840, 1929. — Coronatio 1725.

Wladislaus (Łokietek) 1013, 1024, 1032, 1034, 1037, 1040, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1049, 1050, 1053, 1055, 1068, 1069, 1070, 1072, 1075, 1079, 1083, 1085, 1086, 1088, 1090, 1093, 1094, 1095, 1098, 1102, 1103, 1115, 1117, 1119, 1130, 1188. — Promotio duc. Wlad. 1013.

Wladislaus (Jagiello) 1845, 1846, 1847, 1849, 1850, 1853, 1873, 1875, 1876, 1878, 1881, 1882, 1887, 1888, 1898, 1901, 1905, 1911, 1913, 1916, 1919, 2072, 1921, 1922, 1923, 1927, 1929, 1930, 1931, 1934, 1935, 1936, 2073, 1937, 1938, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1948, 1957, 1958, 1965, 1966, 1980, 1988, 1989, 1998, 2002, 2004, 2005, 2010, 2017.

Reginae

Anna cons. regis Kazimiri 1125.

Elizabeth senior 1661, 1662, 1663, 1664, 1665, 1666, 1669, 1689, 1707, 1708, 1724, 1755, 1766, 1825, 1840, 1882, 1929.

Elizabeth filia reg. Kazimiri 1148.

Hedwigis cons. Wladislai (Łokietek) 1025, 1120.

Hedwigis cons. Wladislai (Jagiello) 1825, 1840, 1868, 1927, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981.

Vicecancellarii

Clemens de Moskorzów (p. m. Szczekociny) 1873, 1881, 1882, 1927, 1930, 1957.

- Poniatowskie**, pars hereditat. Jeżów p. m.
Waśniów (Sand.) 1314.
- Poniec** m. 930, 1622, 1988.
Ecclesia s. Mariae 925.
Solutio telonei in P. 1988.
Termini iudiciales 1911, 1913.
Advocatia 1561.
Pleban. Theodorus 924.
Scult. Conradus dictus Sram 924.
Cives 1560.
Heredit. Cevleyus 611, 612, 464, 474.
Clemens 977.
Dirsko com. 924, 925, 1622.
Velislaus com. 924.
Districtus 930, 1866.
- Ponikva** os. zn. p. m. Bledzew 702, 921.
- Penkow** Nicolaus de, canon. Wratislav., 1725.
- Pensin?** villa terrae Lubicens. 2055.
- Popczicz** Jan 1804.
- Popiele** p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
- Popielewo** p. m. Trzemeszno 11, 1589.
Scult. Michael, cuius successor Martinus, 1524.
- Popielewo** p. m. Koronowo 1049, 1605, 1606.
- Popów** p. m. Łowicz 1404.
- Popow?** Mathias Francisci de, clericus dioecesis. Wratislav., 1470.
- Popowa łąka** pratum p. m. Pobiedziska 1332.
- Popówek** p. m. Kalisz 929.
- Popowo** p. m. Bledzew 953, 958, 978.
- Popowo** p. m. Oborniki 1418.
- Popowo** p. m. Szamotuły 915.
- Popowo** p. m. Międzybóże 743.
- Popowo podłężne** p. m. Gniezno 1354.
- Popowo niemieckie** p. m. Śmigiel 2047.
Heredit. Dominicus 1454, 1560.
Svantoslaus fil. quond. Czuchonis 923.
- Popowo polskie** p. m. Krzywizna 368, 420, 719.
- Popowo** p. m. Dobra (Sier.) 1192, 1354.
- Popowo nad jeziorem** Gopło 814, 815.
- Poppe** dictus Nicolaus, commendator domus s. Iohannis ante Poznań, 1558.
- Poradzie** p. m. Opatów (Sand.) 1088.
- Porcus** dictus Mathias, pincerna Warsoviensis, 1300.
- Porsnicz** (Porschwitz) p. m. Parłowice (Szl.)
Ludowicus de, 924.
- Porto** m. (Ital.) 19.
Episcopi
Berengarius 996.
Iohannes 1179.
Petrus 32.
Theodinus 24.
- Portus** Wislae p. m. Gdańsk 2060, 2061.
- Posepsco?** villa monasterii de Lubin 368, 719.
- Postugowo** p. m. Margonin.
Heredit. Przedslaus fr. heredum de Wehna 1753.
- Postimole** molendinum p. m. Pyzdry 909.
- Postołowo** p. m. Gdańsk 523.
- Potrchowici** os. zn. p. m. Dąbie (Łęcz.) 564.
- Potycz** p. m. Czersk (Maz.) 1781.
- Powązki** p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
- Powązki** p. m. Warszawa 1601.
- Powidz** m. 532, 563, 1927.
Ecclesia 1550.
Adrocati
Baldvinus 240.
Nicolaus 1315.
Civis Mathias 1315.
- Powiercie** p. m. Koło 1524.
- Powiscala** Stephanus fil. Robac 2064.
- Powodeicers?** locus terrae Lubicens. 20
- Poxlewitz?** p. m. Góra (Szl.) 932.
- Pozarno silva** p. m. Kalisz 799.
- Pozarowo** p. m. Wronki.
Heredit. Mikossius maritus Katherinae 1968.
- Pozegowo** p. m. Gostyń 843, 1169
Crisco et Cristinus, filii olim sae de. 253.
- Pozegowo** p. m. Mosina 848.
Mathias com. de. 458.
Scult. Andreas Wassilowicz 1
- Poznań** m. 1. 401, 519, 520, 775, 838, 1302, 1648, 1670, 1755, 1815, 1882,

- A**ntiqua civitas 633, 634.
Aedificia pannicidarum, pistorum, su-
 torum, 1847.
Apothecae 321, 775.
Aquae ductus 504, 743.
Area prope domum Fr. Praedicatorum
 768; — olim Andreae castellani de
 Poznań 1419.
Camerae 1847.
Cellaria vini 775.
Depositum mercium generale 1944.
Domus consulum 938.
Domus monasterii de Owińska 1664.
Domus, ecclesia et hospitale
 Fratrum Ordin. s. Iohannis Iero-
 solimitani 29, 30, 104, 117, 202,
 208, 213, 344, 433, 634, 926,
 1143, 1418, 1475, 1943.
Pleban. Sulislaus 1278.
Commendatores
 (Benassius) 1943.
 Helmanus 1176, 1182, 1184.
 Iohannes de Zelenicz 929.
 Mauricius 433.
 Nicolaus Baer 1264, 1278.
 Nicolaus dictus Poppo 1558.
 Petrus 1335.
 Theodoricus 300.
Fres. conventuales Iohannes, Simon,
 Theodricus, Nicolaus dict. Grand,
 Nicolaus de Nozen et Iaroslaus
 1278.
Ecclēsia s. Adalberti in monte 243, 302,
 1774.
Pleban. Ticzco de Moglicz, canonicus
 Poznan., 1727, 1728, 1774.
Vicarii 684.
Ecclēsia cathedralis b. Petri 180,
 357, 634, 1338, 1795.
Altare maius 931.
Altare s. s. Bartholomaei et Georgii.
Altarista Mathias Sedlar de Stęszewo
 1774.
Alt. s. Crucis et b. b. Petri et Andreae
 App. 1360, 1815.
Altarista Nicolaus Pomer 1973.
Alt. s. s. Marci, Floriani et Dorotheae,
 1436.
Alt. b. Nicolai 969.
Alt. b. b. Petri et Pauli 969.
Alt. b. b. Petri et Andreae.
Altarista Lodvigus rector eccles. in Ko-
 morniki 1815.
Alt. b. b. Philippi et Iacobi et Blasii.
Rector Andreas 1082.
Alt. s. s. Simonis et Iudae et Thomae
 962.
Alt. s. Stanislai 1619.
Alt. b. Stephani 969.
Alt. s. Trinitatis 559.
Alt. ab Iohanne Doliwa epo. Pozna-
 niensi dotatum.
Altarista Henricus Gregorii de Pozna-
 nia 1903.
Archivum 779, 784, 785.
Sacristia (camera) s. Stanislai 789, 824,
 969.
Fraternitas 1134.
Hebdomadarius chori 1815.
Incensum 241.
Processiones 855.
Ruina 1338.
Scōla 855, 1201, 1360, 1915, 1972.
Rectores scholarum 1360.
 Ambrosius canon. Poznan. 1201.
 Friczko canon. loci 762.
 Iohannes 1360.
 Iohannes canon. loci 1915, 1972.
Sepultura ducis Premisl I 302, 357.
Sepulchra ducis Premisl II et ducissae
 Lukerdis 694.
Vitra fenestrarum 1080.
Campanatores 1475.
Ecclēsia s. Georgii 1728.
Eccl. s. Gothardi 243.
Eccl. parochialis s. Mariae Ma-
 gdalenae 302, 743, 767, 855, 1047.
Altare fundation. Woytkonis hered. de
 Krzesiny.
Altarista Albertus rector eccles. de Lu-
 bosz 1986.
Alt. fundat. Iantarkonis Pomtorf et Pre-
 czkonis Kostrzyczki 1986.

Alt. fundat. Hanconis Czeszimir.

Altarista Georgius rect. eccles. de Skórzewo 2003.

Alt. s. s. Dorotheae et Katharinae 2005.

Capella Tilconis Graszenow 2003.

Processiones, scola, 855.

Rectores Friczko canon. Poznan. 762, 956.

Iohannes canon. Poznan. 1082, 1089, 1109, 1110, 1114.

Nicolaus Kruse (canon. Poznan.) 2003.

Eccl. b. Margarethae 572, 625, 926, 1080.

Eccl. s. Mariae in Summo 264, 294, 1903.

Eccl. s. Martini 302.

Eccl. et Hospitale s. Michaëlis, collata Fratribus domus Hospit. Ierosolim., 29, 104.

Eccl. b. Nicolai 684.

Rector Iesco canon. Poznan. 1182, 1184.

Eccl. et Hospitale s. Spiritus.

Praepositi

Andreas canon. Poznan. 1059, 1136, 1152, 1168.

Iohannes canon. Poznan. 1972, 1986, 2011.

Mathias canon. Poznan. 1182.

Mrokotha canon. Poznan. 1686, 1727.

Msczigneus canon. Poznan. 1465, 1496, 1497, 1498, 1531, 1543.

Nicolaus dictus Skolka, canon. Poznan., 1306, 1361, 1362, 1384.

Svanthoslaus 1834.

Ferrum, quo grossi examinantur et mensurantur, 1148.

Macellum Pechnonis 1772.

Mensura 547.

Molendina

Advocatae 633, 634.

Antiqui sculteti 321.

Camerae 321.

Canonicorum super fl. Cybina, inter ecclesiam s. Margarethae et hospitale, 926, 1082.

Ducis in fluv. Warta 321. — Sub castro 504, 743, 1916..

Episcopi super fluv. Cybina, inter molendina vitrarii et Przedpelci, 931, 1114.

Hanconis super fluv. Warta 1509.

Latina 2072.

Fratrum Praedicatorum 321, 352.

Przedpelci in fluv. Cybina, super molendinum episcopi, 931.

Regis super fluv. Warta 1509.

Sororum b. Dominici (Przypadek) cum horto 743.

Vitrarii in fluv. Cybina, infra molendinum episcopi, 931, 1080, 1114.

Molendinator Ianco 1360.

Monasterium Fr. Praedicatorum 243, 317, 370, 464, 484, 1419, 1664. — Area prope 768.

Fres.

Georgius, Petrus, Artungus 238.

Reymboldus 324.

Rainoldus, Sedlicus, Henricus, Lucas 352.

Lectores

Dominicus 852, 908.

Vitalis 352.

Priores

Dominicus 884, 902.

Moyse 324.

Petrus 352, 377.

Subprior fr. Iacobus 352.

Monasterium Sororum b. Dominici 504, 743, 767, 804, 852, 884.

Moneta 303, 496, 559, 938, 945.

Pons super fluv. Warta 1664, 1983.

Scolae 855.

Theatrum, theutonice Cameraus, 494, 775.

Via mercatoria 1901.

Via telonearia Poznań-Śrem-Poniec-Wrocław 1988.

Vinea 1686, 1728, 1774.

Advocatus provincialis, iudicia, 547.

Advocatia 1373. — Adv. iura 1373.

Advocati 768.

Henricus de Oświecim, fil. quond.

Heynczae, 870.

Iacobus 1772.

Iohannes monetarius 1355, 1373.
 Petrus Czesimir, fr. b. m. Hancois, 2003.
 Primco fr. Alberti et Nicolai 938.
 Reynoldus 633, 634.
 Thylo 904, 908.
 Thomas 321.
 Advocati iudicia 321.
 Balistarii 321, 819.
 Cives 321, 484, 683, 777, 1222.
 Bartholomaeus 520.
 Bartko institor, Stasko Gregorii 1773.
 Barthko Czesmyr 1815.
 Beymunanus (sic) dictus Cayfa 870.
 Friczco Sarwochter 1728.
 Gerthramus (sic), scultetus de Korniki (p. m. Poznań), 2040.
 Gotfridus 870.
 Henricus de Thonch 547.
 Iankrko Pomtorf 1986.
 Iohannes Gelhor 1229.
 Iohannes dictus Salsicz 870.
 Iohannes dictus Brigar 1355.
 Iohannes dictus Cruse 1678.
 Kunradus dictus Premunt, vitricus Nicolai dicti Premunt, 1678.
 Lodwicus et Gertrudis, parentes Iohannis, Petri, Nicolai et Pauli, 962.
 Martinus Przeczkonis, institor, 1686.
 Nicolaus Kerstani 1599.
 Nicolaus dictus Premunt 1678.
 Petrus de Oborniki 1229.
 Petrus Przeczkonis 2072.
 Potencianus fil. Calisconis 1153.
 Preczko dictus Kostrzyczki 1986.
 Thilo 430.
 Wóchno et Peczeko dictus Godis 1385.
 Woytko her. in Krzesiny 1986.
 Civium communitas 1807, 2072.
 Custodes 819.
 Hospites 321.
 Magistri pannicidarum Kyrstanus de Winiary et Hanco Rychelnic 1233.
 Magistri textorum Tyczco Rychelnic et Nicolaus gener Nikelonis 1233.
 Medica Iohanna 484.
 Mercatores 324, 1676.

Molendinatores Conradus 352.
 Hanco 1509.
 Henlinus (mol. sub castro) 1916.
 Monetarius Iohannes 1373.
 Physicus Nicolaus 982.
 Consules 1664. — Cons. electio 1755.
 Lodvigus Pribyslai, Hermannus de Środa, Henricus de Glogovia, Hermannus dict. Gubinko, Iohannes Stroybno, Waltherus de Lesna, Henricus Rufus, Petrus bursator, Thylo Beringeri, Hermannus Saxo, Thylo pistor, Wylkinus institor, Thylo Pribyslai, Henricus carnifex 633.
 Henricus dict. de Thuch, Girco, Sifridus, Hermannus et Gerlibus 494.
 Heymannus dict. Cayfas, Hermannus Gubincio, Lodovicus Premislai, Pacoldus sutor, Conco Gisle, Bruno de Środa, Guncel carnifex, Herbrhardus, scriptor civit. Pozn., 855.
 Henricus Duc, Pasco dict. Vronic, Symco Parvus, Ludco et Henricus de Krośno (Crossen) 1233.
 Iohannes Salsa, Hynca Massconis, Guntko, Nicolaus dict. de Ścieniawa (Steinau, Szl.) et Wilkynus 938.
 Maczko Zalg, Tycza dict. Rychling, Petrus Dives, Michaël Calvus, Domaslaus 1311.
 Peczeko de Kostrzyn 1772.
 Andirko Ponicz, Niczko Kemrer, Niczko Margoninski, Ffricze Zorewechter, Iohannes Bohemus, Georgius Merkel, Nicze Pathe 1895.
 Notarius Laurentius 1229.
 Proconsules
 Maczko Selic 1229, 1233.
 Pechno 1772.
 Pecoldus 938.
 Tyle Grazenow 1895.
 Sacerdotes Albertus, Robertus 104.
 Scabini 1772.
 Cuna sellator 1772.
 Niczko Mathiae 1772.

- Scultetus antiquus* Henricus 321.
Scult. Rinoldus 684.
Vigiles 321.
Usurarii Mussco Iudaeus 1793.
 Maulinus et Daniel Iudaei 2007.
 Colloquium 1027.
 Custodia muri 768, 819.
 Depopulatio 982.
 Exustio 1558, 1834, 1895.
 Forum 1772.
 Iudicium regale 1355, 1425, 1426, 1452, 1476, 1477, 1553, 1677, 1679, 1772, 2053, 1950, 1987, 1997, 1999, 2000, 2012, 2018.
 Iura et privilegia 321, 399, 547, 1676, 1689, 1755, 1847, 1888, 1936.
 Locatio 302, 321, 401.
 Piscatio in fluv. Warta 430, 464.
 Ruina 519.
 Scultetia 634.
 Teloneum 207, 237, 321, 324, 399.
 Termini summi, general., 1270, 1327, 1431, 1520, 1694, 1695. — Term. in praesentia reg. Kazimiri 1452. — Term. in praes. reg. Hedvigis 1978.
 Translatio civitatis 302, 321.
 Utilitates 494.
 Victoria prope Poznań 8.
 Dioecesis 1192, 1193, 1343, 1460, 1461, 1522, 1578, 1579, 1598, 1600, 1684, 1691, 1795, 1933.
 Ecclesia 6, 7, 184, 205, 241, 369, 500, 540, 715, 840, 938. — Decimatio in ter. Mazoviae 1369, 1584, 1601. — Distributio praebendar. 780, 918, 1813. — Excessus in ecclesia 1684, 1842. — Homines eccles. 8, 203, 282. — Iura 1046. — Praebendae 1565. — Praedatio 788, 1023, 1684, 1691, 1933. — Privilegia 203, 251, 302, 369, 1295, 1300, 1301, 1795. — Villae antiquae 242, 263.
 Capitulum 74, 104, 117, 126, 127, 129, 137, 158, 170, 197, 212, 241, 294, 302, 321, 689, 826, 1465, 1997.
 Archidiaconatus 770, 1465.
 Custodia 357, 871.
 Episcopatus 1, 6, 19. — Bona eptus. 780, 1109, 1152, 1168, 1321, 1842, 1991. — Confinia eptus. 439. — Electionis modus 1047. — Villae epales. 180, 1179.
 Praepositura 980, 1104.
 Altaristae 1436. — *Vide super.* Ecclesia cathedralis, Altaria.
 Walthco 1578, 1579.
 Victor et Nicolaus 1497.
Archidiaconi
 Albertus 1774, 1809, 1811, 1815, 1833, 1834, 1903, 1949, 1972, 1973, 1986, 1992, 1997, 2011.
 Andreas 1321, 1355, 1360, 1361, 1362, 1384, 1435, 1436, 1441, 1460, 1461, 1465, 1496, 1497, 1498, 1511, 1525, 1526, 1531, 1543, 1544, 1548, 1565, 1578, 1586, 1587, 1614, 1615, 1619, 1638, 1650, 1686, 1728.
 Borislaus 789, 824, 843, 885, 2040, 921, 931, 2042, 956.
 Dominicus 1080, 1109, 1110, 1111, 1114, 1128, 1152, 1168, 1184, 1194.
 Gerhardus 66.
 Henricus 583, 646, 754, 755, 757, 762.
 Henricus 1284, 1384.
 Iacobus 846.
 Iacobus official. Poznan. 1362, 1384, 1436, 1465, 1525, 1526, 1531, 1543, 1544.
 Iohannes cancellar. Poloniae 599, 342, 601, 350, 351, 362, 366, 607, 473, 478, 531, 540. *Vide Polska (Wielka), Cancellarii curiae.*
 Iohannes 1028, 1029, 1047.
 Martinus 780, 789, 843, 851, 854, 855.
 Nicolaus 843, 855, 896, 2039.
 Nicolaus 1548, 1783.
 Petrus 109, 117, 126, 127, 137, 147, 170, 184, 196, 197, 203, 212, 213, 218, 241.

- Fabianus 104.
 Falibogius 1543, 1548.
 Florentius 212.
 Florianus de Szczodrzykowo 1972.
 Friczko 583, 754, 757, 770, 780, 789, 824, 843, 896, 902, 903, 2041, 2042.
 Fredricus 583, 754, 755, 757, 762, 780, 871, 931.
 Gabriel 1080, 1089.
 Gerardus 196, 212, 595, 241.
 Gerassius 74, 104.
 Gerko 762, 770, 824, 854, 896, 2042, 951, 956, 972.
 Gerlibus 2042, 956.
 Goslaus procurator 762.
 Goslaus 2038, 935, 2042, 1686, 1727, 1728.
 Gregorius 126, 127, 583.
 Grimislaus 583.
 Hanco de Dobrzyca 1525, 1615.
 Helvicus 170, 196, 212, 595, 241.
 Henricus 583, 754, 757, 762, 770, 780, 824, 896, 902, 931, 2042, 956, 1972. — Henricus dictus Cristanowiz 837.
 Herbordus 851.
 Hermanus 1128.
 Heynca 770.
 Horacius 601, 356.
 Hugo 104.
 Iacobus 104, 127, 241, 601, 583, 754, 755, 762, 770, 780, 789, 843, 854, 855, 2038, 896, 1028, 1029, 1080, 1082. — Iacobus fil. Cristani de Krerowo (p. m. Kurnik) 356. — Iacobus cancellarius, fr. Iasconis notarii ducis Premisl II et Thylonis praepositi de Santok 633, 634. — Iacobus Skorupka 700. — Iacobus fil. Nicolai palatini Kalisiens. 851. — Iacobus pleban. de Środa 1231. — Iacobus notarius Alberti epi. Poznan. 1283. — Iacobus Grolok 1972.
 Ianko 1435, 1441.
 Iasco 780, 789, 824, 843, 854, 855, 2038, 871, 896, 956, 1082, 1104, 1114. — Iasco dictus Bonum mane 1029, 1059, 1089, 1109, 1110, 1111.
 Iesco praeposit. s. Nicolai in Poznań 1182, 1184. — Iesco de Krerowo (p. m. Kurnik) 1110.
 Iohannes 104, 126, 127, 170, 196, 241, 599, 601, 824, 2042, 1080, 1111, 1361. — Iohannes fr. Sulistri 212. — Iohannes archidiac. Gnezn. 646. — Iohannes notarius 851. — Iohannes procurator 1109. — Iohannes plebanus de Poznań 1109, 1110, 1114. — Iohannes praeposit. Kalisiens. 1362. — Iohannes notarius capitanei Wirzbenthae 1362. — Iohannes de Ostrowieczno (p. m. Dolsk) 1436. — Iohannes cantor Gneznens. (Ianko de Czarnków) 1436, 1548, 1727. — Iohannes Borngraber 1809, 1815, 1834. — Iohannes de Wronowo 1834. — Iohannes de Worowo (p. m. Murowana Goślina) 1949, 1972. — Iohannes praeposit. s. Spiritus ante Poznań 1972, 1986, 2011. — Iohannes de Szołowo 1972. — Iohannes de Niepart, magister scholarum, 1972, 1986.
 Kelczo 1728.
 Lambertus 74, 1082, 1114.
 Marcus 241, 599, 601.
 Martinus 762.
 Mathaeus 956, 1080, 1082, 1089, 1114.
 Mathias 74, 896, 956, 1059, 1114, 1128. — Mathias praeposit. eccl. s. Spiritus ante Poznań 1182. — Mathias Blyda 1728, 1774, 1809, 1815, 1834, 1972.
 Michaël 137, 196, 212, 241, 599, 559, 572, 583, 757, 770, 896, 945, 956, 960, 1104, 1435, 1728. — Michaël de Graboszewo (p. m. Ślupca) 1436. — Michaël praeposit.

- Stanislaus 1306, 1586, 1587, 1614, 1615, 1619, 1638, 1650, 1686, 1728, 1774. — Stanislaus Prus 1752, 1782.
- Stephanus 500, 755, 770, 780, 926, 956, 980, 1082, 1104, 1109, 1110, 1114, 1128, 1182. — Stephanus decan. Wratislav. 1059. — Stephanus, decanus Boratensis (sic) 1360. — Stephanus Gromassy 1432.
- Stiborius 412.
- Theodricus 203, 559, 583, 843, 855.
- Theophylus 170, 196, 197, 212, 241.
- Thilo 583, 843, 851, 854, 2038.
- Thomislaus 599, 601, 362, 956.
- Tyczko de Moglicz, pleban. eccl. s. Adalberti in monte in Poznań, 1727, 1728, 1774, 1809, 1834.
- Urbanus 2038.
- Walthko 1586, 1638, 1650, 1727.
- Valterus 583, 754, 755, 757, 762, 780.
- Venceslaus 241, 599, 601.
- Wilhelmus 1851, 1972, 1973.
- Vilkinus 1834, 1972.
- Vincentius 127, 170, 241, 285, 599, 601, 1586. — Vincentius Kaczka 1587, 1614.
- Visemirus 1029.
- Wyzlaus 956, 1586.
- Vythko 1525, 1526, 1548, 1586, 1587.
- Vlost 755, 762, 770, 780, 789, 1619.
- Woislaus 1028, 1029, 1196.
- Wyrbantha 1384, 1525, 1526.
- Zeno 2038.
- Zophonias 241, 599, 601.
- Ysaías 241, 599.
- Cantores*
- Adam 1028, 1029, 1080, 1082, 1089, 1104, 1109.
- Antonius 757, 762, 851, 854, 855, 2038, 871, 896, 921, 931, 2042.
- Bogufalus 127, 131, 137, 196, 199, 200, 212, 595.

- (Gotfalkus? 493*)
- Henricus 335, 342, 601, 362.
- Henricus dictus Zyla 1422, 1435, 1436, 1441, 1465, 1496, 1497, 1498, 1525, 1526, 1531, 1752.
- Iohannes 439, 462, 646.
- Iohannes? 1009.
- Iohannes 1283, 1362.
- Nicolaus magist., praepositus Kalis., 681.
- Nicolaus de Kurnik, decretor. doc., 1544, 1548, 1576.
- Nicolaus Strosberg 1655, 1686, 1691, 1774, 1809, 1815.
- S. 74.
- Sandzivogius 1834.
- Thomas 517.
- Vincentius Przedpelconis, tum praeposit. Poznan., cancellar. M. Poloniae, 473.
- Woyslaus 1059, 1110, 1111, 1114, 1128, 1136, 1152, 1168, 1176, 1182, 1184, 1194, 1201.
- Vrocislaus 583.

Capellani

- Smaragdus, Nicolaus, Iohannes, Florencius, Henrichus, Bartholomaeus, Irlava, Iohannes 104.

*Clericus Garsilius 104.**Custodes*

- Ar. 127.
- Basco cognom. Gotsalcus, antea thesaurar. epi. Boguphali, 601, 347, 362, 607, 439, 493.
- Bodzantha 1892.
- Boguphalus 1759, 1774.
- Boguslaus 1110, 1114.
- Boguslaus 1809.
- Helvigus 599.
- Iacobus 921, 926, 931, 945, 2042, 948, 956.

*) Widoczna omyłka podejrzanego oryginału; powinno bowiem w wierszu ostatnim i przedostatnim tego Nru. zam. Gotfalko cantore, byź Gotsalco custode. Zobacz poniżej Sprostowania.

Iohannes 203.

Iohannes 1059, 1128, 1136, 1152, 1168, 1182, 1184, 1194, 1231, 1306, 1321.

Iohannes Hecardi, tum official. Poznan., 1336, 1360, 1361, 1362, 1384, 1435, 1460, 1461, 1465, 1496, 1497, 1498, 1511, 1522, 1525, 1526, 1531, 1543, 1544, 1548, 1565, 1576, 1586, 1587, 1614, 1615, 1619, 1638, 1650, 1686.

Nicolaus 196, 212, 213.

Nicolaus 1029, 1080, 1082, 1089.

Petrus 1838.

Symon fil. comitis Nicolai dicti Czaplą 1009.

Tomka 559, 583, 635, 646, 720, 754, 755, 757, 762, 770, 780, 789, 851, 854, 855, 2038, 871, 896, 910.

Vitus 66, 104.

Decani

Arnoldus magister 895.

Balduinus 199, 200.

Bogufalus 1059, 1136, 1152, 1168, 1182, 1184, 1194, 1231, 1283.

Boguslaus 1304, 1306.

Citharedus 10.

Czyborius 1334, 1360, 1361, 1362, 1384, 1435, 1436, 1441, 1465, 1496, 1497, 1498.

Dythco 1525, 1526, 1531, 1543, 1544, 1548, 1565, 1586, 1587, 1619, 1638, 1650, 1686, 1727, 1728, 1774.

Gerardus 342, 601, 362.

Gregorius mag. 140.

Gregorius 529, 540, 559, 569, 578, 583, 646, 754, 755, 757, 762, 770, 780, 789, 824, 843, 851, 854, 855, 895.

Iohannes 439, 478.

Petrus, tum epus. Pozn., 285, 599, 305.

Petrus mag., decretorum doctor, cancellar. Polon., castellanus de Międzyrzecz, 2038, 870, 871, 896,

910, 2040, 2041, 921, 931, 2042, 956, 961, 989, 1087, 1096, 1098, 1110.

Petrus Unru 1809, 1815, 1834.

Petrus de Kobylin 1984.

Victor 1614.

Vitozlaus 104, 117, 119, 127, 137, 170, 196, 197, 203, 212, 213, 595, 241.

Electi

Albertus 1336.

Andreas, tum epus. Zwerinens., 1258, 1259, 1336.

Iohannes 1038.

Iohannes 1334.

Nicolaus 1718.

Paulus magister 74.

Episcopi

Albertus Paluka 1266, 1275, 1283, 1284, 1286, 1295, 1297, 1306, 1312, 1316, 1318, 1321, 1327, 1334, 1336.

Albertus Iastrambecz 2011, 2017.

Andreas Zaręba 768, 770, 774, 778, 779, 780, 784, 785, 787, 788, 789, 803, 824, 826, 838, 841, 843, 854, 855, 862, 2038, 870, 871, 882, 883, 885, 895, 896, 900, 901, 902, 903, 910, 2040, 2041, 915, 916, 918, 921, 925, 929, 931, 935, 2042, 948, 951, 954, 956, 959, 960, 962, 964, 965, 969, 979, 981.

Andreas, antea praeposit. Poznan., postea epus. Zwerinens., 1258, 1259, 1260, 1266, 1336.

Arnoldus 37, 64, 65, 66, 104, (119, Tom I, *Nota*).

Benedictus 29, 30, 2021, 104.

Boguchvalus I 8.

Boguphalus II 203, 224, 232, 236, 241, 242, 243, 251, 253, 254, 263, 264, 269, 274, 282, 284, 288, 293, 294, 302, 303, 599, 305, 321.

Boguhvalus III de Czerlejno 329, 342, 601, 356, 362, 366, 379, 476.

- Domaratus 1009, 1023, 1027, 1028, 1029, 1136.
- Dobrogostius nuntius Sedis Apost. 1821, 1833, 1840, 1842, 1851, 1856, 1861, 1864, 1865, 1868, 1872, 1878, 1890, 1902, 1907, 1911, 1912, 1913, 1939, 1949, 1961, 1990.
- Iohannes I (Wyskowiec) 496, 501, 517, 518, 527, 529, 540, 579, 646.
- Iohannes II Herbicz 559, 564, 569, 571, 572, 578, 579, 583, 585, 619, 625, 628, 632, 635, 643, 662, 679, 689, 693, 694, 700, 704, 705, 721, 730, 731, 744, 745, 747, 750, 752, 754, 755, 757, 762, 765, 766, 2037, 779, 895, 2040.
- Iohannes III de Łódź p. m. Stęszewo, Doliwa, 1046, 1057, 1059, 1060, 1061, 1067, 1080, 1087, 1089, 1098, 1109, 1110, 1111, 1114, 1128, 1134, 1136, 1142, 1152, 1177, 1182, 1184, 1188, 1192, 1193, 1194, 1196, 1214, 1223, 1225, 1226, 1227, 1231, 1266, 1316, 1336.
- Iohannes IV Doliwa 1336, 1337, 1349, 1350, 1355, 1360, 1361, 1364, 1367, 1369, 1370, 1387, 1388, 1395, 1419, 1422, 1431, 1434, 1435, 1436, 1440, 1441, 1460, 1461, 1465, 1475, 1476, 1477, 1494, 1496, 1497, 1498, 1511, 1513, 1514, 1517, 1522, 1525, 1526, 1527, 1539, 1544, 1548, 1555, 1562, 1565, 1577, 1578, 1579, 1580, 1584, 1586, 1587, 1589, 1590, 1596, 1597, 1600, 1601, 1602, 1603, 1613, 1614, 1615, 1619, 1638, 1649, 1651, 1653, 1654, 1662, 1663, 1665, 1666, 1667, 1668, 1670, 1677, 1678, 1686, 1694, 1695, 1718, 1811, 1903.
- Iohannes V, tum epus. Wladislav., 1813, 1815, 1821.
- Iohannes VI (Kropidło) 1951, 1963.
- Iordan 1.
- Martinus 10.
- Nicolaus 425, 429, 607, 439, 611, 612, 462, 476, 478, 2042.
- Nicolaus Zareba 1728, 1740, 1741, 1752, 1771, 1774, 1781, 1782, 1783, 1784, 1785, 1790, 1791, 1792, 1900, 1939.
- Nicolaus de Kurów 1963, 1966, 1984, 1986, 1989, 1991, 2000, 2003.
- Paulus 74, 588, 95, 98, 104, 109, 117, 119, 122, 123, 126, 127, 128, 129, 131, 132, 134, 137, 138, 141, 142, 147, 151, 152, 158, 168, 170, 172, 173, 181, 182, 192, 194, 196, 197, 203, 205, 212, 213, 218, 595, 222, 340.
- Peianus (119 *Nota*).
- Philippus 74.
- Radovanus 29, 30, 104, (119 *Nota*).
- Stephanus 18.
- Vlostiborius, antea decan. Gnezn., a Clemente Papa IV non confirmatus, 425.
- Zawissius 1037.
- Officiales* (Vicarii in spiritualibus)
- Damianus cancellar. Poznan. 1734, 1749.
- Domaratus 2042.
- Iacobus archidiacon. Poznan. 1362, 1436, 1465, 1525, 1526, 1531, 1543, 1544, 1548.
- Iohannes custos Poznan. 1615, 1650.
- Iohannes Borngraber 1972, 1973.
- Nicolaus cancellar. Poznan. 1752.
- Predvogius 931.
- Stanislaus Prus 1782.
- Stephanus epus. de Chełm 1809.
- Thilo 896.
- Praepositi*
- Adalbertus (Woycech) 700, 754, 755, 757.
- Andreas 762.
- Andreas, tum episcop. Poznaniens., postea Zwerinens., 1104, 1110,

- 1111, 1114, 1152, 1184, 1231, 1258. *Vide super. Electi et Episcopi.*
Bernardus 9.
Fredricus 203.
Gerardus 74, 81, 104.
Iacobus 540.
Iohannes 439.
Iohannes 770, 780, 789, 804, 824, 841, 843, 851, 854, 855, 2038, 871, 896, 902, 903, 2040, 2041, 921, 926, 931, 945, 956, 980.
Petrus (Petricus) 241, 254, 599, 305, 329, 342, 601, 362, 425.
Phylippus Marcutii 1056.
Stephanus 10.
Trojanus Paluka 1360, 1361, 1362, 1384, 1435, 1465, 1496, 1497, 1498, 1513, 1514, 1525, 1526, 1543, 1544, 1548, 1565, 1578, 1586, 1587, 1614, 1615, 1619, 1638, 1650, 1686, 1727, 1728, 1752, 1773, 1774, 1809, 1810, 1811, 1815, 1834.
Vincentius Przedpelkowicz, antea cantor Poznan., tum cancellar. Polon., 507, 529, 559, 567, 569, 578, 583, 585, 646. *Vide Polska (Wielka), Cancellarii curiae.*
Vincentius 1915, 1972, 1997, 2011.
Procuratores
Goslaus canon. Poznan. 935.
Goslaus canon. Poznan., quond. pleban. in Wyskoć, 1565.
Iacobus 852.
Iohannes canon. Pozn. 1089, 1109.
Nicolaus 910.
Nicolaus canon. Poznan. 1435.
Petrus canon. Poznan. 1728.
Scolastici
Abraam 1029, 1047, 1080, 1089, 1104, 1109, 1110.
Albertus 559, 583, 646.
Bogufalus 104.
Gerardus magist. 293, 599.
Henricus 770, 780, 789, 824, 843, 851, 854, 855, 2038, 871.
Iacobus 439, 478.
Illicus (Ylicus) 1152, 1184, 1194, 1231, 1264, 1283, 1306.
Iohannes 329, 335, 342, 601, 362.
Iohannes 743, 754, 755, 757, 762.
Martinus 910, 2042.
Nicolaus 1360, 1361, 1362, 1384, 1435, 1436, 1465, 1496, 1497, 1498, 1525, 1526, 1544, 1548, 1578, 1586, 1587, 1614, 1615, 1619, 1638, 1650, 1686, 1716, 1727, 1728, 1752, 1774, 1809, 1815.
P. 127.
Vincentius Grochola 1833, 1834.
Subcustos Eusebius 212.
Thesaurarii
Bascho, tum custos Poznan., 599.
Gabriel 1109.
Iacobus 910, 948, 1184.
Petrus de Świątkowo (p. m. Żerniki) 1776.
Stanislaus canon. Poznan. 1436, 1544, 1619, 1638.
Woyslaus 1080, 1082, 1089.
Vicarii eccles. cathedral. 1360, 1436, 1475.
Simon, Philippus, Rotgerus, Eusebius, Arnoldus, Stephanus, Blasius, Nicolaus, Fridricus, Ianicus, Degno 104.
Nicolaus 1176.
Nicolaus de Gwiazdowo (p. m. Po-biedziska), notar. publicus, 1973.
Vicecustodes
Nicolaus 1578.
Nicolaus Pomer 1973.
Preczlaus 1903.
Vicedecanus Iohannes 1903.
Districtus 952.
Terra 745, 1261, 1474.
Burgrabii
Ioseph 1640.
Przczslaus 2012.
Cancellarii curiae
Andreas archidiacon. Kalisiens., tum Giecznens., 647. *Vide Polska (Wielka), Cancellarii curiae.*

Otto cantor Sandomir. 1143, 1204, 1249. *Vide Polska (Wielka), Cancellarii curiae.*

Vincentius Predpelcovicz, cantor, tum praeposit. Poznaniens., 464, 473, 474, 484, 489, 491, 493, 496, 2032, 501, 504, 507, 518, 529, 559, 567, 578. *Vide Polska (Wielka), Cancellarii curiae.*

Capitanei 1166.

Bogusko de Wizemburg 902.

Maczko palatin. Poznaniens. 1268, 1270.

Wirzbentha 1520.

Vlozimirus 914.

Castellani

Albertus 141, 142.

Andreas Orla de Koszanowo p. m. Śmigiel, capitan. M. Polon., 1199, 1204, 1211, 1213, 1214, 1216, 1221, 1227.

Beniamin (Boguphalus?) 364.

Boguphalus 297, 302, 310, 311, 315, 321, 322, 329, 333, 335, 337, 340, 372, 378, 383, 390, 419, 420.

Bronis 26, 27.

Ceciradus 197, 200, 202.

Domaratus Grzymala de Iwno p. nr. Kostrzyn, capitan. M. Polon., 1803, 1808, 1817, 1905, 1927, 1930, 1948, 1950, 1957, 1958, 1975.

Fredricus 840.

Gothardus 213.

Iacobus 148.

Iaroslaus Grzymala de Iwno p. m. Kostrzyn 1129, 1133, 1142, 1143, 1147, 1148, 1188.

Iarostius 79, 119, 136, 147.

Laurentius Zaręba 1621, 1622, 1623, 1624, 1625, 1628, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665, 1667, 1671, 1679, 1739, 1740, 2069.

Petresco (Prandota) 529, 557, 559, 569, 571, 573, 577, 578, 579, 582, 585, 618, 619, 625, 632,

634, 662, 670, 682, 684, 685, 689, 693, 694, 701, 713, 722, 736, 743, 745, 748, 759.

Petrus (Petricus) fil. Prandotae 472, 473, 474, 479.

Petrus dictus Symanovicz 1042, 1044, 1049, 1079, 1083, 1095, 1098.

Preczlaus Grzymala de Gułtowy p. m. Kostrzyn 1268, 1270, 1275, (capitan. M. Polon. 1282), 1313, 1318, 1327, 1354, 1363, 1369, 1371, 1373, 1394, 2051.

Przedpelcus Łódzia 35, 252, 283, 285, 292, 293, 295, 299, 303, 305.

Przetpelco 826, 964, 965, 973, 1014, 1023, 1027, 1037.

Sandivogius Zaręba 774, 775, 804, 838, 982.

Thomas 238, 248, 254.

Thomislaus Nałęcz de Szamotuły 489, 496, 518, 540, 546, 547, 572.

Thomislaus 1249, 1252, 1253, 1254.

Wirzbantha Niesobia de Paniewice, capitan. M. Polon., 1416, 1418, 1419, 1420, 1425, 1426, 1433, 1444, 1446, 1450, 1454, 1463, 1464, 1474, 1477, 1478, 1480, 1483, 1490, 1491, 1501, 1503, 1508, 1509, 1513, 1514, 1517, 1519, 1530, 1539, 1542, 1544, 1545, 1547, 1549, 1553, 1555, 1560, 1561, 1564, 1567, 1573, 1575, 1576, 1580, 1590, 1593, 1597, 1599, 1603, 1618.

Dapiferi

Dobrogost 786.

Dobrogostius 1068.

Gerwardus 1694, 1695.

Gervardus her. de Słomowo p. m. Obrzycko 1968, 1969.

Petirco Prendozicz 458.

Thomas 868.

Duces

Henricus 902.

Primuzlaus 450, 473.

Judices 1261.

Albertus 197.

Albertus Cristini 868, (Vochisco 915), 926, 1050.

Blisborius 458.

Bozeta 606.

Boguslaus 2060, 2061, 821, 826.

Dirsicragius 139, 146, 174, 336, 337.

Dobeslaus 1520.

Domabars 1500.

Domaradus 35, 176, 232, 233, 235, 236, 237, 238, 242, 245, 252, 253, 256, 269, 271, 278, 302, 303, 309, 310, 311, 315, 321, 334.

Eustachius 378, 408.

Gneomirus 612, 459, 529, 557, 559, 569, 573, 582, 585, 618, 622, 634, 643, 653, 689, 701, 704, 705, 748, 749, 780.

Hercemboldus 254.

Iohannes Nałęcz de Czarnków 1736, 1738, 1807, 1866, 1882, 1888, 1954, 1978, 1997, 2012, 2018.

Nicolaus Łodzia, fil. b. m. Predpelci palatini Poznan., 464, 470, 473, 474, 478, 479, 484, 489, 491, 493, 494, 496, 2032, 501, 2033, 504, 520, 532, 534, 536, 540, 545, 546, 547, 550.

Nicolaus Grzymała de Błażejewo p. m. Bnin 1197, 1198, 1214, 1215, 1216, 1221, 1250, 1251, 1263, 1268, 1270, 1275, 1282, 1286, 1313, 1327, 1373, 1414, 1416, 1418, 1419, 1427, 1431, 1452, 1476.

Petrco 564, 566.

Petrus Drogoslawicz, Drogosław, 1010, 1033, 1037.

Preczslaus de Prusinowo p. m. Żerków 1530, 1532, 1534, 1535, 1549, 1554, 1555, 1566, 1573, 1576, 1580, 1597, 1610, 1626, 1627, 1654, 1663, 1665, 1667, 1677, 1694, 1695, 1722, 1723.

Thomislaus 1509.

Woyslaus Borek de Gryżyna p. m. Kościan 1034, 1036, 1041, 1042, 1069, 1079, 1086, 1098, 1143, 1146.

Lictor (gladifer, miecznik) Preczslaus 1313.*Palatini*

Barthossius de Wyszenborg, tutor de Kościan et Poniec, 1866, 1875, 1881, 1882, 1927, 1988, 1992.

Beniamin 459, 472, 473, 478, 479, 484, 491, 492, 493, 496, 500, 2033, 507, 534, 540, 545, 547, 622, 639, 673, 713, 719, 732, 735, 743, 744, 745, 746, 953, 2046.

Bogufalus 305.

Bogumilus 224, 232, 235, 236, 237, 238, 242, 248, 252, 253, 254, 256, 269, 278, 283, 284, 285, 287, 288, 291, 292, 295, 303.

Bronisius 79, 141, 142, 148, 205.

Dobrogostius Nałęcz de Dzwonowo 915, 937, 988, 1000, 1023.

Ianco? 546*).

Iaroslauus, Grzymała, 1197, 1198, 1204, 1214, 1215, 1216, 1221.

Mathias Borcowicz, Wezenborg, 1250, 1252, 1253, 1254, 1267, 1268, 1270, 1286, 1298, 1313, 1317, 1354, 1371, 1372, 1373, 1377, 1817.

Nicolaus Zaręba 826.

Nicolaus Doliwa de Biechowo 1129, 1140, 1142, 1146, 1147, 1148, 1163, 1188, 1244.

Pasco, Doliwa, 1416, 1418, 1425, 1431, 1454, 1474, 1476, 1477, 1503, 1507, 1508, 1509, 1512, 1517, 1522, 1527, 1534, 1535, 1539, 1544, 1553, 1554, 1576,

*, Widoczna omyłka kopji, gdzie w wierszu 3 od k. zam. Ianconis palatini Poznaniensis, powinno być: palatini Kalisiensis; vide Nra. 900 i 901.

1577, 1579, 1580, 1588, 1589,
1590, 1596, 1598, 1600, 1603,
1621, 1622, 1623, 1624, 1625,
1628, 1635.

Petrco pater Prandotae 767, 772,
773, 774, 775, 804, 879, 882.

Pretpelk, Łódzia, 297, 302, 310, 311,
315, 321, 322, 333, 337, 342,
347, 364, 372, 373, 383, 385,
387, 390, 391, 392, 395, 419,
424, 430, 451, 474, 479.

Pribislaus Wezenborg capitán. regni
Polon., fil. Borconis de Sierakowo,
pater Maczkonis palati. Poznań.,
1003, 1023, 1027, 1033, 1036,
1041, 1055, 1069, 1079, 1083,
1188.

Sandivogius Zaręba 857, 890, 901,
904.

Sandziwogius Swidwa, Nałęcz, 1976,
1989, 2002, 2012.

Tomislaus 471, 557, 619, 662, 670,
693, 883.

Vincentius de Szamotuły, capitán.
M. Polon., 1095, 1103, 1105, 1113,
1115, 1117, 1554.

Vincentius Doliwa de Kępa p. m.
Śrem 1654, 1664, 1667, 1677,
1678, 1694, 1695, 1722, 1723,
1738, 1767, 1804, 1807, 1849,
1850.

Pincernae

Boguchwał 35.

Grozla Depsk (Chrosła) 475, 479.

Peregrinus 1036.

Petrko 493, 497, 503, 572.

Sendivoius 677.

Thomislaus 342, 444.

Vincentius 449.

Vitus 1313, 1480, 1542.

Procuratores

Crisanus 653, 682.

Ianko 494.

Rex Kazimirus 1561.

Subagazones

Dzierzco 1637.

Gamletus 1395, 1426, 1447, 1454.

Subcamerarii

Albertus Kirstini 458.

Albertus 730, 731, 2060, 2061, 826.

Andreas 346, 360, 378.

Benianus? 249.

Bozata 261, 264.

Boguslaus Domaradowicz, castellan.

de Ujście, 464, 470, 484, 615,

534, 536, 545, 546, 555, 559,

570, 571, 572, 577, 584, 653,

670, 682, 684, 687, 694, 702,

726.

Dyrsko de Chyciny p. m. Bledzew,
fr. Vincentii, 1411.

Ianussius 1040.

Iohannes 1033.

Iohannes capitán. de Wieluń 1960.

Mrocota 611, 449.

Nicolaus Przedpelkowicz, Łódzia, 384,
606, 430, 435.

Presopasius 1270.

Sandivogius Zaręba de Sławsk p. m.

Konin 512, 513, 514, 518, 678.

Sandziwogius Pałuka de Szubin, ca-
pitan. Gniewkow. et Krakow., 1627,
1653, 1654, 1679.

Swenthoslaus Pałuka 1730, 1804,
1807, 1870, 1889.

Vincentius 364, 368.

Wyrbanth Grzymała de Smogulec
p. m. Chodzież 1144, 1146, 1154.

Subdapiiferi

Andreas 333.

Stephanus de Gorca 1143.

Stephanus de Trląg p. m. Pakość
1730, 1768.

Stephanus de Głogowiec p. m. Mo-
gilno 1959.

Svantoslaus 1430.

Subiudices

Dassius 1566, 1567, 1599.

Dirsicragius 484.

Iacussius 1987.

Iaraczo 848.

Yarognewus (de Jarogniewice p. m.
Kościan) 834.

Iaroslaus 731.

Preneste m. (Ital.)*Episcopi*

Guido 101.

Guilielmus 6, 7.

Ieronimus, cardinalis, 616.

Iohannes 32.

Petrus 1205.

Prenzlau m. (M. Br.) 2043, 1518.**Presbyter** Alberti castellani de Kamień, Iacobus 2008.**Prevodovo?** p. m. Rawicz 307.**Princeps militiae** Weszborius 3.**Prittitz** Otto de, iudex curiae in Wschowa, 1084.**Proboszczewice** p. m. Warta.*Scul.* Ianussius fil. Domconis 1333.*Hered.* Thomislaus et Bartholomaeus, fres. 1150.

Thomislaus pat. Pelcae, Petri clerici, Nemyerzae et Grimislai, 1333.

Prochnów p. m. Frydland (N. M.) 297, 1284.**Prochy** p. m. Wielichowo.

Ecclesia parochial. 1783.

Hered. Samborius, Iohannes, Stanislaus, Stamphota et Mathias, fres. 1783.**Prochy** p. m. Złotów 116, 152.**Procurator** 192, 477, 568.

Andreas dom. 707.

Martinus 277.

Vide **Gniezno, Kalisz, Poznań.***Proces.* archiepiscoporum Gnezn. 1354.*Proc.* Capituli Gneznens., Wirchoslaus, 1966.*Proc.* eccles. Plocens., Troyanus, 3.*Proc.* monasterii Owińska 303.*Proces.* principum 608, 448, 2030, 615, 744, 828, 1299.

Boleslai ducis Poloniae

Tolezlaus 248.

Premislii I ducis Polon.

Henricus proc. Gneznens. 262, 303, 307, 308, 352, 373. *Vide* **Gniezno,***Procuratores.*

Premislii II duc. Polon.

Nicolaus 723.

Petrus Sciborovich 661.

Wladislai Odonis duc. Polon.

Peregrinus 152, 177.

Procuratores privatorum

Dom. Goslaus (Andreae epi. Poznaniens.) 951.

Dom. Lasczo (Iaroslai archiepi. Gneznens.) 1692.

Mischignewus canon. Poznan. (Iohannis epi. Poznaniens.) 1200. — Paulus 1320.

Petrus canon. Poznan. 1752 (procur. Mazoviens. Nicolai epi. Poznaniens.)

Sedelis (Pribignei comitis) 191.

Proczyn p. m. Gębice (Kuj.) 442, 554.*Hered.* Grzimislaus, Thomislaus et Paulus, fres. germani, 1489.

Grzimislaus 1571, 1617.

Proczyska p. m. Strzelno 1378.**Prostynie** (Prostnicy), część południowa m. Wągrowiec, 1007, 1008.**Proszanthcovicz** dict. Laurentius 1909.**Proszkowo** p. m. Łask (Sier.)

Nicolaus de, 1272.

Proszowice m. (Krak.)

Ecclesia 1862.

Prschuslane *vide* **Przeclaw.****Pruchnowo** p. m. Margonin 447, 1522.**Prus** dictus Henricus 710. — Stanislaus canonicus et cancell. Poznan. 1752, 1782, 1809, 1815, 1833, 1834.**Prus** os. zn. p. m. Kraków 660, 1354, 1836.**Prusencino?** p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.**Prusiec** p. m. Rogoźno 857.

Henricus fr. de, prior domus in Owińska, 1153.

Hered. Maczko 1673.

Wyrzbyatha 1105, 1554.

Prusinowice p. m. Łęczyca 1354, 1594.**Prusinowo** p. m. Żerków.

Petrus de, fil. Thomae, 641.

Preczlaus de, iudex Poznan., 1627.

Stephanus de, 998.

Prusy terra 2, 92, 591, 207, 1097, 1192, 1193, 1884. — *Conversi* 76.

- Praedicatio Evangelii 67, 75, 185.
 Domus Theutonica 450. *Vide Ordines.*
Episcopi 77, 100.
 Christianus monachus Cisterciensis 136, 304.
Legatus Sedis Apost. in Pr. 105.
 Prusy p. m. Stopnica (Krak.) 580.
 Pruszc (Praust) p. m. Gdańsk 975.
 Pruszc p. m. Chełmno 1286, 1290.
 Pruszcza p. m. Sępólno 1606.
 Pruszków p. m. Kalisz 7.
 Pruszkowo p. m. Wielichowo 1783.
 Prutani (Prusacy) 19, 185, 632.
 Prutenus Henricus 709. — Com. Petrus 447, 485.
 Przebieczany sal p. m. Bochnia (Krak.) 34, 2020, 1088.
 Przeborowe os. zn. przy ujściu rz. Drawa do rz. Noteć 284.
 Przeched dictus Otto, her. in Balczewo p. m. Inowrocław, 1593.
 Przecław? (Prschuslane) p. m. Kleczew 1088.
 Przeczów p. m. Pacanów (Sand.) 593.
 Przedbórz m. (Sand.) 11.
 Colloquium 221.
 Przedecz m. (Kuj.) 1257.
Advocatus 1193.
Commendator 1192.
 Przedmost (Priedemost) p. m. Głogowa 1162.
 Przemęt p. m. Śmigiel 653.
 Castrum 755, 1957.
Pleban. Clemens 500.
Advocatus Schibanus 940.
Civis Conradus 879.
 Districtus 390, 653, 952.
 Provincia 66.
 Vicinia 236.
Castellani
 Adalbertus 248.
 Benjamin 360, 378, 383, 385, 387, 392.
 Bozanta 469, 484, 488, 492, 2032.
 Boczatha 1327, 1483.
 Cechoslaus 415.
 Iohannes de Jezierzyce et Paruszewo 1883.
 Pretpelkus 242.
 Pribislaus de Gryżyna 1636, 1648, 1649, 1679.
 Sandziwogius Galanska 1976.
 Vincentius 1068.
 Przemysł m. (Rus.)
Advocatus 1743.
Episcopus fr. Nicolaus, gubernator domus de Trzemeszno, 1350, 1390.
 Przemysłów (Primkenau) m. (Szl.) 1099.
 Przespolewo p. m. Kalisz.
Hered. Thomislaus 1323.
 Wirzbanta 1323.
 Przevoz os. zn. p. m. Śrem 1321.
Pleban. Bogumillus 913.
 Przibiwe? p. m. Bydgoszcz 1844.
 Przyborów (Priebus) m. (Szl.) 1099.
 Przyborowo p. m. Krobia 930.
 Przybroda p. m. Kłeck 330.
 Przybystaw p. m. Inowrocław.
Her. Miloslaus 442.
 Przybystawice p. m. Raszków 1921.
 Przybyszyce p. m. Jeżów (Maz.) 1404.
 Przyczyna p. m. Wschowa 66, 663, 1062, 1084, 1247, 1573.
Her. Walterus 453.
 Przykuna p. m. Turek (Sier.) 7, 1354, 1630.
 Przyłęk p. m. Jeżów (Maz.) 1131.
 Przyłot p. m. Warka (Maz.) 1404.
 Przymorze (Brosen) p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.
 Przyprostnia p. m. Zbąszyń 952, 994, 1012, 1099.
 Castrum 1188.
Pleban. Iacobus 1100, 1101.
Hered. Gerhardus pat. Gisenis, cum Gisen patruo suo, cum Barteken et Gerhardo Ottonis avunculis suis, 947.
 Przypust p. m. Nieszawa (Kuj.) 3.
 Przyrowa p. m. Tuchola (Pom.) 1710, 1828.

- Przysieka** p. m. Kleck 238.
Hered. Lupus com. 447.
 Michaël 1789.
- Przysieka niemiecka** p. m. Śmigiel 473.
- Przysieka polska** p. m. Śmigiel 1335.
- Przytocznicza** p. m. Ostrzeszów 1432.
- Przywiska** p. m. Sobota (Łęcz.)
 Divissius de, pat. Floriani et Borzislai,
 fratrum Divissii venatoris Siradiens.
 et Clementis castellani Kazimi-
 riensis, 1711.
- Przywłoki** p. m. Skulsk.
 Lascz de, 964, 965.
Castellanus Pervoldus 984.
- Psarskie** p. m. Śrem 478.
Sculti. Tyczko, Simon 913.
Hered. Borko et Wyslaus, filii Woyslai,
 486.
 Iarkyebolth, et Myroslaus maritus
 Katharinae filiae Wlostonis, 913.
 Phalimirus fil. Iohannis 478, 540.
 Zemka de Langmeil p. m. Cylichowa
 1792.
Kmethones Grica, Mathias, Lucas Goli,
 Iohannes, Martinus Brevis 913.
- Psary** p. m. Września 368, 719.
- Pscinno** p. m. Radziejów (Kuj.) 33.
- Psiepole** p. m. Wrocław 40.
- Pszczew** m. 379, 462, 1066, 1087, 1295.
Archidiaconi (eccles. Poznaniens.)
 Derslaus 1972.
 Iacobus 1435, 1441, 1497, 1565.
 Nicolaus 1614, 1615, 1619, 1650.
 Petrus 1728, 1774, 1809, 1811, 1815,
 1834.
- Pszczonów** p. m. Skierniewice (Maz.) 1404.
- Ptaszkowo** p. m. Grodzisk 770.
 Fortalitiu 1846.
 Paulus de, canon. Poznan., 1752, 1834.
Hered. Andreas venator Poznan., et Ni-
 colaus, fres. germani, Borkowie,
 1846, 1946.
 Ianussius 1426, 1561, 1756.
 Passzko 1324, 1426.
 Przibislaus 1793.
- Ptenbuch** Otto de, fr. Ordin. Theuton.,
 1343.
- Ptkanów** p. m. Opatów (Sand.)
Her. Preczslaus 1786.
- Ptowo** os. zn. p. w. Przemęt 66, 473.
Scult. Mykno dictus Gorsske 1762.
- Ptur** p. m. Barcin 1610.
- Pucko** m. nad Bałtykiem p. m. Gdańsk
 620.
Capellan. 523.
Pleban. Lambertus 2035.
Districtus 556.
Castellani
 Stiburius 2057, 584, 620.
 Woislaus 986.
- Pucotowo** p. m. Śrem 719.
Her. Sbroslaus 1567.
- Pudliszki** p. m. Krobia 244.
- Pudlo** Martinus, civis de Śrem, 1936.
- Pukenhaim** Fridericus de, (Szl.) 1084.
- Pulko** p. m. Warka (Maz.) 1404.
- Pulków** p. m. Warszawa 1584.
- Pułtusk** m. (Maz.) 3.
Pleban. Iohannes 1600.
- Punin** p. m. Śmigiel.
 Iohannes dom. de, 1860.
- Purcz** Nicolaus, castellan. de Bydgoszcz,
 1798.
- Pusch** Albertus 2046.
- Pusch** dictus Nicolaus, subdapifer San-
 domir., 1409. — Nicolaus, iudex
 Cracov., 1488.
- Pustolczino** os. zn. p. w. Owińska 518.
- Pustvino** os. zn. p. m. Trzemeszno 11.
- Puszcza** (Puschkau) p. m. Sprottawa (Szl.)
 1099.
- Pynnove** os. zn. p. m. Bledzew 953.
- Pyriz** os. zn. p. w. Przemęt 473.
- Pyschino** os. zn. p. m. Kalisz? 64.
- Pyscz** p. m. Gniezno.
Her. Andreas pat. Michaëlis de Czacz
 1627.
- Pysni** dictus Ianussius, pat. Alberti sculti.
 de Żegowo p. m. Buk, 1752.
- Pyszczyń** p. m. Gniezno 7, (64?) 797,
 1354.
- Pyszczynek** p. m. Gniezno 1354.
- Pyszaca** p. m. Śrem.
 Molendinum super fluv. Warta 322.

- Conradus de Kalisz 957.
 Conradus Luchmeister 957.
 Heincinus Mukernos 957.
 Henkinus Valterkini 1006.
 Hermannus dictus Gelhor, Tylo de Haynow, Conco dictus de Geross-hin, Michaël pistor, 946.
 Iohannes fil. Arnoldi 1006.
 Michaël pistor 957.
 Petrus Lupus (Wolf) 957, 1006.
 Thilo de Chanowe 957.
 Cunrad et Iohannes Grebenicz fres., Arnoldus sartor, Niczko Mokir-nus, Cunradus Plez, Cunadus Vo-gil, 2064.
Scriptor Hermanus 957, 1006, 1035.
 Districtus 952, 1522, 1840, 1907, 1922.
 Territorium 1454.
Burgravi
 Andreas de Drzeczkowo p. m. Osie-czna 1474.
 Nicolaus Piezek 2004.
Ministerialis Dominicus 1342.
Notarius castri Lodwicus 1578.
Wlodarius Bongusius 821.
Pzrosna her. de Słomowo (Sier.) 1472.
- Qualak** Tyzhe, Landschöppe v. Wschowa, 1032.
Qualkau p. m. Sobótka (Szl.) 2021.
Queliz dictus Ieschco, miles, 2031.
Querenvorde (Querfurt).
Praeposit. Ropertus 2055.
 Domicellus de, Gerehardus 2055.
- Rabenstein** castrum (N. M.) 1187.
Rabin p. m. Krzywín 988.
Her. Dirslaus 1649.
Rabnow Appezcho de, 927, 930.
Rabowice p. m. Swarzędz 1943.
Scult. Stanislaus dict. Swank 1558.
Racendów p. m. Jarocin.
Her. Gyszbracht 1879.
- Raciąż** opp. et castr. p. m. Płock 1402.
Castellanus Mroczo 1402, 1404.
Raciąż p. m. Tuchola (Pom.)
Castellania 812, 830, 1406.
Raciążek m. (Kuj.) 3, 966, 975, 1369, 1406.
Racibórz m. (Szl.) 575.
Dux Mesico fil. Boleslai 21.
Racot p. m. Kościan 1565.
Racwicz Lucco de, 1190.
Rackowo p. m. Skoki 303, 496.
Raczmierowo os. zn. p. m. Kłeck 330.
Raczyn p. m. Wieluń.
 Boguslaus de, 1313.
 Mathias de, 1905.
Raczyniewo p. m. Chełmno.
 Eberhardus de, 1240.
Radastowe, grangia p. m. Gdańsk 670.
Radencze os. zn. p. m. Strzelno 3, 33.
Radenickel p. m. Krośno (Lubus.) 916.
Radewitsch p. m. Cylichowa (Lubus.)
Her. Beroldus fil. Iachnicz heredis de Kalsk 1837.
Radgoszcz p. m. Międzychód 1756.
Radlewo os. zn. p. m. Święciechowa 368, 467, 719.
Radliza Iohannes, canonic. Gnezn., 456, 463. — Iohannes cancell. regni Polon. 1790, 1791, 1792, 1793, 1795.
Radlin p. m. Mieszków 1671.
Locatio iure Theut. 667.
Radlo Iohannes, capitaneus de Dobrzyn, 1851.
Radłowo p. m. Słupca 344.
Hered. Nicolaus, Iohannes, Iacussius, Bodzantha, Miscigneus, Nicolaus, Iohannes fres. uterini patruelles, et Stachna, Hedwigis, Clara et Soffca sorores ipsorum, 2009.
Radojewo p. w. Owińska 303, 496.
Radolina p. m. Łądek 80.
Radom m. (Sand.) 586, 1401, 1709.
 Districtus 1611.
Castellani
 Andreas 1203.
 Clemens 1825, 1826.
 Nynota 1401, 1412.

- Radomicko** p. m. Śmigiel 469, 719.
Ius forense 368.
Molendinum 1327.
Teloneum 368.
Iasco de, fil. Vincentii, 941.
Her. Dobrogostus dictus Gomolca 1732, 1748, 1804.
- Radomierz** p. m. Śmigiel 66, 1957.
- Radomin** p. m. Płock, villa monast. Strzelno, 32, 84.
- Radomsk** m. (Sier.) 1804.
- Radostowo** p. m. Bolesławiec 878.
Scul. Michaël 813.
Her. Hubislaus 813.
- Radostowo** p. m. Gdańsk (Pom.) 670, 739, 2060, 2061.
- Radoszyce** m. (Sand.) 1642.
- Raducz** p. m. Biała (Łęcz.)
Hered. Chebda et Miclo 1641, 1642.
- Raduczyce** p. m. Wieluń 1354.
- Radun** castrum et lacus, ad quem opp. Wałcz, 865.
- Radwaniec** p. m. Kazimierz 1088.
- Radyczyn** p. m. Turek 806.
- Radzice** p. m. Łobżenica 384, 1557.
- Radzichowo** (Rädchen) p. m. Sława (Sz.) 65.
- Radziczycze** p. m. Staw.
 Michalko de, 2063.
- Radziejewice** p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
- Radziejów** m. (Kuj.) 897, 922, 1005, 1354, 1493.
Teloneum 1129.
Advocatus Gerko 1005.
Castellani
Iohannes 1049, 1050.
Petrus 444.
Commendator 1192, 1193.
- Radziejów Stary** p. m. Radziejów (Kuj.) 9, 33, 796.
- Radzim** p. m. Oborniki 595, 364.
Ecclesia parochialis 1418.
Castrum super fl. Warta 719.
Provincia 301.
Castellani
Albertus (de Skoki?) 1738, 2070, 1767, 1808.
- Beniamin** 333.
- Chemka** 493, 719.
- Drogoslaus** 720.
- Iarotha** de Wilkowo Niemieckie 2018.
- Marcussius** fr. Philippi de Miłosław, castellani de Krzywín, 1480, 1501, 1722, 1723.
- Petrus** de Targowa Górka p. m. Września 1213, 1215.
- Sbilutus** 444.
- Vincentius** de Pniewy 1950, 1976.
- Woyczzech** (Albertus?) 1694, 1695.
- Radźmin** p. m. Kamień.
Hered. Thomasius primus advocatus civitat. Kamień 1398.
Nicolaus, Simon, Albertus, filii Thomasii quond. advocati de Kamień, 1633.
- Radzyn** (Rehden) m. (Prus.)
Commendator 1192, 1193.
- Ragusa** m. (Dalmat.)
Archiepus. Mamfiolus 1856.
- Raikowe** grangia p. m. Starogród (Pom.) 670, 739, 2060, 2061.
- Rajsko** p. m. Kalisz 7, 2067.
Scul. Bozidarius 799.
Kmetones 2063.
Hered. Bogufalus, Dominicus et Crayko 1175.
Sandivogius com. 690.
- Rakoniewice** m.
Hered. Iacobus 1137, 1138.
Raczon com. 305.
- Raków** p. m. Bolesławiec 1432.
- Rakówko** p. m. Śrem.
Hered. Hoczvinus (Godzwinius) cum matre Iawroska 1654, 1695.
Yafroszka mater Godzwini 1677.
- Rakowo** p. m. Wągrowiec 82, 373, 1631.
- Rambenicz** os. zn. p. m. Czerniejewo 1102.
- Rampice** (Rampitz) p. m. Fürstenberg (Lubus.) 2055, 1518.
- Rangoczino** os. zn. nad jeziorem Wielkie (Kiekrz) 1143.
- Raniglow**? villa monast. Mogilno 3.
- Rapocin** (Rapsen) p. m. Głogowa 907.
- Rasca** dictus com. Andreas 255.

- Rataje** p. m. Grodzisk.
Burgardus de, 557, 566.
- Rataje** p. m. Poznań 321.
- Rataje** p. m. Pyzdry 904, 971.
- Rathnow** castrum (M. Br.) 1087.
- Ratyń** p. m. Konin 393, 476, 517, 522, 784.
- Rawa** m. (Maz.) 1402.
Castrum 1697.
Martinus de, 1604.
Districtus 1278.
Terra 1697.
Capitaneus Junosza, subcamerar. Zakroczymiensis, 1839.
Castellanus Mroczko 1403.
Dux Semovithus 1735.
Judices
Nyemyerza 1131.
Nicolaus 1404, 1900.
Petrus 1839.
Subcamerarius Andreas 1601, 1700.
Subiudex Strachota 1900.
Subvenator Iohannes 1404.
- Ravenna** m. (Ital.)
Archiepus. Petrus 1.
- Ravenstein** Iohannes de, 827.
- Ravenswald** Albertus com. de, 2055.
- Rayco** dictus Petrus, consul de Gniezno, 1647.
- Rdutow** p. m. Kłodawa (Łęcz.) 1354.
- Reate** m. (Ital.) 166, 798.
- Rębiechów** p. m. Kobylin 864.
- Rębielice** p. m. Krzepice (Wiel.) 436.
- Ręboszewo** p. m. Kartuzy (Pom.) 740.
- Rębów** p. m. Piotrkowice (Sand.) 1308.
- Rębowo** p. m. Krobia.
Her. Czczirad fil. quond. Manczonis 704.
- Rębowo** p. m. Gdańsk 715.
- Rębowo** p. m. Gostynin (Maz.) 766.
Scult. Andreas Rynconis 1498.
- Recen** znikły zamek nad rz. Odra pomiędzy m. Brzeg a Olawa (Szł.) 586, 175.
Castellani
Bertoldus 275.
Iohannes 365.
Mroskho 318.
- Recens mare** (Frisches Haff) p. m. Gdańsk 2060, 2061.
- Rechenberg** Gelfradus de, 952.
Thedericus de, 940.
- Reczicza** silva p. m. Grodzisk 1009.
- Recziza** (Riesenitz) p. m. Krośno (Lubus.) 916.
- Reczul** p. m. Jeżów (Maz.) 1404.
- Reda** p. m. Wejherowo (Pom.) 2060, 2061.
- Reden** (Redern) Conradus de, 959, 990.
Schibco Grelle 1018.
Ticzco de, 1018, 1030, 1063.
- Redgoszcz** p. m. Wągrowiec 88.
Hered. Petrus com. 330.
Petrus pat. Petriconis et Vincentii 759.
Petrus pat. Virbentae et Vincentii 1033.
- Redzień** p. m. Brzeziny (Maz.) 1131, 1404.
- Reetz** m. (N. M.) 1518, 1607.
Godike v. Wedell von, 1884.
- Regnów** p. m. Rawa (Maz.) 1697.
- Reichenbach** m. (Szł.) 645, 1048.
- Reichenwalde** m. (M. Br.) 1518.
- Reynsberg** p. m. Bytom (Szł.)
Heinrich de, 1801, 1806.
- Reinstein** Henricus com. de, 873.
Popo socius Ordin. Theutonicis 1235, 1236.
- Reitwein** p. m. Kościerzyn (Koscierz).
Rudolphus de, 869.
- Rękawczyn** p. m. Trzemeszno.
Her. Mathias pat. Petri et Iohannis 1920.
- Rękawica** p. m. Warka (Maz.) 765, 1067.
- Reklin** p. m. Wolsztyn 404.
Dobrogostius de, 1861.
- Remikowo** (Ramkau) p. m. Gdańsk 740.
- Remnicz?** (Panewic?) Wolveramus de, 952.
- Rendissenici?** (Szł.) 586.
- Renickowe** sors p. w. Polszyn (Pom.) 2035.
- Repka** os. zn. p. w. Bartodzieje, m. Bydgoszcz, 620, 836.
- Replin** p. m. Starogród (Pom.) 145, 377.
- Repti** Henricus de, canon. Gnezn., 1971.
- Restarzew** p. m. Widawa (Sier.) 1354.
- Rewa** (Kochowo?) p. m. Gdańsk 740.

- Revacz?** villa monasterii Lubin 368, 719.
Rex Iaszko, notarius, 887.
Rex *vide* Iurisdictio, Citatio, Iudicium, Iura, Iurisdictio.
Regis camera 1261, 1328, 1549, 1665.
R. curia 1261.
R. descensus 1328, 1709.
R. donationes 1261.
R. exactiones 1400, 1568, 1812, 1936.
R. familiares 1261.
R. praesentia in iudiciis 1261.
R. servitia 1311, 1333.
R. solutiones 1471.
Rethor Fridericus 528.
Rezek Sulizlaus com. 365.
Rgielsko p. m. Wagrowiec 18, 101, 590, 1924.
Ribenich? (Szl.?) 889.
Ribuke Homach, Konstel et Andreas 1457.
Rietzig p. m. Choczno (N. M.) 1518.
Riga m.
Advocatus 1193.
Provincia 991.
Archiepiscopus et suffragan. 1193.
Commendator 1192.
Rimbabe Theodoricus dictus de, 904.
Ripnik? villa monasterii Mogilno 3.
Risen Petrus de, miles, 468.
Rissemberg Borsse von, 1518.
Robacovo os. zn. p. w. Kamieniec, m. Trzemeszno, 11, 1589, 1920.
Rebaków p. m. Wejherowo (Pom.) 740.
Robczyisko p. m. Poniec 930.
Rochowe Hans von, 1607.
Rogaczewo, Rogaczewko, p. m. Krzywin 1565.
Rogala castellan. de Gostyń (Maz.) 1798.
Rogalin p. m. Mosina 264, 418, 718.
Her. Iacussius 1355.
Rogalino os. zn. nad jeziorem Kłęckiem 330.
Rogaszyce p. m. Ostrzeszów 1432.
Rogatka dictus Iohannes, subagazo Kuia-viens., 1484.
Rogau — Rosenau p. m. Sobótka (Szl.) 2021.
Rogi? p. m. Sulęcín (Lubus.) 2055.
Rogienice p. m. Oksza (Krak.)
Her. Sethegius 1308.
Rogów p. m. Turek 1354.
Rogowice p. m. Pajęczno (Sier.) 1354.
Rogowo m.
Advocatus Iohannes 1776, 1777.
Hered. Ianusius com. 1524, 1637.
Mroczo com., pat. Preslai et Iacobi, 942.
Rogowski dictus Chebda, advocatus de Boddzanów p. m. Bochnia, 1836.
Rogożewo p. m. Jutrosin 930.
Rogożno m. 296, 330, 373.
Ecclesia 344, 1201.
Locatio 615.
Malleum ferri.
Malleator mag. Iohannes 1068.
Advocatus Hyngussius 1201.
Hospites 296.
Plebani Pakoslaus 1068.
Slupsco 1673.
Rector scolae Paulus 1968.
Hered. Henricus Cotek 1786.
Sandivogius com. 1201.
Districtus 952, 1443.
Castellani
Chwal her. de Werkowo p. m. Lekno 1430, 1500.
Gneomir 271, 292.
Iacobus 495, 615, 512, 513, 555, 577, 620, 724, 725.
Ianusius Furman 1922, 1954.
Rogozowo os. zn. p. w. Dalewo, m. Krzywin, 241.
Rogulice p. m. Łęczyca.
Her. Petrus 1288.
Rogusko p. m. Nowemiasto 242, 705.
Molendinator Stasko 1650.
Rojewo p. m. Bledzew 958, 978, 1891.
Rokitnica p. m. Łądek 27, 630, 696, 1136.
Rokitnica villa monaster. Owińska, p. m. Szamotuły? 303, 347, 496.
Her. Baran com. 278.
Rokitnica (Regenthin p. m. Dobiegniewo?, N. M.) 303, 347, 496.

- Rokitno** p. m. Skwierzyna 1756.
Rokitno p. m. Błonie (Maz.) 765, 766, 1300.
Rokosowo p. m. Poniec 930.
Her. Nicolaus 1985.
Rol Kunekinus, monetarius in Schwedt n./O., 2043.
Rola Iohannes, castellan. Lanciciens., 2073.
Roma.
 Collegium cardinalium 1209, 1984.
 Ecclesiae subsidium 268.
 Imperium 257.
 Moneta 1984.
 Theobaldus de s. Eustachio 2045.
Imperatores
 Fridericus 19, 591.
 Karolus fil. b. m. Iohannis regis Bohemiae 1276, 1277, 1340, 1518, 1537.
 Ludovicus 2045, 1148, 1303.
 Otto 1, 6.
Praefectus Manfredus de Vico 2045.
Reges
 Albertus 832.
 Conradus 17.
 Wilhelmus 314, 326.
Marsalcus Riccardus 591.
Senatores Iacobus Serre de Columpna, Iacobus de Sabellis 2045.
Vicecancellarius Ranerius 101.
Romanus Ludovicus, marchio de Brandenburg, 1487, 1518.
Romlyk Nicolaus, vexillifer de Gniewkowo, 1730.
Rommeren Iohannes de, notarius Primislai ducis Siles., 1048.
Romung Velcellinus, civis de Wschowa, 1123, 1646.
Roniki p. m. Poniec 930.
Ronty p. m. Kartuzy (Pom.) 2035.
Rorman dictus Iekel, molendinator in Kościan, 1860, 1861.
Rościmin p. m. Mrocza.
Her. Orlico, her. de Orle p. m. Mrocza, 1909.
Rościnn p. m. Skoki 101, 504, 743.
Rościszewo p. m. Skarszewy (Pom.) 986.
 Michaël de, 1156.
Rosemberch Petrus de, 1097.
Rosin (Rissen) p. m. Cylichowa 1823, 1824.
Rosko p. m. Wieleń 786.
Rosnowo p. m. Poznań 1544, 1576.
Her. Ywo 1313, 1385, 1560, 1566, 1748.
Rososzycza p. m. Ostrów.
Her. Swema 2069.
Rosswiese łąka p. m. Landsberg n./W. 1657.
Rost dictus Goczko Hermanus, consul de Pyzdry, 933.
 Hermanus advocatus de Kessilberch? 877.
Rostock m. (Meklemb.) 1901.
Rostusser Nicolaus, scabinus de Konin, 1680, 1681.
Roszewice p. m. Będków (Sier.)
Her. Divisius venator Sirad. 1687.
Roszków p. m. Miejska Górka 930.
Rotenstein Conrad Zolner von, Grossmeister d. Deutsch. Ord., 1884.
Rothenburg m. (Sz.)
 Nicolaus de, 1756.
Rozenszy?
Her. Nicolaus 1867.
Rozkochowo os. zn. p. m. Rawicz 930.
Her. Albertus 549.
Rozłazłowo p. m. Sochaczew (Maz.) 1601.
 Stanislaus de, fil. Martini, scultetus de Kozłów Biskupi, 1614.
Roźnowo p. m. Oborniki 1968.
Rozprza m. (Sier.) 3, 221, 1150.
 Castellania 7, 1150, 1392.
Castellani
 Andreas 1150.
 Florianus 597, 267.
 Iarandus capitan. Sirad. 1210, 1249, 1282, 1294, 1299.
 Setegius 1310, 1323.
Rozrażewo p. m. Koźmin.
 Ecclesia 1496.
Her. Vincentius castellan. de Kamień, fr. Iohannis epi. Poznaniens., 1496.

- Rozstępniewo** p. m. Miejska Górka 930.
Roztarzew m.
 Albertus de, 2070.
Roztrębowo p. m. Żnin 1682.
Rozwarowe? p. w. Przemęt 66.
Różyce p. m. Parzęczew (Łęcz.) 1354, 1471.
Rucewo p. m. Barcin (Kuj.)
Her. Iohannes, gener Vincentii de Smogorzewo iudicis Wladislaviens., 1083.
 Ludka relicta Iohannis, 1500, 1505, 1529.
Ruchocin p. m. Grodzisk 1361.
Ruchocin p. m. Powidz 2004.
Ruchocin molendinum p. m. Wolsztyn 886, 949, 951, 1425.
Ruda p. m. Wieluń 7, 34, 2020, 214, 535, 733.
Advocatus Fridericus 412.
Abbas Bartholomaeus 593.
 Collegiata eccl. 1354, 1933.
Archidiaconus Volimirus 221.
Canonici
 Tomko 1438.
 Wilhelmus pleban. de Kostrzyna p. m. Częstochowa 878.
 Vincentius 1682.
Praepositi
 Adam 1472, 1598, 1611.
 Andreas de Łaziska 1775, 1787, 1820, 1822.
 Budeslaus 1769.
 Iohannes canon. Gnezn. 1022, 1039.
 Nicolaus 664.
 Vincentius 1322.
Districtus 412.
Terra 626, 811.
Castellani
 Alexius de Lekinstein 756, 794, 799, 801, 802, 812.
 Bronis 214.
 Iarossius 303.
 Iohannes (Ywanus?) 77, 147.
 Mscivius 1433.
 Sanzivoyus subcamerar. Kalis. 535, 674, 698, 721.
 Sixtus 435, 611, 460.
 Stoygnevus 733.
 Ubizlaus 436, 440.
Ruda p. m. Rogoźno 615.
Ruda p. m. Rynarzewo 1165.
Rudawa p. m. Krzeszowice (Krak.) 7.
Rude paludes p. m. Trzemeszno 1424.
Rudine (Rüstern) p. m. Lignica (Szl.) 31.
Rudki p. m. Chmielnik (Sand.) 438.
Rudky os. zn. p. m. Swarzędz 1555.
Rudna (Rauden) p. m. Königswalde (Lubus.) 2055.
Rudnica p. m. Poznań 743.
Rugia insula 1705.
Epus. Adalbertus, tum archiepus. de Magdeburg, 1.
Princeps 976.
Rumia (Rahmel) p. m. Pucko (Pom.) 670, 739, 2060, 2061.
Rumianek p. m. Szamotuły 628.
Rumiejki p. m. Miłosław 896.
Runge Ebel 1607.
Runowo p. m. Kurnik.
 Albertus de, 1313.
Runowo p. m. Rogoźno.
Her. Bervoldus 1542.
Runowo p. m. Więcborg 1049.
Her. Dobeslaus 1909.
Rus regium monaster. Ordin. Cisterciens. p. m. Gottorp (Holst.)
Abbas Nycolaus 874.
Rusca os. zn. p. m. Koronowo 1372, 1376, 1605, 1606.
Ruschendorf p. m. Tuczo 1234.
Rusice p. m. Sieradz 1724.
Rusinowicze p. m. Kazimierz (Łęcz.) 1594.
Rusinowo p. m. Kruszwica (Kuj.) 1789.
Rusinowo (Rinnersdorf) p. m. Świebodzin 190, 265, 285.
Ruska Wola p. m. Brudzewo 618.
Rusów p. m. Stawiszyn 35, 511.
Russia terra 2.
Consuetudo terrigenarum 1743.
Capitaneus Otto 1484.
Rex 4.
Ruszcza p. m. Kostrzyn 104.
 Florianus de, 1313.

- Sventhoslaus de, pat. Melonigii et Stanislai scultetorum de Wagowo, 1332.
- Ruszewice** (Rauschwitz) p. m. Głogowa 907.
- Ruszków** p. m. Koło 1484.
- Ruszków** p. m. Opatów (Sand.) 1088.
Henricus de, notarius curiae regis, 1371.
Wenczeslaus de, 1825, 1826.
- Rutheni** 19.
- Rutenus** Iohannes *alias* Iassek 1788. — War 1405.
- Rutki** os. zn. p. w. Gruczno, m. Chełmno, 1322.
- Rützen** p. m. Góra (Szl.) 932.
- Rützow** p. m. Schievelbein (Pom.) 1518.
- Ruzova?** mons (Szl.) 586.
- Rużyce** p. m. Kiernozja (Maz.) 1404.
- Rybiak** (Rybojady) p. m. Międzyrzecz 1012.
- Rybino** os. zn. p. w. Wierzchucin, m. Koronowo, 1049, 1605, 1606.
- Rybitwy?** (Ripnik) p. m. Pakość 3.
- Rybitwy** (Villa Piscatorum) p. m. Kleck 7, 1354, 1466.
- Rybnik** os. zn. p. m. Gostyń 1993.
- Rybno** p. m. Częstochowa 394, 410.
- Rybno** p. m. Sochaczew (Maz.) 1601.
- Rychnów** p. m. Kalisz.
Swentoslaus de, 1175.
- Rychnów** (Reichen) p. m. Góra (Szl.) 932.
- Ryczków** (Röschken) p. m. Ostrod (Prus.)
Nyclus von, 1262.
- Rydlewo** p. m. Żnin 7, 1354.
- Ryków** p. m. Skrzynno (Sand.) 1611.
- Rynarzew** m.
Locatio in civitatem 825.
Her. Henricus fil. Swyentoslai 825, 1610.
- Rynd** Adam, proconsul de Kościan, 1861.
- Rypin** m. (Dobrz.) 3.
- Rypinek** p. m. Kalisz (mons hereditarius Rypinii) 574.
- Ryszewko** p. m. Rogowo.
Her. Grzymyslaus com. 1568, 1812.
- Ryszewo** p. m. Rogowo 1621, 1932.
Scult. Phalco 1568, 1812.
- Hered.* Andreas iudex Kalisiens. 555, 696.
- Andreas 1812.
- Grzymislaus com. 1390, 1424, 1449, 1645, 1685, 1751.
- Iacobus 1240.
- Włodzimirus, Nicolaus, Iohannes, Przeczslaus, Albertus, fres. germani, hered. olim de Studzieniec p. m. Rogoźno, 1553, 1590.
- Rzadkwin** p. m. Strzelno 84, 1366.
- Rząśnia** p. m. Pajęczno (Sier.) 1354.
- Rzeczyce** p. m. Łowicz (Maz.) 1404.
- Rzepin** p. m. Skarzeszów (Sand.) 34, 2020.
- Rzeplice** p. m. Proszowice (Krak.) 34, 2020.
- Rzepów** (Reppen) m. (Lubus.) 297, 1457, 1518.
Pleban. Iacobus Craft 764.
- Rzeszów** m. (Rus.)
Iohannes de, 1523.
- Rzetnia** p. m. Ostrzeszów 151.
- Rzgowo** p. m. Zagurów 10, 393, 1721.
Nycholaus de, 228.
Ozyas de, 1313, 1721.
- Rzodkef** dictus Woythko 1962.
- Rzuchów** p. m. Dąbie (Łęcz.) 136, 304, 618, 655, 656, 666, 1354.
- Sabelli** Iacobus de, senator, 2045.
- Sabin, Gross u. Klein**, p. m. Märk. Frydland (N. M.) 1284.
- Sabina** m. (Ital.)
Episcopi
Arnaldus 989.
Chunradus 6.
Petrus 101.
- Sabucz** m. (Ung.)
Archidiaconus Petrus Stephani, Sedis Apost. nuntius, 1688.
- Saccus** Conradus, commendator de Toruń, 831, 894, 897.
- Sacerdotes**
Arnist (Arnusch) 33.
Bero 36.
Bugdanus 217.

Scolasticus 1750.

Ducatus 2036.

Terra 1354.

Castellani

Cristinus 1937.

Iacobus 2020, 221.

Iohannes 1804, 1825, 1826.

Krzeslaus capitan. Maior. Polon. 1875, 1876, 1877.

Petrus Nosal 1010, 1203, 1210.

Sando 1129.

Wilczko 1273, 1310, 1380, 1493, 1594, 1618.

Duces

Boleslaus fil. Lestconis 134, 221.

Henricus fil. Boleslai (Krzywousty) 11, 12.

Iudices

Iacobus 1314.

Nicolaus 221.

Paulus 1191.

Pelka de Kuchary 1733, 1770, 1825, 1878.

Voitko 2072.

Palatini

Iohannes Iura 1310, 1536.

Iohannes de Tarnów 1804, 1881, 1882, 1887, 1888.

Mscziugius 1119, 1129, 1135, 1203.

Navogius 1010.

Otto 560.

Pakoslaus 122, 123, 221.

Petrus Neorza 1493, 1594, 1603, 1628.

Pincerna Michaël 221.

Subcamerarii

Crivosandus 1119.

Iohannes 1642.

Raphaël 1380, 1559.

Subdapiferi

Michaël de Bogumiłowice 2072.

Nicolaus dictus Puszcz 1409.

Segneus 1010.

Vilczko 1204, 1263.

Subiudices

Dirsco 1314.

Henricus 1191.

Prandotha 1770, 1825, 1826, 2072.

Wylczko 1409.

Zdyrsko 1010.

Subpincernae

Abraham 1417.

Iohannes Crzivosandi 1191.

Spitco 1887.

Venator Michaël 1825.

Vicecancellarius Sengneus 1204.

Sadow p. m. Choczno (N. M.) 1518.

Wenczeslaus de, 1422.

Sandovi (Sandelwalde) gród p. m. Wąsorz (Szł.) 586.

Nicolaus dom. de, protonotarius Henrici ducis Silesiae, 1004, 1062, 1063.

Plebani Martinus 1823, 1824.

Wenceslaus 809.

Colloquium 95.

Sanniki p. m. Pobiedziska 104.

Sanok m. (Rus.)

Advocatus Nicolaus 1743.

Districtus 1743.

Capitaneus Benco 1743.

Santok gród przy ujściu rz. Noteć do rz.

Warta 168, 173, 372, 385, 1518, 1545.

Aedificatio castelli 295.

Via mercatoria 1901.

Praepositi (ad s. Andream)

Bogumilus 472, 473, 491.

Marcus 283.

Marsilius 961.

Martinus 295, 303, 306.

Nicolaus (297?), 372, 377.

Scezlaus (Theszlavus) 138, 2054, 146, 147, 186.

Tylo canon. Poznan., notarius ducis

Premisl II, 570, 577, 585, 619,

621, 633, 634, 635, 636, 637,

640, 643, 644, 653, 662, 664,

665, 674, 682, 686, 693, 702,

711, 755, 824, 855, 871. *Vide*

Notarius, ducis Premisl II.

Territorium 306.

Castellani

Beno 186.

Borezlaus 248.

Christinus 286, 295.

- Derslaus 1840, 1862.
 Dirsicragus 569, 618, 662.
 Eustachius 336.
 Goslavus 385, 387.
 Kelczo 724, 725, 726.
 Olbrachtus pat Sandivogii, Nicolai et Gotpoldi, 900, 901.
 Pavel 119.
 Petreo 136, 147, 478, 492.
 Przbislaus 1694.
 Vincentius fil. Thomislai 475, 497, 2032.
 Woyslaus 1553, 1597, 1671.
Tribuni
 Symon fr. Nycholai 337, 338.
 Theodericus 186.
 Sankowe? Dobergost de, 1186.
 Sapowice? (Sobewetz) p. m. Stęszewo 351.
 Saraceni 13.
 Sarbicko p. m. Tuliszków 32.
 Sarbinowo p. m. Poniec 930, 1977.
 Sarbinowo p. m. Swarzędz.
Sculti. Boguslaus et Krzyszanus, fres., 1283.
 Sarbinowo p. m. Żnin 1354.
 Sarbinowo p. m. Łopienno
Her. Wigłoz 1894.
 Sarna Iohannes, canon. de Głuszyna p. m. Poznań, 1915.
 Sarnów p. m. Izbica (Kuj.)
Her. Iarogneus maritus dominae Bethkae 1420.
 Sarnowa p. m. Rawicz.
 Margaretha de, uxor Iohannis de Dornyn, 1866.
 Sarnowo *vide* Ołobok p. m. Świebodzin.
 Sarovia? (Szl.)
 Nicolaus de, 1048.
 Sartowice p. m. Świecie (Pom.)
 Otto de, 1343.
 Satzenhofer, testis, 1248.
 Saulow ostrow peninsula ad fluv. Noteć p. m. Inowrocław (Kuj.) 975.
 Saxonia, terra.
Herzog Rudolf 1518.
 Scabinorum libri 1368.
 Scapiz Iesko com. 951, 1018, 1063.
 Scaple (Czaple) os. zn. p. m. Żnin 7, 1102, 1192, 1199, 1293, 1354. *Vide* Czaple.
 Scarpatis? episcopus Nicolaus 1986.
 Scecliza dictus Petrus, notarius ducis Premisl II, 664, 673.
 Sccessowitz (Saltschütz) p. m. Góra (Szl.) 932.
 Schebewz?, Sobewetz? p. m. Grodzisk 351.
Scult. Henricus pat. Bernardi 1019.
 Scheditz (Schaetz) p. m. Góra (Szl.) 932.
 Schellendorf Thamo de, miles, pat. Tamo-nis, 1573.
 Scheningen Conradus de, advocatus territorii Tczew, 1156.
 Schenke Bertolt 990.
 Schenkendorf p. m. Gubin? (Żużyce) 1518.
 Schenkendorff Otho de, 904.
 Schertendorf p. m. Grünberg (Szl.) 1099.
 Schicha dictus Iohannes 1156.
 Schildberg p. m. Soldin (N. M.)
 Hasse v. Wedell zu, 1884.
 Schivelbein m. (N. M.) 1518.
 Schlesewo (Schüttlau) p. m. Góra (Szl.) 932.
 Schmükwalde p. m. Ostrod (Pr.) 1262.
 Schön (Pulcher) Conradus, sutor de Wscho-wa, 1646.
 Schönbach (Chenese) p. m. Kostomlat (Kostembluth, Szl.) 31.
 Schönborn p. m. Cylichowa 1823, 1824, 1857.
Her. Droganus fil. Simonis, fr. Bogusconis et Nicolai, 1020.
 Schönfeld p. m. Frydland 297, 1284.
 Schönfeld p. m. Krośno (Lubus.) 916.
 Schönfliess m. (N. M.) 1518.
 Schöning (Schiningen) Conradus b. m. de, advocatus de Tczew, 1325. — Ulricus de, miles, fundator oppidi Wałcz, 865.
 Schof (Schaff) Albertus, commendator de Świecie, 1290, 1343. — Goczsche zu Senftenberg 1974. — Lodowig Hauskomtur v. Osterode 1307.
 Schopka Iohannes her. de Zakrzewo p. m. Kleck 2071.

Schoslerdorff? (Szl.)

Iohannes de, notar. publicus, 1725.

Schulenberg Bernhardus de, commendat.

Ordin. s. Iohan. in Czaplinek, 1603,
1827. — Henricus de, miles, 1657.

Schulzendorf p. m. Tuczno 1284.**Schwarzburg** Gunther de, fr. Ordin. Theuton., 1307.

H. com. de, 1246.

Heinrich Graff von, 1607.

Schwedt n./O.

Monetarius Kunekinus Rol 2043.

Schwenkfeld p. m. Świdnica (Szl.)

Stephanus de, iudex hereditarius de
Wschowa, 936.

Schwerin m. (Meklemb.)

Episcopatus 1316.

Episcopi

Andreas, antea electus Poznan., 1265,
1266.

Henricus b. m. 1265.

Schvirchovicz dictus Petrus, vlodarius de

Dłusk p. m. Pyzdry, 500.

Ścieniawa m. (Szl.) 703, 952, 1030, 1099,
1122.

Advocatus Nicolaus 1167.

Cives 936.

Nicolaus de, civis de Wschowa, 1123.

Nicolaus de, civis de Wschowa, 1646.

Civium magister Conradus monetarius
936.

Consules Henricus de Lampersdorf, Her-
mannus de Deichslau 936.

Iudex, advocatus hereditarius Symon
936.

Sclaviae princeps 976.**Sclocow** vadum p. w. i grodem Giecz 224.**Scolte** Iohannes, pleban. in Tuczno, 1961.**Scora** Stephanus, dapifer Poznan., 1969.**Scorin** (Skyren) p. m. Krośno (Lubus.) 916.**Scotenici?** (Szl.) 586.**Scoven?** p. m. Frankfurt n./O.

Advocatus Iacobus 869.

Scriba vide *Notarius*.**Scriptores** iudiciorum 1261.

Scriptor Iohannes (de opp. Golina?)
1556.

Scroeder dictus Petrus, consul de Pyzdry,
1309.

Scultetia vide *Administratio*, *Locatio et*

Vocabula linguae alienae, Scultetus. —

Scultetia *sive* iudicium 1019. — Scul-
tetiae decimatio 1416. — Scult. di-
visio 1435. — Scult. venditio nobili
1365, 1818, 1867, 2016.

Scultetus vide *Administratio*, *Locatio et*

Vocabula linguae alienae.

Scult. Conradus 412.

Scultetus ducis 615.

Sculti. armatura 1299, 1838.

Sculti. Theutonicorum iura 2057.

Sculti. servitia 506, 639, 667, 892,
910, 924, 1124, 1153, 1194, 1279,
1285, 1311, 1315, 1332, 1335,
1348, 1353, 1365, 1381, 2066,
1385, 1393, 1415, 1416, 1424,
1436, 1446, 1449, 1456, 1459,
1469, 1474, 1506, 1515, 1516,
1524, 1528, 1538, 1551, 1558,
1568, 1570, 1581, 1604, 1612,
1616, 1632, 1648, 1649, 1673,
1685, 1727, 1732, 1742, 1751,
1752, 1762, 1789, 1809, 1812,
1834, 1838, 1867, 1897, 1928,
1947, 1964, 1972, 2016.

Scultor. successio 1349, 1543.

Scultor. vitia 1353.

Scuyanica Ian, venator, 597.

Sczak dictus Martinus, rector eccles. in
Mszczonów (Maz.), 1737.

Sczaniec p. m. Brójce.

Plebani Albertus 1031.

Nicolaus 190, 191.

Famulus Theodoricus 709.

Praefectus Henricus pat. Gerlaci 483.

Sculti. Berteramus 709, 710.

Hermannus Slavygen 1031.

Iohannes 1031.

Servi Laurentius, Iacobus et Nicolaus
483.

Tabernarius Peregrinus 483.

Hered. Albertus Kyrzonoviz 956.

Bosatha pat. Christini et Stanpotae
283.

- Henricus 949.
Theodericus 1031.
Woyczych 483.
Scibersco (Ściborze p. m. Inowrocław?)
villa monast. Mogilno 3, 33.
Szonowo p. m. Pyzdry 1044.
Hered. Adalbertus fil. Zechoslai castel-
lani Kalis., pater Iacobi, Iohannis
et Nicholai, 890.
Zemka consors Alberti 1363.
Szucice p. m. Opatów (Sand.) 1770.
Szykowiec dicti Venceslaus Nagodni, Iano,
Ianico et Woico, fres. uterini, quorum
frater Nagodny, sculteti de Dziedzice
p. m. Łądek, 1029, 1136.
Szunowo? villa monasterii Lubin 368.
Sebandowo? p. m. Gdańsk (Pom.) 740.
Sebinwirt Nicolaus, cantor Wratislaviens.,
1659.
Secemin m. (Krak.) 1627.
Sedlar Mathias de Stęszewo, altarista in
eccl. maiori Poznan., 1774.
Sędów p. m. Uniejów (Sier.) 417, 1354.
Sędowo p. m. Mogilno 7.
Sędziejewice p. m. Łask (Sier.) 7, 1354.
Seelow m. (M. Br.) 917.
Seese p. m. Calau (Łużyce) 1518.
Seiffertau p. m. Świdnica 2021.
Seiffersdorf (Siffridi villa) p. m. Wschowa
932.
Sękowo? (Santzkowe) p. m. Szamotuły.
Dobergost de, 1186.
Selenza? (Szl.) 586.
Seligi os. zn. p. m. Nowemiasto.
Hered. Petrus, Michaël, Iohannes, Pau-
lus 854.
Selim? (Szl.) 586.
Selislavici? villa monast. in Trzemeszno 11.
Sem p. w. Althof, m. Frydland (N. M.),
297.
Senfelt Symon de, 1190.
Senftenberg m. (Szl.)
Goczsche Schoff de, 1974.
Senitz p. m. Niemcz (Szl.) 645.
Senkewicz Nicolaus de Nisa, notar. publi-
cus, 1659.
Senkoradi utraque villa? p. m. Żerniki 801.
Sępolno m. 1420, 1427.
Ecclesia parochialis 1427, 1447.
Hered. Hector de Pakość 1427.
Woythco 1870.
Servi *vide* **Administratio**, Homines.
Servientes (Henrici ducis Siles.) Henzo fil.
Ylici, Symon, Egidius, Iucha, Paco-
zlaus, Sdesizt 365.
Servitor regis Kazimiri, Niczco 1510.
Servitores ducis Premisl II Marsalcus
et Paulus, filii Andreae de Opol,
664.
Servuns?
Scult. Conradus 1015.
Seyteler Nicolaus, civis de Kalisz, 1281.
Sgenkendorp Otto et Sgenke de, milites
et consiliarii, 978.
Sglesz Iohannes, subdapifer de Czersk
(Maz.), 1601, 1602.
Sidilmanus Berthrammus, scult. de Mokrz-
ków p. m. Wieluń, 454.
Sidlicz (Siglich) Theodricus de, fr. Tammo-
nis, 907, 930, 1020.
Sieciechów m. (Sand.) 1709.
Monasterium Ordin. s. Benedi-
cti 1390.
Fr. Boguslaus 1390.
Siedlce p. m. Pogorzela 930.
Siedlec p. m. Kostrzyn 344, 433, 783,
1184, 1418.
Siedlec p. m. Wolsztyn 347.
Fundatio eccl. parochialis 1782.
Siedlec p. m. Janów (Krak.)
Hered. Petrasius et Wischo 1966.
Siedlec p. m. Inowrocław 975.
Siedleczko p. m. Łekno 88, 1512, 1631.
Bodzatha de, 1570.
Siedlemin p. m. Jarocin 750.
Plebani Ditko, notarius Maczconis pa-
latini Poznaniens., 1298.
Martinus 104.
Siedlimowicz Martinus 369.
Siedlimowo p. m. Wilczyn 1354.
Plebani Antoni 1415.
Petrus 1786.
Siedluchna p. m. Trzemeszno 11.
Siekierzyn p. m. Żerków 1088.

Siekowo p. w. Przemęt 66, 1011.

Sielec p. m. Żnin 7.

Sielec p. m. Inowrocław (Kuj.) 975.

Siemianice p. m. Bolesławiec 1432.

Siemianowo p. m. Pobiedziska 419.

Siemowo p. m. Gostyń 368, 643, 719.

Sieniec p. m. Wieluń 1354.

Iasko et Bernartus, filii Pulconis de,
722.

Sienna p. m. Koronowo 618, 655, 656,
1286, 1290, 1406.

Sienna p. m. Skoki 303, 315, 496, 886,
887, 1201.

Sieradz m. 7, 229, 393, 1709.

Castrum 1354.

Ecclesia parochial. 1862.

Monaster. Fr. Praedicatorum.

Prior Paulus 580.

Colloquium 536.

Notarius Nicolaus 1724.

Districtus 2050.

Terra 811, 970, 1116, 1354, 1687.

Agazo Myroslaus 417.

Cancellarii

Fulco dom. 763, 2036, 793, 814,
815.

Iacobus 1273.

Mystuy 417.

Capitanei

Chebda 1323, 1472.

Gerandus (Iarandus) castellan. de
Rozprza 1197, 1198, 1257, 1263,
1272, 1273, 1282, 1286, 1294,
1299.

Iaxa 1620.

Iohannes Kmitha 1692, 1724.

Petrus Kmitha 1998.

Venceslaus dictus Lis 971, 973.

Zemc 1630.

Castellani

Arkemboldus 1251.

Chebda 1354, 2050, 1400.

Clemens 979.

Petrus 1630.

Predvoyus 417, 611.

Sandivogius 712.

Slawentha 1078.

Wenceslaus dictus Liss 1010, 1011,
1249.

Zbigneus 749, 786.

Dapiferi

Andreas 970.

Spitko 1620.

Duces

Lestko 417, 482.

Premisl 1129, 1150, 1159.

Wladislaus 477, 580.

Iudices

Iaxa 1323, 1472.

Mstigneus 229.

Mstissius 859.

Nicolaus 1150, 1159.

Peregrinus 1630, 1692.

Ubyslaus 417.

Ministerialis Wanklczo 1323.

Palatini

Albertus 597.

Chebda 1397, 1401, 1416, 1417,
1438, 1467, 1468, 1472, 1481.

Clemens 1042, 1044, 1045, 1051.

Iohannes de Koniecpol 1998.

Nicolaus 1323.

Przybco de Irządze p. m. Szczekociny 1916.

Secch 611.

Swantopelk 1699.

Zawissa 714, 756, 761, 786, 806, 811.

Pincernae

Dzivissius 1257, 1323.

Nicolaus 1630.

Wenczeslaus 1159.

Zandywoyus 417, 611.

Subagazo Nycolaus 417.

Subcamerarii

Iacusius 1692.

Sandywogius 1438, 1472, 1620.

Stanislaus 1150, 1323.

Subdapiferi

Iacobus 417.

Petrus fil. Nicolai de Glinno p. m. Warta 881.

Subiudices

Benedictus 417.

Falibog 1825.

Michaël 970, 1034, 1078.
 Michaël 1472.
 Nicolaus 2002.
 Rozdzalius 1159.
 Stanislaus 1323.
Subpincerna Lucas fr. Stanislai de Kuszniów p. m. Warta 1438, 1641.
Szabvenator Petrassius 1620.
Thesaurarii
 Ianco 1150.
 Laurentius 1392.
 Michaël 611.
Tribunus Swentoslaus 1159.
Venatores
 Divisius Jelita de Roszewice p. m. Będków (Sier.) 1687, 1711.
 Mathias 1488.
 Thomas 1630.
Vexilliferi
 Stasco 1630.
 Wenceslaus 1024.
Sieraków m. 297.
Sierakowice p. m. Skierniewice (Maz.) 1404.
Sierakowo p. m. Kościan.
Herēd. Borko pat. Pribislai 913.
 Thomas et Chwalus 1736.
Sierakowo p. m. Rawicz 196, 307, 365, 930.
Sierakowo p. m. Sznelno (Kuj.) 11.
Siercz p. m. Pszczew.
Her. Dirsicragius fr. Stephani 479.
Siernicze p. m. Powidz.
 Andreas de, canon. Poznan., 1774.
Sierniki p. m. Czempin 2053.
Sierock m. (Maz.) 3.
Sierock p. m. Koronowo (Pom.) 1286, 1290.
 Conradus de, 1240.
Sierosław p. m. Buk 628.
 Stephanus dictus Opalis de, 982.
Sieroszewice p. m. Ostrowo 7.
Sierpé m. (Płoc.) 3.
Pleban. Iacobus, notar. Plocens., 1735.
Sierzchów p. m. Kalisz 714.
Sierzchów p. m. Łowicz 1404.
Sierzniki p. m. Łowicz 1404.

Sigilla verbis descripta.

Al. abbas de Sulejów 2034.
 Albertus de Krośno, fil. Nicolai palatini Kalisiens., 977.
 Albertus palatin. Kujaviens. *vide* Voytech.
 Albertus abbas Lubinens. 1649.
 Albertus her. Maior. Samsieczno 1841.
 Alexander rex Poloniae 1130.
 Andreas castellan. Poznaniens. 1221.
 Andreas Zaręba, epus. Poznan., 838, 854, 910, 921.
 Andreas de Bnin, epus. Poznan., 789, 935, 1615.
 Andreas de Żerków, castellan. Śrem, 1804, 1807.
 Andreas de Ptaszkowo 1846.
 Arnoldus epus. Poznan. 65, 66.
 Arnoldus dom. de Drzeń, dictus de Ost, 1673.
 B. scolastic. Cracov. 106.
 Bal. abbas de Szczyrzec 2034.
 Bartholdus de Ost, com. de Drzeń, 1545.
 Bartholomaeus archidiaconus Wladislaviens. 1077.
 Bernhardus Werusch, iudex Wielun., 1960.
 Bodzantha procurator Cracov. 1559.
 Bodzantha archiepus. Gnezn. 1828, 1838.
 Boguphalus cantor Poznan. 212.
 Bogufalus epus. Poznan. 362.
 Boguslaus canon. Gnezn. n. n. archidiaconus Lancic. 1698.
 Boguslaus Crasny, de Obodowo her., 1731.
 Boguslaus de Wilkowo (Bieliny) 1883.
 Bolezlaus dux Zlesiae 21.
 Boleslavus dux Sandomiriae 221.
 Boleslaus dux Mazoviae et de Czersk 766 *vide* T. Działyński, Lit. ac res gest. II, tab. 5.
 Borislaus abbas monasterii Mogilnensis 1378, 1413.
 Bydgoszcz civitas 1473.
 Canonici s. Sepulchri Ierosolimitani 34.
 Capitulum Gnezn. 563.

- Capitulum Kuiav. 781, 1322.
 Capitulum Lancic. 304.
 Capitulum Vratislav. 160.
 Chebda castellan. Brest. (Pomian) 1280.
 Clemens castellan. Czechov. 1904.
 Cunradus dux Kuiav., Lancic. etc. 125, 226, 267. (Trzy różne pieczęcie).
 Conradus dux Sleziae et dominus Oleśnic. 1190.
 Conradus II dux Sleziae etc. 1913.
 Conradus fr. de Lyhtenhagen, commendator domus Theuton. in Elbingo, 831.
 Conradus fr. Vollekop, commendator domus Theuton. in Tuchola, 1274.
 Crasny de Obodno 1731.
 Cristinus de Ostrowo 1904.
 Cztiborius decanus Poznan. 1384.
 Divisius venator Sierad. 1687.
 Dobegnevus de Kołuda, subcamerar. Wladislav., 1366.
 Dobeslaus iudex Kalis. 1221, (*piecz. 11*).
 Dobeslaus castellan. Cracov. 1825.
 Dobrogost de Ost, comes de Drzeń, 1545.
 Dobrogostius epus. Poznan. 1939.
 Dobrogostius archiepus. Gnezn. etc. 1971, 2015.
 Dobrogostius Włociejowski 1804, (*pieczęć 17*).
 Domarathus capitan. Poloniae 1738, 1753, 1758, 1948.
 Domaslaus pleban. de Niepart 1469.
 Drogomirus iudex Cracov. 1966.
 Ebirhardus fr., abbas in Łekno, 920.
 Elizabeth regina senior Ungariae et Poloniae 1665.
 Ernestus a Schleynicz, archiepiscopus Pragens. administrator etc. 37, 104.
 Eufrosina ducissa Kuiav. 688.
 Eufrosina abbatissa in Owińska 1983.
 Franciscus her. de Cerekwica 1442.
 Fulco archiepus. Gnezn. 593, 176, 221, 299, 304, 327.
 Galhardus de Carceribus, praepositus Tytulensis, 1192, 1193.
 Georgius de Sworzeń, capitan. Olstn., 1851.
 Gerhardus de Prendekow 947.
 Gerhardus epus. Pomezan. 1222.
 Gerwardus dominus et her. in Koszuty 747.
 Getko epus. Plocens. 66.
 Gregorius Scarbimir. praepositus 160.
 Gunnerus fr., abbas de Lygum, 874.
 H. fr., abbas de Amelungsborn, 874.
 Hector her. de Łącko 1376.
 Henricus praepositus de Gubin 323.
 Henricus archiepus. Gnezn. 40, 65, 66.
 Henricus Sleziae dux 64.
 Henricus dux Slesiae, domin. Glogov., 663, 888, 893, 907.
 Henricus II her. regni Poloniae, dux Slesiae, dominus Glogov., Poznan. et Kalis., 939, 1106.
 Henricus epus. Lubus. 1326.
 Henricus fr., abbas de Łekno, 1855.
 Hermanus fr., abbas de Altenbergen, 874.
 Hermanus fr., abbas in Obra, 1185.
 Hermannus abbas in Łekno 2049.
 Hokemanne Thomas, Herich u. Ebel 1423.
 Iacobus archidiacon. Leodiensis, dom. Papae capellan. atque eiusdem in Polonia, Prussia et Pomerania vices gerens, 273.
 Iacobus II archiepus. Gnezn. 655, 666, 822, 830.
 Iacobus fr., abbas Paradysi, 874.
 Ianislaus archiepus. Gnezn. 1066, 1077.
 Ianussius de Grabianowo 2062.
 Ianussius castellan. Kalis. 1221, (*piecz. 7*).
 Ianussius castellan. Starogrod. 1313.
 Laurentius Zaręba, castellan. Land., 1313, (*piecz. 6*).
 Ianussius castellan. Biechów. (Doliwa) 1739.
 Iaroslau archiepus. Gnezn. 1230, 1234, 1237, 1285, 1312, 1345, 1350, 1356, 1406, 1569, 1697.
 Iaroslau palatin. Pozn. 1221.
 Iarota de Wilkowo (Bieliny) 1883.
 Iaxa iudex terrae Sierad. 1472.
 Iaxa capitan. Sierad. 1620.

- Msczywugius capitán. Bydgosz. 1473.
 Naceslaus her. de Dobrosolowo 699.
 Navogius her. de Lankawi (Topór) 1826.
 Neplach fr., abbas Opathowycens., 1595.
 Nicolaus epus. Poznan. 462.
 Nicolaus Zareba epus. Poznan. 1728.
 Nicolaus abbas de Byszewo 2034.
 Nicolaus dux Opaviae et capitán. regni Poloniae 838, 840, 846.
 Nicolaus fr., epus. Ostiensis et Velle-trensis, 852.
 Nicolaus? her. in Kobylin 863.
 Nicolaus fr., abbas de Wieleń, 874.
 Nicolaus fr., abbas de Rure regio, 874.
 Nicholaus abbas in Mogilno 899.
 Nicolaus de Bogoria, palatin. Cracov., 1129.
 Nicolaus palatin. Poznan. 1129, 1221.
 Nicolaus officialis Cracov. 1192.
 Nicolaus her. de Będlewo 1227.
 Nicolaus her. in Niestachowo 1229.
 Nicolaus Ursus, commendator Poznan., 1264.
 Nicolaus com., her. de Mosina, 1385.
 Nicolaus cancellar. Gnezn. 1462.
 Nicolaus Strzeskonis, thesaurar. et official. Gnezn., 1531.
 Nicolaus praeposit. Gnezn. 1604, 1632.
 Nicolaus her. de Lipa 1731.
 Nicolaus praeposit. in Chelmno 1747.
 Nicolaus Strosberg, praeposit. Gnezn. etc., 1799.
 Nicolaus Petrski (Nałęcz) 1804, (*piecz.* 13?); *vide* Lib. terr. Pozn. d. a. 1398, f. 222.
 Nicolaus iudex Kalis. (Nałęcz) 1807, 1998.
 Nicolaus subcamerar. Kalis. (Doliwa) 1804, (*piecz.* 6), 1807.
 Nicolaus de Srebrnagórka 1858.
 Nicolaus et Adam de Woliszewo (Ostoja) 1883. (*Cnfr.* Lib. terrestr. Kościan. de anno 1407, III, p. 65).
 Nicolaus castellan. Śrem. (Zareba) 1998.
 Oerius epus. Kuiav. 66.
 Olicus abbas de Paradyż 462.
 Ordo Fratrum etc. domus Theutonicae Iherosolemitanae 1235.
 Panthy fres. 1313.*)
 Paulus epus. Poznan. 104, 129, 212.
 Peregrinus iudex Sierad. 1630.
 Petrus archidiacon. Poznan. 212.
 Petrus fr., abbas de Erivado, 874.
 Petrus dictus Stohoszevic, burgravius Kalis., 890.
 Petrus Drogoslavich, her. de Bytyń, iudex regis Poloniae, 1027.
 Petrus magister, decan. Poznan. et cancellar. Poloniae regis etc., 1096.
 Petrus de Rosemberch 1097.
 Petrus de Pniewy, Sed. Apostolicae subdiacon., 1429.
 Petrus Dambiczki 1804, (*pieczęć* 11).
 Petrus castellan. Lublin. (Ogończyk) 1825.
 Philippus Firmanus epus., Apost. Sedis legatus, 508.
 Philippus castellan. Krzywín. 1807.
 Prandotha subiid. Sandomir. (Odrowąż) 1826.
 Prandotha de Białaczów, epus. Cracov., 438.?
 Preczslaus castellan. Pozn. 1313, (*pieczęć* 2).
 Preczslaus de Prusinowo**) 1313, (*pieczęć* 7).
 Predborius capitán. Kuiav. (Lubicz) 1280.
 Premislaus dux Sleziae et domin. Glogov. 1048.
 Premislaus dux Kuiav. et domin. Wladislav. 833; (*vide* T. Działyński, Lit. ac res gest. II, tab. 5).
 Premislaus dux Sierad. 1150.
 Rinaldus magister, archidiacon. de Opole, 160.
 Rutgerus fr., abbas de Oliwa, 874.

*) W Lib. terr. Pozn. d. a. 1393, f. 191, Pribislaus Pantha występuje jako świadek z klejnotu Nowiny.

**) Na pieczęci de Prussi; zob. Nr. 1627.

- Samborius** dux Pomeraniae (Tom IV, Dodatki do Nru. 2026).
Sanzivoyus palatin. Poznan. 857.
Sandzivogius Maior. Polon. capitan. et palatin. Kalis. 1730, 1780, 1825, 1826, 1870, 1962, 1982.
Sandivogius de Ilowiec, *) castellan. Naklens., 1804; de Żydowo p. m. Poznań 1807.
Sando castellan. Sandomir. 1129.
Sbigneus de Brzezcie (Zadora) 1998.
Semovitus dux Mazov. etc. 1602, 1696.
Seteus d... 1969.
Sigismundus rex Poloniae 530, 691, 744, 828, 1294.
Sigismundus Augustus, rex Poloniae, 701, 1936.
Simon de Grunowo **) 1804.
Sobeslaus fr., abbas monasterii Lubin., 1732.
Sophia abbatissa in Ołobok 454.
Spicimirus castellan. Cracov. 1129.
Stanislaus de Insula (Ostrów), iudex terrae Kuiav., 1366, 1455.
Stanislaus castellan. Wislic. (Jelita?) 1825.
Stanislaus Augustus, rex Poloniae, 175, 214, 223, 421, 471, 878, 884.
Ste. abbas de Koprzywnica 2034.
Stephanus cum fratribus Karminski (Wieniawa) 1883; *cnfr.* Lib. terr. Poznan. d. a. 1405, p. 301.
Svanthoslaus subcamerar. Poznan. (Pałuka) 1804, (*piecz.* 8).
Swentopelcus dux Pomoraniae 206, 273.
Thomas epus. Vratislav. 160.
Thomislaus castellan. Gnezn. 1221.
Thomislaus de Wiscothi (Wyskoć) 1804.
- Thomislaus** castellan. de Żoń 1860.
Ticz Bar her. de Opalenica 1938.
Tilmanus fr., abbas Lekn., 2052.
Trojanus praeposit. Poznan. 1362, 1884.
Ubislaus (de Domaradzice?) pincerna Kalissiensis 1804.
Ulricus dominus in Hanow 1097.
Urlicus dictus de Ost 1673.
Walko Waldko, her. de Wałdowo, 1473.
Warcislaus iunior, dux Stetin., 1934.
Wenceslaus Lyssowicz (Zareba) 1008.
Victor de Merzicz, capitan. Opol., 1851, 1998.
Wykardus fr., abbas de Bukow, 874.
Wilhelmus epus. Camin. 273.
Vincentius epus. Cracov. 66.
Wincencius iudex Brest. 1280.
Vincencius palatin. Poznan. 1804, 1807.
Winricus fr. de Kniprode, magister generalis Ordin. Theuton., 1778.
Wirzbenta capitan. Poloniae general. 1311, 1363, 1480, 1491, 1501, 1503, 1542, 1547, 1564.
Wisotha de Kurnik 1804, 1807.
Wysslaus epus. Wladislav. 781.
Vitozlavus decan. Poznan. 212.
Wladisslaus (Łokietek) dux Sierad. et Kuiav., her. Cracov., her. regni Poloniae, 580, 745, 753, 758, 769, 776, 777, 792, 793, 795, 800, 805, 811, 814, 817, 821, 906, (zob. T. Działyński, Lites ac res gest. II, tab. 2); 973, 982, 1010, (zob. dzieło poprzednie II, tab. 3).
Wladislaus dux Lancic. et Dobrin. 1232.
Ladislaus dux Opol. etc. 1798, 1899.
Vladislaus rex Poloniae Lithuaniaeque princeps. Sigill. maius, (*vide* T. Działyński, Lites ac res gest. I), 1873, 1882, 1888, 1916. — Eiusdem sigill. minus 261, 1847, 1850, 1875, 1898, 1923, 1931, 1942, 1965.
Woyslaus praeposit. Trzemeszn. 1065.
Voytech (Albertus) palatin. Kuiav. et her. de Pakość 1202, 1221, 1437.

*) Na pieczęci de Gyllewo; Ilowiec pisany wszakże i w Nrze. 847 Illovo.

**) Lib. terr. Pozn. d. a. 1400, f. 6, tak opisuje klejnot Szymona z Grunowa i braci jego Niklona i Janusza: de terra Misnensi, super galeam fuit proclamatio Swangrody et super clipeo sex lapanow et super galeam wyzleczech s cocotowim ogonem.

- Woldemarus marchio Brandenburg. et Lusac. 987.
 Volimirus epus. Wladislav. 450.
 Wrotslaus capellan. de Międzyrzecz 462.
 Zirizlaus epus. Wratizlav. 21.
 Sigilla Premislii ducis Poloniae
   S. antiquum et novum 736.
   S. magnum 571, 619, 632.
   S. parvum 632.
 Sigillum regni Poloniae ducis Wladislai (Łokietek) 806, 811, 814, 815, 999, 1088.
 Sigill. Iaroslai castellani Poznaniens. 1133.
Signar? p. m. Rawicz.
   Friczko de, 930.
Sildow Conadus de, 1190.
Silicz Gunczelinus de, 888.
   Theodericus de, 888, 939, 952.
Sirze (Siertzig) p. m. Fürstenberg (Lubus.) 2055.
Sitno p. m. Mroczka 833, 1049.
Sittengrope dicti Henricus, Fridericus, fres., et Fredericus patruus eorum 967.
Sittichenbach (Sichem) p. m. Eisleben (Sax.)
   Monaster. Ordin. Cisterciens.
   Abbates
     Conradus epus. Halberstadt. 71, 2023.
     Hermanus (Henricus?) 259.
     Nicolaus 2023.
   Monachus fr. Petrus 116.
Siyk Woyszak 1021.
Skalbmierz m. (Krak.)
   Ecclesia 1862.
   Praepositus Gregorius 160.
Skalmierzyce p. m. Kalisz 1354, 1902.
Skalowo p. m. Koźmin 1188.
Skaratki p. m. Łowicz 1404.
Skarbienice p. m. Żnin 7, 630, 696, 1354.
Skarbiewo p. m. Koronowo 1909.
Skarbno (Sarbino) os. zn. p. m. Krzywina 506.
Skarboszewo p. m. Słupca 28, 393, 517, 784, 1042.
Skarga Adam de Urbaniec p. m. Wieluń 722, 735.
Skarszewo p. m. Świecie (Pom.) 740.
Skarydzów p. m. Ostrzeszów 1432.
Skaryszów m. (Sand.)
   Her. Radoslavus com. 34, 2020.
Skarzyny p. m. Koźminek (Sier.)
   Her. Paulus 1438.
Skibin p. m. Radziejów (Kuj.) 33.
Skierniewice m. (Maz.) 1403, 1404, 1683, 1697.
   Conventus 1402.
   Molendinator Petrus Nicolai de Osiek 1880.
Skobielice p. m. Grzegorzew 1192, 1354.
Skoki m.?
   Albertus de, castellan. Radziwiens., 2070.
Skoki m.? (**Skokowo** p. m. Borek? **Stoki** p. m. Międzyrzecz?)
   Iohannes de, fil. Iohannis, 374.
Skokom p. m. Zagurów 222, 393, 1042.
Skolka dictus Nicolaus, praeposit. Hospitalis s. Spirit. ante Poznań, 1306.
Skoraczewo p. m. Więcbork 618.
Skoraszewice p. m. Krobica 930.
   Hered. Msczich 1977.
   Scarbimirus 977.
Skorupka Iacobus, canon. Pozn., 700.
Skorzecin p. m. Pobiedziska 213, 895, 1153, 1196, 1318.
Skorzecin p. m. Powidz 1927.
Skórzewo p. m. Poznań.
   Rector eccles. Georgius 2003.
   Her. Cirnechus 902.
Skórzewo p. m. Kościerzyna (Pom.) 740.
Skothnicze os. zn. p. m. Kleck 330.
Skotniki p. m. Uniejów (Sier.)
   Dobemirus de, 1272.
Skowarz (Schönwarling) p. m. Gdańsk (Pom.) 670, 739, 2060, 2061.
Skrelewe (Schermeisel) m. 702.
Skrobacz molendinum p. w. Stary Gostyń 841.
Skrobacz molendinum p. w. Targowiszczę, m. Śmigiel, 1732.
Skromlin p. m. Bolesławiec 66, 244, 281, 282, 311, 825.
Skrzynka p. m. Gniezno 1354.

- Skrzynki** p. m. Kurnik.
Her. Theodricus et Mrocko, filii comit. Iaracii, 579.
- Skrzynki** p. m. Stęszewo.
Scul. Iacobus fil. Ian, dicti Zira, 1362.
- Skrzynki** p. m. Kowal (Kuj.)
Castellanus Christinus 623, 627.
- Skrzynki** p. m. Turek (Sier.) 1472.
- Skrzynno** m. (Sand.) 7, 132, 172, 619, 1116, 1354, 1611.
Stanislaus de, canon. Cracov., 1613.
- Skrzypno** p. m. Pleszew 885.
- Skulino** (Sculino) os. zn. p. m. Kościan 1565.
- Skwarzyna** (Squarzyno) os. zn. p. m. Gniezno, już r. 1567 deserta, 1932.
- Skwierzyna** m. 297, 958, 961, 978, 987.
Pleban. et praeposit. Mathaeus 1092.
Via mercatoria 1901.
Capitaneus Pronest 961.
- Słabomierz** p. m. Żnin 1192, 1354.
Scul. Venceslaus her. de Sadowiec 1897.
- Słaboszewo** p. m. Kleczew 1863.
Her. Laskary 1490, 1491, 1678.
- Słabęcin** p. m. Ślesin 1088.
- Słachta** dictus Stanislaus, vicar. eccles. maioris Gnezn., 1706.
- Śladków Rozlazły i Ś. Górny** p. m. Ozorków (Łęcz.)
Scul. Pieczko 1358.
- Słanotiz?** p. m. Góra (Szl.) 932.
- Słazzków** p. m. Dupin 549, 930.
- Sława** (Schlawe) m. (Szl.)
Advocatus Nicolaus fil. Hartmani fris. Guntheri 985.
Civis Hermanus de, 1096.
Mag. civium Kurd de Kęblowo 985.
Districtus 952.
- Sławęcin** p. m. Grabów (Łęcz.) 136, 304, 618, 655, 656.
- Slavencyno** os. zn. p. m. Sochaczew (Maz.) 822.
- Slavchovo?** villa monasterii Lubin 368, 719.
- Sławin** p. m. Kalisz 1163.
- Sławkowo** p. m. Kartuzy (Pom.) 2035.
- Sławno** p. m. Kłeck 179, 1192, 1279, 1354.
Pleban. Thomasius 1279.
- Sławno** m. (Pom.) 452, 737, 741.
Territorium 584.
Via magna 116, 152, 156.
Castellanus Mathias 790.
Palatinus Nicolaus 737.
Signifer Volske 741.
Subcamerarius Mathias pat. Woizlavi 716, 737, 741.
Subdapiferi
Paulus 741.
Pomorzo 716.
Tribunus Woianus 741.
Commendator Iohannes 741.
- Sławno** p. m. Radom (Sand.) 586.
- Sławonia** terra.
Banus Iohannes com. de Lyndow, mag. curiae Sigismundi marchionis Brandenb., 1803.
- Sławoszewo** p. m. Pakość.
Her. Lutoborius 1959, 1969.
- Sławów** (Sławitz) p. m. Opole (Szl.) 34, 2020.
- Sławsk** p. m. Konin 10, 393, 415.
Opole 673.
Her. Sendyvoius com., subcamerarius duc. Premisl II, pater Ianconis et Martini, 678.
- Sławsk** p. m. Kruszwica (Kuj.) 614, 966, 975, 1366, 1982.
- Słavsko?** p. m. Kurnik 982.
- Slavus** Ulricus 2046.
- Ślęcin** p. m. Jędrzejów (Krak.) 1354.
- Słempowo** p. m. Kłeck 804.
- Ślesin** m. 1295.
Locatio in opp. iure Novi fori 1370.
- Ślesin** p. m. Nakło 444, 943.
Her. Sandzivogius 1858.
- Ślesin** p. m. Żychlin (Maz.) 134.
- Sliptone?** (Krak.) 1088.
- Śliwniki** p. m. Parzęczew (Łęcz.)
Iczco de, iudex Lancic., 1733.
- Śliwno** p. m. Buk.
Her. Stephanus 1773.
- Slizow** Cunadus, consul Pyzdr., 2064.

Słocin p. m. Gródzisk 882.
Słodzien dictus Pasko 1550.
Słomczyce p. m. Słupca.
Her. Nicolaus 2009.
Słomka p. m. Bochnia (Krak.)
Rector ecclesiae 1836.
Słomków p. m. Osmolin (Maz.) 2038.
Słomno? p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.
Słomowo p. m. Oborniki 1347.
Fundatio ecclesiae parochial. 1968.
Her. Gerwarth subvenator Poznan. 1450, 1673, 1968.
Słomowo p. m. Turek (Sier.)
Hered. Przrosna 1472.
 Sobco, Wenczeslaus, Thomas, Stanislaus; Beniamyn, Przrosna et Preczslaus, fres. patruelles, 1692.
Słońca p. m. Fordon.
Castellanus Iaroslauus 833.
Słonevo? os. zn. p. m. Bętków (Łęcz.) 1354.
Słonin p. m. Kościan 1383.
Her. Potrko dictus Szuczka 1597.
Słonków p. m. Skierniewice (Maz.) 1404.
Słońsk p. m. Raciążek (Kuj.) 3.
Castellanus Symon 229.
Słopanowo *vide* Człopa 2054.
Słopanowo p. m. Obrzycko 101.
Her. Vincentius, cuius avunculus b. m. Beniamen, 1510.
Słosin os. zn. n. jeziorem Durowo p. m. Wągrowiec 18, 69, 590, 373, 856.
Słotopole? p. m. Włocławek 1372, 1376.
Słothow? p. m. Chełmno 1286.
Słubice p. m. Osmolin (Maz.)
Her. Mathias Falislai 1784, 1785.
Sługocin p. m. Łądek 80, 1197, 1198.
 Iohannes de, fr. Bogumili, pat. Simonis, Thomislai et Alberti, 476, 629.
Słupca m. 517, 831, 964, 1663.
Ecclesia 1192.
Forum annuale 979.
Locatio iure Theuton. 662.
Mensura 1525.
Privilegia 979, 1251.

Rectores eccl. Gerlibus 901.
 Nicolaus (decanus?) 2006.
 Petrus canon. Poznan. 1200.
 Walterus 747.
Advocatus Nicolaus 1200.
Cives Nicolaus dictus Wodiczca 1251.
 Nicolaus, Trutwinus, Kunce institor, Rudolfus viceadvocatus, Petrus Klinker, Iohannes fil. Pauli de Kotunia, 1906.
Consules et cives Nicolaus puxilis, Pezoldus in acie, Nicolaus de Cienin p. m. Słupca, Iacussius dives, Petrus fr. Iacussii, Iohannes dictus Wecl, Martinus dictus Neze, 1200.
Scriptor Heynricus 1200.
Scult. Nicolaus fil. Oblini 757.
Viceadvocatus Rudolfus 1906.
Słupeczka p. m. Kłodawa (Łęcz.) 1192, 1354, 1641, 1642.
Słupia p. m. Jarocin 807.
Ecclesia parochialis 2011.
Her. Henricus de Zimnawoda p. m. Borek 2011.
Słupia p. m. Kępno 492.
Hered. Conradus et Moyco Stoygnewi 22.
Słupia p. m. Rawicz 930, 1354.
 Iohannes de, 613.
Słupia p. m. Środa.
Hered. Andreas et Thomislauus fres. 1270.
Słupia p. m. Stęszewo 368, 719, 770.
Scult. Iacobus 1809.
Słupia p. m. Jeżów (Maz.) 1131, 1404.
Słupia p. m. Skierniewice (Maz.) 234.
Słupowo p. m. Kcyń 838, 857.
Słupowo p. m. Mrocza 1049.
Her. Vincentius, consanguineus Dobrogostii palatini Poznan., 937.
Słupsk (Stolpe) m. (Pom.) 206, 584, 620, 715, 716, 1705.
 Castrum 716, 790.
Archidiaconus Andreas 812.
Presbyter Rudolphus 78.
Monasterium Sanctimonialium 790.
Castellania 78.
Districtus 716.
Terra 452, 620, 740, 1705.

- Castellani**
 Laurentius fr. Svenzonis palatini de
 Słupsk 2035, 715, 716, 739, 2059,
 2060, 2061, 790.
 Swentzo com. (pan) 556, 769.
Iudex Boguslaus 2059, 2060, 2061.
Palatinus Svenca 657, 659, 2035.
Subcamerarii
 Laurentius 584.
 Minzga 715, (Moeczga?) 790.
 Witga 716.
Subdapifer Pomorcus 715.
Tribunus Ceslaus 715.
Słupy p. m. Szubin.
Ecclesia 2008.
Her. Drogomirus fil. Petri 159.
 Nicolaus 2008.
Skuzelburg Conradus de, 2045.
Słyszonwer Conradus, civis de Pyzdry,
 1309.
Smardzew (Schmarse) p. m. Babimost 347.
Pleban. Petrus 1137, 1138.
Her. Sbroślaus fil. Ionathae et Agnae
 291.
Smarkowska Wola? (Maz.) 1601.
Śmieciśka p. m. Środa 354, 1354.
Śmiełów p. m. Poniec 930, 1622.
Her. Hesterna mater Elisabethis 1560.
Śmieszków os. zn. p. m. Turek (Sier.) 763,
 1039, 1045.
Smochowiec os. zn. p. m. Poznań? 184.
Smogorewo os. zn. p. m. Mixtat.
 Adam dictus Skarga de, 735.
Smogorzew p. m. Lubraniec (Kuj.) 1119,
 1354.
Smogorzewo p. m. Gostyń 930, 1169.
 Iasko de, 891, 934.
Smogorzewo p. m. Łabiszyn (Kuj.)
 Vincentius de, iudex Vladislav., 1083.
Smogorzewo p. m. Stobnica (Krak.) 593.
 Vitus de, 1118.
Smogulec p. m. Keyń.
 Locatio in urbem 1154.
Her. Vyerzbantha subcamerar. Poznan.
 1154, 1754.
Smolice p. m. Jutrosin 231, 241, 368,
 638, 719.
Smolice p. m. Grabów (Łęcz.) 999.
Smolki genannt Dirszke, Uszandt, Petzke,
 Iohnick, Sandzewoge, Brudere, 1801,
 1806.
Smolno p. m. Pucko (Pom.) 781, 782.
Smolsk p. w. Śpicimierz (Sier.) 7, 1354.
Smolżyno (Schmolsin) p. m. Kartuzy (Pom.)
 2029, 670, 739, 2060, 2061, 771,
 781, 782.
Śniaty p. m. Śmigiel.
 Nicolaus com. de, 955.
Snimirowo (Schmierau) p. m. Kartuzy
 (Pom.) 740.
Sobewetz? villa monaster. Paradyż 351.
Vide Schebewz.
Sobiatkowo p. m. Miejska Górka 930.
 Clemens, Staniborus, Nicolaus de, 1469.
Pleban. Paulus 1469.
Scult. Arnko 1469.
Sobiejucho p. m. Żnin.
Her. Nicolaus com. 1524.
Sobienie biskupie p. m. Czersk (Maz.) 765,
 1301.
Sobiesiernie p. m. Poznań 628.
Sobiesiernie p. m. Inowrocław 1293.
Sobków m. (Sand.) 1088.
Sobota p. m. Poznań.
Rector eccl. Stephanus 1579.
Her. Iaszek 1925.
Sobotiste (Zopkendorf) p. m. Sobótka
 (Szl.) 31.
Sobótka p. m. Raszków.
 Philippus de, castellan. de Bnin, 1976.
Pleban. Gabriel, canon. Gnezn., 845.
Her. Ianussius 1962.
Sobótka p. m. Dąbie (Łęcz.) 393, 564,
 1192, 1354.
Sobótka (Zobten) m. (Szl.)
Ecclesia 2021.
Sobowice p. m. Tczew (Pom.)
 Iacobus de, 1156.
Sochaczew m. (Maz.) 132, 765, 766, 1402,
 1584, 1601, 1697.
Ducatus 1404.
Terra 1697, 1700, 1839.

- Castellanus* Nemerza 1402, 1403, 1404, 1601, 1602, 1700, 1735, 1737, 1797, 1900.
Iudex Nicolaus 1900.
Subcamerarius. Andreas, marsalcus Mazoviae, 1602, 1735, 1797, 1900.
Subdapifer Sassinus 1785.
Subiudex Strachota 1900.
Vexillifer Slawczo 1735.
- Socola dambrova** nemus p. m. Bledzew 439, 575.
- Socolnice** (Zuckelnick) p. m. Kostembluth (Szl.) 31.
- Sodloracz**? p. m. Rawicz 930.
- Sokolina** p. m. Wiślica (Krak.) 593.
- Sokolniki** p. m. Kłeck.
Hered. Dobeslaus com. 1424.
 Stosso 531.
- Sokolniki** p. m. Kostrzyn.
Scult. Swenthoslaus 1648.
- Sokolniki** p. m. Słupca 1293, 1840.
Scult. Valdko 563.
- Sokolniki** p. m. Swarzędz.
Scult. b. m. Ianislaus, cuius relicta Woyczecha, 1834.
- Sokolniki** p. m. Szamotuły 504, 743, 852.
- Sokolniki** p. m. Strzelno 84.
- Sokolniki**? villa collata Nicolao palatino Pomoraniae 751.
- Socolowo**? villa monasterii Mogilno 3, 33.
- Sokołowo** p. m. Izbica (Kuj.)
 Iohannes de, castellan. Gnezn., 2002.
- Sołacz** (Nestachowo) p. m. Poznań 684.
Her. Nicolaus 1229.
Molendinator Petrus 1229.
- Solcza mała** p. m. Łęczyca 1354.
- Solcza wielka** p. m. Łęczyca 1354.
- Soldin** m. (N. M.) 1148, 1518.
- Soldra** b. m., pat. Nicolai dicti Miska, Cosmae et Mroczkonis, scultetorum quond. in Starczanów p. m. Murowana Goślina, 1531.
- Solec** p. m. Nowemiaszt 242, 835, 854, 1354, 1435.
Rector eccl. Nicolaus, capellanus Andreae episcopi Poznan., 854.
- Solec** p. m. Opatówek 1629.
- Solec** (Sal) os. zn. p. m. Zagurów 672.
- Solec castellum** (Sand.) 7.
- Solec** (Schulitz) m. p. m. Bydgoszcz.
Advocat. Nicolaus 1529.
- Solsitz**? (Krak.) 1088.
- Sommerfeld** m. (Luz.) 1518.
 Herbordus de, 323, 2026.
Pleban. Iohannes 1326.
- Sonnenburg** m. (Kościerz.) 1518.
- Sonnenwalde** m. (M. Br.) 1518.
 Iohannes de, 1026, 1030.
- Sorave błoto** miejscowość na północ m. Kamień (Pom.) 206.
- Soravin**? (Szl.) 586.
- Sosin** terra p. m. Dąbrowno (Prus.) 1307.
- Sośnica** p. m. Dobrzyca.
 Petrko de, 1804.
 Stephanus et Ianussius de, fres. uterini, 1249.
- Sosnka** os. zn. p. m. Łęczyca 1354.
- Sossne** pratum p. m. Mosina 1385.
- Sostna** insula in fl. Warta p. m. Łąd 137.
- Sowina** p. m. Pleszew 7, 1354.
Pleban. Nicolaus 1786, 1787.
Hered. quond. Sulyslaus, Nicolaus et Stanislaus, fres., 1078.
- Sowiniec** p. m. Mosina 231.
- Sowy** p. m. Rawicz 549.
- Soyacowo** os. zn. p. m. Kalisz 729.
- Spandow** m. (M. Br.) 953, 1518, 1644.
- Spechtsdorf** p. m. Frydland 297, 1284.
- Speier** m. (Pfalz).
 Theodricus de, commendator de Toruń, 1235, 1236.
- Śpicimierz** p. m. Uniejów (Łęcz.) 3, 7, 304, 1257, 1272, 1273, 1354.
 Castellania 838, 881.
 Districtus 355.
Castellani
 Bogusa 267.
 Iohannes 859.
 Petrus 1323, 1438, 1472, 1620.
 Stresco 304.
- Spiegel** p. m. Nowy Kalisz (N. M.) 1284.
- Spirzov**? villa monast. Miechów 34.
- Spithcow** os. zn., przyległa przedmieściu Ostrów p. m. Poznań, 321, 430, 982.

- Splawo?** p. m. Beeskow (Lubus.) 2055.
Splawie p. m. Golina.
Her. Prsedpelk com. 848, 890, 915.
Splawie p. m. Krzywin.
Her. Guntherus Pradel 1994.
Splinter Wernerus 827.
Spretawa m. (Szl.) 952, 1099, 1106.
Advocat. hereditar. Iohannes 936.
Cives 936.
Consules Arnoldus de Freistadt, Apezco de Lüben, 936.
Magister civium Iohannes de Farov 936.
Her. Wolveramus de Panewitz 952, 1012.
Stram dictus Conradus, scultet. de Poniec, 924.
Śrobrnagóra p. m. Kcyń.
Her. Nicolaus 1858, 1973, 2018.
Śrom m. nad rz. Warta 7, 308, 770, 1988.
Castrum 168, 173.
Molendina in fl. Warta 322, 1936.
Piscatio in fl. Warta 322.
Locatio iure Theut. 322.
Solutio telonei in S. 1988.
Translatio oppidi 1936.
Iudicium regale 1483, 1566.
Rector eccl. Iohannes 1783, 1868.
Advocati Conradus 322.
Iohannes 1169, 1170.
Cives 1936.
Petrus 1694.
Proconsul Iohannes Goli 1936.
Archidiaconi (eccles. Poznan.)
Conradus 1815, 1834.
Nicolaus 1497, 1498, 1544, 1565, 1587, 1614, 1615, 1619, 1638, 1650, 1686, 1728, 1774.
Castellania 486.
istrictus 952.
rovincia 66.
territorium 137, 929.
icinia 236, 486.
Castellani
Andreas Zaręta de Żerków 1740, 1804, 1897.
Bervoldus 1040, 1102, 1364.
Cevlegius 469.
Gervardus 303.
Iaracius 420, 611, 612.
Iohannes fr. Thomae 248, 262, 308.
Iohannes 695, 699, 745.
Iohannes 1480, 1501, 1503, 1507, 1530, 1532, 1564.
Iohannes 2004.
Maczuda de Gębice 1976.
Nicolaus 1927, 1998.
Petroco 890.
Samborius 467, 2030.
Vincentius 1317, 1318, 1327, 1394, 1395, 1417.
Ymmizlaus 77.
Dominus Burivius 168, 169, 173.
Śreniawa p. m. Wolbrom (Krak.) 7.
Srocko wielkie p. m. Czempin 1793.
Sculti. Gamni, pat. et filii, 2053.
Her. Iasco fil. Vincentii 895.
Sroczewo p. m. Książ 128, 194, 217, 225, 265, 351, 362, 391.
Traductus per fl. Warta 217.
Her. Iarostius fil. Phalonis, fr. Sandivogii et fr. patruelis Nicholai, 342.
Sroczków p. m. Oleśnica (Sand.)
Her. Olbracht 1786.
Środa m. 602, 1231, 1575, 1648.
Ecclesia s. Iohannis Baptistae 1109.
Ecclesia s. Mariae 500.
Plebani Iacobus canon. Poznan. 824, 1059.
Iacobus canon. Poznan. 1231.
Nicolaus 460.
Thomas canon. Gnezn. 1612, 1632, 1716.
Vicarius perpetuus 1231.
Advocat. b. m. Iohannes, maritus Fater-nae, 1622.
Iudicia 1753.
Districtus 952.
Środa (Neumarkt, Novum forum) m. (Szl.)
21. 163, 412, 687, 812, 899, 1253, 1412.

- Henricus de, avunculus Thilonis, civis de Poznań, 430.
Advocat. Franciscus 1725.
 Ius 1332, 1632, 1834. — *Vide Administratio, Locatio.*
 Mensura 492, 563, 1269.
- Sroder** Peczeko cons. Pyzdrens. 2064.
- Śródka** suburbium de Poznań 625, 1543, 1810, 1915.
 Ecclesia s. Margarethae 694, 903.
Advocati
 Niclo dictus Iohannis Saramonis 1587.
 Stanislaus dictus Glamb, wlodarius Iohannis epi. Poznaniens., 1089.
Vitrator Thiczco 1080.
- Śródka** p. m. Wronki 1813.
Scult. Nicolaus *alias* Micula 1834.
- Srodoń** p. m. Płock 32, 84.
- Sroki** p. m. Kobylin 930.
- Srzank** Martinus, vicecancellarius Semo-viti ducis Mazoviae, rector eccl. in Mszczonów, 1781.
- Stachlew** p. m. Skierniewice (Maz.) 1404.
- Stagniewice** p. m. Proszowice (Krak.) 1118.
- Stancik** dictus Albertus Kyrzonoviz 956.
- Stange** dictus famulus 2043.
- Staniatki** p. m. Proszowice (Krak.)
 Monasterium Sororum Ordin. Cisterciens. 244, 407, 1016.
Praeposit. Virbeta 214.
- Staniewo** p. m. Koźmin 998.
 Martinus dictus de, scultet. de Radlin p. m. Mieszków, 667.
Scult. Iohannes 667.
- Staniszewo** p. m. Kostrzyn 1648.
- Stankowo** p. m. Gostyń 368, 719.
 Ianussius de, burgrabius de Gostyń, 1651.
- Starafęka** p. m. Poznań 321.
 Molendinum in fl. Warta 1833.
Hered. Gnevomirus 1833.
 Petrus 982.
- Stara lanka?** villa monasterii Łąd 10, 393.
- Stara Rawa** p. m. Skierniewice (Maz.) 1697.
- Starczanów** p. m. Września.
Scult. Falko quond. Petrziconis 1531.
Her. Ianussius castellanus de Starygród, tum de Kamień, 1199, 1442, 1443, 1524, 1627.
- Starężyn** p. m. Żerniki.
Her. Zbiludus 1867.
- Stariz** silva ad lacum Stariz inter opp. Dobiegniewo et Choczno 202.
- Starkówiec** p. m. Kobylin 864.
Her. Paulus maritus Dobrozlavae, a paganis interfectus, 309.
- Starkowo** p. w. Przemęt 1383.
Her. Wuyko, miles, 893.
- Starkowo** (Sterchow) p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.
- Stary Gostyń** p. m. Gostyń.
 Ecclesia et hospitale 841, 843.
Praepositi
 Iohannes Kiwala 1805.
 Michaël 1609.
 Nicolaus 1720, 1732, 1748.
- Starygród** villa et castrum p. m. Kobylin 168, 173, 307, 318, 603, 469, 719, 744, 1444.
 Teloneum et ius forense 368.
 Vicinia 236, 469.
Castellani
 Ianussius de Starczanów p. m. Września (Drya) 1313, 1414, 1442, 1443, 1444, 1447, 1450, 1453, 1476, 1501, 1539, 1542.
 Iarostius 242.
 Martinus 408.
 Nicolaus 1756, 1808.
 Nystamp 141, 142.
 Syxtus 415.
 Venceslaus fr. Andreae iudicis 611, 612, 444.
Venator Swanthomyrus 486.
- Stary Kobylin** p. m. Kobylin 638, 863, 864.
- Staropol** p. m. Lubrza 297, 880, 947.
Her. Zbilowit com., pat. Ninos et Thomislai, 880.
- Starzenice** p. m. Wieluń.
 Mathias de, 1960.

- Sarzyn** p. m. Oliwa (Pom.) 670, 739, 2060, 2061.
Sław m. 675.
Ecclesia 1862.
Hered. Dobrogostius, Cesentha etc., filii Laurentii, 81.
Sław p. m. Wieluń.
Iasco de, 1960.
Sław p. m. Września.
Her. Swanthoslawa 1907.
Stawiany p. m. Skoki 783, 1269.
Stawiszyn m. 674, 1708.
Pleban. Iacobus 1124.
Advocati Petrmannus 1124.
Niczko Petermanovicz 1298.
Cives Hermannus scult. de Słupca 757.
Mathaeus, Ianusius, Nicolaus, dicti Zimni; 1964.
Scriptor Henricus 1124.
Stawki merica p. w. Zielątków, m. Powidz, 1551.
Stbwo insula p. m. Dobiegniewo (Woldenberg) 284.
Stbwo os. zn. p. m. Dolsk 843.
Stegeliz Henningus de, 953.
Henricus de, 2043.
Steinbringk? p. m. Czaplinek 297.
Steynvere os. zn. p. m. Wschowa 1190.
Steklin p. m. Kikół (Kuj.) 3.
Stendal m. (M. Br.)
Decanus 2043.
Stengil Paulus, civis de Wrocław, 1799.
Stephansdorf p. m. Nisa (Szl.)
Pleban. Nicolaus de Cracovia 1691.
Stępcin p. m. Września.
Scult. Mathias dictus Nyeszdycz 1526.
Sternberg m. (Lubus.)
Advocatia 1324.
Terra 297, 1527.
Stęszewko p. m. Pobiedziska 689, 1087, 1194.
Sculti. Nicolaus et Iacobus de Szrapki 1194.
Stęszewo m.
Mathias Sedlar de, altarista ecclesiae Poznan., 1774.
Rector eccl. Andreas 977.
Her. Moszczicz 1980.
Stężnica? (Scanszitz) p. m. Sanok (Krak.)
Pleban. Nicolaus 1750.
Stężycza p. m. Gostyń 368, 719.
Stibencz? p. m. Grodzisk 882.
Stibicovo? in terra Czersk 765.
Stiulerus Waltherus 528.
Stobnica m. (Sand.)
Ecclesia 1862.
Stoczykłydy p. m. Rawa (Maz.) 1404.
Stodoły p. m. Kruszwica (Kuj.) 708, 1211, 1589.
Stojanowice p. m. Skalbierz (Krak.) 11.
Stokheim Erwyn von, Kumpan d. Hochmeist. d. D. Ordens, 1262.
Henricus de, commendator in Golub, 1290.
Stołężyn p. m. Skoki 1820.
Stolpe p. m. Angermünde, terra, (Pom.) 1518.
Storbindorf (Zorndorf) p. m. Kościerzyn.
Iohannes de, 1017.
Storków p. m. Frankfurt a./O. (Lubus.) 1326.
Iohannes, Th., de, 764.
Storkow m. (M. Br.) 1518.
Stöwen p. m. Falkenburg 1284.
Strachanów p. m. Warta.
Hered. Dirsikragius et Predvogius 1323.
Strahow (Czechy).
Monaster. Ordin. Premonstratens.
Abbas 204, 594.
Strala dictus Nicolaus (Miczko) de Grzandzen? 1545, 1550.
Stephanus de Melnan? 1851.
Stralsund m. (Pom.) 1901.
Stramburek (Trachenberg) m. (Szl.)
Districtus 952.
Straszewo p. m. Wągrowiec 18, 101, 590, 2065, 1796.
Straszków p. m. Koło 23, 188, 593, 386.
Straussberg m. (M. Br.) 1518.
Stregomane (Strieglmühl) p. m. Sobótka (Szl.) 2021.

- Strelin** Nicolaus, civis de Wrocław, 1799.
Streyl Tymo de, 927.
Strgane? Victor de, 1998.
Sthrobierus Henricus, scult. de Kleck, 447.
Stroniewice p. m. Główno (Maz.) 1404.
Stropiszyn p. m. Stawiszyn 1252, 1253, 1354.
Strosberg Nicolaus, praeposit. Gneznens., cantor Poznan., canon. Wratislaviens., camerae Apostolicae collector, 1351, 1352, 1655, 1659, 1691, 1712, 1713, 1714, 1715, 1744, 1757, 1773, 1790, 1791, 1799, 1902, 1953, 1971, 1972, 2014, 2015, 2016.
Stróżewo p. m. Piotrków (Kuj.) 32.
Struga (Straube) p. m. Krośno (Lubus.) 916.
Struginice p. m. Łowicz 1354.
Strus Niczko, burgravius de Krzenowice p. m. Racibórz (Szl.) 1852.
 Nicolaus her. de Teczyn 1950.
 Petirlinus consul de Kalisz 1672.
Strużowice p. m. Waśniów (Sand.) 1088.
Strygoń (Striegau) m. (Szl.) 586.
Civis Reinoldus 2031, 2032.
Stryków p. m. Buk 254.
Strzalin (Stralenberg) p. m. Tuczno 1284.
Strzałkowo p. m. Słupca.
 Bronislaus Viti de, canon. Gneznens., publicus notarius, 1645, 1729.
Hered. Derslaus 2009.
 Pyotrko 1490, 1491, 1564.
 Stanislaus 1969.
 Vincentius 1896, 1932, 2006, 2009.
Strzeczona p. m. Złotów.
Pleban. Pe. canon. Gnezn. 1274.
Strzegocin p. m. Łęczyca.
Her. Petrassius 1252, 1254.
Strzelce p. m. Mogilno 3, 7, 33, 84.
Strzelce p. m. Sulejów (Sier.) 587.
Strzelce (Strehlitz) p. m. Sobótka (Szl.) 2021.
Strzelcze p. m. Gostyń 930.
Strzelewo p. m. Nakło 823.
Strzelno m. (Kuj.) 11, 15, 32, 84, 1366, 1378.
Monasterium Sororum Ordin. Praemonstratens. 32, 84, 86, 125, 807, 1400, 1410, 1413.
Abbatissa (magistra) Beatrix 32.
Monialis Smislava, relicta quond. comitis Calconis, 211.
Praepositi
 H. 211.
 Iohannes 955.
 Marcus 1366, 1399, 1455.
 Stephanus 84.
Strzemieszyce p. m. Olkusz (Krak.) 1088.
Strzecz p. w. Sierakowice (Pom.) 2035.
Strzyszwice p. m. Opatów (Sand.)
Her. Petrus 1770.
Strzyżewice p. m. Leszno 719.
Strzyżewice p. m. Belchatów (Sier.) 1354.
Strzyżewo p. m. Mixtat.
 Adam dictus Skarga de, 735.
Strzyżewo p. m. Witkowo 1550.
Strzyżewo Kościelne p. m. Gniezno.
Rector eccl. Paulus 1413.
Strzyżewo Paskowe p. m. Trzemeszno.
Hered. Nicolaus dictus Zamb, venator, 555.
 Spithco 1894.
 Strzeszko 1639.
 Tolomeus com. 1390, 1424, 1894.
Studenca? taberna (Szl.) 34, 2020.
Studenicz fons pom. w. Popowo a m. Skwierzyna 958, 978.
Studzieniec p. m. Rogoźno.
Hered. Włodzimirus, Nicolaus, Iohannes, Przeczslaus, Albertus, fres. germani, 1553.
 Nicolaus, Marcussius, Iohannes, Przeczslaus, Albertus, fres. germani, 1621.
 Włodzimirus 1673.
Studzonka os. zn. p. m. Rogoźno 1201.
Stuler Ianusch, consul de Poznań, 1772.
Stupovo? villa monaster. Lubin 368, 719.
Stwolno p. m. Rawicz 1354.
Her. Com. Albertus dictus Ganska 746, 749, 769.
Stygar dictus Nicolaus 977.

- Stylla** dict. Michaël, civis de Kościan, 1860.
- Subagazo** *vide* Kalisz, Poznań.
 Paulus 260.
 Predslaus fil. Dirsconis 255.
 Maczko (Iohannis epi. Poznan.) 1586.
 Sulislavus (Fulconis archiepi. Gneznens.) 176.
- Subcamerarius** *vide* Gniezno, Kalisz, Poznań.
 Subcam. officium 476, 730, 1261, 1634, 2069.
 Gotthardus 233.
 Ianec 26, 27.
 Miro 231.
- Conradi ducis Mazov.**
 Nicholaus 229.
 Warso 229.
- Henrici ducis Silesiae**
 Stanislaus 365.
- Kazimiri duc. Lancic. et Cuiaviae**
 Iacobus 304.
- Kazimiri regis**
 Nimirus 1303.
- Mesconis ducis**
 Bodislavus 33.
- Richezae ducissae**
 Pretpelchus com. 485.
 Thomas fr. Thomae custodis Poznan. et Boguslai plebani de Witomyśl 720.
- Semoviti duc. Mazoviae**
 Petrus Mosciczh 1131.
- Wladislai Odonis**
 Gothardus 2054.
 Iohannes 79, 148.
 Wisech 147.
- Fulconis archiepi. Gneznens.**
 Petrus 221.
- Iacobi archiepi. Gneznens.**
 Petrus 943.
- Subcancellarii**
 Boleslai duc. Mazov.
 Hermanus 765, 766.
- Conradi duc. Mazov.**
 Gregorius 132.
 Laso 140.
 Petrus 125.
- Wladislai duc. Cuiav. et Lancic.**
 Redgerus 623, 627.
 Sbigneus 982.
- Subdapifer** *vide* Gniezno, Kalisz, Poznań.
 Kazimiri duc. Lancic.
 Thomas 386.
- Richezae ducissae, coniugis duc. Premislui II.**
 Iaszco 553.
 Lasch 695.
- Iohannis epi. Poznaniens.**
 Nicolaus maritus Czerscae 1491.
- Thomae epi. Wratislav.**
 Iohannes 2056.
- Subiudex** *vide* Kalisz, Nakło, Poznań.
 Subiud. iura *vide* Iurisdictio.
 Subiud. servitia 1261.
- Conradi duc. Mazov.**
 Boguslaus 211.
 Vencezlaus 125.
- Subkowy (Subkau) p. m. Tczew (Pom.)**
 732.
Her. Wilten 523.
- Subpincerna** *vide* Gniezno, Kalisz, Poznań.
 Henrici ducis Siles.
 Bartholomaeus 2031.
- Premisl ducis Polon.**
 Nemir 271.
- Wladislai Odonis**
 Bozata 152.
- Subthesaurarius** *vide* Poznań.
 Kazimiri duc. Cuiav.
 Gerardus 211.
- Subvenator** *vide* Gniezno, Kalisz, Łódź, Poznań.
 Subvenatores 477. — Subvenatoris ducis iura 236, 1131.
- Sucha p. m. Koronowo** 1236, 1286, 1290.
- Suchary p. m. Nakło** 1841.
- Suchcino** *vide* Grolewo.
- Suchoręcz p. m. Keyń.**
Her. Miroslaus fil. b. m. Bodzathae, filiaxter Iohannis epi. Poznan. et Nicolai de Bóllewo, 1214, 1227.
- Suchoręczek p. m. Węchork** 618.
- Suchorzew p. m. Pleszew** 1548.
- Suchowo? p. m. Maszaronów (Maz.)** 1781.

- Suchylas** p. m. Poznań 104, 117.
Suecia. — Rex 976.
Suffraganei. — S. visitatio 274.
Sukczyn p. m. Tczew 2057.
Sukovo os. zn. p. m. Poznań 718.
Sukowy p. m. Strzelno.
Nicolaus et Wenczeslaus de, 1366, 1378.
Sulanki p. m. Konin 1088.
Sulaszewo p. m. Margonin 1522.
Sulecin (Zielenzig) m. (Lubus.) 1518.
Domus Ordin. Templariorum, tum s. Iohannis Ierosolim., 300, 1324.
Advocatia 1487.
Sulejewko (Sulewko) os. zn. p. m. Osieczna 1883.
Sulejewo p. m. Osieczna 1474, 1883.
Sulejów m. (Sier.) 11.
Monasterium Ordin. Cisterciens. 587, 23, 138, 593, 221, 304, 328, 656, 830, 999.
Abbatēs
Al. 2034.
Guillelmus 1192.
Io. 558.
Wilhelmus 136.
Sulewo p. m. Śmigiel.
Her. Petrus 719.
Sulin p. m. Kleck 320, 1354.
Sulino os. zn. p. m. Poznań 184.
Sulinowo p. m. Żnin 1354.
Suliszewice p. m. Kalisz 7.
Sulizclavici? (Szl.) villa eccles. Wratislaviens. 586.
Sułkowice p. m. Krobia.
Scult. Maczko 1586.
Her. Nicolaus dictus Sulcovicz 1142.
Sułkowice p. m. Piątek (Łęcz.)
Colloquium 267.
Sulocino (Słocin p. m. Grodzisk?) villa monaster. Paradyż 882.
Sulstorp Gerardus 967.
Supani (suparii) 21, 234, 2055, 538, 627, 635, 692, 1721.
Iura vide Iurisdictio, Citatio, Iurisdictio.
Suponin p. m. Chełmno 1286, 1290.
Swadzim p. m. Poznań 628.
Swank dictus Stanislaus, scultet. in Rabowice p. m. Kostrzyn, 1558.
Swant (Bischoffsdorf) p. m. Środa (Szl.) 598.
Swantopolk Henczko, capitaneus de Gorzów (Landsberg, Szl.) 1852.
Swarożyn p. m. Tczew 523.
Swarzburch Henricus, com. de, 591.
Swarzędz m. 1774, 1973.
Ecclesia parochialis 1738.
Hered. Thomislaus 1555.
Vincentius 1738.
Śwecino p. m. Pucko (Pom.) 670, 739.
Swenkenvelt Petrus de, miles, 1162.
Sweprawicze (Znepawici) os. zn. p. m. Żnin 414, 1357.
Świączyn p. m. Książ 160.
Pastor Nicolaus 1609.
Scult. b. m. Mathias 1609.
Hered. Nicholaus fil. Cosmae 413.
Niclaus, Mancz, filii Iagnae, 1000.
Świątkowice p. m. Sokolniki (Wieluń.) 1354.
Świątkowo p. m. Żerniki.
Her. Petrus, thesaurar. Poznan., 1776, 1777.
Świątniki p. m. Kleck 1354.
Świątniki p. m. Zagurów 10, 393, 1721, 1896.
Świba p. m. Wieruszów 1432.
Świdnica p. m. Wschowa.
Pleban. Otto 1123, 1646.
Cunradus de, civis de Wschowa, 1123, 1646.
Weleylinus et Maranus, fres., 1062.
Hered. Klothewig Landschoeppe in Wschowa 1032.
Themchinus 1084.
Świdnica m. (Szl.) 586.
Lutfridus de, 528.
Dux Bolko 1277.
Świdno p. m. Kurzelów (Sand.) 1953.
Swidwa (de Świdwin p. m. Szamotuły),
Dircsco pat. Dobrogostii 1313.
Sandivogius castellanus de Nakło, tum palatin. Poznan., 1792, 1807, 1976, 1989, 2002.

- Świdobzin** m. 297, 1012, 1099, 1801.
Gnimverus de. 849.
Pezko et Woytus de. 1140.
Pecz de, 1313.
- Świecie** m. (Pom.) 544, 740.
Pleban. *Theodatus* 455.
Presbyter castri Heynricus 1343.
Sacerdos Hermannus 2029.
Castellania 659.
Territorium 1286.
Castellani
Pan Adam 769, 805.
Paulus 455, 2057, 503, 523.
Stanislaus 544, 726, 732, 739, 2058, 740.
Dapifer Gothardus 2058, 740.
Palatini
Paulus 544, 556, 620, 657, 658, 659, 717, 724, 725, 726, 732.
Pribislaus fr. Pauli castellani de Świecie 2057, 503.
Swenso 584.
Vaiisilo 523.
Subcamerarius Paulus 740.
Subpincerna Preclaus 732.
Commendatores 1192, 1193.
Albertus Schof 1343.
Vic commendat. Heynricus Meýcze 1343.
- Świąciechowa** m. 368, 467, 719, 860.
Pleban. Iacobus 1123, 1646.
Advocatia 1123, 1646.
Advocatus Iohannes Warmul 1123, 1562, 1646.
Cives Nicolaus, Otto, Opeczco, 1123, 1646.
- Świecino** p. m. Pucko (Pom.) 2060, 2061.
- Świeka** p. m. Odalanów 1267.
- Świerczewo** p. m. Poznań 184.
- Świerczewo** p. m. Żnin 414.
- Świerczyna** p. m. Krzywín.
Her. Iohannes com. 1014, 1036.
- Świerzys** p. m. Łowicz (Maz.) 1700, 1733.
- Święta** p. m. Trzemeszno.
Krzeslaus de, canon. Gnezn., 1971.
- Święty Jan** p. m. Poznań 213.
- Świnarzewo** (Swynarzew) os. zn. p. m. Więborg 920, 1710, 1776, 1777, 1780, 1828, 1854, 1855, 1870.
Scult. Mathias 1747.
- Świncza** p. m. Skarszewy (Pom.)
Stanislaus de, 1136.
- Swineromoguliz, monticuli** p. w. Döllitz, m. Choczno (Arnswalde), 145.
- Svinerova glatis, monticuli** p. w. Döllitz, m. Choczno (Arnswalde), 377.
- Świniarowo?** villa monasterii Iąd 393.
- Svinibłota?** nemus et villa p. m. Wągrowiec 69, 373, 856, 1091.
- Świnice** p. m. Dąbie (Łęcz.) 838.
- Świnin** (Schwein) p. m. Głogowa (Szl.)
Zwaco de, 1020.
- Swirchovicz dictus Petrus, vlodarius de Dłusk** p. m. Pyzdry, 500.
- Sworawa** p. m. Uniejów (Łęcz.) 234, 1954.
- Sworzeń** p. m. Głogowa (Szl.) 1162, 1164.
Georgius de, capitaneus de Olaszyn (Hohlstein, Szl.) 1851, 1852.
- Sworzyce** p. m. Grodzisk 351, 882.
- Swyker, testis**, 1244, 1246.
- Sycowo** p. m. Sępólno (Kuj.) 1237.
- Syców** (Poln. Wartenberg) m. (Szl.) 1100.
Districtus 952.
- Syeyno** p. m. Szamotuły.
Her. Dirsleragius com., fr. Stephaui co mitis, 479.
- Sydelman Hanko, scultet. de Kawulca** p. m. Konin, 1556.
- Sydloz Diterich von**, 1012.
Tamo v., 1012.
Theodricus de, 800.
- Sydzyna, sal** p. m. Bochnia, 34, 2020.
- Synodus** 101.
 In Borzykowa p. m. Kurzelów 00.
 In Danków p. m. Krzępica 420
 In Gniezno 654, 803, 922.
 In Kalisz 1350.
 In Łęczyca 381, 551, 610.
 In Ravenna 1.
 In Ewerltz 150, 402
 In Wollborz 804.
 In Wrocław 274.

- Sypniewo** p. m. Margonin.
Hered. Andreas 1786.
 Ianco advocatus de Kwieciszewo 1775.
- Szadek** p. m. Kalisz.
 Nicolaus de, 1070.
Cmetho Stephanus 1070.
- Szadek** m. (Sier.) 1692.
 Iudic. regale 1472.
 Termini general. 1630, 1692.
- Szadów księży** p. m. Turek 136, 304, 618, 656, 805, 1420.
- Szałe** p. m. Kalisz 1354.
- Szamocin** m. 1522.
- Szamotuły** m. 546, 770.
 Forum 546.
 Iohannes de, capellan. Vincentii prae-
 positi Poznan., 1915.
Plebani Wogislaus et Hermannus 2039.
Hered. Dobrogostius fil. Thomislai 915.
 Dobrogostius 1248, 1420.
 Thomislaus castellan. de Poznań 546.
 Vincentius com. 131.
- Szaradowo** p. m. Szubin.
Her. Albertus castellan. de Konin, fr.
 Mathiae, 1844.
- Szarakow?** p. m. Poniec 930.
- Szarów** p. m. Uniejów (Sier.) 1192.
- Szczawino** os. zn. p. m. Gniezno 1354.
- Szczecin** m. (Pom.) 201, 1901.
 Via mercatoria 1908.
 Episcopatus 6.
Dux Kazimirus 1705.
 Herzog, alt und jung, 1518.
- Szczecno?** (Chenna) p. m. Pierzchnica
 (Sand.) 587, 23.
- Szczeglin** p. m. Mogilno 3, 33.
- Szczepanowo** p. m. Pakość 1192, 1354, 1459.
Sculti. Przesimirus 1459.
 Vitalis Sbilutonis 1238.
- Szczerców** m. (Sier.)
Rector ecclesiae 1862.
- Szczerkowo** p. m. Krotoszyn.
 Iohannes de, altarista eccl. s. Mariae
 Magdalenae in Poznań, 1986.
- Szczodre?** (p. m. Łobżenica) 384, 1557.
- Szczodrochowo** p. m. Gostyń 368, 469, 719, 834, 945.
Scult. Paulus fil. Iach 2066.
Her. Ianussius 1732.
- Szczodrochowo** p. m. Skoki 315.
- Szczodrzykowo** p. m. Kurnik.
 Florianus de, canon. Poznan., 1972.
 Stephanus de, 1313.
- Szczucice** p. m. Opatów (Sand.) 1088.
Her. Vitaszco 1770.
- Szczucin** p. m. Szamotuły 2039.
- Szczyrzec** p. m. Tymbark (Krak.)
 Monaster. Ordin. Cisterciens.
Abbas Baldewinus 593, 328, 2034.
- Szczytniki** p. m. Czerniejewo 1460.
Her. Nymirus com., cuius patruus com.
 Swentomirus, 946.
- Szczytniki** p. m. Gniezno 1005, 1293, 1354.
- Szczytniki** (Scheitnig) p. m. Wrocław 586.
- Szczytno** (Ziethen) p. m. Człuchów (Pom.)
 Castellania 812.
Castellan. Nicolaus 544, 556.
- Szelejewo** p. m. Gąsawa 11, 1589.
Kmethones Mathias et Iohannes 1353.
Scult. Adam 1449.
Villicus Mathias 1751.
- Szelejewo Budy** p. m. Gąsawa 1751.
Scult. Martinus, kmetho de Konratowo
 p. m. Gąsawa, cui succedit nobi-
 lis Grzimolto seu Grzimesch, 1751,
 1818.
- Szelejewo** p. m. Gostyń 930.
- Szelenogy** Dobesz, Potrko, Iasko et Ia-
 nusius, dicti, 1629. *Vide* Anonymi,
 Selinoza.
- Szeligi** os. zn. p. m. Krotoszyn? 965.
- Szeligi** p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
- Szestram** p. m. Rawicz 7, 1354.
- Szetlewo** p. m. Zagurów 10, 222, 393, 1721.
Hered. Iohannes, Ianussius fres. et Ce-
 cilia 1896.
- Szewce** p. m. Buk (351?)
 Petrus dictus Czarni de, scultet. de Słu-
 pia, 1809.
- Szewce** p. m. Swarzędz 982.
Scult. Stanic 1558.

Szidowo os. zn. p. m. Żekno 1365, 1631.

Szkaradowo p. m. Dupin 930.

Szkudła p. m. Kalisz.

Miczko de, 1955.

Her. Bogufalus fr. Iohannis, maritus
Szczyscae, cuius soror Katherina
mater Iohannis, Predslai et Ste-
phani, 1629.

Szkwa p. m. Ostrołęka (Maz.)

Petrus de, clericus, 1836.

Szlachcin p. m. Środa.

Paulus de, canon. Poznan. et Lubucens.,
1774, 1971, 1972.

Szlązk.

Terra 645.

Invasio 611, 612.

Cancellar. Ieronimus 21.

Bernhardus praepositus Mynsensis
2031. (*Cancellar. ducis Henrici*
Probi).

Ramoldus 598. (*Cancellar. ducis Bo-*
leslai).

Dapifer Fredericus 275.

Duces

Bolezlaus fil. Wladislai et Adelhey-
dis 21.

Bolezlaus fil. Boleslai 21.

Boleslaus (Calvus) fil. Henrici II 227,
275, 598, 2055, 468.

Bolezlaus fil. Boleslai 905, 914.

Bolco fil. Henrici 952.

Conradus fil. Boleslai 2020.

Conradus fil. Henrici 64, 65, 66.

Conradus (de Głogowa et Oleśnica),
fil. Henrici, 952, 1099, 1190.

Conradus fil. Conradi 1911, 1913.

Henricus (Barbatus) fil. Boleslai 11,
12, 18, 2020, 40, 64, 65, 2023,
93, 94, 95, 96, 98, 99, 116,
147, 155, 168, 169, 173, 175,
181, 182, 188, 204, 594, 212,
(b. m.) 223, 307, 345.

Henricus (Pius) fil. Henrici 66, 169,
175, 218, 219, 230, 231.

Henricus fil. Henrici Pii 318, 340,
345, 365.

Henricus (de Jawor) fil. Boleslai 468.

Henricus (Probus) fil. Henrici 2031,
645.

Henricus (de Głogowa) fil. Conradi
663, 703, 745, 788, 860, 888,
889, 893, 924, 927, (b. m.) 952.

Henricus II fil. Henrici 930, 932,
940, 994, 1012, 1018, 1020,
1026, 1062, 1063, 1099, 1106.

Heinrich (Wrobel) fil. Henrici 1801.

Iarozlaus fil. Boleslai 21, 2020.

Iohannes (de Ścieniawa) fil. Henrici
1030, 1099, 1122, 1162, 1164,
1167.

Mesco fil. Wladislai 21, 2020.

Prymko (Premislaus) fil. Henrici
1012, 1048, 1084.

Wladislaus fil. Boleslai (Krzywousty)
13, 16, 17, 31, 2021.

Wladislaus praeposit. eccl. de Wy-
szehrad, fil. Henrici Pii, 345.

Wladislaus (de Opole) fil. Kazimiri
214.

Ducissae

Agnes, neptis Gertrudis abbatissae
de Trzebnica, 271, 307, 400.

Gertrudis 271.

Hedwigis, consors Henrici filii Bo-
leslai, 64, 65.

Viola mat. Wladislai 214.

Iudex Michaël 365.

Palatini

Albertus 66.

Stephanus 186, 230.

Szołowo p. m. Pleszew.

Iohannes de, canon. Poznan., 1972.

Szóstka p. m. Radziejów 33.

Szpital Górny p. m. Włocławek (Dobrz.)
328, 2034, 1372, 1376.

Szrapki p. m. Środa.

Nicolaus de, et gener Iacobus, scul-
teti de Stęszewko p. m. Pobiedziska,
1194.

Szreńsk m. (Maz.) 3.

Szrubsk p. m. Inowrocław? (Sciberzco)
3, 33, 1798.

Sztymbowo (Stibbe) p. m. Tuczno 1284.

Szubin m. 1563, 1719.

Iudicium 1870.

Her. Sandivogius Paluka, capitán. de Inowrocław et de Gniewków, subcamerar. Poznan. etc., 1536, 1546, 1627, 1653, 1656, 1889, 1893.

Szubinek p. m. Mogilno? 3.

Szuczka dictus Potrko, her. de Słonin p. w. Przemęt, 1597.

Szuczyn p. m. Fordon.

Iohannes de, 1240.

Szurkowo p. m. Poniec 930.

Szydłów m. (Krak.)

Ecclesia 1862.

Szydłów castrum nad rz. Odra p. m. Gubin (Łużyce) 1518.

Szydłowo p. m. Trzemeszno 159, 1255, 1589.

Scult. Wyanczko 1255.

Szygmar dictus Petrus, advocatus de Zbąszyń, 1417.

Szymanowice p. m. Pyzdry.

Colloquium 288.

Hermanus clericus de, 2064.

Szymanowice p. m. Czersk (Maz.) 765, 1301.

Szymanowice Sobieńskie? Siedzowskie? p. m. Czersk (Maz.)

Hered. Martinus et Iohannes 1320.

Szymanowice p. m. Łowicz 1354.

Szymanowo p. m. Śrem 319, 451, 929.

Szyska dictus Paulus 1737, 1788, 1797.

Szyszyn p. m. Kleczew.

Her. Vroczlaus subvenator 1556, 1571.

Tądów dolny p. m. Warta (Sier.) 7, 587, 23, 1354, 1391.

Tądów górny p. m. Warta (Sier.)

Stanislaus, miles de, 881.

Tammendorf p. m. Fürstenberg (Lubus.) 916.

Tanibórz p. m. Kostrzyn 690.

Scult. Thomassius 1558.

Tanków m. (N. M.) 528, 1518.

Tarachaw? p. m. Góra (Szl.) 932.

Tarchały p. m. Odalanów.

Ovis (Tarchala) de, 613.

Targoszyce p. m. Kobylin 638.

Targowa Górka p. m. Września, *vide* Górka Targowa.

Targowisko p. m. Łabiszyn (Tom I, Dodatki) 18.

Targowisko p. m. Śmigiel 1327.

Scult. Martinus pat. Mathiae 1732.

Targownica p. m. Wilatowo 1877.

Tarnów m. (Sand.)

Iohannes de, palatin. Sandomiriens., 1887, 1888.

Tarnów p. m. Kruszwica.

Sicest de, Alberti fil., 941.

Tarnów (Tharnau) p. m. Odmuchów (Szl.) 598.

Tarnów p. m. Sława (Szl.) 860.

Tarnow?

Andreas de, canon. Gnezn., 1863.

Tarnowo p. m. Łekno 101.

Pleban. Thomislaus 1924.

Tarnowo p. m. Poznań 628, 693, 694.

Petrus de, canon. Poznan., 1809, 1811, 1815.

Tarnowo p. m. Pyzdry 364.

Tarnowo p. m. Wielichowo 1783.

Tarpen p. m. Góra (Szl.) 932.

Tartari 312.

Tayzicz (Tagesi) Martinus civis Gneznens. 984.

Nicolaus fil. Martini civici Gneznens., canonicus eccl. s. Georgii in Gniezno plebanusque in Rogoźno, 1201.

Tczew m. (Pom.) 620.

Advocati 2049.

Bernardus fr. 1325.

Conradus dictus de Schiningen 1156, 1325.

Proconsul Nabur 1156.

Iudices

Arnoldus de Turza 1325.

Mathias dictus Kuiaszcz 1156.

Castellani

Adam 732, 2058.

Iacobus 1130.

Commendator 1192, 1193.

- Palatini**
 Nicolaus Zaręba, fil. Ianconis, 620, 658, 659, 693, 732, 739, 740, 2059, 2060, 2061.
 Swanthoslaus Pałuka, fil. Slavnici castellani de Nakło, 919.
Pincerna Iulianus 732.
Subcamerar. Andreas 732.
Teczyn p. m. Głupczyce (Szl.)
Her. Nicolaus dictus Strusz 1950.
Tęczyn p. m. Kraków.
 Iohannes de, castellan. de Wojnicz, 1916, 1989.
Tęgebórz p. m. Szczekociny (Krak.)
Her. Stephanus maritus Elizabethis 1559.
Tek (Schwab.)
 Ludovicus dux de, 2045.
Telonearii 121, 157, 207, 219, 220, 427, 519, 635, 999, 1368, 1676. — Tel. in Konin et Ostrzeszów 1690. — Telonearii terrigenarum 519, 773.
Teltow m. (M. Br.) 1518.
Templewo p. m. Międzyrzecz 294, 297, 702, 862.
Templyn dictus Hermanus, advocat. de Kamień (Krajna), 1633.
Tensinder Iohannes, rector parvulorum in Tuczo, 1961.
Tenutarius fortalitii 1709, 1843, 1873.
Teppilwode? (Szl.)
 Conradus de, notar. publicus, 1725.
Tharhardin? (N. M.)
 Vyveyancz v. Wedell zu, 1884.
Thanycz com. Petrus 690.
Thesaurarius vide Gniezno, Kalisz, Łąd, Poznań.
Thesaurarius ducis 330.
 Conradi ducis Cracoviens.
 Domavycius 229.
 Lesota 211.
 Kazimiri duc. Cuiaviae
 Nycholaus 228, 229.
Theschow? Bartholdus de, miles, 1290.
Thochwiez? Peczcoldus de, 952.
Thomaskirch p. m. Olawa (Szl.) 2021.
Thorasic dictus Nicolaus, fil. Petri, 569.
Thür Bruch, silva et arva p. w. Machliny, m. Czaplinek, 297.
Thuley os. zn. p. m. Pyzdry 904, 971.
Thuptz? (M. Br.) 1518.
Thuringia.
Landgravius Fredericus 645.
Thurovin? (Szl.) 586.
Thuran? Dithericus de, consul de Inowrocław, 898.
 Theodericus de, 833.
Thymmienik? (Tymienieć p. m. Staw?) villa Capituli Gnezn. 320.
Ticimo os. zn. p. m. Wągrowiec 856.
Tiro dictus Clamping 691.
Titel m. (Ungar.)
Praepositus Galhardus de Carceribus 1192, 1193, 1224.
Tischnowitz (Morawa).
 Monasterium monialium 645.
Tivoli m. (Ital.)
Episcopus Guido 7.
Scolastic. Iacobus de Mutina 1058.
Tkaczew p. m. Łęczyca 1354.
Tłoki p. m. Wolsztyn 1930, 1975.
Tłokinia p. m. Kalisz 511, 542, 626, 1629.
Scul. Tylo 528, 640, 2062, 844.
Tłukawy p. m. Ryczywół.
Scul. Nicolaus et Obeczanus fres., quorum avus Nadzey, 1673.
Tmienich os. zn. p. w. Owińska 303, 496.
Tokary p. m. Dobra (Sier.)
Her. Predvoyus 1472.
Tokarzewo p. m. Trzemeszno.
Scul. Czesko pat. Clementis 1742.
Hered. Ianusius domicellus 1424, 1639, 1685.
 Poray, consiliarius Sigismundi marchionis Brandenb., 1639, 1742, 1803.
 Sawisa com. 955.
Tomnice p. m. Krotoszyn 641.
Tomyśl p. m. Nowy Tomyśl 749.
Tonin p. m. Więcborg 116, 152, 156.
Toniszewo p. m. Wągrowiec 1086.
Hered. Cyprianus et Zarosa 315.
 Sandziwogius marit. Catharinae 1867, 1917.

Topola p. m. Ostrów.

Nicolaus de, maritus Feliciae, 1203.

Topola kontowa p. m. Łęczyca 859, 1354.

Topola królewska p. m. Łęczyca 1299.

Toravez silva p. m. Gostyń (Maz.) 766.

Torgolow, quond. castrum p. m. Freienwalde (M. Brand.), 2043.

Tornów p. m. Rzepin (Lubus.) 1330.

Torum (Alt-Tornow) p. m. Freienwalde (Lubus.) 2055.

Toruń castrum (Prus.) 831.

Ecclesia s. Iohannis 898.

Marca Torunens. 1784, 1785.

Via 389, 719.

Tractatus de pace 1129.

Cives 1001, 1893.

Iohannes pistor 831.

Waltherus braseator 831.

Scult. in nova civitate, Apez 831.

Ratmanne 1889.

Commendatores

Conradus Saccus 831.

Henricus de Dobyn 897, 898.

Henricus de Luterberg 1087.

Iohannes Nothafth 1290.

Lutoldus 1087.

Theodricus de Spira 1235, 1236.

Commendator antiqui castr 1192, 1193.

Vic commendator Gozwinus 831.

Tossowo? villa monast. Mogilno 3.

Tournay (Hainault) Dioecesis 1243.

Trąbczyn p. m. Zagurów 222.

Rector eccles. Iohannes 2014.

Hered. Andreas 1253.

Iancho fil. Simonis 460.

Iohannes et Przetpelk, fres., 1252.

Nicolaus thesaurarius de Łąd 535, 554.

Trąbki p. m. Gostyń (Maz.)

Hered. Andreas com. 2038.

Pasco 1765, 1766.

Trąbki p. m. Tczew (Pom.) 899, 1093, 1094, 1158.

Bartholomaeus de, 1156.

Tragheheim os. zn. p. m. Bledzew 958.

Trebbin m. (M. Br.) 1518.

Treben os. zn. p. m. Choczno 145, 154, 201, 371, 377.

Trebichow p. m. Krośno (Lubus.) 1099.

Trebitch p. m. Polkwitz (Szl.)

Hermanus de, 1084.

Treblevici? (Krak.) 7.

Treplin p. m. Frankfurt n./O.

Boto de, 994.

Friczcho de, 985, 994, 1874.

Iohannes de, 985.

Unoldus et Peregrinus de, fres. uterini, 1823, 1824.

Treuenbrietzen m. (M. Br.) 1518.

Tribunus 237, 427. *Vide* Gniezno, Kalisz, Nakło, Poznań, Santok.

Stresek 597.

Trib. archiepiscopi 234.

Iacobi archiepi. Gneznens.

Nicolaus 822.

Triczesch Stanislaus, civis de Konin, 1515.

Trier

Archiepiscopus 1.

Triwny? (Szl.)

Guncelinus de, 1062.

Trląg p. m. Pakość.

Hered. Iohannes archidiaconus de Kruzwica, Stephanus subdapifer Pozn. et Woythco, fres., 1768.

Iohannes Andreae de, canon. Plocens., Gneznens. et archidiacon. Kruzwicens., 1704, 1820, 1859, 1953.

Trojanów p. m. Opatówek 1354.

Trojanowo p. m. Murowana Goślina.*

Sculti. Stasszo, Petrus, Martinus, Ian, Swanthko, filii b. m. Petri, 1384.

Troxar dictus Nicolaus, altarista eccl. Gneznens., 1822.

Truhendingen Conradus 2045.

Truckasir? (Krak.) 1088.

Truskulasy p. m. Opatów (Sand.) 1088.

Trzcianka m. 249, 1037.

Trzciel m. 1012.

Trzcinica p. m. Kępno 1432.

Ecclesiae consecratio 2022.

Simeon et Petrko filii Petrkonis, Nicolaus et Michaël fres. de, 722.

Her. Stogneus 1687.

- Trzcinica** p. m. Wielichowo 719, 1009.
Scult. Bogdanus fil. Pauli de Ruchocin
 p. m. Grodzisk 1361.
Her. Chomecz comitissa, relictā comit.
 Bogusae filii Petri, 529.
- Trzciniec** p. m. Jędrzejów (Krak.)
Her. Borco 1953.
- Trzcińsk** p. m. Grabów.
 Kunath et Iasko de, 722.
- Trzebawie** p. m. Sęszewo.
Scult. Petrus 1385.
- Trzbiachowo** p. m. Nowe (Pom.) 1982.
- Trzebice** p. m. Krzywín.
Pleban. Styborius 2066.
 Sławoborius de, scult. de Wyrzeka,
 1381.
- Trzbiechów** (Trebiechow) p. m. Krośno
 (Lubus.) 916.
- Trzbieśławki** p. m. Kurnik 1929.
- Trzebiny** p. m. Leszno.
 Wirzbentha de, 1431.
- Trzbiezowo** p. m. Skwierzyna 297.
- Trzebnica** m. (Sz.) 586, 31.
 Monasterium Sororum Ordin.
 Cisterciens. 64, 212, 269, 1734,
 1749.
Abbatissa Gertrudis filia ducis Henrici
 271, 303, 307, 308, 329.
Camerarius Conradus 269.
Praepositi
 Bervinus 64.
 Martinus 81.
Prior Henricus 269.
 Districtus 952.
- Trzebosz** p. m. Bojanowo 930.
- Trzebowa** p. m. Sęszewo 231.
- Trzecianowo** p. m. Borek 368, 719.
- Trzeciowiec** p. m. Koronowo 1240, 1286,
 1290.
- Trzek** p. m. Kostrzyn.
 Mathias Wenceslai de, scult. de Sarbi-
 nowo p. m. Swarzędz, 1283.
- Trzemeszno** m.
 Ecclesia s. Iohannis Evangel. 10.
 Forum septimanale 1803, 1849.
 Teloneum 1876.
- Monasterium canonicorum re-
 gular. Ordin. s. Augustini 11,
 15, 33, 2024, 708, 1211, 1482,
 1589, 1850, 1876.
 Capitulum s. Adalberti 115.
 Ecclesia s. Adalberti 12, 83, 292.
 Capella Nicolai de Wenecja 1894.
 Fabrica 1830.
 Indulgentia ecclesiae 83.
 Intrusio abbatis 1541.
 Homines eccl. 15, 292.
 Necessitas 997.
 Praebenda ecclesiae Gneznens. 115.
 Privilegia 292, 687.
Cellerarius Henricus 176.
Claviger Petrus 1279.
Custodes Godynus 997, 1065.
 Iacobus 1292.
 Iohannes 1255.
 Raymundus 1706.
 Vitoslaus 1279.
Fres. Adam 1065.
 Bartholomaeus 86. — Basilius 86. —
 Bervoldus 1481. — Burchardus 86.
 Clemens 86. — Conradus 86, 1292.
 Domaradus 86.
 Gilbertus 86. — Gnevomirus 1292.
 Heinricus 86.
 Iacobus 1065, 1255, 1279, 1481,
 1920. — Iacobus dictus Zavisa
 1645. — Iohannes 1065, 1292,
 1279.
 Libvinus 86.
 Martinus 86. — Mathias 1279, 1292.
 Nicolaus 86.
 Otto 1292.
 Paulus 86. — Petrus 86, 1279, 1292,
 1481.
 Robertus 86.
 Valentinus 86. — Vitus 1065.
Praepositi 115, 1193, 1981. — Con-
 cessio eisdem stalli in choro eccle-
 siae Gneznens. 1859.
 Albertus 176.
 Basilius 292.
 Bernardus 9, 11, 12, 15.
 Bervoldus 1616, 1621, 1636, 1645.

- Gnewomirus 1415, 1424, 1449, 1455,
1468, 1471, 1481, 1485, 1489,
1504, 1517, 1524, 1538, 1541,
1571.
Guydo 159.
Iacobus Zawyscha, Poraj, 1685, 1699,
1742, 1751, 1770, 1789, 1794,
1803, 1818, 1859, 1877, 1892,
1894.
Ianussius 837.
Iohannes 1255, 1279, 1287, 1288,
1315, 1353.
Marcus 1378.
Martinus 554, 560, 581.
Martinus 997.
Meingotus (Mengos) 66, 84, 86.
Paulus 1920.
Stephanus 687.
Woyslaus 1064, 1065, 1091.
Priores Henricus 73.
Iohannes 1481.
Nicolaus 997, 1065.
Otto 1279.
Petrus 1255, 1292.
Vinrichus 86.
Subprior Otto 1255.
Trzepowo (Strippau) p. m. Skarszewy
(Pom.) 2035.
Trzęsacz p. m. Fordon (Kuj.) 637, 1240,
1286, 1290.
Passagium super fl. Wisła 637.
Trzęśniewo p. m. Koło 1354.
Trzuskotowo p. m. Murowana Goślina 518.
Sculi. Venceslaus 1153.
Tschebruch palus p. m. Czaplinek 297.
Tschellen p. m. Mużakow (Muskau, Łu-
zyce).
Iachnicz de, her. de Kalsk, pater Be-
roldi hered. de Radewitsch, 1837.
Tubyenhein dictus Petrus 1174.
Tuchola m. (Pom.)
Advocatus Mysner 1274.
Civis Rupertus 1274.
Notar. de Paulus 1274.
Proconsul Conradus Metz 1274.
Sculi. Zibot 1274.
Districtus 1346, 1356.
Commendator Conradus Vollekop 1274.
Vicecommendator Pe. de Tymo 1274.
Tuchomie p. m. Gdańsk 670, 739, 2060,
2061.
Tuchorza p. m. Wolsztyn.
Hered. Iezelo com, Albertus et Iohan-
nes, fres. germani, 949.
Tuczap p. m. Międzychód 216.
Tuczno m. 1284, 1510, 1518.
Consules 1961
Civis Arnoldus et Alheydis, consortes,
1961.
Rector parvulorum Iohannes Tensinder
1961.
Her. Ludek v. Wedell 1607.
Ecclesia parochialis 1961.
Altare fundationis Arnoldi.
Altarista Iacobus Sancze 1961.
Plebanus Iohannes Scolte 1961.
Vicarius Henricus Kestel 1961.
Terra 1899.
Tulce p. m. Poznań.
Ecclesia 1648.
Rector eccl. Martinus de Witkowo 1496.
Patronus eccl. Nicolaus 1496.
Tulcze os. zn. p. w. Subkowy, m. Tczew
(Pom.), 523.
Tuliszków p. m. Rychwał.
Albertus de, 1721.
Her. Pyotrko 1480.
Tum p. m. Łęczyca 1232, 1354, 1634.
Sculi. Franczco sc. antiquus 1456.
Iohannes, fil. olim Myloslai, sc. mo-
dernus, 1456.
Tur p. m. Uniejów (Łęcz.) 7.
Her. Petrassius cognationis Ianyna 1733.
Tur p. m. Rynarzew 1165.
Turek m. (Sier.) 7, 803, 1024, 1354.
Locatio iure Theuton. 2048.
Advocatus Iohannes dictus Pruthenus
2048.
Turgaw Bote von, 1518.
Turgelowe Zacheriz von, 1607.
Turkowice p. m. Turek 7, 1354.
Turostowo p. m. Kiszkowo 1269.
Arnoldus de, 1754.

- Turów p. m. Janów (Krak.)
Wenceslaus et Clemens de, 1966.
Turk p. m. Pleszew.
Presopassus de, 622.
Her. Bogussius castellan. de Konin
1962.
Turska dąbrowa p. m. Rynarzew 1165.
Tury p. m. Konin 393.
Turza p. m. Żerniki 18, 63, 101.
Scult. Iohannes 1348.
Turza wielka p. m. Tczew (Pom.)
Arnoldus de, iudex de Tczew, 1325.
Relicta Goslai de, 1156.
Her. Nicolaus, fr. Nicolai dicti de Iacn,
1325.
Turza mała p. m. Tczew (Pom.)
Hyeronymus de, 1156.
Tusculum m. (Ital.)
Episcopi
Berengarius 939.
Guilielmus 1304.
Iohannes, Sedis Apost. legatus, 575.
Lek. 24.
Nicholaus 101, 1613.
Tuszer Heynrich, Hochmeister d. Deutsch.
Ord., 1262, 1286, 1290, 1307.
Tuszkowo p. m. Mrocza 618, 655, 656,
1049, 1050, 1406, 1710, 1828.
Her. Barthosius 1393.
Tuszyn m. (Łęcz.) 386.
Twardowo p. m. Jarocin 395, 630, 636.
Twarzanice p. m. Rydzyna
Hered. Albertus et Mathia 1365.
Twarzyniki p. m. Gościń 256.
Tykaczewo p. m. Kalisz 61, 675.
Scult. Franciscus 631.
Tyto Pe. de. vicomites de Tuzza
1274.
Tyniec p. m. Kalisz 411, 464, 509, 511,
530, 629, 671, 686, 688, 1365.
Scult. Conradus 636.
Henricus 727.
Tyniec p. m. Kraków
Ecclesia 641.
Monasterium 1311, 1312, 1313,
dicti 1314, 1315.

- Pretslavus 360, 362, 419, 432.
 Sbyluth 1146, 1165.
 Straso 233.
Dux Vladislaus 2024, 118.
Ułanowo p. m. Łopienno 1863.
Ulim (Eulain) p. m. Landsberg n./W. 987, 1657, 1668.
Scul. Michaël 1411.
Umare? p. m. Opatów (Sand.) 1088.
Umienie p. m. Koło (Łęcz.)
Her. Petrus gladifer de Dobrzyn 1733.
Umóttowo p. m. Poznań 321, 938, 962.
Une? p. m. Uniejów (Sier.)
 Iasco Albus de, 1516.
Ungaria.
 Ungaricales floreni 1799.
Dux Iohannes, nepos Lodovici Hung. regis, 1328.
Princeps Maria, filia b. m. Lodvici regis, 1807.
Reges
 Carolus 976, 1129, 1328, 1689.
 Lodovicus 1277, 1328, 1613, 1670, 1702, 1718, 1804.
 Sigismundus 2005.
Unja p. m. Września 572.
Unicic os. zn. p. m. Krobia.
Scul. Petrus 910.
Uniejewo p. m. Dobrzyn (Płock.)
 Laurentius *alias* Lorko de, canon. Gneznens., 1971.
Uniejów m. (Sier.) 7, 229, 234, 727, 1116, 1179.
 Castrum 1192.
 Castores in fluv. Warta 388.
Advocat. Iohannes dictus Pruthenus 2048.
Causidicus et procurator Andreas 1630.
Civis Gnewko 1516.
 Ecclesia collegiata 1192, 1316, 1354, 1865, 1933.
Archidiaconi
 Clemens 1345.
 Potencianus canon. Gnezn. 1022.
 Stanislaus 835, 881.
 Thomislaus 1047.
- Canonici*
 Bartholomaeus thesaurarius eccl. Gneznens. 1398, 1399.
 Dyonisius 1192.
 Mathias vicethesaurar. ecclesiae Gneznens. 1398.
 Nicolaus 688.
Praepositi
 Gregorius 822, 823, 876.
 Thomislaus 1039.
 Vincentius 2069, 1761, 1769, 1775, 1787, 1859.
Vicarii hebdomadarii Clemens, Petrus, Stanislaus 1865.
Unistaw p. m. Chełmno.
 Iohannes de, 1263.
Unru Iohannes 1020, 1062, 1162.
 Petrus decanus Poznan. 1834.
Upinehove Tilmannus, notar. publicus, 1757.
Uraz (Auras) m. (Szl.) 952.
Urbaniec p. m. Wieluń.
Her. Adam dictus Zkarga 722.
Urbanowo p. m. Poznań 797.
Urniszewo p. m. Środa 500.
Uścięcjin p. m. Słupca 713, 1293.
Hered. Dalebor et Andreas, fres., 721.
Uścikowo p. m. Oborniki 1347.
Uścikowo p. m. Żerniki.
Hered. Ozepus 1776, 1777.
 Petrus pat. Iohannis de Sadki 1348, 1503.
Usice p. m. Bełchatów (Sier.)
 Hanco de, burgravius de Wieluń, 1852.
Uzew p. m. Bochnia (Krak.) 407, 1016.
Uzazewo p. m. Poznań 903.
 Benjamin de, fil. Beniamini quond. palatini Poloniae, 2046.
 Benyamin b. m. de, palat. Poloniae, pat. Katherinae et Margarethae, 1869.
 Sandivogius de, 1907.
Uznam m. (Usedom, Pom.) 584.
- Valkenhein** Iacobus de, 1162.
Vasalli filiorum Nicolai palati. Kalisiens., Stanco, Nicolaus, Pribco Bohemus 977.

Banca 2056, 1112, 1152, 1154, 2048,
 1285, 2066, 1669, 1727, 1880.
 Bannita iudicia 1306, 1362, 1384,
 1543, 1558, 1680, 1681, 1772,
 1784, 1785, 1885, 1964.
 Bannum 1, 9, 274, 551, 1746.
 Banus 1803.
 Barones 33, 34, 2020, 63, 2023, 78,
 80, 82, 119, 121, 122, 138, 157,
 168, 169, 173, 192, 203, 211,
 214, 219, 220, 221, 222, 229,
 235, 236, 237, 238, 240, 252,
 253, 255, 264, 267, 269, 598,
 277, 278, 284, 288, 297, 302,
 303, 313, 320, 321, 329, 330,
 340, 346, 354, 355, 358, 360,
 366, 378, 383, 390, 391, 392,
 408, 411, 605, 417, 606, 420,
 424, 611, 451, 459, 468, 473,
 474, 475, 477, 479, 482, 487,
 491, 494, 495, 496, 503, 504,
 512, 513, 514, 516, 519, 520,
 529, 536, 537, 539, 544, 545,
 546, 547, 549, 555, 557, 559,
 560, 561, 562, 564, 566, 569,
 571, 572, 573, 575, 577, 579,
 584, 617, 619, 620, 621, 622,
 623, 624, 632, 634, 641, 645,
 647, 648, 649, 650, 651, 652,
 653, 657, 659, 662, 665, 673,
 677, 684, 685, 691, 693, 694,
 702, 706, 712, 715, 716, 717,
 718, 719, 720, 721, 722, 726,
 730, 732, 733, 735, 737, 745,
 748, 753, 759, 760, 761, 763,
 765, 766, 769, 773, 774, 776,
 783, 791, 793, 794, 800, 801,
 804, 808, 811, 818, 821, 826,
 828, 838, 839, 850, 856, 866,
 867, 889, 890, 906, 908, 915,
 939, 959, 965, 971, 973, 982,
 983, 984, 988, 994, 999, 1000
 1013, 1014, 1023, 1024, 1027,
 1033, 1034, 1036, 1037, 1040,
 1045, 1053, 1055, 1060, 1067,
 1068, 1069, 1072, 1078, 1083,
 1086, 1098, 1102, 1129, 1135,

1142, 1143, 1150, 1155, 1165,
 2047, 1180, 1197, 1198, 1203,
 1204, 1214, 1215, 1216, 1249,
 1261, 1263, 1270, 1273, 1282,
 1286, 1300, 1304, 1310, 1317,
 1323, 1328, 1349, 1354, 1371,
 1372, 1373, 1380, 1382, 2050,
 1389, 1400, 1401, 1402, 1403,
 1404, 1409, 1412, 1414, 1416,
 1420, 1447, 1450, 1451, 1453,
 1454, 1464, 1466, 1467, 1468,
 1471, 1486, 1488, 1495, 1500,
 1507, 1508, 1512, 1513, 1514,
 1523, 1532, 1534, 1535, 1538,
 1549, 1573, 1575, 1576, 1581,
 1583, 1588, 1590, 1596, 1597,
 1602, 1603, 1620, 1621, 1627,
 1628, 1635, 1641, 1662, 1663,
 1664, 1665, 1667, 1669, 1674,
 1676, 1684, 1689, 1691, 1697,
 1700, 1709, 1771, 1792, 1803,
 1804, 1839, 1840, 1842, 1843,
 1847, 1853, 1873, 1882, 1916,
 1929, 1930.
 Baylia 1167, 1669.
 Bedriff 1457.
 Bladum 412, 1757, 1799.
 Blone (na blonu) 1138.
 Bobrowe 1735.
 Bor 1165.
 Borchwere 987.
 Borowy mlin 1555.
 Borra 192, 240, 249, 311, 346, 362,
 438, 455, 523, 563, 642, 724,
 727, 729, 810, 822, 919, 961,
 1114, 2047, 1169, 2048, 1261,
 1354, 1378, 1380, 1385, 1400,
 1404, 1416, 1418, 1420, 1455,
 1464, 1467, 1512, 1551, 1555,
 1588, 1618, 1627, 1650, 1662,
 1700, 1730, 1735, 1737, 1756,
 1762, 1764, 1777, 1780, 1855,
 1878, 1881, 1923, 1927, 1929,
 1985, 1993, 2006, 2008, 2009,
 2018.
 Briga 952, 1071, 1442, 1453, 1558.
 Brigare 1071.

- Grangia 31, 32, 101, 162, 265, 670,
 739, 954, 1060, 1094, 1158, 1304,
 1354, 1819.
 Granicialis 1138.
 Granitiare 553, 1418.
 Granicies, granicze, 346, 506, 670,
 905, 925, 930, 1012, 1138, 1190,
 1262, 1286, 1290, 1307, 1325,
 1332, 1346, 1356, 1372, 1380,
 1381, 1391, 1400, 1409, 1418,
 1427, 1430, 1446, 1469, 1513,
 1514, 1522, 1544, 1555, 1573,
 1576, 1618, 1620, 1627, 1630,
 1634, 1641, 1648, 1649, 1653,
 1654, 1657, 1671, 1721, 1735,
 1756, 1777, 1780, 1792, 1797,
 1804, 1831, 1840, 1854, 1855,
 1870, 1873, 1877, 1881, 1891,
 1892, 1894, 1900, 1913, 1914,
 1923, 1927, 1932, 1949, 1954,
 1964, 1969, 1976, 1992, 1994,
 1999, 2004, 2006, 2009, 2018.
 Grobla 1924.
 Grodze 563, 1551, 1673.
 Guardianus 421, 487, 835, 1013, 1193,
 1691, 1697, 1933.
 Guerra 106, 144, 150, 174, 273,
 307, 605, 444, 543, 616, 575,
 692, 773, 897, 928, 961, 2043,
 1013, 1218, 1219, 1223, 1233,
 1261, 1295, 1354, 1368, 2049,
 1396, 1411, 1416, 1684, 1709,
 1720, 1773, 1804, 1810, 1831,
 1893.
 Guidagia 1242.
 Gwerrare 1097.
 Hals, eyn 865.
 Herschilt 350, 351.
 Hornic Bom 967.
 Hutmanstwo 1125.
 Iata bobrova 432.
 Yaz 486, 949, 951, 1515, 1604, 2070,
 1926, 1947.
 In rund und bret 1457.
 Iobagiones 928, 1328, 1709, 1795.
 Ioppa 1838.
 Istbiza 302, 369, 1872.
 Iutra (Lib. beneficior. Ioh. de Lasco
 I, p. 433, jutrzyna,) 506.
 Karlova droga 1380.
 Kaye sse Bogu 551.
 Kelnek 1332.
 Kers 1627.
 Kiig 455.
 Kita 10, 298, 393, 1055.
 Clen Incow 1457.
 Kluszczew kyerz 1551.
 Kloda 1042.
 Cloma, clomya, 419, 1614, 1797.
 Kmetones 308, 438, 453, 506, 539,
 563, 581, 796, 984, 1027, 1055,
 1070, 1115, 1136, 1139, 1152,
 1153, 1175, 1201, 1211, 1230,
 1238, 1261, 1269, 1279, 1295,
 1306, 1332, 1333, 1348, 1353,
 1365, 1366, 1369, 1378, 1381,
 1382, 1384, 2050, 1385, 1396,
 1399, 1415, 1416, 1424, 1435,
 1441, 1442, 1449, 1454, 1459,
 1463, 1467, 1469, 1474, 1479,
 1484, 1493, 1498, 1506, 1515,
 1521, 1524, 1528, 1531, 1533,
 1543, 1551, 1568, 1570, 1571,
 1581, 1586, 1612, 1615, 1616,
 1631, 1638, 1639, 1648, 1649,
 1656, 1673, 1687, 1709, 1727,
 1732, 1742, 1751, 1752, 1754,
 1756, 1767, 1783, 1789, 1795,
 1809, 1812, 1818, 1829, 1834,
 1843, 1867, 1872, 1873, 1874,
 1903, 2053, 1943, 1947, 1964,
 2016, 2019.
 Kobelo losza 1928.
 Kobyle bloto 1153.
 Kolcze 1368.
 Kopce 1464, 1721, 1896, 2004.
 Kord 487.
 Korzeczny (młyn) 1213.
 Coslove blotto 1202.
 Crova 765, 766, 1301.
 Krvava (poena) 1354.
 Ksanzi mlyn 1257, 1616.
 Cupne pole 1308.

- 783, 795, 801, 804, 807, 919,
982, 1049, 1050, 1069, 1131,
1188, 2064, 1211, 1300, 1301,
1354, 1404, 1454, 1474, 1479,
1606, 1735.
Naroch, norach, 33, 138, 386.
Naroncincones 168, 173, 176, 200.
Nastava 68, 174, 637, 1049, 1050,
1404, 1606.
Nestane 305, 467, 477, 538, 1131,
1474, 1735.
Nyemylosczywa (poena) 1261.
Nyeporusscheny 1368.
Niewod 1827, 1926.
Nirzewki (pisces) 1685.
Niscepe, na, 1550.
Niwa hostowa 1968.
Nywka 1201.
Obedne 1632.
Obiazd 682.
Obras 467, 477, 1131, 1404, 1474,
1735.
Obvynycz 1368.
Odsuc 2004.
Ofyimer 1125.
Okol (w okolu) 1650.
Opole 26, 35, 298, 305, 393, 395,
432, 443, 447, 449, 455, 460,
473, 486, 488, 497, 503, 534,
535, 536, 537, 545, 546, 549,
550, 556, 568, 577, 582, 585,
621, 629, 639, 673, 677, 678,
680, 685, 689, 695, 706, 707,
711, 733, 736, 739, 2060, 2061,
746, 761, 763, 783, 795, 801,
804, 807, 982, 984, 1069, 1504,
1550.
Opolne 79.
Opravce 1354.
Oprawne 1873.
Opusta 1463.
Ostrow 1671.
Owcz, ofza, 765, 766, 1300, 1301.
Pan 769.
Paschiecova gora 1070.
Paseczni brod 1645.
Passagia 591.
Pasterne 402.
Paswoz 33.
Pedagium 237, 2059.
Perangariae 116, 187, 209, 594, 251,
304, 400, 467, 473, 477, 487,
507, 532, 542, 627, 645, 648,
653, 658, 659, 689, 691, 716,
717, 765, 766, 772, 783, 873,
889, 904, 905, 959, 981, 984,
999, 1043, 1049, 1088, 1115,
1131, 1162, 1168, 1211, 1295,
1300, 1301, 1354, 2050, 1395,
1397, 1400, 1404, 1433, 1454,
1474, 1479, 1493, 1606, 1618,
1669, 1709, 1719, 1735, 1737,
1788, 1795.
Perna 2066.
Perticarius 234.
Pesi slad 123.
Piczovacz 787.
Pyanthcza (poena) 1261.
Piethnasczie (poena) 506.
Pintnacesce (poena) 232, 235, 1261,
1314, 1317, 1825.
Platta 1299.
Plug 402, 632.
Pobor 467, 477, 1131, 1474, 1618,
1735.
Pocomore, potkomoze, 26, 27, 79,
148, 2035.
Podvode 34, 2020, 79, 87, 2025, 116,
2054, 218, 238, 284, 292, 302,
303, 311, 315, 320, 325, 334,
367, 369, 402, 486, 495, 496,
504, 556, 637, 648, 740, 1188,
1404, 1589.
Podvorove 11, 26, 35, 79, 87, 119,
133, 140, 177, 180, 203, 213,
595, 231, 236, 242, 248, 251,
258, 261, 277, 292, 298, 299,
302, 303, 304, 305, 315, 320,
325, 334, 344, 346, 347, 350,
351, 354, 355, 358, 360, 364,
367, 369, 384, 393, 395, 413,
432, 443, 447, 449, 455, 460,
465, 466, 467, 473, 477, 485,
486, 488, 492, 495, 496, 2057,

766, 772, 795, 801, 804, 807,
982, 1043, 1049, 1050, 1131,
1162, 1300, 1301, 1306, 1354,
1400, 1404, 1474, 1533, 1606,
1618, 1735.

Przisanszne 346, 506.

Przisodlek 1184, 1430.

Przistaw 649.

Przywłoka 419, 682, 1550.

Psarske 477, 1131, 1735.

Purpura 69.

Radlici 7.

Radło 402, 632.

Rathaicalis 645.

Redel 1673.

Redlizca 1068.

Rodale 605, 1368.

Rozmar 711.

Ruda 1068, 1201.

Rude 1424.

Sala 1460, 1600.

Samicza 863.

Sboy 650.

Scabini 330, 346, 528, 633, 637,
877, 946, 957, 1006, 1044, 1100,
1132, 1154, 1169, 1309, 1368,
1414, 1433, 1549, 1622, 1680,
1681, 1772, 1885.

Scarlatum 207, 237.

Scultetia 330, 419, 461, 506, 634,
642, 648, 690, 699, 720, 722,
727, 728, 757, 762, 799, 810,
813, 824, 845, 848, 879, 904,
910, 2040, 2041, 913, 974, 980,
1019, 1070, 1077, 1089, 1104,
1108, 1124, 1128, 1136, 1139,
1149, 1152, 1153, 1163, 1170,
1194, 1201, 1230, 1238, 1239,
1255, 1279, 1281, 1283, 1285,
1306, 1311, 1315, 1332, 1333,
1335, 1347, 1348, 1349, 1353,
1358, 1361, 1362, 1365, 1381,
1384, 1385, 1393, 1415, 1416,
1424, 1428, 1429, 1435, 1441,
1446, 1449, 1451, 1456, 1459,
1469, 1484, 1498, 1506, 1515,
1516, 1524, 1525, 1526, 1528,

1531, 1543, 1551, 1558, 1568,
1570, 1581, 1586, 1604, 1609,
1612, 1614, 1615, 1616, 1632,
1638, 1639, 1647, 1648, 1649,
1673, 1698, 1727, 1732, 1742,
1751, 1752, 1762, 1767, 1789,
1809, 1812, 1818, 1834, 1838,
1867, 1895, 1897, 1928, 2053,
1947, 1964, 1972, 2016.

Scultetus 21, 591, 281, 296, 330,
350, 351, 602, 401, 402, 412,
416, 419, 433, 608, 447, 448,
454, 473, 492, 493, 494, 615,
498, 506, 509, 547, 549, 553,
563, 568, 626, 627, 637, 639,
642, 667, 680, 682, 683, 684,
690, 699, 709, 710, 720, 721,
722, 729, 747, 755, 757, 2037,
789, 810, 817, 824, 825, 831,
844, 848, 870, 877, 891, 892,
910, 2041, 911, 912, 913, 924,
927, 933, 934, 2042, 968, 972,
974, 999, 1004, 1005, 1015, 1019,
1029, 1031, 1061, 1070, 1077,
1089, 1104, 1108, 1119, 1124,
1128, 1139, 1149, 1152, 1153,
1163, 1168, 1169, 1170, 1178,
1188, 1194, 1201, 2048, 1211,
1230, 1238, 1239, 1255, 1261,
1269, 1274, 1279, 1281, 1283,
1285, 1306, 1311, 1315, 1332,
1333, 1335, 1347, 1348, 1349,
1353, 1358, 1361, 1362, 1365,
1381, 1384, 2050, 1385, 1393,
1411, 1415, 1416, 1424, 1428,
1429, 1435, 1436, 1441, 1446,
1449, 1451, 1456, 1459, 1469,
1474, 1484, 1498, 1502, 1506,
1515, 1516, 1524, 1525, 1526,
1528, 1531, 1543, 1551, 1556,
1558, 1568, 1570, 1581, 1586,
1604, 1609, 1612, 1614, 1615,
1616, 1625, 1632, 1637, 1638,
1639, 1648, 1649, 1656, 1657,
1673, 1685, 1698, 1727, 1732,
1742, 1747, 1751, 1752, 1762,
1767, 1769, 1782, 1789, 1799,

- 1809, 1812, 1818, 1827, 1829,
1834, 1836, 1838, 1867, 1873,
1891, 1895, 1897, 1924, 1928,
2053, 1947, 1964, 1972, 1973,
2016, 2019.
Sedmcessant (poena) 232, 235, 744,
1261, 1317, 1474.
Sep 467, 477, 650, 1131, 1354,
1396, 1404, 1474, 1479, 1484,
1533, 1735, 1795.
Siedmnadziesta (poena) 1261.
Sintesz 1348.
Skład 2053.
Skolni 1368.
Slamp 1426, 1947.
Slampnycza 419, 1194, 1315, 1332,
1353, 1365, 1424, 1524, 1551,
1570, 1617, 1632, 1638, 1685,
1751, 1809, 1867, 1959.
Slappa 1299.
Smuk 1131, 1165, 1721.
Socolowe 1735.
Sokol 26, 298, 367, 393, 395, 488,
577, 585, 629, 637, 673, 678,
695, 707.
Solnicz 192.
Sossne 1385.
Szczep 1288.
Szron 467, 477, 1131, 1300, 1301,
1474, 1687, 1735.
Stampy 1936.
Stan 284, 303, 2027, 368, 394, 496,
2057, 577, 585, 637, 648, 650,
673, 719, 765, 766, 795, 801,
807, 1188, 1300, 1301, 1354,
1400, 1404.
Stanownie, stanowe, 556, 1735.
Stara lanka 982.
Stara rocka 342, 430.
Starosta 1709.
Stavonik 455.
Straytendiarius 1302.
Strosa 11, 26, 33, 34, 2020, 35,
79, 87, 117, 119, 123, 133, 177,
180, 203, 213, 595, 231, 236,
242, 248, 251, 258, 261, 277,
278, 284, 292, 298, 299, 302,
303, 304, 305, 311, 315, 320,
325, 2027, 344, 347, 350, 351,
354, 355, 357, 358, 360, 364,
367, 368, 369, 393, 394, 395,
413, 606, 424, 432, 443, 447,
449, 455, 460, 465, 466, 467,
473, 475, 477, 485, 486, 488,
492, 495, 496, 2057, 497, 501,
503, 504, 507, 516, 534, 535,
536, 537, 545, 546, 549, 550,
555, 556, 559, 568, 572, 577,
582, 585, 621, 624, 629, 637,
639, 673, 677, 678, 680, 685,
695, 707, 708, 719, 733, 736,
743, 746, 763, 765, 766, 772,
783, 795, 804, 807, 982, 984,
1043, 1049, 1050, 1069, 1131,
1188, 1211, 1300, 1301, 1400,
1474, 1606.
Strozevi 556.
Struga 486, 1138.
Strumen 236, 486.
Stuba 423, 648, 810, 939, 1367, 1581,
1768, 2014.
Stubella 1354, 1872.
Subagazo 175, 176, 228, 255, 260,
267, 417, 428, 436, 627, 1204,
1272, 1273, 1313, 1328, 1370,
1395, 1417, 1426, 1430, 1447,
1453, 1454, 1484, 1586, 1637,
1988.
Suppit 344.
Suta, vulg. dicta grodzisko, 1671.
Swenty Petr 2054.
Szamboria 2012.
Szład 123, 2054, 248, 261, 350, 351,
473.
Szoszy 346.
Szup 1354.
Taleri 764.
Targowe 3, 26, 35, 213, 260, 298,
393, 395, 467, 477, 488, 2057,
511, 546, 556, 629, 673, 678,
695, 707, 765, 766, 1300, 1301,
1618.
Thkaczka ulicza 346.
Thona 1597.

- Tins Worden 967.
 Treuga 543, 897, 898, 1097, 1103,
 1126, 1129, 1133, 1261, 1696,
 1697, 1905, 1911, 1913, 1941.
 Trista (poena) 650.
 Tur 1404.
 Upornosc 1368.
 Valtor 1556, 1809, 1928, 1964.
 Walvus 1213.
 Wanczerz 1153, 1353, 1424, 1524,
 1556, 1617, 1649, 1685, 1809,
 1926.
 Vanda 330, 1362, 1524, 1556, 1685,
 1809, 1867.
 Vandil 605.
 Wangelniczi 639.
 Vano 2012.
 Vata 1362, 1797, 1798.
 Water (dat dode) 1458.
 Wcup 1528.
 Wdovnye 402.
 Weczne 1964.
 Welke iezoro 1143.
 Werder, ein 1457.
 Were, die 1457.
 Wese 1657.
 Vesniza, wesnicza, 637, 1049, 1050,
 1606.
 Wgroda 1314.
 Viceburgravius 1376, 1997.
 Vyelki ogroth 563.
 Vyeprzowe 1474.
 Wiersza 419, 1773, 1809, 1926.
 Wyertelye 2011.
 Vimot 637, 1049, 1050, 1606.
 Viszli (canes venatici) 1649.
 Vivoz 501, 518, 581, 637, 1049, 1050,
 1606.
 Wlesze 2066.
 Wlodarius 593, 192, 329, 500, 547,
 585, 624, 641, 723, 810, 821,
 926, 1068, 1088, 1089, 1098,
 1102, 1168, 1261.
 Wlok 789, 1926, 1959.
 Wordelant 865.
 Woyszky 649.
 Woyte 2052.
 Woytowo vycze 1449.
 Woywode 1901.
 Wozny 1261, 1368, 1896.
 Vstali rok 1489.
 Wstecz 309, 1261.
 Vuczer (Unczer?) 1233.
 Wyjasd 1721.
 Vyniari 563.
 Wyntmuel 1048.
 Wyrsha 419.
 Zaclodnici 11.
 Zaglovna (poena) 650, 1354.
 Zagrodi 690.
 Zamros 432.
 Zapust 2012.
 Zeloni damp 622, 1327, 1379.
 Zestgriwen (poena) 650, 1354.
 Zgon 1874.
 Zimne wode, w 1926, 1959.
 Zrzebce 1261.
 Zsep 362.
 Zuppa, supa, 234, 560, 647, 650, 651,
 652, 692, 818, 1310, 1322.
 Zupparius, suppanus, 21, 234, 532,
 538, 627, 635, 647, 651, 652, 692,
 807, 812, 817, 1125, 1310, 2053,
 1977.
 Vodromum? Helyas de, cantor Xanto-
 censis, Sedis Apost. nuntius, 1351,
 1713.
 Vogelsangh molendinum p. m. Landsberg
 n./W. 827.
 Vogil Cunadus, scabin. Pyzdrens., 2064.
 Vohiel Nicolaus, civis de Pyzdry, 1171.
 Volkow Hermannus de, 1324.
 Vollekop Conradus fr., commendator in
 Tuchola, 1274.
 Vorlant Henningus de, 978.
 Iohannes de, 987.
 Vrekleve Bruder Iordin von, commendator
 in Kwarczan, 1448.
 Wąblew p. m. Wielichowo 868.
 Wąchabno p. m. Kargowa.
 Scult. Nicolaus 1947.

- Wachock** m. (Sand.)
Monasterium Ordin. Cisterciens.
 999, 1594.
*Abbat*es 99.
 Egidius 593, 999.
 Hugo 106.
 Iohannes 328, 2034.
 Nicolaus 1594.
 Petrus 999.
 Simon 999.
- Wachsmut** Iekelinus, civis de Kalisz, 1672.
- Wąglczew** p. m. Błaszki 2050.
- Wągrowo** p. m. Pobiedziska.
Her. Ianussius 1648.
Rusticus Kmicza 1332.
- Wągrowa**, pars hereditatis Jeżów p. m.
 Waśniów (Sand.), 1314.
- Wągrowiec** m.
 Forum 2073.
 Molendinum 1796.
Rector eccl. Petrus 1796.
Cives 1796.
- Wątcz** m. 297, 865, 959, 1284, 1518.
 Ecclesia 865.
Pleban. Albertus 967.
Consules 1596.
Magister curiae Militiae Templi fr. Albertus 679.
 Terra 960.
- Walczkemberg** Nicolaus, consul de Pyzdry, 1309.
- Waldow** Fredericus (Friczcho) de, 893, 905.
 Henskinus de, 1487.
- Waldowo** p. m. Sępólno.
Pleban. Laurentius 1393.
Hered. Arnoldus 1730, 1870, 1909, 1937, 1938, 1952.
 Ekhardus miles 1881.
 Iohannes 1240.
 Peczo 1393.
 Valdko natus b. m. Iohannis, cum nepotibus Petro et Iohanne, 1467.
 Walko Waldko 1473.
- Walewice** p. m. Sobota (Łęcz.) 981.
- Walewo** p. m. Krośniewice (Łęcz.) 981.
- Walcnowy** p. m. Wieluń 722.
- Waliszewo** p. m. Kłeck 320, 1192, 1354.
Rector eccl. Nicolaus Vislai de Dąbrówka 2071.
Hered. Antonius, Iohannes, Iacussius et Andreas 2071.
- Walków** p. m. Osiaków (Sier.) 722.
- Walkowo** p. m. Koźmin 1188.
- Wallenrod** Conrad, Hochmeister d. Deutschen Ord., 2052, 1940.
- Waltersdorf** p. m. Falkenburg (N. M.) 1284.
- Waltersdorf** p. m. Sprotawa (Sprottau, Szl.)
 Gerewicus de, consul de Wschowa, 936.
- Wanczobkr** Nicolaus 1904.
- Wandryn** p. m. Sulęcín (Lubus.) 2055, 1330.
- Wandrzytz** Petrus 913.
- Wanzleben** m. (Saxon.) 1.
- Wapno** p. m. Kcyń 1820.
Hered. Adam com. 821.
 Adam subcamerarius Kalisiens., pater Oboliti, 1546.
- Wardeżyn** p. m. Rychwał 630, 664, 696, 1044.
Her. Wirzbentha pat. Nicolai 1547.
- Wareżyn** p. m. Siewierz (Krak.) 664.
- Wargowo** p. m. Oborniki 104.
Her. Nicolaus 2007.
- Varla** villa monaster. Lubin, leżała pom. wsiami Zbęchy i Dalewo p. m. Krzywín, 368, 719.
- Warmul** Heynricus, maritus Margarethae, 1123, 1646.
 Iohannes advocatus de Święciechowa 1123, 1562, 1646.
- Warnitz** p. m. Starogród (Pom.) 570.
- Warsin** p. m. Choczno (Arnswalde, Pom.) 195, 371.
- Warsno** p. m. Gdańsk 670.
- Warszawa** villa, tum urbs, 599, 1192, 1193, 1872.
 Castrum 1300.
 Ecclesia s. Iohannis 1192.
 Terra 1697.
Pincerna Mathias dictus Porco, pat. Stanislai subcam., 1300.
Subcamerar. Stanislaus, fil. Mathiae Porconis, 1300.
Subdapifer Wlodimirius 1601, 1602.

- Subiudex* Nicolaus dict. Koscessza 1300.
Thesaurar. Albertus dictus Czubyn 1300.
Vexillifer Paulus 1839.
Venator Stephanus 1300.
- Warszewka** p. m. Kalisz 1142, 1175, 1354.
Warta m. (Sier.) 806, 1333.
Ecclesia 1862.
Advocatus antiqu. Henricus 1484.
Cives Petrus dictus Crayna, Nicolaus
 pellifex, Laurentius dictus Copecz,
 Gregorius dict. Gorzicza, Oppacz
 textor, Thilo pistor, 1333.
 Petrus 888.
- Warta** m. (Szl.) 586.
Wartenberg (Deutsch) m. (Szl.) 1099.
Wartense Mosse, palus p. m. Czaplinek
 (N. M.), 1458.
- Wartsch** p. m. Tczew (Pom.) 1156.
Waśniów m. (Sand.) 11, 12, 15, 1279.
Wąsorz (Herrnstadt) m. (Szl.) 932, 1705.
Districtus 952.
- Wassilowicz** dictus Andreas, scultet. de Po-
 zegowo p. m. Mosina, 1385.
Wassino (Mensau) p. m. Gdańsk 670,
 2060, 2061.
- Waszków** p. m. Poniec.
 Stanislaus de, 924.
 Thomislaus de, 1804.
- Watta** Willislaus et Samborius dicti de
 Nądnia p. m. Zbąszyń 1101.
- Wąwelno** p. m. Więcborg 655, 656, 1406,
 1710, 1828.
Rector eccl. Iohannes 1747.
Hered. Iaszko dictus Istebka 1747.
 Lascz 1393.
- Waworków** p. m. Opatów (Sand.)
 Albertus de, 1876.
- Wawrzeńczyce** p. m. Kraków 244.
 Martinus de, canon. Gnezn., 1971.
- Wawrziscovo** villa locata in civitatem Ka-
 mień 1214, 1227, 1256, 1354, 1398,
 1433.
- Wawrzyszew** p. m. Warszawa 1584, 1601.
Wazino (Wossitz?) p. m. Gdańsk 740.
- Wedel** m. (N. M.) 1518. — Cognatio We-
 del 1607.
- Czulisch v., 1607, 1961. — Sohn d.
 Heinrich 1607.
- Frederich, Godike, Hannus, Hannus,
 Hasse zu Falkenburg, Hasse zu
 Schildberg, Hasse v. Cremzow, Hin-
 rich, Ieske, Iorge, Ludeke, Lodvich,
 Titze, Vyveancz, Wedige, Wedil,
 Zcules 1884.
- Hasso v., 865, 967, 1117, 1284, 1607.
 Hennig v., 1607, 1905.
 Henricus de, 967, 1330.
 Henricus de, commendator in Lagow,
 1675.
- Iohannes de, 967, 1330.
 Lambertus de, 967.
 Ludeke de, 865.
 Ludek v., 1607.
 Ludovicus de, 967, 1324, 1961.
 Titze de, 1831.
 Wedege de, 865, 1117.
 Zulis de, 865.
 Terra W. 1510.
- Wederden** Gerhardus et Hermanus fres. de,
 2055.
- Węgierce** p. m. Pakość 84, 125.
- Węgierskie** p. m. Kostrzyn 1648.
- Węgleszyn** p. m. Chęciny (Sand.)
 Thomco de, subpincerna Cracoviens.,
 capitan. gener. Maior. Polon., 1996,
 2002, 2006.
- Węglów** p. m. Konin 15.
- Weimo?** p. m. Łowicz 1700, 1733.
- Weinsberg** Engelhardus de, 2045.
- Weissbruch** palus p. w. Giesen, m. Fryd-
 land, 297.
- Welerych?** villa monasterii Mogilno 3.
- Wellersdorf** p. m. Żegań (Szl.)
 Hermanus de, 1062.
- Wełna** p. m. Gniezno 180, 993, 1064,
 1065, 1339, 1589.
Scult. Andreas 1616.
- Wełna** p. m. Rogoźno 595.
Hered. Mroczko, Nicolaus, Albertus, Ia-
 roslaus et Wirzbantha 1753.
 Nicolaus 1313.
- Wełnica** p. m. Gniezno 7.

- Wolechenburg** gród zn. p. m. Dramburg (N. M.) 1518.
- Wondeler** Petrus, decanus Lubucen. et canon. Poznan., 1950.
- Wosocja** p. m. Żnin.
Castrum 1926, 1959.
Ecclesia parochialis 1926, 1959.
Her. Nicolaus iudex Kalis., (dictus krwa-
wy djabeł), 1892, 1894, 1926, 1954,
1996, 2002, 2004, 2006.
- Wentze** (Wencz) p. m. Gardelegen? (Sax.)
Decanus? de, 961.
- Wenzlaw** zamek zn. p. m. Grudziądz.
Commendator de, 1192, 1193.
- Venzovici?** (Szl.) 586.
- Werben** p. m. Pyritz (N. M.)
Henricus de, 1017.
- Werbergh**, Werberch, Hermanus de, 2055.—
Hermannus fr. de, 1324.
- Werborge** (Warburg).
Herman von, Brud. d. Ord. d. heil.
Houses s. Iohannis von Ierusalem,
1448, 1457, 1458.
Ruprecht von, Brud. d. Deutsch. Ord.,
1307.
- Werde** Gerhardus de, 952.
- Werkowo** p. m. Wagrowiec 301, 1631.
Her. Chwal castellanus de Rogoźno
1430.
- Wernigerodo** m. (Sax.)
Albertus de, praeposit. Magdeburgens.,
2055.
- Werusch** Bernhardus burgravius de Ostrze-
szów, iudex de Wieluń, 1852, 1947,
1960, 1998.
Ludoldus fil. Ludoldi 1174.
- Weselilic** (Weszelicz, Wyszczelicz?) Ieszko
1721.
- Weszelicz** dicti Pribislaus et Paulus fres.
608. *Vide* Weselilic.
- Weszków** (Weschkau) p. m. Góra (Szl.)
932.
- Wewiorczyn** p. m. Rogowo 1499.
- Wezenburg** Barthussius de, her. de Naby-
szyce p. m. Odalanów, palatin. Po-
znan., 1618, 1779, 1807, 1866, 1875,
1881, 1957, 1988.
- Bogus** de, capitán. Poznan., 842, 849,
860, 888, 902, 904, 907, 908.
- Fridehelmus** de, 1831.
- Henczko** de, 663, 1012.
- Henricus** de, 645.
- Hentzko** de, 1831.
- Mrochco** com. 842.
- Wichałów** p. m. Kodeń (Rus.) 1988.
- Widawa** p. m. Poniec 930.
- Widawa** (Wayde) p. m. Wrocław 586,
607.
- Widderhaw** Ebelle v., 990.
- Widuchowa** p. m. Busk (Sand.) 1559.
- Widzichów** (Fidichow) n. rz. Odra.
Ebellinus de, 2043.
- Widzim** p. m. Wolsztyn.
Bozata com. de, fil. Ianussii, fr. Myro-
nis, 279, 280.
Ianussius de, 193, 198, 252.
- Widziszewo** p. m. Kościan.
Scult. Helyng 1335.
- Wiecanów** p. m. Mogilno 3, 33.
- Więcborg** m. 618.
- Wieczyn** p. m. Pleszew 537.
- Wielatowo** m. 11, 15, 1279, 1589.
Locatio 260. — Teloneum 1876.
Rector eccl. Nicolaus 1390, 1568, 1812.
- Wielawieś** p. w. Ołobok 1879.
- Wielawieś** p. m. Pakość (Kuj.) 1466.
- Wiele** p. m. Mrocza 618, 826, 885, 1813.
- Wieleń** m. i gród 121, 147, 168, 173,
360, 959, 1117, 1147, 1148, 1510,
1607.
Desertum 220.
Teloneum per fl. Warta 786.
Territorium 170, 218, 219.
Castellani
Andreas 346, 355, 360, 385, 387.
Bogussa 218.
Godecardus 154.
Iacobus 489.
Thomas 79, 87, 148.
Vincentius 786, 1005.
- Wieleń** p. m. Wschowa.
Monaster. Ordin. Cisterciens.
translatum in Przemęt (Lacus s. Ma-

- riae) 473, 653, 880, 893, 940, 1062, 1164, 1276.
- Abbates* 1691.
- Iohannes Faber 1762.
- Nicolaus fr. 874, 1162.
- Rudolphus 1383, 1762.
- Stephanus 1823, 1824.
- Monachus* Petrus Conradi 1157.
- Prior* Stephanus 1762, 1782.
- Wielenin** p. m. Uniejów (Sier.) 1192, 1354.
- Laurentius Andreae de, notar. publicus, 1776.
- Wielichowo** m. 882, 883, 915, 1295.
- Wielichowo** silva p. m. Wielichowo 762.
- Wieliczka** m. (Krak.) 1088.
- Salifodina 1125, 1310, 1322.
- Rector eccles.* 1836.
- Mons Fogilonis prope W. 1125.
- Zupparii* 1125.
- Wieliszew** p. m. Warszawa? 3.
- Wielkawieś** (Batzlow) os. zn. w okolicy m. Bledzew, olim praeceptorium Ordin. Templariorum, 141, 2055, 294, 516, 862.
- Praeceptor curiae* Hermannus de Bardeleve 961.
- Wielkie** p. m. Poznań 104, 213.
- Wielki ogród** p. m. Powidz 563.
- Wielodwór** p. m. Łądek 1521.
- Magister* Conradus 1581.
- Wielowieś** p. m. Buk 871.
- Wielowieś** p. m. Krotoszyn.
- Iasek de, 1804.
- Zementa com. de, 693, 1298.
- Wieluń** m. 508, 528.
- Advocati* Fredricus 1488.
- Iasco 806.
- Stanimirus 1960.
- Ecclesia collegiata.*
- Praepositus* Andreas 1786.
- Iudicia 1488, 1960.
- Terra 1174, 1354.
- Burgravius* Hanco de Usice p. m. Bełchatów (Sier.) 1852.
- Capitan.* Iohannes subcamerar. Poznań. 1960.
- Castellani*
- Dychonevicze (sic) 1174.
- Lexic, Allexius 760, 777, 806, 828.
- Stewanus 624.
- Iudices*
- Bernhardus Werusch 1960, 1998.
- Ysayas 1488.
- Stralco de Borówno p. m. Wieluń 611.
- Wielunek** p. m. Koronowo (Kuj.) 1286, 1290.
- Wien** m. (Austria) 575.
- Wieniec** p. m. Mogilno 1192, 1827.
- Wierau** p. m. Świdnica (Szl.) 2021.
- Wierszów** p. m. Bytom (Szl.) 7.
- Wierzanowice** p. m. Łowicz (Łęcz.) 1354.
- Wierzbita** p. m. Skarszewy (Sand.)
- Otto de, 34, 2020.
- Wierzbitce**, dziś Wilda p. m. Poznań, 184, 321.
- Wierzbitczany** p. m. Witkowo 536, 1155, 1354.
- Her.* Pribislaus com., fil. Borconis, 1003.
- Wierzbnio** p. m. Słupca 27, 80, 1192.
- Her.* Blisborius com. 395.
- Wierzbnio** (Würben) p. m. Olawa (Szl.) 31, (252?).
- Andreas de, 1048.
- Henricus de, 1087.
- Stephanus com. de, pat. Stephani, 169, 385, 387.
- Wierzchlas** p. m. Wieluń.
- Hered.* Wrzoczslaus maritus Helcae, et Witko 1488.
- Wierzchow** (Virchow) p. m. Falkenburg (N. M.) 297.
- Wierzchucin** (królewski i szlachecki) p. m. Koronowo 618, 655, 656, 1049, 1202, 1406, 1605, 1606, 1710, 1828.
- Budko de, 1719.
- Wierzchucin** p. m. Wronki 213, 1943.

- Wierzuchcin** p. m. Wejherowo (Pom.) 670, 739, 2060, 2061.
- Wierzulin** p. m. Ślesin (Kuj.) 537.
- Wierzenica** p. m. Poznań 18, 101, 239, 303, 315, 496, 1087.
Pleban. Philippus 1153.
Her. Petreo miles 870.
- Wierzyce** p. m. Czerniejewo 104.
Thomas de, fil. Boguphali Boczatae, 1102.
- Wieszczycze** p. m. Uniejów (Sier.) 1257, 1272, 1273, 1354.
- Wieszki** p. m. Nakło 919.
- Wieszkowo** p. m. Krzywín 368, 719, 1476.
Hered. Nicolaus fil. quond. Voynonis 512.
Wlastek et Radon fres. uterini, et filiulus ipsorum Vitoslaus fil. quond. Petri, 847.
- Wiewierzyn** p. m. Skoki 263, 1293.
- Viglesius** vicepalatinus Poznaniens. 1987.
- Wijewo** p. m. Wschowa.
Sculti. Neko quondam Sulkonis, modernus scult., Petyrlýnus Cunczkonis, sc. antiquus, 1762.
- Wilcze** p. m. Koronowo 1372, 1376, 1605, 1606.
Lucas de, 1393.
- Wilczkowice** p. m. Łęczyca 859.
- Wilczkowo** p. m. Żnin 7, 1192, 1354.
- Wilczkowo** p. m. Uniejów (Sier.) 809.
- Wilczyn** m.
Pleban. Nicolaus 1279, 1415.
Hered. Nicolaus et Thomas 1279.
Nicolaus lictor regis Kazimiri, gladiator Kalisiens.. 1378, 1390, 1524.
Thomas 984, 1264.
Zawyscha et Iacussius 1932.
- Wilczyn** p. m. Pniewy 770, 1295.
- Wilda** p. m. Poznań. *vide* Virbencitz.
- Wilem?** gród w okolicy m. Koło?
Naaroch de, 138, 386.
- Wilkomir** Bronislaus com. 475.
- Wilkonice** p. m. Kobylin 930.
- Wilkonieczki** p. m. Kobylin 930.
- Wilków** p. m. Konin.
Her. Franczko 1363, 1547.
- Wilków** p. m. Świebodzin.
Plebani Andreas 972.
Bartholomaeus 1422.
Her. Bozata avunculus comit. Iectoris de Klemsko 972.
- Wilkowo niemieckie** p. m. Śmigiel.
Stephan v., Landschöppe von Wschowa, 1032.
Hered. Boguslaus 1883.
Iarotha 1883.
Iarotha castellanus de Radzim, 1993, 2018.
- Wilkowo** p. m. Sępólno 1467, 1473, 1605, 1606.
- Wilkowyja** p. m. Jarocin.
Capellan. mag. Florianus 462.
Castellani
Miroslavus 240, 249.
Nicolaus 488.
- Winar?** (Ungar.) 1676.
- Winiarczyk** dictus Petrus 639.
- Winiary** p. m. Gniezno 550, 639, 736.
- Winiary** p. m. Kalisz 799.
Scult. pater Pelkotae 722.
- Winiary** p. m. Poznań 321, 520, 743, 1665, 1882.
Allodium 2003.
Scultetia 2072.
Kyrstanus de, magister pannicidarum de Poznań, 1233.
- Winiary hortus** p. m. Powidz 563.
- Winkler** Iohannes, consul de Tuczno, 1961.
- Winna** p. m. Zaniemyśl 1863.
- Winnagóra** p. m. Miłosław 282, 632, 824, 896, 1192, 1436.
Sculti. Petrus Gedriskonis et Martinus Schelconis 1435.
Vinitores Dalvy, Novosodl, Goruch, Woyk, Sulis, Sdistriy, Swantek 282.
- Winsk (Winzig)** m. (SzL.)
Pleban. Iacobus 889.
Districtus 952.

- Wiórek** p. m. Mosina 754.
Virbencitz dziś **Wilda** p. m. Poznań 321.
 Decimus de, 184.
Virbentowa? p. m. Kostrzyn 783.
Virchobos? (Wierzbno p. m. Olawa, Szl.?)
 Theutunici de, 252.
Wirow agri monasterii Ołobok 311, 2069.
Wiry p. m. Mosina 1355.
Wirza p. m. Mrocza 826, 885.
Wirzbencicze os. zn. p. m. Leszno 1431.
Wisare? Iacobus dominus de, 2046.
Wisechchowe? p. m. Połączyn (Pom.)
 2035.
Wisławice p. m. Kostrzyn.
Her. Nicolaus 1443.
Wiślica m. (Sand.) 1024, 1354, 1400,
 1669, 1709.
Andreas de, canon. Gnezn., 1205.
Rector eccl. Andreas 1056.
Ecclesia 1862.
Canonic. Nicolaus Boemus, notarius cu-
riae reg. Kazimiri, 1397.
Praepositi
Franciscus magist. 1038.
Iacobus 580, 688.
N. 106.
Castellani
Adam 1024.
Dobeslaus 611.
Dobeslaus 1354, 1409, 1450.
Henricus 1273.
Iohannes de Balice 2072, 1966.
Mstivio 122, 123.
Pacoslaus 221.
Petrus (Szafraniec) de Pieskowa Skała
p. m. Kraków 2002.
Raphael 1669.
Stanislaus 1825, 1826.
Subpincerna Nicolaus Cancora 1191.
Wismar m. (Pom.) 1901.
Wiśniewa p. m. Kleczew.
Opole 1504.
Her. Bronissius 1564.
Wiśniewo p. m. Łekno.
Her. Bodzatha 1430, 1512.
Witaliszewice p. m. Łęczycza 859, 999.
Witaszyce p. m. Jarocin 1295, 1511, 1513,
 1514.
Witin *vide* Chorzemin.
Witkowo m.
Martinus de, pleban. de Tulce p. m.
Poznań, 1496.
Witkowo p. m. Kamień 382, 1563.
Witosław p. m. Krzywín 840.
Witów p. m. Koszyce (Krak.)
Abbas 1193.
Witowo p. m. Nowemiasztó 571, 854.
Witten p. m. Świebodzin 1012.
Wittenbruch? p. m. Falkenburg (N. M.)
 297.
Wituchowo p. m. Pniewy 294.
Wizna m. (Maz.) 3, 1131, 1788.
Terra 2044.
Castellani
Imislaus 765, 766.
Nassuth 1735.
Władysławów m. p. m. Konin 393.
Wlan (Lähn) m. (Szl.) 586.
Wławie p. m. Krzywín 1483, 1679.
Her. Moyco fil. quond. Alberti 908.
Wlewilci? (Szl.) 586.
Włocławek m. 3, 7, 84, 140, 734, 798,
 1094, 1158, 1709.
Ecclesia cathedralis 1192.
Eccl. s. Iohannis 3, 975.
Rector Iohannes dictus Sicula 428.
Monasterium Frum. Minorum
 450.
Naulum super fl. Wisła 975.
Universitas civium 1222.
Civis Nicolaus 1413.
Notarius civitatis Iohannes 836.
Dioecesis 637, 833, 920, 1090, 1192,
 1256, 1316, 1376, 1467, 1605, 1606,
 1933, 2001.
Ecclesia 226, 234, 428, 437, 609, 610,
 614, 1179. — *Eccles. privilegia* 608,
 609, 610.
Episcopatus 6.
Altarista Simon de Dżankowo p. m.
Gostynin 1827.

Archidiaconi

Bartholomaeus canon. Gnezn. 1077,
1093, 1094.
Florianus 833.
Iohannes 1747.
Michaël 919.
Petrus 84.
Stephanus 604, 608.

Canonici

Andreas 604.
Benedictus 604. — Blasius 211. —
Borislau 1093.
Cunradus 84.
Egidius 84. — Eustachius 211.
Grimaldus 84.
Henricus magist. 614.
Iaroslau 919. — Iohannes 781, 782.
Mauricius 84. — Michaël 442.
Nicolau 604, 614, 1158.
Paulus 84.
Simon 1829.
Tomislaus 1925.
Vilhelmus 604. — Vitus 604.

Cantores

Borislau 1369.
Iohannes 975.
Iohannes de Czarnków, tum decanus,
vicecancellar. regni Polon., 1573,
1575, 1576.
Michalco Medzvedz, notar. Kazimiri
regis Polon., canon. Cracoviens.,
1588.
Petrus magist., canon. Poznan., 1047,
1093, 1094.
Stanislaus 966.

Custodes

Henricus 446.
Michaël 84.
Octavius 975.
Sandzivogius 1369.
Sendislaus 604, 428, 608, 442.
Voyslaus 781, 782.

Decani

Alberus (Albertus) 604, 608.
Dobegnevus 789, 798, 833.
Goszko 1093, 1094.

Iohannes 1158.

Iohannes Kyvola 1436.

Iohannes de Czarnków, tum archi-
diac. Gnezn., vicecancellarius regni
Polon., 1628.

Mathias 966, 975, 997, 1009.

Sulyslaus, tunc notar. Lanciciens.,
1634, 1641.

Vincentius 84.

Episcopi

Albertus 523.

Barto 84.

Gerwardus 897, 898, 966, 975, 997,
1013, 1037.

Henricus 1982, 2001.

Iohannes, antea epus. Poznaniens.,
1821.

Mathias 1038, 1054, 1057, 1061,
1087, 1093, 1094, 1129, 1158,
1223, 1316, 1349, 1350, 1364,
1369.

Michaël 132, 134, 174, 197, 211,
273, 274.

Nicolaus, antea epus. Poznaniens.,
2001.

Oerius 66.

Sbiluthus 1546, 1606, 1666, 1746,
1771.

Volimirus 405, 604, 428, 429, 437,
608, 609, 610, 442, 614, 444,
446, 450, 456.

Wyslaus 564, 732, 738, 781, 782,
787, 803.

Praepositi

Albertus fil. b. m. comit. Troiani de
Łekno 1091, 1093, 1094.

Gerwardus 833.

Sbiluthus 1360, 1440, 1525, 1526,
1362, 1369.

Stanislaus 966, 975, 989.

Symko 1822.

Vitus 428, 608, 446, 734, 738,
798.

Scolastici

Albertus 966, 975, 1009.

Bogufalus 1093, 1094, 1283.

Boguslaus 1306, 1322.

- Iohannes Czapla 226.
 Mathias fil. b. m. Slavnici castellani de Nakło 919.
 Nicolaus 1604, 1701.
 Venceslaus magist. 604, 446, 623, 734, 738, 798.
Castellanus Predslaus 707. *Vide* Brześć, *Castellani*.
- Włokna** p. m. Skoki 179, 1059, 1410, 1413, 1443, 1444, 1563.
Włoskiejówki p. m. Książ.
 Dobrogostius de, 1804.
Włostowo p. m. Kruszwica 11, 708, 997.
Włostowo p. m. Środa 1354.
Włoszanów p. m. Janowiec.
 Wojciech com. de, 447.
Włoszczowa m. (Sand.)
 Petrus de, canon. de Kurzelów, 1822.
Włuki p. m. Koronowo (Kuj.) 1286, 1290.
Wódzyn p. m. Koronowo (Kuj.) 1286, 1290.
Wojciechowo p. m. Międzyrzecz 379.
 Henricus de, 483.
Rector eccl. Iohannes 379.
Wojcin p. m. Barcin 1354.
Wojcin p. m. Wilczyn 3, 33, 1192, 1378, 1396, 1399, 1410, 1413, 1683.
Rector eccl. Paulus 1415.
Woycyce? p. m. Rawicz 1354.
Wojków p. m. Błaszki 1354.
Wojnicz m. (Krak.) 1310, 1354, 1495, 1508, 1709.
Castellani
 Iohannes 1310, 1328, 1354, 2050, 1412.
 Iohannes de Tęczyn 1804, 1916, 1989.
 Petrus 1486, 1495, 1508.
 Warsius 1203.
Wojnow? Nicolaus Szestrzenyecz her. de, familiar. Iohannis archiepi. Gnezn., 1786.
Wojnowice p. m. Buk.
 Sandivogius de, 1311.
Wojnowice p. m. Kalisz 642.
Wojnowice p. m. Pławno (Sier.)
 Iohannes fil. Sulislai de, 1034.
- Wojnowo** p. m. Murow. Goślina 1059.
 Sandivogius de, 1667.
Wola p. m. Warszawa 1584, 1601.
Wola Bachorna p. m. Radziejów 7.
Wola Biskupia p. m. Będków (Maz.) 1601.
Wola dicta Crzomech? (Sier.) 1354.
Wola Droszewska p. w. Ołobok 2069.
Wola Grodziecka, dziś Boglewka, p. m. Grojec (Maz.) 1601.
Wola Łądzka p. m. Łąd 331, 600, 636, 1055.
Sculti. Hermannus dictus Blanchuf 1149.
 Petrus dictus Chanewycz, quondam scult., 1149.
 Petrus Arnoldi 1556, 1581.
Wola Łaszcowa p. m. Konin?
Her. Henricus 1519.
Wola Magierowa p. m. Warka (Maz.) 1404.
Wola Podłęzna p. m. Konin.
Scult. Radossius 1515.
Her. Sandivogius her. de Grodziec p. m. Konin 1515.
Wola Rużostowa p. m. Brudzewo 618, 655, 656.
Wola Xiążęca p. m. Jarocin 885.
Her. Miroslaus 1962.
Wolbórz m. (Sier.) 3, 7, 234, 1420, 1433.
 Synodus provincialis 84.
 Castellania, transitus ducis, 234.
Wolczel dictus Ianussius, civis de Pyzdry, 1446.
Wolczyn (Konstadt) m. (Szl.) 952.
Wolde Ekardus de, 1905.
Wolenice p. m. Krotoszyn 638, 863, 864, 1188.
Wolf (Lupus) dictus Petrus 1006, 1035.
Wolfsteiner, testis, 1244, 1246.
Wolgast m. (Pom.) 1901.
Wolica p. m. Mieszków.
Hered. Iwanus miles et filii eius 646.
 Nicolaus subcamerar. de Kalisz 1678.
Wolikowo p. m. Śmigiel 1474.
Hered. Adam 1883.
 Nicolaus 1883.
 Thomas fil. quond. Dyrsicragii 420.

- Wółka Miłkowska?** (Milodat cum villa)
p. m. Warta 7.
- Wółka Orchowska (Wola)** p. m. Wilczyn
1780.
Fundatio ecclesiae 1617.
Hered. Iassek thesaurar. de Kalisz, cuius
cons. Falka, 1776, 1777, 1855.
Swachna mat. Ramserii et Cris-
tini, soror Dobrochnae matris
Nicolai, 1954.
- Wolkenburg** Ludowig, Oberster Trapier
d. D. Ord., 1262, 1290.
- Wolkowe**, testis, 1246.
- Wolów** (Wohlau) m. (Szl.) 952.
Erasmus de, notar. civitatis Wrocław,
1799.
- Wonięć** p. m. Kościan 368, 469, 719,
744.
Praepositi (plebani) Hanco 1805.
Nicolaus 1883.
Tabernator Petrus 1883.
- Worms** m. (Palatinat.)
Episcopus Theodericus 1537.
- Worowice** p. m. Waśniów (Sand.) 1088.
Her. Dominicus 1770.
- Worowo** p. m. Murow. Goślina.
Iohannes de, canon. Poznan., 1834,
1972.
- Worowo** (Wuhrow) p. m. Czaplinek 297.
- Woszkowice** p. m. Miejska Górka 930.
Scult. Iasko Kurasek 1469.
- Woyewodzi** Petrus 2012.
- Woźniki** p. m. Gniezno 736, 1647.
- Woźniki** p. m. Łęczyca 1354.
- Woźny** (official.) 1261, 1363.
- Wrąbczyn** p. m. Zagurów 222, 228, 685,
1044, 1478, 1491, 1722, 1723, 1871.
Scult. Henricus de Pyzdry 672.
Hered. Adam 1999.
Dobrocha 1519.
Pribislaus fil. Luthognevi 685.
Stasco et uxor Iachna 1490.
Woyslaus com. 795.
Zemka conthor. Alberti 1363.
- Wrąbczynek** p. m. Zagurów 192, 1464,
1739.
Sal 20, 192.
- Wrączyn** p. m. Pobiedziska.
Ecclesiae erectio 601.
- Wrankinberg** Theodricus de, 952.
- Wrietzen** m. (M. Br.) 1518.
- Wrocieryż** p. m. Wodzisław? (Krak.) 23.
- Wrociszów** p. m. Warka (Maz.) 765, 1067,
1301.
- Wrocław** m. 1287.
Capella s. Martini 31.
Cap. s. Michaëlis 31.
Domus Corporis Christi.
Commendator Iohannes Oczkonis 1799.
Domus monasterii de Lubiąż 1799.
Ecclesia s. Adalberti 2021.
Prior Symon magist. 598.
Subprior fr. Moyses 598.
Ecclesia s. Iohannis (cathedralis)
586, 2021, 592, 603, 607.
Ecclesia s. Crucis 645.
Cantor Petrus de Bythom 1367.
Decanus Iohannes 645.
Praepositus Petrus 645, 1060.
Vicarius Petrus dict. Plessil 1367.
Monasterium b. Mariae in Arena
(Ordin. s. Augustini) 31, 73.
Abbat 108, 109, 589, 115, 1652.
Alardus 2021.
Conradus 2050.
Iohannes de Crossin 1725, 1799.
Ogerius 2021.
Radulphus 2021.
- Canonici*
Iohannes de Lyndenow 1572, 1659.
Nicalus (sic) de Gniezno 1659.
Capellanus Michaël 1659.
Abbatia s. Martini 586.
Ecclesia s. Petri et s. Nicolai 21.
Monasterium s. Vincentii (Ordin.
s. Benedicti, tum Ordin. Premonstra-
tensis) 31, 106.
Abbat 589.
Albertus 160.
Ciprianus 31.
Gerardus 2022, 40.
Wilhelmus 492.
- Monasterium monialium Ordin.
Cisterciens. 645.

Cives 1582.

Rychardus de Guben, Paulus Stengil,
Iohannes Naldil, Nicolaus Strelin
1799.

Notarius Erasmus de Wołów 1799.

Presbyter Nicolaus de Saldorf 1336.

Synodus 274.

Via 719.

Capitulum 1787.

Dioecesis 656, 770, 1192, 1343, 1933.

Ecclesia 606, 611, 612, 1432, 1537. —

Eccles. damnificatio 611, 612, 613.

Episcopatus 6, 19, 1439.

Provincia 2020.

Archidiaconi 99.

Egidius 2022.

Nazlaus cancellar. curiae Henrici ducis
Siles. 160, 169.

Cancellarius Iohannes de Hajnau 1209.

Canonici

A. 106. — Andreas 2056. — Andreas de Verulis, Apost. Sedis nuntius,
1057.

Balduinus magist. 2022. — Beldo
1350.

Ecardus 598.

Iohannes Albi Phalonis 1787. — Iohannes de Grotkow 1799.

Nencherus 169. — Nicolaus de Ponk-
kow 1659, 1725. — Nicolaus Stros-
berg 1659. — Nicolaus Boemus
2056.

Petrus de Cunczindorff 1799.

Cantores

Crisanus 160.

I. 106.

Nicolaus Sebinwirt 1659.

Decani 607.

Albertus magist., canonicus Gnezn.,
1398, 1406.

Mileyus 655, 656.

Stephanus canon. Poznan. 1059,
1089, 1109, 1110, 1111, 1114,
1128, 1136, 1152, 1168, 1182,
1231.

Victor 160.

Episcopi 645, 1057, 1173, 1193, 1228.

Cyprianus 2022, 2023.

Gualterus (Waltherus) 586, 21.

Laurentius 64, 65, 66, 588, 2023,
95, 98, 109.

Preczslaus 1331, 1349, 1350, 1432,
1691.

Rubertus 31.

Thomas I 160, 169, 226, 274, 598,
603, 606, 424, 429, 2056.

Thomas II 611, 612, 613.

Wenceslaus 1967.

Zirizlaus (Cirolaus) 21, 22, 106.

Praepositi 144, 1060.

Petrus 160, 607.

Scolastici 93, 94.

E. 106.

Vicarius Iohannes de Lichtenberg 1691.

Procurator ecclesiae Leonardus 2056.

Terra 645.

Capitaneus 1166.

Castellani

Iakza 318.

Michaël, cuius filiulus Mironco pa-
latin. de Lignica, 573.

Dapifer Cessata 214.

Duces

Boleslaus fil. Wladislai 2020.

Henricus 400, 468, 528.

Iudex Gisilherus Kolneri 905.

Tribunus Dobrogastus 73.

Wronawy (Braunau) p. m. Góra (Szl) 932.

Wronczyn p. m. Stęszewo 1194.

Wroniawy p. m. Wolsztyn.

Buckfalus de, 968.

Wronki m. 297, 770, 786, 1637.

Area in, 493. — Castrum 2043.

Molendinum ducis 489.

Monasterium (claustrum) Ordin. Prae-
dicatorum 489, 493.

Conventio cum marchione Brandenburg.
1275.

Districtus 952, 1943.

Archidiaconus Iacobus 1496, 1498.

Wronowo p. m. Śrem 1565.

Wrosle os. zn. p. m. Stawiszyn, villa coe-
nobii Ołobok, 81, 675.

- Wrotkowo** p. m. Koźmin 1188.
Września m. 1364.
     Termini iudicial. 1480.
     Capellan. Dobrogostius 1528.
     Civis Iohannes 1528.
     Hered. Bozeta (Bodzantha) fil. Stephani 342, 993, 1528.
     Thomas 1480.
     Zawissa 1907.
Wrzeszcz (Langenfuhr) p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.
Wrzesy p. m. Żnin 7, 1192, 1354.
Wrzyszczyzna p. m. Wieleń 342.
Wachowa m. 275, 453, 639, 939, 1166, 1190, 1241, 1242, 1247, 1282, 1875.
     Placatio civitatis 1242.
     Petrus Nicolai de, presbyter dioec. Wratislav., 1655.
     Pleban. Iordanus 1062.
     Advocatia (Vogtei) 1032, 1958.
     Molendina 1048.
     Advocati
         Conrad Lorstai 1032.
         Cunradus dictus Zchyphron 1123, 1646.
     Cives 663, 936, 1048, 1122.
         Cunradus Fames 1123.
         Cunradus Pulcher, sutor, 1123.
     Consules Gotfridus Frederici, Gerewicus de Waltersdorf, 936.
     Magistri civium
         Nicolaus 1123.
         Nicolaus 1646.
         Siffridus Ramungus 936.
     Districtus 952, 1573.
     Territorium 907.
     Terra 1167, 1875.
     Privilegia 1282, 1875.
     Advocatus provincialis 1282.
     Burgravius 1282.
     Capitaneus 1282.
         Remschil v. Opaln 1032.
     Castellanus Wyrzbyata 639.
     Iudex curiae Otto de Prittwitz 1084.
     Iudex hereditar. Stephanus de Schwenkeld 936.
- Landschöppen* Klothewig v. Świdnica, Tyzhe Qualak, Hanze Erkeburg, Niklas Langenau, Stephan v. Wilkowo, Hans Empnaw v. d. Luba, Hans Kaufman 1032.
Wszanczen, agri p. w. Gruczno, m. Chełmno (Pom.), 1322.
Wszedzin p. m. Mogilno 3, 33, 1768.
Vszelewo os. zn. p. m. Słupca 757.
Wszembórz p. m. Pyzdry.
     Scult. Iacobus 933.
Wszeradowo p. m. Kcyń.
     Her. Mathias filiastr Nicolai hered. de Słupy p. m. Kcyń et Alberti castellani Kaminens. 2008.
Wtórek p. m. Wilczyn 1504, 1589.
     Scult. Gregorius 1415.
Wuckel p. m. Czaplinek.
     Gerardus de, 1457, 1458.
Würzburg m. (Franconia) 19.
Wusterhausen m. (M. Br.) 1518.
Wutzig p. m. Falkenburg 1284.
     Vromoldus de, 827.
Wyczkowo (Fitschkau) p. m. Kartuzy (Pom.) 2035.
Wydrzyn p. m. Wieluń 722, 1354.
Wydierzewice p. m. Kostrzyn 1184.
Wyganów p. m. Kobylin 718, 863.
Wygonowo os. zn. p. m. Poznań 104, 117, 213, 718.
Wylany p. m. Konin 1503.
Wyldinberch Fridericus de, magister gener. Ordin. Theuton., 1071.
Wyldov Iohannes de, 1048.
Wylkowsky dictus Nicolaus, canon. eccl. Lancic., 1456.
Wynth dictus nobilis Wenczeslaus, scultet. in Boleszczyn, 2016.
Wypuszczew p. m. Kalisz 139.
Wyramowo? villa monasterii Łąd 10, 393.
Wyrzeka p. m. Śrem 368, 469, 719.
     Scult. Sławoborius de Trzebice 1381.
Wyrzyska m. 1071.
Wyszczelicz dictus Iohannes 1040. — *Vide* **Weselilic et Wyszczelicz.**

Wysieradz p. m. Sieradz.

Iohannes com. de, subcamerar. Gneznens., 878.

Wyskidno p. m. Koronowo 618, 655, 656, 1083, 1202, 1406, 1437, 1500, 1505, 1529, 1605, 1606, 1719.

Scult. Bogutha 1393.

Wyskieniec p. m. Żychlin (Łęcz.) 1354, 1380.**Wyskitki** m. (Maz.) 1797.**Wyskoć** p. m. Krzywín.

Rector eccl. Goslaus, procurator et canon. eccl. Poznan., 1565.

Hered. Bavorius Viscota maritus Margarethae, her. de Łęka, Drobnin, Rybnik et Krzemieniewo, 1993.

Iazko Wiscota castellan. de Krzywín 1268, 1599.

Iasco 2051.

Thomislaus 1767, 1804, 1807.

Viscota her. de Niepart p. m. Krobía 1469.

Wysławice p. m. Środa.

Hered. Slavomierza consors Borzislai, avunculus eius Drogoslaus, amittae Swanchna, Zoffka et Crzemka 1999.

Wysocko p. m. Ostrów 770.**Wysoka** m. 384, 1269, 1557.**Wysoka** p. m. Gdańsk 670, 739, 2060, 2061.**Wysoka** (Klauswalde) p. m. Rzepow (Lubus.)

Hered. Nicolaus et Woyzlaw 764.

Wysokie p. m. Konin.

Her. Nicólaus 1490, 1491.

Wysokie p. m. Międzyrzecz 351.**Wysokie** p. m. Krośniewice (Łęcz.) 1354.**Wysokienice** p. m. Rawa (Maz.) 1404.**Wyspa** p. m. Wejherowo (Pom.) 523.**Wyszaków** p. m. Zaniemyśl 348, 349.

Her. Absalon clericus, fil. Bernardi, 360.

Wyszanowo p. m. Międzyrzecz 351, 462, 1015, 1017, 1801.

Hered. Dirske, Iachnik, Peczeko, Sanzywoy, Uszczant 1806.

Gnevomerus et Iesco, filii b. m. Usandzi, 1140, 1145.

Hecstede sororius Unislai 1092.

Myszicz fil. Uszant 1092.

Miscitz, Missanta, Andreas et Unislava, fres. et soror., 1096, 1098, 1100, 1101.

Sulislaus com., fil. Brodonis, 286.

Sulislaus fil. quond. Andreae, pat. Bogussii, 338.

Vrotslaus clericus et diaconus, fil. Bogussae, filiaster Sulislai, fr. patrueis Bogussae, 472.

Wyszanowo p. m. Wieruszów 1432.

Her. Sanziwogius 1978.

Wyszogród gród zn. przy ujściu rz. Brda do rz. Wisła 11, 619, 637.

Districtus 637.

Terra 1697.

Wyszogród m. (Maz.) 3, 1872.

Castellani

Bogusa 833.

Mathias 1735.

Zemacus 1401, 1402, 1403.

Wytomino p. w. Oliwa (Pom.) 523.**Wytomyśl** p. m. Nowy Tomyśl 619, 780.

Plebani Boguslaus 720.

Stephanus 286.

Xanten m. (Nieder Rhein).

Ecclesia Collegiata.

Cantor Helias de Vodromo, nuntius Sedis Apostol., 1713.

Yrbitz? villa ultra fluv. Noteć 745.**Yselfriet** testis 1186.**Zabartów** p. m. Mroczka 488, 630, 631, 696.

Pleban. Georgius 1909.

Żabiczyn p. m. Wagrowiec 88.**Żabikowo** p. m. Poznań 520, 948.**Żąbki** p. m. Łowicz 1404.**Zablocze** os. zn. p. m. Dolsk.

Bartholomaeus de, 1381.

Żabno p. m. Mogilno 3, 33.

- Żabno** p. m. Mosina 1923.
Zaborensis terra, okolica m. Czersk (Pom.).
 Palacia 812.
Zaborowo p. m. Książ 128, 194, 225, 265, 342, 351.
Her. Geroscius com. 362.
Zaborowo p. m. Śmigiel 1957.
Zabostów wielki i mały p. m. Łowicz 1404.
Zachow p. m. Nowy Kalisz (N. M.) 1284.
Zaclicza cancellar. regni Polon. 1882.
Zadłowo agri p. w. Rajska, m. Kalisz, 2063.
Zadowice p. m. Kalisz 81, 311, 675.
Zaduszniki p. m. Włocławek 1372, 1376.
Zagaj p. m. Łęczyca 581, 1288.
Zagople (Kruszwica).
Castellanus Bezzado 444.
Zagorzany p. m. Wiślica (Sand.) 593.
Zagórze p. m. Wejherowo (Pom.) 2061.
Zagorzyce p. m. Miechów (Krak.) 34, 2020.
Zagórzyn p. m. Kalisz.
Martinus de, 1070.
Zagrzeb (Agram) m. (Kroac.)
Dioecesis 1192.
Zagurów m. 222, 393.
Zajączki p. w. Ołobok 733.
Zajączkowo p. m. Ostroróg.
Mroczo de, 1612.
Zajączkowo (Liebenau) p. m. Gniew (Pom.) 1156.
Zajezerze p. w. Biechowo 137.
Zakłocice p. m. Piątek (Łęcz.) 1803.
Zakroczym m. (Maz.) 3, 1839, 1872.
Terra 1697.
Castellanus Nemersa 1872.
Zakrzew p. m. Starogród (Pom.) 2057, 1093, 1094, 1156, 1158.
Zakrzew p. m. Sochaczew (Maz.)
Her. Albertus 1900.
Zakrzewo p. m. Kleck.
Her. Iohannes Schopka 2071.
Zakrzewo p. m. Książ 128, 194, 225, 265, 342, 351, 362.
Zakrzewo p. m. Rawicz.
Hered. Iohannes de Dony cum consorte
Margaretha de Sarnowa 1866.
Zakrzewo p. m. Zbąszyń 1021, 1185.
Zakrzewo? (Skorewo) p. m. Lawenburg (Pom.) 740.
Zalachowo p. m. Łabiszyn 11, 18, 590.
Her. Przesdrew quond. her. de Ryszewo 1932.
Zalaszewo p. m. Swarzędz.
Scult. Voico 1558.
Załącze p. m. Wieluń 1354.
Zalesie p. m. Kobylin 638, 930.
Zamb (Samb) dictus com. Nicolaus, her. de Strzyżewo (Paskowe), venator Gnezn., 475, 555.
Zambatino? villa eccl. Gneznens. 7.
Zamblewo p. m. Lawenburg (Pom.) 740.
Zambrisk os. zn. p. m. Bernstein (N. M.) 186.
Żar (Sorau) m. (Łużyce) 1518.
Zareba Andreas episcopus Poznan. 900, 1618.
Laurentius castellanus de Łąd 1414.
Laurentius fr. Andreae episcopi Poznan. et b. m. Abrahæ, patris Ianconis, Abrahæ et Gothboldi, 885.
Laurentius fil. quond. Laurentii de Królikowo 1124.
Michaël palatin. Kalisiens., cuius cons. b. m. Crayna, fres. Sandivogius quond. palatinus Poznaniens. pat. Martini, Nicolaus quond. palatinus Kalisiens. pat. Nicolai, Albrachtus quond. castell. de Santok pat. Sandivogii, Nicolai et Gotpoldi, Andreas episc. Poznan. 901.
Nicolaus quond. palat. Kalisiens fil. Nicolai, filiulus Michaëlis palatini Kalisiensis, 900.
Nicolaus fil. Ianconis, filiulus Martini palatini Kalisiens., 1007, 1008, 1010.
Olbrachtus castellanus de Santok 900.
Philippus et Beniamin, fres. uterini, 1010.
Sandivogius palatinus Poznaniens. 900.
Sandivogius filius olim Alberti 1007.
Zarkow (Zarkau) p. m. Głogowa (Szl.) 907.
Zarmblot paludes p. m. Bledzew 978.
Zarmino os. zn. p. m. Śrem 682.

- Żarnów** m. (Sand.) 3, 7, 11, 1010.
Castellania 7.
Castellanus Clemens 1966.
- Żarnowiec** p. m. Pucko (Pom.).
Monasterium Sororum Ordin.
Cisterciens. 670, 739, 2060, 2061.
- Żarowo** p. m. Przedecz (Kuj.) 1257.
- Zarub** agri p. m. Mosina 848.
- Zarzenino?** p. m. Śrem 486.
- Zator** p. m. Mszczonów (Maz.) 1797.
- Zawada** p. m. Nowe (Prus.) 2049, 2052.
- Zawady** p. m. Poniec.
Potrek de, 1804.
- Zawady** p. m. Mszczonów (Maz.) 1131, 1781.
- Zawichost** m. (Sand.) 1495, 1709, 1862.
Monasterium s. Clarae (Ordin. Minor.) 394, 410.
Ecclesia Collegiata.
Archidiaconi 1308.
Egidius 109.
Iohannes de Lubienie 2020.
Nicolaus Garbowski 1716.
- Castellani*
Grotho 1380, 1495.
Imramus 1937.
- Zawidowice** p. m. Pleszew 1142.
Her. Sulek 1588.
- Zawodzie** p. m. Kalisz 574.
Ecclesia s. Gothardi 553.
Scult. Swantoslaus 2062.
- Zawyscha** Iacobus, praepositus monast.
Trzemesznens., 1742.
- Zazpicze** dicti Dzethko et Iulianus, fres.
de Osesyn p. m. Kępno, 722.
- Zbar** gród i miejscowość znikła 11, 15, 598.
Districtus 1293, 1339, 1822.
Territorium 1396. — *Vide Ioh. de Lasco Liber beneficior., Decanatus Szbarensis.*
Castellanus Andreas 1444, 2068, 1467, 1481, 1482, 1500.
- Zbąszyń** gród i m. 245, 305, 985, 1012, 1099, 1188, 1709, 1878, 1929.
- Plebani Mathias* 215.
Symon 868, 994, 1100, 1101.
Praepositus Th. 1004.
Telonarii 227.
Teloneum 237.
Advocatia 1417.
Advocati
Iohannes 963.
Michael 949, 963.
Petrus dictus Szygmar 1417.
Castrenses 1417.
Cives Petrus faber 879.
Rulkinus, Bertoldus, Albertus, Walterus 963.
Consules 1100.
Nicolaus, Gotfin, Cuno sutor 1185.
Scabini 1100.
Castellania 378, 1450.
Districtus 745, 952.
Capitanei
Hinricus Teutunicus 1100.
Myloscey 1185.
Wenzenslaus 1100.
- Castellani*
Albertus com. de Lubrza (Liebenau) 461.
Albertus Krconovicz 568, 631, 634, 686, 700, 709, 710, 718, 722, 724, 725, 726.
Bozata 390.
Ceciradus 592, 141, 142.
Cristinus de Żerniki 1726, 1804.
Falo 1199.
Gnewomirus 384, 470, 479, 2032, 537, 542, 566.
Iarostius 147.
Kelcz 730, 731, 745.
Martinus 606, 611, 612.
Predpolcus 248.
Sulco Lassocitz 889.
Trebeslaus 256, 262, 286.
Vincentius 136, 147.
Wisemirus 245.
Praefectus Martinus 1100.
Venator Iarota 309.
- Zberki** p. m. Miłosław 1612.
- Zbichów** p. m. Gdańsk 740.

- Zbiersk** (Sebersko) p. m. Stawiszyn? 3, 33.
Zbików p. m. Błonie (Maz.) 765, 1067, 1300.
Zbłag p. m. Brześć Kujawski 140, 627.
Hered. Bernardus et Vencesslaus fres.,
 nepotes Vencesslai scolastici de
 Włocławek, 623.
Zbosovici? (Szl.) 586.
Zbrachlin p. m. Brześć Kujawski 7, 1406.
Zbylczyce p. m. Dąbie (Łęcz.) 838, 1354.
Zchypbron dictus Cunradus, advocatus de
 Wschowa, 1123, 1646.
Zcriovo? (Szl.) 586.
Zdary p. m. Widawa (Sier.) 1354.
Zdunki os. zn. pomiędzy w. Irka a Kopasze-
 wo p. m. Krzywín (*vide* **Sdunovo**) 368.
Zdunowy p. m. Służewo (Kuj.) 33.
Zduny m. 606, 424, 1331.
Colloquium 278.
Locatio iure de Środa 602, 424, 2056.
Pleban. Nicolaus notarius Iaroslai ar-
 chiepi. Gnezn. 1398.
Scult. Lambrechtus 602.
Zduny p. m. Kalisz 1354.
Zduny p. m. Łęczyca 1354, 1471.
Zdyszowice p. m. Żarnów (Sand.) 34, 2020.
Zdzichów p. m. Poddębice (Łęcz.) 1354.
Zdziechowa p. m. Gniezno 238, 327.
Colonus Albertus 1660.
Procurator Nicolaus 1502.
Scult. Nicolaus 950.
Zdziesz p. m. Borek.
Locatio in oppidum 1922.
Hered. Henricus 2000.
 Nicolaus 1651.
Zdzieszyn p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
Zębowo p. m. Lwówek 368, 719.
Zębowo p. m. Chelmno 1286, 1290
Zechów p. m. Landsberg 216.
Scult. Iacobus 1411.
Zedelsdorf p. m. Żegań (Szl.) 586.
Zedlin p. m. Stolpe (Pom.)
 Iesko de, 1893.
Żegań (Sagan) m. (Szl.) 1012, 1099.
 Monasterium Canonorum Re-
 gular.
Abbates 1691.
 Guncelinus 1020.
Cives 936.
Consules Siffridus de Eckersdorf, Pes-
 soldus de Weichau 936.
Magist. civium Henricus Hechardi 936.
 Terra 952.
Duces
 Henricus 1474, 1545.
 Heinrich Herzog zu Crossen 1806.
Iudex hereditarius Iacobus 936.
Zegarz Nicolaus, her. de Białowieża p. m.
 Mrocza, 1909.
Żegocin p. m. Kalisz.
Her. Petrassius fil. Pribconis 1252,
 1254.
Żegowo p. m. Buk.
Scult. Albertus Ianussii dicti Pysni
 1752.
Żegrze p. m. Poznań 321.
Zeitz m. (Saxon.)
Episcopus Hugo 1.
Żelaskowo p. m. Kalisz.
Her. Martinus 1267, 1313.
Żelazna p. m. Jeżów (Maz.)
 Warscho com. de, dapifer ducis Mazov.
 Semoviti, 1131.
Żelazno p. m. Krzywín.
Sculti. Iohannes dictus Rosszen et Zbi-
 luth. fres. uterini, 1928.
Villanus Paulus 1928.
Zelenicz? Iohannes de, commendator Do-
 mus s. Iohannis apud Poznań, 929.
Zelibore? p. m. Kartuzy, villa monasterii
 de Łekno, 771, 781, 782.
Żelice p. m. Kiszkowo 1754.
Zeligoszcz, Zchelegoszcz, os. zn. p. m. Ko-
 ronowo 1372, 1376, 1605, 1606.
Żelisław p. m. Błaszki 1354.
Zemsko p. m. Bledzew.
Her. Eustachius com. fr. Voyzescko-
 nis 385.
 Monasterium Ordinis Cister-
 ciensis (postea in Bledzew trans-
 latum) 387, 439, 953, 956, 961,
 1085.
Abbates
 Andreas 1423, 1434, 1448.
 Conradus 827, 921.

- Iohannes 1891.
 Mathias 978, 1021.
 Nicolaus 702.
 Nicolaus 1448.
 Nicolaus 1626, 1691, 1756, 1831, 1832.
 Theodericus 576.
 Thidericus 958.
Cantor fr. Bertramus 1021.
Prior Iacobus 1422.
Zemsko p. m. Stęszewo 619, 762, 1295.
Sculli. Cechonicus et Sedlicus 789.
Zendowo p. m. Żnin 1354.
Zenicz (Senitz p. m. Niemcz, Szl.) Henricus de, 1190.
Żenisławki (Stezlau) p. m. Tczew (Pom.) 1156.
Zenmume Nicolaus cons. Pyzdrens. 2064.
Żerków m. 364, 528.
 Castrum 1671.
Her. Andreas Zaręba, castellan. de Śrem, 1804, 1807.
Żerniki m. 7, 801.
Hered. Andreas maritus Katharinae, consiliarius Sigismundi marchionis Brandenburg., 1803, 1877.
 Cristinus castellan. Zbąszyn. 1726.
 Mroczo com., fil. olim Preczlai comit., 943.
Żerniki p. m. Gniezno 736.
Żerniki p. m. Września.
Hered. Dominicus 1313, 1454.
 Iarotha b. m., quond. her. de Niemczkowo, 1454.
Żerniki p. m. Stawiszyn.
 Szecotha de, 1954, 1964.
Żerniki p. m. Kruszwica.
 Antonius de, 1366, 1378.
Żeronice p. m. Dobra (Sier.)
Her. Sulislaus 1630.
Zewczkowicz Clemens et Gregorius, fres., 1837.
Zgierz m. (Łęcz.) 999.
Rector eccl. Bronislaus 1584.
Zgorzelice (Görlitz) m. (Szl.) 1012.
Herzog Iohann 1908, 1940.
Zibot Petrus, consul de Kalisz, 1672.
Zicher p. m. Neu-Damm (N. M.)
 Detimarus de, civis in Landsberg, 961.
Scult. Tydike 1015.
Ziębice (Münsterberg) m. (Szl.) 318.
 Martinus de, 1659.
Zielątkowo p. m. Powidz 1551.
Zielećcin *vide* Sulęcín (Zielentzig) m.
Zielećcin p. m. Grodzisk.
Her. Mathias com., pat. Iectoris et Laurentii, 1011.
Zieleniec p. m. Września.
Hered. Dobeslaus et Thomas, fres., 1327.
 Dobka mat. Iaroslai, Ianussii, Iohannis et Dobrogostii 1379.
 Iesco et Iaroslau, filii b. m. Vincentii, 622.
Zielenin p. m. Warta (Sier.) 23.
Zielkowice p. m. Łowicz (Maz.) 1404.
Zielonka p. m. Murow. Goślina.
Her. Petrcó 1973.
Ziemięcin p. m. Dobra 139.
Hered. Swentoslaus 1039.
 Swanthoslaus. cum 4 filiis et 3 filiabus 1323.
Ziemnice p. m. Krzywín.
 Iaroslau de, 506.
 Sobezhirus de, 908.
Zietenfier p. m. Człopa 297.
Zimnawoda p. m. Borek.
Her. Henricus 1907, 1922, 2000, 2011.
Zimne wode pratum p. w. Wenecja, m. Żnin, 1926.
Zimnice p. m. Mszczonów (Maz.) 1781.
Zimnovo? (Ziemlin p. m. Krobia?) 643.
Zimny Nicolaus, civis de Stawiszyn, 1964.
Zimocino? *vide* Ziemnice.
Ziótkowo p. m. Gostyń 1169.
Zipplau p. m. Gdańsk 975.
Zips m. (Ungar.)
Abbas Iohannes 593.
Zira minister 983.
Żłaków borowy i kościelny p. m. Łowicz 1404.
Żławieś p. m. Gdańsk 1156.
Żławieś p. m. Fordon (Kuj.) 1286, 1290.
Zlavno? (Szl.) 586.

- Złota** p. m. Koronowo 1290.
Złota p. m. Rawa (Maz.) 1404.
Złotkowo p. m. Kleczew 531, 1354.
Złotkowy p. m. Rychwał.
Her. Nicolaus miles. fil. Abrahæ, 697.
Złotniki p. m. Koźminek 644, 1618.
Her. Andreas 1879.
Złotniki p. m. Poznań.
 Krzivosandzivogius de, 915.
Złogrod vadum? (Szl.) 586.
Złoczolowo os. zn. p. w. Trzuskotowo.
 m. Poznań, 518.
Złom m 7, 159, 542, 1179, 1192, 1354.
 1627, 1889.
 Molendina 1374.
 Depredatio 1862.
Pleban. Albertus 1926, 1959.
Advocat. Dobrogostius her. de Marcin-
 kowo p. m. Gąsawa 1970.
 Cires 1238, 1862.
 Iohannes pat. Martini 1374.
Procuratores Iohannes 1345.
 Nicolaus 1598, 1682.
 Castellatura, transitus ducis 174.
 Districtus 414, 1108, 1354, 1481,
 1482, 1604.
 Provincia 7.
 Regio 1682.
 Territorium 1238, 1239.
Złosze os. zn. nad jeziorem Łęgowskim
 p. m. Wagrowiec 1007, 1008.
Zodyń p. m. Wolsztyn 566, 1782.
Her. Mistigneus miles fil. quond. Misti-
 gnevi, fr. Sandivogii et Visslavi, 397.
Żołędzica p. m. Rawicz 930.
Żółwin p. m. Międzyrzecz.
 Ianiken com. de, 2046.
Żoń p. m. Margonin 141.
 Ecclesia 239, 1460, 1522.
 Thaberna 239.
Capellan. 239.
Rector eccl. Nicolaus 1460, 1462.
 Castellania 943.
 Districtus 1460.
Castellani
 Borislaus 514.
 Mroxko 838, 846.
 Thomislaus procurator Dobrogostii
 epi. Poznaniens., tunc burgravius
 de Kościan, 1860, 1861, 1939.
 Tomassius 2065, 1332, 1442, 1443.
Zopkendorf p. m. Kostembluth (Szl.) 31.
Żórawia p. m. Keyń.
 Iacobus de, 373, 937, 1022.
Żórawka p. m. Opatów (Sand.) 1314.
Zorndorf p. m. Kościerzyn.
 Michaël de, clericus, 1326.
Zossen m. (M. Br.) 1518.
Zpratkowicz os. zn. p. m. Uniejów 838.
Zrazim p. m. Janowiec *) 595, 361.
 Provincia 301.
Zsep locus p. m. Dolsk 362.
Ztreganovici? (Szl.) 586.
Zuchen? (Czichnav) p. m. Köben (Szl.)
 932.
Zuckelnik p. m. Kostembluth (Szl.) 31.
Żukczyn duży p. m. Oliwa (Pom.) 523,
 1156.
Żuków p. m. Kartuzy (Pom.)
 Monasterium Sororum Ordin.
 Cisterciens. 740, 1256.
Żukowo p. m. Tuchola.
 Iohannes de, 1473.
Zulislawe? p. w. Żuków, m. Kartuzy (Pom.),
 740.
Żutkowo p. m. Żerków 364.
Zülshagen p. m. Falkenburg (Pom.) 1284.
Zupparii, Zuppani vide Supani.
Zupparii salis 1125.
 Zupp. sal. empticii et commissarii 1310.
Żuraw p. m. Mstów (Sier.)
Her. Albertus 1559.
Żurczyn p. m. Rynarzew 1165.
Zvepavici vide Swepavici 7.
Zwierzyn (Schwerin) m. (Meklemburg.)
 Henricus Cropelin de, clericus dioece-
 sis Gnezn., notarius publicus, 1421.

*) Miejscowość ta, dziś tylko młyn wo-
 dny z kilku budynkami, mylnie została wziętą
 w powyższych dokumentach za **Radzim** pod
 Obornikami. Zachodząca w Nrze. 595 wieś
Wełna, jest zatem Wełna p. m. Żerniki, a nie
 W. p. m. Rogoźno.

Zwierzyniec p. m. Kraków.

*Monasterium Sororum Ordin.
Premonstratensis.*

Abbas Walterus 81.

Zwlecz p. m. Secemin (Sand.) 1627.

Zwola os. zn., dziś młyn na rz. Warta
p. m. Zaniemyśl, 217.

Zwola p. m. Opatów (Sand.) 1088.

Zwornigacie (Schwornigatz) p. m. Choj-
nica (Pom.)

Ecclesia s. Iohannis Baptistae 724.

Żychów p. m. Koźminek 698.

Życz (Seitsch) p. m. Góra (Szl.) 586,
893, 927, 932.

Żydowo p. m. Kalisz 81, 675, 1354.

Żydowo p. m. Gniezno 1354.

Żydowo p. m. Szamotuły 364.

Her. Sandziwogius castellan. de Nakło
1807.

Żygowice (Schicha) p. m. Tczew (Pom.)

Iohannes dictus Schicha 1156.

Zyla dictus Henricus, cantor Poznaniens.,
1441, 1525, 1526.

Iesco 1096.

Żylce p. m. Rawicz 307.

Zyra her. de Kościelec p. m. Inowrocław,
pat. Dobeslai, 1271.

Zyrsko (Seeren) p. m. Międzyrzecz 1026.

Her. Boguphalus 287, 333.

Żytno p. m. Pławno (Sier.) 34, 2020.

Żytowiecko p. m. Krobica 930.

DODATKI I SPROSTOWANIA.

DALSZE SPROSTOWANIA DO TOMÓW POPRZEDNICH.

TOM I.

- Strona 109, Nr. 121. Dokument ten jest identyczny z Nrem. 219, a powstał zapewne z pomyłki datowania w kopjarjuszu Lubuskim, z którego został wzięty.*
- „ 125. Nr. 146. *Objaśnienia. Nadana w tym dyplomie Templariuszom wieś Crozno jest pewnie Krośno p. m. Wągrowiec w okolicy nadanego im rokiem pierwszej Uporzyna (zob. Nr. 141). Petrik de Pratis była zatem ta sama osoba, co występujący w Nrze. 167 Petrus heres ecclesie Luknensis; de Pratis znaczyłoby wtenczas de Lekna, która to miejscowość stale wówczas tak była pisana, a nie Łekno. Chamenz byłaby położona w pobliżu w. Kamnec, a dziedzic jej Godarth jest zapewne występujący w téjże okolicy w Nrze. 2039 Gotardus pater Henrici.*
- „ 187, Nr. 222 *jest podejrzaną autentyczności, bo Fulco, potwierdzony na arcybiskupstwo r. 1232 (conf. Nr. 135), występuje tu z praatami należącymi do wcześniejszej epoki; (conf. Nr. 590 i wykaz praatów katedry Gnieźnieńskiej w Indeksie).*
- „ 252, Nr. 259 *jest identyczny z Nr. 331, tylko z mylnie odczytaną datą. Że nie należy czytać anno M.CC.L, V Idus Novembris, tylko, jak ma Nr. 331, anno M.CC.LV, Idus Novembris, ztąd się okazuje, iż w r. 1250 opatem Łędzkim jest Cristianus, a Mathias w téj godności pierwszy raz dopiero r. 1253 występuje; (conf. Nra. 290, 313).*
- „ 294, Nr. 330, *nosi mylną datę z r. 1255, bo w latach tych pisywał się wojewodą Gnieźnieńskim Dzierzykraj, a Archibald tylko wojewodą Kaliskim; dopiero po śmierci Dzierzykraja, który po raz ostatni w r. 1258 jako wojewoda Gnieźnieński występuje (zob. Nr. 368), spotykamy Archibalda stale obie te godności piastującego. (Zob. Gniezno, Kalisz, Palatini). Sędzią też Gnieźnieńskim był jeszcze w r. 1256 wojewoda Dzierzykraj (zob. Nr. 342), a po nim piastował tę godność Jarosz aż do roku 1258 (zob. Nr. 368); ponieważ zaś Piotra dopiero znów w r. 1266 na kanclerstwie spotykamy (zob. Nr. 420), zatem dokument powyższy dopiero po roku 1258 wypada położyć. Podana w nim Indictio X przypada wprawdzie na*

- r. 1267, może być wszakże równie mylną, jak i sam rok 1255. Z powyższych powodów daty Nrów. 390 i 404 również za mylnie uważać należy.
- Strona 339, Nr. 384 jest mylnie datowany z r. 1260, bo występujący w oryginalnym dyplomie Nr. 461 jako kasztelan Zbąski Albertus comes de Lubenow (Lubrza) przegradzu sprawowanie tej godności przez Gniwomira w Nrach. 384, 470, 479 i t. d., w których tenże nadal się ukazuje. Również przegradzałby Syxtus venator Kalis. Nrami. 411, 440 tę godność Żegoty, występującego w niej najpierw w Nrze. 384, a dalej w Nrach. 460, 471 i t. d.; wreszcie magister Petrus archidiaconus Poznan. ukazuje się też dopiero w Nrze. 439. Nr. 384 odnosić się może do r. 1277, powinien zatem następować dopiero po Nrze. 461.
- „ 463, Nr. 493, wiersz przedostatni i ostatni. Gotfalko cantore zapewnie mylnie zam. Gotsalko custode. Że przydomek Baschona był Gotsalcus (Godyśław?), a nie Gotfalcus, dowodzi dyplomata oryginalny Nr. 362; a że tu mylnie jest podanym jako cantor, zam. jako custos, okazuje się z Nrów. 439 i 646, w których jako cantor występuje Iohannes.
- „ 473, Nr. 504, Objaśnienia. Rozcino, Rościnno p. m. Skoki.
- „ 487, Nr. 522 mylnie jest datowanym z r. 1283. Jakób został dopiero w kilka miesięcy później na arcybiskupstwo potwierdzonym, a w miesiącu Kwietniu był jeszcze kantorem Gnieźnieńskim, nie zaś Gabryel, (vide Nr. 524). Występujący też w Nrze. 522 Wlostiborius prepositus ukazuje się stale w tej godności dopiero począwszy od Nru. 630, 631 i t. d., Gabriel cantor od Nru. 554, 559 i t. d.; kustoszem zaś był jeszcze w Sierpniu Filip, nie Alexander (vide Nr. 527); a że ten pierwszy w tej godności po raz ostatni w Nrze. 554 się ukazuje, zatem Nr. 522 dopiero po nim może następować i do roku 1285 się odnosić.
- „ 493, Nr. 528, Objaśnienia. Tankowe, Danków p. m. Krzepice. Wilin, m. Wiehwi.
- „ 537, Nr. 576, Objaśnienia. Lubnewiz, villa, rivulus, molendinum, nie odgađnione; może dzisiejsze m. Koenigswalde, leżące nad jeziorem Libbenz See, którego odpływ do rz. Warta kilka młynów obraca.
- „ 547, Nr. 586, Objaśnienia. Villa iuxta Rado, que vocatur Zlavno, w. Sławno p. m. Radom (Sand.).

TOM II.

- Strona 27, Nr. 646 wzięty z nader mylnych co do dat kopji Archiwa Konsystorskiego, ztąd mylnie datowany z r. 1290, bo w nim występuje jeszcze Jan jako kantor Poznański, gdy tymczasem już r. 1282 jest nim Tomasz (conf. Nr. 517), a w r. 1287 Wrocisław (conf. Nr. 583). Nr. 646 odnosi się zatem do czasu wcześniejszego jak r. 1282, winien więc być położonym przed Nrem. 517.
- „ 115, Nr. 743, Objaśnienia. Roscimno, Rościnno p. m. Skoki.
- „ 348, Nr. 1012, wiersz ostatni. Forstetel mylnie zam. Torstetel, pewnie Trzciel, przezwany Tirschtigel. Str. 349, wiersz 8 od g. Drozen, jak się z toku dyplomu okazuje, mylnie zam. Crozen, m. Krośno. Objaśnienia: Rybiac, dziś Rybojady.
- „ 388, Nr. 1059, pochodzący również z Archiwa Konsystorskiego, jest mylnie datowanym z r. 1325. Występujący tu Boguslaus (sic) decanus nie mógł

w tym roku tej godności piastować, bo dzierzył takową od r. 1317 do r. 1327 Piotr, (vide *Nra.* 989—1057). Boguslaus jest także pomyłone zam. Boguphalus, jak się to okazuje z *Nrów.* 1136—1253. Że zaś kustoszem od r. 1322 do r. 1328 był Mikołaj (conf. *Nra.* 1029—1089), może zatem *Nr.* 1059 odnosić się tylko do czynności późniejszej, zapewne do r. 1335, stać zatem winien pod *Nrem.* 1150, (conf. *Nr.* 1152).

Strona 395, Nr. 1063 jest identycznym z *Nrem.* 1018 a mylnie datowanym z roku 1326, bo w roku tym już Władysław Łokietek był panem okolicy Nowego Kramsku. Zob. poniżej Uwagi do Mapy Wielkopolski.

„ 479, *Nr.* 1152, wiersz 4 od końca. Boguslao mylnie zam. Boguphalo; zobacz powyższą poprawkę.

TOM III.

Strona 108, Nr. 1380, Objaśnienia. Slonovo, Słonkowo; zob. *Nr.* 1404.

„ 105, *Nr.* 1351. Dokument ten jest przepisany ręką XI w. w Liber viridis *Nr.* III, znajdującym się w Bibliotece Seminarjum duchownego w Gnieźnie, i datowany słusznie z r. 1365; roku bowiem 1355 był opatem Lubińskim Andrzej, zobacz w Indeksie Lubin, Abbates.

„ 326, *Nr.* 1607, Objaśnienia. Loze, Łódź p. m. Słyszewo.

„ 448, *Nr.* 1726, Objaśnienia. Sbószimiensis, de Zbyszyn. Szuzniki mylnie zam. Szirzniki, m. Żerniki.

„ 529, *Nr.* 1804, Objaśnienia. Petrski, de Piersko p. m. Pniery.

„ 623, *Nr.* 1900, wzięty z Liber privil. B. Archiwu Kapituły Poznańskiego, nosi mylnie datę r. 1390. Biskup Andrzej Zaręba nie żył już bowiem r. 1353 (conf. *Nr.* 1513), a z dygnitarzy Mazowieckich, w tym dokumencie wymienionych, występują również razem w r. 1375 Nemerza castellan. Sochaczoviensis, Andreas marschaleus curie et succamerar. Sochaczoviens., Stephanus capitán. Plocens. et succamerar. Gostinens., (conf. *Rzyszczer. Muczkow. Codex diplom. Polon. I, pag.* 248). *Nr.* 1900 oznaczony zatem może r. 1380 i powinien stać pod *Nrem.* 1772.

„ 759, *Nr.* 2039. Występujący tu Dirsicragius fil. Dobrogosti jest zapewne synem wojewody Dobrogosta (conf. *Nr.* 1023), a że ten umarł pewnie w r. 1319 (conf. *Nra.* 1000 i 1023), wzmiankowany tu rex może tylko odnosić się do Władysława Łokietka; data zatem dokumentu musi być późniejszą jak r. 1319.

SPROSTOWANIA DO TOMU CZWARTEGO.

Strona 24, Nr. 2066, Objaśnienia. Strobyeszicze, jak się z późniejszych Lubińskich dokumentów okazuje, jest w Trzebice p. m. Krzywin.

SPROSTOWANIA DO TABELI.

Strona 54, Nr. 119 odnosi się do roku 1231.

„ 55, *Nr.* 259 „ „ „ „ 1255.

„ „ *Nr.* 330 „ „ po za rok 1258.

<i>Strona</i>	55, Nr. 384	odnosi się do roku 1277.
"	56, Nr. 522	" " " 1285.
"	57, Nr. 646	" " przed rok 1282.
"	58, Nr. 1059	" " do roku 1335.
"	60, Nr. 1381	" " " 1368.
"	62, Nr. 1900	" " " 1380.
"	63, Nr. 2039	" " po za rok 1320.
"	Nr. 2065	" " do roku 1353.
"	Nr. 2066	" " " 1358.
"	Nr. 2067	" " " 1359.
"	Nr. 2068	" " " 1361.
"	Nr. 2069	" " " 1377.
"	Nr. 2070	" " " 1379.
"	Nr. 2071	" " " 1389.
"	Nr. 2072	" " " 1392.
	Braknie Nru. 2073	odnoszącego się do r. 1393.

SPROSTOWANIA W INDEKSIE.

- Strona* 96. Braknie Biała p. w. Ołobok 878. Nr. ten należy skreślić przy Biała p. m. Wiehii.
- " 101. Brześć Kujawski. Przy Castellani braknie Albertus 140. Przy Dapifer braknie Miroslaus 796. Przy Iudices, i to przy Mathias, braknie Nr. 796. — Str. 102. Przy Succamerar. braknie Albertus 796. — Braknie Procurator dom. Andreas 707. — Przy Subiud. braknie Iacobus 707.
- " 115. Przy Danków p. m. Krzepice wpisać Nr. 528.
- " 124. Drzeczkowo. Hered. Po Andreas braknie fr. Petri.
- " 126. Fluvii. Przy Biała l. p. rz. Warta, Nr. 576 skreślić. — Czarna struga, zam. p. p. rz. Noteć, ma być p. p. Chudy, pp. pp. Noteci.
- " 135. Gniezno. Archiepi. Przy Iacobus II stoją Nra. 611, 613 mylnie, zamiast przy Ianussius. — Str. 136. Przy Martinus II braknie Nru. 490. — Str. 137. Cantores. Przy Ioseph 839 mylnie, zam. 859. — Str. 138. Custodes. Nicolaus, podany na dwóch miejscach, zdaje się być tą samą osobą. Praepositi. Przy Boguphalus braknie Nru. 285. Przy Vincenius skreślić Nra. 285 i 490. — Str. 139. Scolastici. Paulus w niedokładnej kopji pewnie mylnie zam. Philippus. — Str. 140. Iudices curiae. Przy Andreas skreślić Nr. 2033.
- " 151. Inowrocław. Przy Capitanei braknie Nru. 1536. — Przy Palatini braknie Mathias 444; vide Kujawy. Palatini.
- " 169. Kalisz. Iudices curiae. Przy Andreas braknie Nru. 2033.
- " 173. Kamieniec p. m. Wielichowo Przy Hered. Godarth 146 skreślić, a położyć pod Kamieniec p. m. Wągrowiec.
- " 180. Przy Kosowo p. m. Gostyni, skreślić (Maz.)
- " 186. Przy Krośno p. m. Mosina Nr. 146 skreślić, a dodać do Krośno p. m. Wągrowiec.
- Kruszwica. Archidiaconi. Przy Liphardus dodać 442. — Decani. Przy Goslaus dodać 442.

- Strona 190.* **Kwarczan.** *Fres. Militiae Templi* Tyderus, Bruno, Albertus, Henricus, Lambertus skreślić.
- „ 194. **Lacus.** *Przy Trzebina braknie* Nr. 561.
- „ 196. **Łąka** p. m. *Wielichowo.* Petrik pat. Andreae 146 skreślić.
- „ 200. **Łekno.** *Hered. Zamiast* Petrus fil. quond. comit. Slavenici, pat. Petriconis et Vincentii 167, *ma być:* pat. Andreae, Petriconis et Vincentii 146, 167.
- Lekinstein.** *Po Nrze. 812 braknie capitaneus de Kalisz 807.*
- „ 202. *Po Lexco braknie: (Lexico) castellan. Wielunens. 760.*
- „ 204. *Po Loze braknie vide Łódź p. m. Stęszewo.*
- Lubin.** *Abbates. Przy Martinus skreślić* Nr. 886.
- „ 216. *Braknie Mislacovo os. zn., była przyległą w. Kaliszkowice Ołobockie p. m. Mikstat, 81, 244, 311. Nra. te należy skreślić przy Myślniów.*
- „ 229. *Przy m. Krośno skreślić* Nr. 1012.
- „ 234. **Pietrowo** p. m. *Czempin, mylnie zam. Piersko p. m. Pniowy.*
- „ 240. **Polska (Wielka).** *Duces. Przy Wladislaus Odonis fil. Nr. 131 skreślić; conf. Tom IV, Dodatki.*
- „ 260. **Prusinowo.** *Hered. Po Preczlaus de braknie subagazo, tum, a po Poznaniensis braknie 1313.*
- „ 267. **Rogozowo** os. zn. etc. skreślić, a położyć: p. m. **Jutrosin.**
- „ 284. **Slonevo?** os. zn. p. m. **Bętków** etc. skreślić.
- Przy Stonków p. m. Skierniewice (Maz.) braknie Nrów. 1354 i 1380.*
- „ 296. *Przy Tanków skreślić* Nr. 528.

UWAGI

DO PIECZĘCI ODDANYCH W RYSUNKU.

Pieczone podane w niniejszym poczcie, rysowane są w rzeczywistej wielkości częścią z natury, częścią z odlewów gipsowych i galwanoplastycznych osadów, a w jednym tylko razie według rysunku Kielesińskiego. Wszystkie, nawet na farbowanym wosku odcisknięte, oddane są tu dla zmniejszenia kosztów w jednolitym kolorze; zaznaczy się wszakże poniżej każda pieczęć, której wosk nie miał koloru naturalnego. Umieszczony na tablicach pod każdą pieczęcią napis, jest literalnie taki, jaki się odczytać lub złożyć udało, liczby zaś oznaczają rok, w którym takowa po raz pierwszy się ukazuje. Zachodzące w ostatnim kierunku niedokładności, powstałe z okoliczności, że chromolitografowanie wykonywało się w Paryżu według dawniejszych rysunków kiedy tu nowy materiał przybywał, łatwo dadzą się przez podanie poniżej Nrów. odnośnych dyplomatów sprostować.

Do niniejszego pocztu weszły pieczęcie następujących kategorii:

1. Pieczęcie książąt Wielkopolskich.
2. Korporacji świeckich i duchownych, t. j. miast Wielkopolskich i Kapituł katedralnych i klasztorów.
3. Pieczęcie osobiste Wielkopolan, o ile takowe nie przedstawiają godel znanych powszechnie kształtów.

Z ogólnego planu całego dzieła, który w Przedmowie wyłuszczone, okazuje się, że wszystkie te pieczęcie są pozawieszane u pergaminów, w niniejszym Kodeksie przedrukowanych.

Pieczęć I (rys. z nat., Dypl. Nr. 18). Pieczęć ta nie odpowiada wprawdzie dopiero podanym warunkom, znalazła tu jednak miejsce z powodu wysokiej swą starożytności, i jako jedyny w Polskiej sfragistyce okaz bezpośredniego przymocowania w pergaminie na wzór n. p. zachowanych w Archiwach Rządowych w Marburgu i Berlinie pieczęci Karlowingów i późniejszych cesarzy Rzymskich z IX i X wieku.

Pieczęć II (rys. z odlewu gips., Dypl. Nr. 11, 21). Jedyny ten dziś znany egzemplarz tej pieczęci jest powodem, że fałszowany dyplom *Leubus 2*, u którego jest zawieszoną, właśnie został u nas pod Nrem. 21 przedrukowanym, co wszakże

uszczerbku jego właściwej treści nie zdaje się przynosić, zwłaszcza, że i autentyk u Büschinga na str. 1 jest podany, (Büsching, Urkunden d. Kloster Leubus). Autentyczności tej pieczęci dowodzi oprócz samej jej natury, t. j., że jest odciskiem matrycy przymocowanej u kapturka miecza, i ta okoliczność, że była zawieszoną i u dyplomu Nr. 11; zob. Tom III, Dodatek do Nru. 1794. Całkiem fałszywie odczytał zaś nadwergony jej napis, potwierdzający dokument z r. 1381 Jakób, przełożony klasztoru Trzemeszyńskiego; zob. dypl. Nr. 1794.

Pieczęć III (rys. z odlewu gips., Dypl. Nr. 22,) uważaną jest równie jak dyplom, u którego wisi, za autentyczną. Zwyczaj używania starożytnych intaglio zamiast pieczęci, częściej się wszakże spotyka u osób prywatnych i w nieco późniejszym czasie; zob. Alv. Schultz, Schlesische Siegel.

Pieczęć IV (rys. z nat., Dypl. Nra. 65 i 77,) właściwie księcia Odon, znaną jest wszakże dotąd tylko z najstarszych dyplomów jego syna Władysława. Poniżej spotkamy się częściej z pieczęciami książęcymi tej i podobnych kategorii.

Pieczęć V (kopjowana z rysunku Kielesińskiego, Dypl. Nr. 87,) jest wierną kopją oryginału tej pieczęci Władysława Laskonogiego, znajdującego się dziś w zbiorach Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Pieczęć VI (rys. z osadu galwanoplastycznego, Dypl. Nra. 146, 151 i prawdopodobnie Nr. 133, cnfr. Tom IV, Dodatki,) jest pierwszą własną pieczęcią ks. Władysława Odonicza. Napis jej *Dux in Uste* wyłuszcza się z Nru. 2024, lubo jej ten książę także używał w r. 1233, t. j. w czasie, w którym jeszcze był panem całej Wielkopolski; cnfr. Nr. 168 i Roepell Gesch. Polens, pag. 455.

Pieczęć VII (rys. z nat., Dypl. Nra. 174, 176, 183, 199, 218, 219; podciągnięcie pod tę pieczęć w Tomie IV, Dodatki, ułamku wiszącego u dyplomu Nr. 133, jest bardzo niepewnem, bo wycisk tak jest zatarty, że również, i to z większem prawdopodobieństwem, może też przedstawiać tarcz z Orłem pieczęci VI i częśćkę téjże stanowić, coby się też z chronologicznym porządkiem lepiej zgadzało). Pieczęci tej zaczął Władysław Odonicz używać od r. 1234, t. j. zaraz po układzie zawartym z Henrykiem Brodatym, mocą którego uznany został panem północnej części Wielkopolski (zob. Nr. 168), i pieczętował się nią aż do końca swego życia. W jednym tylko razie użył drugiej pieczęci Władysława Laskonogiego (pieczęć XI), która snąć przy ucieczce tego księcia z pod Gniezna w ręce się jego dostała; zob. Nr. 205.

Pieczęć VIII (rys. z nat., Dypl. Nra. 129, 212, 439, 921, 1082,) istniała w dwóch rozmiarach, choć tego samego rysunku; zob. Nr. 129. Była to, jak się zdaje, druga pieczęć Kapituły Poznańskiej, gdyż pierwsza, bez napisu, o której wspomina Nr. 74, str. 72, wiersz 11, która to była raczej podobna do „piętna używanego do cechowania bydła“, *cauterium iumentorum*, okazywała zapewne jakiś dowolny znak na kształt godeł osobistych, a nie wyobrażenie ś. Piotra. Używała jej Kapituła aż do połowy XIV w., gdzie ją na ozdobienszą zamieniono; zob. pieczęć LV.

Pieczęć IX (rys. z nat., Dypl. Nra. 128 i 217 w Tom. I, Dodatki). Pieczęć ta, wyciśnięta kapturkiem miecza, przedstawia pierwsza jedno z godeł osobistych, których u nas używano, zanim się z początkiem w. XIV używanie wspólnych godeł rodowych, zwanych początkowo klejnotami, a później herbami, przyjęło. Jak się z późniejszych dyplomów okazuje, był Bronisz, który się nią pieczętował, bezdzietnym, a synowie braci jego Gwala i Sędziwoja, Jarosz i Mikołaj, byli

protoplastami znakomitego rodu Doliwów, osiadłego najpierw w okolicach Śremu, a później Nowogomiasta i Wrześni. Że gałąź tego rodu pozostała jednak w pierwotnej swój siedzibie, okazuje dypl. Nr. 947.

Pieczęć X (rys. z nat., Dypl. Nra. 190, 191,) należy do kategorii pieczęci poprzedniej. Przybigniew z Rusinowa, który się nią pieczętował, do jakiegoby rodu należał, nie wiadomo.

Pieczęć XI (rys. z nat., Dypl. Nra. 131 w Tomie IV, Dodatki, i 205,) jest drugą pieczęcią Władysława Laskonogiego, którą także po śmierci tegoż księcia Władysław Odonicz dyplomem Nr. 205 podpisywał; zob. Uwaga do pieczęci VII. Identyfikacja bowiem pieczęci XI i ułamku XI^a jest niewątpliwą pomimo małej pomiędzy nimi różnicy w rysunku podpiersi konia i stopy księcia, bo ta powstała jedynie z nadwreżenia pieczęci XI przez przyklepnięcie w tym miejscu cząstki wosku, nie należącej do wycisku. Również nie można przypuścić, żeby tu zaszła, skutkiem nieostrożnego obejścia się z pieczęciami dyplomów Biblioteki Raczyńskich, jakaś pomyłka, bo Biblioteka ta nie posiada żadnego dyplomu wydanego przez Władysława Laskonogiego.

Pieczęć XII (rys. z nat., Dypl. Nr. 230,) należy do kategorii pieczęci IX i X; pieczętujący się nią *comes Ianusius*, nie wiadomo do jakiegoby rodu należał.

Pieczęć XIII (rys. z nat., Dypl. Nra. 262, 271, 272, 288,) jest drugą własną pieczęcią księcia Przemysława I, której książę ten na przemian z pieczęcią XIV używał.

Pieczęć XIV (rys. z osadu galwanoplastycznego, Dypl. Nra. 258 w Tomie IV, Dodatki, i 269,) jest pierwszą własną pieczęcią Przemysława I, który, jak się z dyplom. Nr. 233 okazuje, jeszcze w r. 1242 takowej nie posiadając, tymczasem ojcowiskiej używał i tą zapewne dyplomata Nra. 224, 231 i 232 podpisywał. Opis zawieszony u tego ostatniego pieczęci, która według orzeczenia K. Stronczyńskiego miała być pieczęcią Przemysława II *persimilis*, wskazuje wprowadzić na pieczęć XV, bo ta jest jedyną znaną pieszą pieczęcią Przemysława I, i tą się też syn jego Przemysław II, który znów żadnej konnej nie posiadał, w pierwszym czasie pieczętował; że jednak trudno przypuścić, żeby książę aż trzech pieczęci równocześnie miał używać, t. j. pieczęci XIII, XIV i XV, godzi się wnosić, że i pieczęć do dypl. Nr. 232 przywieszona, była, jak na to dypl. Nr. 233 wyraźnie wskazuje, jedną z pieczęci Władysława Odonicza.

Pieczęć XV (rys. z nat., Dypl. Nra. 306, 308, 333, 335, 336, 338, 350, 430, 451, 485, 494, 536, 542, 544,) jest trzecią pieczęcią Przemysława I, którą się książę ten aż do śmierci, syn zaś jego Przemysław II, z razu wyłącznie, a następnie na przemian z pieczęcią XXI pieczętował.

Pieczęć XVI (rys. z nat., Dypl. Nra. 289, 301, 331, 354, 362, (363 w Tom. IV, Dodatki), 368, 372, 375, 376, 381, 383, 387, 390, 391, 397, 603, 400, 401, (424 w Tom. I, Dodatki), 432, 436, 437, 450, 460, 465, 473, 476, 1000,) zdaje się być drugą pieczęcią księcia Bolesława Kaliskiego, lubo nas doszła w starszym, niż następująca, egzemplarzu, którą pewnie za pierwszą uważać wypadnie. Używał jej książę z małą przerwą aż do swjej śmierci.

Pieczęć XVII (rys. z osadu galwanoplastycznego, Dypl. Nr. 308,) zdaje się, że jest pierwszą pieczęcią Bolesława Kaliskiego, porzuconą w następstwie czasu dla pieczęci XVI pewnie dla tego, że książę ten nie chciał może obok pieszej pieczęci starszego swego brata Przemysława, który w tymże czasie konną porzucałszy pieszą był obrał, używać konnej. Zdaje się to przypuszczenie i z tego

powodu prawdopodobnem, że byłoby nie naturalnie, gdyby książę, najpierw pieczęci XVI używając, miał ją następnie porzucić, aby ją potem na nowo podnosić i do końca żywota statecznie używać.

Pieczęć XVIII (rys. z nat., Dypl. Nr. 373). Pieczęć ta stanowi ważny przyczynek do heraldyki Polskiej, okazuje bowiem godło z razu osobiste, które, odmieniając stopniowo swój kształt, staje się w ostatku klejnotem rodowym, a które nadto, wskutek tych odmian, przez naszych heraldyków z godłem innego, całkiem obcego rodu zostało pomieszane. Pieczętował się nim dziś wygasły, niegdyś wielomozny ród Pałuków, rozsiadły w powiecie tegoż nazwiska, którego przodków najpierw spotykamy jako fundatorów klasztoru Cysterskiego w Łeknie; zob. dypl. Nr. 18. Nie wiadomo, czy godło to na samym początku wieku XIV jeszcze pierwotny swój kształt było zachowało, bo na konnej pieczęci należącego do rodu Pałuków Zbiluta Straszewicza z r. 1301 jest ono na małej tarczy Jeźdźca całkiem zatarte (zob. pieczęć XXX); widzimy je jednak już odmienione w r. 1343 na pieczęci Zbiluta Sławnikowicza (zob. pieczęć XLVII) w ten sam sposób, jaki także widzieć można na śpiżowym pomniku przed wielkim ołtarzem katedry Włocławskiej biskupa Macieja Pałuki, zmarłego w r. 1363, i nawet jeszcze w r. 1371 na pieczęci Wojciecha opata Lubińskiego (zob. dypl. Nr. 1649); aż ostatecznie od r. 1376 spotykamy takowe całkiem już w kształcie klejnotu Toporczyków, rysowane na pieczęci Sędziwoja z Szubina, przywieszony u dypl. Nrów. 1730, 1780, 1826, 1870, 1962, 1982, który to dygnitarz, gdy w r. 1361 jeszcze żadnego urzędu nie posiadał, pisał się tylko *Pałuka* (zob. dypl. Nr. 2068). Świętosław brat Sędziwoja, najpierw podkomorzy Poznański a następnie kasztelan Kaliski, również w ten sam sposób rysowanem godłem się pieczętował (zob. dypl. Nr. 1804), co wszystko naszych heraldyków tak omamiło, że mylnie pod „herb Topor“ dawnych panów na Łeknie, Panigrodzu, Danaborzu i t. d. podciągnęli. Na Pałukach ród ten długo jeszcze w dziedzicach Kozielska, Czeszewa, Danaborza, Białośliwia, Grylewa, Kamnieca, znikłej osady Odołkowic, Trłaga, Wąsosza i Słupów śledzić się daje.

Pieczęć XIX (rys. z nat., Dypl. Nr. 385,) należy do kategorii godeł osobistych; pieczętujący się nią Eustachjusz, niewiadomo którego był rodu.

Pieczęć XX (rys. z nat., Dypl. Nr. 461,) niemniej jest, jak pieczęć XVIII, dla heraldyki Polskiej ważną, przedstawia bowiem widok wchodzącego z zagranicy godła rodowego i samegoż rodu do Wielkopolski. Rysunek samej tarczy pochylonej na bok, a na górnym jej rogu osadzenie hełmu przystrojonego, dowodzą, że pieczęć ta z zagranicy przybyła, bo te formy heraldyczne dopiero z samym początkiem w. XV w Wielkopolsce się wytwarzają; (można je widzieć w Archiwie m. Poznania na pięknych pieczęciach Sędziwoja z Ostroroga wojewody Poznańskiego z r. 1404 i innych). Ród „*Drya*“, którego godło pieczęć ta przedstawia, a którego członkowie najczęściej imię „Bodzanta“ nosili, dziedziczył pierwotnie na zachodnim pograniczu W. Polski w Lubrzy i Kębłowie, następnie przeniósł się, zapewne w drugiej połowie w. XIII, z Bodzantą kasztelanem Konińskim w okolice tegoż miasta i ztamtąd w liczne domy się rozrósł. (Zob. dypl. Nr. 624.)

Pieczęć XXI (rys. z nat., Dypl. Nra. 460, 503, 545, 564, 576, (582 w Tomie IV, Dodatki), 617, 618, 619, 631, 634, 637, 640,) była pierwszą własną pieczęcią Przemysława II, używaną z razu na przemian z pieczęcią XV (ojcowską), a następnie, i aż do r. 1290, wyłącznie, w którym to czasie książę ten, objąwszy

Straszewicz należał do nader możnego rodu Pałuków, godła jego wszakże na tarczy Jeźdźca, która w litografii nie została wprawdzie oddaną lubo w naturze i rysunku oryginalnym dostrzedz się daje, rozeznac nie podobna. Zob. powyżej Uwagi do pieczęci XVIII.

Pieczęć XXXI (rys. z nat., Dypl. Nr. 857,) lubo jest pieczęcią prywatną, należącą prawdopodobnie do Szlązka lub Czech, umieszczoną tu została z powodu, że się nią pieczętował Fryczko Szachowic, ustanowiony przez króla Wacława pierwszy starosta generalny Wielkopolski. Wbrew słowom Nagłówka Nru. 857 pieczęć tę za autentyczną uważać należy, gdyż to już sam jój napis okazuje; przywieszona natomiast całkiem inna pieczęć do dokumentu *Koronowo Nr. 37*, wydanego przez tegoż Fryczka, z której napisu tylko u góry litery S I V A rozpoznać się jeszcze daje, jest zapewne pieczęcią obcą, w sztuczny sposób do pergaminu przymocowaną, lubo tego śladu dostrzedz nie można.

Pieczęć XXXII (rys. z nat., Dypl. Nra. 857, 890,) odmienna pieczęć wojewody Mikołaja Przedpełkowicza; zob. Uwagi do pieczęci XXIX.

Pieczęć XXXIII (rys. z nat., Dypl. Nr. 859). Pieczęć ta, lubo nie Wielkopolska, w tym poczcie została umieszczoną, raz z tego powodu, że właściciel jój Alexy z Lekinsteinu, zwany także Lexco, Lexico, z rodu pewnie Czech, należał do głównych adherentów Władysława Łokietka w czasie jego pierwotnych rządów w W. Polsce, a powtórę, że pewnie jest jedynym znanym dotąd egzemplarzem.

Pieczęć XXXIV (rys. z nat., Dypl. Nr. 864). Jest to ostatnia pieczęć Mikołaja Przedpełkowicza wojewody Kaliskiego (zob. pieczęcie XXIX i XXXII), na której już Łódź jako godło rodu tegoż nazwiska samoistnie występuje. Czy takowe ma, jak większa część nazw rodowych, znaczenie topograficzne, n. p., czy może powstało od wsi Łódź pod Stęszewem, nie wiadomo, tyle tylko pewna, że wieś ta należała w połowie XIV w. do Doliwczyków, zob. dypl. Nr. 1227; widzieliśmy wszakże pod pieczęcią XXIX, że przyległe Łodzi Będziewo było na początku w. XV w posiadaniu Łodziów.

Pieczęć XXXV (rys. z nat., Dypl. Nr. 890,) należy do kategorii godeł osobistych, którego właściciel, Wojciech Czechosławicz, nie wiadomo do którego rodu należał.

Pieczęć XXXVI (rys. z nat., Dypl. Nr. 86,) wyciśnięta na wosku farbowanym czerwono, jest pierwszą znaną pieczęcią klasztoru kanoników regularnych w Trzemesznie.

Pieczęć XXXVII (rys. z nat., Dypl. Nr. 892). Zdaje się, że jest ułamkiem godła Zarębów; zob. w Indeksie **Chyciny i Niałek**.

Pieczęć XXXVIII (rys. z nat., Dypl. Nra. 920, 2049, 1855,) należała do klasztoru w Łeknie i wyobraża, jak wszystkie pieczęcie Cystersów, Najś. Pannę z Dzieciątkiem.

Pieczęć XXXIX (rys. z nat., Dypl. Nr. 937,) dowodzi, że ród Nałęczów, najwięcej rozrodzony a jeden z najpotężniejszych, nie posiadał jeszcze w r. 1310 wspólnego godła. Że używający jój wojewoda Dobrogost istotnie do niego należał, dowodzi, oprócz Długosza, który go synem Tomisława z Szamotuł wojewody Poznańskiego bydlę mieni, głównie ta okoliczność, że tak sam Dobrogost jak syn jego Dzierzykraj piszą się z Dzwonowa (zob. dypl. Nra. 908, datę Nru. 937 i Nra. 2039, 1023 i 1269), a że wieś ta jeszcze na początku XV w. do dzierżaw domu Szamotulskich należała, dowodzi Kronika Jana z Czarnkowa p. 753

i liczne miejsca w *Lib. terr. Posn. d. a. 1386—1400*. Klejnot Nałęczów w znanym dziś postaci spotykamy najpierw dopiero w r. 1343 (*vide* Nr. 1221), a może dla tego tak późno, że rodowi tak rozplenionemu nie łatwo się było ze sobą porozumieć, ile że „zawołanie” Nałęcz, wzięte od nazwiska nieznanego nam dziś jeziora, nie dawało się z taką łatwością ująć w pewną postać, któraby się, jak to widzieliśmy n. p. u Łodzi przy pieczęci XXIX, sama przez się nadawała na wspólny rodowy klejnot. Tak sobie bowiem to zawołanie tłómaczyć wypada z ksiąg grodzkich Archiwa Pozn., gdzie w *Lib. terr. Posn. d. a. 1398, f. 222* czytamy, że Mikołaj i Piotr z Pierska, stawając jako świadkowie Matjasza z Nądni przysięgają, że pochodzi *de genealogia Nałecz iezoro*, a znów w tychże księgach z r. 1407, f. 11, Jan i Tomasz z Otusza również za Dersława z Więckowic przysięgają *de proclamacione vulgariter Nalancz yezoro*. Tem mniej się zaś wachamy zawołanie to w ten sposób tłómaczyć, że znajdujemy zupełną analogją n. p. w zawołaniach Przosna i Niesobia, zwłaszcza, gdy widzimy domy tego ostatniego rodu siedzące w prawie bezpośredniej bliskości rzeczki tegoż nazwiska, n. p. Biskupskich na Bobrownikach z Biskupic, Doruchowskich z Doruchowa, Gąszczyńskich z Chełmińskiego, potomków Alberta zwanego Gansca od wsi Gąszcz, pisaną dawniej Gansche, dziś Gącz p. Chełmnem, pochodzącego pierwotnie z Stwolna i Słupi (zob. w Indeksie **Ganska**, i pieczęcie synów jego Stanisława i Hugona w Arch. Pozn., Koronowo Nr. 47); — dalej Kępińskich z Kępna, Kierzyńskich z Kierzna, Krzywosądzkich z Krzywosądu, Mijomskich z Mijomic, Mirowskich z Mirkowa, Łęczyckich z Łęki, — a są to, wyjąwszy Sępińskich, wszystko domy pod herbem Niesobia przez Niesieckiego wyliczone. Ten sam stósunek powstania nazwiska rodowego, czyli zawołania, od topograficznego pierwiastka, da się wykazać z ksiąg grodzkich Poznańskich przy Przosnie, tu tylko się dodaje, że tak najpierw w r. 1343 spotkany, jak i w biegu XV w. ukazujący się klejnot Nałęczów jest zawsze postaci tak zwanego Nałęcza niewiązanego. Podciągniętą zaś mylnie w dypl. Nr. 1804 zatartą pieczętkę 15 pod pieczęć XXXIX, trzeba raczej odnieść do pieczęci LXVI.

Pieczęć XL (rys. z nat., Dypl. Nra. 899, 941, 1378, 1413,) służyła klasztorowi Benedyktynów w Mogilnie, a wyobraża Orła w aureoli z powodu, że patronem tegoż był św. Jan Ewangelista.

Pieczęć XLI (rys. z nat., Dypl. Nr. 977,) używana przez Mikołaja, syna Mikołaja Przedpełkowicza wojewody Kaliskiego, stanowi ciekawy przyczynek do historii zwolna i niepewno się rozwijających prawideł heraldycznych w W. Polsce, co się samo przez się uwydatni, gdy pieczęć tę położymy obok trzech pieczęci wojewody Mikołaja (piecz. XXIX, XXXII, XXXIV) i przywieszonych przy dypl. Nr. 977 obok siebie pieczęci obu jego synów, Mikołaja i Wojciecha. Pozostaje tylko dodać, że pieczęć Wojciecha z Krośna jest ściśle dziś znaną postaci klejnotu Łodzia, t. j. rysowana tylko w linie proste z kończatami, skośnie się rozchodzącymi, zupełnie równymi obu końcami heraldycznej Łodzi, przyozdobionymi na pieczęci Mikołaja pióropuszcami, czy płomieniami, gdzie też samą Łódź widzimy nie ujętą w tarczę, tylko na płaskim hełmie postawioną. Zdaje się, że Mikołaj używał téj pieczęci już za życia ojca, zmarłego r. 1305 (zob. Nra. 890, 900, 948,) na to bowiem wskazuje jej napis: *ne voyvod* i odmiana samego klejnotu.

Pieczęć XLII (rys. z nat., Dypl. Nra. 993, 1008,) używana przez starostę Wielkopolskiego Stefana Pankawkę i jako taka w niniejszym poczcie umieszczona, lubo

jój właściciel był, jak się zdaje, ziemianinem Krakowskim; zob. Rzyszczew. Muczkow. Cod. diplom. Polon. I, p. 181, i III, p. p. 131, 177, 179.

Pieczęć XLIII (rys. z nat., Dypl. Nr. 1065,) jest może współczesną pieczęci XXXVI klasztoru Augustynianów w Trzemesznie, obie przynajmniej bardzo mało się pomiędzy sobą różnią.

Pieczęć XLIV (rys. z nat., Dypl. Nra. 1024, 1044, 1045, 1049, 1068, (1069 Tom IV, Dodatki), 1086, 1098, 1102, 1119,) była używana przez króla Władysława Łokietka począwszy od jego koronacji. Inne, pierwotne pieczęcie tegoż króla zobacz w Indeksie pod: **Sigilla verbis descripta**.

Pieczęć XLV (rys. z nat., Dypl. Nr. 1101,) jest drugim dowodem późnego przyjęcia wspólnego godła przez ród Nałęczów (zob. powyżej pieczęć XXXIX); nie ulega bowiem wątpliwości, że pieczętujący się nią w roku 1330 *Samborius Watta de Nanden* (z Nądni,) należał do tego samego rodu, co występujący w *Lib. terrestr. Posnan. d. a. 1398, f. 222 Mathias de Noydno dictus Watha*, który tamże przez dwóch świadków swe pochodzenie *de genealogia Nałecz iezoro* wywodzi.

Pieczęć XLVI (rys. z nat., przywiesz. do dypl. Nrów. 1221, 1313, 1452, 1787, 1804,) lubo przedstawia znane godło rodu Grzymałczyków, w niniejszym poczcie jednak dla tego została umieszczoną, że wykazuje dobitnie wraz z pieczęcią LVII samowolność, czy też tylko brak ścisłości, które po przyjęciu już stałych godeł rodowych, co do postaci tychże, zwłaszcza u rodów licznie rozrodzonych u nas od samego początku panowały, a które to właściwości jeszcze przy następnych pieczęciach się uwydatniają. Zdaje się, że pieczęć ta stanowi pierwowzór obranego klejnotu, tak bowiem, jak go ona przedstawia, znajdujemy go także opisanym w *Lib. terrestr. de Posnan. d. a. 1430, f. 42 v*, gdzie Lasota, sołtys z Krzyżewnik, wywodzący swe szlacheckie pochodzenie, oświadcza, że jest *de clenodio, in quo clenodio portant tres turres, et proclamacione Grzimala*, świadkom zaś jego nałożona jest rota przysięgi: *taco nam pomosz bog etc., iaco Lassota yesd z naszey krwe poszedl y naschego szcila zawolanya Grzimaly, czo snosza trzi weze na szczice*. Pierwszą odmianę téj postaci znajdujemy prawie współcześnie na pieczęciach Domarata z Iwna, (zob. Nagłówki dypl. Nrów. 1753, 1758, 1948, gdzie w murze już widzimy bramę z otwartymi podwojami, a wiadomo, że w późniejszych czasach znalazł się jeszcze przed niemi i „Mąż zbrojny“;) inny znów kształt tego klejnotu zobaczymy w pieczęci LVII.

Pieczęć XLVII (rys. z nat., Dypl. Nra. 1221, 1362, 1384, 1649,) przedstawia przekształcone godło rodu Pałuków i tegoż odmianę wyrażoną na pieczęci dyplomu Nr. 1384; zob. pieczęć XVIII.

Pieczęć XLVIII (rys. z nat., Dypl. Nra. 1221, 1313, 1804,) używana przez wojewodę Maćka Borkowicza, członka potężnego niegdyś w W. Polsce i na Kujawach rodu Wezenborgów; zob. Dodatek do Nru. 1817. Długosz nadaje mu niewytłomaczoną nazwę *Napiwon*, a opisując zgodnie z naszą pieczęcią jego klejnot, dodaje, że pomiędzy rogami Łba jeleniego mieści się Wilk, którego to zapewne zatarty ów w tem miejscu przedmiot ma oznaczać. Wiadomość, którą tenże pisarz podaje jakoby o bracie wojewody Maćka, Janie z Czacza, i o tegoż ukaraniu za wszczynane bunty, jest zapewne sprawą Michała z Czacza opowiedzianą w dypl. Nr. 1627; że ten jednak należał do rodu Szaszorów, okazuje się z Nru. 1199, z którym porównaj w Indeksie **Czac** i **Koszanów** p. m. Śmigiel. Tu wypada

dodać, że najstarsze pieczęcie Wezenborgów, znajdujące się w Archiwie Rządowym Wrocławskim, okazują na tarczy całego Jelenia.

Pieczęć XLIX (rys. z nat., Dypl. Nra. 1199, 1804,) pomieszczona w niniejszym poczcie z powodu, że przedstawia klejnot rodu Szasorów, zwany Orla, w właściwej postaci; porównać herbarze Polskie.

Pieczęć L (rys. z nat., Dypl. Nra. 1233, 1895,) pieczęć większa miasta Poznań, używana jeszcze przez cały w. XV; egzemplarze zachowane u pergaminów z tego czasu w Archiwie miejskim Poznańskim, okazują wyraźnie zatarte tu postacie ś. ś. Piotra i Pawła Apł. i złożone w bramie na krzyż dwa Klucze.

Pieczęć LI (rys. z nat., Dypl. Nr. 1233,) jest to pieczęć mniejsza, t. z. *Secretum* m. Poznań, używana równie jak poprzednia jeszcze i w późniejszych czasach.

Pieczęć LII (rys. z nat., Dypl. Nr. 1264,) jedyny zachowany, mocno uszkodzony egzemplarz pieczęci komandorji św. Jana Jerozolimskiego w Poznaniu.

Pieczęć LIII (rys. z odlewu masy stearynowej, Dypl. Nr. 1313,) umieszczona w niniejszym poczcie jako okazująca pierwotną postać klejnotu Świńków. Długie kły Dzika, zatarte na pieczęci lub niewyraźnie na jakiejś pieczęci wyryte, wzięto z czasem za rękę ludzką, dolną szczękę pyska obejmującą, i w takim to rysunku klejnot ten przez heraldyków naszych podawany, i do nas doszedł.

Pieczęć LIV (rys. z nat., Dypl. Nra. 1313, 1883,) stanowi nowy dowód zmieniania postaci klejnotów przez niedopatrzenie członków rodu, nieumiejętność rytowników, wreszcie przez brak ujęcia heraldyki Polskiej w pewne stałe normy. Przedstawia ona klejnot rodu Bieliny, naszym heraldykom nieznanego, którzy, spotkawszy go na jakiejś odwrotnie wyciśniętej pieczęci, wzięli go za Małopolską Śreniawę i po swojemu „Śreniawę z krzyżem“ nazwali. Dokładną wiadomość o istnieniu tego rozgałęzionego niegdyś Wielkopolskiego rodu, pisanego raz *Byliny*, to znów *Byeliny*, podają nam księgi Archiwa Poznańskiego, wspominając go w *Lib. terrestr. Gneznens. d. a. 1416 f. 31*, i *d. a. 1419 f. 70*; dalej w *Lib. terr. Pyzdrens. d. a. 1405 f. 189*, *d. a. 1414 f. 29 v.*, a w końcu *Lib. terr. Posnan. d. a. 1423 f. 114, 122*, *d. a. 1434 f. 200 v.* i *d. a. 1443 f. 247*. Kształt zaś klejnotu w następny sposób tamże znajdujemy opisany: W *Lib. terr. Posnan. d. a. 1423 f. 114* ma Naram z Wróblewa na udowodnienie swego szlacheckiego pochodzenia *ducere duos fratres seniores de clenodio patris, videlicet Byliny, qui debent iurare: quod iste sit nobilis de patre procreatus de clipeo nostro Byliny, et in clipeo Es cum cruce*; na stronie zaś 122 wyprowadza tenże Naram rzeczywiście *duos fratres post patrem de clenodio Biliny, in quo clenodio portant S. cum cruce*. Jest to właśnie nasza pieczęć, przywieszona także na 15tem miejscu u dyplomatu z r. 1432, zachowanego w Archiwie Głównym Warszawskim, a należąca do Dersława z Orzeszkowa, wnuka Dobiesława z Kwilcza kasztelana Czarnkowskiego. Tu pozostaje tylko dodać, że Wielkopolski ród Bielinów zapożyczył swą nazwę od strumienia Biała, wpadającego p. m. Międzychód do Warty (zob. dypl. Nr. 619), w jego bowiem okolicy znajdujemy członków jego na końcu XIV wieku najgęściej rozsiedlonych, mianowicie w Sierakowie, Kwilczu, Orzeszkowie, Śremie, Rozbitku, Wróblewie i t. d.

Pieczęć LV (rys. z nat., Dypl. Nra. 1136, 1384, 1441, 1497, 1544, 1587, 1727,) jest drugą pieczęcią Kapituły Poznańskiej, ukazującą się najpierw w r. 1334 a i przez cały czas następny używaną.

Pieczęć LVI (rys. z odlewu gipsowego, Dypl. Nr. 1608,) jest to pieczęć m. Konin, używana, jak się zdaje, aż do końca samorządu miejskiego.

Pieczęć LVII (rys. z nat., Dypl. Nr. 1636). Pieczętował się nią znany z chroniki Jana z Czarnkowa Przecław z Gułtów, wojewoda Kaliski i starosta W. Polski, którego nasi historycy, a za nimi i heraldycy, mienia członkiem rodu Wieniawitów i należącym do domu Leszczyńskich. Błąd ten ztąd powstał, że Długosz, a za nim drudzy, czytając mylnie *Gołucowo* zamiast *Gołutowo*, mniemali, że Przecław z Gołuchowa się pisze, które to miejsce z resztą mylnie za prastarą siedzibę Wieniawitów brali (zob. w Indeksie **Gołuchowo** p. m. Pleszew), gdyż dopiero pierwszy Rafał z Obichowa, przodek domu Leszczyńskich, za Władysława Jagiełły do W. Polski przyciągnawszy, wieś tę był kupił. Oprócz naszej pieczęci, która niewątpliwie klejnot Grzymalitów lubo w nieco odmienną postać przedstawia, dowodzi i dypl. Nr. 1648, że Przecław pisał się z Gułtów p. m. Kostrzyn, która to wieś, równie jak przyległe jój Iwno i Siedlce, była prastarą siedzibą tego rodu. Piękne grodziszcze, na wysepce u brzegu jeziora w ostatniej wsi położone, istniało jeszcze przed kilku laty, gdzie rozkopane, kamienie z sklepów i fundamentów starego zamku Grzymalitów na budowę przyległej żwirówki oddać musiało.

Pieczęć LVIII (rys. z odlewu gipsowego, Dypl. Nra. 1707, 1760,) lubo nadzwyczaj niekształtna, używaną przecież była przez miasto Kalisz aż w wiek XVI, jak tego dowodzą pergamina w Archiwie Rządowym Kaliskiem zachowane.

Pieczęć LIX (rys. z nat., Dypl. Nra. 1372, 1649,) używana przez klasztor Benedyktynów w Lubiniu, nosi wyobrażenie Najś. Maryi Panny jako swój Patronki; *cnfr.* dypl. Nr. 119.

Pieczęć LX (rys. z nat., Dypl. Nr. 1804,) przedstawia klejnot w heraldyce Polskiej nieznan; w dziele Siebmachera umieszczony jest pomiędzy herbami wymarłych domów na Prusach, mianowicie Buchwalde, Tolk i Wolkau.

Pieczęć LXI (rys. z nat., Dypl. Nr. 1804,) przedstawia, równie jak poprzednia, zapewne klejnot członka jednego z bardzo licznych wówczas rodów zagranicznych, po większej części przemijająco w W. Polsce osiadłych, z których kilka wszakże stale się na tej Ziemi przyjęło.

Pieczęć LXII (rys. z nat., Dypl. Nr. 1804,) przedstawia pierwowzór klejnotu rodu Nowin, i z tego powodu w poczcie niniejszym umieszczona. Opisanie jej znajduje się w *Lib. terrestr. Posnan. d. a. 1427, f. 69 v.*, gdzie dwóch świadków stawia *de clenodio Nowyna proclamacionis, in quo clenodio portant zawascha et crucem.*

Pieczęć LXIII (rys. z nat., Dypl. Nr. 1804). Jest to klejnot wygasłego rodu Żuława, którego opis znajdujemy w *Lib. terrestr. Posnan. d. a. 1427, f. 69 v.* i w tejże księdze *d. a. 1432, f. 93 v.*; na pierwszym z tych miejsc bowiem czytamy, że dwóch świadków ma przysięgać na szlacheckie pochodzenie Maćka z Buszkowa po matce *de clenodio Zulawy, in quo portant Lilium*, na drugim zaś, że dwóch innych świadków ma poręczać szlacheckie pochodzenie po ojcu matki Dawida z Goździchowa *de clipeo Lilia et clenodio proclamacionis Sulawa.*

Pieczęć LXIV (rys. z nat., Dypl. Nr. 1857,) przedstawia pieczęć klasztoru Cystersów w Paradyżu.

Pieczęć LXV (rys. z nat., Dypl. Nr. 215, Tom IV, Dodatki,) oddana także godłem malowanym w całości w presbyterium kościoła Oberskiego nad dawnymi stallami zakonników, przedstawiającem w zupełności odłupane na pieczęci oba końce Łuku czy Podkowy oraz lewe ramię lewego Krzyżyka nad niem położonego. Pieczęć ta należy do kategorii godeł osobistych, któreśmy na pieczęciach IX, X, XII, XIX i t. d. już widzieli. Właściciel jej Sędziwoj kantor Gnieźnieński należał, jak się zdaje, do rodu Pałuków, tak przynajmniej można wnosić z okoliczności, że fundacją nowego klasztoru powierzył zakonnikom klasztoru Łekno, przez swych przodków fundowanego (zob. dypl. Nr. 18), i z imion jego *fratres patruales*, przytoczonych w dypl. Nr. 215 (zob. w Indeksie Łekno, *Hered. i Anonymi*); wnosiłoby ztąd można, że w r. 1238 ród Pałuków jeszcze był swego późniejszego godła, Siekiery, ogólnie nie przyjął.

Pieczęć LXVI (rys. z nat., wyciśnięta na wosku czarnym, wisi u dypl. Nr. 968, Tom IV, Dodatki, i 1804,) jest klejnotem licznie jeszcze na początku XV wieku rozsiadłego, dziś wygasłego rodu *Jelen*, o którego istnieniu dowiadujemy się najpierw z *Lib. terrestr. Posnan. d. a. 1400, f. 20*, gdzie Adam z Demanczewa ma wywodzić swe pochodzenie szlacheckie *de clenodio Gelen Nalko*, dalej z *Lib. terrestr. Pyzdrens. d. a. 1410, f. 33*, gdzie Jan *als. Labuna* wyprowadza na poparcie swego szlactwa dwóch świadków *de Jelen*, następnie z tychże ksiąg *d. a. 1411, f. 83 v.*, gdzie Stanisław z Korzkwi ma się wywodzić *de clenodio Gelen*, a w końcu z tych samych ksiąg *d. a. 1414, f. 24 v.*, gdzie Mikołaj, sołtys z Sołeczny, wyprowadza swe szlacheckie pochodzenie dwoma świadkami *de genealogia materna Gelenow*. Że wiszącą u dypl. Nr. 1804 pieczętkę 15⁴ do powyższej pieczęci policzyć należy, powiedziało się już pod pieczęcią XXXIX. Co do dołączonego do nazwiska klejnotu *Gelen* wyrazu *Nalko* tu się tylko nadmienia, że wieś Nialek leży pomiędzy Obrą i Wolsztynem, i mogła być siedzibą rodu, do którego należał właściciel tej pieczęci Mikołaj Zbigniewicz.

Pieczęć LXVII (na tabl. 1, rys. z nat., wisi u oryginału dypl. Nr. 590, będącego własnością hr. Edw. Grabowskiego,) przedstawia najstarszą znaną pieczęć Kapituły Gnieźnieńskiej; zob. pieczęć XXIV. Pergamin ten, który w ostatniej prawie chwili życzliwie wydawcy został udzielonym, pisany wykwiłtnie i żadnej wątpliwości co do swjej autentyczności nie wzbudzający, datowany jest przecież tu, jak i w swym transsumpcie użytym w tem wydaniu, z roku 1262, co jest widoczną omyłką zamiast roku 1222, na który i Indykcja X wskazuje. Oprócz tej pieczęci, przywieszonej na plecionkach z nici półjedwabn. pomarańczow. i fioletow., wisi u oryginału na takich samych plecionkach podługowata pieczęć arcybiskupa Wincentego z odłamanym dolnym brzegiem, tej samiej co pierwsza wielkości, i wyobraża osobę duchowną w niskiej infule, siedzącą na tronie podobnie jak w pieczęci I; z napisu: † S. Vicecii... archiepi. Z porównania z wydrukowanym dypl. Nr. 590 okazały się tamże następujące błędy. *Wiersz 1 or. ma Vincencius zam. Wincencius. — W. 13 or. ma iuste tenuit zam. tenuit iuste. — W. 14 or. ma a nostro assentu zam. nostro assensu. — W. 15 or. ma potitus zam. potitis, i effectum meruit zam. effectum meruisse. — W. 14 od d. or. ma bonorum actorum zam. bonarum actionum. — W. 12 od d. or. ma Buchowe zam. Buchowo, i Galanch zam. Golanch. — W. 11 od d. or. ma Damabore zam. Damaboze. — W. 10 od d. or. ma Goszizlave zam. Goszczsane, i Copriwize zam. Coprivnze. — W. 9 od d. or. ma Ergilzko zam.*

Ergilzsko. — *W. 8 od d. or. ma quascumque zam. quascunque.* — *W. 7 od d. or. ma acquirere zam. aquirere.* — *W. 4 od d. or. ma districtionis zam. districcionis, i sentenciam zam. sententiam, a propulsamus zam. propulsando.* — *W. 2 od d. or. ma quin zam, quyn.* — *Str. 550, W. 1 or. ma Kalys zam. Calis.* — *W. 2 or. ma Wenzlaws zam. Wenzslaus.* — *W. 3 or. ma ali zam. alii.* — *Data w oryginale: millesimo ducentesimo sexagesimo secundo, tercio-decimo Kalendas Augusti, Indictione decima...*

UWAGI

DO MAPY WIELKOPOLSKI.

Dolączona do niniejszego dzieła mapa ma za cel uwydatnić główne wyniki spraw w niem zawartych, o ile się takowe do pojęć topograficznych odnoszą; że jednakże odnośne czynności w przeciągu kilku wieków się odgrywały, a tu w jednej tylko karcie zostały ujęte, wypada więc powstałą ztąd niejasność kilku słowami objaśnić.

Uwagi następne będą się więc zajmowały:

1. Granicami politycznymi i djecezjalnymi, jako z następstwem czasów znacznym ulegającymi zmianom.
2. Podziałem Ziemi na Kasztelanje, Województwa i Powiaty.

Co zaś do zewnętrznej strony mapy, należy przedewszystkiem uzasadnić jój rozmiar. Nie ulega wprawdzie wątpliwości, że byłoby rzeczą nader pożądaną, aby ona mogła zawierać wszystkie topograficzne przedmioty w Kodeksie wymienione; że jednakże rozmiar który się widzi w dodanej mapie, musiałby być 3 razy większym aby dorównać n. p. mapom Reimanna, które mniej więcej takim warunkom mogłyby odpowiedzieć, poprzestało się zatem na rozmiarze 1 : 600,000, o ile że ten zupełnie na ten „Dodatek“ do Kodeksu Wielkopolskiego wystarcza, a pretensji do osobnego kartograficznego dzieła rościć się nie zamierza.

Jako wynik tych uwag powstała w niniejszej formie „Mapa W. Polski z czasów Piastowskich“, która, pominąwszy powyżej podane powody jój skromne rozmiary tłómaczące, tem się poleca, że daje więcej ogólny pogląd na tę Ziemię, niżby to uczyniła mapa trzymająca się ściśle samego Kodeksu. W tym bowiem razie ujrzelibyśmy okolice przyległe n. p. klasztorom, obsiane licznymi miejscowościami, bo archiwa klasztorne, jako najkompletniej zachowane, wszystkie tychże posiadłości wyliczają, gdy znów obok nich często znajdowałibyśmy puste miejsca, o których w Kodeksie nie masz wzmianki. Można by wprawdzie miejsca te zapęłnić osadami n. p. z czasów Władysława Jagiełły, znanymi dokładnie z Ksiąg grodzkich, lecz korzyść ztąd wynikająca nie wyrównywałaby choć tylko samym kosztem, bo tę samą usługę oddać może każda inna mapa w dużym rozmiarze wykonana, n. p. wspomniana redukcja mapy kwatermistrzostwa Pruskiego przez Reimanna, lub same mapy kwater-

mistrzostwa Pruskiego i Rosyjskiego. Mapa niniejsza poprzestaje też tylko na podaniu ważniejszych miejscowości wymienionych w tekście Kodeksu, o ile że położenie innych w Indeksie dokładnie jest oznaczone, również miejscowości wspomnianych w Kronikach i Księgach grodzkich z czasów Władysława Jagiełły; natomiast rozmiar jęj zupełnie wystarczył na umieszczenie wszystkich granic politycznych, djecezalnych i administracyjnych, wszystkich grodów kasztelańskich, wszystkich wymienionych czoł opoli, wszystkich klasztorów, a nadto, wszystkich miejscowości znikłych, których położenie dokładnie się dało wypośrodkować, i wszystkich dróg handlowych i innych komunikacji w Kodeksie wymienionych.

I. Granice polityczne.

Zaczynając od zachodu, wypada zaliczyć do Wielkopolski zachodnie krańce państwa Mieczysława I, ponieważ współcześni kronikarze Niemiec księcia tego tylko księciem Polan nazywają, i ponieważ tam Lechickich szczepów innego odrębnego nazwiska nie spotykamy. W razie przeciwnym, szczepy te zatrzymałyby swe nazwiska i w późniejszych czasach, n. p. jak Kujawianie, Mazowszanie i Łęczycanie, gdy tymczasem od wieku XII tam tylko nazwiska Ziemi powstałe od ich grodów stołecznych widzimy, jak Ziemię Lubuską, Kościerzyńską i Ziemię Chinez od grodu Chinez, dziś Kienitz nad rz. Odrą. Za zachodnią zaś granicę państwa Mieszkowego należy uznać rz. Odrę od jęj zagięcia ku północy przy ujściu Nicy pod Szydłowem, aż pewnie do ujścia Warty, bo tam do niej sięgała niewątpliwie djecezia Poznańska, która przy swem utworzeniu cały obszar tego państwa obejmowała. Wykazuje to dość jasno dyplomata Nr. 916, zaliczający klin utworzony przez rz. Odrę i Pilzę do djecezji Poznańskiej, którego nienaturalne wbicie się pomiędzy djecezje Misnieńską i Lubuską tem tylko da się wytłómaczyć, że jest odłamkiem Poznańskiej, pozostałym po utworzeniu przez Bolesława Chrobrego Lubuskiej, na rzecz której pierwsza prawy brzeg Odry aż do ujścia Warty oddała. W razie bowiem, gdyby brzeg ten dopiero do zdobyci Bolesława policzyć chciano, pozostanie tego klinu przy djecezji Poznańskiej byłoby niewytłómaczonem, bo prościęjby było cały nowo zdobyty obszar oddać nowo utworzonemu biskupstwu, ile że zmiana granic djecezji zawsze była z trudnościami połączona i nigdy się bez potwierdzenia Papieżów wykonać nie dała. Na brzegach też Odry widzimy Mieczysława oczekującego w r. 990 pochodz Bolesława Czeskiego,¹⁾ a prawdopodobnie i zwycięzko odpierającego w r. 972 napaść marchiona Hodona,²⁾ jeżeli za miejsce zwycięstwa, które Thietmar nazywa Cidini, przyjmujemy dzisiejszy Szydłów przy ujściu Nicy do Odry, za którem to przypuszczeniem to przynajmniej przemawia, że okolica ta zwykłą była widownią zaczepek Niemieckich.³⁾

Lecz panowanie Mieczysława rozciągało się i na lewy brzeg Odry od ujścia Nicy do ujścia Warty, a to w objętości później ufundowanego biskupstwa Lubuskiego, i tam go też spotykały pierwsze zaczepki ze strony Niemców. I tak szczep Słowiański zwany Licicaviki, który w r. 963 Wichman na czele nie wymienionego tą razą szczepu napadł i przy tęg sposobności Mieczysława po dwakroć zwyciężył, mieszkał zapewne nad rzeczką zwaną w r. 1249 Lecnici, dzisiejszą Läknitz, prawym przypiływem Sprowy,⁴⁾ według słów zaś Widukinda, że był *potestatis regis Misa-*

¹⁾ Thietmar IV, 9. — ²⁾ Thietmar II, 19. — ³⁾ Porównaj przejścia Odry przez Henryka II w r. 1005 i 1015 u Thietmara VI, 19, i VII, 11. — ⁴⁾ Dyplom. Nr. 2055.

conis,¹⁾ nie należał on do składu jego właściwego państwa, tylko był przez niego sokołowanym. Przypadające w tymże roku zetknięcie się Mieczysława z marchionem Geronem i wynikłe ztąd sokołowanie tego księcia, również tylko do dzierżaw jego Zaodrzańskich zdaje się odnosić; inaczej, słowa Thietmara: *Miseconem cum sibi subiectis imperiali subdidit dicioni*,²⁾ znaczyłyby sokołowanie całego jego państwa, czego żadną miarą już dla tego przypuścić nie można, że o wypadku takim nie można pomyśleć bez poprzedzenia go jakimi nieszczęśliwymi katastrofami, n. p. przegranymi bitwami, a o tych Thietmar nie tylko nie wspomina, ale i Widukind, piszący o podbiciu Łużyczan i Selpulów przez Gerona, z którym Thietmar i sokołowanie Mieczysława łączy, o tem ostatniem zgoła nic nie wie, a przecież obaj ci pisarze żadnej zwykle nie opuszczają sposobności, aby blask oręża Niemieckiego uwydatnić. To też wspomniane na innem miejscu przez Thietmara, a bliżej temi słowami określone sokołowanie Mieczysława, że *tributum fidelem imperatori solvit usque in Vurta fluvium*,³⁾ tak tylko można rozumieć, że stosunek ten zachodził w kraju Zaodrzańskim pod ujście Warty do Odry, t. j. aż do północnych granic tych posiadłości; jest bowiem rzeczą bardzo prawdopodobną, że jak na prawym brzegu Odry Warta od swego ujścia a dalej Noteć od odwiecznych czasów szczepy Polan i Pomorzan oddzielała, tak i na lewym brzegu stanowiło przedłużenie téj linii północną granicę dzierżaw książąt Polańskich.⁴⁾ Widownią powtórnego napadu, który Wichman w r. 967 na Mieczysława wymierzył, a który klęską i życiem przypłacił, były również Zaodrzańskie tegoż posiadłości, bo szczep zwany przez Widukinda Vuloini,⁵⁾ któremu Wichman przy tem przewodził, mieszkał zdaje się około rzeczki Wuhle, wpadającej do Sprowy pod miastem Köpenick, sąsiedował zatem z wspomnionemi powyżej Licicavikami. Do tego to szczepu schronił się był też zapewne Wichman przy pierwszej swéj napaści na Licicavików, a i teraz powtórny ten napad również na nich wykonał, bo nie naturalniejszego, jak że tam się dobrego przyjęcia spodziewał, gdzie pierwotne jego powodzenie jeszcze w świeżej było pamięci. Chęć to zapewne wydarcia zupełnego Zaodrzańskich posiadłości, a może powściągnięcia rozposcierającej się tu władzy Mieczysława, niezawodnie klęską Wichmana wzmocnionej, spowodowała w roku 972 marchiona Odon do owéj niefortunnej wyprawy zakończonej klęską pod Cidini.

Południową sferę władzy Mieczysława po lewej stronie Odry, zaznacza jego już wspomniany zatarg z Bolesławem księciem Czeskim w roku 990, którego powód lubo nigdzie nie podany, okoliczności wszakże go w zabranii Czechom okolicy miasta Gubina w Łużyczach szukać zniewalają, a to z następujących powodów. Według opowiadania

¹⁾ Widukind III, 66. — ²⁾ Thietmar II, 9. — ³⁾ Thietmar II, 19. Pamiętać należy, że lubo rzekę powstałą przez połączenie Warty z Notecią aż do ujścia do Odry zwano w wieku XIII Notecią (zob. dypl. Nra. 2055 i 372), to jednak w XII wieku nosiła ona dzisiejszą nazwę Warty; zob. Monum. Polon. histor. II, Mnich Prießingenski, str. 130. — ⁴⁾ Ówczesnego ujścia Warty do Odry dziś dokładnie oznaczyć nie podobna, tyle tylko jest wiadomem, że Odra dawniej płynęła tam starym korytem, zwanem dziś Alte Oder, a w dyplomie Nr. 2055 Odriza, tak, że gród Chinez, dzisiejsze Kienitz, od którego wzięła nazwę Ziemia leżąca pomiędzy rzekami Mizłą, Wartą i Odrą, leżący dziś na lewym brzegu, dawniej na prawym się znajdował, co również i o Kościerzynie przypuścić należy. Którem z licznych ramieni, dziś jeszcze okolicę zwaną Oder Bruch przerzynających, Warta do Odry, dzisiejszój Odrzycy odpływała, trudno wyrzec, wiemy tylko, że jeszcze w XV wieku miasto Oderberg leżało nad głównym korytem Odry. — ⁵⁾ Widukind III, 69.

Thietmara, Czesi i posiłkujący ich Lutycy, zastawszy Mieczysława na drugim brzegu Odry i nie mogąc go do oddania zagarnionego kraju nakłonić, cofnęli się wraz z Niemcami, którzy z Magdeburga właściwie na pomoc Polakom byli przyciągnęli lecz później do Czechów się przyłączyli, pustoszyli okolicę ogniem i mieczem, a wreszcie opanowali miasto, którego nazwisko w tekście Thietmara wprawdzie opuszczone, lecz które Zeissberg w swój rozprawie *Miseco I* trafnie jako miasto zwane Nemci wykazuje.¹⁾ Otóż miastem tem może tylko być dzisiejsze Niemitsch pod Gubinem, darowane później przez Henryka II klasztorowi w Nienburg i stanowiące w owym czasie czoło swęj okolicy,²⁾ bo na jego położenie wskazuje tak kierunek pochodu posiłków Niemieckich z Magdeburga przez kraj Selpulów, jak i zaledwie 3 milowa odległość od Odry, a wreszcie i ta okoliczność, że miasto, które dobrowolnie się poddało, i którego *dominus* został ścięty,³⁾ wkrótce przed tem Czesi byli utracili,⁴⁾ chętnie zatem teraz do dawnych panów powracało, obojętnem patrząc okiem na śmierć swego *dominus*, który pewnie był starostą Mieczysławowym. Okolica zaś, którą Czesi na lewym brzegu Odry pustoszyli, na każdy raz do posiadłości czy zdobyczy Mieczysława należeć musiała; że jęj jednak, jak całej widowni tych zająć, nie w południowym Szlęzku szukać należy, jak to dotąd czyniono, dowodzi oprócz powyższych uwag i ta, że w tak odległej strony aniby Lutycy w pomoc Czechom, ani Niemcy w zamiarze tylko nakłonięcia Mieczysława do ustępstw byli pociągali; opis też odwrotu tych ostatnich do Magdeburga wyraźnie to przypuszczenie wyklucza.⁵⁾ Do powyższych dowodów istnienia posiadłości Mieczysława I na lewym brzegu Odry, a to w podanej rozciągłości, t. j. od ujścia Warty aż po Nicę, i że one to właśnie były widownią i przedmiotem zaczepki Niemieckich, i to dodać należy, że Odra stanowiła wówczas, zwłaszcza w obec tak czujnego przeciwnika jakim się książę ten okazuje, tak trudną do przebycia zaporę, że przeprowadzenie się przez nią wyrównywało prawie odniesieniu zwycięstwa,⁶⁾ i pewno nie byłoby pominionem ani przez Widukinda ani przez Thietmara, tak troskliwych o sławę Niemieckiego oręża, gdyby je był czy to Wichman w której z swych wypraw, czy też sam Gero wykonał, zwłaszcza, że ostatni pisarz z taką szczegółowością obie przeprawy Henryka II w r. 1005 i 1015 wykonane opisuje.⁷⁾ Zapewne nie wystarczyłyby do tego siły Wichmana, aniby nawet Gerona na to stało, aby jednym zamachem podbić Łużyczan i Selpulów i potem jeszcze przejść Odrę i Mieczysława sholdować, ile że już przy podbiciu Łużyczan sam był ciężko rannym i przez poniesione dotkliwe straty znacznie osłabionym być musiał.⁸⁾ Tożsamość też granic posiadłości Zaodrzańskich Mieczysława i granic biskupstwa Lubuskiego tem się tłómaczy, że przyłączone przy fundacji do niego obszary po lewym brzegu Odry, nie mogły należeć ani do biskupstwa Brandenburskiego ani do Miśnieńskiego, bo te musiały niechętnem tylko okiem na nową fundację patrzeć, i nigdyby dobrowolnie na rzecz jęj jakiegoś ustępstwa nie zrobiły. Pozornym jest także tylko wyjątek co do okolicy Gubina, która, lubo że według powyższych spostrzeżeń do Mieszka należała, w skład jednak djecezji Lubuskiej już w r. 1249 nie wchodziła, bo są niewątpliwe ślady, że południowe téjże granice początkowo istotnie daleko głębiej sięgały.⁹⁾

¹⁾ Archiv für Oesterreichische Geschichte XXXVIII B, erste Hälfte p. 93—97. — ²⁾ Riedel Cod. diplom. Brandenburg. A XXIV, p. 324. — ³⁾ Thietmar IV, 9. — ⁴⁾ Porównaj powyższy cytat z rozprawy Zeissberga. — ⁵⁾ Thietmar IV, 9. — ⁶⁾ Zobacz opis przejścia Odry przez Fryderyka Barbarosę w r. 1157 w dyplomie Nr. 19. — ⁷⁾ Thietmar VI, 19, i VII, 11, 12. — ⁸⁾ Widukind III, 67. — ⁹⁾ Wohlbrück, Gesch. d. Bisthum Lebus I, pag. 95. O ścisłości poda-

Z powyższych uwag okazuje się, że jeżeli Zaodrzańską część djecezji Lubuskiej należy uważać za końcowe zachodnie kresy pierwotnej Polski, zamieszkałe już to przez odrębne a może dopiero przez Mieczysława sołdowane Lechickie szczepy, jak n. p. wspomnianych Licicavików, już to przez plemiona Łużyckie w okolicy Gubina zabraną Czechom, to za naturalną, a zarazem i za ściśle etnograficzną jej granicę ku zachodowi wypada przyjąć samą Odrę, jako na prawym brzegu przez plemię Polan osiadłą,¹⁾ którego to wybrzeża wszakże pod względem historycznym do Wielkopolski dla tego zaliczyć nie można, że cała Ziemia Lubuska już bardzo wcześnie, bo około r. 1163 przez synów Bolesława Krzywoustego książętom Szlązkim, synom wygnanego Władysława II, oprócz samego Lubusza²⁾ oddana, nigdy się już do niej nie powróciła. Trwało połączenie tej Ziemi z Szlązkiem do r. 1249, w którym Bolesław Łysy, syn Henryka Pobożnego jedną jej część odprzedał Wilibrandowi arcybiskupowi Magdeburskiemu,³⁾ drugą zaś Janowi i Ottonowi margrafom Brandenburskim,⁴⁾ którzy coraz to więcej się tam rozpościerali;⁵⁾ a gdy w roku 1336 Otto arcybiskup Magdeburski całą swą część jeszcze mu należną marchiowi Ludwikowi nadał,⁶⁾ powstała na prawym brzegu Odry południowa część nowego politycznego utworu zwanego Nową Marchją, z przebiegiem czasu coraz to dalej ku wschodowi kosztem Wielkopolski się rozszerzającego. Klin zaś leżący pomiędzy rzeczką Pilgą a Odrą, lubo w skład Ziemi Lubuskiej nie wchodził i jeszcze w roku 1308 do djecezji Poznańskiej należał,⁷⁾ zapewne już wraz z tą Ziemią synom Władysława II oddany, następnie też przy książętach Szlązkich pozostał i do Ziemi czyli województwa Krosnieńskiego został wcielonym. Jaka była jego granica z Wielkopolską, nie można z pewnością orzec, zdaje się wszakże, że ją stanowiła rzeczka Ołobok, dziś Mühlbock, jako naturalne przedłużenie wschodniej granicy Lubuskiej ku południowi aż do Odry. Prawda, że w r. 1223 Henryk Brodaty nadał klasztorowi Trzebnickiemu wieś *Lanke in provincia Croscensi*, (dziś Lancken,) i nadanie drugiej, *Zarnovo* zwaną także Ołobok, (dziś Mühlbock), temuż klasztorowi przez pana Przybysława darowaną potwierdził,⁸⁾ zatem w czasie, kiedy jeszcze nie będąc panem Wielkopolski, nadania

nych przez dypl. Nr. 2055 granic ku północ-wschodowi, świadczy dyplom. Nr. 141, w którym Władysław Odoniec nadaje w roku 1232 Wielkąwieś Templarjuszom, wspomnianą w Nrze. 2055 jako należącą do Polski. Leży ona na samem pograniczu.

¹⁾ Wspomniany na str. 354 fragment wspominający nadanie miasta Nemei klasztorowi w Nienburg, pisany w połowie XII w., mówi o mieszkańcach pewnych wsi w okolicy dzisiejszego miasta Kottbus, należących do tegoż klasztoru, którzy że na częste napaści sąsiadów byli wystawieni, siedliska swe w części byli opuścili: *Quapropter convenerunt in unum hi qui remanserunt, quatinus census suum preberent in circuitu degentibus, primum duci Polanico, deinde ultra Odoram manentibus, scilicet primatibus terre, uti pacem habeant ab his habitatoribus; ac sic frequenter illic concurrunt, et non illis obsunt nec ledunt.* —

²⁾ W roku 1209 był Lubusz jeszcze w posiadaniu Władysława Odonieca (zob. Wohlbrück, *Gesch. d. Bisth. Lebus I*, p. 10), następnie w ręku Henryka Brodatego, który go w roku 1218 odstępuje Władysławowi Laskonogiemu (dyplom. Nra. 95, 96), a ten jest jego panem jeszcze w roku 1225, (Wohlbr., *Gesch. d. Bisth. Lebus I*, p. 19). — ³⁾ Dyplom. Nr. 2055. — ⁴⁾ *Chronica principum Poloniae* w *Monum. Polon. histor.* III p. 491. — ⁵⁾ W roku 1257 zakłada margraf Jan miasto Landsberg n./W. (Riedel XVIII, p. 369). — ⁶⁾ Riedel A. XXIV, p. 337. — ⁷⁾ Dyplom. Nr. 916. — ⁸⁾ Wrocław. Königl. Staats Arch. Trebnitz 24. Zachowany tamże dokument pod Trebnitz 7, lubo uznany za falsyfikat z końca może XV w. pochodzący, godzi się tu przywieść, raz na stwierdzenie położenia Ołoboku i Łąki nad rzeczką Ołobokiem, a powtórnie dla tego, że przechował polskie nazwiska kilkunastu osad dziś niemieczonych. Jest on datowanym z roku 1207 i zawiera niby darowizny przez Henryka Brodatego klasztorowi

tylko w Szlązku mógł czynić, a obie te osady już na lewym brzegu wspomnianej rzeczki leżą; w kilka lat później potwierdzali przecież te nadania, jak to poniżej się pokaże, Wielkopolscy książęta Przemysław i Bolesław i takowe darowiznami osad przyległych pomnażali.

W czasie panowania Henryka Brodatego i Henryka Pobożnego w Wielkopolsce i zarazem w Szlązku, granice między obiema dzielnicami zapewne się zacierały, i w niejednym miejscu, które się poniżej okażą, krawędzie pierwszej na zawsze do drugiej przylgnęły; po zgonie wszakże Henryka Pobożnego w roku 1241 pod Lignicą, kiedy ziemianie dzielnicy Wielkopolskiej, zniechęceni do syna i następcy jego Bolesława Łysego, na stronę synów Władysława Odonicza, Przemysława i Bolesława i to już w pierwszym roku przechodzić zaczęli¹⁾ i im kolejno wraz z grodami i ich okolicami się poddawać, granice pomiędzy obu Ziemiami na nowo poczęły się kształtować i zmieniać według raz téj, raz drugiej stronie sprzyjających okoliczności. Ustępuje wprawdzie Bolesław Łysy krok po kroku z dzierżaw Wielkopolskich, wkrótce jednak po zgonie ojca odpada od niego warowny Przemęt a po nim Zbąszyń, gdzie już w roku 1243 Przemysław stawia nowy gród, następnie w roku 1244 traci Kalisz, tak długo przez książąt Szlązkich sobie przywłaszczany,²⁾ i Santok. Chcąc się ciągłym stratom stanowczo oprzeć, wkracza Bolesław Łysy w roku 1246 do Wielkopolski i wznosi gród w Kopanicy, a gdy książęta Wielkopolscy naprzeciw niemu swe siły wyprowadzwszy, zamiast ich do zupełnego odzyskania ojcowizny użyć, dobrowolną ugodą jeszcze i grody Santok, Międzyrzecz i Zbąszyń Szlązkiemu księciu odstąpili,³⁾ powstał ztąd, jak się to wykaże, dla ich następców powód do późniejszych jeszcze sporów o te krańce. Tymczasem nie długo się śnać trzymano téj ugody, a przewaga książąt Wielkopolskich jest już w roku 1248 tak wielką, że Przemysław zdoła uwięzieniem przywódców potężnego rodu Nałęczów zgnieść spiski na rzecz Bolesława Łysego knowane,⁴⁾ w roku zaś następnym widownią nowych usiłowań nawet do samego Szlązka przerzucając, stawia gród w Bytomiu nad Odrą.⁵⁾ To też już w roku 1246 potwierdza Przemysław klasztorowi Paradyżkiemu nadanie miasta Lubrzy,⁶⁾ w roku 1248 klasztorowi Trzebnickiemu przywileje dotyczące Ołoboka z przyległościami,⁷⁾ co powtarza brat jego Bolesław w roku 1262,⁸⁾ w roku 1251 widzimy już Zbąszyń w ręku książąt Wielkopolskich,⁹⁾ którzy w roku 1255 potwierdzają znów temuż klasztorowi posiadanie wsi Chociule, jak się

Trzebnickiemu uczynione, a wymienia, oprócz dwóch powyższych, jeszcze następne wsie po obu brzegach Ołoboka leżące: Koczule (Kutschlau), Rudgerzowicze (Riegersdorf), Dornawa (Dornau), Radoschino (Rentschen), Scampey (Skamp), Meczylesse (Mittelwalde), Rogytnicze, als. Schönwald (Schönfeld), Wangrynicze, als. Olbrachczdorf (Olbersdorf), Crzyzowa, als. Lichtenwald (Lichtenwalde), Padlagora, als. Steynbach (Steinbach) wraz z jeziorami Meczwez, Sernowo, Lenky, Trzebechowo i Borow. (Grünhagen, Regest. z. Schles. Gesch. Nr. 124). O osadzie Zarnovo zob. Tom III, Dodatki, Nr. 271.

¹⁾ Dyplomat Nr. 231. — ²⁾ Dyplomata Nra. 93, 94, 99. — ³⁾ O wypadkach powyższych zob. Monum. Polon. histor. II, Kronika Boguchwała str. 562, 563, 564. Gród Santocki powrócił wszakże do Wielkopolski już w roku następnym; zob. tamże str. 565. — ⁴⁾ O uwięzieniu Tomasza kasztelana Poznańskiego i jego synów zob. Kronika Boguchwała str. 566. — ⁵⁾ Tamże str. 568. — ⁶⁾ Dypl. Nr. 252. — ⁷⁾ Dyplomata Nra. 269, 271. — ⁸⁾ Dypl. Nr. 400. Że przy téj sposobności przyjęto pewnie rzeczkę Ołobok za granicę pomiędzy Wielkopolską a Szlązkiem, powiedziano już powyżej. — ⁹⁾ Kronika Boguchwała str. 569. Do okoliczności tu opowiedzianej odnosi się zapewne Dypl. Nr. 305; grodu Drzeń jednak, który ten dokument wspomina, nie odbierano wtenczas Niemcom, tylko Barnimowi księciu Pomorskiemu; zob. w powyższej Kronice str. 570.

zdaje już przez Henryka Brodatego nadanej,¹⁾ dalej w roku 1257 należy już Smardzewo pod Babimostem do Wielkopolski,²⁾ a że wszystkie te wymienione miejscowości leżą po za linią Kopanica, Zbąszyń i Międzyrzecz, t. j. po za linią Obrzy ku dawniej granicy Lubuskiej, dość jasno się ztąd uwydatnia z jednej strony pragnienie księcia Szlązkiego linią tę dla swych posiadłości uzyskać, a z drugiej nie mniejsze, a tym razem dobrym skutkiem uwieńczone starania książąt Wielkopolskich dawną granicę swęj dzielnicy ku Ziemi Lubuskiej przynajmniej od téj strony utrzymać. Trwały też odzyskane tu dla Wielkopolski granice przez ciąg panowania jęj książąt linii Piastowskiej, a następnie i podczas rządów króla Wacława i Henryka Głogowskiego; po śmierci jednak ostatniego, synowie jego Henryk, Jan, Przemko, Bolko i Konrad, roszcząc sobie prawo następstwa wbrew wyborowi Władysława Łokietka przez Wielkopolan wykonanemu, podzielili w roku 1312 Wielkopolskę pomiędzy siebie,³⁾ a widząc, że podziału tego urzeczywistnić nie zdołają, odstąpili w roku 1319 Waldemarowi margradowi Brandenburskiemu cały obszar objęty dawną zachodnią granicą Ziemi Lubuskiej aż do ujścia Obrzy do Odry, dalej tąż Obrzyą aż do Kopanicy, a od Kopanicy, rzeką Obrą aż do Międzyrzecza,⁴⁾ odbierając w zamian od niego Sagan i Krośno.⁵⁾ Śmierć Waldemara, która w tym samym roku nastąpiła, przeszkodziła urzeczywistnieniu tego układu, tak że książąt Szlązkich widzimy ponownie panami części Ziemi Lubuskiej i jęj pogranicza, a mianowicie w roku 1320 Henryka II, księcia na Głogowie, zatwierdzającego powtórnie klasztorowi Oberskiemu nadanie wsi Nowego Kramska,⁶⁾ a w roku 1322 klasztorowi Paradyżkiemu darowiznę wsi Zyrska,⁷⁾ następnie w tymże roku Jana, księcia na Ścieniawie, potwierdzającego temuż klasztorowi posiadanie miasta Lubrzy.⁸⁾ Tymczasem każe wnosić układ zawarty w roku 1325 dnia 18 Czerwca pomiędzy Władysławem Łokietkiem a książętami Pomorskimi w celu odzyskania zagarnionych przez margrów Brandenburskich obszarów po obu brzegach Drawy leżących,⁹⁾ że nim król ten w odleglejsze strony pociągnął, wpięrow właściwą Wielkopolskę z obcych przywłaszczycieli oczyścić. Wypada ztąd, że już pomiędzy rokiem 1322 i 1325 musiały się zamki Kopanica, Przyprostnia i Zbąszyń wraz z przyległemi obszarami napowrót w ręce Polaków dostać;¹⁰⁾ widzimy przynajmniej w roku 1327 Władysława Łokietka panem klasztorów Oberskiego, Paradyżkiego i Zemskiego,¹¹⁾ i potwierdzającego pierwszemu z nich posiadanie wsi Stare Kramsko,¹²⁾ a w roku 1329 klasztorowi Paradyżkiemu wsi Wyszanów.¹³⁾ Wiadomo też, że bezskutecznemi były usiłowania, które Henryk II był podjął, oddając odebrane sobie w Wielkopolsce posiadłości wraz z swemi Szlązkiemi pod prawo lenne w roku 1329 Janowi królowi Czeskiemu.¹⁴⁾ Zdaje się tylko, że przy téj sposobności stanęły ostateczne w tych stronach granice, które aż do podziału Polski trwać miały,¹⁵⁾ a przez co pas pograniczny nad Ziemią Lubuską, wraz z miastami Świebodzinem, Cylichową i Lubrzą, na zawsze od Wielkopolski oddartym

¹⁾ Dyplomata Nra. 212, 329. — ²⁾ Dyplom. Nr. 347. — ³⁾ Dyplom. Nr. 952. — ⁴⁾ W r. 1317 widzimy Henryka III oblegającego Przyprostnią pod Zbąszyń i potwierdzającego klasztorowi Oberskiemu posiadanie Nowego Kramska pod Babimostem. Zob. dyplom. Nr. 994. — ⁵⁾ Dyplom. Nr. 1012. — ⁶⁾ Dypl. Nr. 1018. — ⁷⁾ Dypl. Nr. 1026. — ⁸⁾ Dypl. Nr. 1030. — ⁹⁾ Zob. poniżej na stronie 363. — ¹⁰⁾ Dypl. Nr. 1188. — ¹¹⁾ Dypl. Nr. 1085. — ¹²⁾ Dypl. Nr. 1079. — ¹³⁾ Dypl. Nr. 1098. — ¹⁴⁾ Dypl. Nr. 1099. — ¹⁵⁾ Szczegółowe opisanie tych granic wykonała w roku 1540 wyznaczona ku temu Polsko-Szlązka komisja; były one wtenczas aż do rzeczki Paklicy, stanowiącej północną granicę ówczesnego księstwa Głogowskiego, ściśle te same co dziś. Arch. Rząd. Pozn. Inscript. Posnan. d. a. 1540, f. 171.

został; bo jak po jednej stronie widzieliśmy w r. 1329 Władysława Lokietka panem Kramską i Wyszana nad samą dzisiejszą granicą leżących, tak też książąt Szlązkich w r. 1322 jako panów Zyrską,¹⁾ a w r. 1330 Lubrzy²⁾ po drugiej stronie spotykamy.

Spory graniczne z książętami Szlązkimi nie sięgały do samej Warty, bo tutaj występują, i to już bardzo wcześnie, inni przeciwnicy Polski. Powiedziało się już wyżej, że rzeka ta oddzielała wraz z Notecią Lechicki szczepek Pomorzan od szczepu Polan. Granicę tę przekroczył zapewne najpierw Bolesław Chrobry³⁾ łącząc obie Ziemię pod swe panowanie, a gdy Pomorze, odpadłe pod jego następcami, zdobył napowrót Bolesław Krzywousty, rozpoczęło się po śmierci jego na nowo parcie książąt Pomorskich w celu odzyskania dawnych granic.

Zachodnio-północne kresy Polski stanowiły tu Ziemię Kościerzynską leżącą po obu brzegach Warty około jej ujścia, Ziemia Chinez pomiędzy Wartą i Mizłą, a następnie kasztelanja Santocka; naprzeciw nich leżały Ziemi Pomorskie: Ceden (Zehden), Bane (Bahn), Lipana (Lipehne), Pirch (Pyritz) i Starogrodzka (Stargard), i one to były widownią a zarazem i przedmiotem wypadków, o których wiadomości do nas doszły, lubo są bardzo niezupełne, zaznaczają przynajmniej sfery, do jakich się rozciągały w swym czasie władze o panowanie tu się ścierające. I tak wypadła najpierw zaznaczyć wyprawę Pomorzan na Ziemię Lubuską na lewym brzegu Odry w roku 1194,⁴⁾ będącą wówczas w posiadaniu Bolesława Wysokiego, syna Władysława Wygnańca, która lubo na niczem spelzła, dowodzi wszakże, że książęta Pomorscy rościli sobie prawa do tych okolic, bo jeszcze w roku 1235 zrzekał się Barnim I swych pretensji do miasta Kościerzyna na rzecz Templariuszów.⁵⁾ Panowanie zaś książąt Wielkopolskich sięgało jeszcze na początku XIII wieku prawego brzegu Odry poniżej ujścia Warty, i wkrawało się, idąc dalej ku północ-wschodowi, w właściwe kraje Pomorskie, jak to na naszej Mapie oznaczono; sferę bowiem ich władzy wskazują tu nadania uczynione przez Władysława Odonicza, mianowicie w r. 1232 Templariuszom osady Kwarczan wraz z 1000 łanów,⁶⁾ klasztorowi Kolbackiemu w roku 1233 osady Treben i Dobropol,⁷⁾ w roku 1236 osady Warsin⁸⁾ a w roku 1238 Myślborza w Ziemi Pirch,⁹⁾ w końcu zaś potwierdzenie posiadania wsi Zambrisk i Lasków, temuż klasztorowi przez Jana zwanego Magnus darowanych, przez Henryka Brodatego w roku 1236 wykonane.¹⁰⁾ Przeciwnie temu stanowi rzeczy występuje jednak wcześnie Barnim I książę Pomorski, bo już w roku 1234 jest on panem Ziemi Chinez i nadaje w niej Templariuszom przyległą Kwarczanowi wieś Dargumiz (dziś Darmiezel¹¹⁾), a w roku 1237 potwierdza klasztorowi Kolbackiemu darowiznę uczynioną przez Władysława Odonicza wsi Treben i Doberpol,¹²⁾ nie sięga przecież aż do okolicy Choczna (dziś Arnswalde), bo w tym samym roku nadaje tamże Władysław Kawalerom św. Jana Korytowo (dziś Kürtow) wraz z znacznym obszarem.¹³⁾ Uznaje też jeszcze Barnim w okolicy miasta Nörenberg w roku 1240 i 1248 dawne granice Polski,¹⁴⁾ w roku 1247 kusi się jednak nadaremnie o San-

¹⁾ Dypl. Nr. 1026. — ²⁾ Dypl. Nr. 1106. — ³⁾ Darowizna uczyniona Stolicy Apostolskiej przez Dagomę i Odę w końcu X wieku, obejmuje wprawdzie i nadbrzeże Bałtyckie, nie dowodzi wszakże, że ono wchodziło w skład państwa Mieczysława I, bo mogło być także podarunkiem Dagomy, który, jak wiadomo, był księciem Pomorskim; zob. dyplom. Nr. 2. — ⁴⁾ Monum. Polon. histor. III, Rocznik Wielkopolski str. 7. — ⁵⁾ Hasselbach u. Kosegarten Cod. Pomeraniae diplom. Nr. 220. — ⁶⁾ Dypl. Nr. 141. — ⁷⁾ Dypl. Nr. 145. — ⁸⁾ Dypl. Nr. 195. — ⁹⁾ Dypl. Nr. 216. — ¹⁰⁾ Dypl. Nr. 186. — ¹¹⁾ Hasselbach, Codex Pomeran. p. 476. — ¹²⁾ Dypl. Nr. 201. — ¹³⁾ Dypl. Nr. 202. — ¹⁴⁾ Hasselbach u. Kosegarten, Cod. Pomeraniae diplom.

tok,¹⁾ w roku też 1250 są synowie Władysława Odonicza, Przemysław i Bolesław, jeszcze panami okolicy Dobiegniewa (dziś Woldenberg) i czynią tamże obszerne nadania świeżo założonemu klasztorowi Owińskiemu.²⁾ W roku 1252 odparłszy nowe usiłowania Barnima, który swe zabory aż pod Drzeń³⁾ był posunął, odebraniem mu napowrót tegoż grodu, zdaje się, że książęta ci nawet częściowo dawne granice Wielkopolski ku Pomorzu odzyskali, bo już w roku 1258 i 1259 widzimy Bolesława potwierdzającego napowrót klasztorowi Kolbackiemu nadanie wsi Warsin, Treben i Doberpol,⁴⁾ gdy z drugiej strony panem okolicy miasta Dramburga jest już w r. 1254 Warcisław III książę Pomorski, i to na obu brzegach Drawy, zatem w obrębie dawnych dzierżaw Polskich, czyniąc tamże obszerne klasztorowi Belbuckiemu nadania.⁵⁾ Większej spokojności doznawały od Pomorzan północne granice ku Ziemi Kołobrzesckiej wysunięte, bo od roku 1224, w którym Władysław Odonicz nadał był Kawalerom Niemieckim 500 łanów około jeziora Izbicno,⁶⁾ (dziś Pielburger See w okolicy Drachimia), a w roku 1233 klasztorowi Lubiążkiemu 3000 łanów w okolicy Tuczna,⁷⁾ pogranicze to napastowanem nie było, aż wystąpił w margrafach Brandenburskich z domu Askańskiego nowy, daleko niebezpieczniejszy sąsiad, który wyparłszy książąt Szlązkich z Ziemi Lubuskiej i Kościerzyńskiej, a Pomorskich z Chinez, Pirch, Ceden, Bane, Lipana i Starogrodzkiej, pogranicze Wielkopolski otoczył pasem, wciąż go na jej niekorzyść zwiężając.

Widzieliśmy już wyżej, że margrafowie Jan I i Otto III nabyli w roku 1250 wraz z Wilibrandem arcybiskupem Magdeburskim pewne części Ziemi Lubuskiej od Bolesława Łysego,⁸⁾ przekroczyli oni jednak Odrę poniżej ujścia Warty już kilku laty pierwój, bo zagarnawszy w roku 1237 na lewym brzegu Ziemię Ukrańską, narzucili następnie w skutek uzyskanego od cesarza Fryderyka II przywileju swe zwierzchnictwo lennicze całemu Pomorzu, a mianowicie przeprowadzili takowe nad Ziemią Starogrodzką, tak, że w roku 1242 klasztor Kolbacki wyprasza i otrzymuje od nich potwierdzenie swych praw i posiadłości.⁹⁾ W roku 1257 zakładają miasto Landsberg, w rok potem nabywają od klasztoru w Łaninie znaczną część Ziemi Ceden,¹⁰⁾ w dwa lata później od Templarjuszów nadane im przez Władysława Odonicza Ziemie Kościerzyńską i Chinez,¹¹⁾ a w roku 1269 są już panami Choczna.¹²⁾ Tak widzimy zachodnie kresy Wielkopolski na dwóch skrzydłach okolone przez margrafów, wbicie zaś klina w sam środek, to jest w wybrzeża dolnej Warty i Noteci, ułatwiło im wydanie w roku 1260 przez Bolesława Kaliskiego za mąż Konstancji, córki po zmarłym Przemysławie I, za Konrada, syna wspomnianego Ottona III¹³⁾

Nra. 288 i 397, gdzie Barnim oznacza wschodnio-południowe granice Ziemi Starogrodzkiej wyrazami: *in antea vero usque ad Polonorum terminos directa linea per desertum, veluti a retroactis temporibus est distincta*. Z Dregera Cod. diplom. Pomer. Nr. 182 okazuje się dalej, że granicę z Polską stanowił tu górny bieg rzeczki Krampehl.

¹⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 65. — ²⁾ Dypl. Nr. 284. — ³⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 570. — ⁴⁾ Dypl. Nra. 371 i 377. — ⁵⁾ Dreger Cod. diplom. Pomer. Nr. 242. Założenie klasztoru, cel téj darowizny, nie przyszło wszakże do skutku, a obszar nią objęty przeszedł na własność familji Friesack, która tamże założyła osadę i gród Welschenburg. W r. 1297 założyli margrafowie tamże miasto Dramburg; zob. Riedel A XVIII, p. 115. — ⁶⁾ Dypl. Nr. 2025 i potwierdzenie Grzegorza IX z roku 1275, dypl. Nr. 457. — ⁷⁾ Dypl. Nr. 147. — ⁸⁾ Monum. Polon. histor. III, p. 491. — ⁹⁾ Hasselbach u. Kosegarten Cod. Pomeran. diplom. Nr. 312. — ¹⁰⁾ Riedel Cod. Brandenb. A X, pag. 209. — ¹¹⁾ Riedel Cod. Brandenb. A XIX, p. 5, B I, p. 70. — ¹²⁾ Riedel Cod. Brandenb. B I, p. 101. — ¹³⁾ Dypl. Nr. 326. Okazuje się z tego, że myśl tego niebezpiecznego związku powziął był nie Bolesław, lecz sam Przemysław.

i oddanie temuż w wianie na dożywocie kasztelanji Santockiej oprócz samego zamku, który Bolesław sobie był wymówił.¹⁾ Tak staje się Santok, który już Gallus nazywał *regni custodiam et clavem*,²⁾ osią, około której obracają się później usiłowania tak margrafów, aby go opanować i tem sobie posiadania przyległych obszarów zabezpieczyć, jak książąt Wielkopolskich, aby tego nie dopuścić. Prastary gród ten odgrywał już ważną rolę w wojnach Bolesława Krzywoustego przeciw Pomorzanom, następnie zostawał stale przy Wielkopolsce,³⁾ aż w skutek rządów Henryka Brodatego i syna jego Henryka Pobożnego przywłaszczonym został przez Bolesława Łyszego, lubo do składu Ziemi Lubuskiej, do której książę ten tylko miał prawo, nie należał. W roku 1244 wydaje Santok Przemysławowi własną załogę, lecz w dwa lata później oddają go Przemysław i Bolesław w skutek układów napowrót Bolesławowi Łysnemu; gdy ten jednak nie czuje się w stanie skutecznie go bronić przeciw napaściom Barnima Pomorskiego, o których już powyżej była mowa, zwraca go znów w roku 1247 dobrowolnie książętom Wielkopolskim,⁴⁾ z których Przemysław, wzniósłszy w roku 1251 w nim nowy gród,⁵⁾ w roku 1252 osobiście tamże przebywa.⁶⁾

Usiłowania margrafów Brandenburskich poprzedzone były zaczepkami przeciw pograniczom Wielkopolskim, wykonywanymi przez załogi sąsiednich grodów; tak w roku 1251 ubiegła załoga Lubusza, plądrująca po kraju, lubo na krótki tylko moment, gród Zbąszyński;⁷⁾ pierwszy krok stanowczy uczynili oni jednak dopiero w roku 1257, wznosząc, jako równowagę przeciw Santokowi, warowny Landsberg nad Wartą.⁸⁾ Załoga jego, rozumiejąc swe zadanie, istotnie ubiegła w roku 1265 gród Santocki⁹⁾ i oddała go margrafom, którzy go przyjęli pomimo istniejącego pokoju i zawartych w skutek małżeństwa Konstancji z Konradem układów. Z przybywającym na czele zebranego wojska Bolesławem rozpoczynają się układy, a skutkiem ich palą Brandenburczycy dobrowolnie gród Santocki a Bolesław Drzeński; gdy jednak książę ten w rok później zamek Santocki, który czasowo służył za rezydencją, na nowo odbudował, i Brandenburczycy go po oddaleniu się Bolesława oblegać poczęli, powtórnie spalić go kazał. Widząc margrafowie swe postępy w dolinie Warty w ten sposób wstrzymywane, wysunęli naprzód w roku 1269 nowy szach stawiając twierdzę w Sulęcinie,¹⁰⁾ któremu Bolesław natychmiast obwarowaniem Międzyrzecza odpowiedział. Nie czekając aż ono się ukończy, napadają i pustoszą Brandenburczycy okolicę, miasto Międzyrzecz jeszcze bezbronne palą, zamku jednak zdobyć nie mogą, a gdy się wreszcie cofają, postępuje za nimi jeszcze téj samej zimy Bolesław, i powetowawszy pustoszeniem Ziemi Lubuskiej zniszczenie kasztelanji Międzyrzeckiej, zdobywa Sulęcin i z ziemią go równa. Ujrzawszy margraf Otto IV i tu swe zapędy zniweczonymi, przerzuca na nowo akcją w dolinę Warty i wznosi w roku 1270

¹⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 586. — ²⁾ Monum. Polon. histor. I, pag. 440. — ³⁾ W r. 1208 przebywa w Santoku Władysław Laskonogi; zob. dyplom. Nr. 63. — ⁴⁾ O tych wypadkach w Monum. Polon. histor. II, pp. 563, 564, 565; zob. dyplom. Nr. 295. — ⁵⁾ Dyplom. Nr. 295. — ⁶⁾ Dyplom. Nr. 306. — ⁷⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 569. — ⁸⁾ Riedel Cod. Brandenb. A XVIII, p. 369. — ⁹⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 592. Tak należy wnosić z słów Boguchwała: *quidam Saxones latrunculi*, ile że porównie nazywa on załogę Lubusza ubiegającą w roku 1251 Zbąszyń. Zdaje się naturalnem, że tu ubiegła Santok załoga pobliskiego Landsberga. — ¹⁰⁾ Z niemiecka Zielentzik, zwany w dokumentach z roku 1241 Sulench, z roku 1244 Zulenche, (zob. Riedel Cod. Brandenb. A XIX, p. 124), a przez Baszkona Sulencz; (zob. Monum. Polon. histor. II, p. 593).

twierdzą Santocką¹⁾ korzystając z nieobecności Bolesława bawiącego wówczas w Krakowie, któremu krokowi gdy ten natychmiast odbudowaniem grodu Drzeńskiego odpowiada, ubiega go Otto jeszcze w tym samym roku.²⁾ Tymczasem posunęli się byli Brandenburczycy w Ziemi Zanoiteckiej aż pod samą Drawę,³⁾ utrwalając swe zabory wznoszeniem licznych miast, wsi i grodów na prawie Niemieckiem, w których ciągnące za sobą tłumy rycerstwa i ludu Niemieckiego prawem lenniczem osadzali, a gdy takowe obecnie i posiadaniem Drzenia i Santoka obwarowali, zdawało się, że oderwane te części nigdy już do Wielkopolski nie powrócą. Nie brakło wszakże na wysiłkach ze strony książąt Wielkopolskich aby utracone posiadłości odzyskać, ale że środki ograniczały się zawsze tylko na pojedynczych wyprawach wojennych, a te, lubo że pomyślnie wypadały, nigdy przez urządzenia organizacyjne popieranemi nie były, któreby były w stanie powstałe instytucje Niemieckie obalić, te ostatnie zachowały przeto swój byt, i dalej się rozkrzewiając, do ostatecznego zniemczenia, a zatem odłączenia tych krańców od reszty kraju wielce się przyczyniły.

Już w rok po zajęciu przez Brandenburczyków Santoka i Drzenia, zatem w roku 1271, Bolesław chcąc powstrzymać grożące niebezpieczeństwo, urządza wyprawę na zagarnioną Zanoitecką Ziemię, a nie zatrzymując się zdobywaniem tych grodów, pustoszy mieczem i ogniem licznie tam powstałe osady Niemieckie, miasto warowne Soldyn i wiele innych zabiera i pali.⁴⁾ W roku następnym, będąc sam zajętym wyprawą na Gdańsk, który posiłkując Mściwoja księcia Pomorskiego na załódze Brandenburskiej zdobywa, posyła na czele powtórnej wyprawy szesnastoletniego wówczas synowca swego Przemysława, przydając mu do boku doświadczonych wojowników, Przedpełkę z rodu Łodźiów, wojewodę Poznańskiego, i Janka Zarębę, kasztelana Kaliskiego. Wojsko wkracza, jak się zdaje, w okolicę Dobiegniewa, dzisiejszego Woldenberg, zdobywa nieznanego dziś gród Strzelce, i powracając do domu za pomocą Kaszubów odbiera napowrót Drzeń,⁵⁾ lecz pokój sześcioletni, który książęta Wielkopolscy w tym momencie z margrafami zawarli, chcąc może uzyskać przez to wolność działania w sprawach o Gdańsk, położył tymczasem koniec dalszym ich ku odzyskaniu Santoka usiłowaniom. Podjął je na nowo Bolesław na rok przed śmiercią, zaraz po upływie pokoju, wsparty pomocą Mściwoja Pomorskiego, i zdaje się że od razu zajął Santok, bo w roku 1278 widzimy tam już Przemysława wydającego przywilej na przyległe Policko,⁶⁾ następnie zaś pustosząc kraj dotarł aż do Odry i pobił Brandenburczyków pod Soldynem.⁷⁾ Po śmierci Bolesława prowadził Przemysław II dalej dzieło odbierania zagarnionych dzierzaw, a lubo nam dziejopisarskich wiadomości z tej epoki nie dostaje, bo te tu się właśnie urywają z końcem Kroniki Baszkona i przerwą w Rocznikach Wielkopolskich, których zbyt niedostateczne Roczniki Traski bynajmniej nie zastępują, to przecież spotykamy w dyplomatach społecznych dość liczne ślady kroków tego księcia. Tak widzimy Przemysława w roku 1280 potwierdzającego klasztorowi Owińskiemu nadanie Dobiegniewa,⁸⁾ w dwa lata zaś później musiał już dotrzeć do Odry, bo Templariusze czują potrzebę po-

¹⁾ O tych wypadkach wspomina Kronika Boguchwała i Baszkona w Monum. Polon. histor. II, pp. 590—596. — ²⁾ Monum. Polon. histor. III, p. 36. — ³⁾ Zob. na stronie 359. — ⁴⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 596. — ⁵⁾ O powyższych wypadkach zob. Monum. Polon. histor. III, p. 36—39. — ⁶⁾ Dyplom. Nr. 475. — ⁷⁾ Monum. Polon. histor. II, Roczniki Traski, p. 844 i Historia Długosza pod rokiem 1278. — ⁸⁾ Dyplom. Nr. 496.

twierdzenia przez niego nadania Kwarczanu,¹⁾ potrzebę tę uznają także i biskupi Lubuscy, kiedy biskup Konrad ów przywilej Przemysławowski w roku 1284²⁾ zatwierdza, a w roku 1287 ponowienie wszystkich przywilejów, przez książąt Wielkopolskich swęj stolicy nadanych wyprasza.³⁾ Sięgnął Przemysław i ku północy, bo w roku 1286 jest panem okolic Drachimia i Czaplinka, które Templarjuszom nadaje,⁴⁾ a w roku następnym zawierając w Słupsku przymierze wieczyste z Mściwojem i Bogusławem książętami Pomorskimi,⁵⁾ stara się odniesione korzyści utrwalić. Wzmocniona jego potęgą odziedziczeniem po Mściwoju wschodniego Pomorza i przyjęciem w roku 1295 korony królewskiej, odejmowała margrafom nadzieję odebrania napowrót utraconych grabieży, postanowili zatem, gdy inaczej nie mogli, zamordowaniem Przemysława pozbyć się niebezpiecznego przeciwnika. Śmierć króla w roku 1296 dnia 8 Lutego w pobliżu Rogoźna i powstałe po niej zamieszki, stały się hasłem ponownego zalania Ziemi Zanoateckiej przez Brandenburczyków; w roku 1299 są oni na nowo panami Choczna (dziś Arnswalde,⁶⁾ w roku 1303 przechodzą już Drawę i zakładają miasto Wałcz,⁷⁾ w tym też pewnie czasie upadł Santok i Drzeń;⁸⁾ aż objęcie rządów marchji przez Waldemara w roku 1309, dało nowy popęd do ciągłego odrywania Ziemi pogranicznych Wielkopolski, który się dopiero z śmiercią jego w roku 1319 zakończył. W roku 1312 jest Waldemar już panem lewego brzegu Obry od Międzyrzecza aż pod Skwierzynę i czyni tamże nadania klasztorowi w Zemsku,⁹⁾ zajmuje oprócz tego cały kraj Zanoatecki pomiędzy Drawą, Notecią i Chudą wraz z Wieleńiem¹⁰⁾ i Ujściem, a w roku 1316 sprzedaje Wedlom sam Międzyrzecz z przyległościami, który, jak się zdaje, już od kilku lat posiadał.¹¹⁾ Są nawet ślady, że najazdy wykonywał aż w głąb Wielkopolski, a podaje takowe dokument z roku 1316,

¹⁾ Dyplom. Nr. 516. — ²⁾ Dyplom. 548. — ³⁾ Dyplom. Nr. 585. — ⁴⁾ Dyplom. Nr. 570. Słowa dyplomu Nr. 745: cuius (Poloniae) mete et termini, a superiori parte eiusdem aque (Nothes) usque ad magnam silvam circa villam Yrbitz se extendunt, oznaczają według stanu granic przy śmierci Przemysława starą granicę Polski i Pomorza, t. j. puszcze nad prawym brzegiem Warty, Drawy i Noteci rozłożoną, przez którą św. Otto przechodził przeprawiając się przez Wartę poniżej Santoku, a miejscowość Yrbitz jest pewnie dzisiejsze Werblitz pod Soldynem. Taki bowiem wypadka nadać kierunek podróży św. Ottona z Gniezna do Pyritz z powodu, że Warta wyraźnie u Mnicha Prieflingeńskiego jest wymienioną, a powtórę, że rzeka, u brzegu której czekał go książę Pomorski wraz z swym orszakiem, musiała być według opisów tej okolicy w Ebbonie i Herbordzie znaczniejszą, niż nią mogła być Drawa w górnym swym biegu, a na tę wskazywałoby koniecznie mylne przypuszczenie, że castrum Uzda było Ujście nad Notecią. Mogła to raczej być wieś Guszt, leżąca o 1 milę na wschód od Santoka. — ⁵⁾ Dyplom. Nr. 584. — ⁶⁾ Riedel Cod. diplom. Brandenburg. A XVIII, p. 71. — ⁷⁾ Dyplom. Nr. 865. — ⁸⁾ Jako ostatni kasztelan Santocki z tej epoki, wspomnianym jest Olbracht Zaręba, nie żyjący już w roku 1306, który pewnie nastąpił po Kelczu, występującym po raz ostatni w roku 1294. Długosz kładzie wprawdzie zabór kasztelanji Santockiej bezpośrednio po śmierci Przemysława, że jednak słowa jego są tylko powtórzeniem znanego dopisku do Kroniki Baszkona, a ten roku tego wypadku wcale domyślić się nie daje, podanie to nie jest zatem pewnem. Zdaje się przeciwnie, że Kelcz, ustąpiwszy z kasztelanji Santockiej Olbrachtowi w roku 1294, został kasztelanem Zbąskim, w której to godności od roku 1295 występował, gdy zaś Olbracht, zostawszy kasztelanem Santockim w roku 1295, może przez dłuższy jeszcze czas godność tę piastował. Zob. w Indeksie **Santok i Zbąszyń, Castellani**. Drzeń sprzedaje Waldemar Ostenom w roku 1317, zob. dyplom. Nr. 990. — ⁹⁾ Dyplom. Nra. 953, 958 i 978. Klasztor ten przeniesiono później do Bledzewa. — ¹⁰⁾ Dyplom. Nra. 959, 960. W roku 1336 obiecuje margraf Ludwik Guntersbergom dopomagać przy odzyskaniu Ujścia, które im Polacy byli odebrali, gród ten nabyli Guntersbergi zatem pewnie już za Waldemara; zob. dyplom. Nr. 1161. — ¹¹⁾ Dyplom. Nr. 987.

zawierający obrachowanie mieszczan Königsbergu z Waldemarem o koszty poniesione przez miasto przy oblężeniach Wroniek i Dzwonowa pod Kiszkwem;¹⁾ otarł on się zatem o sam Poznań. Śmierć, czyli zniknięcie Waldemara w roku 1319, przecięła dalsze skutki układu zawartego dopiero co z książętami Szlązkimi o podział zachodnich kresów Wielkopolski,²⁾ a prawdopodobnie przeszkodziła i walnemu starciu się pomiędzy nim a w rok później na króla Polskiego ukoronowanym Władysławem Łokietkiem, które było nie uniknione.

Podczas gdy poprzednicy Łokietka, tak Wacław Czeski jak Henryk Głogowski, lubo rządy wewnętrzne Wielkopolski chwalebnie sprawowali, łupieniu jej jednak przez Brandenburczyków nigdzie oporu nie stawili, ten, przyszedłszy powtórnie do rządów w roku 1310, podjął w roku 1315 myśl wspólnego wystąpienia wraz z królami Danji i Szwecji i książętami Meklemburskimi i Pomorskimi naprzeciw Waldemarowi, i z nimi w tym celu przymierzem się połączył.³⁾ Układy te, których treść nas nie doszła, żadnych skutków wprowadzić za sobą nie pociągnęły, ani też był Władysław w stanie o własnych siłach w obec swych zafargów z Zakonem Krzyżackim coś przedsięwziąć; dopiero rok 1325 lepszą mu dał ku temu sposobność, gdy książęta Pomorscy, korzystając z słabości rządów margrafów z domu Bawarskiego, z nim się powtórnie przymierzem związali, aby wydarte sobie dzierzawy odzyskać. Stało zatem w Nakle dnia 18 Czerwca pomiędzy królem a książętami Warcisławem, Ottonem i Barnimem przymierze, mocą którego obie strony wspólną pomocą sobie warując, zobowiązują się obszary, które odzyskają po prawym brzegu Drawy, oddać Pomorzu, a po lewym położone Polsce powrócić,⁴⁾ lecz i tym razem wykonywał Władysław, nie czekając na swych sojuszników, wsparty tylko pomocą Litwy i przysłanych przez Karóla Węgierskiego Wołochów, zamierzony cios o własnych siłach. W roku następnym widziimy go pustoszącego ogniem i mieczem okolicę Frankfurtu, a nawet rozpościerającego zagony aż daleko za Odrę,⁵⁾ lecz i teraz wyprawa ta jest tylko doraźną, bo król, mając wciąż ręce związane sprawami Krzyżackimi, trwałych następstw dać jej nie może. Pozostali też Brandenburczycy nadal panami całego kraju Zanteckiego jak go był pozostawił Waldemar, a tak spis posiadłości margrafa Ludwika w Nowej Marchji z roku 1337,⁶⁾ jak podział pomiędzy Ludwikiem (Romanus) a bratem jego Ottonem z roku 1364,⁷⁾ wliczają miasta Santok, Drzeń,

¹⁾ Dyplom. Nr. 2043. — ²⁾ Dyplom. Nr. 1012. — ³⁾ Dyplom. Nr. 976. — ⁴⁾ Dokument ten wydrukowany w Schoetgen u. Kreysig *Diplomataria historiae Germanicae III*, p. 31. Okazuje się z niego, że Władysław zrzeka się tu praw do dawniej kasztelanji Santockiej na rzecz Pomorza. — ⁵⁾ Baluze, *Vitae Paparum Avinion*, II, Col. 512. Cesarz Ludwik (Bavaria) w swem oskarżeniu Papieża Jana XXII tak się o tej wyprawie rozpisuje: *Ex hoc etenim pernicioso figmento quanta fuerit occisio fidelium in infantibus vagientibus in cunabulis, in viris et mulieribus innumeris, perfidorum mucronibus trucidatis, multisque in perpetuum in captivitatem abductis, et quanta lamentatio in sanctimonialibus et Deo dicatis virginibus defloratis, in viduis et maritatis, post tergum manibus ligatis ad arbores violenter oppressis, quanta insuper ecclesiarum et Sacramentorum, maxime pretiosissimi ac venerandissimi sacri Corporis Christi prophanatio facta fuerit, dum ipsi, lanceis perforatum et elevatum, Christo ac omnibus Christicolis blaspheme ac devienter exprobraverunt dicentes: ecce Deus Christianorum: marchia Brandenburgensis plorans filios et filias lamentabiliter querulatur*. Opis tej wyprawy także u Duisburga w *Scriptores rer. Prus.* I, p. 193; sięgła ona aż do miasta Prenzlau. — ⁶⁾ v. Raumer, *Die Neumark Brandenburg im Jahre 1337, oder Markgraf Ludwig's des Älteren Neumärkisches Landbuch aus dieser Zeit*. — ⁷⁾ Dyplom. Nr. 1518.

Tuczno, Człope i Czaplinek wraz z wszystkimi wsiami pomiędzy Drawą, Notecią i Chudą położonemi, pomiędzy dzierzawami tychże margrafów. Używali oni bowiem od dawna nader prostego a praktycznego sposobu, aby sobie posiadanie zagarnionych ziem utrwalić, nadając główne ich punkta, jako to obronne miasta i grody, prawem lenniczem szlachcie Niemieckiej, która wzmacniana bezustannie świeżym dopływem, tak ubogiej szlachty z dalekich i bliskich stron Niemiec, jak też tłumów prostego ludu, zalewała całe obszary Niemiecką ludnością, przynoszącą z sobą stałą i trwałą organizację, która prawu feodalnemu była właściwą. Nie miała Polska instytucji, którąby mogła temu systemowi przeciwstawić, ani też usposobienie ludności jej do nichby się nadawało; to też pojedyncze wysilenia, aby poniesione straty stale odzyskać, przemijały zawsze bezskutecznie. Natomiast stosunki te dały niektórym familjom Niemieckim sposobność wzrosnięcia do tak wielkiej potęgi, że te już same przez się naprzeciw Polakom nabierały politycznego znaczenia i wielce się do utrwalenia zaborów przyczyniały; tak posiadali Wedlowie w połowie XIV wieku na tem pograniczu 90 mil kw., które Niemcy nazywali „Wedel-Land“ a Polacy „Wedelskie“, ¹⁾ a obok nich i inne jeszcze rody, jak Osteny, Guntersbergi, Jagowy, Brederlowy, również były naturalnymi obrońcami każdej pędzi zabranj ziemi.

Po wyprawie Łokietka na Marchję został zawarty pokój o nieznanych nam warunkach, którego wiadomość doszła nas zaledwie przez dokument z roku 1331, odsłaniający zdradzieckie knowania Wincentego z Szamotuł, wojewody Poznańskiego, z margrafem Ludwikiem, a według którego Czarnków i Wieleń, zatem Noteć obie strony rozgraniczała. ²⁾ Również wiemy z dokumentów, że w roku 1330 Drzeń był w ręku Ludwika, ³⁾ i że tenże sprzedał Santok w roku 1335 Wedlom i Jagowom warując sobie prawo załogi; ⁴⁾ widocznie usiłuje on zabezpieczyć się przeciw powtórzeniu wyprawy w rodzaju Łokietkowej z roku 1326 i opanowuje całą linią Noteci. Będąc już panem Santoka i Drzenia, a mając w skutek zdrady Szamotulskich do swj dyspozycji Czarnków i Wieleń, wymawia sobie Ludwik jeszcze w r. 1336 wolną załogę w innych, nieznanych nam dziś już grodach nad Notecią, należących do Guntersbergów, i stara się o odzyskanie Ujścia, który Polacy tymże byli odebrali; ⁵⁾ nadto urządza on drugą linią obronną, i pozwala Wedlom stawiać zamki w Hochzeit nad Drawą ⁶⁾ a Guntersbergom w Bukowiu. Na północy jest Czaplinek wprawdzie jeszcze w posiadaniu Kawalerów św. Jana, w roku 1335 są tam jednak już świeckimi panami Brandenburczycy, ⁷⁾ a w roku 1354 uzyskuje margraf Ludwik (Romanus) od Zakonu prawo obsadzenia zamku swą załogą. ⁸⁾ Tymczasem zawarł Kazimierz W. zaraz po wstąpieniu na tron z margrafem Ludwikiem pokój dwuletni, w którym obie

¹⁾ Dypl. Nr. 1510, i Riedel A XVIII, p. 148. — ²⁾ Dypl. Nr. 1117. Zdradziecki stosunek Szamotulskich do margrafów trwał jeszcze w roku 1336; zob. dypl. Nr. 1160. — ³⁾ W r. 1317 sprzedaje Waldemar Ostenom Drzeń wraz z przyległościami (dypl. Nr. 990), którzy go posiadają jeszcze w r. 1330 (Riedel A XVIII, p. 284), i w r. 1350 (Riedel A XVIII, p. 294). — ⁴⁾ Riedel, Cod. diplom. Brandenb. A XVIII, p. 382. Santok widzimy już jednak w roku 1340 znowu w ręku margrafa Ludwika; zob. Riedel A XVIII, p. 384. — ⁵⁾ Dyplom. Nr. 1161. Z powyższych powodów pokazuje się, że mylnie są przypuszczenia Naruszewicza co do skutków wyprawy Łokietka, podane w Historji narodu Polskiego pod rokiem 1326 i 1343. Za wstawieniem się margrafów, wynagrodził pewnie Kazimierz W. Guntersbergów, którzy w okolicy przypadłej Polsce traktatem z roku 1364 liczne posiadali włości, za utratę Ujścia nadaniem Wysoki; zob. dyplom. Nr. 1557. — ⁶⁾ Riedel A XXIV, p. 24. — ⁷⁾ W roku tym kupuje Czaplinek wraz z przyległościami Ludolf Massow od biskupa Kamieńskiego, który go był nabył od Wizkina Vorbeke; zob. Kratz, die Staedte Pommerns, p. 506. — ⁸⁾ Riedel A XXIV, p. 61.

strony zawarowały sobie obecny stan swych posiadłości,¹⁾ a gdy ten ubiegł, rozpoczęto układy o wydanie za mąż Kunegundy, córki króla, za Ludwika zwanego Romanus, młodszego brata margrafa Ludwika;²⁾ trwał zatem i nadal obecny, dla granic W. Polski tak niekorzystny stan rzeczy, którego Kazimierz, będący całkiem zajęty mianowicie zatargami z Krzyżakami, Janem królem Czeskim i Ludwikiem cesarzem Niemieckim, od razu zmienić nie był w stanie. Rozmyślał on wszakże o odzyskaniu dawnych dzierżaw Zanoceckich i w celu tym zawarł w roku 1348 traktat z Karólem IV, cesarzem Niemieckim,³⁾ a gdy zajęty znów sprawami Litewskimi o Ruś, i tym razem nic do urzeczywistnienia go uczynić nie mógł, odnowił go w roku 1356 pod dawnymi warunkami,⁴⁾ lubo i teraz przymierze to żadnych skutków jeszcze nie odniosło. Dopiero w roku 1364, gdy Polska stanęła na szczycie swjej potęgi, a powaga Kazimierza przez zjazd monarchów w Krakowie i zaślubiny tamże Elżbiety księżniczki Pomorskiej, a króla wnuczki, z cesarzem Karólem IV wysoko się podniosła, zawarto dnia 2 Lipca w Poznaniu ostateczny układ z postami margrafów Ludwika i Ottona i Zakonów św. Jana i Teutońskiego, mocą którego cały obszar położony pomiędzy rzekami Drawą, Notecią i Chudą wraz z Czaplinkiem i Drachimem, t. j. cały powiat Walecki, W. Polsce został przywróconym.⁵⁾ Lecz i tu użyli Brandenburczycy podstęp. Sporządzili oni fałszywy dokument, wydany jakoby przez Bolesława Kaliskiego w roku 1251, a mający niby stanowić rozgraniczenie W. Polski z Zakonami św. Jana i Teutońskim i z margrafami Brandenburskimi,⁶⁾ i ten dawszy przez króla potwierdzić, za podstawę do owych układów użyli. Skrupulatne opisanie tam owych zmyślonych granic, ma zapewne tylko pokrywać zamiar odłączenia od W. Polski Santoku i Drzenia, a może i lewego brzegu górnej Drawy wraz z miastami Nowy Kalisz (dziś Kallies) i Falkenburg; bo że klin pomiędzy tą rzeką a Płocią leżący, był niejako za dział Polski uważany, dowodzi tak posiadanie przez Kazimierza w roku 1368 miasta Rzech (dziś Reetz), jak że w układach toczących się w tymże roku pomiędzy nim a margrafami, poręczycielami króla są Wedlowie z Tuczną i ich krewniacy z Falkenburga,⁷⁾ którzy przecież poddany mi jego być musieli. Na nic się tymczasem nie przydały te zabiegi Brandenburczyków, bo już w następnym roku poddają się Ostenowi królowi i przyjmują od niego Santok wraz z Drzeniem prawem lennictwa,⁸⁾ lecz gdy ten w roku 1370 umiera, korzysta natychmiast z pierwszego przerażenia Hasso Wedel, aby wbrew istniejącego sojuszu Santok ubiedz zdradą i marchionom go oddać,⁹⁾ a powstałe w W. Polsce rozruchy powodują

¹⁾ Dyplom. Nr. 1126. — ²⁾ Riedel C. d. Br., B. II, pp. 99, 100. — ³⁾ Dyplom. Nr. 1277. —

⁴⁾ Dyplom. Nr. 1340. — ⁵⁾ Dyplom. Nr. 1527. Dokument ten nie jest wprawdzie samym instrumentem tego układu, tylko zdaje się być dopiero dalszym jego skutkiem; musiał on przecież bardzo krótko przed tem nastąpić, bo jeszcze dnia 12 Kwietnia tegoż roku potwierdził Karól IV podział pomiędzy Ludwikiem i Ottonem, w którym i powiat Walecki jest objęty; zob. dypl. Nr. 1518. — ⁶⁾ Dypl. Nr. 297. Nie mógł go w tym roku wystawiać Bolesław, bo był trzymany w niewoli przez brata swego Przemysława; zob. Kronika Baszkona pp. 568, 571. —

⁷⁾ Dyplom. Nr. 1607. Wedlowie byli panami Tuczną jeszcze przed rokiem 1364, (Riedel C. d. Brandenb. A XVIII, p. 138), a po przyłączeniu tego miasta do Polski, zostali lennikami Korony i przyjęli nazwisko Tuczyńskich; zajmowali oni później w W. Polsce wysokie stanowisko i kwitli jeszcze w XVIII wieku. — ⁸⁾ Dypl. Nr. 1545. Że Kazimierz W. nie zrzekał się układem z r. 1364 Santoka, a zatem i Drzenia, dowodzi mianowanie na nowo kasztelanów Santockich, którzy znów od roku 1365 się ukazują. Zob. w Indeksie *Santok, Castellani*. Ponieważ gród ten nigdy formalnie przez Polaków odstąpionym nie był, trwała też ta godność aż do podziału kraju. —

⁹⁾ Janko z Czarnkowa w Monum. Polon. histor. II, p. 642.

w roku 1372 i Ostenów, aby z Drzeniem na nowo pod panowanie Brandenburskie powrócić.¹⁾ Przemijające ukazanie się Zygmunta Luksemburskiego w W. Polsce w roku 1382, dało na nowo Ostenom sposobność poddania się wraz z Drzeniem Polsce,²⁾ które w roku 1402 uroczyście powtórzyli;³⁾ następnie jednak, po zastawieniu Nowej Marchji przez Zygmunta Krzyżakom w roku 1400, przerzucali oni się po kilkakrotnie z strony Polskiej na Krzyżacką, i dawali jeden z powodów do ciągłych sporów pomiędzy obiema tak o ten gród, jak o przyległe mu obszary, których nawet zwycięstwo pod Grunwaldem w roku 1410 na korzyść Polaków nie rozstrzygło. Również stał się Santok punktem spornym, o który się Polacy najpierw z Brandenburczykami, a następnie z Krzyżakami wodzili. Zabraną zdradą w roku 1370 przez Hassona Wedla i margrafi Ottonowi oddaną,⁴⁾ został następnie przez Zygmunta Luksemburskiego zastawiony Zakonowi św. Jana,⁵⁾ który w roku 1434 przyjmuje w nim załogę Polską. W roku 1438 widzimy Santok znów pod zwierzchnictwem Krzyżaków, Zakon św. Jana pozostaje jednak jego właścicielem aż do sprzedaży Nowej Marchji Fryderykowi II, elektorowi Brandenburskiemu, w roku 1454. Większego pokoju doznawały leżące na północnych kresach Zanoiteckiego kraju, a od dawna Zakonom rycerskim nadane Czaplinek i Drachim. Oba te zamki, wymienione jeszcze w roku 1364 pomiędzy posiadłościami margrafów Ottona i Ludwika (Romanus,⁶⁾ nie należały do zwróconych w tym samym roku Kazimierzowi W. zabranych dawnych dzierżaw Polski, bo dopiero w roku 1368 przez tychże margrafów w zamian za zrzeczenie się zamku i miasta Riecz wydane,⁷⁾ pozostały aż do końca pod panowaniem Polskiem.⁸⁾

Traktat Poznański z roku 1364 nie zakończył też bynajmniej sporów granicznych pomiędzy Polską a Brandenburgją, bo z jednej strony Korona nie zrzekła się, jak to już powiedziano, swych praw do Santoka i Drzenia, a z drugiej, nieustanne przerzucanie się lenników obu stron z jednej na drugą, wzajemne łupieztwa i najazdy, zwłaszcza po śmierci Kazimierza W. powstałe, przeszkadzały w ustaleniu się na tem pograniczu stałych stosunków. Już w roku 1368 zjeżdżają się zatem znów w Dramburgu pełnomocnicy,⁹⁾ którzy owe spory mają uśmierzyć, zdaje się też, że skutecznie, bo do śmierci króla o nich nie słyhać. Zastawienie jednak Nowej Marchji przez Zygmunta Luksemburskiego Zakonowi Krzyżackiemu w r. 1400, i następująca po tem zupełna sprzedaż tejże w r. 1429, naprężyła jeszcze więcej stosunki Polski do tego Zakonu, już i tak z powodu Pomorza, części Kujaw i Mazowsza zawikłane; toczą się zatem dawne zatargi o pogranicze Nadnoteckie, tylko że obecnie miejsce margrafów Brandenburskich zajmują Krzyżacy. Próżne też okazały się kilkakrotne usiłowania ustalenia pokoju, a szczegółów o jednym z nich dowiadujemy się z rzadkiego dziś dzieła Macieja Dogiela, Pijara. Dzieło to znajduje się w bibliotece

¹⁾ Dyplom. Nr. 1675. — ²⁾ Dyplom. Nr. 1802. — ³⁾ Dogiel Cod. dipl. Polon. I, p. 595. —

⁴⁾ Riedel A XIX, p. 254. — ⁵⁾ Zakon ten odziedziczył był w tych stronach bardzo znaczne posiadłości po zniesionych Templarjuszach. Oprócz wzmiankowanej powyżej Ziemi Chinez, nadanej Tymplarjuszom przez Władysława Odonicza, posiadał tu Zakon ten jeszcze komandorje Lagow, Sulęcín i Sternberg. — ⁶⁾ Dyplom. Nr. 1518. — ⁷⁾ Riedel B II, p. 491 i Dyplom. Nr. 1592. — ⁸⁾ Na mocy układu Bydgoskiego z roku 1657, zostały Czaplinek wraz z Drachim i leżącą na północ od nich inkławą Popielewo, czyli tak zwane starostwo Drachimskie, dane elektorom Brandenburskim w zastaw za 120,000 talarów. Przy pierwszym podziale kraju, nie mogąc dzierżaw tych wykupić, zrzekła się Korona swych praw do nich na zawsze. — ⁹⁾ Dyplom. Nr. 1607.

archiwa Rządowego Poznańskiego pod tytułem: *Limites regni Poloniae*, Vilnae 1758. Według dokumentu w niem na str. 4—18 przytoczonego, zwołaną została w r. 1422 w Międzychodzie komisja do rozpatrzenia stosunków granicznych; ta wzywa starców na świadków, którzy przysiegają, że za ich pamięci wsie Deszno, Karnin, Ulin i Borek pod Landsbergiem do kasztelanji Międzyrzeckiej należały, a z przebiegu sprawy wykazuje się, że całe międzyrzecze pomiędzy Notecią i Wartą wtenczas w ręku Polskiem się znajdowało. Co do grodu Drzeńskiego, zeznają, że ten leżał na brzegu lewym Noteci, t. j. po stronie Polskiej, ale że Krzyżacy, zatamowawszy poniżej grodu koryto rzeki, zmusili ją płynąć odnogą południową, zwaną Bierzwienna, a tę za prawdziwą Notecę udawając, twierdzą że Drzeń na prawym jej brzegu, t. j. po stronie Krzyżackiej leży. Podobnego to fortelu użyli Krzyżacy, aby sobie przywłaszczyć Brodnicę przez odprawienie Drwęcy. Następnie widzimy nadaremne traktowania w r. 1429 w Łęczycy,¹⁾ w r. 1433 w Bryskach,²⁾ a w r. 1435 w Brześciu,³⁾ bo stosunki tutejsze nie mogły być osobno bez objęcia wyżej wspomnianych zatargów z Zakonem obrabiane,⁴⁾ a te, bardzo daleko sięgając, trudnymi były do załatwienia. Dopiero nabycie Nowej Marchji od Krzyżaków przez elektora Fryderyka II w r. 1454, położyło koniec zatargom, i odtąd granice tych kresów stały niezmiennie aż do rozbioru kraju, a to nieomal zupełnie w tym kształcie, który im zmyślony dokument Bolesława Kaliskiego z roku 1251 naznaczył. Stara ich strażnica, dziś ledwie znany Santok, był wraz z Drzeniem w biegu trzech wieków widownią i przedmiotem tak częstych i ważnych wypadków, jak żadna inna miejscowość Wielkopolski. Granicę północną tych obszarów znajdujemy według wyżej wspomnianych *Limites* Dogiela w roku 1549 w ten sposób ustaloną, że ta, włączając do Polski Popielewo, wiedzie dalej południowym brzegiem jeziora Izbiczno, następnie wypływającą z niego rzeczką Piłą aż do brodu *Viae marchionis*, tu odtąd przez Plitnicę do Czarnej strugi, i ostatecznie tąż aż do Chudy pod Lendykiem. Lecz i ta granica została ostatecznie jeszcze na niekorzyść Polski zmienioną.

Przechodząc na lewy brzeg Chudy,⁵⁾ znajdujemy naturalne granice pomiędzy Krajną, tak już zwaną w roku 1286,⁶⁾ a Pomorzem, które od samego przyłączenia tej Ziemi do Wielkopolski aż do podziału kraju się nie odmieniły. Są one dokładnie opisane w rozgraniczeniu tych Ziem, wykonanem w roku 1349 przez Kazimierza W. i Zakon Krzyżacki,⁷⁾ a że były takimi samymi już w roku 1225, świadczy nadanie uczynione tamże klasztorowi Lubiążkiemu przez Władysława Odonicza.⁸⁾ Ściślej poświadcza jeszcze ich dawność, nadanie przez Bolesława Kali-

¹⁾ Tak ma Voigt, *Die Erwerbung der Neumark* p. 200. Długosz tego nie wspomina i mówi tylko pod rokiem 1429 o zjeździe w Łucku; może zatem to być omyłka Voigta. —

²⁾ Riedel B. IV, p. 133. Według tego dokumentu mają Santok i Drzeń należeć do Polski wraz z lewym brzegiem Noteci aż do ujścia Drawy, a następnie ma taż rzeka tworzyć granicę aż do jeziora Drawiczki, przyłączać zatem miasta Nowy Kalisz i Falkenburg do Korony. — ³⁾ Dogiel Cod. diplom. Polon. IV. p. 123. Z dokumentu tego okazuje się, że Władysław Jagiello zajmował przez pewien czas miasto Choczno (Arnswalde). — ⁴⁾ Dokładny przebieg tych spraw, zawierający mnóstwo ważnych, a w źródłach Polskich opuszczonych wypadków, opisuje szczegółowo, bardzo stronniczo pojmowane dzieło Voigta, *Die Erwerbung der Neumark*. —

⁵⁾ Rzekę tę dziś mylnie nazywają Głda, zapewne dla tego że ją dawniej pisano Gwda (zob. dyplom. Nr. 1286 i tak samo u Długosza w Lib. I), co należało czytać Guda, czyli Chuda (zob. dyplom. Nr. 384 i 1557). W niemieckich dyplomatach zwano ją stósowniej Kudda; zob. dyplom. Nra. 959, 960. — ⁶⁾ Dyplom. Nr. 570. — ⁷⁾ Dyplom. Nra. 1286 i 1290. — ⁸⁾ Dyplom. Nr. 116 i następujące tegoż zatwierdzenia.

skiego obszaru zawartego w kącie utworzonym przez Chudę i Dobrzyńkę,¹⁾ i nadanie wsi Orzeł, Mochla i Gruszewo katedrze Gnieźnieńskiej w roku 1237 przez Świętopełka Pomorskiego, bo te znów z drugiej strony przytykają do granic przez Kazimierza W. opisanych, a mianowicie do wyniesionego z wsi Wawrzyszkowa na miasto w roku 1359 Kamienia,²⁾ które wraz z Płocicami i Cerekwicą w roku 1357 jako do Ziemi Nakielskiej należące są wymienione.³⁾ Szły one zatem od ujścia Dobrzyńki do Chudy korytem pierwszej aż do źródeł Kamionki, dalej korytem tejże aż do Brdy, następnie korytem tej aż do ujścia Sępólny. Tu stykała się Krajna, t. j. Wielkopolska, z Ziemią Wyszogrodzką. Obie te Ziemie rozgraniczał dalej, poczynając od najdawniejszych czasów, strumień Plitwica, wypływający niedaleko od ujścia Sępólny pod wsią Lachowem, a płynący następnie przez szereg jezior; przed ujściem do Rokitki, powyżej Wierzchucina,⁴⁾ opuszcza go jednak granica spuszczać się ku południowi, tak, że wsie Samsieczno,⁵⁾ Sitno i Słupów po stronie W. Polski,⁶⁾ a Strzelewo po stronie Wyszogrodzkiej pozostaje.⁷⁾ Dotknawszy Noteci powyżej Nakła, prowadzi dalej granicę pomiędzy W. Polską a Kujawami tak rzeka aż do jeziora Trłaskiego, tak, że Rynarzewo,⁸⁾ Łabiszyn⁹⁾ i Pakość¹⁰⁾ leżą po stronie Wielkopolski a Barcin po stronie Kujawskiej.¹¹⁾ Od południowego końca jeziora Trłaskiego stanowi dalszą granicę Kwieciszewnica aż do jej wypływu z jeziora Kamienieckiego,¹²⁾ i tu się kończy granica naturalna. Oznacza wszakże jej ciąg dalszy *Liber beneficiorum Iohannis de Lasco*, podając wszystkie wsie należące do dawnego dekanatu Zbarskiego,¹³⁾ a że ten przytykał do dyeceji Włocławskiej, granice zatem jego z tą dyeceją, stanowiły zarazem i granicę Wielkopolski z Kujawami, a to aż do miejsca, gdzie pomiędzy obie wcisnęła się Ziemia Łęczycka, tak, że Dębno, Wronce, Kiełczewo i Grzegorzew leżą jeszcze po stronie Wielkopolskiej.¹⁴⁾ Odtąd nie może już wspomniany *Liber beneficiorum* służyć za wskazówkę, bo Ziemia Łęczycka wchodziła równie jak Ziemia Zbarska w skład dyeceji Gnieźnieńskiej, podane zatem wsie, jako należące do pogranicznych parafii Wronieckiej i Grzegorzewskiej, nie koniecznie potrzebowały leżeć w Wielkopolsce. Posłużyła tu natomiast do nakreślenia naszej Mapy Taryfa łanowa województw

¹⁾ Dyplom. Nr. 384 i dokładniejsze objaśnienie jego miejscowości pod Nrem. 1557. —

²⁾ Dyplom. Nr. 206 i dokładniejsze objaśnienie jego miejscowości w tym tomie na stronie 34. Wzniesienie Kamienia zob. dyplom. Nr. 1398. — ³⁾ Dyplom. Nr. 1354. — ⁴⁾ Dyplom. Nra. 618, 655 etc. — ⁵⁾ W miejscu tem zaszła na naszą Mapie omyłka; Wierzchucin należał do W. Pol-

ski, jak tego dowodzą dyplom. Nra. 618, 655, 656 etc. — ⁶⁾ Dypl. Nr. 1049. Strumień Plitwicę podaje już bulla Innocentego II z roku 1136 za granicę pomiędzy dyeceją Gnieźnieńską a Kujawską (zob. dyplom. Nra. 7 i 1202, i Objaśnienia do ostatniego w Tomie II i III). — ⁷⁾ Dyplom. Nr. 823. Ziemia Wyszogrodzka, którą Przemysław II dostał od Mściwoja Pomorskiego w zamian za Skrzywno, przyłączona została następnie do Kujaw; zob. dyplom. Nra. 619, 637. —

⁸⁾ Dyplom. Nr. 825. — ⁹⁾ Dyplom. Nr. 258. — ¹⁰⁾ Pakość należała z razu do W. Polski, jak tego dowodzą dypl. Nra. 239, 315, 503 etc. i Monum. Polon. histor. II, p. 584; za czasów Kazimierza W. zaliczano miasto to do Kujaw; zob. dypl. Nr. 1397. — ¹¹⁾ Rzyszczewski Cod. diplom. Polon. II, pp. 523, 525, 527; dyplomata te pochodzą wszakże dopiero z czasów Kazimierza Jagiellończyka. — ¹²⁾ Że ta rzeczka od najdawniejszych czasów tu granicę stanowiła, dowodzi spór pomiędzy Mieczysławem Starym a Bolesławem Kędzierzawym o nią się toczący, wspomniany w dypl. Nr. 11; szło tu właśnie o Kwieciszewo, które leży nad Kwieciszewnicą.

Potwierdza to Długosz w Histor. Polon. Lib. I, mówiąc: Qwyeczyschowka, dividens terras Maioris Poloniae a Cuiaviensibus, i Iohannis de Lasco Liber beneficiorum przy decanatus Szbarensis. — ¹³⁾ Iohannis de Lasco Lib. beneficior. I, p. 191—236. Zob. w Indeksie Zbar. —

¹⁴⁾ Grzegorzew liczony był już w roku 1236 do W. Polski; zob. dyplom. Nr. 199.

Poznańskiego i Kaliskiego, ułożona w latach 1619 i 1620, zawierająca spis wszystkich wsi, zestawionych powiatami i do pomienionych województw należących,¹⁾ a pomoc tę można było przyjąć przez wzgląd, że, jak to dokumenta z epoki Piastowskiej zupełnie poświadczają, granice Ziemi tu się albo wcale, albo tylko o mało zmieniały. Szła zatem dalej według Taryfy granica z Ziemią Łęczycką powyżej Grzegorzewa rzeczką Rgielówką aż do ujścia do Warty, dalej tą rzeką aż do ujścia Neru, rozdzielającego Ziemię Łęczycką od Sieradzkiej, następnie wiodła pomiędzy Ziemią Sieradzką korytem Warty aż do Janiszewa, które jeszcze do W. Polski należało; tu odłączając się od niego, wygięła się ku zachodowi, idąc obok Szadowa²⁾ pod Grzyszów i Dziadowice, należące do Wielkopolski. Liczne są na poparcie dawności tych granic dowody; wyjątek stanowi tylko klin na prawym brzegu Warty w Ziemię Łęczycką wsunięty, bo ten przechodził za czasów Mieczysława Starego, Odon i Władysława Laskonogiego Rgielówkę, a sięgał, trzymając się prawego brzegu Neru, aż pod Grabów,³⁾ następnie jednak został on, jak się zdaje, przez Kazimierza księcia Kujawskiego do Ziemi Łęczyckiej przyłączony, a to przy sposobności, gdy książę ten dostawszy dożywotnie kasztelanją Łędką w posagu z Konstancją córką Henryka Pobożnego, w skutek układów z Bolesławem Kaliskim w roku 1260 część tejże sobie zatrzymał.⁴⁾ Przynajmniej zalicza już w roku 1357 Kazimierz W. Chelmno, Sobótkę i Pieczewo do Ziemi Łęczyckiej, a Grzegorzewo, Kielczewo, Skobielice, Boguszyń, Rzuchów i Cichowo do kasztelanji Łędzkiej.⁵⁾ Wreszcie należą oprócz Cichowa na lewym brzegu Warty do Wielkopolski Głowy, Kwiatkowo, Janiszewo i Koźmin.⁶⁾ Następnie spuszcza się granica ku południowi, tworząc pas po nad lewym brzegiem Warty należący do Ziemi Sieradzkiej. I tu służyła naszej Mapie za przewodnika Taryfa; sprawdza się jednak ona temi danymi, że wsie Dziadowice i Kotwasice w roku 1396,⁷⁾ Lisków i Żychów w r. 1293,⁸⁾ Koźminek z okolicą w r. 1369,⁹⁾ Gać w r. 1324,¹⁰⁾ Modła w r. 1338,¹¹⁾ Góra i Kromków około roku 1200,¹²⁾ Staw w r. 1213,¹³⁾ Kamionna w r. 1393,¹⁴⁾ Głowczyn i Wojków w r. 1357¹⁵⁾ do Wielkopolski, zaś Muchlin, Kowale, Turkowice i Goszczanów w roku 1357,¹⁶⁾ Miłaczew i Skarzyn w r. 1360¹⁷⁾ niewątpliwie do Ziemi Sieradzkiej należały. Południowa tylko granica województwa Kaliskiego, ku Ziemi Wieluńskiej, znacznym jeszcze przed czasem Kazimierza W. uległa zmianom, bo kiedy w roku 1245 wsie Żubnica, Chrościn, Mieleszyn, Ochędzin i Skromlin do kasztelanji Kaliskiej były policzone,¹⁸⁾ a w r. 1280 Opatów, Opatowiec i Słupia,¹⁹⁾ wchodziły one później w skład Ziemi Ru-

¹⁾ *Tarifa lanealis Posnaniensis et Calissiensis palatinatum in Maiori Polonia reperibilium, ex tarifis generosorum Hectoris Koszutski, Posnaniensis anno 1619, Petri Gniewosz, Calissiensis anno 1620 lanealium exactorum reducta, impressa anno 1766 Posnaniae typis Academicis.* — ²⁾ Szadow i Turek należały do Ziemi Sieradzkiej; zob. dyplom. Nr. 1420 i 1354, p. 70. — ³⁾ Dyplom. Nr. 136. — ⁴⁾ Dyplom. Nr. 211, 304 i 386, i w *Monum. Polon. histor. II*, p. 565, 584, 585. — ⁵⁾ Dyplom. Nr. 1354, p. 70. — ⁶⁾ Dyplom. Nr. 136, 304 i 618. — ⁷⁾ Dyplom. Nr. 1565. — ⁸⁾ Dyplom. Nr. 698, 1354. — ⁹⁾ Dyplom. Nr. 1618. — ¹⁰⁾ Dyplom. Nr. 1039. — ¹¹⁾ Dyplom. Nr. 1175. Okoliczność, że czynność tego i poprzedniego dokumentu odbywała się przed Starostami Wielkopolskimi, popiera przypuszczenie, że miejscowości, o które się ona odbywała, leżały w tej Ziemi. — ¹²⁾ Dyplom. Nr. 35. Zdaje się, że wgięcie to w tych czasach jeszcze głębiej w Ziemię Sieradzką sięgało, kiedy Władysław Odonicz w roku 1232 nadaje przywileje wsiom Zielęcina i Upuszczewo; zob. dypl. Nr. 139. — ¹³⁾ Dyplom. Nr. 81, 675. — ¹⁴⁾ Dyplom. Nr. 1938. — ¹⁵⁾ Dyplom. Nr. 1354. — ¹⁶⁾ Dyplom. Nr. 1354. — ¹⁷⁾ Dyplom. Nr. 1438. — ¹⁸⁾ Dyplom. Nr. 244. — ¹⁹⁾ Dyplom. Nr. 492.

dzkiej, czyli Wieluńskiej, równie jak należący jeszcze w roku 1268 do Ziemi Kaliskiej Bolesławiec.¹⁾

Ziemia Rudzka, lubo nie należała do właściwej Wielkopolski, stanowiła jednak przez dłuższy czas jedną z dzielnic jej książąt. Wnosząc z granic dyecezy Wrocławskiej, należała część jej północno-zachodnia z razu do Szlązka, czego wskazówką są liczne tamże posiadłości tak katedry Wrocławskiej jak i klasztorów Szlązkich;²⁾ część ta została jednak przyłączoną do Wielkopolski pewnie w czasie wygnania Władysława II, kiedy już Mieczysława Starego w r. 1173, zatem po oddaniu Szlązka synom Władysława, panem tam widzimy.³⁾ Do Ziemi Rudzkiej, czyli Wieluńskiej, zaliczano pewnie Ostrzeszowskie, kiedy w roku 1386 Władysław Opolski jako pan Ziemi Wieluńskiej nadawał przywileje Ostrzeszowu.⁴⁾ Ku południowi zaś wchodziła w jej skład pierwotnie Ziemia Kłobucka, bo w roku 1262 widzimy tam Bolesława Kaliskiego nadającego Pławno, Rybno i Mykanów klasztorowi św. Klary w Zawichoście.⁵⁾ Dopiero po odebraniu w roku 1396 Ziemi Wieluńskiej Władysławowi Opolskiemu,⁶⁾ ustanowiono osobny powiat Ostrzeszowski i do województwa Kaliskiego przyłączono, dając mu za południową granicę ku Ziemi Wieluńskiej rzeczkę Niesobią.⁷⁾

Liczne bywały o tę Ziemię z książętami Szlązkimi zatargi. Posiadali ją, jak to się mówiło, książęta Wielkopolscy począwszy od Mieczysława Starego, następnie był jej panem Władysław Odonicz w roku 1210⁸⁾ i 1213,⁹⁾ lecz temu odebrał ją Henryk Brodaty wraz z Kaliszem zaraz pewnie w pierwszym roku wybuchłej pomiędzy nimi wojny, bo już w r. 1234 wykonywał on tam prawa książęce.¹⁰⁾ Nie wiadomo jakim sposobem przeszedł potem Kalisz wraz z Ziemią Rudzką na Wiołę wdowę po Kazimierzu księciu Górno-Szlązkim,¹¹⁾ widzimy tylko w r. 1238 księżnę tę tam panującą,¹²⁾ a w roku 1239 syna jej Mieszka,¹³⁾ po którego bezdzietnym zgonie zajął prawdopodobnie brat jego Władysław obie te Ziemie, kiedy w r. 1232 pisze się *dux de Calis*.¹⁴⁾ Po zgonie Henryka Pobożnego pod Lignicą w roku 1241, gdy Wielkopoleanie poczęli się z pod panowania książąt Szlązkich wydostawać i kolejno synom Władysława Odonicza, Przemysławowi i Bolesławowi, wraz z grodami i Ziemiami się poddawać,¹⁵⁾ poszli za przykładem drugich najpierw ziemianie Kalisycy oddając w roku 1244 Przemysławowi Kalisz,¹⁶⁾ a za nimi w roku 1249 i Rudzcy oddając mu Rudę,¹⁷⁾ którą tenże w tym samym roku działem Bolesławowi odstąpił.¹⁸⁾ W r. 1250

¹⁾ Monum. Polon. histor. III, p. 35. Wsią zwaną Pniewy w dyplom. Nrze. 412, a leżącą in districtu Rudensi, są pewnie dzisiejsze Dzierzkowice pod Rudą, tak przezwane od swego soltysa Teoderyka, który ją na prawo Niemieckie urządził. — ²⁾ Dyplom. Nra. 22, 2022, 492, 1432. — ³⁾ Zob. potwierdzenie Słupi klasztorowi Lubiążkiemu w Nrze. 22. — ⁴⁾ Dyplom. Nr. 1852. — ⁵⁾ Dyplom. 394. — ⁶⁾ Długosz Histor. Polon. pod rokiem 1396. O wrogiem usposobieniu tego księcia względem Polski wymownie świadczy dyplom. Nr. 1940. — ⁷⁾ Najstarsza księga grodzka Kaliska w Archiwie Rządowym Kaliskiem z roku 1470 wykazuje granicę powiatów Kaliskiego i Ostrzeszowskiego taką, jaką ją podaje przywiedziona powyżej Taryfa łanowa z roku 1619. — ⁸⁾ Dyplom. Nr. 66. — ⁹⁾ Dyplom. Nr. 81. — ¹⁰⁾ Zob. potwierdzenie zamiany na wieś Lubnicę w dyplom. Nr. 175. — ¹¹⁾ Roepell w Histor. Polsk. p. 455 pisze, że Kalisz wraz z Rudą nabył Władysław, syn Kazimierza Opolskiego; z następstwa wypadków wypadnie jednak przypuścić, że Henryk Brodaty ustąpił te Ziemie najpierw mężowi Wioli, zmarłemu w roku 1236 Kazimierzowi Opolskiemu, a ten je wdowie swój pozostawił, po której odziedziczyli takowe synowie jej Mieszko i Władysław. — ¹²⁾ Dyplom. Nr. 214. — ¹³⁾ Dyplom. Nr. 223. — ¹⁴⁾ Stenzel Urkundensammlung p. 306. — ¹⁵⁾ Zob. powyżej str. 356. — ¹⁶⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 563. — ¹⁷⁾ Ibidem p. 567. — ¹⁸⁾ Ibidem p. 571 i dyplom. Nr. 277.

zabiera wprawdzie Przemysław dzielnicę brata i staje się panem Kalisza i Rudy,¹⁾ lecz w r. 1253 ostatecznie mu je powraca.²⁾ Pozostawała po śmierci Bolesława Kaliskiego Ziemia Rudzka w ręku Przemysława II aż do roku 1281, w którym książę ten, będąc zdradziecko pojmanym przez Henryka IV księcia Wrocławskiego, zwanego *Probus*, wolność swą wydaniem mu tej Ziemi okupić musiał;³⁾ lubo się jednak poddał gwałtowi, praw swych do niej bynajmniej się nie wyrzekł, owszem, w roku 1283 wyraźnie wypowiada zamiar jej odzyskania.⁴⁾ Henryk *Probus* jednak wyciąga ręce i po Kalisz, naprowadza bowiem w roku 1284 do zdrady Zarębów, z których Sędziwój wydaje mu stary gród na Zawodziu,⁵⁾ a Przemysław, otoczony ludźmi złej wiary, widzi się zmuszonym za odzyskanie Kalisza wznieść gród pod Ołobokiem i tenże oddać Henrykowi.⁶⁾ Odzyskała i zwróciła jednak i ten gród w r. 1287 wierność ziemian Wielkopolskich Przemysławowi,⁷⁾ a śmierć Henryka kończy w r. 1290 nie tylko spory obu książąt, ale czyni Przemysława mocą testamentu dawnego wroga panem Ziemi Krakowskiej.⁸⁾

Za wskazówkę pierwotnych granic Wielkopolski z Szlązkiem służy nam znów granica dyecezalna, a że bulla Innocentego II z r. 1136 rzeczkę Barycz jako takowe stanowiącą wykazuje,⁹⁾ ją też aż do ujścia do Odry jako politycznie obie Ziemie dzielącą uważać należy, tem więcej, że w czasach pierwotnych, gdzie mało było osad, zwykle rzek ku temu celowi używano. Od ujścia Baryczy służyła Odra obu Ziomom za granicę aż do ujścia Obrzycy, t. j. do początku granic w niniejszych Uwagach opisanych. Dowodów tego dostrzegamy najpierw w nadaniu przez Władysława Odonicza Cystersom w roku 1210 okolic Przemętu aż pod Głogów,¹⁰⁾ zatem z znaczną częścią Ziemi Wschowskiej, następnie w nadaniu przez tegoż księcia w roku 1209 klasztorowi Lubiążkiemu Lubogoszcza,¹¹⁾ a ostatecznie w pozwoleniu udzielonem przez Władysława Laskonogiego w roku 1211 klasztorowi wspomnianemu używania wolnej żeglugi na Odrze.¹²⁾ Jak się wyżej powiedziało, korzystali książęta Szlascy, począwszy od Henryka Brodatego, z ciągłych zatargów z książętami Wielkopolskimi, aby przyległe Szlązkowi obszary sobie przywłaszczyć. Uległa tu temu losowi najpierw

¹⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 568 i dypl. Nr. 281. — ²⁾ Ibid. p. 571 i dypl. Nra. 311, 316, 412, 421, 436. — ³⁾ O pojmaniu Przemysława opowiada tylko Rocznik Traski i Długosz w Histor. Polon. pod rokiem 1281, potwierdza jednak opowiadanie ostatniego, mianowicie, że Mściwój Pomorski pomagał Leszkowi Czarnemu w wyprawie mającej na celu uwolnienie Przemysława, dypl. Nr. 501, który pobyt Mściwoja w tym roku w Lubińskim klasztorze wraz z panami Pomorskimi wykazuje, a powtóre i dypl. Nra. 2031 i 2032, które się do czasu niewoli księcia odnoszą. — ⁴⁾ Dypl. Nr. 528. Okazuje się ztąd, że Ostrzeszów nie był odstąpionym Szlązkiem, i że Ziemia Wieluńska rozciągała się aż pod Liszwartę, kiedy Danków jeszcze w niej leżał. — ⁵⁾ Dypl. Nr. 546. Naprowadza na to przypuszczenie opowiadanie Długosza, mówiącego o obleganiu grodu Kaliskiego przez Przemysława, że go ab omni parte in coronae modum cinxit et vallavit. To tylko mogło nastąpić przy grodzie na Zawodziu, stojącym na otwartym polu, bo drugi leżał nad Prosną obok kościoła św. Mikołaja, i zdaje się że był dopiero przez Kazimierza W. wystawionym. — ⁶⁾ O tych wypadkach tylko Rocznik Traski w Monum. Polon. histor. II, p. 850 i Długosz pod rokiem 1284. Sędziwój Zaręba, który gród Kaliski wydał Szlązakom, jest według pierwszego synowcem Herkenbolda, zwanego w dypl. Nr. 528 przez Przemysława dux militiae nostrae, i tem się tłómaczą słowa Traski o usposobieniu w otoczeniu księcia. W rok później kazał on też pojmać tak Sędziwoja jak Beniamina, również Zarębę (Traska na tejże stronie); wiadomo, że ród ten, przybyły do Wielkopolski jak się zdaje ze Szkocji, ułatwił margrafom Brandenburskim zamach na Przemysława skończony zabójstwem. — ⁷⁾ Długosz Histor. Polon. pod rokiem 1287. — ⁸⁾ Dypl. Nr. 645. — ⁹⁾ Dypl. Nr. 7. — ¹⁰⁾ Dypl. Nr. 66. — ¹¹⁾ Dypl. Nr. 65. — ¹²⁾ Dypl. Nr. 2023.

Ziemia Wschowska, bo w r. 1248 widzimy tam panami synów Henryka Pobożnego;¹⁾ ale odebrali ją widać wraz z innymi zaborami Szlązaków książęta Wielkopolscy, bo w roku 1273 wykonywa w niej Przemysław II władzę książęcą,²⁾ a w roku 1289 spotykamy nawet ustanowionego kasztelana Wschowskiego.³⁾ Począwszy od r. 1290 widzimy Ziemię Wschowską powtórnie w ręku książąt Szlązkich, a najpierw Henryka Głogowczyka w tym⁴⁾ i w roku 1307,⁵⁾ a po nim jego następców, dopóki w roku 1343 Kazimierz W. jej napowrót do Polski nie przyłączył.⁶⁾ Są nawet ślady, że i Poniec z okolicą, urządzoną na powiat na sposób Szlązki, miał równie jak Wschowa od Polski być oderwanym, a to przez Henryka syna Głogowczyka⁷⁾ w roku 1310; zdaje się, że energiczne od tego właśnie roku rządy Władysława Łokietka w W. Polsce temu zamiarowi przeszkodziły.

II. Granice dyecezyjne.

Po przyjęciu Chrześcijaństwa w Polsce, utworzonym zostało tamże około roku 967 biskupstwo Poznańskie,⁸⁾ obejmujące całe państwo Mieczysława I, o którego granicach ku zachodowi mówiło się już na początku niniejszej rzeczy. Dopiero przy wzniesieniu w r. 1000 metropolii w Gnieźnie ustanowiono i inne biskupstwa, z których Lubuska i Gnieźnieńska dyecezyja wchodziły, oprócz Poznańskiej, w skład Wielkopolski.

Dycezyja Lubuska.

O granicach tej dyecezyji, powstałej dopiero po roku 1012, mówiło się już wyżej. Opisane one są dokładnie tak, jakimi były w roku 1249, w dyplomie Nr. 2055; że zaś początkowo sięgały ku południowi daleko głębiej w dyecezyję Miśnieńską, okazuje się z wywodów Wohlbrücka.⁹⁾ Lecz i ku północy dalej się rozciągała z razu dyecezyja Lubuska jak ją dypl. Nr. 2055 opisuje, i co legat papieżki Guido w r. 1266 potwierdza, t. j. pod rzekę Wartę,¹⁰⁾ bo jeszcze w roku 1232 obejmowała ona wybrzeża Mizli,¹¹⁾ a w roku 1235 sięgała nawet pod gród Szeden.¹²⁾ Dopiero w roku 1240 sięgnęła, jak się zdaje, dyecezyja Kamieńska aż pod Wartę¹³⁾, zatrzymując tę granicę i nadal, tak, że dyecezyji Lubuskiej pozostały z Ziemi Chinez, dawniej jej posiadłości, tylko dochody z niektórych wsi.¹⁴⁾

Dycezyja Poznańska.

Po odkrojeniu zachodniej części tej dyecezyji na utworzenie biskupstwa Lubuskiego, stała się jego wschodnią granicą zachodnią granicą dyecezyji Poznańskiej; znamy ją zatem dokładnie aż do łąki *Guba*, leżącej na zachód Kolczyna nad lewym brzegiem Warty. Liczne są dowody ścisłości tego opisu. Zaczawszy bowiem od południa-zachodu widzieliśmy, że klin leżący pomiędzy Odrą a Pilską należał jeszcze

¹⁾ Dyplom. Nr. 275. — ²⁾ Dyplom. Nr. 453. — ³⁾ Dyplom. Nr. 639. — ⁴⁾ Dyplom. Nr. 663. —

⁵⁾ Dyplom. Nr. 907. — ⁶⁾ Kronika Jana z Czarnkowa w Monum. Polon. histor. II, p. 628 i Długosz pod tymże rokiem. Ziemia ta pozostała przy Polsce aż do końca pod osobnym starostą z zachowaniem swych dawnych praw. — ⁷⁾ Dyplom. Nra. 930 i 932. Okolica miasta Góry na Szlązku, która według tego ostatniego dyplomu została na powiat urządzoną, należała do Henryka Głogowczyka w roku 1288; zob. Grunhagen, Regesten zur Schles. Gesch. Nr. 2065. —

⁸⁾ Według Thietmara II, 14, został w roku 970 Jordan, pierwszy biskup Poznański, poddany pod metropolję Magdeburską. Zob. dypl. Nr. 1. — ⁹⁾ Wohlbrück, Gesch. d. Bisth. Lebus I, p. 95. Granice tak tej dyecezyji, jak i innych, oznaczone są na naszej Mapie tak, jakimi były pierwotnie. — ¹⁰⁾ Dyplom. Nr. 422. — ¹¹⁾ Riedel, Cod. diplom. Brandenb. A XIX, p. 1. —

¹²⁾ Hasselbach, Cod. dipl. Pomer. Nr. 231. — ¹³⁾ Ibidem Nr. 288. — ¹⁴⁾ Riedel A XXIV, p. 3.

w roku 1308 do dyecezyj Poznańskich,¹⁾ następnie należały do niej w roku 1238 Ołobok i Chociule,²⁾ dalej w roku 1251 Wielawieś i przyległe jej Templewo,³⁾ nad Wartą wreszcie leżał w jej obrębie w tymże roku Kolczyn,⁴⁾ miasto Landsberg w roku 1360,⁵⁾ a przyległy mu Karnin w roku 1385.⁶⁾

Na prawym brzegu Warty nie znamy wprawdzie bezpośredniego określenia granic dyecezyj Poznańskich, nie brak wszakże wskazówek, za pomocą których takowe w przybliżeniu oznaczyć można. Wiemy bowiem najpierw, że Ziemia Chinez z razu należała do biskupstwa Lubuskiego a następnie do Kamieńskiego, a dalej, że graniczące ze sobą, idąc ku północy, Ziemie Lipana, Pirch i Starogrodzka, również w obrębie tego biskupstwa leżąc, zarazem granice jego ku zachodowi tworzyły; wypada zatem z tego, że wschodnie granice tych Ziem były zarazem zachodnimi dyecezyj Poznańskich. Lubo nie wiemy jak daleko sięgała na wschód Ziemia Chinez, znamy przecież cokolwiek te granice Ziem Pirch, Lipana i Starogrodzkiej; szły one, poczynając o 2 mile na południe Soldynu, łukiem ku północy ku źródłom Płony w okolicy miasta Berlinchen, a następnie, mijając południowo dzisiejszy Enzig See i leżące nad nim miasto Nörenberg, wyginały się ku wschodowi do jeziora Lubieza, dziś Lühbe See.⁷⁾ Zgadza się też mniej więcej z tym kształtem granic późniejszy przypisek do Kroniki Baszka, który o rozległości jurysdykcji prepozytury Santockiej mówi, że ta rozciągała się pomiędzy Iną, Drawą, Notecią i Wartą,⁸⁾ a wiadomo, że prepozytura ta wchodziła w skład dyecezyj Poznańskich; lecz wiemy także, że władza książąt Wielkopolskich na początku XIII wieku daleko po za te granice sięgała, kiedy Władysław Odonicz nadawał klasztorowi Kolbackiemu Dobropol, Warsin, Lasków i Myślibórz, z których ostatni leżał w Ziemi Pirch.⁹⁾

Od jeziora Lubieza szła prawdopodobnie pierwotna granica dyecezyj Poznańskich Drawą, naturalną swą granicą, aż do okolicy Dramburga, następnie, omijając północno jeziora Drawiczka i Izbiczo, ciągnęła się do wypływu Chudy z jeziora Faliny, gdzie zetknąwszy się z granicą dyecezyj Gnieźnieńskich, szła dalej Chudą aż do jej ujścia do Noteci. I tu, w braku bezpośrednich dowodów, możemy tylko posługiwać się wskazówkami, lubo że najstarszy nam znany dokument, okolicy Dramburga dotyczący, właśnie dowodzi, że Drawa nie tworzyła już w roku 1254 od ujścia do jeziora Lubieza aż do wypływu z jeziora Drawiczki granicy dyecezyj Poznańskich z Kamieńską, tylko że ta ostatnia zajmowała cały segment przez zagięcie się tu tej rzeki utworzony.¹⁰⁾ Pewnemi są natomiast dalsze ślady, bo okolice Czaplinka i Drachimia są w r. 1291 wyraźnie wymienione jako do dyecezyj Poznańskich należące,¹¹⁾ tak samo wsie Wuro i Bulgrin jako stanowiące pogranicze Polski;¹²⁾ niemniej wchodzą

¹⁾ Dyplom. Nr. 916. — ²⁾ Dyplom. Nr. 212. — ³⁾ Dyplom. Nr. 294. — ⁴⁾ Dyplom. poprzedni. — ⁵⁾ Dyplom. Nr. 1422. — ⁶⁾ Dyplom. Nr. 1831. — ⁷⁾ Stósunki i granice wspomnianych Ziem okazują się z zamiany, którą Barnim książę Pomorski uczynił w r. 1240 z Konradem biskupem Kamieńskim, dając mu część Ziemi Ceden za Ziemię Starogrodzką (Hasselbach, Cod. Pomer. p. 617), i z drugiej zamiany w r. 1248 wykonanej, w której książę daje znów temuż biskupstwu za Ziemię Starogrodzką Ziemię Kołobrzeską (Dreger, Cod. Pomer. Nr. 182 i Hasselbach Nr. 397). Oba dyplomata mówią, że te granice są a retroactis temporibus oznaczone, a ostatni daje poznać, że kraj Starogrodzki dzieliła od Polski puszcza ponad prawym brzegiem Drawy się ciągnąca. — ⁸⁾ Monum. Polon. histor. p. 595. — ⁹⁾ Zob. powyżej na stronie 358 i dyplom. Nr. 216. — ¹⁰⁾ Zob. nadanie księcia Warcisława Pomorskiego okolicy późniejszego miasta Dramburga Cystersom w Belbuku u Dregera Nr. 242 i u Riedla A XVIII, p. 217. — ¹¹⁾ Dyplom. Nr. 679. — ¹²⁾ Dyplom. Nr. 297.

w jej skład okolica jeziora Izbiczn¹⁾ i kąt pomiędzy rzeczką Czarną a górną Chudą leżący, gdzie biskupom Poznańskim w okolicy Glinki wyznaczono dziesięciny.²⁾ Należność wreszcie całego obszaru pomiędzy rzekami Drawą, Notecią i Chudą do dyecezyi Poznańskiej, uznaje nawet margraf Waldemar w roku 1312.³⁾

Przypatrywaliśmy się powyżej stopniowym zaborom tych okolic przez marchionów Brandenburskich; wykonywały się takowe niemniej i na własnościach dyecezyi Poznańskiej, bo marchionowie, chcąc je utrwalić, przyłączali zagarnione obszary do dyecezyi Kamieńskiej. Uległ temu losowi najpierw, jak to widzieliśmy, archidjakonat Santocki; i tak w roku 1269 jest już oderwanem Korytowo pod Choczem, nadane Kawalerom św. Jana w roku 1237 przez Władysława Odonicza,⁴⁾ równie jak i okolica Dobiegniewa, gdzie fundowany około roku 1290 klasztor Cystersów w Marienwalde pod temże miastem już do dyecezyi Kamieńskiej jest zaliczony,⁵⁾ lubo że te strony w roku 1250 jeszcze do dyecezyi Poznańskiej należały,⁶⁾ tak samo jak klasztor w Himmelstaedt pod Landsbergiem, fundowany w roku 1300.⁷⁾ Opierali się temu przecież biskupi Poznańscy, mianowicie wspomniany w potrąconym już dopisku do Kroniki Baszka Andrzej Zaręba, który urządzając w roku 1298 archidjakonaty w swęj dyecezyi i granice ich określając, nie czyni tego w kraju Zanoteckim, owszem, wyraźnie sobie obszar ten do uformowania czwartego archidjakonatu, (Santockiego), wymawiając, wyraźnie się przeciw obecnie tam faktycznemu stanowi rzeczy zastrzega.⁸⁾ Nie zrzekł się biskup ten praw swęj dyecezyi i gdy się w roku 1312 o nie układał z margrafem Waldemarem, bo ten przyznając biskupowi całkowicie lewy brzeg Drawy wraz z Czaplinkiem, wyjmuje jeszcze z układu okolice, „o które trwa spór pomiędzy biskupami Poznańskim i Kamieńskim“;⁹⁾ ma on tu wyraźnie na myśli prawy brzeg Drawy, lubo w tym samym dokumencie Choczno już stanowczo do dyecezyi Kamieńskiej zalicza. Znika wszakże później to zastrzeżenie praw dyecezyi Poznańskiej, może istotnie za czasów biskupa Jana Doliwy z Łodzi jak to wspomniany dopisek Kroniki Baszka utrzymuje, bo w roku 1349 pobiera następcą jego Wojciech Pałuka tylko jeszcze dziesięciny z lewego brzegu Drawy, a o prawym nie ma już odtąd mowy¹⁰⁾.

Do zakreślenia na naszej Mapie dalszych granic tak dyecezyi Poznańskiej jak Gnieźnieńskiej w obrębie Wielkopolski, posłużył *Liber beneficiorum Iohannis de Lasco* i nie wydany dotąd *Liber benefic. episcopatus Posnaniensis* znajdujący się w Archiwie Kapitulnem. Granice pomiędzy obiema dyecezjami stały zapewne od pierwszego czasu niewzruszone; załatwienie małych zatargów o okolice Żonia i Opatówka pod Wrześnią, wyłuszczają dyplom. Nra. 1460, 1461, 1522, 1578, 1579, 1598 i 1600. U południowych granic swęj dyecezyi zaznaczył jeszcze swą czynność wspomniany biskup Andrzej Zaręba odzyskaniem swych praw na klinie ujętym pomiędzy Odrą i Pilszą, bo kiedy jeszcze w roku 1298 jako punkt węgielny wymienia tamże, obok Wysocka

¹⁾ Zobacz nadanie okolic tego jeziora Zakonowi Krzyżaków w roku 1224 przez Władysława Odonicza i potwierdzenie tegoż przez papieża Grzegorza IX w roku 1275, dyplom. Nra. 2025 i 457. — ²⁾ Dyplom. Nr. 960. — ³⁾ Dyplom. Nr. 959. — ⁴⁾ Dyplom. Nr. 202 i Riedel, Cod. dipl. Brandenb. A VI, p. 17. — ⁵⁾ Riedel, Cod. dipl. Brandenb. A XVIII, p. 5. — ⁶⁾ Za dowód, że nadana w roku 1250 klasztorowi Owińskiemu okolica Dobiegniewa należała do dyecezyi Poznańskiej, służy okoliczność, że nadanie to potwierdza swą pieczęcią w roku 1252 arcybiskup Gnieźnieński, a w roku 1280 biskup Poznański; zob. dyplom. Nra. 284, 303, 496. — ⁷⁾ Gercken, Cod. diplom. Pomer. I, p. 313. — ⁸⁾ Dyplom. Nr. 770. — ⁹⁾ Dyplom. Nr. 959. — ¹⁰⁾ Dyplom. Nr. 1284.

pod Ostrowem tylko Padłagórę u ujścia Obrzycy do Odry,¹⁾ to już w r. 1308 uzyskuje on na Fryderyku biskupie Lubuskim wyraźne zrzeczenie się tego obszaru na rzecz biskupstwa Poznańskiego.²⁾

Diecezja Gnieźnieńska.

Bulla Innocentego II z roku 1136, wymieniając posiadłości diecezji Gnieźnieńskiej, podaje w północnej części jako granicę tejże tylko strumień Plitwicę, który, jakśmy wyżej widzieli, oddzielał także Ziemię Nakielską, czyli Krajnę, od Ziemi Wyszogrodzkiej z razu należąc do Pomorza a później przyłączonej do Kujaw. Lecz mamy ślady, że diecezja Gnieźnieńska rozciągała się od źródeł Plitwicy ku północy aż do Bałtyku, a to pewnie z nadania Bolesława Chrobrego, który swe zdobycze aż pod to morze posunawszy, wybrzeża jego do diecezji Kamieńskiej, Gnieźnieńskiej i Kujawskiej wcielił. Są tu wszakże co do diecezji Gnieźnieńskiej pewne trudności, bo kiedy doszły nas wiadomości stwierdzają należenie do niej archidjakonatu Słupskiego, a to miasto na lewym brzegu rzeki Laby leży, to okoliczność ta stawia w sprzeczności z bullą Innocentego II z roku 1140, stanowiącą tęż rzekę za wschodnią granicę biskupstwa Julińskiego, przeniesionego później do Kamienia.³⁾ Nie masz przecież wątpliwości że okolica ta w skład diecezji Gnieźnieńskiej wchodziła, bo świadczy o niej tak nasz dokument Nr. 78,⁴⁾ jak mianowicie świadectwo arcybiskupa Janisława;⁵⁾ słowa jednak jego każą wnosić, że archidjakonat ten jeszcze przed rokiem 1330 od tej diecezji odpadł. Nad brzegiem Bałtyku przytykała do niej od wschodu diecezja Włocławska⁶⁾ a dalsza obu granica wiodła do źródeł Plitwicy; poróżniwszy zaś od nich, rozdzielała polityczna granica Kujaw i Wielkopolski zarazem i obie diecezje aż do Ziemi Łęczyckiej. Od strony zachodniej spotykała się diecezja Gnieźnieńska z Poznańską u wypływu Chudy z jeziora Fality, linja zaś graniczna, idąca od tego punktu ku północy i dzieląca obiedwie od diecezji Kamieńskiej, a określwszy Białoborg wyginająca się ku północy półkolem aż do granicy diecezji Włocławskiej, obejmowała wraz z biegiem Chudy aż do ujścia Dobrzynki obszar składający dzisiejsze powiaty Człuchowski, Chojnicki i Tucholski.⁷⁾ Dalsza granica diecezji Gnieźnieńskiej i Poznańskiej opisana jest powyżej. Trafiła ona na południe od Wysocka na granicę diecezji Wrocławskiej i wiodła nią wzdłuż Ziemi Wieluńskiej aż do Krakowskiej. Wspomina się tu jeszcze inkława w okolicy Krotoszyna, leżąca wśród diecezji Poznańskiej.

III. Podziały Ziemi.

Opola.

Urządzeniu temu pierwsze miejsce z tego się powodu dać należy, że ono jest zapewne najstarszą instytucją polityczną w Polsce, poprzedzającą, jak się zdaje, powstanie władzy książęcej; dochowało ono bowiem w czasach w których je pozna-

¹⁾ Dyplom. Nr. 770. — ²⁾ Dyplom. Nr. 916. — ³⁾ Hasselbach, Cod. dipl. Pomer. Nr. 16. —

⁴⁾ Strehlke w swych *Scriptores rerum Prussicarum* I, p. 775, nie podejrzewa także treści tego dokumentu, lubo jego niezwykłej formy nie tłumaczy. — ⁵⁾ *Lites ac res gestae* I, p. 311. Potwierdza zeznanie arcybiskupa co do ustanowienia archidjakonów Pomorskich przez arcybiskupów i nasz Kodeks; zob. w Indeksie **Pomorze, Archidiaconi**. — ⁶⁾ Bulla Eugeniusza III z r. 1148 wymienia pomiędzy posiadłościami diecezji Włocławskiej miasto Gdańsk; zob. Rzysszczewskiego Cod. dipl. Polon. II, Nr. 1. — ⁷⁾ Układy pomiędzy Jarosławem arcybiskupem Gnieźnieńskim a Krzyżakami o pobieranie dziesięcin w tym obszarze zob. w dyplom. Nrach. 1234, 1235 i dalsze w nim czynności w dyplom. Nrach. 830, 1236, 1285, 1345, 1346, 1356 i t. d.

jemy, jeszcze tak wybitne pierwiastki samorządu, że naturalniej jest przypuścić, iż one są raczej okruszynami dawniej władzy, niż nadanymi przez jaką władzę centralną atrybucjami.¹⁾ Na naszej Mapie umieszczone i oznaczone są czoła wszystkich opoli w tekście się znachodzących, a przydane jest tylko opole Chojnickie (1 milę na północ Poznania), wspomniane w *Liber terrestr. Posnaniens.* pod rokiem 1386 f. 33 v., gdzie 41 wsi jako do niego należących jest wymienionych. Miejsce to jest z kilku względów ciekawem. Najpierw, poznajemy jedynie z niego całkowity obszar jednego opola, kiedy z innych, gdzie tylko pojedyncze wsie są jako do nich należące wymienione, nie łatwo wyobrażenie o ich rozciągłości można sobie wytworzyć. Powtórę, pokazuje się z tego miejsca, że jeszcze za Jagielly pewne opłaty wykonywały się opolami; brzmi ono bowiem:

Hoc est opole Chojnicke, qui fuerunt in summis terminibus (sic).

Chojnicza fuit et solvit etc.; poczem wymieniono 40 wsi przyległych, z których jedna, Bolechowo, leży na prawym brzegu Warty, a przy każdej dodano, jak wyżej, *fuit et solvit*. Po trzecie, pomiędzy wsiami wymienionymi w opolu Chojnickiem, znajduje się także Radzim, gród kasztelański, którego kasztelanowie jeszcze współcześnie występują,²⁾ a lubo że kasztelanja ta z późniejszych pochodzi czasów, okoliczność ta wszakże pośrednio zdaje się większej opoli niż kasztelanji starożytności dowodzić.

Kasztelanje.

Institucja ta powstała, jak to z istoty jej atrybucji jest widocznem, dopiero przy nastaniu władzy centralnej, książęcej, zabierając sobie z nich te, które dawały władzę i dochody, a pozostawiając opolom to, co przynosiło trudy i ciężary.³⁾

Spowodowały ustanowienie kasztelanji przede wszystkim potrzeby wojenne, bo książęta, chcąc granice swych posiadłości od najazdów sąsiedzkich zabezpieczyć, stawiali na nich grody, osadzali je ludem wojennym, a danego im naczelnika musieli prawie zupełną władzą uposażać, jeżeli siła jego miała celowi podołać.⁴⁾ To też widzimy bieg Noteci, stanowiącej granicę Wielkopolski od ruchliwego Pomorza, najwcześniej i najgęściej grodami kasztelańskimi obsadzony, bo już za Galla istniały Santok, Drzeń, Wieleń, Czarnków, Ujście i Nakło, a wiemy też z niego, jak ważną każdy z nich w tych wojnach odgrywał rolę. Sąsiedztwo Pomorzan spowodowało oprócz tego i wzmocnienie dolnego biegu Obry grodami Międzyrzeckim i Zbąszyńskim,⁵⁾ a gdy wszczęły się w tych stronach spory wewnętrzne z książętami Szlązkimi,

¹⁾ Zbytecznem byłoby rozwodzić się tu nad tą instytucją; mogłoby to tylko być powtórzeniem tego, co napisał St. Smolka w dziele *Mieszko Stary i jego wiek*, wyczerpującem wszystko, co tylko dokumenta i inne źródła historii Polskiej o tej i innych instytucjach politycznych tej epoki zawierają. Zob. także w Indeksie *Administratio, Opole*. — ²⁾ Zob. w Indeksie *Radzim, Castellani*. — ³⁾ I tu odsyła się czytelnika do dzieła St. Smolki, *Mieszko Stary i jego wiek*. —

⁴⁾ Zwykły tytuł łaciński dawany kasztelanom był *comes*; dowodzą tego *Lites ac res gestae* I, p. 270, gdzie stawa jako świadek *Iaroslau castellanus seu comes Posnaniensis*, dalej p. 277 *Borek de Grodiscz et castellanus seu comes de Medzirzecz*, następnie p. 279 *Petrus comes seu castellanus de Radzim etc.* Jak słusznem jest przypuszczenie Smolki w jego dziele o *Mieszku Starym*, że tytuł *comes* miał oddawać Polskie pan, okazuje się z dyplom. Nru. 769; występują tam pan *Svenz castellanus de Stolp*, pan *Adam castellanus de Sveicz* obok *comes Mathias iudex Gnezenensis* i t. d. — ⁵⁾ Czas pierwszego ukazania się tych i innych grodów zob. w Indeksie.

przybyły do nich Kopanica i Przyprostnia.¹⁾ Pomnożyła się liczba kasztelańskich grodów, gdy rozterki i wojny domowe po śmierci Bolesława Krzywoustego coraz bardziej w Wielkopolsce się wzmaczały; do miejsc obronnych pogranicznych przybyły wtenczas inne, po całej Ziemi porozrzucane, które nie raz, jak Ostrów, Śrem, Bnin, Przemęt, Starygród i Łąd, przy tej sposobności na widownią dziejową występowały.²⁾ Używano też często starych centr, czoł opoli, aby w nich wznieść gród jako siedzibę nowej władzy, kasztelanji; tak widzimy Giecz, Krzywlin, Łąd, Przemęt, Śrem i Starygród razem czołami opoli i grodami kasztelańskimi. Powznoszonym tym miejscom warownym poddano pewne obszary, których zarząd tak pod względem wojskowym jak cywilnym, również wymierzanie w nim sprawiedliwości poruczano kasztelanom; ztąd powstały kasztelanje jako podział wojskowy i administracyjny, a z natury rzeczy wypada, że granice ich ściśle zostały określone.³⁾

Rozległość tych kasztelanji, zwanych *castellania*, *castellatura*, *terra sub castro* lub *propugnaculo*,⁴⁾ *districtus*, *provincia*, *territorium*,⁵⁾ w jednym tylko razie dokładnie nam jest znana, t. j. przy kasztelanji Nakielskiej, czyli Krajnie, która będąc Ziemią zdobytą, a ściślemi topograficznymi granicami pomiędzy rzekami Notecią, Chudą, Dobrzyńką, Kamionką i Plitwicą ujętą, przetrwała w swęj całości jako powiat Nakielski aż do ostatnich czasów.⁶⁾

Graniczące z Krajną na południe przez Noteć Pałuki, były pewnie częścią kasztelanji Gnieźnieńskiej, bo dawne ich czoło, Keyń, nigdy nie miało ani kasztelana ani grodu, lubo że w ich skład wchodziła mała kasztelanja Żóńska.⁷⁾ Jako wskazówka południowej granicy Pałuk, wymieniony jest najpierw w nich Krotoszyn pod Barcinem,⁸⁾ a że na pół mili ku południowi odległe od Krotoszyna Szczepanowo do kasztelanji Gnieźnieńskiej jest liczone,⁹⁾ linja zatem graniczna trafiłaby na Noteć około Pakości. Idąc ztąd ku zachodowi, należy Osinin do kasztelanji Gnieźnieńskiej¹⁰⁾ równie jak Budziszław pod Rogowem;¹¹⁾ można zatem za granice Pałuk uważać: na północ Noteć, na zachód granice dyecezyi Gnieźnieńskiej,¹²⁾ na południe rzeczkę Wełną aż do jeziora Rogowskiego,¹³⁾ a dalej linją wiodącą na południe Gąsawy pomiędzy Szczepankowem i Krotoszyńnem do Noteci na północ od Pakości.¹⁴⁾

¹⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 564 i dyplom. Nr. 1188. — ²⁾ Zob. wojny Henryka Brodatego i jego wnuków w Monum. Polon. histor. w Kronice Boguchwała i Roczniku Wielkopolskim, również dyplom. Nr. 168 i 173. Co do Łądu zob. powyżej na str. 363. — ³⁾ Dyplom. Nr. 203 z roku 1237 jasno okazuje, jak *districtus castrorum* ściśle musiały być przestrzegane. — ⁴⁾ Dyplom. Nr. 2006. — ⁵⁾ Zob. w Indeksie *Administratio, Castellania*. — ⁶⁾ Zob. powyżej na str. 367 i w Indeksie *Nakto, Castellania, Districtus, Territorium*. Zdaje się, że Ziemia Nakielska wchodziła z razu brzegami Noteci o kilka mil klinem w Kujawy, bo w roku 1299 liczono jeszcze do niej Rynarzew (dyplom. Nr. 825), kiedy leżące na przeciwnym brzegu pod Nakłem Polikno, w roku 1394 już do powiatu Gnieźnieńskiego należało (dyplom. Nr. 1952). — ⁷⁾ Jako w kasztelanji Żóńskiej leżące, wymienione są dyplomatycznie Pawłowo w Nrze. 943, a Golańcza i Grylewo w Nrze. 1460. — ⁸⁾ Dyplom. Nr. 1453. — ⁹⁾ Dyplom. Nr. 1459. — ¹⁰⁾ Dyplom. Nr. 1357. — ¹¹⁾ Dyplom. Nr. 1698. — ¹²⁾ Wchodzący w tem miejscu klin dyecezyi Poznańskiej z Margoninem i Chodzieżą, należy pewnie prędkiej do kasztelanji Ujskiej zaliczyć, lubo że leży w obrębie województwa Gnieźnieńskiego. Wiemy przynajmniej, że Władysław Odonicz, kiedy się pisał *dux de Usce* był jeszcze panem Trzemeszna; zob. dyplom. Nr. 2024 i opierający się na nim dyplom. Nr. 292. — ¹³⁾ Długosz w *Histor. Pol. Lib. I* wyraźnie pisze, że Wełna od wypływu z jeziora Rogowskiego oddziela Pałuki od W. Polski (sic). — ¹⁴⁾ Nad Wełną, około Żernik, leżał jeszcze w XIII wieku obazar stanowiący osobny kres, nazwany Zrazimski od Zrazimia, dziś tylko młyna wodnego pod Żernikami. Sięgał on aż pod Wągrowiec, bo leżała w nim jeszcze wieś Werkowo; zob. w Indeksie *Zrazim*.

Linja ta stanowiłaby zatem wraz z Wełną, aż może do granicy dyecezalnej, północną granicę kasztelanji Gnieźnieńskiej, bo zdaje się prawdopodobnem, że rozdzielenie obu biskupstw za czasów Bolesława Chrobrego, będąc pewnie wcześniejszem niż nadanie stałych granic pojedynczym kasztelanjom, czyniło naturalnem użycie granic dyecezalnych do określenia później się wynurzających podziałów administracyjnych. Tem zaś więcej to przypuszczenie zdaje się tu mieć za sobą, że, jak to poniżej zobaczymy, i dalszy bieg granicy dyecezalnej, aż do dyecezji Wrocławskiej, kształtem swym zdaje się pierwotną granicę przyległych jęj kasztelanji wskazywać, tak, że późniejszy powiat Pyzdrowski bardzo nienaturalne swe granice pewnie tylko stopniowemu swemu odrywaniu od Ziemi Poznańskiej zawdzięcza. Z tego też powodu możemy granicę dyecezalną, począwszy od przecięcia jęj przez Wełnę, uważać i w dalszym jęj kierunku za granicę zachodnio-południową kasztelanji Gnieźnieńskiej, a to aż do granic starj kasztelanji Ostrowskiej, która, jak się zdaje, wypełniała wnętrze kąta w tem miejscu przez zgięcie się linii granicznj ku wschodowi utworzonego. Leżała ona już za czasów Bolesława Krzywoustego w obwodzie dyecezji Gnieźnieńskiej,¹⁾ a ponieważ do nięj należała wieś Jezierce na południe od Pobiedzisk, zatem i to miasteczko do nięj policzyć wypada.²⁾ Od końca granic kasztelanji Ostrowskiej, szła dalej granica kasztelanji Gnieźnieńskiej ku Łędzkiej, z którą się pierwsiastkowo, może równie jak sama dyeceza, w pobliżu Ciężynia stykała. Tymczasem znany nam jest tylko jako ostatni wschodni kres kasztelanji Gnieźnieńskiej wieś Makownica³⁾ pod Witkowem; ściślejsze wszakże wskazówki poda nam przylegająca tu kasztelanja Łędzka wraz z Ziemią Zbarską.

Rozległość Ziemi Zbarskiej poznajemy dokładnie z *Liber beneficiorum Iohannis de Lasco*, podającego nam spis wszystkich wsi w dekanacie Zbarskim położonych,⁴⁾ który pewnie za identyczny z Ziemią Zbarską uważać można. Pomimo że ta miała czasowo swego kasztelana i gród (dziś nam nie znany,⁵⁾ stanowiła ona tylko część kasztelanji Łędzkiej, równie jak Pałuki Gnieźnieńskiej, bo niektóre wsie do dekanatu Zbarskiego należące, znajdujemy dyplomatycznie przywiedzione jako w kasztelanji Łędzkiej leżące; tak Czarnków, Grzegorzewo, Kielczewo, Skobielice i Boguszyn w Nrze. 1354, Wtorek w Nrze. 1504, a Strazków w Nrze. 138.⁶⁾ Nie wspominają też osobno o tęg Ziemi ani dyplomata ani nasi kronikarze, kiedy mówią o pretensjach książąt Kujawskich do kasztelanji Łędzkiej,⁷⁾ lubo ona tęg od Kujaw przedzielała. Podług powyższych wskazówek stanowi zatem zachodnią granicę Ziemi Zbarskiej, a zarazem wschodnią kasztelanji Gnieźnieńskiej, najpierw strumień Wila-tówka od wypływu z jeziora Szydłowskiego aż do połączenia się z Kwiciszewnicą,

¹⁾ Dyplom. Nr. 7. Według Lib. terrestr. Gnezn. d. a. 1404, f. 48 był wówczas kasztelanem Ostrowskim Wawrzyniec z Ułanowa. — ²⁾ Dyplom. Nr. 355. Zdaje się tęg, że wieś zwana w dyplom. Nr. 180 Vehne, leżąca w kasztelanji Ostrowskiej, którą darował w roku 1235 Iuricus biskupstwu Poznańskiemu, jest Jerzykowo, zwane następnie w Nrach. 419 i 1774 i w Liber benef. Ioh. d. Lasco I, p. 63, Jurzykowo. Leży ona prawie w samym końcu wspomnionego kąta. — ³⁾ Dyplom. Nr. 1996. — ⁴⁾ Jako wsie parafjalne tego dekanatu są tam wymienione: Kleczew, Złotkowo, Budzisław, Orchowo, Rękawczyn, Kamieniec, Linowiec, Wojcin, Wileczyna, Siedlimowo, Lisewo, Ostrowas, Ślesin, Lubstowo, Sepolno, Makolno, Dęby, Dębna królewska, Wrząca, Grzegorzewo, Osiek, Kramsko, Racięcice, Lubstówek, Licheń, Wąsosze, Gosławice, Kaźmierz, Kozarzewo, Morzysław. Dyplomatycznie stwierdzone jako w Ziemi Zbarskiej leżące, są z pomiędzy nich Marszewo i Gogolina w Nrze. 1293, Budzisław i Kozuszkowo w Nrze. 1339 i Wojcin w Nrze. 1396. — ⁵⁾ Zob. w Indeksie **Zbar.** — ⁶⁾ Zob. w Tomie III Dodatki do Nru. 138. — ⁷⁾ Dyplom. Nra. 304, 386 i w Monum. Polon. histor. III, p. 13, 14, 32, i t. d.

dalej ten strumień aż do wypływu z jeziora Niedzięgiel, dziś Skorzęcińskiego. Tu zwraca się linja graniczna na wschód, a wiodąc pomiędzy Osowcem i Szydłowem, przechodzi pomiędzy obiema Budziślawskimi jeziorami ku południowemu końcowi jeziora Wilczyńskiego,¹⁾ tu zwraca się na południe i idzie dopływem jeziora Kaźmierskiego aż do jego wypływu z jeziora Przecławskiego, stanowiąc dotąd zarazem granicę pomiędzy Ziemią Zbarską a kasztelanją Gnieźnieńską. Następnie idzie granica jeszcze ku południowi aż pod Radwaniec, i zostawiając tę wieś wraz z Tokarkami, Kozarzewkiem, Wolą Łaszczową, Malińcem i Morzysławiem przy Ziemi Zbarskiej, prowadzi dalej Wartą aż do granicy Łęczyckiej, następnie, jak się to wyżej powiedziało, tą i Kujawską aż do wysokości Kamieńca i Kątnego młyna, gdzie obie miejscowości okrążając, zwraca się na zachód i dochodzi do wypływu Wilatówki z jeziora Szydłowskiego.

Jako w właściwej kasztelanji Łędzkiej leżące miejscowości, wykazują nam dokumenta wsie: Dobrów, Leszno, Rzuchów, Szadów i Kwiatków w roku 1252,²⁾ miasto Grzegorzew wraz z Kielczewem, Skobielicami, Boguszynem, Rzuchowem, Cichowem i Grąbkowem w roku 1357,³⁾ Wtórek w roku 1363;⁴⁾ wyobrażenie jednak o jej rozległości daje nam dopiero wiadomość, że wieś Złotniki na południe Stawiszyna, a więc pewnie i to miasteczko, w roku 1299⁵⁾ również do niej należały. Lubo zatem południowych granic kasztelanji Łędzkiej dokładniej oznaczyć dziś niepodobna, widocznem jest, że się równała wraz z Ziemią Zbarską swą objętością kasztelanji Gnieźnieńskiej; to też przypominali jej dawne znaczenie obok kasztelanów mniejsi dygnitarze ziemscy, których ona obok Poznańskiej i Gnieźnieńskiej posiadała.⁶⁾ Gdy Władysław Łokietek objął po śmierci Henryka Głogowczyka powtórnie rządy Wielkopolski, zaczęła siedziba kasztelanji Łędzkiej przenosić się czasowo do Konina, bo, kiedy jeszcze w r. 1302 pisał się Stogniew Łędzkim kasztelanem,⁷⁾ następca jego, Michał z Koszanowa, pisze się w roku 1312 kasztelanem Kwieciszewskim i Konińskim,⁸⁾ po nim Łaszc w roku 1314 znów Łędzkim,⁹⁾ a następnie Piotr z Dębna raz Łędzkim, raz Konińskim.¹⁰⁾ Utrzymała się przecież kasztelanja przy Łądzie, bo lubo przy wstąpieniu na tron Władysława Jagiełły w roku 1386 Wojciech z Wszeradowa znów kasztelanem Konińskim się pisze,¹¹⁾ to jego następcy stale i aż do końca Łędzkimi się mianowali, o ile że utworzenie powiatu Konińskiego, który wraz z innemi w tym czasie się wynurza, główny zapewne do tego dał powód. Idąc za kasztelanami, przenosili i niżsi urzędnicy ziemscy swe siedziby z Łądu do Konina; z tych pisał się n. p. Łaszc pomiędzy rokiem 1362 a 1368 na przemian łowczym Łędzkim i Konińskim.¹²⁾

Na południe kasztelanji Łędzkiej leżała kasztelanja Kaliska, lecz ścisła granica obu jest nam tu, jak się powiedziało, nie znana. Nawet Złotniki, które jeszcze w roku 1299 należąc do kasztelanji Łędzkiej dawały wskazówkę jej południowych granic, leżą już w roku 1305 może w Ziemi Kaliskiej, bo w roku tym jest do niej zaliczony, jak się zdaje, Stawiszyn.¹³⁾ Pozostają tylko do zaznaczenia téj granicy

¹⁾ Na naszej Mapie położono wyraz Ziemia przy Ziemia Zbarska na niewłaściwym miejscu. — ²⁾ Dyplom. Nr. 304. — ³⁾ Dyplom. Nr. 1354. — ⁴⁾ Dyplom. Nr. 1504. — ⁵⁾ Dyplom. Nr. 644. — ⁶⁾ Zob. w Indeksie Łąd. — ⁷⁾ Dypl. Nr. 850. — ⁸⁾ Dypl. Nr. 955. Można by z tego wnosić, że Kwieciszewo zaliczano wówczas do Ziemi Zbarskiej. — ⁹⁾ Dypl. Nr. 970. — ¹⁰⁾ W r. 1316 pisze się ten Piotr kasztelanem Konińskim (dyplom. Nr. 983), w r. zaś 1322 Łędzkim (dyplom. Nr. 1027). — ¹¹⁾ Dyplom. Nra. 1844, 1870. — ¹²⁾ Zob. w Indeksie Konin i Łąd. — ¹³⁾ Nie jest to wszakże pewnem, bo lubo król Wacław pisze że Stawiszyn leży in terra Calissiensi, nie

Lisków i Żychów, zaliczany w roku 1293¹⁾, a Koźminek z okolicą w roku 1369²⁾ do kasztelanji Kaliskiej; zyskawszy jednak tę linję, t. j. Koźminek-Stawiszyn, może nie za wiele się omyli, jeżeli proste jej przedłużenie ku zachód-północy aż do granicy dyecezalnej, za dalszy kierunek granicy kasztelanji Łędzkiej i Kaliskiej się przyjmie, zwłaszcza że ten przypada zupełnie do granicy później utworzonych powiatów Konińskiego i Kaliskiego. Wschodnie i południowe granice Ziemi Kaliskiej i Rudzkiej wraz z częścią zachodnich, były już powyżej rozbierane, jako tworzące zarazem krawędzie Wielkopolski; uwagi o nich zakończyliśmy przy północnej granicy Ziemi Ostrzeszowskiej,³⁾ a podejmiemy ich dalszy ciąg dopiero przy rozbieraniu zachodniej granicy Ziemi Poznańskiej, jako dokładniej nam znanej.

Mniej dokładnie jak u Ziemi Nakielskiej, znane nam są granice Ziemi Zanoateckiej po prawym brzegu Chudy leżącej. Kraj ten, zdobyty na Pomorzanach przez Bolesława Krzywoustego, pozostawał z początku pod rządami swych książąt,⁴⁾ a jak granice jego były szanowane, dowodzi podróż św. Ottona do Szczecina, którego księżę Pomorski u brzegów Warty jako granicy swego kraju wita.⁵⁾ Lubo Ziemię tę widzimy już za czasów Władysława Laskonogiego do Wielkopolski wcieloną, ciągle tu jednak trwające, a wciąż nowe stósunki wywołujące krwawe spory, przeszkadzały ustaleniu się jakichkolwiek stałych stósunków; tyle tylko wnosić można, że prawy brzeg Chudy zaliczano do kasztelanji Ujskiej, bo pewnie na mocy posiadania tejże czynił Władysław Odonicz w roku 1224 nadania w okolicy jeziora Izbiczo Zakonowi Krzyżaków.⁶⁾ Że tu jednak już wtenczas wyróżniano obszar kasztelanji Wieleńskiej, dowodzi zaliczenie do tejże w roku 1228 okolic Tucza i Bytnia,⁷⁾ podczas gdy prawy brzeg Drawy już wchodził w skład kasztelanji Drzeńskiej i Santockiej.⁸⁾ Również nie dopuściły wojenne zamieszki stałego przyłączenia międzyrzecza utworzonego przez Wartę i Notecę do jednej z kasztelanji; stawało ono się zapewne udziałem każdorazowego pana Santoka i Drzenia.⁹⁾

Dopiero na lewym brzegu Warty tworzyła kasztelanja Międzyrzeczka stałe centrum, które się skutecznie zaborczemu parciu opierało. Ku północy dotykała ona Warty, i tu było miasto Skwierzyna jej najdalej wysuniętym punktem,¹⁰⁾ od zachodu zaś przylegała do niej od dawna kasztelanja Lubuska w znanych nam granicach, znane nam też są okoliczności, które oddarcie tu pasa od jej krawędzi towarzyszyły. Nie wiadomo natomiast, jak daleko sięgała kasztelanja Międzyrzeczka ku wschodowi,

wyklucza to że leżał w kasztelanji Łędzkiej, która wchodziła w skład województwa Kaliskiego. Inaczejby było, gdyby był pisał, że leży in castellania Calissiensi. Zob. dypl. Nr. 894 i w Tomie III Dodatek do tego dokumentu.

¹⁾ Dyplom. Nra. 698 i 1354. — ²⁾ Dyplom. Nr. 1618. — ³⁾ Zob. na stronie 371. — ⁴⁾ Zob. list tego księcia do książąt Pomorskich w Monum. Polon. histor. II, p. 92. — ⁵⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 130. — ⁶⁾ Dyplom. Nr. 2025. — ⁷⁾ Dyplom. Nr. 121 i t. d.; zob. w Indeksie **Bytyni** p. m. Walecz. Lubo grody Nadnoteckie Santok, Drzeń, Wieleń, Czarnków, Ujście i Nakło zostały ostatecznie dopiero przez Bolesława Krzywoustego do Polski przyłączone, zatem zapewne już po nadaniu kasztelanjom po stronie południowej leżącym stałych granic, zdaje się jednak z dyplom. Nrów. 168, 173 i t. d., że grody te i na lewym brzegu Noteci pewne obszary posiadały, lubo do nich zapewne później i na prawym brzegu zdobyte przydawano. — ⁸⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 595. — ⁹⁾ Zob. powyżej na str. 365—367. — ¹⁰⁾ Zob. w dyplom. Nr. 987 sprzedanie Międzyrzeczkiej kasztelanji Wedlom przez margrafa Waldemara w roku 1316 cum omnibus suis pertinentiis, scilicet omnibus distinctionibus..., cum omnibus villis ad territorium que pertinent Meseritz... excepta tamen civitate nostra Zweryn etc.

a jedyną znaną wskazówką jest przywiedzenie, że nieznana wieś *Glinik* pod *Pniewami* w niej leżała.¹⁾

Granicząca z nią od południa kasztelanja *Zbąska* przypierała pierwotnie, równie jak *Międzyrzecka*, ku zachodowi do kasztelanji *Lubuskiej* i również jak ta, utraciła ona tu pas krańcowy. Wspomniało się powyżej, że rzeczka *Ołobok* tworzyła tu następnie granicę *Wielkopolski*,²⁾ ona też zatem była wtenczas zarazem i kresem kasztelanji *Zbąskiej*. Ku południowi sięgała kasztelanja *Zbąska* aż do *Kargowy*, bo w roku 1361 wymienione jest *Stare Kramsko* jako w jej obrębie leżące,³⁾ na wschód zaś była jej granicą rzeczka *Obra*, bo ta stanowiła zachodnią granicę kasztelanji *Przemęckiej*. W tym też obrębie leżała policzona w roku 1249 do téj kasztelanji wieś *Kiełpiny*,⁴⁾ na prawym brzegu *Obry* leżąca.

Do kasztelanji *Zbąskiej* przytykała od południa-wschodu kasztelanja *Przemęcka*, jak się zdaje, w okolicy *Kębłowa* i *Kargowy*, bo w roku 1290 wymienione są *Mochy* jako w jej obrębie leżące;⁵⁾ odtąd zaś rozdzielała dalej obie te kasztelanje *Obra*, jak to się wyraźnie pokazuje z pierwszego podziału pomiędzy *Przemysławem I* i *Bolesławem* w roku 1247 dokonanego.⁶⁾ Ku południowi rozciągała się ona do *Odry*, bo sięgała aż pod *Głogowę*,⁷⁾ jej też obszarów dotyczyło pozwolenie wolnej żeglugi na téj rzece, dane klasztorowi *Lubiążkiemu* w roku 1211 przez *Władysława Laskonogiego*;⁸⁾ utraciła ona jednak te krańce porównywalnie z dwoma poprzednimi kasztelanjami w skutek zatargów książąt *Szlązkich* z *Wielkopolskimi*, jak to powyżej się mówiło. Ku północ-wschodowi wylicza dokument Nr. 66 pomiędzy innemi *wsie Siekowo*, *Kluczewo* i *Bukowiec* jako w jej obrębie leżące; chcąc zatem tu przyjąć jakąś granicę naturalną, można przypuścić, że nią było szerokie pasmo błot przetrzyniętych przez strumień *Ziemin*, poczynające się od *Radomicka*, ciągnące się dalej pod *Brzyszczew* i *Czacz*, a łączące się z doliną *Obry* pod *Polskiem Wilkowem*.

Przyjmując tę linię, poznalibyśmy zarazem południowo-zachodnią granicę kasztelanji *Krzywińskiej*,⁹⁾ o której rozległości w stronie przeciwległej daje nam wyobrażenie okoliczność, że *wsie Dalewo*, *Małpin*, *Wyrzeka*, *Osów*, *Szczodrochów*, *Cichów* i *Górka* w roku 1277 do opola, a zatem i do kasztelanji *Krzywińskiej* były policzone.¹⁰⁾ Siegała ona zatem aż prawie pod sam *Śrem*; zostawał jednak na boku *Dolsk*, bo tu wymienione są *Księginki* jako należące już do kasztelanji *Śremskiej*.¹¹⁾ Jak *Przemęcka*, tak i *Krzywińska* kasztelanja opierała się pewnie początkowo ku południowi o *Szlązk*, a gdy się rozpoczęły wojenne zatargi z jego książętami, wzmocniono tu jej pogranicze grodami w *Krobi*, *Dupinie* i *Karzcu*, z których dwa pierwsze posiadały kasztelanów tylko przemijająco, ostatni zaś stale ich jeszcze podczas panowania *Władysława Jagiełły* zachowywał.¹²⁾ Dodać tu należy, że granice

¹⁾ Dyplom. Nr. 1088. Wszystkie nazwy miejscowości są w tym dyplomie z niemiecką poprzekręcane, nie pewnem jest także, czy *Pinnow* znaczy *Pniewy*. Oprócz tego wymienione są jako w kasztelanji *Międzyrzeckiej* leżące *Kęszyce* w Nrze. 1088, *Wyszanów* w Nrach. 338 i 1098, *Zyrsk* w Nrze. 1026, *Pieski* w Nrze. 1817, *Rojewo* i *Kalsk* w Nrze. 1891. — ²⁾ Zob. na stronie 355. — ³⁾ Dyplom. Nr. 1450. — ⁴⁾ Dyplom. Nr. 378. — ⁵⁾ Dyplom. Nr. 653. — ⁶⁾ *Monum. Polon. histor.* II, p. 564. — ⁷⁾ Dyplom. Nr. 66. Według tego dokumentu obejmowała kasztelanja *Przemęcka* wówczas *Ziemie Wschowską*. — ⁸⁾ Dyplom. Nr. 2023. — ⁹⁾ Jest ona z téj strony stwierdzoną dyplomatem Nr. 469, według którego *Radomicko* i *Wonieść* leżą w obrębie opola, a zatem i kasztelanji *Krzywińskiej*. — ¹⁰⁾ Dyplom. Nr. 469. — ¹¹⁾ Dyplom. Nra. 66 i 137. — ¹²⁾ Według *Lib. terr. Posnan. d. a. 1403, f. 135*, był kasztelanem *Karsieckim* *Gerward*; po nim nastąpił według *Lib. terrestr. Pysdr. d. a. 1406, f. 198*, *Dzierzko* z *Błożejewa*.

z Szlązkiem tak kasztelanji Międzyrzeckiej, jak i Zbąskiej, Przemęckiej i Krzywińskiej, będąc w r. 1540 przez wspomnianą na str. 357 w przypisku 15 komisją rozpatrywanymi, ściśle już wtenczas dzisiejszy kształt okazywały.

Na wschód od kasztelanji Krzywińskiej leżała Starogrodzka w samym kącie dyecezzji Poznańskiej, utworzoną przez ciągnienie się granic tejże z granicą dyecezzji Gnieźnieńskiej pod Wysockiem. Ponieważ się okazuje z roli, którą tej kasztelanji w zataługach Henryka Brodatego z Władysławem Odoniczem wyznaczono, że całkiem w obrębie dyecezzji Poznańskiej leżała,¹⁾ musiała ona zatem przylegać swą wschodnią granicą do dyecezzji Gnieźnieńskiej, a południową do Szlązka i Ziemi Ostrzeszowskiej; tworzyła zatem zachodnią granicę kasztelanji Kaliskiej od miejsca, gdzieśmy ją powyżej byli opuścili. Natomiast braknie nam zupełnie wskazówek do zaznaczenia granic jej zachodnich, oddzielających ją od kasztelanji Krzywińskiej; bo że granica późniejszego powiatu Kościańskiego żadnego tu nie miała początkowo znaczenia, okaże się przy następnej kasztelanji, gdzie taż granica sam gród od wsi do niego należąc odłączała.

Do kasztelanji Starogrodzkiej przytykała na północ kasztelanja Książka, nie wiadomo wprawdzie w jakiej linii, bo za jedyną tu wskazówkę służy tylko ta wiadomość, że w roku 1370 wieś Cielcza leżała w jej obrębie.²⁾ Natomiast jest ta okoliczność dowodem, że kasztelanja ta opierała się na wschód o granicę dyecezalną równie jak Starogrodzka, a zatem o kasztelanję Kaliską, lubo tu jej granice bodaj czy dochodziły do Prosny. Zupełnie także nam jest nieznaną północną granicę kasztelanji Książkiej; bydl może, że ją stanowiła Warta, nie jej tu przynajmniej od tej naturalnej granicy nie odgradza.

Pomiędzy prawym brzegiem Warty i granicą dyecezalną widzimy na małym stósunkowo obszarze aż cztery kasztelanje rozrzucone, Kostrzyn, Giecz, Biechowo i Bnin, których granic oznaczyć według znanych dziś źródeł niepodobna.³⁾ O pierwszej tylko wiadomo, że należały do niej wsie Brzeźno, Siedlce, Jagodno, Saniki, Ruszcza, Górka, Glinka, Kleszczewo i Czerlejno,⁴⁾ przylegała ona zatem ściśle do kasztelanji Ostrowskiej. Tyle się tylko pewnem wydaje, że kasztelanja Poznańska tu po prawym brzegu Warty bardzo mały tylko, Śremska zaś żadnego obszaru nie posiadała, lubo że gród ostatniej na tym brzegu się znajdował.⁵⁾

Małą tylko przestrzeń mogła zajmować kasztelanja Poznańska, bo widzimy ją z bliska otoczoną, oprócz Bnińskiej i Kostrzyńskiej, kasztelanjami Radzińską,

¹⁾ Dypl. Nr. 168 i 173. Według Liber terrest. Pysdr. d. a. 1403, f. 60, był wówczas kasztelanem Starogrodzkim Wincenty z Pniew. — ²⁾ Dypl. Nr. 1636. Według Lib. terr. Pysdr. d. a. 1393, f. 19 v., był wówczas kasztelanem Książkim jeszcze Benjamin z Czeszewa, po nim nastąpił według tejże księgi d. a. 1399, f. 84, Andrzej z Witaszyc, a po tym, według Lib. terr. Posnan. d. a. 1400, f. 46 v. i Lib. terr. Pysdr. d. a. 1403, f. 60, Henryk z Zimnowody. — ³⁾ Według Liber terrest. Gnezn. d. a. 1404, f. 48, był wówczas jeszcze kasztelanem Kostrzyńskim Gamlet Grzymala z Oleśnicy. Kasztelanem Gieckim był według Lib. terrest. Pysdr. d. a. 1404, f. 150, wówczas jeszcze Dobrogost z Włociszewek. Kasztelanem Bnińskim był po Sędziwoju z Wir według Lib. terr. Pysdr. d. a. 1394, f. 21, 22, najpierw Filip z Sobótki, a następnie według tejże księgi d. a. 1405, f. 189 v., Pielgrzym. Kasztelanowie Biechowscy utrzymali się, jak wiadomo, aż do końca. —

⁴⁾ Okazuje się to z dyplom. Nrów. 29 i 104. W pierwszym oświadcza w roku 1191(?) biskup Poznański Benedykt, że poprzednik jego, biskup Radwan, nadał Zakonowi św. Jana dziesięciny z niektórych wsi in Costrinensi provincia, a w drugim wymienia biskup Paweł wsie wyżej przytoczone, z których te dziesięciny były darowaniami. Według dypl. Nr. 465 należało do niej Krerowo; leżała zatem kasztelanja Kostrzyńska całkiem w obrębie dyecezzji Poznańskiej. Do kasztelanji Gieckiej należała według dypl. Nr. 449 Górka. — ⁵⁾ Dziś na obszarze jego grodziszczu mieści się cmentarz Żydowski.

Obrzycką, Dróżyńską, Moderską i Śremską. To też żadnej się co do jęj rozciągłości nie można dopatrzeć wskazówki, bo wyrażenie *terra Poznaniensis*, które spotykamy w dyplomie Nr. 1174, odnoszące się do okolic miast Śmigła i Osieczny, może tylko oznaczać województwo Poznańskie. Z okalających kasztelanji wiemy o Radzimskiej, że nie sięgała daleko na prawy brzeg Warty, bo w r. 1360 zaliczano wieś Włokna już do kasztelanji Rogozińskiej,¹⁾ a o Dróżyńskiej, że w jęj obrębie leżała wieś Kubaczyn.²⁾ Kasztelanja Obrzycka przez krótki tylko też czas posiadała kasztelanów,³⁾ kiedy godność Moderskich, Dróżyńskich i Radzimskich istniała jeszcze podczas panowania Władysława Jagiełły.⁴⁾

W równem położeniu co Poznańska, znajdowała się prastara kasztelanja Rogozińska; będąc otoczona kasztelanjami Żóńską, Ujską, Czarnkowską i Obrzycką, nie wielką tylko mogła zajmować przestrzeń, a jedyny ślad jęj obszerności trafiamy tylko, oprócz wzmiankowanej wsi Włokna, jeszcze w wymienieniu wsi Międzylesie, jako w roku 1280 do samego miasta należącęj.⁵⁾

Nadnoteckie grody Ujście, Czarnków, Wieleń i Drzeń nie posiadały wprawdzie, jak się to powyżęj mówiło, pierwotnie po prawym brzegu rzeki żadnych obszarów, bo Bolesław Krzywousty zostawiał zdobywane na Pomorzanach Ziemie pod zarządem ich dawnych książąt. Dochodziły te kasztelanje jednak do samej Warty, bo kiedy tę rzekę w roku 1234 ustanowiono za granicę pomiędzy dzierzawami Henryka Brodatego a Władysława Odonicza, to ostatni wymówił sobie prawo nad osadzonymi jeszcze na brzegu Henryka, t. j. lewym, narocznikami powyższych grodów.⁶⁾ Aby oznaczyć granice tychże pomiędzy sobą, braknie tu, jak na prawym brzegu Noteci, wszelkich wskazówek. O kasztelanji Santockięj było powyżęj.

Nader szczupłym okazuje się obszar równie jak Rogozińska staręj kasztelanji Śremskieję. Sama okoliczność, że gród jęj na prawym brzegu Warty leży, wskazuje na to, że się pierwotnie i na tenże rozciągała; zagradza ją tu wszakże kasztelanja Bnińska, a okoliczności, które obcięcie jęj tu spowodowały, rozbierzemy poniżęj, gdy będzie mowa o województwach. Na lewym brzegu Warty ścięsniona była kasztelanja Śremska Moderską, Krzywińską i Książką, zachodziła jednak dość głęboko pomiędzy dwie ostatnie, kiedy Księginki jeszcze w jęj obrębie leżały.⁷⁾

Oprócz grodów kasztelańskich istniały jeszcze inne, którym że żadne obszary nie były poddane, nie było też potrzeby ustanawiania w nich dygnitarzy opatrzonych wysokimi funkcjami administracyjnymi i jurydykcyjnymi. Były to tylko miejsca warowne, stawiane w celach wojennych według potrzeby; tak Bolesławiec,⁸⁾ Niesłusz, a prawdopodobnie i Dupin.⁹⁾ Takie grody znajdowały się także w Kopanicy, w Przyprostyni,¹⁰⁾ w Obornikach¹¹⁾ i we Wronkach,¹²⁾ a przełożeni ich, zwani z razu

¹⁾ Dyplom. Nr. 1443. — ²⁾ Dyplom. Nr. 1069 i w Tomie IV Dodatek do tegoż. — ³⁾ Grodziszczko leży przy ujściu Sany do Warty. — ⁴⁾ Według Liber terrestr. Posnaniens. d. a. 1420, p. 80, był wtenczas jeszcze kasztelanem Radzimskim ostatni podany w Indeksie Jarota z Wilkowskiego, a według tejże księgi d. a. 1397, p. 167, i d. a. 1413, p. 17, był jeszcze Mikołaj z Przetoczyny i Tuczapu kasztelanem Dróżyńskim. Kasztelanem Moderskim był według Liber terrestr. Pysdr. d. a. 1412, p. 104, jeszcze Matyas Paruszewski. — ⁵⁾ Dyplom. Nr. 615. — ⁶⁾ Dyplom. Nr. 168 i 173. Są tam jeszcze wymienieni narocznicy grodu Nakiełskiego, z którymi nie wiadomo co na lewym brzegu Warty począć. — ⁷⁾ Dyplom. Nr. 66 i 137. — ⁸⁾ Dyplom. Nr. 471 i Monum. Polon. histor. III, p. 35. — ⁹⁾ Ibid. — ¹⁰⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 564 i dyplom. Nr. 1188. Grodziszczko Przyprostynskie ostatnimi czasy zostało rozwiezione na łaki. — ¹¹⁾ Wspomina o nim Długosz Lib. I przy rzece Welnie; grodziszczko to dziś jeszcze istnieje. — ¹²⁾ Świadczy o tem dyplom. Nr. 2043 i wspomniane Limites Dogiela p. 16. Jeden z przywiedzionych

tenutarii albo *praefecti*, tylko mieli po części poruczoną sobie administracją dóbr królewskich. Były to początki późniejszych starostw niegrodowych.

Województwa.

Urząd wojewody nie był pierwotnie ustanowionym, pominąwszy pierwsze czasy istnienia Polski, z zadaniem wypełniania pewnych funkcji w przydanym mu szczegółowo jakim obszarze kraju, tylko w celu stworzenia osobistego zastępcy księcia, który mając za obowiązek sam czynności wojenne, administracyjne i sądowe załatwiać, a oprócz tego i sprawianiem bardzo licznego a wszędzie mu towarzyszącego otoczenia się zajmować, bez takowego obejść się nie mógł. To też aż do podziału Polski testamentem Bolesława Krzywoustego jeden tylko był wojewoda na cały kraj, a Gallus, który nam pierwszy wiadomość o tem dostojęństwie podaje, nazywa Skarbimira raz *comes palatinus Poloniae*, to znów *militiae princeps*, albo *signifer*.¹⁾ W równiej co ojciec niemożności załatwiania osobiście wszystkich spraw do ich atrybucyi należących, znajdowali się synowie Bolesława Krzywoustego w swych dzielnicach, spotykamy zatem od śmierci tego księcia tylu wojewodów, ile było dzielnic; z czasem jednak liczba ich wzrastała z podziałem tychże na drobniejsze jeszcze części.

W dzielnicy Wielkopolskiej Mieczysława Starego jednego też tylko spotykamy wojewodę, Jarosza, który się raz Gnieźnieńskim to znów Kaliskim pisze.²⁾ Był on rzeczywiście *palatinus Poloniae*; że wyraz *Polonia* jednak za życia Bolesława Krzywoustego całe jego państwo ogarniał, unikano go też pierwotnie po śmierci tego księcia w oznaczaniu samej tylko Wielkopolski, a wojewoda jęj brał swój tytuł od miast wówczas stołecznych Gniezna i Kalisza.

Zbuntowanie się Odoną przeciw ojcu w roku 1178 i zabranie sobie Poznania, było zapewne powodem do zamianowania pierwszego wojewody Poznańskiego,³⁾ stałe jednak podzielenie Wielkopolski na województwa nastąpiło dopiero po śmierci Mieczysława Starego, gdy Władysław Laskonogi i Władysław Odonicz tę Ziemię pomiędzy siebie podzielili. Pierwszy, jako starszy, wziął Gniezno i chwilowo, jak się zdaje, Kalisz, drugi zaś, otrzymawszy Poznań jako dawny dział ojcowski, a odzyskawszy jeszcze nie wiadomo jakim sposobem w roku 1207 Kalisz,⁴⁾ począł się tytułować księciem Kaliskim, i tak w Poznańskim, jak i w Kaliskim i Ziemi Rudzkiej prawa książęce wykonywać. Jakiemi były granice tego pierwszego podziału Wielkopolski, nie można z przechowanych dokumentów téj epoki dokładnie oznaczyć,⁵⁾ zdaje się tylko z wyrażenia się Władysława Odonicza, gdy sobie naroczników gro-

tam świadków zaprzysięga, że pamięta, jak pewien kasztelan Santocki, będąc zarazem przełożonym grodu Wronieckiego, kazał wieżę drewnianą z tegoż grodu zdjąć i Wartą splawić do Santoka.

¹⁾ Monum. Polon. histor. I, p. 448, 450, 464. — ²⁾ Dyplom. Nra. 10, 20, 28. — ³⁾ Nie doszedł nas żaden dokument Odoną, że jednak takowe wystawiał, dowodem jest jego pieczęć, używana początkowo przez jego syna Władysława. Zob. Uwagi do pieczęci IV. — ⁴⁾ O podziale takim donosi pod rokiem 1205 Boguchwał w Monum. Polon. histor. II, p. 553. Kalisza tam wprawdzie nie wspomina, mówi jednak na stronie 554, że Poznań i Kalisz były działem Odonicza. O nabyciu Kalisza w roku 1207 przez Władysława Odonicza świadczy dyplom. Nr. 81. — ⁵⁾ Dokumenta dotyczące Władysława Laskonogiego są: Nr. 42, według którego jest panem Mogilna, w Nrze. 63 jest panem Santoka i Łekna, w Nrze. 69 panem Gniezna i Łekna w r. 1211. Władysław Odonicz jest księciem Kaliskim i panem kasztelanji Przemyckiej według Nrów. 64, 65, 66, 2023, kasztelanji Śremskiej według Nru. 73, a w r. 1213 Gniezna i Łekna według Nru. 79.

dów Nadnoteckich na lewym brzegu Warty osiadłych wymawia słowami: *quemadmodum patruus meus antea possidebat*,¹⁾ że do działu Laskonogiego należał cały prawy brzeg Warty poczynsz od Kościerzyna aż może do Obornik, że odtąd granica przylączyła się pewnie do granicy dyceczalnej i wiodła nią aż do Łądu, i że następnie Warta znów ją podejmowała. Stósunek ten pomiędzy stryjem i synowcem był jednak już zmienionym w roku 1213, trudno sobie albowiem inaczej wytłómaczyć obecność Odonicza w tymże roku w Gnieźnie wraz z swym wojewodą Broniszem i czynienie tam klasztorowi Łeknińskiemu nadań miejscowości z okolicy Łekna, Kcyni i Szubina,²⁾ zwłaszcza, że kilka miesięcy później znów Laskonogi, także z Gniezna, temuż klasztorowi podobne czyni darowizny.³⁾ Przebieg tych okoliczności nie jest nam wprawdzie bliżej znanym, zdaje się tylko, że dały one sposobność Henrykowi Brodatemu zajęcia Kalisza i że ostatecznie wypadły na korzyść Laskonogiego,⁴⁾ bo w Marcu roku 1216 widzimy go w Poznaniu wraz z swym wojewodą Dobrogostem.⁵⁾ Władysław Odonicz, ze swych dzierżaw wypędzony, udaje się o pomoc do Henryka Brodatego, ten oddaje mu tymczasowo Kalisz a następnie pośredniczy w układach zawartych ze stryjem w roku 1216, których warunki całkiem nam pozostały nieznane;⁶⁾ wiemy tylko, że Odonicz utrzymał się przy Kaliszu, bo tak w roku 1217 jak 1218 występuje z tytułem *dux de Kalis*.⁷⁾ Pokój ten trwał jednak bardzo krótko, bo już pewnie w roku 1218 widzimy Władysława Odonicza ponownie przez stryja wypędzonym,⁸⁾ i dopiero w roku 1223 z wygnania powracającego, gdzie skutkiem zawartego pomiędzy obiema układu w Kcyni, Odoniczowi część Ziemi Gnieźnieńskiej wraz z prawym brzegiem Noteci oddaną została, a książę ten odtąd *dux de Usce* pisać się począł.⁹⁾ W nowych swych dzielnicach wykonują obydwaj książęta swe prawa aż do roku 1227,¹⁰⁾ gdzie Władysław Laskonogi, nowe przeciwko synowcowi rozpoczynając kroki, obległ go w Ujściu, lecz na głowę pobity, całkiem z Wielkopolski ustąpić musiał.¹¹⁾ W roku następnym zwycięża on natomiast i bierze w niewolę Odonicza, który z niej się wkrótce uwolniwszy i w roku 1229 odwrotnie Laskonogiego pobiwszy, ostatecznie go z Wielkopolski wypędza i teje jedynym panem się staje.

Przy tych tak nagle po sobie następujących wypadkach i zmianach terytorjalnych, poczynsz zwłaszcza od roku 1216, zaledwie może być mowa o podziale W. Polski na stałe dzielnice czy województwa, to też wojewodowie, których w tym

¹⁾ Dyplom. Nra. 168 i 173. Porównać także dypl. Nr. 78, mówiący o należności Ziemi Słupskiej do Władysława Laskonogiego. — ²⁾ Dypl. Nr. 79. I arynga tego dyplomu zdaje się wskazywać na jakieś chwilowe powodzenie Odonicza. — ³⁾ Dypl. Nr. 82. Nie znał tych i następnych szczegółów Roepell i wypadki te inaczej też przedstawia; zob. *Gesch. Pol.* p. 421—425. — ⁴⁾ Pisz o tych zajęciach Boguchwał w *Monum. Polon. histor.* II, p. 554, ale mylnie pod rokiem 1217. — ⁵⁾ Dypl. Nr. 87. — ⁶⁾ Papież Honorjusz III potwierdza go już 9 Lutego w r. 1217; zob. dypl. Nr. 89. — ⁷⁾ Dypl. Nra. 89, 93, 94, 99, 103. — ⁸⁾ Boguchwał podaje wypadek ten mylnie pod rokiem 1217; zob. *Monum. Polon. histor.* II p. 554. — ⁹⁾ Dypl. Nr. 2024. Tym dokumentem, dotychczas nieznanym, uzupełnionym przez dypl. Nr. 292, tłumaczy się nabycie Ujścia przez Odonicza, który wbrew woli Laskonogiego, jedynie wspierany przez Świętopełka, bodajby się był mógł przez lat kilka tamże utrzymywać. Czy Odonicz całą Ziemię Gnieźnieńską wtenczas otrzymał, jest wszakże wątpliwem, bo w tym razie byłby pewnie przyjął tytuł *dux de Gniezna*. — ¹⁰⁾ Władysław Laskonogi w Ziemi Poznańskiej w roku 1225 i 1226(?) (dypl. Nra. 117, 119), a Odonicz w roku 1224(?) w Gnieźnieńskiej (dypl. Nr. 2024), i w roku 1225 w Nakielskiej (dypl. Nr. 116). — ¹¹⁾ Boguchwał w *M. P. h.* II, p. 554. Zabity w tej potyczce wojewoda Laskonogiego, którego imienia tu nie podano, był Dobrogost.

okresie spotykamy, są raczej osobistymi zastępcami książąt, jak dygnitarzami wypełniającymi jakiekolwiek funkcje przyłączone do pewnego obszaru Ziemi, zwanego później województwem.¹⁾ Nie miał też z razu wojewody Odonicz jako pod opieką Laskonogiego będący, a Dzierżykraj godność tę w dziale jego, Ziemi Kaliskiej, piastujący, zwał się tylko *tribunus*,²⁾ tak, że ukazanie się pierwszych tego księcia wojewodów, w roku 1212 Piotra Kaliskiego a w roku 1213 Bronisza Poznańskiego,³⁾ można uważać za wskazówkę chwili jego uwalniania się z pod opieki stryjowskiej. Jako wynik wszystkich tych zmian, widzimy w czasie wyłącznego panowania Odonicza w Wielkopolsce, t. j. od roku 1229 do 1334, tamże 3 wojewodów występujących, Bronisza Poznańskiego, Dzierżykraj Gnieźnieński i Janka Kaliskiego.⁴⁾

Drugi okres podziałów Wielkopolski na działy książęce, zatem na województwa, rozpoczyna się z zatargami Władysława Odonicza z Henrykiem Brodatym w r. 1233. Wybuchła w tym roku wojna, ukończoną została za wdaniem się duchowieństwa Polskiego zupełnem zrzeczeniem się Henryka swych pretensji,⁵⁾ ponowiona jednak w roku 1334, miała w następstwie zajęcie przez wspomaganego przez książąt Opolskich i większą część ziemian Henryka kasztelanji Kaliskiej, Poznańskiej, Biechowskiej i Śremskiej,⁶⁾ a znalazła koniec w tymże roku znów za wdaniem się tegoż duchowieństwa. Mocą zawartego pokoju miała granicę obu dzielnic stanowić Warta, kasztelanja zaś Śremska miała pozostać niejako neutralną;⁷⁾ i rzeczywiście widzimy obojgu książąt przez pewien czas w tym obrębie prawa swe wykonujących.⁸⁾ Lecz stan ten rzeczy długo trwać nie mógł, bo z jednej strony Odonicz chwilowo tylko uległ przemocy i przeciwko twardym warunkom tego pokoju u Papieża Grzegorza IX apelował, z drugiej znów Henryk, znajdujący się pod kłutwą kościelną, tracił coraz więcej stronników pomiędzy Wielkopolanami.⁹⁾ Istotnie też widzimy już w roku 1235 obie strony przelamujące swe granice. Tak bierze Władysław w tym roku klasztor Paradyżki pod swą opiekę, pomimo że ten na prawym brzegu Warty dwie tylko osady, nie istniejące dziś już Kotowo i Zwola posiadał;¹⁰⁾ w tymże roku czyni w pobliżu Poznania nadania katedrze Poznańskiej,¹¹⁾ w roku zaś 1236 potwierdza całą fundacją Paradyża,¹²⁾ a biskup Poznański Paweł, czyniąc w tymże roku o nim wzmiankę, nazywa go *modernus dux Polonie*.¹³⁾ W roku następnym rozporządza już Władysław ludnością kasztelanji Poznańskiej¹⁴⁾ i jest panem

¹⁾ Poległego w wycieczce pod Ujściem Dobrogościa nazywa Boguchwał tylko wojewodą księcia; zob. M. P. h. II, str. 554. Towarzyszył on Laskonogiemu nawet gdy ten w inną Ziemi wydawał rozporządzenia; zob. dypl. Nr. 87. — ²⁾ Dyplom. Nra. 64, 65. Ten sam Dzierżykraj został dopiero w roku 1235 wojewodą. — ³⁾ Dyplom. Nra. 77, 79. — ⁴⁾ Zob. w Indeksie pod odnośniami miejscowościami. — ⁵⁾ Jedyną wiadomość o tym wypadku podał Roepell w swej historii p. 453. — ⁶⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 558. — ⁷⁾ Dyplom. Nra. 168, 173, 181, 182. Przy tej sposobności dostał się Kalisz z Ziemią Rudzką Władysławowi Opolskiemu; zob. powyżej na stronie 370. — ⁸⁾ Dokumenta dotyczące Henryka Brodatego są: Nr. 169 dany klasztorowi Paradyżkiemu w roku 1234, Nr. 175 dający w tymże roku rozporządzenia w Ziemi Krakowskiej i Rudzkiej. Władysława Odonicza dotyczą: Nr. 174 rozporządzający w kasztelanji Żnińskiej w r. 1234, Nr. 176 nadający prawa w Ostrowitem Prymasowskim w r. 1235, Nr. 177 zamieniający Górki pod Żninem, Nr. 179 nadający Sławno i Włokna pod Rogoźnem, Nr. 180 dotyczący Jurzykowa pod Pobiedziskami w tymże roku. — ⁹⁾ Dyplom. Nra. 187, 188 i Roepell Gesch. Pol. p. 457—459. — ¹⁰⁾ Dyplom. Nr. 183. Naciąganiem zdaje się przypuszczenie, że Władysław daje swą protekcję Paradyżowi jedynie w skutek odebrania Śremu Bożywojowi przez ziemian Wielkopolskich, pod którym to grodem obie te miejscowości leżały; zob. Boguchwał na str. 558. — ¹¹⁾ Dyplom. Nr. 184. — ¹²⁾ Dyplom. Nr. 194. — ¹³⁾ Dyplom. Nr. 197. — ¹⁴⁾ Dyplom. Nr. 203.

klasztoru Lubiąskiego; ¹⁾ słowem zdaje się, że Henryk na rok przed śmiercią jest tylko, obok Kalisza i Rudy, jeszcze w posiadaniu kasztelanji Starogrodzkiej i Przemęckiej, t. j. pogranicza od strony Szlązka. Nie przeczy temu twierdzeniu chwilowe ukazanie się Henryka w roku 1237 w Gieczu, bo nie ma tam w jego otoczeniu żadnego dygnitarza Wielkopolskiego, tylko kilku ziemian z Ziemi Przemęckiej i kilku niższych urzędników Krakowskich. ²⁾ Prawda że Boguchwał wyraźnie czyni Władysława w r. 1239 przy śmierci tylko panem Ujścia, Nakła i Śremu, ³⁾ lecz, pomijając przytoczone dyplomata które temu przeczą, sam rzut oka na Mapę okazuje takiego stósunku niemożliwość, widocznie bowiem musiał książę ten zarazem bydź także panem Gniezna i Poznania. Potwierdza niejako to mniemanie i ta okoliczność, że kiedy tenże kronikarz opisuje przechodzenie Wielkopolan w roku 1241 po zgonie Henryka Pobożnego ze strony syna jego Bolesława na stronę synów Władysława Odonicza, wymienia tylko w tymże roku oddanie Przemętu, a w roku 1244 Kalisza, żadnej o Gnieźnie i Poznaniu nie czyniąc już wzmianki. ⁴⁾ Milczą wszakże o tych wszystkich wypadkach i połączonych z nimi wypadkach wojennych źródła historyczne, potrąca o nie tylko owa bulla Grzegorza IX z 14 Paźdz. roku 1237, wyznaczająca nową komisję do roztrząsania zatargów obu książąt o Wielkopolskę.

W czasie tym sporów pomiędzy Władysławem Odoniczem a Henrykiem Brodatym, od roku 1233 do 1238, była zatem Wielkopolska podzieloną na trzy części; z tych widzieliśmy Kalisz i Rudę w ręku książąt Opolskich i ustanowionego tam ich wojewodę Piotra, ⁵⁾ reszta zaś, rozcięta przez Wartę na dwie połowy, jako na dwie obydwóch tych książąt dzielnice, była przedmiotem ciągłych zatargów, które ustalenie się jakichkolwiek tu instytucji wykluczały. Zdaje się nawet, że Henryk nie posiadał wcale w Wielkopolskiej swęj dzielnicy wojewody, bo występujący z nim w roku 1236 *palatinus noster Stephanus* ⁶⁾ należy do Szlązka; nie występuje też przez cały ten czas żaden wojewoda Poznański, a Bronisz, któregośmy widzieli w tej godności z ramienia Odonicza w roku 1213 i 1232 ustanowionym, ukazuje się dopiero w niej na nowo w roku 1237, gdy książę ten powtórnie Poznań zajął. ⁷⁾ Będąc on też nieprzerwanie panem Gniezna, utrzymywał tam stale swego wojewodę Dzierżykraja, ⁸⁾ usiłował nawet w roku 1236 godność tę ustanowić i w Kaliszu, gdy będąc w posiadaniu kasztelanji Łędzkiej, miał tam przy sobie Janka, którego zwie *magnus palatinus Chalisiensis*, zapewne aby wywyższyć jego nad wojewodą rządzących książąt Opolskich zaznaczyć. ⁹⁾ Stan ten terytorjalny Wielkopolski nie zawierał zatem jeszcze w sobie w tej epoce pierwiastka, z któregoby mógł być wyrość późniejszy podział na stałe województwa.

Również bez następstw były dwa pierwsze podziały, które pomiędzy sobą uczynili synowie Władysława Odonicza, Przemysław i Bolesław. Pierwszy podział, wykonany w roku 1247, nadawał dzielnicy Bolesława Ziemię Kaliską, a za dalszą północną granicę Wartę aż do ujścia Moszni, dalej też rzeczkę i w jej przedłużeniu

¹⁾ Dyplom. Nr. 205. — ²⁾ Piekosiński, Cod. diplom. Minor. Polon. p. 26. Do Wielkopolan należą z pomiędzy świadków Janusz z Nialka, czyli z Widzimia. — ³⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 559. — ⁴⁾ Monum. Polon. histor. II, p. p. 562, 563. — ⁵⁾ Dyplom. Nr. 214. — ⁶⁾ Dyplom. Nr. 186. — ⁷⁾ Dyplom. Nra. 79, 141, 142, 148 i 205. — ⁸⁾ Dyplom. Nra. 177, 197. — ⁹⁾ Dyplom. Nr. 192. Pomimo że według Boguśła Kalisz powrócił dopiero w roku 1244 pod panowanie książąt Wielkopolskich, spotykamy jednak Dzierżykraja wojewodę Gnieźnieńskiego, piszącego się już w roku 1242 wojewodą Kaliskim; zob. dyplom. Nr. 232.

bagno *Sepno*, t. j. odnogę bagien Oberskich od Siernik aż pod wieś Sepno, a następnie, począwszy od Łęki, rzeczkę Obrę aż do dzierzaw książąt Szlązkich.¹⁾ Zamiar, jaki wówczas miano podział ten utrwalić, stwierdzono tak wykonaniem przysięgi jak nadaniem mu ściśle topograficznych granic; nie trwał on pomimo tego dłużej jak dwa lata, bo już w roku 1249 w nową znow postać występuje. Spowodowany może wojną z Bolesławem Szlązkim i Barnimem Pomorskim, o czym wyżej była mowa, oddaje teraz Przemysław młodszemu bratu prawy brzeg Noteci od Czarnkowa aż do Nakła, na lewym zaś obszar odcięty linią wiodącą od Czarnkowa, a obejmującą Ziemię Gnieźnieńską i kasztelanję Ostrowską, Giecką, Biechowską, Bnińską i Śremską.²⁾ W roku następnym już i ten podział jest obalonym i Przemysław zabiera cały dział Bolesława, w roku jednak 1253 dzieli się bracia na nowo, tym razem ostatecznie. Na zjeździe w Gieczu otrzymuje Bolesław za pośrednictwem arcybiskupa Pełki i ziemian kasztelanją Gnieźnieńską, Ostrowską, Giecką, Biechowską, Bnińską, Kaliską i Rudzką wraz z okolicami Pyzdrską i Średzką, Przemysław zaś zatrzymuje sobie resztę;³⁾ widocznie rysują się tu pierwsze ślady ostatecznego podziału Wielkopolski na województwa Poznańskie i Kaliskie; do ostatniego braknie tylko jeszcze Krajny i kasztelanji Starogrodzkiej. Występują wprawdzie jeszcze za życia obu braci obok siebie zatrzymani z minionych czasów Dzierżykraj jako wojewoda Gnieźnieński od roku 1235 do 1258, a Janek, Bogufał, Jarosz, Cesenta i Jan Zaręba po sobie od roku 1236 do 1253 jako wojewodowie Kaliscy, lecz po śmierci Dzierżykraja umarza się godność wojewodów Gnieźnieńskich, tak, że następca Jana Zaręby, Archibald Zaręba, pisze się już to wojewodą Gnieźnieńskim, już to Kaliskim, lub też Gnieźnieńskim i Kaliskim. To samo czynili i następcy Archibalda aż do roku 1294, w którym Mikołaj Przedpełkowicz jako ostatni wojewoda Gnieźnieński się okazuje, i godność ta odtąd stale na wojewodów Kaliskich przechodzi. Jak nasz Indeks wykazuje, szedł poczet wojewodów Poznańskich natomiast zawsze nieprzerwanym ciągiem. Widzieliśmy już, że przy ostatnim podziale Wielkopolski pomiędzy Przemysławem i Bolesławem w r. 1253, Ziemia Nakielska i Starogrodzka nie zostały przyłączone do działu Bolesława, który to dział, oprócz tych dwóch, zawierał wszystkie części późniejszego województwa Kaliskiego. Pierwsza z nich, t. z. Krajna, zatrzymała zupełną odrębność aż do czasów Władysława Jagiełły i była rządzoną przez osobnych dygnitarzy, którzy rozmaite miewali tytuły. Widzimy nawet w roku 1310 Niemierę wojewodą Nakielskim,⁴⁾ w roku 1328 Henryka Pałukę z tytułem *tutor castri Naklensis*,⁵⁾ w roku 1360 rozróżnia Kazimierz W. w układach z Jarosławem arcybiskupem Gnieźnieńskim o wybieranie dziesięcin mieszkańców Krajny od mieszkańców Wielkopolski,⁶⁾ w roku 1363 pisze się tenże arcybiskup *tutor et rector castellanie Naklensis*,⁷⁾ w roku 1375 ma Sędziwoj Pałuka, starosta generalny Wielkopolski, zarazem Ziemię Nakielską *in procuratione*,⁸⁾ w roku 1388 wreszcie pisze się tenże Sędziwoj wojewodą Kaliskim, starostą Krakowskim *et Naklensis terre gubernator*.⁹⁾ Kasztelanja natomiast Starogrodzka i część Książkiej zostały może już po śmierci Bolesława Kaliskiego przez Przemysława II przyłączone

¹⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 564. Pod wsią Łęką widzi się dziś 6 wielkich wzdłuż ujścia Mogilnicy usypanych kopców, oznaczających pewnie punkt węgielny granic tego podziału. —

²⁾ Ibid. p. 566. — ³⁾ Monum. Polon. histor. II, p. 571. — ⁴⁾ Dyplom. Nr. 937. — ⁵⁾ Dyplom. Nr. 1090. — ⁶⁾ Dyplom. Nr. 1416. — ⁷⁾ Dyplom. Nr. 1500. — ⁸⁾ Dyplom. Nr. 1719. — ⁹⁾ Dyplom. Nr. 1870.

do téj Ziemi, przynajmniej wymienia książę ten w roku 1283 miasta Koźmin i Nowemiasto pomiędzy temi, które dla nowo utworzonego obrębu jurydykcyjnego Kaliskiego przeznacza.¹⁾

Powiaty.

Określenia terytorjalnego, zwanego później powiatem, nie znajdujemy w dyplomatach epoki którą się niniejszy Kodeks zajmuje, bo wyraz *districtus* w najrozmaitszem jest tam znaczeniu używanym, a najczęściej oznacza tylko w ogóle okolicę jakiejś miejscowości.²⁾ Znalazły jednak granice późniejszych powiatów miejsce w naszej Mapie z powodu, że najstarsze księgi grodzkie Wielkopolskie, z których Gnieźnieńska z rokiem 1382, Poznańska z rokiem wstąpienia na tron Władysława Jagiełły, a inne o kilka lat później się rozpoczynają, już nam wykazują podział na powiaty w tych samych granicach, które widzimy w przytoczonej powyżej Taryfie łanowej z roku 1619. Poznajemy zatem w województwie Poznańskiem powiaty Wałecki, Poznański i Kościański wraz z Ziemią Wschowską, a w Kaliskiem powiaty Nakieński, Kcyński, Gnieźnieński, Koniński, Pyzdrowski,³⁾ Kaliski i Ostrzeszowski. Główną ich cechą jest początkowo wykonywanie w ich obrębie spraw jurydykcyjnych w sądach ziemskich, złożonych pod przewodnictwem sędziego wojewódzkiego z mniejszych dygnitarzy i ziemian do nich powoływanych, i to tylko w sprawach mniejszego znaczenia, podczas kiedy sprawy ważniejsze sądom, złożonym pod przewodnictwem starosty Wielkopolskiego lub samego króla z najwyższych dostojników duchownych i świeckich zachowano.⁴⁾ Nie tu miejsce o tych instytucjach się rozwodzić, wskażemy tylko na topograficznie zaokrągloną postać tych powiatów,⁴⁾ która sama przez się już wszelki udział wypadków historycznych w ich kształtowaniu wyklucza; są one widocznie owocem rozporządzenia administracyjnego, którego nie podobna szukać w burzliwych czasach poprzedzających wstąpienie na tron Jagiełły. Wypadnie zatem podobno i tę czynność policzyć pomiędzy dzieła Kazimierza Wielkiego.

---

¹⁾ Dyplom. Nr. 528. — ²⁾ Zobacz w Indeksie *Administratio, Districtus*. — ³⁾ Zob. w Indeksie *Iurisdictio, Iudicia i Iudiciorum celebratio*, i Statut Warty d. a. 1423, *De terminis particularibus celebrandis*. — ⁴⁾ Wyjątek, który pod tym względem stanowi powiat Pyzdrowski tem się tłumaczy, że gdy Przemysław II w roku 1283 dołączył do obwodu jurydykcyjnego Kaliskiego kasztelanję Starogrodzką i część Książkię, nie wcielił ich zarazem do kasztelanji Kaliskięj. Później, przy tworzeniu powiatów, wolano raczej skrawek ten przywiesić do obszaru kasztelanji Bnińskięj, Gieckięj, Biechowskięj i okolic Środy i Pyzdr, które się w roku 1253 dostały działem Bolesławowi Kaliskiemu, niż przyłączeniem go do kasztelanji Kaliskięj dawne jęj granice nadwierać, lub też nim dość już obszerny powiat Kościański jeszcze bardziej powiększać.

1

S' Petri.
1382

S. novo.
1382

LXIV.

S' Coventus in. Paradiso.
1386.

LXVI.

Sigillu Nicolai Zbig.
1314.

S. Saziwogii cantoris Gneznens
1238.

LXIII.

Petri.
1382

S. V o v.
1382.

Imp Lemerrier & Cie Paris

lawl.

pp^r

Slesn
lehe
Dux
Cro

Mesico Dux Maximus
1175

Sigillum Johannis Archiepiscopi Polonie.
1153

Wladizlaus Dei Gratia Dux Polonie.
1216

Mesico Dux
1177

Odo Dux
1209

VI.

VII.

LXVII.

Włodzisław Dei Gracia Dux In Ustie
1233

Włodzisław Dei Gracia Dux P.
1234.

S. Capituli

Sce Gnezdnen Ecclesie.
IX.

1222.

VIII.

S. Capituli

Poznañien: Eccle.

1234.

Bronus Comes.
1230.

X.

Sigillum Priorygnew
1236

XLVI.

S. Nikolai D'Plozevo
1343.

XLVII.

S. Zbiluti Fili Slawnici.
1343.

XLVIII.

S. Maczeonis Borcoviez.

LI.

Sigillum Civitatis Poznanie
1344.

LIV.

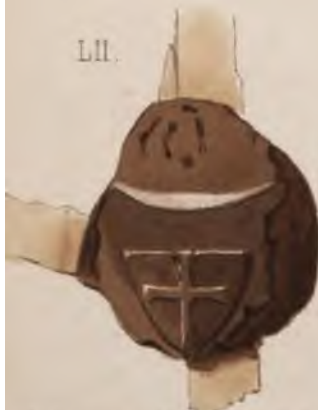
signe cognationis Byliny
1352.

XLIX.

S. Andree Castellani Poznan.
1343.

LII.

S. Coventus Hospitalis S. Iohannis
in Poznan
1348.

LIII.

S. Heinrichi De Buchwalt.
1352.

LI.

Secretum Civitatis Poznanie.
1344.

LV.

Sigillum Capituli Ecclesie
1358

Poznanien.

LVI.

S. Comunitatis Civiu D. Comm.
1369.

LVII.

Preczlai.

Capi Polo.
1370.

LIX.

S. Coventus Fratrum De Lubin.
1376.

LVIII.

Sigillum Civitatis Kalis.
1374.

XXVII

S'Premisli Dei Gratia Regis Polonie
1295

XXVIII

Red s R etricia Signa

XXIX

S Nicolai Palatini Kali
1301

XXX

(Sbylud Strazseviez)
1301.

XXXI

S Fridrici Dei Gratia Regis Polonie
1302

XXXII

Sigillum Nicolai Palati
1302.

XXXIII

S Alexi De Lek
1302

XXXIV

S. Nicolai Palatini Kalisiensis
1303

XXXV

S Alberti Cechoslai
1305.

XXXVI

Scantus Adalbertus Eps
1216.

XXXVII

S' Gerlaci De Wicence
1305.

XXXIX

S Dobrogostii Palatini
1310

XXXVIII

S Conventus Fratrum
De Lukna
1309

XL

Sigillum Capituli Conventus
Mogilnensis
1311

XLI

S Nicolai Ne Voyvod.
1315

XLII

S. Stephani Pankawce
1317

XLIV

S Wladislai Dei Gra Regis Polonie
1327

XLIII

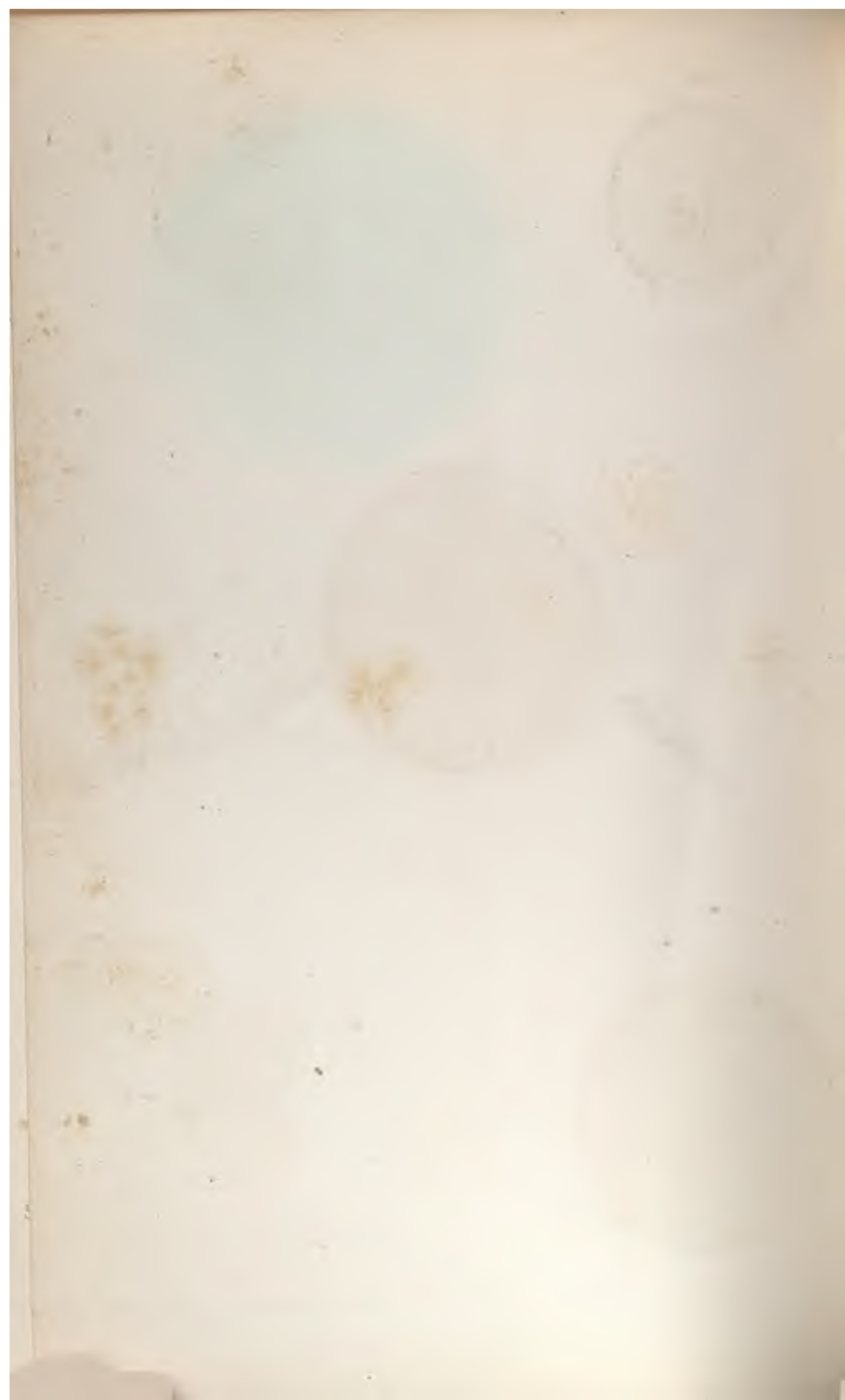
Sigillum Sci Adalberti 1326

XLV

S Samborni Vatta De Nanden
1330

Imp. Lameroux & Co. Paris.

10

XI.

Wlodislaus Dei Gracia Dux Polonie.
Secretum Meum Est.
1237.

XIII.

S. Premislonis Dei Gra Ducis Polonie.
1247.

XIV

S. Premislonis Di Gra Ducis Polonie.
1248

XII.

Comes Ianuzius.
1241

XIV a

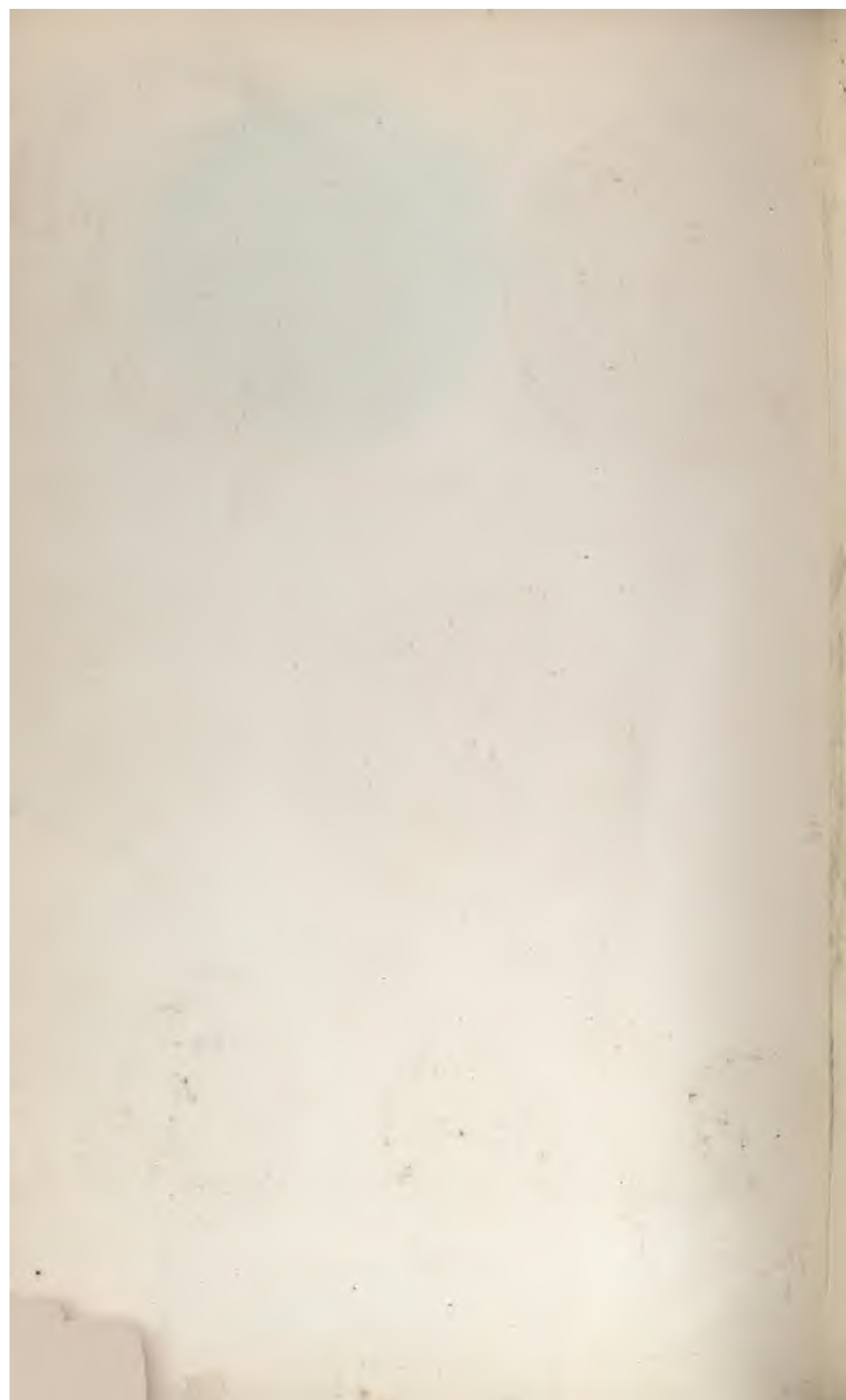

XV.

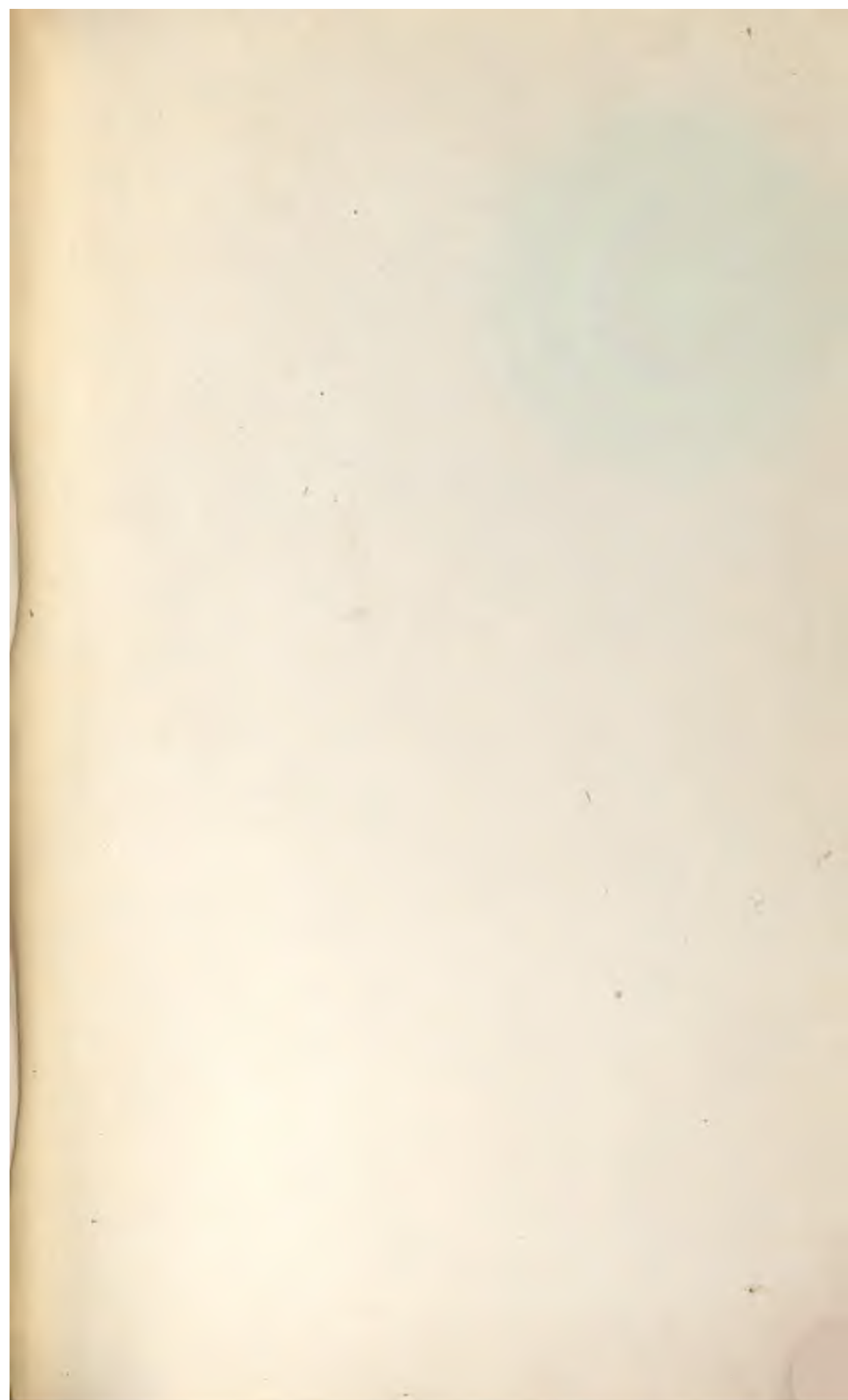

Sigillum Premislonis Dei Gra Ducis Polon
1252

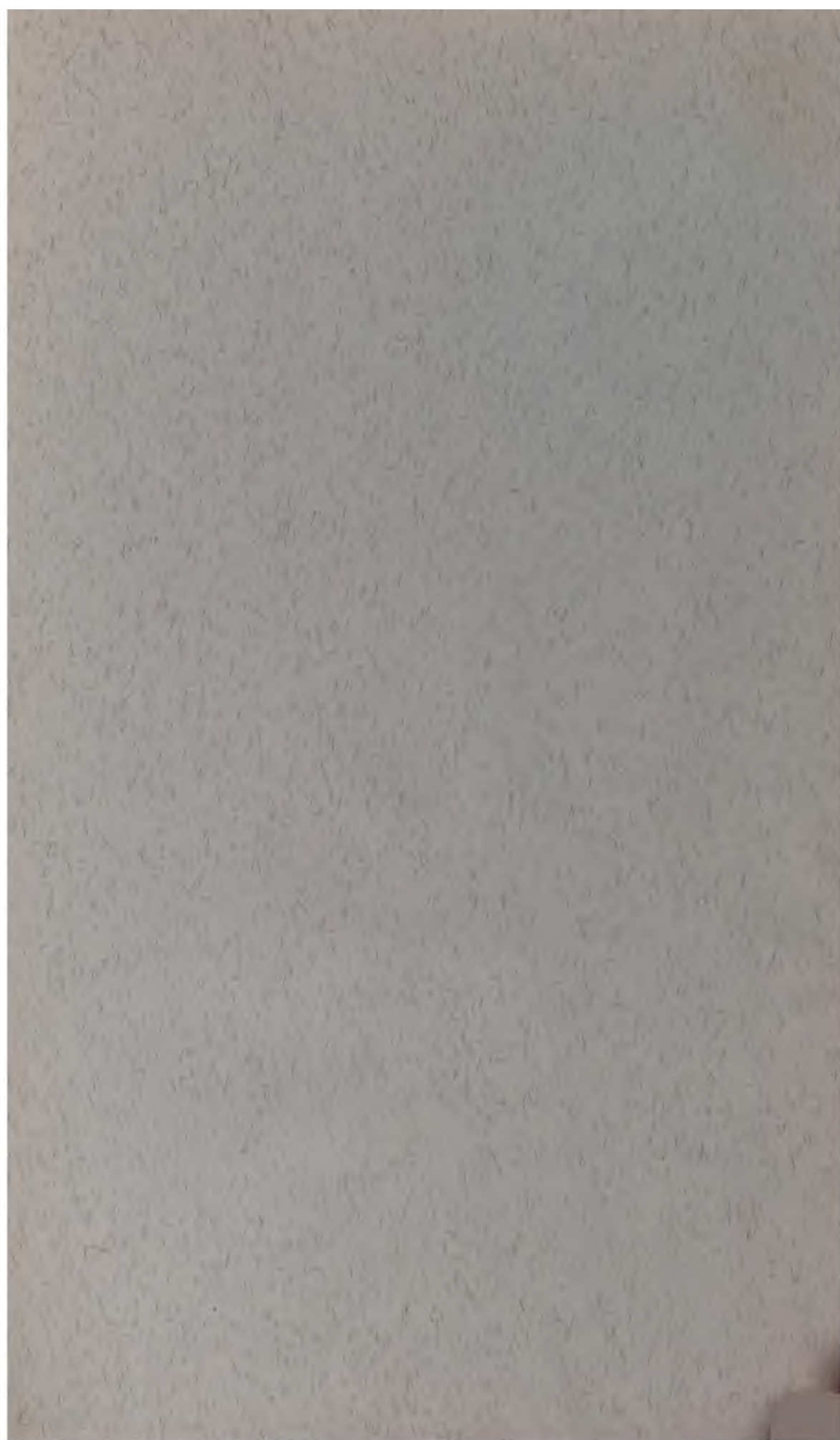

DK
402
.C6
v.4

Stanford University Libraries
Stanford, California

Return this book on or before date due.

JAN - 5 1987

JUN 1987

